

LAMİİ ÇELEBİ'NİN MÜNŞEÂTI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hüseyin KARAMAN

Danışman:

Yrd. Doç. Dr. H. İbrahim HAKSEVER

AFYON -2001

**İ.C. YÖNERGELERİN KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**

LAMÎ ÇELEBÎ'NİN MÜNŞEÂTI

Hüseyin KARAMAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

101747

ORTAÖĞRETİM SOSYAL ALANLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENLİĞİ

101747

Danışman:

Yrd. Doç. Dr. H. İbrahim HAKSEVER

Afyon

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Ağustos 2001

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ**LAMİİ ÇELEBİ'NİN MÜNŞEÂTI**

Hüseyin KARAMAN

Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

2001

Danışman: Yard. Doç. Dr. H. İbrahim HAKSEVER

Tezde Lâmiî Çelebi'nin Münşeâtı'nın çeviriyazısı verilip, muhteva, dil ve üslup yönünden incelenmesi yapılmıştır.

Giriş bölümünde tezin problemi ortaya konmuş, çalışmanın amacı, yöntemi ve sınırlılıkları belirtilmiştir.

Birinci bölümü, Lâmiî'nin hayatı, eserleri ve Münşeât'ın muhtevası, mektupların dil ve üslup açısından incelenmesi oluşturmaktadır."Muhteva" başlığı altında Lâmiî'nin değişik kişilere farklı amaçlarla yazdığı mektupların tasnifi yapılmıştır.Bu mektuplarda dile getirdiği değişik duygu ve düşünceler belirtilmiştir. "Dil ve Üslup" bölümü içerisinde ise metinden tesbit edilebilen malzemenin dökümü, "Genel Olarak Dil ve İfade Tarzı" alt başlıkları altında incelenmiştir. "Değerlendirme" başlığı altında, mektupların anlatım, içerik ve didaktik yönüne değinilmiştir.

İkinci bölüm, tezin metin kısmını oluşturmaktadır. Lâmiî Çelebi'nin yazdığı mektupların çeviriyazısı yapılmıştır. Münşeâtın başlangıcında “mukaddime”, sonunda ise “hâtîme” bölümü yer almaktadır.

Çalışmamızın sonunda orijinal metnin fotokopisi de verilmiştir.

ABSTRACT**THE “MÜNŞEÂT” OF LÂMIÎ ÇELEBÎ****Hüseyin KARAMAN****Social Department Education of Secondary Instruction Branc of Main
science, Afyon Kocatepe University, The Institute of Social Science****Ağustos 2001****Adviser: Yard. Doç. Dr. H. İbrahim HAKSEVER**

In this thesis the observation of the transcript, content, language and manner of “Lâmiî Çelebi’s Münşeât” has been made.

In the introduction part, the problem of the thesis has been introduced, the aim, the method and the limits of the study have been stated.

In the first part, the observation of Lâmiî’s life, his works, the content of his Münşeât and the letters in terms of the language and manner has been performed. Under the heading of “contents” the letters, which Lamiî had written to different people for various reasons have been classified. In these letters he specified different thoughts and emotions.

In the “language and manner” part on the other hand, the materials removed from the text have been studied under the subtitles of language and manner in general. Under the heading of evolution the letters has been emphasised from the aspect of expression, intents and didactic.

The second part consists of the text of this study. The transcripts of Lamiî’s letters have been carried out. Before letters there is an “introduction” and a result” part at the end.

The photocopy of the original text is attached at the end of our study.

TEZ JÜRİSİ VE ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜ ONAYI

Tez Danışmanı :Yrd.Doç.Dr.H.İbrahim HAKSEVER
Jüri Üyeleri : Yrd.Doç.Dr.Mehmet SARI
Yrd.Doç.Dr.H.Feridun GÜVEN

İmza

.....
.....
.....

Orta Öğr.Sos.Alan.Eğit. ana bilim dalı, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği bilim dalı yüksek lisans öğrencisi Hüseyin KARAMAN'ın "Lamii Çelebi'nin Münşeatı " başlıklı tezi 28.09.2001 tarihinde yukarıdaki jüri tarafından Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Prof.Dr.H.Hüseyin BAYRAKLI
MÜDÜR

ÖNSÖZ

Milletlerin hayatında edebiyat, son derece önemli bir yere sahiptir. Bu da meydana getirilen edebî eserlerin incelenmesiyle anlaşılabilir. Geçmiş yüzyıllarda yazılan manzum-mensur eserler, bütün zorlukları göğüslenerek bugünkü alfabemize aktarılıp üzerinde çalışmalar yapılmadıkça edebiyatımızın tam olarak bilinmesi mümkün değildir.

Kültümüzün oluşmasında etkisi olan bu alanın anlaşılmasına katkı sağlamak amacıyla, Yüksek Lisans Tezi olarak, Klâsik Türk edebiyatı sanatlı nesri içerisinde yer alan bir münşeat mecmuası üzerinde çalışıldı. Lâmiî Çelebi'ye ait olan bu eserin incelenip değerlendirilmesiyle, hem onunla ilgi bilgilere katkıda bulunulmuş, hem de divan edebiyatı nesri ile ilgili ön yargıların azalmasını sağlayacağı umut edilmiştir.

Eski edebiyat ürünlerinin en azından bilim çevrelerinde tanınması ve incelenmesi, giderek halk kesimlerinde de merak ve tanınmaya sebep olacaktır. Son yıllarda eski edebiyatımıza karşı gençlerde uyanan merak, kültür zenginliklerimize duyulan ilginin ve özlemin göstergesidir.

İlgi duyduğum edebiyat alanında, böyle meşakkatli, değerli ve zevkli bir akademik çalışma yaptığımdan dolayı çok mutluyum.

Edebiyat fakültelerinde ve ortaöğretim kurumlarında öğrencilerin yetişmesinde yararlı olabileceğini düşündüğüm bu tezin hazırlanmasında ve tamamlanmasında bana yardımcı olan Yard. Doç. Dr. H. İbrahim HAKSEVER, Öğr. Grv. Mehmet ÖZDEMİR ve Uzman Metin CEYLAN beylere teşekkür ederim.

Ağustos 2001

Hüseyin KARAMAN

ÖZGEÇMİŞ

Hüseyin KARAMAN

Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği

Yüksek Lisans

Eğitim

Lisans:1997 Afyon Kocatepe Üniversitesi, Uşak Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Öğretmenliği Bölümü

Lise:1992-Simav Lisesi, Fen Bölümü

İş / İstihdam

1997 - : Türkçe Öğretmenliği. Selendi / Manisa

Alınan Burslar

1993 – 1997 : Başbakanlık Bursu

Kişisel Bilgiler

Doğum yeri ve yılı : Simav (Kütahya), 09.10.1975

Cinsiyet : Erkek Yabancı Dil : İngilizce

ÇEVİRİYAZI SİSTEMİ

ا	A, a	ط	T, t
ب	B, b	ظ	Z, z
پ	P, p	ع	c
ت	T, t	غ	Ġ, ġ
ث	Ṫ, ṫ	ف	F, f
ج	C, c	ق	Q, q
چ	Ç, ç	ك	K, k
ح	H, h	گ	G, g
ح	H, h	ك	Ñ, ñ
د	D, d	ل	L, l
ذ	Z, z	م	M, m
ر	R, r	ن	N, n
ز	Z, z	و	V, v
ژ	J, j	ه	H, h
س	S, s	ی	Y, y
ش	Ş, ş	آ	Â, â
ص	Ş, ş	ای	Î, î
ض	Ḍ / Ṣ-ḍ / ṣ	او	Ū, ō, ō, ū, ū
		أ	'

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iv
TEZ JÜRİSİ VE ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜ ONAYI.....	v
ÖNSÖZ.....	vi
ÖZGEÇMİŞ.....	vii
ÇEVİRİYAZI SİSTEMİ	viii
İÇİNDEKİLER	ix
GİRİŞ	2

BİRİNCİ BÖLÜM

LÂMÎ ÇELEBİ HAYATI VE ESERLERİ

I. LÂMÎ ÇELEBİ'NİN HAYATI.....	5
II. ESERLERİ.....	7
III. MÜNŞEÂTIN MUHTEVASI.....	8
IV. ESERDE DİL VE ÜSLUP.....	13
A) GENEL OLARAK DİL.....	13
B) İFADE TARZI.....	17
1) Mektuplara Giriş Cümleleri.....	17
2) Hitap Şekilleri.....	18
3) Âyet ve Hadisler.....	22
4) Kelâm-ı Kibarlar.....	26
5) Atasözü ve Deyimler.....	27
6) Manzûmeler.....	29
7) Dua İbareleri.....	35
V. DEĞERLENDİRME.....	37

İKİNCİ BÖLÜM

METİN ÇEVİRİSİ

ÇEVİRİYAZI METİN	39
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	300
KAYNAKÇA.....	302
ORJİNAL METİN	303

GİRİŞ

GİRİŞ

Klâsik Türk edebiyatı, şiir ağırlıklı olmak üzere, nazım ve nesirden oluşmaktadır. Şairleri ve edebî dönemleri iyi tanıyabilmek için, yazılan eserlerin tamamının bütün yönleriyle incelenmesi gereklidir. Belki şiir kadar dikkat çekmeyen inşâ metinlerinin, edebiyat araştırmaları için iyi bir kaynak ve malzeme olduğu düşünülürse, akla ilk gelebilecek olan münşeât mecmualarıdır. Bu düşünce ile, 16. asrın münşî şairlerinden Lâmiî Çelebi'nin çok sayıda manzum-mensur eseri arasından, daha önce okunup incelenmemiş olan Münşeât'ını tez konusu olarak seçtik. Teze başlarken, uygun bir nüshadan, Lâmiî'nin kaleme aldığı mektup metinlerini tesbit etmek, mektupların dil ve üslûbunu ortaya koymak, şair hakkında biraz daha bilgi elde ederek mektupların konularını, kimlere, niçin yazıldıklarını anlamak, bunlardan günümüzde mektup türü ile ilgili olarak yararlanma yollarını göstermek gibi hususlar gözetilmiştir.

Hedef, şairin Münşeât adlı eserini Latin harflerine çevirdikten sonra; onun nesir sanatındaki yönünü iyi görebilmek, üslûp zenginliğini belirlemek, sosyal çevresini, hayat görüşünü ve edebî özelliklerini daha yakından tanıyabilmek, Lâmiî'nin üslûbundan hareketle, o devrin mektuplarındaki kültür zenginliğini ortaya koymaktır.

Edebiyat tarihimizde edebî ve kültürel nitelik taşıyan mektuplar, kişiler arasında haberleşme araçları olmalarının yanında, muhataplarına bazı bilgileri öğreten, sırasında onları eğiten, yetiştiren bir nitelik de taşımaktadırlar. Özellikle, ilim ve hikmet sahibi insanların, mektup yazdıkları yakınlarını zaman zaman mektuplarla uyardıkları, onlara doğruyu gösterdikleri, dostlukları pekiştirici ifadelerle gönüllerini aldıkları görülmüştür.

Lâmiî'nin Münşeâtı'nın edebiyatımız için önemi, şairin böyle özel mektuplarını ihtiva etmesinden, bunların da sanatlı ve edebî nesri temsil etmesinden gelmektedir. Süslü ve sanatlı ifadelerle Lâmiî, devletin üst makamdaki kişilerine ve tanıdıklarına değişik konularda mektuplar yazmıştır. Mektuplardan onun üslûbunu, dilini, yaşantısını ve devrindeki bazı

olayları öğrenmek mümkündür. Mektupların kimisi özel nitelikte olup Lâmiî'nin duygularını ve psikolojisini yansıtmaları bakımından büyük öneme sahiptirler. Münşeattaki mektupların bu hususiyetleri değerlendirilip, okullardaki ilgili derslerin müfredatına alınabilir. Bu tür metinlerin eğitimdeki işlevi ancak böyle anlaşılabilir.

Münşeatin nüshalarının olabildiğince taraması yapıp, çalışmaya uygun, metni sağlam, okunaklı ve fazla mektup ihtiva eden Süleymaniye Kütüphanesi Kadızâde 434 nüshasının tesbitinden sonra, çeviriyazısı ortaya konmuş ve bu metnin dil, üslûp ve muhteva açısından incelenmesi gerçekleştirilmiştir.

Metin tek bir nüshadan meydana getirilmiş olup okunma güçlüğü olan bazı satırlarının netleştirilmesinde Bayezid Ktp. Veliyüddin Ef. 2733 nüshasından da yararlanılmıştır.

Çeviriyazıda tek nüsha kullanılmıştır. Dîvanlardan çok farklı olan münşeât metinlerinde, ikinci bir nüsha ile karşılaştırma yaparak farklılıkları belirtmek, çalışmaya ek bir yük getirecektir. Münşeât mecmualarında nüshalar arasındaki fark, manzum metinlerden çok fazladır. Yine, bazı nüshaların inşa metinlerinde müstensihler kısaltma da yapabilmektedirler. Lâmiî Münşeâtının nüshalarının bazılarında bu nitelik bulunmaktadır.

Bu sebeplerden dolayı amacımıza uygun, kısaltma olmayan ve çok sayıda mektup ihtiva ettiğini tespit ettiğimiz Süleymaniye Ktp. Kadızâde 434 nüshasını çevirmek bizim için yeterli oldu.

Çeviriyazı yaparken, metinde anlaşılmayı kolaylaştırmak maksadıyla iki nokta, nokta, virgül gibi noktalama işaretleri kullanıldı. Çeviriyazı işaretlerinin tamamı kullanıldı. Arapça-Farsça ifadeler Osmanlı Türkçesi fonetiğine göre yazıldı.

Eklerin vokallerinin yazımında 16. yy. imlâsına uyulmaya çalışıldı. Münşeât metninde Arapça-Farsça unsurlar çoktur. Bunlardan sadece ayetler, belli olması için italik olarak yazıldı. Mektup başlıkları koyu karakterle yazıldı ve metinde kaçınıcı mektup oldukları rakamla belirtildi.

Tezin amacına uygun, anlatım, dil ve üslûpla ilgili materyaller, metinden seçilip gösterildi. Bunların içinden deyimler italik karakterle; ayet ve hadis gibi alıntıların açıklamaları, koyu karakterle yazıldı.

Mektupların muhtevaları, kimlere, hangi konularda, ne kadar mektup yazıldığı ortaya konuldu. İnceleme kısmında, metinden yapılan alıntılarının varak numaraları karşılarında verildi. Kaynakça'da sadece tezimizde yararlandığımız eserler yer aldı.

Münşîlerimizin bu tür eserlerinin incelenip ortaya çıkarılması, şairlerimizin fazla bilinmeyen yönlerinin, duygularının ve ruh yapılarının biraz daha aydınlanmasına, edebiyat tarihimizin, dolayısıyla kültürümüzün daha iyi bilinmesine katkı sağlayacaktır. Böylece edebiyatımızı ilgilendiren değerlendirmeler daha geniş ve daha isabetli olacaktır. Ayakları sağlam basan bir edebiyatın, bu şekilde güzel örnekleri, eğitim-öğretim kurumlarındaki öğrencilerin zihinlerini süsleyecek ve hayatlarında yer alacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

LÂMÎİ ÇELEBİ HAYATI VE ESERLERİ

I. LÂMÎİ ÇELEBİ'NİN HAYATI

Lâmiî Çelebi 877(1472)'de Bursa'da doğmuştur.¹ Asıl adı Mahmud'dur. Dedesi Nakkaş Ali, Timurlenk tarafından Maverâünnehir'e götürülerek onun maiyetinde nakkaş olarak çalışmıştır. Sonra oğlu Osman (Lâmiî'nin babası) ile birlikte vatanına dönerek, Sultan II. Bayezid'in devrinde defterdar olmuştur.² Lâmiî'nin annesi Dilşad Hâtun'dur.

Lâmiî'nin hayatı, doğum ve ölüm yeri olan Bursa'da geçmiştir. Zamanının âlim ve fâzıl şahsiyetlerinden Molla Ahaveyn ve Molla Mahmud bin Hacı Hasan-zâde'den ders almıştır. Önceleri medrese tahsili görmüş; Muradiye medresesinde sarf, nahiv, şiir ve dinle ilgili bilgileri çok iyi öğrenmiştir. Gece-gündüz hat, kelim, ma'ani ve beyan ilimleriyle uğraşmıştır (2a). Tıp tahsiliyle de meşgul olmuştur (3a).

27 yaşına gelince, artık ilim tahsilini tamamladığını, nefis tezkiyesi yapması gerektiğini düşünüp tasavvufî hayata girmeye meylettiğini anlamaktayız(3b). Bundan dolayı felsefeci ve akılcıların yolunu beğenmemiş, onları reddetmiştir (4a).

Bir müddet sonra ilim ve yazıyla meşgul olmayı bırakıp, Nakş-bendilik tarikatına girmiş ve Emir Şemseddin Buharî'ye bağlanmıştır. Onun ölümünden duyduğu üzüntüsünü anlattığı bir mesnevîde şu tarihi düşürmüştür (6a):

¹ LÂMÎİ ÇELEBİ, *Münşâât*, Süleymaniye Kütüphanesi Kadızade 434 3b. Alıntılar bu nüshadandır. Şair, önsözde(3b) 905 yılında 27 yaşında olduğunu belirtiyor.

² Şemseddin SÂMÎ, *Kâmûsu'l-Alâm*, (İstanbul, 1314, C.V),s.3983

Cân dimâğın çünki bu sevdâ buhârî kapladı

Dil didi târîh ey seyyid Buhârî âh vâh (H.922)

Lâmiî'nin gençlik yılları hakkındaki bilgilerimiz detaylı değildir. Kusursuz bir Nakş-bendî müridi olmuştur.

Özel hayatıyla ilgili olarak, onun baştan evlenmeye karşı isteksiz olduğunu bilmekteyiz. Yakınlarının telkin ve ısrarları neticesinde pek erken olmayan yaşta evlenmiştir. Daha sonra, biraz da çocukları yüzünden geçim sıkıntısına düşmüştür. Çıkış yolu olarak inşa metinleri kaleme alıp, kitaplaştırmak düşüncesine sahip olduğu anlaşılmaktadır(7b).

Bursa'da ikamet ederken, zaman zaman bazı cahillerin itham ve haksızlıklarına maruz kaldığı; şeyhine yapılan bir iftirayı cevaplandığı, yazdığı mektuplardan anlaşılmaktadır(30a).

İlk eserlerini II. Bayezid zamanında vermiş olduğu bilinen Lâmiî'nin, Yavuz Sultan Selim devrinde şöhret kazandığı kaydedilmektedir.³ Çeşitli fırsat ve vesilelerden faydalanıp, devrin büyüklerine kasideler sunmuş ve eserler ithaf etmiştir. Bazı eserlerini Kanunî Sultan Süleyman'a sunduğunu mektuplarından anlayabilmekteyiz. Vezirazam İbrahim Paşa, Kazasker Muhyiddin Çelebi, Defterdar Sinan Çelebi gibi devletin ileri gelenlerinden himaye görmüş ve onları eserlerinde övmüştür. Bunlardan başka tanışıp yazıştığı kişiler arasında, Sultan müderrisi Samsunlu-zâde, müderris Rüşenî-zâde, Anadolu Kazaskeri Kadri Efendi, Kazasker Fenâri Efendi gibi isimleri mektuplarından öğrenmekteyiz. Ayrıca Bursa kadısı ve Anadolu müftüsü de tanışıp konuştuğu kişiler arasındadır.

Bunların dışında, şeyhi olan Emir Buhari mensupları arasında Lâmiî'nin çok geniş bir tasavvuf çevresi olduğu anlaşılmaktadır.

³ H.Bilen BURMAOĞLU, *Bursalı Lâmiî Çelebi Divanı'ndan Seçmeler*, (Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1989) s.4

Tasavvuf ehli olan Lâmiî, yazılarında nüktedan, âşıkane edalı, halk söyleyişlerine ve bazen âmiyane ifadelere yer veren neşeli bir kişiliğe sahiptir.

İran'ın meşhur mutasavvıf şairi Câmî'nin eserlerini Türkçe'ye kazandırması sebebiyle kendisine "Câmî-i Rûm" denilmiştir.⁴

Lâmiî, 938 / 1532 tarihinde Bursa'da ölmüştür ve orada gömülüdür.⁵

II. ESERLERİ

Lâmiî, Türk edebiyatında en çok eser veren şahsiyetlerden biridir. Kendi yazdığı belirlenen ve ona ait olduğu bilinen eserlerinin sayısı kırkı geçmektedir. Telif ve tercüme şeklinde oluşturulmuş eserlerini manzum, mensur ve manzum-mensur karışık olarak yazmıştır.⁶

Bu eserler şunlardır:⁷

Absâl u Salâmân, Câbir-nâme, Dîvân, Ferhâd-nâme, Fetih-nâme-i Kal'a-i Moton, Gıdâü'r-Rûh, Hayret-nâme, Heft-Peyker, Hired-nâme, Hüsn ü Dil, Istilâhât-ı Süfiyye, İbret-nümâ, Gûy u Çevgân, Letâif-nâme, Lûgat-ı Fârisiyye, Maktel-i Hüseyin, Menkıbe-i Üveyse'l-Karânî, Meslekü's-Sâlikîn, Menâkıb-ı Cenâb-ı Alî, Mesnevî, Mevlid, Miftâhu'n-Necât fi-Havassi's-Süver ve'l-Âyât, Mir'âtü'l-Esmâ ve Câm-ı Cihân-nümâ, Münâzara-i Bahâr u Şitâ, Münşeât, Nefâhatü'l-Üns Tercümesi, Nisâbü'l-Belâga, Risâle-i Fâl, Risâle fi-Şerhi Kelimâti's-Şehâde, Risâle-i Arûz, Risâle-i Usûl mine'l-Fünûn, Risâle-i Tasavvuf, Resâ'il, Şem u Pervâne, Şehr-engîz, Şerefü'l-İnsân, Şerh-i Dîbâce-i Gülistân, Şevâhidü'n-Nübüvve Tercümesi, Tuhfe-i Lâmi'î, Vâmık u Azrâ, Vîs ü Râmin, Kıssa-i Edhem ü Hümâ

⁴ Bursalı Mehmed TÂHİR, *Osmanlı Müellifleri*, (Ankara, 2000, C.II) s.492

⁵ BURMAOĞLU, s.6

⁶ Abdülkadir KARAHAN, *İslâm Ansiklopedisi, Lâmiî Maddesi, C. VII* (Millî Eğitim Basımevi, İstanbul, 1977) s.12

⁷ BURMAOĞLU, s.15-22. Eserlerle ilgili bilgi bu çalışmada mevcuttur.

Lâmiî Çelebi'nin Münşeâtının ulaşabildiğimiz nüshaları şunlardır:

1. Süleymaniye Kütüphanesi Kadı-zâde Mahmud Efendi 434; Es'ad Efendi 3890, 3316, 3317; Hâşim Baba 65/ 1 (1-34 yaprak)

Kadı-zâde Mahmud Efendi 434 nüshası, çevirisini yaptığımız nüsha olup, 210x130 mm, 155x85 mm ölçülerindedir. Eser 98 yapraktan oluşan, 23 satırlı, talik yazılı mukavva bir cilt içerisindedir.

Eserin istinsah tarihi ve müstensihi kayıtlı değildir.

Başlı "Bismillâhirrahmanirrahim ve bihi nestafın Kitâb-ı Nisâbü'l-Belâga..." sonu "Yârab irham kâilehû ve evfer nâyilehû bi-fazlike ve keremike" şeklindedir.

Eserde mektup başlıkları kırmızı yazılmıştır. Başında ve sonunda kime ait olduğu okunamayan mühürler vardır.

2. Üniversite Kütüphanesi (İstanbul) Türkçe Yazmalar 860,1911, 3180, 3204
3. Bayezid Kütüphanesi Umûmi Yazmalar 5881, 5888; Veliyüddin Efendi 2733
4. Topkapı Hazine 707
5. H. Selim Ağa Kütüphanesi Hüdayi Efendi 1512, 985/1
6. Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi 315 Y. 1/5
7. Konya İzzet Koyunoğlu Müzesi Kütüphanesi (No.13248)
8. Atatürk Kütüphanesi Muallim Cevdet Yazmaları 514
9. Millî Kütüphane Yazmalar Bölümü A/736/2
10. Bursa İl Halk Kütüphanesi Horaccioğlu 938
11. Kütahya Vahid Paşa Kütüphanesi 2297
12. TDCF Kütüphanesi İsmail Saib 1/40
13. Bibl. National ve Suppl. Turc 1304
14. Blochet s. 1304
15. Flügel 267, 268

III. MÜNŞEÂTIN MUHTEVASI

Klâsik Türk Edebiyatında edebî terim olarak münşeât, kaleme alınmış güzel nesir yazıları, bir münşinin yazdığı metinler, mektuplar, resmî veya özel yazılar anlamlarına gelir. Münşeâtlar, bu tür yazılardan oluştuğu gibi bu yazıların

nasıl yazılacağına öğretildiği, mektup yazma tekniklerinin gösterildiği ve bu hususta bilgilerin de verildiği eserlerdir. Bundan dolayı, sanatlı ve süslü metin örnekleri ve daha ziyade mektup türü güzel yazılar bu eserlerin muhtevasını meydana getirir. Lâmiî'nin Münşeâtı da bu türden edebî bir eser olup içinde mukaddime ve hâtimenin dışında 86 adet inşa metni yer almaktadır. Mukaddime'de Lâmiî kendi hayatını anlatmaktadır. Çocukluğunu, yetişme tarzını, ilim ve tasavvuf yolunda ilerleyişini, hayatındaki değişiklikleri, evlenişini, dünya görüşünü ve özellikle de sanat düşüncesini kaleme almıştır. Münşinin kendi hayatıyla ilgili en samimi ve derin bilgileri burada bulmak mümkündür.

Buradan anladığımıza göre Lâmiî, delikanlılık çağında erdem sahibi insanların içinde bulunmuş, bedî-beyan ilmiyle meşgul olmuştur. Yeni yeni fikirler bulup söylemeyi, bir sevgilinin cemaliyle mutlu olmayı arzulamış, edebiyatın bütün şubelerine genç yaşta vakıf olmuştur. Bu arada "mârifet arafatının duraklarında gece gündüz vakfeler" yapmış, ilahi sırlarla bazı hakikatlere erişmiştir. Tıp tahsili de yapan Lâmiî, inşa ilminde ilerlerken, nefis tezkiyesi ve ruh tasfiyesi yapmadan insanın çorak tarlaya döneceğini düşünmeye başlamış, ruhunu arıtma yollarını aramaya koyulmuştur. Hâtiften aldığı işaretlerle kâğıt ve kalemi bırakıp, Şeyh Emir Buhari hazretlerine bağlanmış, kendini tamamen manevî bir hayata adanmıştır. Daha sonra şeyhinin vefatıyla memleketine dönen Lâmiî, başta istememesine rağmen, akrabalarının ısrarlı telkin ve zorlamalarıyla evlenmek mecburiyetinde kalmıştır.

Kitaplarla haşır neşir olmaya tekrar dönen yazar, tarihçi İbn-i Kemal ve onun tarihi eserini övdükten sonra, devrinde "sözün ayıp, mârifetin cehalet" addedildiğini söylemektedir. Sevgi ve hürmetin makamı ve mal sahibi olanlara gösterildiğini, herze ve hezl söyleyenlere rağbet gösterildiğini, erdem sahibi olmayan insanların, meclislerde, marifet ehlinin sözlerinde ayıp ve kusur aradıklarını yazmaktadır. Kendisinin birkaç inşa üslûplu mektubunun "beyaza

çıkıldığını" ve bir dil ehlinin bunları gördükçe şâd olmasını arzuladığını yazarak önsözü bitirmektedir.

Lâmiî'nin, kimlere, ne amaçla yazdığı belli olan mektuplarının büyük kısmı (75 adet) Türkçe, dördü Arapça, üç tanesi Farsça olarak kaleme alınmıştır. Biri de Tatar diliyle yazılmıştır.

Başlıklarından okuduğumuza göre, Lâmiî'nin kaleme aldığı mektupların 72 adedi, kendi adınadır; bunları kendisi göndermiştir. 12 tanesi de başkalarının adına yazıp gönderdikleridir. Bunlar, babası ağzından Canpolad'a 2 mektup; Bursa kadısı ve Anadolu müftüsü ağzından Sultan Selim'e 2 mektup; bir aşğın ağzından maşûkuna 1 mektup; müderrisler ağzından Semaniye erbabından birine 2 mektup; Gül Câmii imamına, Muhyiddin Efendi'ye, İskender Çelebi'ye Emir Çelebi ağzından, birer tane olmak üzere 3 mektup; Bursa kadısı ağzından Eflatun-zâde'ye 1 mektup ve Sultan müderrisi Samsunlu-zâde ağzından Muhyiddin Efendi'ye 1 mektup yazmıştır.

Lâmiî'nin kendi adına gönderdiği mektuplar; Emir Buhari'ye 2, Kanunî Sultan Süleyman'a 3, Defterdar Sinan Çelebi'ye 5, Şam hakimi Canpolad'a 2, Kazasker Ali Çelebi'ye 1, Kadı Hızır Çelebi'ye 2, Şeyh Mahmud Çelebi'ye 1, Rumeli Kazaskeri Muhyiddin Efendi'ye 5, Müfettiş Abdülkadir Çelebi'ye 1, Veziriazam İbrahim Paşa'ya 4, Müderris Rüşenî-zâde'ye 2, İskender Çelebi'ye 3, Arpa Yazıcısı Hüseyin Çelebi'ye 1, Kazasker Fenârî Efendi'ye 2, Anadolu Kazaskeri Kadri Efendi'ye 3, İshak Çelebi'ye 2, Ayaz Paşa'ya 1, İmam Nimetullah'a 1, Câfer Çelebi'ye 1, Abdüsselam Bey'e 1 ve Kıssa-han 'İvaz'a 2 adet olarak eserde kayıtlıdır.

"Bazı dostlarına, yârâna, esdikâya, ahâliye, kirâma, ekâbire, efâzıla, müddeîye" başlıkları altında gönderilen mektup sayısı da yirmiden fazladır.

Lâmiî, mektupları ubûdiyyet-nâme, tazarru^c-nâme, muhabbet-nâme, ta'ziye-nâme, 'azâ-nâme, du'â-nâme, i'tizâr-nâme, tevakku'-nâme, cevap-nâme, şikâyet-nâme, iltimâs-nâme, tehniyet-nâme, 'özü-nâme, sûret-i arz, gibi başlıklarla adlandırmıştır. Sadece, "sûret, mektup" başlıklarıyla gönderdiği mektuplar da vardır.

Lâmiî, tanıdık ve dostlarına kendi adıyla gönderdiği bu mektuplarında isteklerini dile getirmiş, muhataplarına olan bazı taleplerini kaleme almış, onlara bazı bilgiler vermiştir. Bunlardan on dört tanesi dua ve muhabbet mektubu, beş tanesi istek ve iltimas mektubu, üç tanesi taziye mektubu, iki tanesi özür mektubu, iki tanesi tebrik mektubu, sekiz tanesi ubdiyyet(sevgi ve bağlılık) mektubu, bir tanesi şikâyet mektubu, iki tanesi red mektubu, bir tanesi firak mektubu, on dokuz tanesi cevap mektubu, iki tanesi arz mektubu, bir tanesi ser-nâme, ikisi de ta'rif metnidir.

Bunların içinde Kazasker Fenârî Efendi'ye, Defterdar Abdüsselam Bey'e, Anadolu Kazaskeri Kadri Efendi'ye ve Eflatun-zâde'ye yazdıkları tevakku' mektuplarıdır. Bu mektuplarla, bazı tanıdıklarına, devletin üst kademesindeki kişilerden yardım talep etmektedir.

Üst kademedeki bazı idarecilere, Kanunî Sultan Süleyman'a, Rumeli Kazaskeri Muhyiddin Efendi'ye, Vezirazam İbrahim Paşa'ya, İskender Çelebi'ye ve bazı erkâna bağlılığını bildirmek maksadıyla yazdıkları, ubûdiyyet-nâmelerdir.

Şeyhi Emir Buhârî'ye, Defterdar Sinan Çelebi'ye, İskender Çelebi'ye ve zamanın bazı fazilet sahibi kişilerine hürmet ve ta'zimini ifade ettiği mektuplarla manevî himmet ve dua istemektedir.

Kadı Hızır Çelebi'ye ve Şeyh Mahmud Çelebi'ye taziye mektupları, Kanunî Sultan Süleyman ve Ferhat Paşa'ya tehniyet(tebrik) mektupları ve Sinan Çelebi'ye teşekkür mektubu yazmıştır.

Kanunî Sultan Süleyman'a, İskender Çelebi'ye, Kazasker Kadri Efendi ve İbrahim Paşa'ya, yazdığı bazı kitap ve eserlerini göndererek ve onlardan takdir görme arzusunun da belirterek mektuplar kaleme almıştır.

Bulunduğu yöre (Bursa) ile ilgili bazı meselelerini anlatmak için, Hacı İlyas'ın torunu ve bazı samimi dostlarına mektuplar yazmıştır.

Şahsiyle alâkalı bazı problemleri dile getirdiği, kendisi ve şeyhi ile ilgili suçlayıcı bir takım ithamlara cevap verdiği mektuplar yazmıştır. Halvetîlerden ve sûfiyyeden birine yazdığı mektup buna örnek gösterilebilir.

Dostlarına, ihvânına, yârân ve kerem sahiplerine muhabbet-nâme ve dua mektupları göndermiştir.

Bazı beldelerin fethiyle ilgili,örneğin Macaristan, kutlama mektupları yazmıştır. Bir âşığa, aşkla ilgili düşüncelerini de açıklayarak teselli mektubu yazmıştır. Başkası adına yazdıkları belirtildiği gibi on iki adettir. Bu mektuplar daha önce belirtilen kişiler adına yazılmış olup, bazıları şu konuları içerir:

Yıldırım Han meşihati binasının tamiri için Eflatun-zâde'den yardım istenen mektup,

Semâniye erbâbından birine , danışmend istemek için yazılan mektup,

Şam hakimi Canpolad'dan dua istenen mektup,

Arap diyarının fethiyle ilgili Yavuz Sultan Selim'e iki tebrik mektubu,

İskender Çelebi'ye bir istek mektubu yazılmıştır.

Lâmiî'nin Münşeati, türünün örnekleri içinde önemlilerinden biridir. Kendi yazdığı inşâ üsluplu metin mektupları bir araya getirerek eserini oluşturmuştur. Başkalarının inşâ örneklerini Münşeatina almamıştır.

Birkaç mektup dışında, Münşeattaki mektuplarda tarih yoktur. Olanların sonunda ise ya bizzat yazılış tarihi verilmiş veya tarih düşürme şeklinde yazılış zamanı belirtilmiştir.

Yine, bazı münşeatlarda görülen mukaddime veya dibâce bölümünün burada da bulunması, Münşeâtın güzellik ve mükemmelliğinin göstergesidir. Lâmiî, yazdığı bu mukaddimedeki kendi hayatıyla ilgili önemli bilgiler vermiştir.

VI. ESERDE DİL VE ÜSLÛP

A) GENEL OLARAK DİL

Lâmiî'nin mektuplarında dil, Türkçe, Arapça, Farsça deyim ve ibarelerle dolu, tasannua kaçmayan, akıcı ve nisbeten sade bir Osmanlı Türkçesidir. Genelde orta uzunlukta cümleler kurmaktadır. Bunun yanında kısa cümleler de az değildir. Arapça, Farsça ve Türkçe her tür kelimeyi bolca kullanmıştır. İsim, sıfat, zarf ve edatlarda Arapça ve Farsça olanlara itibar eden Lâmiî, fiillerde ve eklerde Türkçe olanlara daha fazla önem vermiştir.

Bu yabancı unsurlarla dolu olan nesir, yine de çok zor anlaşılır değildir. Bazı mektuplarında yazar çok latif cümleler kullanmış, âdeta vecize tarzında kısa, düşündürücü sözler söylemiştir. Lâmiî, kendisi gibi yüksek kültür seviyesindeki insanlarla yazıştığı halde, mektupları nisbeten sadedir ve aşırı sanatlı değildir. Ama duygu ve düşüncelerini bir takım teşbihli, mecazlı ve secili cümlelerle anlatmıştır. Yine klâsik inşa üslûbunda yaygın olarak kullanılan ve bir orijinalliği olmayan klişe ifadeleri, her mektubunda kullanmıştır. Bu dil unsurları bir veya birkaç kelimedenden oluşan, çoğu edat ve zarf niteliğinde, Arapça ve Farsça'dan seçilmiş söz kalıplarıdır.

Ayrıca dört adet Arapça, üç adet Farsça ve bir adet de Tatar şivesiyle mektup yazması, bu dillere tasarrufu bakımından dikkat çekicidir. Bunlardan başka bir tane neccâr(marangoz)'lık terimlerini kullanarak mektup kaleme almıştır.

Lâmiî'nin mektuplarında Arapça-Farsça isim ve sıfatlar Türkçe olanlardan çok fazladır. Kullandığı Türkçe isimlerden; “gece, akçe, göz, yeğ, karındaş, yüz, söz, gönül, öz, ev, el, od, yir, ocak, ulak, yaylak, gün, kendi, yaşığ, kıyı” gibi örnekler mektuplarının çoğunda bulunmaktadır. İsimlerin çoğullarında Arapça, Farsça ve Türkçe kuralları görmek mümkündür. Lâmiî, isimlere getirilen ablatif (-den, -dan) ekinin yerine bazen lokatif (-de, -da) ekini kullanmıştır.

“ ... niyâzmendî vü taḥiyyet birle yüzünde gözünde öpüp... “(49a) örneğinde bu görülmektedir.

Lâmiî, Münşeatta sıfat türünün her şeklini kullanmıştır.

Türkçe olmak üzere, “ayruk şey” (62a), “bu mikdar” (10a), “birkaç satır” (12b), “ol vakitde” (42b), “dürlü dürlü hayaller” (45a), “kara çöl” (66a), “mükemmel bir nüsha” (80a), “üç dört bin beyit” (91₍₁₎), “kanlu yaşlar” (96b) gibi örnekleri eserinde görebiliriz. Türkçe, Arapça ve Farsça sayı sıfatları, vasıf terkipleri mektuplarda bol miktarda yer almaktadır.

Lâmiî, mektuplarında Farsça önek ve soneklerle yaptığı sıfatları da kullanmıştır. Bunlara “bî-sebeb, arzûmend, dil-beste, bî-ser ü pâ, cihân-ârâ, nâ-mütenâhî, kalemâsâ, bed-nâm ...” sıfatları örnek verilebilir.

Münşeatta zarfların çoğunluğunu, Arapça ve Farsça olanlar teşkil etmesine rağmen, Türkçeleri de az değildir. “Berü, nice, sonra, imdi, şöyle, bilece” gibi zarflar ve “urup, olcuk, iderek, diyüp, kılmayup, olmagın, olunca” gibi Türkçe zarf-fiiller tercih edilmiştir. Özellikle “ip, ip” gerundiumu ile yapılan fiiller çoğunluğu oluşturur. Arapça asıllı olduğu halde, dilimize yerleştiği için bugün de kullandığımız “dâima, evvela, hâlâ, gâh gâh, henüz, hayli, hemân, husûsiyle, derhal” zarflarının yanında münşeatta çok kullanılan diğer Arapça,

Farsça zarflardan bazı örnekler şunlardır: “hâliyen”(10b), “ammâ ba^cd”(12b), “husûsan”(12a), “... beyne’n-nâs diyânetle ma^crûf” (13b), “pes nebbâş-ı mezkûr ...”(15a), “lâ-cerem ol mu^câtafa ...”(16b), “fil-hakîka matlab-ı a’lâ-yı ehl-i kemâl ...” (17b), “... ilâ âhiri’d-devrânuñ defe^cât-i keşîre ile ...” (29b), “fi-küllî hînin ve ân” (43b), “yevmen fe-yevmen” (50b), “hemvâre ân silsile-i fazl ...” (60b), her-bâr (73b), “leylen ve nehâran, sırnan ve cehâran” (84b), “fi-evâyili recebû’l-müreceb ...” (19a), “ma^ca hâzâ ebniye-i halîfeye ...” (91a)

Lâmiî, edatları kullanırken ayırım gözetmeyip, “velî, ger, belî, felâ-büd, a’nî, an-asl” gibi Arapça ve Farsça olanları, “dek, gibi, ammâ, gerçi, yâni, çünkü, üzre, degül, deyü, özge, yoksa, deñli, fakat, eger” gibi Türkçe asıllı veya Türkçeleşmiş olanları da eserinde çok kullanmıştır.

Bağlaç türünde ise Lâmiî, en çok şu kelimeleri kullanmıştır:

“ ve, ki, ya da, birle, bâ, fe-emmâ “

Lâmiî’nin kullanmış olduğu Osmanlı Türkçesi, Arapça ve Farsça unsurlar bulunmakla beraber, çok uzun tamlamalarla yüklü değildir. Bazan, söz sanatlarının da yer aldığı ibarelerde mana kolayca fark edilebilir.

Cümleleri sağlam ve güzel teşbihleri vardır. Mektup yazdığı kişilere göre cümleleri uzatmakta ve sanathı hale getirmektedir. Lâmiî’nin Sultan Süleyman’a yazdığı mektubun girişi buna bir örnektir:

“ .. âstâne-i sa^câdet-âşiyâna ^cubûdiyyet çehresin sürüp ve südde-i siyâdet-nişâna hizmet cebhesin urup, devâm-ı cihan-bânî du^câlarını tecdîd ve kıvâm-ı şâhib-kırânî şenâların temhîd itmekden soñra ...” (53a)

Bir dostuna yazdığı mektubun girişi de uzuncadır :

“ ... eger eşdâf-ı eltâf u a^ctâf-ı gevher-feşânlık eyleyüp bu garîk-i lücce-i iştiyâk ve bî-nâm u nişândan istinkâf u isti^cfâf itmeyüp istikşâf-ı ahvâl-i pür-melâl ve istinşâf-ı mâ-fi’l-bâl buyrulursa iltifâ-i likâ-i cemâl-i zükâ-leme^câna ve istikâ-i

sikâ-i kemâl-i deryâ-feyezâna olan ârzûmendî vü dil-bestegî ve niyâzmendî vü şikestegî ol derecede degüldür ki ...” (22b)

Ahmed Buhârî’yi kötöleyici tarzda sözler söyleyen birine yazdığı cevap mektubunda Lâmiî, muhatabına hitaben uzunca; ama kolay anlaşılır cümle kurmuştur:

“Şer’an bir kimsenüñ küfrüne toksan tokuz kavlı olsa ve îmânına bir kavlı bulunsa, ol bir kavlı ile ‘amel evlâ vü evceb iken siz bir ‘azîzün şihhat-i hâline ve istikâmet-i fi‘âline bunca ‘ulemâ vü fuzalâ ve üdebâ vü ‘ukalâ ve eşhâb-ı nakl u erbâb-ı ‘akl ittifak itmişken ...” (30a-30b)

Lâmiî’nin mektuplarında kısa ve kısaya yakın tarzda cümleler bol miktardadır.

“ ... anuñ ızhârı şâhibini makamından düşürür ve başına halâyıkı üşürür” (72b)

“ ... imdi ey ‘azîz ilde söz çok olur ve her kişi kendü âyinesinden nazar kılır” (73b)

“‘Aşk bir şâh-bâz-ı hümnâ-pervâz ve pâk-bâzdur ki hergîz bir cîfeye sâye salmaz” (96a)

“Evvel küdürret gösterür sonra şafâdur.” (97b)

“Bu ni‘metüñ şükürin bilmemek ni‘metu’llâha kâfir olmakdur.” (13b)

“Cevâbında bu beytle tevbîh ü teşnî‘ eyler.” (39b)

“Evlâdumuz yanında bugday yimişe döndük.” (42a)

Münşeatta, sade ve kısa anlatımlı Türkçe tamlamalar da bulmak mümkündür.

“Ol kitâbuñ kıymeti...” (79b)

“Anuñla dildeki âteşlerin ve cigerdeki ‘ataşların...” (43a)

“Bu perîşân mukaddimâtdan...” (62b)

“Safâ meyhânesinüñ derd-nüşı...” (75b)

Lâmiî'nin kullandığı Türkçe kelimeler içinde fiiller önemli bir yer tutar. Seçtiğimiz örnekler çekimli fiiller, filimsiler ve istek fiilleri olup fazlaca kullanılmıştır. Zaman zaman çok eski şekillerine de rastlanmaktadır.

“ ... bir avuç türâb ilkâ eyleye” (89b), “ ... bilgil ve âgâh olgil...” (29b), “ ... tarîk-i müstakîmi koyup egri gidersiz” (29b), “ ... ni  met-i ferd içün gam yimezüz “ (81a), “ ... ırâg olalum, yakın olalum yakın oluben ırâg olunca ...” (73b), “ ... zamîr-i münîrin haste kılmaz” (8b), “ ... bu hayâlât-ı fâsideyi ko” (32a), “ ... ve tâb-ı derd ü niyâzile göynümekdedür” (37a), “ ... ol füşhat-sarây-ı bekâya rihlet buyurdılar” (48a), “ ... bebgâ-i şekerhâ gibi tekellüm idüp aytdı” (49b), “ ... ve zîbâ vü dilkeş söylemişdür” (67b)

B) İFADE TARZI

Divan nesrinin ustaları arasında yer alan Lâmiî'nin kullandığı dilin yapısı hakkında bilgi verdikten sonra, fikirlerini ve duygularını nasıl ifade ettiğine bakacak olursak, üslubunun da dili gibi mükemmel olduğunu görebiliriz. Meramını çoğu kez süslü ve sanatlı, bazan da düz ve yalın ifadelerle anlatırken Lâmiî, kendisi için birinci kişi ve üçüncü kişi kipini kullanmıştır. Saygı gösterip değer verdiği kişilere yazdığı mektuplarda son derece mütevazi ve muhatabını öven bir üslûba sahiptir. Kimi zaman “cihân-penâhâ, mekremet-âyâbâ, bende-nüvâzâ, murâd-bahşâ, feyz-nisâbâ ” şeklinde hitap ettiği şahıslara ve kendisine idarî yönden yararlı olabilecek zatlara iltifathı cümleler sarf eder.

Hitaptan sonra, genellikle “ ...  arz-ı bende-i ahkar ve zerre-i kemter oldur ki ...” (20a), “ ... ma rûz-ı zamîr-i münîr-i âftâb-nazîr oldur ki ...” (33a), “ ... ma rûz-ı meclis-i rüşen-nihâd oldur ki ...” (92b) gibi ifadelerle maksada giriş paragrafları gelmektedir.

1) Mektuplara Giriş Cümleleri

Lâmiî'nin mektuplara başlangıç cümlelerinde değişik ifade tarzları görülür. Hitap edatları çok az kullanılmıştır. Önemli bir bölümünde Arapça cümlelerle söze başlamıştır. Türkçe ile başladıklarında muhatabın bazı sıfatları

sayılıp, saygı kelimeleri eklenir. Bazılarının başlangıç üslûbu daha dikkat çekicidir.

Sultan Süleyman'a yazdığı özür mektubuna:

“Hezâr gül-i şad-berg-i tahıyyât-ı miskiyyetü'n-nefehât ki âb u hevâ-yı muhabbetle beslenüp şıdk u şafâ bâğında reste olmuşdur ...” (44b) cümlesiyle giriş yapmıştır. Burada Sultan Süleyman için yazdığı kasidesini, misk kokulu dualarla bezenmiş “Gül-i sad-berg”e benzetmiştir.

Bir âşığın ağzından mahbûbuna yazdığı şikâyet mektubuna Lâmiî, güzel bir giriş yapmıştır:

“Nihâl-i bâğ-ı ʿömr-i bî-gezendüm kıyâmet-kadd-i serv-i ser-bülendüm emîr-i mülk-i hüsn şâh-ı hûbân gönül mülkünde sultânım efendim ...” (34b)

İkbâl sahiplerinden birine yazdığı duâ-nâmede yine güzel bir giriş üslûbu vardır:

“Şol duʿâlar ki emsilesi hurûf-ı şıdk u şafâyile meşhûn kılınup fâ vü ʿayn u lâmu ʿillet-i sümʿa vü riyâdan şahîh u sâlimdür ve ol şenâlar ki beniyyesi ...” (38b)

İsmi verilmeyen bir kişiye yazdığı cevap mektubuna:

“Şol tahıyyet ü duʿâ ki talʿat-ı necâbet-i icâbet-nümâsı gurre-i hulûş-ı taviyyetden ... peydâdur ...” (66a) cümlesiyle başlar.

2) Hitap Şekilleri

Lâmiî, şeyhi Emir Buhârî'ye yazdığı ubûdiyyet-nâmede:

“ ol zamîr-i münîr-i gayb-nümâ ve ol hâtır-ı ʿâtır-ı pür-şafâ ...” (9a) sözleriyle onun manevi makamını; yine aynı mektupta, “bu zaʿîf-i şikeste-bâl ve nahîf-i haste-aşvâl ve duʿâ-gûy-ı maḥlas ve hevâ-cûy-ı mütehaşşışuñuz ...” (9a) sözleriyle de kendini, gönlü kırık ve şeyhinin duacısı olarak ifade etmiştir.

Vezîrazam İbrahim Paşa'ya gönderdiği mektubun girişinde saygı ve övgü ifadelerini sıralayıp, eşğine yüz sürdüğünü belirttikten sonra, kendisini küçülterek “ ... inhâ-i zerre-i hâksâr ve inbâ-i bende-i bî-mikdâr oldur ki ...” (92a) diyerek isteğini anlatabilmek için “değersiz bir köle” olduğunu söylemektedir.

Lâmiî'nin Sultan Süleyman'a Vâmık u °Azrâ adlı eseri sunduğunu belirttiği mektubunun girişi, devletin en yüce makamına uygundur. Lâmiî, o yüce makamın eşiğine yüz sürdüğünü belirttikten sonra, padişahın kendisine bahsedilen eseri yazmasını istediğinde, “*ef°ullâha ve ef°u'r-rasûle ve üli'l-emri minküm muktezasınca cân u dilden sem°an ve tâ°aten dinilüp ...*” (53b) ifadesiyle hazır olduğunu belirtir.

İskender Çelebi'ye yazdığı ve maddî durumunun zayıflığını dile getirip, mazeretini arz ettiği mektubunda yardım isteğini şu nazik ifadelerle anlatıyor:

“ ... âhîr vaktinde üzerinde bulunup dehân-ı atşâmına bir iki katre âb ya merkad-i bî-nâm u nişâna bir avuç türâb ilkâ eyleye” (89a) Burada muhatabından, ya kurumuş ağzına bir iki damla su ya da bu hal ile ölecek olursa isimsiz mezarına bir avuç toprak isteyen Lâmiî, alçak gönüllüğü elden bırakmadan etkileyici bir üslûp kullanmıştır.

Aşk ile ilgili duygu ve düşüncelerini, bir âşığa yazdığı mektupta şöyle ifade eder:

“ ... °aşk bir cûybârdur ki hevâ-yı dil-gîrinden lâleler kande müştagrakdur. Hüsn bir gülzârdur ki hayâ-yı cân-pezîrinden güller gark-ı °arakdur...(96b) °aşk bir deryâ-yı pür-şûrdur ki mevc-i gerdûn-evci fülk-i felegi habâb gibi hevâda oynadur. Hüsn bir âftâb-ı pür-nûrdur ki lem°a-i âteşîn şa°şa°ası bahr-i feyyâzı bir içim âb gibi derûndan kaynadur.” (97a)

Lâmiî, aşkı, lâlelerin kana bulandığı bir ırmağa ve felek gemisini dalgalar arasında oynatan dalgalı bir denize; güzelliği, gülleri ter gibi damlalarla bezenmiş gül bahçesine benzetmektedir.

Bir taziye mektubunda Lâmiî, Şeyh Mahmud Çelebi'nin torununun vefatı hakkında şunları yazar:

“Kurretü’l-^cayn ve şemeretü’l-fu’âd maḥdûm-zâde-i rûşen-nihâduñuz bu tengnây-ı anâdan ol şahrâ-yı şafâ tarafına ve işbu gülşen-i fenâdan ol gülşen-i bekâ cânibine *vallâhü yed^cü* hükmünce da^cvet olunup icâbet göstermişdür...” (56b)

İnsanın ölümünü böyle güzel cümlelerle anlatma, ölüm gerçeğine İslâmî bakışı ortaya koyduğu gibi, yazarın üslûp mükemmelliğini de ifade eder.

Lâmiî, bir âşğın ahvalini anlattığı mektubunda dikkat çekici, secîli bir üslûp ve güzel benzetmeler kullanmıştır: “ ... şu ^cle-i âhından odlara yanmış ve dūd-ı siyâhından karalara boyanmış, tğ-i gamından cigeri pâre pâre, ḥaçer-i elemden sînesi yâre yâre, şem^c-i âteşin-bâb gibi gözü yaşlu bâde-i pür-ḥabâb gibi bagrı başlu revzen-i dîdesinden ḥâne-i cânına od düşmüş, kandil-i sūzân gibi derûnundan tutuşmuş, melâmet gîcesi gibi kara günlü, muşîbet gündüzi gibi cigeri düğünlü ...” (35a)

Lâmiî’nin Kadı Abdülkadir Çelebi’ye yazdığı cevap-nâme, üslûp ve muhteva bakımından dikkat çekicidir. Dostunun kendisine hediye olarak gönderdiği kavunlar için teşekkür edip, bu kavunları tasvir etmektedir.(75b)

“Öyle bir kavun ki...” diye başladığı cümlesinde duygusunu; bedava idi, baldan tatlı idi, çünkü dostdan gelmiş idi, hepsi çok güzel idi... ifadeleriyle anlatır:

“Nice kavun ki, çünki müft idi aḥlâ mine’l-^casel idi ve çün dostdan gelmiş idi cümlesi bî-bedel idi.”(75b)

Yine aynı metinde geçen lâtif ifadelerden biri de, gönderdiği mektupta deve kelimesi geçince yazdığı şu cümledir:

“Sübhanallâh deve dellâli mıyuz yoksa dünya hammâli mıyuz turup turup meyve-i şütürbâr diyüp deve diyenlerden olduk.”(76a)

Bu şakacı ifadelerinin yanında talihsizliğini şöyle anlatır:

“Kûh-ı gamda meyve-i vaşlın umarsın ey gönül bende ol tâlîc mi vardur kim ola tâg üsti bâg.”(76a)

Abdülkadir Çelebi'ye yazdığı ve “lâtif ve bî-bedel” diye nitelediği bir darb-ı mesel şudur: “cÂrif iseñ bir gül yeter câhil iseñ yüklen götür.”

Şeyhi Emir Buhârî hakkında kötü sözler söyleyen bir kişiye yazdığı cevapta sitemli olduğu kadar, doğru düşünceyi de anlatan bir üslup kullanmıştır:

“bilgil ve âgâh olgil ey fırka-i kâşırın ve ey zümre-i hâsırın ... bilsem bu cür’etün sebebi cehâletünüz midür yoksa dalâletünüz mi ki aşhâb-ı şalâh u sedâd... hakkında sû-i zan idersiz” (30a)

Burada şair, iftiracıları uyarmakta ve onları kâmil bir insan hakkında kötü düşünmekten alıkoyarak ayıplamaktadır. Sadece suçlayıcı değildir.

Çok sevip saygı duyduğu, özellikle tasavvuf erbabı kişileri ululayıcı ifadelerle anar. Halvetîlerden hilâfet davası güden bir kişiye yazdığı mektubunda Lâmiî, Şeyh Muhiddîn-i Arabî'ye, “ ... muktedâ-yı erbâb-ı tarîkat ve pîşvâ-yı eşhâb-ı hakikat şeyh-i bözörkvâr ‘umdetü’l-ebrâr ve’l-aşyâr ...” (73b) sıfatlarını uygun görür.

Lâmiî, Kanuni'nin Macaristan seferini anlattığı mektubunda, “..be-berekât-ı mu ‘cizât-ı seyyidü’l-kâ’inât ve senedü’l-mevcûdât ‘aleyhi efdalü’s-şalevât ve ekmelü’t-tahıyyât şâhib-kırân-ı zamân kahramân-ı devrân İskenderdür. Ferîdun-fer Cem-menzilet Nûşirevân-ma‘delet der-şehryâr-ı kevn ü mekân ...” (57b-58a) nitelemeleriyle Sultan Süleyman’ı övmekte ve tarihteki bazı şahsiyetlere telmihte bulunmaktadır.

Lâmiî sadece kişileri değil, mektupları da beğendiği zaman övmektedir. İshak Çelebi'nin cevap mektubunu beğendiğini “...her satr-ı müşgîn-rakamı şatr-ı envâr her harf-i ‘anberîn-demi zarf-ı esrâr idi. Ne hemân turra-i sevâd-ı şâm-ı

midâdı belki ser-â-ser beyâz-ı şubh-nihâdı âftâb-ı ‘âlem-tâb gibi câm-ı cihân-nümâ ve âyîne-i pür-şafâ idi” (65a) ifadeleriyle belirtip, satırlarını ve harflerini övmekte, güzelliğini aynaya benzetmektedir.

İfadelerinde secîi sık kullanan Lâmiî, çok uzun cümle kurmaz. Kısa ve sanatlı cümleler de yazar.

“ her ehl-i makâl bu bâbda âsyâ gibi buldugın öğütmek olmaz ve her şâhib-i kemâl bu bâgda bülbül-i gûyâ gibi bî-hûde ötmek gerekmez” (96b)

“ leb-i meygûn-ı dilber dem-be-dem kâse kâse ‘âşıklarınun kanın içmeği pîşe idinmişdür” (97a)

“ pây-ı meşşâiyân bu şahrâda leng ve re’y-i işrâkiyân bu ârâda denkdür” (4a)

“ ...ve dâmen-i ‘iffetlerine her âlûde-dâmen destini irgürmekden dür eyler” (31a)

“ hemşîresi anuñ mukâbelesine gelüp bir eliyle yüzünün nişfini tutup aña nazar eyledi” (73a)

“ ‘aceb hâl ve turfa makâldür” (76a)

“ ... çünkü müft idi ahlâ mine’l-casel idi ve çün dostdan gelmiş idi, cümlesi bî-bedel idi” (76a)

Lâmiî, cümlelerinde bazan telmihli ifadelere de başvurur. Doğu ve Batı milletlerine ait, belirli yönleriyle temayüz eden şahsiyetler, peygamberler, geçmişte gerçekleşmiş hadiseler, menkıbeler ve İslam tarihinin meşhur kişileri ve hadiseleri açık ifadelerle işaret edilir.

Lâmiî, Sinan Çelebi’ye gönderdiği mektubunda (55b), Yusuf Kıssası’nı, aşk ve muhabbet konusundaki görüşlerini belirtirken karıncanın Kabe’ye ulaşma azmini ortaya koyan yürüyüşünü (96b) hatırlatır.

4) Âyet ve Hadisler

Lâmiî, Münşeat’ta geçen âyet ve hadisleri, sözlerini ve görüşlerini desteklemek, sözlerine güzellik katmak, anlaşılmayı kolaylaştırmak, kimi zaman

da Kur'an-ı Kerim'de bildirilen önemli hadiselere telmih için yazmış, bunları da sıkça kullanmıştır. Âyet ve hadisleri kullanırken, sadece meramını ifadeye yetecek metni aldığı da görülmektedir.

Âyetleri cümle içinde yer aldığı şekliyle ve Türkçe anlamlarını bütünüyle vererek görelim:

“ *şeyâfîne'l-insi ve'l-cinni yûhî ba'zuhum ilâ ba'zın* kabîlinden vâkîc olmuşdur” (41b)

Böylece her peygambere biz, insan ve cin şeytanlarını düşman kıldık. Bunlar aldatmak için birbirlerine yaldızlı sözler fısıldarlar. (En'am/112)

“... şaffet-i *hemmâzin meşşâ'in bi-nemîm* birle mevsûmdur” (36a)

İnsanları ayıplayarak, yürüyerek koğuculuk yapan... (Kalem/11)

“ *Zâlike fazlu'llâhi yû'fîhi men yeşâ vallâhü zû'l-fazli'l-azîm* bu mâl ü menâl ...” (31b)

Bu Allah'ın dilediğine verdiği bir nimettir. Allah büyük nimet sahibidir. (Cum'a/4)

“ ... mışbâh-ı şabâh-ı pür-felâh gibi *nûrun 'alâ nûr* ve ...” (51b)

Nûr üzerine nurdur. (Nur/35)

“... nice olmasun ki... *hel cezâü'l-ihsâni ille'l-ihsân*” (92b)

İyiliğin karşılığı iyilikten başka mı olur? (Rahman/60)

“ Hak Ta 'âlâ *va 'bûd rabbeke hattâ ye'tiyeke'l-yakîn* didüğü ecilden ...”

(72b)

Ölüm gelip çatıncaya kadar Rabbine ibadet et. (Hicr/99)

“ ... âftâb-ı *innâ fetahnâ leke fetħan mübînâ* ber-gâziyân-ı kazâ-tâziyân ...”

(58a)

Doğrusu biz sana apaçık bir fetih açtık. (Feth/1)

“ ... bi-hürmet-i *nûn ve'l-kalemi vemâ-yesturûn ...*” (1b)

Nûn, kaleme ve kalem ehlinin satıra dizdikleri ve dizecekleri hakkı için... (Kalem/1-2)

“ *Merace'l-bahreyni yeltekiyân beynehümâ berzahun lâ-yabgıyân yahrucû minhüme'l-lü'lü'ü ve'l-mercân* bunların hasb-i hâlinde beyândur” (97a)

O iki denizi birbirine kavuşturmak üzere salıvermiştir. Aralarında bir engel vardır; birbirine karışmazlar. O ikisinden de inci ve mercan çıkar. (Rahman/ 19-20-22)

“Hâliyen nâ-çâr *ef'û'llâha ve ef'û'r-rasûle ve üli'l-emri minküm muktezâsınca ...*” (52b)

Ey iman edenler! Allah'a, Rasule ve sizden emir sahiplerine itaat ediniz. (Nisa/59)

“ ... âkıl oldur ki kendi kârına meşguldür *velâ-teziru vâziratün vizra uhrâ ma'lûmuñuz ...*” (93a)

Hiçbir nefis bir başka kişinin günahını yüklenmez. (Necm/38)

“Âhır *fe-azzeznâ bişâlisin* âyetin oku” (32a)

Biz de bir üçüncüsüyle onları güçlendirdik. (Yasin/14)

“ ... şad-pâre olup *ize's-semâ ün-fetarat* şüretin gösterdi” (33b)

Gökyüzü çatladığında. (İnfitar/1)

Şu ayet ise, Münşeat'ın pek çok mektubunda geçmektedir:

“*İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi raci'ün*”

Biz Allah'tan geldik ve O'na döneceğiz. (Bakara/156)

Lâmiî hadisleri de çok kullanmıştır. Ayetleri kullanmadaki maksadı burada da geçerlidir. Eserde bunların sayısı çoktur. Hadislerin sıhhati konusunda bir yoruma gitmiyoruz. Çok sayıda olan hadislerin kaynaklarını araştırmaktan kaçınarak, sadece şairin hadis olduğunu belirttiklerinden bazılarını örnek olarak seçtik.

“Hadîs *en-nikâhu sünnetü fe-men ragibe ‘an-sünneti fe-leyse minnî* diyüp rûz u şeb ilhâh eyledüler.” (6a)

Nikah benim sünnetimdir, bundan yüz çeviren benden değildir.

“... hadîs-i Nebevî’de *‘alâ-kâ’ilihâ tuhafü ‘t-tahîyyât* vâriddür ki ...” (40b)

Duaların sevabı söyleyenin üzerinedir.

“Bu kadar vardur ki *lâ-tu’zû câreküm bi-buhâri’l-kıdri* hadîsinden gaflet olunmuş” (81a)

Tencere dumanıyla da olsa komşunuza eziyet etmeyiniz.

“ma^{ca} hâzâ hadîs-i *el-mü’minü mir’âtü ‘l-mü’min* fehvasınca ...” (68a)

Mümin, müminin aynasıdır.

“... turşu ‘ibâretinüñ beyânından *lâ-tyarete ille’l-fâlû bi’l-esmâ* hadîsi mübtegâsınca ...” (82a)

Kura atmak veya uğursuzluk ancak isimlerle olur.

“Nitekim hadîs-i Nebevî’de kelâm-ı Muştafaviyyede vâriddür:

‘Alâ kâ’ilihâ tuhafü ‘t-tehâyâ ve turafü ‘s-senâyâ’” (86b)

Bütün dualar, hamd ve senâların sevâbı onu söyleyene de gider.

“... ve münâsebet-i zâhirî vâki^c olmamışdur; ammâ *el-ervâhu cünûdün mücennedetün* hadîsi mücebince ...” (49a)

Ruhlar bölük bölüktür.

“Hadîs-i Nebevî’de *şallû ‘alâ kâ’ilihâ ve sellimû sâfirû teşihhû tagnemû* buyrulmuşdur” (86b)

Söyleyene dua ve selâm ediniz; sefer ediniz sıhhat bulunuz.

Lâmiî, şiirle ilgili düşüncesini belirtirken şu hadîsi yazmıştır:

“ *eş-şîru kelâmun fe-hüsnühû hasenün ve kabîhuhû kabîhun* hadîs-i nebevîdür şarîh u şahîh ...” (3b)

Şiir bir sözdür, meşru olanı güzeldir; gayr-i meşru olanı da çirkindir.

5) Kelâm-ı Kibarlar

Lâmiî, söyleyeni belli olmayan vecize tarzında, düşündürücü, hikmetli sözler diyebileceğimiz kelâm-ı kibarları da kullanmıştır. Arapça olan bu cümleler içinde; Arap dilinde atasözü olarak bilinenler de bulunabilir. Bunun tespiti bizim için zordur. Bu güzel sözleri Türkçe tercümeleriyle birlikte veriyoruz.

“ *Lâ-tenzur ilâ-men kâle ve ’nzur ilâ-mâ-kâle*” (73b)

Sözü söyleyene değil, sözün ne olduğuna bak.

“ *İnne min ‘âdâtî’s-sâdât sâdâtü’l-‘âdât*” (27a)

Büyüklerin âdetleri, âdetlerin en güzelidir.

“ *Cerâhâtü’s-sinâni lehe’l-tiyâmü velâ-yeltâmü mâ-ceraha’l-lisân*” (67b)

Kılıç yarası iyileşir, ancak dilin yarası iyileşmez.

“ *Sevâdü’l-leyli kad yemhu’n-nehâr*” (68b)

Gecenin karanlığı gündüzü giderir.

“ *el-kelâmu şifatu’l-mütekellim*” (68a)

Söz, konuşanın özelliğini yansıtır.

“*el-beliyyetü izâ ‘ammet tâbet*” (17a)

Belalar yaygınlaştığı zaman güzel olur.

“*eş-şabru miftâhu’l-ferec*” (27a)

Sabır rahatlığın anahtarıdır.

“*eyne’l-arzu ve eyne’s-sema*” (71b)

Yer nerede, gök nerede!

6) Atasözü ve Deyimler

Lâmiî, Münşeât’ta ifadesini daha canlı hale getirebilmek, anlatımını güçlendirmek için, zaman zaman deyim ve atasözlerinden de yararlanmıştır. Buraya özellikle kendisinin atasözü olarak belirttiklerini ve bilinen atasözlerini aldık. Deyimlerden daha çok Türkçelerini kullanması dikkati çeker.

Atasözü örnekleri:

“Koruk şabırla olur helva” (55b)

“Kabûl u reddi nâdânuñ olur sehl.” (14a)

-Cahilin kabul veya reddetmesi kolay olur.

“Taş kopduğu yerde ağır olur.” (87a)

“Âyîne kec olsa cümle âlemün şüretin kec gösterür.” (13b)

-Ayna eğri olursa her şeyi eğri gösterir.

“Ârif iseñ bir gül yeter, cahil iseñ yüklen götür.” (76a)

Deyim örnekleri:

ayağı yere basmamak

“ ... dil-i hazîn-i pür-enînün serverinden ayağı yerler basmaz.” (39a)

ayak dolamak

“ ... ba^czı eşirrâ ayak tolamak isterler imiş.” (28a)

bağrına basmak

“ ... gâh sîne-i bî-kînüme basdum.” (63a)

başından geçmek

“ ... başından geçen giriftâr-ı kayd-ı elem ...” (39a)

bel bağlamak

“ ... hengâm-ı şafâda miyân-beste olup ...” (95b)

buğday yemişe dönmek

“ ... evladumuz yanında buğday yemişe döndük.” (42a)

bûse vermek

“ ... semenber gibi her birine bûseler verildi.” (61a)

canından bezmek

“ ... murâdı üzre dâir olmamagla cân u cihândan bezmek olmaz.” (95b)

devede kulak

“ ... ol ma^chûduñ devede kulagın bulduk.” (76a)

dokuz dolandırmak

“ dokuz dolandırur rûy-ı çarh-ı mühre” (96a)

el çekmek

“ ... ol üslûba girdârdan dest-i kutâh idüp...” (52b)

elde sıfir kalmak

“ ... şıfru'l-yed kalmışdur.” (23b)

ele girmek

“ ... memâlik-i dehrde ele girmedi.” (77a)

el vermek

“ ... bâ'is-i murâdât-ı dünyeviyye el vermediğinden...” (86b)

eteği ayağa dolaşmak

“ ... dâmen-i ^cuzleti pây-i tekâ^cude tolayıp...” (52b)

hakkından gelmek

“Her ne hizmete konsa hakkından gelür.” (27a)

gam yeme(me)k

“ ... ni^cmet-i ferd için gam yimezüz.” (81a)

göz dikmek

“ ... a^ctâf-ı yezdânî tarafına göz diküp...” (11b)

kanını içmek

“ ... kâse kâse ^câşıklarınun kanın içmegi pîşe idimişdür.” (97a)

kulp takmak

“ ... her yakadan kulp dakar.” (81a)

temize çekmek

“ ... kümûn-ı sivâddan bürûz-ı beyâza çıkmışdur.” (91₍₁₎)

yabana atmak

“... mahzâ cehâletle anı yabanlara atmakdır” (85b)

yan çizmek

“ ... eyyâm-ı cefâda kıyı çizmek olmaz.” (95b)

yoldan çıkmak

“ ... söz merkezin gözleyüp yolundan çıkmasın diyü...” (45b)

yol vermek

“ ... metârih-i hakk u ta^cyîndür yol virilmeye.” (36b)

yular tutmak

“ ... biz dahi gördük ki yular tutmaz.” (46a)

yüz karası

“ ... hemîşe hâme-mişâl hâşılun yüz karası nâme-mişâl ...” (98a)

yüz vurmak

“ ... girdâr-ı hâke yüz urup ...” (80b)

7) Manzûmeler

Lâmîî, mektuplarında ifadesine çekicilik katabilmek, dile getirdiği duygu ve düşünceleri daha güzel anlatabilmek için sık sık manzumeler yazar. Türkçe, Arapça ve Farça'dan seçtiği mısra, beyit ve kıtaları bazan mektup başlarında,

bazan mektup içinde ve bitiminde verir. Bu manzumelerin çoğunluğunu Farsça olanlar oluşturur. Manzûmeler, anlatılan konuyla bağlantılı olarak, mektuptaki meramını muhatabına daha güzel anlatabilmek amacıyla verilir. Münşeat'ta şiiriyeti güçlü örnekler de vardır.

Münşeat'taki Türkçe manzûmelerin muhtevaları şu şekilde anlatılabilir:

Lâmiî, iyilik gördüğü kişilere mektuplarında beyitler ve kıt'alarla teşekkür ve minnetlerini dile getirmektedir. Sıkıntıya düştüğü zamanlarda dostlarına ve makam sahiplerine yazdığı mektuplarda hâlini ve beklediği yardımı dolaylı bir şekilde manzûmelerle anlatmaktadır. Bazı mektuplarında, değer verdiği âlim, eser ve varlığın vasıflarını ve üstünlüklerini beyitlerle ifade etmektedir.

Manzûmelerin bir bölümü ise, nesirle bütümleşmiş haldedir. Onların manzûme oldukları, başlarına yazılan mısra, beyit, şiir gibi ibarelerden anlaşılmaktadır.

Münşeat'ta yer alan şiirlerin hepsinin, Lâmiî'ye ait olduğunu kesin olarak söyleyemeyiz. İçinde "Lâmiî" mahlasının geçtiği şiirlerin ona ait olduğu kesindir. Çeviride yararlandığımız Süleymaniye Kütüphanesi Veliyüddin Efendi 2733 nüshasında, önüne Lâm " L " harfini koyduklarını da onun saymalıyız. Bunun yanında, Lâmiî'nin üslubuna yakın olup, onun olduğu kesin olmayanlar da vardır.

Münşeat'ta sade ve güzel Türkçe manzûmeler vardır. Örneğin bazı fakirlere yazdığı kulluk mektubunda Lâmiî, hâlini şu beyitle anlatır:

Şimdiden mâtemimi eyleyeyin kim öliceğ
Beni kim aglaya bu dîde-i hûnbâr gibi (48b)

Lâmiî'nin eserine aldığı şu beyit ise, çoğu mektubunda yer alır:

Ezelden böyledür gerdüne-âdet
Dile artuk düşer ehl-i saâdet (8b, 67b, 30b)

Erdem sahibi bir kişiye yazdığı dua mektubunda Lâmiî, ona olan sevgi ve muhabbetinin derecesini,

Göñül setr eylemek ister hüçûm itdikçe ʿaşk-ı yâr
 Velî setr eylesem artar vücûdumda benüm her-bâr
 Gözüm yaşı tenüm zaʿfi dilüm odı sözüm sûzı
 Her emre iki şâhid bes benüm hod şâhidimdür çâr (63b)

kıt'asıyla dile getirir.

Lâmiî, Kışşahân 'İvaz'a Tatar diliyle yazdığı mektupta (50b) hasretini,
 Özlarnı şalup zerre dik bî-karâr (51b)

mısrasıyla ve;

Sindin ayru hûblardın açılır göñlüm velî
 Gonca yanaklıg kim açarlar güç bile etfâl anı (51b)

beytiyle dile getirir.

Şu beyt, bir mektupta dua cümlelerinden sonra geçmektedir:
 Bendeden âfâka uçmaz bir saʿâdet bülbüli
 K'eyleye medhuñ kitâbın gül gibi minkârına (66a)

Eserin Mukaddimesinde Lâmiî, güzel mevzularda yazılar yazdığını;
 Tutardum elde gün gibi şuturlâb
 Yazardum maʿrifet emrinde yüz bâb (3b)

beytiyle anlatır.

Lâmiî, mektuplarının çoğunda bir çok güzel beyit ve mısra kullanmıştır.
 Bunların arasından;

Ol bâgda her gül otı kim çekdi ʿalem
 Cân ivni yaruttı nazar şemʿini hem (50b)

Bütün arkada eskirse n'ola kürk

Ki kelle şag olıcak tîz bulur bõrk (39b)

Nazar her yerde bir olmaz bilür halk
Bu söz tõhmet-peẓîr olmaz bilür hak (14a)

Benüm boynuma yükletdũn nigârâ
Şu yükler kim götürmez kûh u şahrâ (63b)

Ta^cn-ı a^cda bir yaña lev-m-i ehbbâ bir yaña
Rûz u şeb ehl-i ^cıyâlınden tekâzâ bir yaña (23b)

gibi örnekler gösterilebilir.

Lâmiî, Emir Buhârî'nin vefatı üzerine gönderdiği taziye-nâmede (33a) onun vasıflarını ve kendi üzüntüsünü şu beyitlerle terennüm eder:

Kam ol şems-i hakikat sâye-i lütf-ı ilâh
Kutb-ı irşâd-ı tarikat mürşid-i gerdûn-penâh

Şu^cle salmışdı Buhârâdan togup Rûm üstine
Mefhar-i âl-i ^cabâyidi ve mülk-i dîne şâh

Kodı encüm gibi eşhâbın tolandı meh-sifât
Gaym-ı gamdan aldı lâ-büd çehre-i ^câlem siyâh

Cân dimâğın çünki bu sevdâ buhârı kapladı
Dil didi târih ey Seyyid Buhârî âh u vâh (34a-34b)

Lâmiî'nin Sinan Çelebi'ye gönderdiği bir mektubun sonuna aldığı gazel de ayrılık acısını terennüm ettiği güzel bir şiir örneğidir: (66a)

Hûnîn gözüm ki lâle gibi cânda dâğı var
Bir şehryârdur kızıl altun otâğı var

Hürşid-i fûls-i ahmere şaymazsa tañ degül
Her câşıkun ki buncılayın tâze dâğı var

Pür-derd ü miñnet olsa gözüm dem-be-dem nola
Dil tâb-hânedür iki yirden ocâğı var

Görmez gözüm cihânda hayâlünden özgeyi
Gerçi ki kara çöldedür illâ dimâğı var

Çeşmüm gubâr-ı pâyüne irmez ki kuhl ide
Eşküm gibi egerçi sekrdür ulâğı var

Bakmaz yüzine mihr ü mehün karalar giyüp
Zühd ehli gibi gözlerümün hoş ferâğı var

Çekmezse Lâmi'î ne tañ envâra minneti
Mihrün gibi dilinde münevver çerâğı var

Yine aynı kişiye yazdığı bir duâ-nâme suretinde (55b) yer alan gazel de,

Lâmiî'nin âşıkane bir şiiridir.

Dem-be-dem cân u gönül inlese ney gibi revâ
Kim ki sen serve gönül virse olur ehl-i hevâ
Sahn-ı bostânı ko ben bülbüle yâr ol ey gül
Gör ki câlemdede ne resmiyle olur berg ü neva

Sabra döndi dehenüm hicr-i lebün derdi ile
Gerçi dirler ki koruk sabırla olur helva

Kimse bilmezdi gelüp gitdüğünü küyüne hiç
İtmeseydi saçınun bûyı nesîmi rüsvâ

İçmezem şerbetüni eyleme gel rence kadem
Terk-i cândur çü tabîbâ maraz-ı ʿaşka devâ

Hûn-bahâmı tudaguñdan dilerem didi gözün
ʿÂşıkuñ hûnı hederdür ve ʿaleyhi'l-fetvâ

Lâmiʿî anuñiçün cân u dili eyledi terk
Râh-ı ʿaşkuñda añâ itmeyeler tâ igvâ

Lâmiî, aşk konusundaki düşünce ve duygularını, bir aşğa gönderdiği mektubun sonundaki Farsça şiirde beyan etmiştir. Bu şiirden bir beyit:

Ger ne-şâyed be-dost reh-burden

Şart-ı yârîst der-taleb-i murden (97b)⁸

Kendi kusurlu halini ve ihsana muhtaç oluşunu Lâmiî, şu Farsça dörlükle birkaç mektupta anlatmaktadır:

Men hiçem ve kem zi-hiç ve hem bisyârî

Ez-hiç ve kem ez-hiç ne-yâyed kârî

Her sır ki tu-râ esrâr-ı hakikat-güyem

Zi-ânem ne-bûd behre be-cüz güftârî (68b)⁹

Şu Farsça mısralar da birkaç mektupta tekrarlanmaktadır:

Ender-âyîne nazar cüz be-safâ ne-tevân kerd (30b)¹⁰

Der-ğazret-i kerîm temennâ çi hâcettest (49a)¹¹

Arapça şiir örneği olarak şunlar alınabilir:

İzâ ʿayyera'l-tâ' iye bi'l-buğli mâdirün

⁸ Sevgili ile beraberlik mümkün olmazsa, dostluğun şartı ölümü istemektir.

⁹ Ben hiçim ve hiçten de hiçim ve aynı zamanda çokluğu ifade ediyorum. Hiçten ve ondan daha aşağı olandan hiçbir şey beklenmez. Hakikatların esrarından sana söylediğim her sır, benim için sözden başka bir fayda ifade etmemektedir.

¹⁰ Gönül aynasında safadan başka bir şey görmek mümkün değildir.

Ve ‘ayyera kussen bi’l-fehâmeti bâkılün
 Ve kâle’s-sühâ li’ş-şemsi ve enti hafıyyetün
 Veyâ nefsü cüddî inne dehreki hâzilün (67b)¹²

El-mevtü ke’sün ve küllü’n-nâsi şâribühü
 Ve’l-kabrü bâbun ve küllü’l-hayyi dâhilühü (48b)¹³

Mektuplarda Lâmiî doğum, ölüm ve düğün gibi önemli hadiseler için tarih de düşürmüştür. Ferhat Paşa’nın düğünü için şu tarihi düşürmüştür.(47a)

‘Ursina vezîr-i şehri-yârûn
 Zî-şeref-i ‘urs dîndi târîh (H.928)

Mektuplarda yer alan Arapça ve Farsça manzum örneklerin içerikleri ise, Allah’a hamd, vefa duygusu, bir iyiliğe kavuşan kişileri tebrik, tevekkül, cömertliği övme, hikmetli söyleyişler; ayrılıktan, dünyadan ve kötü kişilerden şikâyet, maddî ve manevî aşk, bir varlığı övme gibi muhtelif konulardır. Bu konuları anlatan manzumeler içinde sanatlı ve güzel olanlarının yanında, özlü söz ve deyim niteliğinde olanlar da vardır. Manzumeler, Münşeat’ın içinde bir hayli yekün tutmaktadır.

8) Duâ İbareleri

Klasik inşâ geleneğinde, mektup yazılan kişiye makam ve itibarına uygun çeşitli üsluplarla dua edilir. Bu, sadece resmî yazışmalarda değil, aile fertlerinin aralarındaki özel yazışmalarda da geçerlidir. Lâmiî’nin mektuplarında ise, mektubun başı ve sonunda genellikle dua ibareleri görülür. Ara sıra mektubun ortalarında da dualara rastlanır. Münşeat’ta dualar genellikle Arapça-Farsça olup bazan da Türkçe ifadeli dualar kullanılmıştır.

¹¹ Keremi sonsuz olanın huzurunda istemeye ne hacet vardır.

¹² Madir’in Hâtem-i Taî’yi cimrilikle itham etmesi, çok zeki olan birini geri zekâlılıkla ilzam etmek gibidir. Süha yıldızı güneşe: Senin ışığın benim parlaklığım yanında sönüktür, dedi.Ey nefis benden uzak dur, senin devrin artık geçti.

¹³ Ölüm bir kase şerbettir, her insan onu içecektir.Kabir bir kapıdır ve her canlı oradan girecektir.

Lâmiî'nin, şeyhi Emir Buhârî'ye yazdığı bir mektup şu şekilde biter:

“Bâkî huzûr-ı dil ü cânı ve sūrûr-ı hâkânî dâimâ der-terâkkî bâd” (10b)

Kazasker Fenârî Efendi'ye yazdığı mektup:

“Bâkî şems-i sa'âdet ez-burc-ı siyâdet her nefis-i tâli^c u lâmi^c bâd” (24a)

Bazı ihvana yazdığı mektup da benzer tarzda:

“Bâkî devlet ü sa'âdet dâ'im ü kâ'im bâd” (42a) cümleleriyle biter.

Mektup sonunda Türkçe dualara örnek olarak, Kazasker Kadri Efendi'ye Lâmiî'nin duası:

“Bâkî 'ummân-ı dil-i 'irfân-feyezânunûz her zamanda menba^c-ı lütf u ihsân olmakdan hâlî olmaya” (95a)

Lâmiî'nin Rumeli Kazaskeri Muhiddîn Efendi'ye duası:

“rûz u şeb ân-Ka'be-i 'izz ü ikbâl ve tayyibe-i kadr ü iclâl metâf-ı kavâfil-i erbâb-ı şafâ ve melâz-ı revâhil-i aşhâb-ı vefâ ola” (62b)

Lâmiî, bazı ekâbire yazdığı mektupta şöyle dua eder:

“şahn-ı şihhatde ve hüsn-i 'âfiyetde arzû-yı dil ü cân birle 'alâ teâkubi'l- ezmân hürrem ü handân olmakdan hâlî olmayasız” (16a)

Türkçe dualara mektup içinde de rastlanmaktadır. Hızır Çelebi'ye yazdığı mektupta Lâmiî, Allah'a şöyle dua eder:

“... sizlere 'ömr-i tavîl ve ecr-i cezîl ihsân eyleye” (48b)

Lâmiî, Defterdar Sinan Çelebi için:

“ muhlisân-ı 'atşân-ı cânunî cinân-ı cenân-ı pür-tâbı sır-âb u şâd-âb olmakdan hâlî olmaya” (11b) diye dua eder.

Cümle içinde yapılan dualar, genellikle bir kişi zikredildikten hemen sonra gelmektedir. Hızır Çelebi'nin oğlunun vefatı için gönderdiği mektupta ayet ve

hadislerden alıntı yaparak, merhumun kabrinin cennet bahçesi gibi olması için dua eder:

“ ol merhûmuñ kabrini (ravzatün min riyâzi'l-cinân) ve makâmını (fi-makâdi şıdkın içinde melîkin muktedir) idüp” (48b)

İbrahim Paşa'nın düğünü için yazdığı mektubunda, Sultan Süleyman için şu Arapça duayı eder:

“ halledallâhu sübhânehû mülkehû ve sultânehû” (57b)

(Allah mülk ve saltanatını ebedî kılsın)

Veziriazam İbrahim Paşa'ya gönderdiği mektupta:

“ şehri yâr-ı felek-iktidâr İbrahim Paşa (yessera'llâhu mâ-yeşâ) hazretlerine”(74b) (Allah onun her işini kolay kılsın) şeklinde dua eder.

Lâmiî, devrinin fazilet sahibi kişilerinden birine yazdığı mektubun sonunda şu Arapça duayı yapar:

“ Allâhümme kemâ-ce'alte 'avneke lehû müsâ'ididen ic'al kevkebe ikbâlihî fi-fülki'l-bekâ'i şâ'ididen bi-hürmeti seyyidi'l-kevneyn ve rasûli's-şekaleyn âmîn” (64a) (Yarabbi, onun ikbâl yıldızını Hz. Muhammed'in hürmetine ebedî kıl)

Lâmiî, Kazasker Fenârî Efendi'ye gönderdiği mektupta, asrın salihleri için şöyle dua eder:

“... şulehâ-yı Burûsa (humiyet 'ani'l-be'sâ) dâ'iyelerinden...” (23b)

(Allah, Bursa'nın salih insanlarını kötülüklerden korusun)

DEĞERLENDİRME

Görüldüğü gibi Lâmiî, Münşeâtında dilin zenginliğini bütün yönleriyle göstermiş, hünerini ortaya koymuştur. Eserinde, gençken şiir ve inşa ile meşgul olduğunu ve bundan zevk aldığını söyleyen şair, söze güzellik sağlayan bütün unsurları kullanmaktan geri durmamıştır. İran'ın meşhur şair ve münşilerinden etkilendiğini de belirten Lâmiî'nin Münşeâtında dil, edebiyat ve tarihle ilgili malzemeler çoktur. Eserden eğitim ve öğretimimiz açısından yararlanmak da mümkündür. Mektup metinlerinden hareketle şu değerlendirmelerde bulunabiliriz:

Süslü nesirle yazılmış olan mektup örneklerinin dili klâsik inşa tarzında, Arapça ve Farsça'nın etkisindedir. Bunun yanında sade, nisbeten kolay, anlaşılır ve kısa olan cümleler de vardır. Türkçe deyimler boldur. Bazı Türkçe tabirlerin de bulunduğu metinlerde Arapça-Farsça söz kalıpları, atasözleri ve şiirler hayli fazladır. Türkçe manzumeler çok olup, iki müstakil gazel yer almaktadır.

Mektuplar, o dönemde Osmanlı devletinin hiyerarşik yapısı içinde, yazışma edep ve kurallarını da bizlere gösterdiği gibi, dönemin kültür zenginliğini de ortaya koymaktadır. Devlet yetkililerine, özellikle padişaha hitap etme tarzı, onun için kullanılan ünvan ve saygı ifadeleri ast-üst ilişkilerinin durumunu göstermesi bakımından öğretici ve dikkat çekicidir.

Mektupların bazısı özel olsa da, farklı makam ve meslek sahiplerine, konularına uygun hitap edildiği, saygı ve zarafette asla kusur edilmediği görülür.

Mektuplarda 16.yy eğitim ve kültür anlayışını yansıtan önemli bir unsur da dualardır. Resmî ve gayr-i resmî bütün yazışmalarda makam ve mevkiye uygun Arapça, Farsça ve Türkçe dualar edildiği görülür. Dua ifadelerinin, protokol kurallarına uygun yazılmalarının yanı sıra, yazarlarının samimi duygularını yansıttıkları da unutulmamalıdır.

Mektuplar çok çeşitli amaçlar için yazılabilmektedir. Yazarın, üst makamdaki kişiyle iyi ilişkiler kurma düşüncesi, ondan maddî ve manevî yardım (himmət, dua vs.) beklediğini ifade etmesi, tayin ve terfi arzusu, yazılan bir eserin üst makama sunulması gibi hususlar göze çarpanlar arasındadır. Mektupların yazılış gerekçelerinden, o dönem sanatkarlarının makam sahiplerine yaklaşımını, yetkililerin şair ve yazarlara (ilme ve sanata) bakışını sezme mümkündür.

O dönem aydınları arasındaki birtakım beşeri münasebetleri yine bu yazışma örneklerinde görmek mümkündür. Muhabbet, teşekkür, tebrik, taziye mektupları bu hususta bize yol göstericidir. Özellikle, Münşeatta yer alan özür ve taziye mektupları, yazarının görgü düzeyini ve duygularını anlamamıza yardımcı olacak niteliktedir. Lâmiî'nin iftiracı bir gruba yazdığı cevabî mektubu da, eğitici ve ders verici niteliktedir.

İKİNCİ BÖLÜM

ÇEVİRİYAZI METİN

1b

Bismillâhirrahmânirrahîm ve bihi neste^{cin}**Kitâb-ı Nisâbü'l-Belâga**Münşe'ât-ı Lâmi^{ci}'dür bu kitâb-ı müstetâbSiz hatâsın ^{ca}afv idûñ vallahü a^{ca}lem bi's-şavâb

Bismillâhirrahmânirrahîm şûret-i tigrâst zî-şâh-ı ^{ca}azîm. Eyâ münşî-i nizâmi'l-vücûd bi-^{ca}harfi'l-kâfi ve'n-nûn bi-^{ca}hürmet-i *nûn ve'l-kalemi vemâ-yeşturûn*. Ol ki kalem-i ezeli ve raqam-ı lem-yezeli birle bu mücrim ü ^{ca}âşî ve müznib u kâşîñüñ nâme-i nâşiyesinde ve ceride-i cebhesinde hurûf-i cehâlet ve hutût-ı dalâletden ser-nüvişt-i dest-i kudretüñdür. Yine kâğıd-tırâş-ı fazl u rahmetüñle ve tiz-âb-ı ^{ca}inâyet-i bi-^{ca}illetüñle *yemhullâhü mâ-yeşâ'ü ve yüşbit* muktezâsınca ser-â-ser yuyup gün gibi tâb-nâk eyle. Nazm (L)

Mühre-i mihr ü mehyle dün ü gün mühreleyüp

Eyledüñ safha-i çarhı yedi nûrânî tabak

Mağv u işbâtuñ idüp âyetini zerle raqam

Muşhaf-ı hikmetüñ içre meh ü mihr iki varak

Sübhâneke inni tübtü ileyke velâ-ühşî ^{ca}senâ'en ^{ca}aleyke te'âlâ şânüke ^{ca}ammâ yeğülü'z-zâlimüne ^{ca}ulüvven kebîran ve bi-^{ca}izzeti men eteytehü cevâmi^{cu}'l-kelimi ve faşle'l-^{ca}hitâb ve şerraftehü bi-mevâhibi envâ^{ci}'l-hikemi ve inzâli'l-kitâb. Her ne kim bu fakîr-i rû-siyâh ve hakîr-i pür-günâh kitâb-ı a^{ca}mâlinde ve defter-i a^{ca}hvâlinde erkâm-ı cürm ü ^{ca}inâd ve a^{ca}hkâm-ı fışk u fesâddan şebt-i sicil olmuştur. Girdâb-ı mekremet-me'âb-ı gufrânüñla ve in^{ca}âm-ı ^{ca}âm-ı ihsân-ı bi-^{ca}imtinânüñla *inna'llâhe yagfiru'z-zünûbe cemfan* beşâreti mübteğâsınca ser-â-ser yuyup gerdün gibi pâk eylese. Nazm (L)

Nûr-ı mihrûnle anûn kim dili pür-tâb oldı
 Tâl^catı şeb-sıfat iken bolur âsâr-ı felak
 Yeridür rûz-ı şeref şevkine her şâm u seher
 Eşk-i hûnîn aqıdursam nitekim çeşm-i şafak

Allâhümme şalli ‘alâ-Muhammedin seyyidi’l-enbiyâ’i ve ‘alâ-âlihi ve eşhâbihi’l-etkiyâ’i ve sellim teslîmen keşîran. Ammâ ba^cd işbu nâme-i güftârî gibi perîşân-hâtır ve âşüfte-cenân ve hâme-i girdârî gibi haste-derûn-ı şikeste-zebân el-muhtâc ilâ-raḥmetu’llâhi’l-meliki’l-‘âlî Maḥmud bin ‘Osman bin ‘Âlî eş-şehir bi’l-Lâmi‘î veffeḳa’llâhü te‘âlâ bi-ḥüsni’s-sedâd ve mezîdü’r-reşâd limâ-yuhıbbü ve yerdâhu

2a

fi’l-ḳavli ve’l-‘ameli ve’l-i‘tikâd ve ḡafara’llâhü lehü veli-vâlideyhi ve aḥsene ileyhimâ ve ileyhi ki ‘unfvân-ı eyyâm-ı civânî ve reye‘ân-ı hengâm-ı kâmrânîdür ḡarâret-i ḡarîzî âteş-i şevkle ve ruṭûbet-i tabî‘î âb-ı zevkle irtikâda ve bâdiye-i sa‘y u talebde ka‘be-i maḳşûd için şûr u şegâb ziyâde iken intisâb-ı efâzıl u iktisâb-ı fezâyil idüp nice rûzgâr fi’l-leyli ve’n-nehâr şifte-i cemâl-i kemâl-i ‘irfân ve firîfte-i ḡaṭṭ u ḡâl-i kelâm ve ma‘ânî vü beyân olmışdı. Nazm(L)

Civânlık çağı bir dilkeş hevâdur
 Anuñ çün bâḡı pür-berg ü nevâdur

Pes bu ma‘nâyı fikr idüp, Ḥâfîz

Ber-hengâm-ı tarîḳat be-nîm-i cû ne-ḡirend
 Ḳabâ-yı atlas ân-kes ki ez-hüner ‘ârîst

her gice isterdüm ki çerâḡ-ı mâhtâb gibi bir nev-‘arûs-ı bîkr-i fikr-i kenâr idüp ‘ayş-i şebḡir ile hem-ḡâb olam ve her rûz dilerdüm ki peyker-i âftâb gibi bir tâbende cemâl-i nâzik-ḡayâlile rûzgâr geçürüp ṭâlî‘-i pür-tenvîrle kâm-yâb olam.‘Âḡir dilem be-arzû-yı ḡîşten resîd ânçi ez-ḡudâ-yı haste-bûdem be-men resîd Felâ-büd münâsebet-i ahâlî-i kirâm ve muşahabet-i mevâlî-i ‘izâm idüp ki her biri imâm-ı zamân ve bu ‘alî-devrandı ve verâseti’l-‘ulemâ’i veresetü’l-enbiyâdan dilleri muḡtenem ve ziyâfet-i *en‘amtü ‘aleyküm ve faḡḡaltüküm ‘ale’l-‘âlemîn* birle muḡterem olup tâbî‘-i dîn ve muṭfî‘-i aḡkâm-ı yakîn ideler. Beyt

Âb-ı hayvânî ki İskender be-târîkî ne-yâft

Der-sevâd-ı defter-i îşân münevver yâftem

Çünkü ebvâb-ı ifâde küşâde ve esbâb-ı istifâde âmâde idi. Felâ-cerem nazar-ı iksîr-te'sîrlerinden ve eşer-i zamîr-i münîr-i hurşîd-nazîrlerinden vücûdum nehr-i habîn ve kalbüm harcîn ihlâş-ı cedd u cehd-i halâşında zer-hâş eyledüm ki terakķî'l-^cuķalâ'i bi-mücâleseti'l-ezkiyâ'i. Beyt

Seg-i Eşhâb-ı Kehf rûzî-çend

Bî-nigân girift ü merdum şod

Ve'l-hâşıl gâh envâr-ı tâli^cden bâğ-ı zamâyiri münevver-gülistân ve gâh ezhâr-ı meţâli^cden râğ-ı serâyiri müzehher-bûstan kılup telaķķî-i ma^cârif-i hadsiyye belki terakķî-i kuvvet-i kudsiyyeyle mebâdî-i ^câliye ve me^câlî-yi gâliyye zafer buldum. Beyt

Şigufte şod gül-i ferhat be-bûstân-ı ümîd

Nişest bâz meserret be-âşiyân-ı ümîd

Ve gâh miftâh-ı ma^cânî vü beyân ve meķâlîd-i bedî^c-i tibyân birle fetḥ-i meğâlik-i ebvâb-ı ^culûm

2b

ve ḥall-i me^câķîd-i esbâb-ı fuhûm eyleyüp cevâhir-i zevâhir-i tazmîn u temlîḥa ve dürer-i ğurer-i iktibâs-ı telmîḥa ve ḥazâyin-i fûnûn-ı te'ķîd u te'sîse ve defâyin-i şücûn-ı tersî^c u tecnîse ve ferâyid-i ḳalâyid-i mestûrât-ı iltifât u isti^cârâta *kennehünne'l-yâķûtü ve'l-mercân* ve ḥulel-i muḥadderât-ı kinâyât-ı i^ctibârâta *ķâşîrâtü't-ṭarfî lem-yatmişünne insün ķablehüm velâ-cân* mâlik oldum. Beyt

Daķîķahâ-yı ma^câniş der-sivâd-ı ḥurûf

Çü der-siyâhî-i şeb-i rûşenî pervîn-est

Ve mevâķîf-ı ^curafât-ı ma^crifetde rûz u şeb vaķfeler idüp ḥadîd-i ^caķl-ı heyûlâniden zirve-i ^caķl-ı müstefâde terakķîler gösterüp umûr-ı ^câmmе-i kâ'inât ve cevâhir ü a^crâz-ı mümkinâta vuķûf-ı küllî ve şu^cûr-ı cümelî ḥâşıl itdüm. Şi^cr

Şubḥu'l-icâbeti min ufķı'd-du^câ'i ṭala^câ

Yâ nefşü büşrâ limâ-emelti ķad vaķa^câ

Tenkîh-i ʿuṣûlde tavzîh-i maḳâl ve telvîh-i ḳîl u ḳâl fi-beyân-ı ḥasbi'l-ḥâl ʿalâ-mâ-hüve ve muḳtezî'l-bâl ve illâ mâl el virdi ve tekmîl-i fûruḍda ḡâye-i rabb-i kerîm birle hidâye-i sırât-ı müstaḳîm müyesser olup ol ki nihâye-i me'mûl ve kifâye-i mes'ûl idi kemâline irdi ve bu ḥâlet-i meserret-i fezâyende birle rûz u ŧeb böyle serâyende idüm ki Beyt

Mî-resed der-gûŧ-i hûŧ ez-mülk-i ḳudseŧ ŧad-nüvîd

Merg-râ ez-nûr-ı tâliḥ nûr-ı baḥt âyed sefid

ve ʿaḳl-ı keŧŧâf ki keŧf-i muḍdalât-ı belâḡatda mü-ŧikâfdur. Müteŧâbih u muḥkem ve nikât u ḥükm-i Ḳur'âniyeden ʿalâ-vefâ'i ḫâḳati'l-beŧeriyete ḫaḳâyıḳ u deḳâyıḳa muḫḫaliḥ olup maḫlaḥ-ı envâr-ı ilâhî ve menbaḥ-ı esrâr-ı nâ-mütenâhî oldı. Dil mesrûr ve ḫâtır maḫbûr dâyimâ bu ʿatâya maḥzûr ve bu naḡamâtla memkûr olup dirdi ki ŧiḥr

Elḫamdü'lillâhi ḫamden dâyimen ebedâ

İz yessera mâlem yû'tihi eḫadâ

El-ḳıŧŧa vefret-i müzâkere ve muḫâdeŧeden ve keŧret-i muḫâlaḥa ve mübâḫaŧeden semend-i nefse kesel ve tevsen-i ḫabḥa nekel irdükce efsâr-ı tefekkûri ve licâm-ı tedebbûri ser-i ḡam-fersâniden ve ŧikâl-i tazaccûri ve ʿikâl-i teneffûri dest u pâyinden alup muḫlaḳu'l-ʿinân ŧaḫrâ-yı istirâhate ve ḫalîḥu'l-ʿizâr merḥâ-yı ferâḡata ŧalup bir laḫza ḫâb u ârâm iderdüm. Vaḳtâ kim ol ḫâb-ı nûŧinden baḥde zamânin ḫurŧîdvâr baŧ götürüp ḫurdum ḡâḫ meŧŧâḫa-i ḫâme-i müŧḡîn-i ḡamâme ile nâme-i kâfûri-câmenüñ ḡül gibi

3a

ḫehresin pür-naḳŧ u nigâr iderdüm. Yaḥnî ḫaḫarât-ı ḡamâm-ı aḳlâmdan her-bâr mezâriḥ-ı evraḫa ve merâtiḥ-i eḫbâḫa dürer-i âbdâr ve ḡüher-i ŧâhvâr-niŧâr iderdüm. Beyt

ḫutardum elde ḡün gibi ŧuḫurlâb

Yazardum maḥrifet emrinde yûz bâb

Aḫkâm-ı menâzil-i ḫamerde daḳîḫa ve evzâḥ-ı burûc-ı iŧnâ ʿaŧerede raḳîḫa fevt itmeyüp ŧevâḳıbuñ âŧâr-ı mebsûḫ u ŧuḥûd-ı ḫayretin ḡün gibi bilmiŧdüm ve kevâkibüñ enzâr-ı nuḫûs u süḥûr u ric'atin delâyil-i ʿaḳliyle müberhen kılmiŧdum.

Eger ahvâl-i tavâli^cdür ve ger ihtilâf-ı mefâli^cdür eger re's ü zenebün teğâtu^cidür ve ger mınțağa u mu^caddilün terâfû^cidür mertebe-i bedâhete varmışdı. Beyt

Her şeb be-pîş-i çeşmem in-lu^cbetân-ı enver

Mânend-i şem^c-hâne kerdendî arz-ı ruhsâr

Ve gâh aql-ı edib ve tab^c-ı ğarîb muhtâc-ı nîme-i tabîb olmasun için el-^cilmü ^cilmâni ^cilmü'l-ebdân şümme ^cilmü'l-edyan muqtezâsınca mütâla^ca-i kütüb-i tıbb eylerdüm. Şöyle ki beyân-ı esbâb u alâmâtıda nabz-ı mürdan ve şiryân-ı zenbûrdan ahkâm söylerdüm. Kânûn u şifâda hads u tecrübeyi bir mertebeye iletmişdüm ki lağve-i sahbâba ve ra^cşe-i âftâba hafâkân-ı kalb-i hevâya ve istirhâ-yı a^cşâb-ı mâye ilâc idem dir idüm ve dîde-i şebden sebel ü sederi ve çeşm-i kevâkibden remed-i seheri ve dimâğ-ı eflâkdan ser-mâm u devvârı ve mizâc-ı hâkdan kereb u haderi halâş eyleyem itikâd iderdüm. Da^cvâ-yı mâhiriyyetde germiyyet-i şâ^ciriyet birle böyle lâf ururdum. Kıt^ca

Da^cvâ-yı fazl eylesem her bâbdan olmaz aceb

Kim sözüme faş-ı hükümet itmege yiter güvâ

Şi^crimün hâsiyyeti emrâz-ı ğamdandur necât

Kim maqâlâtumda var her nev^ca kânûn-ı şifâ

Her gâh ki hâtır-ı havâtır-nümâdan zer-i kâmilü'l-^cayyâr gibi bir ma^cnî-i nâsire ihrâc itsem kürre-i dilde mesbûk ve dâru'd-^cdarb-ı hayâlde meskûk idüp nişâr-ı mahâfil-i ma^cârif ve îşâr-ı mecâmî^c-i avârif eylerdüm ve her-bâr ki ummân-ı zamîr-i zamâyir-güşâdan dürr-i şâhvâr gibi bir nükte-i nâdire çıkarsam rişte-i intizâma ve silk-i ihtimâma çeküp arza-i üdebâ-yı rûzgâr ve tuhfе-i zürefâ-yı şehryâr iderdüm. Beyt

Ki ez-fehvâ-yı elfâz-ı bedî^ceş

Koned der-hâtır-ı dâna eşerhâ

Enîs-i halvetüm cerîde-i hikmet ve celîs-i şöhetüm şahîfe-i ma^crifet idi. Seyrangâhum gülistân-ı münşe'ât ve cevlan-gâhum büstân-ı nazmiyyât idi

3b

ki inne mine's-ş-^cri le-hikmeten ve inne mine's-sihri le-beyânen her zamanda dil-bendüm dâ'iresi ğonca-i zanbağ-mişâl tavâmîr-i ma^cârifle memlû ve her anda koyinum kîsesi gül-i la^clin tabağ mânende-i defâtir-i letâyifle toğ tolu idi. Beyt

Der-în zamâne refîki ki hâlî ez-halelest

Şürâhî-i mey-i nâb u sefine-i gâzelest

ki bu nedîm-i bâde-güsâr ve ol harîf-i nükte-güzârdur. Beyt

Çerâ be-şîr-i mücerred mufâheret ne-konem

Zi-şâ'irî çî bed-âyed harîr u a'şâ-râ

Eş-şîru kelâmun fe-hüsnühü hasenün ve kabîhuhü kabîhun hadîs-i nebevîdür şarîh u şahîh. Velî anı bilmezdim ki tarîk-i ka'be-i maşşûd ve dâru'l-mülk-i bihbûd zu'm itdügüm râh-ı Gürcistan ve berr-i Tüskistân imiş. Âb-ı hoş-güvâr u şâfi ve şarâb-ı gam-güsâr u şâfi zan eyledügüm zehr-i mâr ve semmü'l-gârimeş.

Beyt

°Ankebût-dilem ez-târ-ı meges dâ-mî-kerd

Bâ-çünîn kâr-ı taleb-kârî °ankâ mî-kerd

Aña dek kim târîh sene hams ve tis°u mâede sâl-i °ömr-i giran-mâye bîst u hefte irmişdi ve ma°ârif-i resmî ve şerâyif-i ismîden cüz'î vü küllî el virmişdi. Bedrakâ-i tevfiq-i sübhânî refîk ve rehber-i telfîk-i yezdânî mürşid-i tarîk olup tabîb-i mevhibet meyl-i himmet ve tîğ-ı hikmet birle dîde-i başîretimi meftûh ve sîne-i pür-küdûretimi meşrûh idüp bunı yakîn bildüm ve tahkîk kıldum ki her kim nefsinüñ tezkiyesini ve kalbinüñ taşfiyesini tekmîl ve rûhunuñ tahliyesini ve sırrınıñ tahliyesini tahşîl kılmadı. İstihrâc-ı °ulûm-ı garîbeye ma°âdininden ve istinbât-ı umûr-ı °acîbeye mekâmininden kudret ve isticlâb-ı mevâyid-i dînî vü dünyevîye emâkininden ve istihsârı °avâyid-i şûrî vü ma°nevîye mevâtınında kuvvet virilmedi. Beyt

°İlmî ki reh burd be-dost der-kitâb nîst

Ve anhâ ki hânde-îm heme der-hesâb nîst

Quvvet-i bâsıra ki dîde-bân-ı şevâhiq-i hudûd u rüsûmdur şekk yokdur ki müşâhede-i esrâr-ı °âlemde ve muâtala°a-i etvâr-ı benî-âdemde mânend-i huffâş u bûmdur. Beyt

Vaşf-ı ruhsâra-i hurşid ze-huffâş me-pürs

Ki der-în âyine şahib-nazarân-ı hayrânend

Şi'r (L)

Leḳad tıftü fî-tilke'l-me'âhidi küllihâ
 Ve seyyertü ṭarafî beyne tilke'l-ma'âlimi
 Felem era illâ vâzî'an keffe ḥasayirin
 'Alâ zeḳanın ev ḳârî'an sinne nâdimin

Fe-keyfe müşâhede-i envâr-ı cemâl-i ḥaḳda ve muṭâla'a-i eṭvâr-ı şıfat-ı zât-ı mutlakda Şi'r

Fe-keyfe ya'rifühü men leyse yeşhedühü
 Ve keyfe yüşhedü zav'e-ş-şemsi mekfûfun

4a

nüfûs-ı melekî gerekdür rumûz-ı felekî ma'âlûm ve uḳûl-i rabbânî gerekdür ki ve dâyi'e-i ṭabâyi'e-i heyûlânî mefhum ola. Kıt'a

Mâdâm ki der-tefrika vü vesvâsî
 Der-mezheb-i ehl-i cem'e-i şerru'n-nâsî
 Lâ-vallâhi lâ-nâsne-i nesnâsî
 Nesnâsî ḥod zi-cehl-i mî-neşnâsî

Yoksa zirve-i taḥḳîḳa ma'âric-i berâhîn-i 'ilmî ve medâric-i ḳavânîn-i taṭbîḳle irilmez ve meçhûlât-ı taşavvuriyyenüñ ve taşdıkiyyenüñ ma'rifeti ḳavl-i şâriḥî ve ḳıyâs-ı vâzihî taḥḳîḳle virilmez. Kıt'a

Hükm-i ḥâl-i mantıḳî ḥ^vâhî zi-ḥâl-i felsefî
 Kün ḳıyâs an-râ ki aşgar-i mûnderic der-ekberest
 Herze mî-güyed mûneccim jâj mî-ḥâyed ḥakîm
 Her dü ez-taḥḳîḳ-i ḥâl â ki ne pendâr bâverest

Ḳıyâs-ı mantıḳî bu dâ'irede bî-mıḳyâsdur esrâr-ı bünyân-ı cihâna ve eṭvâr-ı esâs-ı kevn u mekâna vukûf-ı ne-kâr-ı Aristo ve Belînâs'dur. Nazm

Ve kem ḳultü li'l-ḳavmi entüm 'alâ
 Şefâ ḥufratin min kitâbi'ş-şifâ
 Felemmâ istehânû bi-tevbîḥinâ
 Ferâḡtü ila'llâhi ḥattâ kefâ

Femâtû ʿalâ-dîni Restâlisin

Fe-ʿişnâ ʿalâ-milleti'l-Muştafâ

Hakîkat nazar olunsa delâyl-i meyvî mânend-i ʿilel-i şarfi vü nahvî pür-htaâ vü sehvdür ve lâyıq-ı hakk-i mahvdur ve iştigâl-i luḳb u lehvdür pâ-y-i meşşâ'iyân bu şahrâda leng ve re'y-i işrâkiyân bu ârâda denkdür. Ol ki tahkîkdür ve re'y-i idrâkdedür şanma ki şahâyif-i nücûm u eflâkdedür. Beyt

Pây-i istidlâliyân çü bîn bud

Pây-i çü bîn saht-i bî-temkîn bud

El-kışsa netâyic-i ebkâr efkâr-ı tertîb-i muḳaddemât-ı enzârla olmaz cevâhir-i zevâhir-i rabbânî mîzân-ı ʿaql-ı heyûlânî birle tartılmaz. Rubâʿî

Tahkîk-i maʿânî ez-ʿibârât me-cûy

Bî-refiḳ-i kuyûd-ı iḳtibârât me-cûy

Hâhî ki beyâbî zi-ʿillet-i şifâ

Ḳânûn-ı necât ez-işârât me-cûy

Eger sâlhâ ʿömr-i ʿazîzi be-ḥükm-i ḳuvvet-i ğarîzi ḥall-i lügata vâsıl kelimâta şarf idesin tâbiḳ-i ḥalîl-i Sibeveyh ü Ahfeş ve tuḳeyl-i Zeccâcî vü Aḳmeş olursın. Beyt

Birûn ez-ʿâlem ḥarfest cân-ı ḥorde-bînân-ı râh

Be-ğamze sû-yi yek diger işârethâ-yı pinhânî

ʿUḳûl-i ḳâsıra ve nüfûs-ı ḥâsıra şöyle zuḳm itdiler ki hidâyet u ʿinâyet ve ʿilm u maḳrifet ʿulûm-i resmîde ve maʿârif-i ismîde münḥaşırdur. *Kellâ innehüm ʿan rabbihim yevme'izin le-maḥcûbûne lehüm ḳulûbün lâ-yefḳahûne bihâ ve lehüm ʿyünün lâ-yübşırûne bihâ.* Beyt

Hâḫîret key raḳam-ı feyz-i pezîred heyhât

Meger ez-naḳş-ı perâkende-varaḳ sâde konî

Ne edille-i Başriyyinden cânâ başîret gelür ve ne ʿilel-i

4b

Kûfiyyinden ʿaḳla kifâyet olur. Beyt

Mu^carrâdur bu kisvetden kesâyî
Bürûdet arz ider kavî-i müberred

Beyt

°Âkılân nokta-i pür-kâr vücûdend velî
°Aşk dâned ki der-în dâyre ser-gerdânend

Elâ innehüm fi-miryetin min likâ'i rabbihim Beyt

Der-an diyâr ki bûyî vazed zi-turra-i yâr
Be-nezd-i hâk fûrûşend nâfehâ-yı Tatâr

Mevâkıf-ı °arafât-ı kalbde yiller vuķûf gerekdür ki maķâşid-ı merâşid-ı sübhânîye vâşıl olup vuķûf hâşıl idesin ve tavâli^c-i meţâli^c-i ilhamla aylar dîde-i cân pür-rûşenâ gerekdür ki envâr-ı yezdânîyle münevver zâmîr-i rûşen-hâtır olasın. Beyt

°An çeşme ki Hızrâ zû-bürd-i hayât
Bûd âtinâhü min ledünnâ °ılmen

ķıt^ca

Keştî be-vuķûf ber-mevâkıf-ı ķâni^c
Şöd ķaşd-ı maķâşidet zi-maķşad-ı mâni^c
Hergiz ne-şevved tâ ne-konî def^c-i hücüb
Envâr-ı haķîķat ez-meţâli^c-i tîli^c

Ammâ ol ki şî^cr u inşâdur tevcîh-i bî-vecîhüñi ve kizb-i bî-temvîhüñi halka ifşâdur. ķıt^ca

°An ki °ayn-i °aķldur şer^caş zi-şerdâr u kenâr
Key revâ bâşed zi-şî^creş dîdedür şerdûhten
Ve ân ki çün şubh-ı Rûm şidķest yekser key-sezd
Çün nuhistîn-i şubh ez ve şem^c-i dürûĝ-ı efrûhten

Eş-şu'arâü yettebb'uhümü'l-ĝâvûn elem tera ennehüm fi-küllî vâdin yehîmûn ve ennehüm yakûlûne mâlâ-yef'alûn Beyt

Der-şî^cr-i mesîh u der-fenn-i o
Çün ekzeb-i ost ahsen-i o

Vaqtâ kim hâtif-i ğaybuñ işâretinden te'ehhül ve sürûş-ı bî-^caybüñ beşâretinden tevağğul kıldum. Bî-tamahhul u temehhül ol hâletlerden taḥavvül ve terk-i ṭomâr u teressül kıldum. Kütüb-i resâyili ve ^cirfân-ı şûriye olan vesâyili elden ḳodum ve nuḳûş-ı ḳıl u ḳâli ve şuver-i ḥayâl-i muḥtâli göz yaşlarıyla yudum. *El-ḥamdü'lillâhillezî hedânâ li-hâzâ vemâ-künnâ li-nektedî levlâ en-hedâna'llâh* âyetin cândan oḳudum. Beyt

Bî-^cinâyet-i ḥaḳḳ u ḥaşşân-ı ḥaḳ

Ger melek bâşed sipaheş-varaḳ

Ḳıṭ^ca

Fıkr-i bihbûd-ı ḥûd ey dil zi-der-i diger cû

Ver ne-^câşık ne-şevved bih be-müdâvâ-yı ḥakîm

Ḡonca gu-teng-dil ez-kâr-ı fûrû-beste me-bâş

Ki zi-dem-i şubḥ meded yâbî ve'z-enfâs-ı nesîm

Yoḳsa saña maḥzâ güftâr-ı ḥanefîyle şalâḥ ve mücerred envâr-ı şâfi^cîyle felâḥ yoḳdur. Beyt

^cAşık-râ Bu Ḥanîfe ders ne-kerd

Şâfi^cî-râ der u rivâyet nîst

Diger

Taḥsîl-i ^caşık-bâzî âsân nümûd evvel

Cânem be-soḥt âḥir der-kesb-i îñ fezâ'il

5a

Ḥallâc ber-serdâr-ı îñ nükte-ḥoş serâyed

Ez-şâfi^cî me-pürsîd emşâl-i îñ mesâ'il

Pes yine mübeşşir-i ğayb ki mülhim-i bî-raybdür böyle âvâz itdiğüm ey bî-çâre-i ğam-ḥâra eğer tâlib-i ḥaḳ ve ^câşık-ı cemâl-i muṭlaḳ iseñ. Beyt

^cAnḳâ şikâr-ı kes ne-şevved dâm-ı bâz-ı çin

Ki încâ hemîşe bâd be-destest dâm-râ

Ve hâtif-i rabbânî ki münşid-i âyât-ı sübhânîdür bu resme nidâ eyledi ki ey âvâre-i hezâr-pâre. Beyt

Kurevî âhir-i ʿömr ez-mey u maʿşûk be-gîr

Hayf evkât ki yekser be-beʿâlet be-reved

Ne revâdur zübde-i erkân ve hulâşa-i kevn ü mekân iken gâh mîzân-ı nazmla kadrüni bî-senk ve gâh fikret-i kâfiye vü redîfle ʿâlemi çeşmüne tenk idesîñ.

Nazm

Lâf-ı hordemendî ez-în mühre çend

Horhem ez-în mühre bûd behremend

Her ki ber-în mühre çü hardal-nihâd dürr-i giran-mâye bahr-i mühredâr ve gâh riʿâyet-i neşirle perâkende-hâtır ve gâh himâyet-i seciʿle sohra-i aqlâm u mehâbir olasın ve gâh envâc-ı hayâlün tahavvül u tekkallüb ke-rîşetin fî-felâtin yuqallibühâ rîhun ʿâşîfün Kıtʿa

Ey mürğ dilet küşte muqayyed be-kafeş

Kâmil ne-şevî tâ ne-konî terk-i heves

Ger mestî-i hîştin hicâbet ne-şevd

Dâ'im nazaret be-zât-ı haq bâşed u bes

Pes reh-nümâ-yı *hel edüllüküm ʿalâ ticâretin tüncüküm min ʿazâbin elim* müşîr-i saʿâdet ve beşîr-i siyâdet olup Mısraʿ

Devlet der-în serâ vü küşâyış be-dîn derest

diyüp bir şehryâr-ı vilâyetün ve bir şeh-suvâr-ı meydân-ı kerâmetün hidmetin taʿyîn itdi ki âyîn-i pâki ve revîş-i tâbnâki nefy-i vücûd ve bezl-i mevcûd terk-i şûret ve ʿamel be-ʿazîmet heves der-dem ve nazâr der-ka-dem ve sefer der-vağan ve halvet der-encümen iktidâ be-sünnet ve ihtimâ ʿani'l-bidʿat ve zîkr ʿale'd-devâm ve ʿuzlet ʿani'l-enâm üzre vazʿ olunmı şdur. Beyt

Kaṭʿ-ı bâdiye bî-hem-demî-i Hızır me-kon

Zulumâtest be-ters ez-ḥaṭar-ı güim-râhî

Elâ vehüve bürhânü'l-hakkı °ale'l-yaqîn ve sultânü'l-°ızzı ve't-temkîn nâhic-i menâhici'l-etkiryâ sâlik-i mesâliki'l-evliyâ menba°-ı °uyûnü'l-müşâhede menba°-ı fûnûnu'l-mücâhede vâkıf-ı ma°âric-i lâhût °ârif-i medâric-i nâsût selîl-i aşıl-i nesîl-i peygamber ferzend-i silsile-i peyvend-i hayder Hazret-i Emîr Şemseddîn Ahmedü'l-Bu^hârî en-na^qşibendî kerrema'llâhü te°âlâ sırrahü'l-°azîz bi-teşrifâtı eltâf'issamedî vaqtâ kim hâk-i pâ-yi sa°âdet-me°âblerine

5b

°ubûdiyyet çehresin sürdüm ve südde-i seniyye-i siyâdet-âyâblarına hidmet cebhesin urdum.Buyurdular ki Şi°r

Ve nehcü sebîlî vâzihun limen'ih^tedâ

Velâkinⁿeme'l-hevâ °ammet fe-°ammet

Pes envâ°-ı sürûr u şevkle ve eşnâf-ı hubûr u zevkle. Beyt

Ser-i irâdet-i mâ u âs tân-ı hazret-i dost

Ki herçi ber-ser-i mâ mî-reved irâdet-i ost

diyüp rûz u şeb şeref-i hidmet-i fazîlet-iktisâblarıyla muğtenem ve dün ü gün nazar-ı °inâyet-i himmet-intisâblarıyla hurrem olup pâ-yi hevâ-peymâyemi dâmen-i °uzlete ve ser-i semâ-sâyemi ceyb-i ferâğata çeküp iktibâs-ı nefisesinden yevmen fe-yevmen sînem meşrûh ve iltifât-ı enzâr-ı latîfesinden ânen fe-ânen dîdem meftûh olup men kâne lehü'l-°uzletü fe'l-°ızzü lehü. Beyt

Zi-mülk-i tâ melekûteş hicâb ber-dârend

Her ân ki hidmet-i câm-ı cihân-nümâ be-koned

Pes âşinâ-yı kulzim-i dil ve rûşenâ-yı °uyûn-ı âb u gül oldum.Nitekim buyurmışlardur: Beyt

Hâk şev hâk tâ ber-o yed-i gül

Ki ba^hr-i hâk nîst maz^har-ı gül

Her zamân ʿarşa-î ʿarza-i şahâdetde lâ-yı zülfikâr-girdârla haydar-ı kerrârvâr
havâtır-ı havâric-i dimâruñ boyunların urup gönül dârını müzâhame-i ağıyardan
ve mülhâşama-i ahvâl-i rûzgârdan pâk u tâb-nâk eylerdüm. Beyt

Zi-deryâ-yı şehâdet çün niheng lâ-ber ârd ser

Teyemmüm farz kerd u Nüh-râ der-rûz-i tûfâneş

Ve her anda sarây-ı sırda envâr-ı illâyile maşbâh-ı îmânı ve mişkât-ı îkânı
fürûzân idüp sine tahtgâhında ve derûn bezmgâhında ʿışret-i nûrânî ve şoĥbet-i
sultânî kılurdum. Nazm

Sarây-ı ƣalbiñüñ cârûbîdür lâ

Şehinşâh ol sarây içinde illâ

Ne şâhinşâh-ı sultân-ı vücûd ol

Beƣâ hilʿatlerine târ u pûd ol

Her dem sâķî ʿaşƣ u hevâ elinden bu müselleş-i bâķî nûş idüp men-i bî-kâm u bî-
dil derûndan deryâ-leyin cûş u ĥurûş eyleyüp hefteler mest-i lâ-yaƣkıl u deng u
medhûş ƣalurdum. Nazm

Gidüp illâ vü lâ çün ƣâlallâh

Zamîrûñ sırrı ĥûdan olur âgâh

Serâ-tâ-pâ olursın ģark-ı tevhîd

Erişür ƣarĥa senden berƣ-i tevhîd

Cezbetün min cezübâti'r-raĥmâni tüvâzi ʿamele's-seģaleyni sürûr u şevģümden
ve ĥubûr u zevģümden dâyimâ bu iki beyti oģurdum. Ƙııʿa

Ez-ân zamân ki be-dîn âs tân nihâdem revî

Firâz-ı mesned-i ĥurşîd tekyegâh menest

Meger be-tîĝ-ı ecel ĥayme-i ber-konem ver ne-mi remîden

6a

Ez-der-i devlet ne-resm u râh menest

Ammâ ne çâre el-'abdü yüdebbiru vallâhü yuģaddiru aña dek kim ol zât-ı pâkîze-
şifâtuñ semʿ-i cemʿine *yâ eyyetühe'n-nefsü'l-muĥtâ'inneli ırcî ilâ rabbiki*

râziyeten merziyyeten nidâsı toğundı ve gûş-i hûşine *vallâhü yed'û ilâ dâri's-selâm* okundu. Beyt

Ze-gûş-i penbe birün âr u müstemic^c mî-bâş
Şalâ-yı mevt zi-her cânibet be-yâyed fâş

İnnî ücîbü da'vete'd-dâ'i izâ de'ânî muqtezâsınca da'vet-i dosta icâbet vâcibdür ve mihr ü muhabbet ^câşıkı ma^cşûka câlib ü câzibdür diyu şâhbâz-ı rûhî neşîmen-i ekvândan âşiyân-ı lâ-mekândan yaña pervâz gösterdi. Beyt

Ân şâhbâz-ı ünsî çün terk-i âşiyân kerd
Bâ-tâyirân-ı kudsî pervâz-ı lâ-mekân kerd

Bu külhan-ı ^cinâyı ve mesken-i fenâyı terk idüp ol gülşen-i şafâ ve me'men-i beğâ tarafına sefer buyurdu. Kıt^ca

Mütevâtır-ı қаатарât-ı maṭar-ı rahmet ü fazl
Ber-ser-i ravza-i cennet-şifateş bârân bâd
Der-terâzû-yı ^camel dirhem-i ihsân-ı verâ
Ber-nuḳûd-ı ḥasenât-ı dü-cihân rüçhân bâd

Ve işbu dört beyt dâhi cân u dil hayretinde anlaruñ târiḥ-i hicretinde derd u niyâz ve sûz ü güdâzla hâtifden ḥâtır-ı fâtıra ilhâm olup şafha-i ^carz u i'läma geldi. Mesnevî

Ḳanı ol şems-i ḥaḳîḳat sâye-i lütf-i ilâh
Ḳuṭb-ı irşâd-ı ṭarîḳat mürşid-i gerdün-penâh
Şu'le şalmışdı Buḥâra'dan toğup Rûm üstüne
Mefḥar-i ^câl-i ^cabâyidi ve mülk-i dîne şâh
Ḳodı encüm gibi eṣḥâbın ṭolandı meh-şifat
Ġaym-i ğamdan lâ-büd oldı çehre-i ^câlem siyâh
Cân dimâğın çünki bu sevdâ buḥârı ḳapladı
Dil didi târiḥ ey Seyyid Buḥârî âh vâh

Pes ğarîk-i âb-ı dîde ve ğarîk-i nâr-ı sîne olup nehr-i revânleyin taşlarla döğünüp
yüzün düşdüm ve şemc-i âteş-zebân dūd-ı ğasretlerle boyanıp dilden tutuşdum.

Beyt

Bu ğam ğurutdı güçleri kim kesdi feyzini
Taşup giderken illere nehr-i revân dirîĝ

Nâ-çâr derd ü miĝnet deryâsına taldum ve sükker ü ğayret girdâbında ğaldum.
Zarûfî şıla-i rahm-i şûrî niyyetine mesken-i vaşliden vaţan-ı aşlî tarafına rihlet
itdüm ve ekârib u caşâyir ve eşhâb-ı mecâsir u mefâhîr birle ülfet ü muşâhabet
itdüm. *Fenkihû mâ tâbe leküm mine'n-nisâ'i* hükmünce bu ğaĝîre terĝîb-i nikâh
eylediler. Ğadış en-nikâhu sünnetî fe-men raĝibe c'an sünnetî fe-leyse minnî diyüp

6b

rûz u şeb ilhâh eyledüler. Şi'r

Felem-nazratin ğâdet c'ile'l-ĝalbi şehveten
Fe-eşbeĝa minha'l-ĝalbü ve-fi'l-ĝaserâtı

Aczarumı ta'allül ü bahâne ve ğüftârumı ğalâş için efsâne c'addeylediler. Ne
i'tirâz ki ğıldum redd ve ne bâbı ki açdum sedd itdiler. Mehl ü teĝhîr istedikce el-
ĝayru lâ-yü'eĝĝaru didiler. Ğavâle-i vüscat u ğudret ğıldıkca meni't-tebe'ca
sünneten lâ-yaztarru didiler. Beyt

Çü cengâver-i bâ kesî ber-sitîz
Ki ez-vey ğüzîret bûd bâ-ĝirîz

Fe-sübânellezî biyedihî melekûtü küllî şey'in ve ileyhî türce'ün server-i c'âlem
ve mihter-i benî âdem c'aleyhî mine's-şalevâtı evfâ ve mine't-teslîmâtı ezĝâhâ mâ-
nezelet min ba'c'dî fitnetün edarru c'ale'r-ricâli mine'n-nisâ'i buyururken ve bir
ĝadışinde daĝî en-nisâ'ü ĝabâyilü's-şeyţâni şavîrühünne ĝalîfühünne dirken merd
olanlar bu emre iltizâm ve anlaruñ nikâhına iĝdâm c'acebden c'aceb ve nihâyetde
müstaĝrebdür. Şi'r

Da' zikrehünne femâ-lehünne vefâ'ün
Rihü's-şibâ ve c'uhüdühünne sevâ'ün

Lâkin el-emru bi-yedillâhi çün hikmet-i ilâhî ki kâr-sâz-ı nizâm-ı ʿâlem ve silsile-i bend-i intizâm-ı benî âdemdür. Tevâlüd u tenâsüli ve tefâzül u tekâmüli bunlaruñ muşâhabeti vâsıtasıyla ve münâsebeti râbıtasıyla kômıřdur. Bu sebebdendür ki ol habîb-i rabbü'l-ʿâlemîn ve ol maħbûb-ı evliyâ vü enbiyâ-i güzîn şalevâtullâhi ʿaleyhim ecmaʿîn ilâ-yevmiddîn buyurmuşdur. Hubbibe mine'd-dünyâ şelâsetün et-tîbü ve'n-nisâ'ü ve karrahü ʿaynî fi'ş-şalevâtî felâbüdd. Bu bâbda *hünne libâsun leküm* mücebince ʿayn-ı ʿaql-ı remed ü sebelden ve çeşm-i başîret-i hâlelden ve zeleden hâlî degüldür. *Sevâ'ün ʿaleynâ evê aẓte em lem-tekün mine'l-vâ'izîn*. Beyt

Ġulâm-ı himmet-i ânem ki zîr-i çarħ kebûd
Ze-her çi reng-i teʿallük pezîred âzâdest

Pes en-nikâhu fereħu şehrin ve ġammin dehrin mübteġâsınca mübtelâ oldum.
Mıřraʿ

Düşdi dil fâriġ u âzâde yürürken eleme

Ṭâvus-ı girdâr-ı âfâkda cevelân iderken ve mürġ-ı perîvâr-ı şahn-ı ıtlâkda tayerân eylerken elden ne gelür. İki ayaġumdan tutuldum ve sermâye-i ġuzûr u ferâġumı kumar-ħâne-i hevâ vü hevesde çevirüp ütüldüm.

Şiʿr

Leġad leseʿat ġayyetü'l-hevâ kebedî
Felâ-tabîbe lehâ velâ-râkî
İlle'l-ħabîbüllezî şeġaftü yüħibbuhü
Fe-ʿindehü ruġyetî ve tiryâķî

Egerçi nefis-i nâ-fercâm bu hâle şâd-kâm oldı. Ammâ cân-ı rûşen-nazar fikr-i encâm idüp giriftâr-ı âlâm oldı. Felâ-büdd mürûr-ı rûzgâr ve ʿubûr-ı leyl ü nehâr izdivâc-ı esnîniyyet

7a

şekl-i müşelleş şûretin baġladı. Mıřraʿ

Eş-şey'ü mâ-tüsennâ illâ veġad tüşellešet.

Gün günden tâli^c-i pür-metâli^c idbâr-ı metâli^cinden tâli^c olup intizâr-ı terbi^c u tahmîsden şûret-i nuhust-i tesdîs tevellüd itdi. Mısrâ^c

Dahî talebend gamca garğa vardum.

Nâçâr u nâ-kâm ihtilât-ı enâm ve irtibât-ı hâş u ‘âm lâzım geldi. Mısrâ^c

Yek külâhî dâstem ez-leblebü güm şöd zi-men

Kimden şikâyet ve ahvâl-i pür-melâlümi kime hikâyet ideyüm. Beyt

Mürğ-ı dil der-‘âlem ıtlâk bûd

Dâne-i dîd u esîr-i dâm şod

Egerçi kim leyl ü nehâr bi’l-cehri ve’l-ızmâr künbed-i eflâk ve ma‘mûre-i hâk bu sadayla pür-zemzeme ve işbu nidayla pür-demdedür. Kıt‘a

Yâ hâdime’l-cismi kem teşkî bi-hıdmetihi

Ve tatlübü’r-ribha fîmâ fihi husrân

Akbele ‘ale’n-nefsi ve’stekmil fezâ’ ilehâ

Fe-ente bi’l-cismi lâ-bi’n-nefsi insân

Ammâ ne ‘âyed ve ba‘de harâbi’l-Başra ne fâ’ide ki giriftârî ta‘ahhüd-i evlâdile gûş ve dîde-i cân beste. Beyt

‘Gam-ı ferzend-i müşkil-i ibtilâdur

Olursa mişnet olmazsa belâdur

Ve maşlahat-güzârî tefek্কud-ı esbâb u ahfâdla derûn-ı sîne vü dil-haste.

Beyt

Ey giriftâr-ı pây-pend-i ‘iyâl

Diğer âzâdegî menbid-i hayâl

İnnemâ emvâlüküm ve evlâdüküm fitnetün. Felâ-cerem def^c-i tekâzâ-yı ‘iyâl için ba‘zı erbâb-ı dünyâya mu‘âmele yüzinden mürâca‘at ve taleb-i mu‘âvenet olunurdu ki fa’tlübü’l-erzâka min esbâbihâ. Ve tahşîl-i ferâğ-ı bâl için ba‘zı

eşhâb-ı ğınâyla mürâsele yolından münâsebet ve kaçd-ı muşâhabet kılınurdu ki Mısra^c

Fe'dhulü'l-ebvâta min ebvâbihâ

ve niçe resâyil-i ma'rifet u sâ'il dahî hâllân-ı vefânuñ ve ihvân-ı şafânuñ iltimâs u ikdâmıyla ve kimi erkân-ı 'izâmuñ ve a'yan-ı kirâmuñ teklif ü ikdâmıyla vâkı^c olurdu ve ol resâ'il-i zırafâ-yı devrân ve 'urafâ-yı zamândan meyl ü rağbet ve şevk u muhabbet fehm olunurdu. Kıt^a

Hezâr-bâr ez-în şugl tevbe kerdem lîk

Ez-ân nebûd guzîrem çü sâyir eşğâl

Belî guzîr çî imkân ze-herçi kilik-i kazâ

Nüvişt-i ber-ser-i kes der-mebâdî-i ahvâl

Pes bu emre ibtinâ'en tezkire-i ehl-i beyân ve tabşıra-i suhanverân-ı cihân olsun ve münşiyân-ı belâgat-ı şanâ'ata sebep-i izdiyâd u mevâdd-ı berâ'at ve müteressilân-ı feşâhat-ı bidâ'ata mûcib irtikâ-i dürc-i irâ'at ola diyu ol müresselât u mükâtebâtuñ ve ol muhâtabât u mücâvebâtuñ ba'zı ki tanzîm-i le'alî elķâb u menâķıb birle

7b

ve taķdîm-i me'âlî-i merâtib erbâb-ı câh u manâşıb birle müveşşeh u müzeyyendür. Cem^c olup eşhâb-ı fażl u kemâl ve erbâb-ı fikr u hayâlün ma'ârifi silkine münselik kılındı. Egerçi kim Mısra^c

Be-dîn-i bidâ'at-ı müzcât key konem sûdî

Velî şebe-i bî-miķdâr u mühre-i hâksâr-ı nizâm-ı dürer ve intizâm-ı gühere zîb ü zînet ve ķadr u rütbet virenlerdür. Beyt

Men der-şaf-ı fürsân-ı feşâhat çî kesem

Tâ tîğ-ı keşîden-i zebân âyed hevesem

Huşûşan şol maķâmdeki maķâmât-ı bedi'-i Hemedânî ve Ebu'l-Ķâsım-ı Harîrî ve maķâlât-ı tâcü'l-me'âsir ve Ebu'l-fazl-ı Hamîdî ve münşe'ât-ı Hâce-cihân ve

mükâtebât-ı ʿAbdurrahman Câmî saḳâllâhü ervâḫahüm bi-feyz-i faẓlihi's-sâmî vaşşâf-ı maʿârif ve keşşâf-ı letâyif ola ki her birinüñ enfâs-ı laḳf u aḳlâm-ı şerîfinden ʿarşa-i rûzgârda ve şafha-i leyl ü nehârda ol ḳadr-i bediʿ-i nefâyis-i maʿânî u beyân yâdigâr ḳalmışdur ve şol mikdâr refiʿ-i ʿarâyis-i faẓl u ʿirfân derkenâr olmışdur. Necâyibü âyâtin ğarâyibü nüzhetin reğâyibü ğâyâtin ketâyibü nüktetin letâyifü aḫbârin vezâyifü huḫbetin şahâyifü âşârin ḫalâyifü ḫasbetin ki fi-zamâninâ olan faẓl-ı hünerverân-ı belâğat-dişâr ve kemâl-i soḫen-perverân-ı feşâḫat-şiʿâr encüm-i tâbân içinde sühâ vü gülistân arasında berg-i kiyâ gibi görünür. Evvel ol yirdeki bunlar vaşşâf ola sâyir münşilerün kârı lâf u güzâf ola beliyyü'l-fazlı li'l-müteḳaddim muʿayyendür belki e't-teḳaddümü li'l-fâzil müberhendür ve li-küllü zamânin devletün ve ricâlün muḳtezâsınca zamanumuzda fâzıllar ve devrânımızda kâmiller vardur ki belâğatda Ferazdaḳa daḳ tutarlar ve feşâḫatda Şahbâna ḫarf atarlar.

Yok lücce-i feyz-i ḫaḳda imsâk

Nâdirdür egerçi güher-pâk

El-ḫamdülillâhi ve'l-minne fevâzıl-ı rûzgârumuz mefharı ve efâzıl-ı diyârumuzuñ ser-defteri câmiʿ-i mecâmiʿu'l-fezâyil ḫavî-i mekârimü's-şemâ'il şâḫib-i fününu'l-ʿirfân bi-envâʿul-fazlı ve'l-iḫsân maḫsûd-ı ʿulemâ-i kirâm maḫmûd-ı fuzalâ-i ʿizâm şarrâf-ı cevâhir-i zevâhir-i rumûz u işârât nakkâd-ı dürer-i ğurer-i künûz-ı istiʿârât şehryâr-ı diyâr-ı feşâḫat şehsüvâr-ı mizmâr-ı belâğat li-küllü zamânin vâḫidün yuḳtedâ biḫ ve hâzâ zamânün lâ-şekke vâḫidün cemâlü'l-enâm şeyḫü'l-islâm cenâb-ı

8a

faẓilet-me'âb şerîʿat-nişâb ḫazret-i şâḫ efendi bin Kemâl Paşa yessere'llâhü teʿâlâ mâ yeşâ seḳa'llâhü şafâyiḫa şahâyifi'l-fazlı fi-eyyâmihî bi-reşehât-i zülâl-i feyezân-ı aḳlâma ki kemâl u faẓlına nisbet feẓâ'il-i selef ve maʿârif-i ḫalef mihr öñünde zerre-i ḫâksâr ve baḫr yanında ḳatre-i bî-mikdârdur. Beyt

Bâr-i mektûbât-ı ʿirfâneş eger ber-mîzenî

Ez-keşiden ne ḳatâr-ı çarḫ dâred ʿâcizî

Zât-ı şerîfine nisbet-i leţâyif-i eşcâr eylemek mütezammın-ı eşcâr-ı cârdur ve şân-ı münîfine cârz-ı şerâyif-i münşe'ât itmek menşe'-i cehl u inkârdur. Beyt

Zân-ı lütf-i hak ki c'aql nedîdeest

Ve ne-şinîd-i şükrâna vâcibest ki der-rûzgârest

El-hak şeh-nâme-i âl-i c'oşmânuñ ve ol hânedân-ı âsmân-bünyânuñ tevârîh-i kıssaş-ı pür-şaşîsî zımnında ec'lallâhü te'âlâ de'âyime saltanatihim ilâ-âhiri'z-zamân ve bellağa kavâyime şevketihim ilâ-cârşî'r-rahman mâ-dâre'z-zamân ve tala'an-nîrân emr-i şerîf-i sultânî ve teklîf-i münîf-i hâkânî birle ol kadar anda ma'ârif-i dürc ü leţâyif-i cerh eylemişdür ki ol mecmu'a-i belâgat-nişâbı ve ol kitâb-ı menkabet-intisâbı seyrân idenler Timur-nâme-i şerefe ki zirve-i fülk-i beyândur ve ma'la'c-ı âf tâb-ı tibyândur. Naşs-ı ekber u hâke berâber okur. Âhenîn pây-ı çü per-kâr şeved hem ne-resîd peyk-i endîşe der-ân dâ'ire illâ necyâl ve'l-hâşıl ol bir cerîde-i çün harîdedür ki reşk-i nigâristân-ı çîn ve gayret-i nukûş-ı hûr-ı c'ıyındur. Şahbâz-ı fikret-i cenâhayn-i haqîkat u mecâzla anuñ hevâsı tayerânında hayrândur ve c'ankâ-yı başîret-i perr ü bâl-i itnâb u icâzla anuñ devâyir-i devrânında sergerdândur. Fe-eyne's-süreyyâ min yedi'l-mütenâvil fiķarât-ı pür-isti'cârâtı sa'âdet erbâbına sernâmedür ve c'ibârât-ı pür-nikâtı belâgat eşhâbına ser-mâyedür. Nice olmasun ki ser-â-ser ol kitâb-ı müşgîn-nikâbuñ her ta'c'biri vâşıta-i kılâde-i gerden-i c'arâyis-i fezâ'il ve ol şâh-nâme-i c'anberîn hâmenüñ ser-tâ-ser her taķrîri râbıta-i kurta-i gûş-ı muħadderât-ı resâyildür. Vücûdından anuñ velâyet-i müşerref-i fe-ni'ne'l-mü'ellifi ve ni'me'l-mü'ellef inşâf oldur ki zât-ı fazîlet- nişâbuñ fezâyil-i ma'ârif-iktisâbı benân-ı beyânla tahrîrden ve tibyân-ı zebânla taķrîrden mütecâvizdür. Hele bu bende-i dîrîne

8b

vü çâker-i kemîne anlaruñ sîne-i şâhib-i sekînesinden ki senîne-i meħâsin u c'irfân ve medîne-i meħâmid u ihsândur. Bir müy-ı kehîne olmağa biñ cân u diliyle râzîdür. Bu müflisî ki talebkâr-ı genc-i Ķârünest. Ammâ nidelum ki rûzgârumuzda söz c'ayb ve ma'rifet cehl olmışdur ve diyârumuz erâzil-i bî-fezâyille tölmişdur.

Beyt

Merâz-i dest-i hünerhâ-yı hîştin-i feryâd

Ki her yekî bed ki gûne dârdem nâşâd

‘İzzet u hürmet şâyife-i mâl u câhedür ve ‘inâyet ü himmet kabîle-i kabâ vu külâhedür. Eger bâşed harî be-rîşet ester günendeş cümle bâ‘îsi berâber ve ger sehbân bud der-jende-bâdlık ne sencendeş bu zen-i bâkılî halk belki meyl u ragbet herze-gûyân u hezl-pîşeye ve masharagân-ı mezemmet-endîşeyedür. Tu ehl-i dâniş u fazl-ı hemîn günâhet bes lâ-cerem ehl-i ‘âlem ya‘nî zezeme-i benî âdem kemâle ger mâyildür ve şemâyil u fezâyilden bî-behre vü bî-hâşıldur kalb-i bi-nehrec ve zer-i hâliş çü yek behâst nakkkâd-ı fazl-ı râz-ı mihekki hured çi sûd huşûşan ki tezyîf-i ‘illet-i leff her ‘alîl ü za‘îm ve temvîh-i haqq-ı şebîh her bâtl u le‘îm ki şadr-nişîn-i külhân-ı cahîm ve ser-defter-i hemmâzin meşşâ’in bi-nemîmin ve ser-çeşme-i ‘utüllin ba‘de zâlike zenîmdür. Dâyimâ fazl u kemâl u sa‘âdet ve ikbâl ehlinüñ kelimât-ı ma‘rifet-âyâtından ve resâyil-i hikmet-beyyinâtından harf-gîrlıklar ve sohen-çînlikler eyleyüp şafâ vü salvet meclislerinde küdüret-i ‘tirâz ve neşât u meserret mañfillerinde kasâvet ü intikâz gösterirler.

Hiç köri şî‘r-i selmân-râ ne-mî-âred be-çeşm

Hiç gül-râ serv-i nâred be-dîvân-ı kemâl

Beyt

Ezelden böyledür gerdûna ‘âdet

Dile artuğ düşer ehl-i sa‘âdet

Lâkin ol kim nüktedân-ı kâmil ve hünermend-i fâzıldur. Levîm-i lâ’imden hâtırın şikeste ve hevîm-i hâ’imden zamîr-i münîrin haste kılmaz. Şî‘r

Dilüñ kim Lâmi‘î nehr-i beyândur

Ne söz kem söyleseñ âb-ı revândur

Ne ğam ta‘n itse her bir cîlf u nâ-pâk

Dehân-ı segden itmez bañr olan bâk

Şu kim huşiledür bünyâd-ı zâtî

Yazar yüzine lâıyık mühmelâtı
 Cihân içinde besdür aña bu yâd
 Ki çıkardı habâset birle key âd
 Cihân hıbsiyle anuñ çün tölupdur
 Ki ‘âlem bî-nevâ şâkird olupdur
 Aşılı kadeh ider her nâ-halef zâd
 Ki cilf-i herze-gûya jâj olur zâd
 Saķâmetdür gelen dâyim şaķatdan

9a

Ki bürhân-ı pür-saķım olur ğalatdan
 Bular key i‘vicâc eyler revişde
 Ki ķonm ışdur sirüş u perverişde
 Müdâm içerse kevser şabr ağacı
 Semer virür gerü sem gibi âcı

Pes bezirğanuñ vüs‘at-i ahlâķına i‘timâden ve ehl-i fażl u ‘irfânuñ füşat ü işfâķına istinâden ki zîr-i dest ve zelîl u pest olan ma‘âbîni fażıla-i dâmen-i fażl u lütufla pûşide iderler ve her yerdeki mezellât-ı iķdâm-ı aķlâm ve hefevât-ı mevâķı‘-ı kelâm görseler yâ dest-ğırlık yolından işlâķın buyururlar veya ‘afv u ‘iğmâz tarîķine giderler. Mışra‘

Bezirğân-ı ğorde ber-ğordân ne-ğirend

Bu birķaç şûret-i mektûb-ı inşâ-üslûb ki nâme-i a‘mâl mü’ellifi gibi dil-siyâh ve şafĥa-i âmâl muşannıfı gibi ĥâk-i râhdur. Mükevvin-i tesvîdden müserrah-ı beyaza geldi ve deryâ-yı Ħabeşden toğup güneş gibi Rûm’a pertev şaldı Beyt

Bîveş dâmen ‘afû-yı be-zillet-i men mest

Ki âb-ı rû-yı şer‘at bâyin-i ķadr ne-reved

*Ķul yâ ‘ibâdiye’llezîne esrafû ‘alâ-enfüsihim lâ-taķneķû min raķmetillâh
 inna’llâhe yağfiru’z-zünûbe cem‘an inneĥü ĥüve’l-ğafûru’r-raķîm ve inneĥü
 ĥü’l-fużli’l-‘azîm*

Olup câm-ı fenâ bu bezme sâkî

Çala yıllar bu resm ü nakş bâkî

Murâd oldur ki bir ehl-i dil ânî

Rüyâ gördükce şâd olsun revânî

Elâ kul li-sükkânı vâdiyü'l-ḥabîb henî'en leke fi'l-cinânı ḥulûd efîzu 'aleynâ
mine'l-mâ'i feyzan fahnü 'ıtâşun ve entüm vürûd

1. Maḥrûsa-i Burûsa'dan seyyidü's-sâdât-ı muḫtedâmuz ve
senedü's-sa'âdet-i pîşvâmuz olan cenâb-ı irşâd-me'âb ve
ḥazret-i reşâd-nisâb Emir Aḥmedü'l-Buḥârî 'aleyhi
raḥmetullâhi'l-bârî ḥidmetine gönderilen 'ubûdiyyet-nâme
şûretidür

Ba'ede ta'firi'l-vechi fi's-süddeti's-seniyyeti's-sâniyyeti ve taḫbîli'l-'atebeti'l-
'aliyyeti'l-'âliyyete lâ-zâlet sicâlü ifâdetihi ve irşâdihi memlûvveten bi-zülâli'l-
'irfânı ve'l-iḥsân vemâ-bereḫati zâlâli sa'âdetihi ve imdâda memdûdeten 'alâ-
mefâriḫı tullâbi'z-zamân ma'rûz-bende-i kemter ve zerre-i aḫḫar oldur ki eger ol
zamîr-i münîr-i ḡayb-nümâye ve ol ḥâtır-ı 'âtır-ı pür-şafâya ki maḫzeni'l-esrâr ve
matla'u'l-envârdur bu za'if-i şikeste-bâl ve naḫîf-i ḥaste-aḫvâl ve du'â-gû-yı
maḫlaş ve hevâ-cû-yı müteḫaşşısuñuzuñ aḫvâl-i pür-melâl-i mürûr ve tefriḫa-i
ıztırâb

9b

mâ-fi'l-bâl-i ḥuḫûr iderse egerçi kim Mısra'

Men ki bâşem ki ber-ân ḥâtır-ı 'âtır güzerem.

Bi-ḥamdillâhi ve'l-minne meyâmin-i berekât-ı himmetüñüz birle câdde-i şıdḫ u
ihlâş ve şâri'-i mühr ü ihtişâşda fi'l-leyli ve'n-nehâr şâbit-ḫadem ve çehre ḥâksâr
olup zâhiren beden şihḫatde ve ten 'âfiyyetde ammâ bâtinen cân u dil iştiyâḫ-ı
mülâkat ḫâk-i pây-i sa'âdet-liḫâñuzla ḡâyetde saḫîm ve âlâm-ı iftirâḫ-ı ḫademât-ı
bâb-ı şeref-fezâñuzla nihâyetde elîm her laḫza ıztırâb-ı miḫnet-i dūrî ve her lemḫa
inḫılâb-ı ḫayret-i meḫcûrî birle munḫalib biline dâ'imâ bu ḫıḫâb-ı müstetâb ḡuyâ
ol cenâb-ı celâlet-me'âbdan vârid olur ki Beyt

Tu be-takşîr-i ĥod üftâdî ez-în der-i maĥrûm

Ez ki mî-nâlî vü feryâd çerâ mî-dârî

Pes bülbül-i cân-ı ‘özr-günân izâ câ’e’l-ķazâ zâķa’l-fezâ muķtezâsınca el-muķadderu kâyinün lâ-yaruddu ‘ademu’r-rızâ mübteĝâsınca zârîlîĝ idüp her-bâr bu birķaç beyti tekrar ve evrâd-ı leyl u nehâr eylerdi. Beyt

Çiĝüne ser zi-ĥacâlet ber-âverem ber-dost

Ki ĥidmetî be-sezâ ber-neyâmed ez-destem

Deryâ vü küh-i dürere ve men ĥaste vü zâ‘îf ey ĥıẓr-ı bî-ĥuceste mededde be-himmetem. Her dem be-pîş-i çeşm-i tu ĥ^vâhem sîred-i cân der-în ĥayâlem er-be-dehed ‘ömr-i mühletem dürem be-şüret ez-der-i devlet-i sarây-ı tu lîkin be-cân u dil zi-muķîmân-ı ĥazretem. Diger

Be-ten-i muķaşşirem ez-devlet-i mülâzemetesâ

Velî ĥülâşa-i cân ĥâk-i âstâne-i tu est

Mışra^c

Dil-i pîş tu est devlet-i men ân-ķadr besest

Egerçi ol dil ki sezâvâr-ı ĥidmet-i merdân ve şâyeste-i şoĥbet-i sa‘âdet-mendân ola. Şol ehl-i devlete müyesserdür ki nazâr-ı erbâb-ı şafayla manzûr ve üdebâ-i eşĥâb-ı vefayla ma‘mûr ola. Mışra^c

Eyâ tu kücâ vü mâ-kücâyîm

Heyhât heyhât inne’z-zamâne ķad fâte ammâ nükte-i ân beyt-i mevlevî ez-an meşnevî-i ma‘nevî râ-yı cihân-ârâñuza ve zamîr-i zamâyir-güşâñuza pûşide degüldür. Beyt

Ger nîm-i zi-işân ez-işân gofte em

Hoş dilem ki ân kışsa ez-cân gofte em

Diger

Eger ĥidmet ne-mî-âyed zi-destem

Du‘â-güy-ı tüvem hercâ ki hestem

ki *mâlâ-yüdrakü küllehü lâ-yütrakü küllehü* hemân ol cenâb-ı izzetden cazzet
esmâ'ühü ve ol vehhâb-ı pür-mekremetden c'ammî c'alâ'ühü gâyet-i mutazarra^c ve
nihâyet-i mütevaqqa^c oldur ki ol âs tâne-i sa'âdet-âşiyânenüñ

10a

ve ol südde-i siyâdet-nişânenüñ eger 'ubbâdı c'add edenden ma'c'düd olmazsavüz
bâri kilâbı hısâbından mahsûb olmağdan merdûd olmayavüz. Beyt

Ger ne-mî-bâşem zi-huddâm-ı dereş

Bârî güyend ez-sükkân-ı kûy-i ost

âmin yâ rabbe'l-câlemîn beyt Yârab du'â-i haste-dilân müstecâb bâd bi'n-nûni
ve's-şâd bâkî meyl u şegaf ve neyl-i şeref dest-bûs-ı huddâm-ı ân südde-i sidre-
mağâm ne der-an mertebe îst ki ber-şah-îsâr hâme-i müşgîn-c'imâme şerh-i ân-
tevâned dâd yâ der-çayy-i tomâr-ı nâme-i kâfûrî câme-i derc-i ân tevâned kerd.
Kıt^{ca}

Tebârîcü eşvâkî ileyke şedîdetün

Ke-eşhâbi eşvâkî'l-cahîmi ile'l-huldî

Velâ-be'se lî-en yerfe^c ullâhü beynenâ

Ve yefteha yevmen beynenâ sübüle'r-rüşdi

Kıt^{ca}

Arzû-yı men be-hâk-i pâ-yi ü efzûn bud

Zi-ârzû-yı garka der-âteş-i be-huld-i kevşereş

Çeşm-i mî-dârem ki piş ez-bâr besten-i zîn ribât

Bâr-i men bended felek rûzî be-c'azm-i kişvereş

Çün itnâb-ı arz-ı ahvâl mûriş-i imlâl ve şive-i münşiyân-ı kıl u kâldür. Bu
mikdar-ı ihtîşâr-ı ihtiyâr olundu ki el-kâflü yedüllü c'ale'l-keşir ve'l-çatretü
tünebbi'ü c'ani'l-gadîr Şi'r

İlâhî ilâhî hallaşnâ mine'l-iştigâli bi'l-melâmî

Ve erinâ haqâyıka'l-eşyâ'i kemâmî

Rubâ'î

Yârab bürhânem zi-ıhurmân çi şeved
 Râ mî-dehîm be-suy-ı ʿirfân çi şeved
 Bes kibr ki ez-kerem-i müselmân kerdî
 Yek kibr-i diger konî müselmân çi şeved

Baʿdehu hâvî fûnûn-ı müfâharati'l-hulleti ve câmiʿ-i şücûn-ı me'âşire's-sıfraz mestân halife hizmetlerine mestâne ʿarz-ı niyâz u muhabbetler ve iblag-ı ester-i ez-meveddetler olunur ve Derviş Muhammed Üştür'e kaçar kaçar muhabbetler ve Musa Dede'ye ve sayir ihvân-ı şafâya ve hullân-ı vefâya duʿâ-yı bî-hadd ve şenâyı bî-ʿadd irsâl kılinur. Beyt

Gerçi yârân fâriğend ez-yâd-ı men
 Ez-men îşân-râ hezârân yâd bâd

Hem dahî ʿavâyid-i kerem-i işfâk-ı yârândan gâyet me'mûl ve nihâyet mes'ûl oldur ki bu ʿabd-i haqîri ve bende-i fakîri evkât-i şerîfede ve sâʿat-i laţîfede hayr duʿâdan ferâmuş itmeyeler ki min şâni'l-miski en yerûha ve min resmi'l-kameri en yelûha. Beyt

Şikestevâr-ı be-der-kâmet âmedem ki tabîb
 Be-mûmeyâyî lütf-i tüvem nişânî dâd

Mısraʿ

Feli'l-arzı min ke'si'l-kirâmı naşîbün

10b

Ferâmûşem mekon maşsûdem ânest
 Ferâmûşı ne şart-ı dostânest

Bâkî huzûr-ı dil ü cânî ve sürûr-ı haqqânî dâyimâ der-terakkî bâd bi'n-nebiyyi ve âlihi'l-emcâd

2. Muşul gazâsından yine mezkûr hazret-i şeyhe -kuddise
sırruhü'l-^cazîz- gönderilen tazarru^c-nâme şüretidür

Ey ân ki tûyî hayât-ı cân-ı cânem
Der-vaşf-ı tû gerçi ^câciz ü hayrânem
Bînâ-yı çeşm-i men tûyî mî-bînim
Dânâ-yı aql-ı men tûyî mî-dânem

Hâk-i pâ-yi şerîfünûze ki cevâhir-i iksîr-i beğâ ve çeşm-i dil ü câna tûtiyâdur.
^cUbûdiyyet ü tazarru^c yüzün hezâr ^caciz ü iftikâr ve kuşûr-ı ihtikârla sürmekden
sonra eger bu garîk-i deryâ-yı kesret ve harîk-i nâr-ı hayret ü hasret bende-i
za^cîfiñüz ve kemîne-i nahîfiñüzün ahvâl-i pür-melâlınden elâtâf-ı eşfâk-ı
^camîmeñüz ve e^ctâf-ı ahlâk-ı kerîmeñüz mücebince istifsârün mâ buyrulursa haqq
celle ve ^calânun ^cinâyeti ve himmet-i ^câliyeñüz berekâtında el-ğamdülillâhi ^cale's-
şihhati'l-bedeniyye ve ^calâ-sâyirü'n-ni^cme's-seniyyete hâliyen şahîh-i sâlim
mağâm-ı ^cubûdiyyetde ^calâ-kadri't-tâkate ve fırsata'l-ifâka kâyim ve du^câ-yı
cemîl-i hizmete hulus-ı niyyet ve hüsn-i taviyyet birle rûz u şeb mülâzım biline

Pergâr-şifat bâ-heme ser-gerdânî
Der-merkez-i bendegîyet şâbit-ka-demem

Ammâ şe'âmet-i şekâvet ve cehâlet-i gâbâvet birle hizmet-i şerîf-i sa^câdet-
me'âbiñuzdan ve şöhet-i münîf-i siyâdet-iktisâbîñuzdan dûr u mehcûr
olduğumuñ âlâm-ı pür-melâmı dâyire-i beyândan ber-vechede mütecâvizdür ki
Mısra^c

Eger şad-nâme be-nüvîsem şikâyet-i bîş ez-ân âyed

Beyt

Eliyle kendüze itdügin er

Derilüp idemez biñ tîğ u hançer

Belî garqâb-ı emvâc-ı hayret olmayınca kadr-i ^câfiyet ma^clûm ve esîr-i kayd-i
miñnet düşlemeyince şükr-i selâmet mefhûm olmaz. Şi^cr

Fe-ğadtü zamâne'l-vaşlı ve'l-mer'i câhilün
Bi-ğadri lezîzi'l-ayşi qable'l-meşâyibi

Lâkin çün sehv ü hatâ vü nisyân-ı hâşşa'-i insândur pes bu huşûşda °afv ü °atâ vü gufrân gâyet-i ihsândur ki lâ-tü'âhızni bimâ-nesîtü. Rubâ'î

Bergerdem i°tizâr-ı bedter-i zi-günâh
Çün hest der-in °özi si da°vâ-yı tebâh
Da°vâ-yı vücûd u da°vâ-yı kudret-i fi°l
Lâ-ğavle velâ-kuvvete illâ billâh

Heman ol cenâb-ı °izzet °azzet esmâ'ühüden nihâyet-i mütevaqqa° u mes'ûl ve gâyet mutazarra° u me'mûl oldur ki bu tarîk-i muzîkde tevfiq u telfikini refik-ı şefik idüp leme°ât-ı galebât-ı cezebâtîñuzdan bir lem°a ve lemehât-ı

11a

satevât-ı hâlâtüñuzdan bir lemha bu zerre-i ahqara ve kemîne-i kemtere irişüp bu zulmet-i keşret-i cismânîden ve küdüret-i miñnet-i heyûlânîden halâş idüp ol rûşenâ-yı vahdet-i haqqânî ve şafâ-yı râhat-ı rûhânî birle dil-i gamgînümüzi pür-nür ve cân-ı hazînümüzi mesrûr eyleye. *İnnühü ra'ûfun bi'l-ibâd ve hüve'l-ğafûru'r-rahîm* Beyt

Bî-°inâyât-ı haqq ve haşşân-ı haqq
Ger melek bâşed siyâhesteş-i varaq

ve °aql u rûhumuzuñ °inânın hidâyet eliyle hadîş reca°nâ mine'l-cihâdi'l-ekberi ile'l-cihâdi'l-ekber mücebince döndürüp minen-i beşâret-i *le-ğad naşarakümullâhü fi-mevâtına keşîretin* ni°amıyla memnûn u muğtenem kıla ve nefis ü sırrımız bâdbânın nuşret ü rahmeti yeliyle çevirüp bu vücûd-ı za°îf zevrağın ve *necceynâküm mine'l-ğammi* hükmünce işbu garkâb-ı ıztırâbdan necât virüp ganâyim-i işâret ve *adekümullâhü meğânime keşîratin* nağamıyla mesrûr u hurrem eyleye. *Ve hüve'l-ğâdiru°alâ mâ-yeşâ' innühü zü'l-fâdli'l-azîm*

Beyt

Merdî ger be-çerâgam ne-koned âteş-i tûr

Çâre-i tîre-şeb vâdî-i ey men çi konem

Her dem ümîd-i vâşık oldur ki bakıyye-i ‘ömr-i pür-güzend şeref-i hizmet-i siyâdet-fezâñuzla sa‘âdetmend ola. Beyt

Ze-hâk-i pay-i tû her zerre ki ber-hızed

Ber-âs mân reved ve kâr-ı âf tâb koned

Hemân rûz u şeb recâ-i şâdık budur ki bâkî hayât-ı cânı sa‘âdet-i şöhet-i mevhibet-nümâñuzda devlet-i zindegânî bola. Beyt

Ey zülâl-i hıızr pîş-i çeşme-i nûş-ı tû hîç

Raĥmetî kon ber-derûn-ı haste-i maĥrûm-ı mâ

Rubâ‘î

Ey ‘aql eger çend-i şerîfî dûn şev

Vey dil zi-dil-i be-kerd çün hûn şev

Der-perde-i ân nigâr-ı diger gûn şev

Bî-çeşm derây u bî-zebân bîrûn şev

Bâkî izâfe-i şehâb-ı elţâf-ı mekremet-me’âbı ve feyzân-ı ‘ummân-ı iĥsân-ı mevhibet-nişâbı ber-ecrâm-ı kâffe-i enâm ez-hâş u ‘âm ilâ-yevmi’l-kıyâm müstedâm bâd bi’n-nûnı ve’ş-şâd ahĥar-ı ‘ibâdullâh ed-dâ‘î Maĥmud bin ‘Osmân el-Lâmi‘î

3. Hâzret-i şehzâde-i civân-baĥt ve âs mân-ţahtuñ defterdârı Sinan Çelebi Efendi iĥsân gönderdikleri kırk efrenciye cevâbınuñ şûretidür

Nazm

Ŧâ’irî âmed zi-burc-ı âşaf-ı Cem-menzilet

Ber-cenâĥaş nâme-i ikbâl-ı lütf u mekremet

Kerde pākûpân dest-i efşân-1 semâcî zîn nevîd

Fırağ-1 cân-1 pür-şafâ ber-zirve-i firğad resîd

Hemîşe ol deryâ-yı iğbâl ü kâmrânînün çeşmesâr-1 devât-1 zûlmânîsi menba^c-1
zülâl-i hayât-1 câvidânî ve muşanna^c-1 silsâl-i firât-1 zinde-gânîden olup kitâb-1
Hıẓr-1 cenâb u feyẓ-nisâbı

11b

birle muhlîşân-1 aʃşân-1 cânun cinân-1 cenân-1 pür-tâbı sır-âb u şâd-âb olmağdan
hâlî olmaya. Rubâcî

Nûr ez-revzen-i iğbâl der-üftâd merâ

Ki ez ü hâne-i cân şöd tarab-âbâd merâ

Zulmet-âbâd-1 dilem geşt-i çünân-1 nûrânî

Âftâb u meh u gerdûn be-şöd ez-yâd merâ

Bedâyi^c-i da^cvât-1 icâbet-âyât ki sevâd-1 hurûf-1 kelimâtı sürme-i dîde-i melâ'ik-i
erâ'ik-i semâvâtıdur ve şanâyi^c-i medhât-1 işâbet-simât ki çehre-i arûs-1 ihtîşâş-1
ihlâşı kâşâne-i ibârât-1 şevğ u ğarâmda ve hücre-i isti'ârât-1 tezellül ü istiğdâmda
reşk-i *hûrun maşşûrâtün fi'l-hıyâmdur*. Fî-küllî hînin min zülfi's-şubhı ve'l-mesâ
ithâf u ihdâ idüp dîde-i remed-dîde mecrân-1 mişâl-i abher-i mu^ctelli'l-ayn u
sîne-i dâğ-1 derd u elem mânend-i lâle-i leffî'ü'd-dem hübûb-1 nesâyim-i işâret-i
lâ-yüraddü'd-duâ bi-zahri'l-ğayb birle meşrûh oluna ve bu dil ü cân
hevâ-h^vâhân-1 elâf-1 sübhânî ve e^câf-1 yezdânî tarafına göz diküp her zamân ol
muğaddemâtuñ netâyici zuhûruna müterakķıb tururlar. Allâhümme ecib duâ'î
velâ-tuhayyib recâyî bi-ğurmeti seyyidü'l-verâ ve men tebe^cahü min kuttâni
ekâlîmi's-şerâ. Yârab duâ-i haste-dilân müstecâb bâd bi-ğurmeti'l-ağtâbı ve'l-
evtâd. Ba^cdehu bundan esbak huzûr-1 fâyîzu'n-nûruñuza hağîrâne numûnedâr u
çâşnî kerdâr-1 murâd olunan nevâdirü'l-vücûd-1 cüz'ice fâkihe ve bir kaşîde-i
bahâriyye ve tercüme-i şevâhidü'n-nübüvve gönderilmiş idi. Egerçi kim ruğ'a-i
şerîf vuşûlüne işâret ve kabûlüne bu dil-dâde için beşâret ihsân olunmamış lâkin
isâlini mebnî ihsân-1 bî-imtinâne mebnî müzekkî vü mu^caddil ve sikke-şûret ü
müşekkel şevâhid-i pür-mevâyid ü beyyinât-1 celiyyete'l-fevâyid vârid ü âyid

oldı. Libâs-ı cümle-i şân *şafra'ü fâkı cun levnühá tesürru'n-nâzırın* ez-ruy-ı işân hâkîkatde her biri on şahid-i ferruh-dîdârdur ki gül-i ruhsâr varaklarından hezâr-şad destân-ı sebakdârdur. Faķîrân-râ berâ-yı cem^c-i hâtır server-engîz-i dilhâ-yı perîşân ve hürşîd-i sikke-peyker devr-i pürkârî naķşında ser-gerdândur. Nazm

Müselleş var bu devr-i kamerde
Şalarlar çâr-tâb^c-ı dehre envâr
Firengî-aşldur her biri gerçi
Sevüp din ehlini olmuş pür-sitâr
Oķur bir bir rumûz-ı çil şabâmı
Zehî rûşen dil ü pâkize-girdâr

Hemvâra hâk-i pâ-yı kimyâ-sâyeñüz sikke-i kadriyle meskûk olup

12a

dostlarıñuz zer gibi handân u sürh-rû düşmenlerüñüz zerd ü zâr ve bî-neyyir olmakdan dûr olmayalar.

4. Kağı-^caskerler erbâb-ı cilm-i Şerh-i Mevâķıf a^crâzından imtiñân itdüklerinde ba^czı ihvân risâlesinüñ evveline dîbâce iltimâs idicek yazılan ser-nâme şüretidür

El-ğamdülillâhi'llezî hâlaķa'l-cevâhiri ve'l-a^crâz ve kâne fi^clühü ğayri mu^callelin bi'l-iğrâz ve ce^cale'l-^câleme ledâ temevvücü cûdin vücûduhü kezübdî'l-mâ'i ve ezherahü bi-muñâlata^cl-elvânı ve'l-ezvâ'i ve's-şalâtü ^calâ-rasûlihi'llezî erselehü bibâneti'l-haķķı ve izhârihi ve be^caşehü li-hidâyeti'l-halkı ve ibşârihi ve inzârihi ve ^calâ âlihi'llezîne kânü zahîrat-đu^cafâ'i'l-ümme^cti ve ^calâ eñhâbihi'llezîne câhedü fi-sebîlillâhi bi-^culüvvi'l-mürüvete ve'l-himmeti ammâ ba^cd felemmâ ^cüşîru ileynâ mine'l-cenâbeynillezîne ceme^cal-mefâhîri bi-cemî^cı esbâbihâ ve haveye'l-fezâyili fe-kâne evlâ bihâ fe-nazarahümâ fi-l-zevâhiri hafıyyen ve idrâkihimâ fi'l-hafâ yâ celiyyün bi-hizmeti taşîri hâze'l-mahalli ve in kâne min hâze'l-^camelü ecelle'l-^cameli fa^ctesamtü billâhi el-hâdî ilâ sebîlü'r-reşâd ve'steantü mine'l-kerîmi'l-mürşî ilâ-mesleki's-sedâd hattâ keşfe'n-nâsirruhü ve ^calenehü ve zahere hafâyâ'i ve hayyenehü ve veķķafallâhü te^câlâ li-reşâdihi ves

‘adenâ bi-me‘ûnetihi ve irşâde li-enne hâze’l- ‘ameli’l-ha‘fîri muhalledatü’l-menût bihi aqđû’l-fazlı ve hulletühü ‘amelin mâ-zâleti’l-aqđâmu fihi mütezelziletan ve’n-nüfûsu fihâ li-ih‘tilâfi’l-ârâ’i müte‘allikâten ve’l-eydî tekûnü fihi mebsûtaten feterce’u maq̄bûdaten ve’l-aqđâru tekûnü fihi mürtefi‘aten fe-taşîru mahfûzaten femâ-bâle’l-fa‘îri’l-ha‘îrellezî ibtelâ bi-nevâiyibi’l-hadesâni ve’l-tevâ bi-mesâyibi’l-mülevvâni ve’stefraqâ fî-bihâri’l-fa‘îri ve’l-fâqati ve’stehleke fî-bevâdi’l-ğammi ve ‘ademi’t-tâqati lâ-yaqđiru alâ kıt‘ati varaqin vela-midâdi halkın velâ-yemlikü fazleti meraqin li-seddi ramaqin eynemâ ye’ti’lleylü yebîtü ve küllemâ tala‘u’s-şubhu yebîtü fe-keyfe yaqđiru ‘alâ mutâla‘ati muhallin mine’l-kitâbi ve kitâbeti mes’eletin ve hallin fî-hâze’l-bâbi huşûşan fî-zamânin heve’e qaşrun min mühleti’l-i‘mâri bel hüve lahzatün min lahzâti’l-leyli ve’n-nehâr fe-‘ammedtü bi’l-lütfillezî yüster ‘uyûbe’l-mütefeyyi‘ne be-zılâlihi bi-fazlihî ezyâli efzâlihi ve ikbâlihi fe-harrere ma-lâha lî-mine’l-evhâmi fî-hâze’l-ma‘âmî bi-avni’l-meliki’l-‘allâm ve tevekkeltü ‘ale’r-rabbi’l-cemîl ve hüve hasbî ve ni‘me’l-vekîl

12b

5. Tâ’ife-i Yahûdâ’dan müslüman olmuş ba‘zı zevi’l-ğadri’l-celî ve şâhibü’l-manşibi’l-‘alî bu gice size muzîf oluruz gerekdür ki nefis ta‘âmlar ve la‘îf âdemler ihzâr oluna. ‘Adese ve buqul sâyir hurş-ı nâ-ma‘qûl kısmından anda nesne olmaya diyü bir aħres hidmetkârla birkaç satır gönderilen ‘Arabî mektûblarına yazılan cevâb-nâmedür

Bismillâhirrahmânirrahîm. İnehü min Maħmud bin ‘Osmân bin İlyas Âli-‘Aşir bin İlyâ bin Yahûdî bin Girnâs. Ammâ ba‘d fe-innâ ‘alimnâ keyfiyyete aħvâliküm ve a‘mâliküm ve tafşîlü ecmâliküm ‘an-üslûbi aq̄vâliküm ve baştî âmâliküm ve fehimnâ dâyiretü izlâliküm ‘an-minvâli idlâliküm ve eta‘nâ ‘alâ fazlıküm ve fuzûliküm min irsâli resâ’iliküm ve rasûliküm li’enne’r-rasûle lisânün li-mürselihi ve’l-ğavle beyânün li-ğâ’ilihi fe’l-ğalîle yudüllü ‘ale’l-keşîr ve’l-ba‘retü yünbi’ü ‘ani’l-ba‘îr fe-veylü’llezîne terekehüm fî-zulmâtin lâ-

yubşırûn şummûn bukmûn ʿumyûn fehûm lâ-yerciûn ve küllemâ ruzîkû minhâ min semeratin rızkan kâlû hâze'llezî ruzîknâ min kablü ve ütû bihî müteşâbihâ elâ hüm kavmûn mubtılûn ve ʿani'l-ħaqqı muʿrızûn. Ammâ kavliküm fânâ ekûnü fi-hâzihi'l-leyleti zayfan ʿindeküm fe-ʿitʿamu'l-eʿamte'l-nefisete fe-evvelühü maqbûlün iz-kâle'r-rasüle ʿaleyhi mine's-şalevâtı ekmelühâ ve mine't-tahıyyâtı efzalühâ ekrimü'l-lefife velev kâne kâfıran fe-fi-eyyi veķatin te'tî lâ-ħaybete velâ-ğaybete velâ-rabbete ve âħır kelâmuñ ve nihâyet merâmuñ aʿnî recâ'i'n-nefâysi mine't-ṭaʿâm ve emre'l-leṭâyifi mine'l-idâmı fe-ħılâfû'l-maʿkûl ve ğafletün ʿani'l-menķûl iz-ħayru't-ṭaʿâmi mâ-iħtazar ve ħayru'l-kelâmı mâlâ-zurer anâ ve etkıyâ'ü ümmeti büre'â'ü mine't-tekellüfi ħaysü kâlallâhü teʿâlâ fi-medħihim hüm aġniyâ'ü mine't-teʿaffüfi ve baʿde hâzâ kavliküm lâ-yekûnü fihi mine'l-ʿadesi vesâyiru'l-buķûli âli ğâyetihi fe-hüve eyzan ğayra maqbûlin fi-nihâyeten maʿ enne lafza rekîkûn ve fi-silke tefkîkûn li-enneküm deʿavtüm mina'llâhi teʿâlâ mâ-tünbitü'l-arzu min baķlihâ ve kıssâ'ihâ ve fûmihâ ve ʿadesihâ ve başalihâ felâ-yeliķu lekümü'l-menne ve's-selvî iz'istebdeltüm ellezî hüve ħayrun bi'llezî hüve ednâ fe-inne leküm mâ-se'eltüm fekülû minhâ ħaysü şıʿtüm raġaden ve kânü mine's-şâkirîn velâ-tekûnü mine'l-kâfirîn ve neʿüzü billâhi en eküne mine'l-câhilîn ve ʿani'l-ħaqqı's-şarîħi ğâfilîn ve'l-ħamdülillâhi rabbi'l-ʿâlemîn ve'sşalevâtü ʿalâ-rasûlihi'l-emîn ve ʿalâ-âlihi'n-nucebâ ve-eşħâbihi'n-nuķabâ sümme's-selâmı ʿalâ-meni't-tebeʿa'l-hüdâ fe-esraʿül-cevâb

13a

ķable en te'tiyekümü'l-ʿazâb.

6. Baʿzı kirâma gönderilen mektûb şüretidür

Ġıbbu iblâġı eşmâri's-seniyyeti'n-nâşiyeti min davħati's-şıdķı ve's-şafâ elletî aşluhâ şâbitün fi'l-ķalbi ve ferʿuhâ fi's-semâ'i ve işra işarı ezhârı'l-edʿıyyeti'n-nâbiteti fi-ravzati'l-muħabbete ve'l-vefâ elletî nazarati eşcârihâ bi-emṭâri'l-aşķı ve'l-hevâ ilâ-ħazreti men bi-kemâlihi belâġa'l-ʿulâ ve ħasünet cemîʿu ħışâlihi beyne'l-verî hüvellezî tevattana ħubbühü fi-ķulübü'l-ʿâlemîn eyyedehüllâhü bi'l-ʿuzzü ve't-temkîz ve aʿlallâhü celâle ķadre ve ħamî ʿani'l-ħusûfi cemâli bedre

mâ-dâru'l-felekü'd-devvâr ve cerî'l-fülkü fi't-tayyâr lâ-zâle şümûsu devletihi tal'aten 'an-matâli'ul-kemâl vemâ-berehat be-dûru 'izzetihî şâriqaten 'an-meşâriku'l-iqbâl ammâ ba'd re'y-i şâyib-i âyîne-nazîrûñûze ve zamîr-i şâki'b-i hurşîd-tenvîrûñûze her vecihle rûşendür ki bu du'â-gûy-ı muhlîş ve hevâ-cûy-ı mütehaşşışda ol cenâb-ı mekremet-me'âba ve hizmet-i maḥmidet-nisâba olan kemiyete eşvâḳ u ğarâm ve keyfiyyet-i iftirâḳu'l-âm istiḥşâr-ı hıṣâr-ı ḥasîr u 'ibâretten bîrûndur ve ihâta-i hayta-i devâyir-i teşbîh u isti'âretten efzûndur. Pes kadem-i ḥâme-i tîz-kâmla şahrâ-yı beyzâ-i nâme-i gerdûn-iḥtişâmda kaç'ı menâzil ve tayy-i merâhil itmek müyesser degüldür. Felâ-büd nâşîye-i şahîfe-i beyân-ı dâĝ-ı hırmânla mevsûmdur ve silk-i nizâm-ı tibyân ol zîverden maḥrûmdur. Beyt

Toḥm-ı mühr-i tû ki şöd kâšte-ender dil-i men

Hürmen-i çarḥ-ı bûdde yekî ez-ḥâşıl-ı men

Himmet-i küllî ve nehmet-i cümelî ḥâliyen aña maşrûfdur ki ol zât-ı şerîf-i mekârim-şifâtuñ şeref-i mülâkatı niyyetine rahş-ı 'azîmetine süvâr olup 'an-kaḥîb terk-i diyâr ve sefer-i iḥtiyâr eyleyem. Beyt

Tîr-i taḳdîr çü âyed be-kemân-ı tedbîr

Der-ĝarâz-ı ĝarḳ koned dest-i kaçâ tâ sûfâr

Ümmîd-i vâşîḳ ve recâ-yı şâdiḳ oldur ki ol müyesseru'l-âmâl ve muḳadderu'l-âcâl ol ki murâd-ı dil-i müstehâm ve maḳşûd-ı cân-ı pür-şevḳ u ğarâmdur. Bi-fazlihi keremihî 'alâ mûcibi 'umûmi luḫfihi ve ni'amihî fi-eymeni's-sâ'at 'alâ aḥsenü'l-ḥâlât bi'l-ḥayri ve's-sa'âdât ḫuşûle mevşûl kıla. İnnehû semî'u'd-du'â mâdâm ki ecrâm-ı envâr fi'l-leyli ve'n-nehâr leme'ân üzredür ve dolâb-ı çarḥ-ı devvâr devrân üstünedür. Beyt

Bâdâ hemegî naḳş-ı murâd-ı tû muşavver

Der-nâşîye-i îñ felek-i âyîne-sîmâ

13b

7. Hacı İlyâs oğlunuñ oğluna mescid mâcerası için İmâm
Ni'cmetullâh'a gönderilen mektûb şûretidür

Bismi'l-lâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm el-ḥamdü li-veliyihî ve's-şalevâtî 'alâ-nebiyyihî ve 'alâ-âlihi ve eshâbihi ve etbâ'ihî ve aḥbâbihi Burûsa Hişârı içinde Naḳkaş 'Ali mahalllesinde muḥterik mescidiñ bünyâdından ta'mîr ü tecdîdi için âtâk ḥayrından bir miḳdar aḳçe virüp vefâ itmeyicek İmâm Ni'cmetullâh birle ba'zı nâ-şâyeste kelimât geçüp bu miḳdar aḳçe ol mescide gitmedi. Biz ehl-i ḥabere gönderdük böyle cevâb virdi. Aḳçenuñ bir miḳdârını ḥarc idüp bir miḳdârını üleşmişsiz ve gâḥ ḥidmetde taḳşîr u tehâvün olunmuş ve gâḥ binâda zevâyid ü ḡayr-i mühimm umûra irtikâb olunmuş diyu ḥayli zevâyid söylenmiş ṭurra vü tavân-ı mescide ne lâzım idi dinilmiş. İmdi kelâmuñuzdan kemâlünüñ ma'elûm ve beyânuñuzdan keyfiyyet-i ḥâlünüñ mefhûm oldu. Evvelâ Ni'cmetullâh gibi müstakîm u müselmân-ı emîn ve ehl-i Ḳur'an kimesne ki beyne'n-nâs diyânetle ma'rûf ve emânet ü istikâmetle mevşûfdur. Ḥasbeten-lillâh size müte'allıḳ ḥidmete mübâşeret idüp sa'y-i cemîl eyleyesiz. Bu ni'cmetüñ şükürin bilmemek ni'cmetullâha kâfir olmaḳdur. Ne'üzü bi'llâhi en ekûne mine'l-câhilîn *efemen ḥâze'l-ḥadîsi ta'cebûne ve tezḥakûne velâ-tebkûne ve entüm sâmidûne üli* ve ol söz ki bu miḳdâr ḥarc olmayup üleşmişsiz didüğüñ yine ḥâlüne muṭâbıḳ ve ḥayâlüne muvâfıḳ ḳazıyyedür. Âyine kec olsa cümle 'âlemüñ şûretin kec gösterür. Nazm

Aña kim virdi ḥaḳ egri nigâhı

Ḳılur her bir nazar bîñ iştibâhı

Belî bu ṭoḡru sözdür 'ayn-i mu'avvec

Sehî ḳâmetleri her dem görür kec

Küllü inâ'in yütereşşehu bimâ-fihî heyhât müslümân degül ehl-i küfr u ṭuḡyandan dahî degmeñüz bu maḳûle cünbüş gelmez ki beytu'llâh için olan mâl-ı vaḳfi meşârifine şarf itmeksiz bir miḳdârın bel' u tama' idüp bina'-i beytullâhı mühmel ḳoya ve kendü nefis ü hevâsına uya ve şeyṭana. Beyt

Kâr-ı pâk an-râ kıyâs-ı ez-hod megîr
Gerçi mâned der-nüvišten şîr u şîr

Ve âmene ke-ferruhü fir^cavne iki cânibüñ ahvâli hod beyne'l-^câlem mu^cayyen ve gün gibi rûşendür ne bürhân gerek ve ne beyân.

14a

Bu üslûba harâmîliği Burûsa harqında bazâristân yağmasında bulunan fecere ve balık bâzârında meyhâneci kefere itse ba^cid degüldür. Hemîn bu maqûle türrehât künd ü fezâhatüñe ve işbu yüzden mühmelât keşf-i sefâhetüñe sebebdür. Hâkîr hod kendü nefsümle ve mâlumla ve sâyir ta^callukât u ^cıyâlümle beytulâha hidmeti ^cayn-i sa^câdet ve mahz-ı siyâdet bilüp iftihâr eylerem ve mühim olan kitablarımı hediyeleyüp eşnâ'-i hâcetde maşârifına şarf u harc iderem. Mısrâ^c

Âyâ tû kucâ ve mâ kucâyem.

Ey miskîn vâriş-i Fir^cavn u Hâmân ve qarîn-i dîv ü Şeytân olmağla mağrûr u memkûr ve haqdan külliyeñ dûr u mehcûr olma. Beyt

Mâlî ki der-în kevnest kay-i kerde-i Fir^cavnest

Qay-i kerde-i seg-i çi bûd mâ-râ ser ân kay-i nî

Ehl-i habere gönderdüm ol miqdar mâl harc olmadı dirler dimişsin. Eger ehl-i habere didigüñ kendü tevâbi^c u ensâbuñ ve levâhiq u eşhâbuñ ise ^caceb degüldür.

Eyle dimiş olalar ki e'n-nâsu ^calâ dîni mülûkihim Mısrâ^c

Qabûl u reddi nâdânuñ olur sehl

Beyt

Nazar her yerde bir olmaz bilür halk

Bu söz töhmet-peziñ olmaz bilür haq

Hâşâ ol ki şâhib-i vukûf ola ve ehl-i temeyyüz bu maqûle kelimât-ı fitne-engîz eyleye. Ya bu üslubla i^ctirâz-âmîz söz söyleye. Husûsan ki harcuñ müfredât-ı defteri yazılmış ola ve cemî^c esbâb yerlü yerinde gösterilmege qâbil ola ve şâhibleri şavt-ı a^clayla qâ'il ola. Eger bu hayâl-i fâsid kendü qarîhüñden ise

cehlüne i'tirâf ve hâlüne inşâf idüp ol fikr ü endîşeden ve zu'c-m-ı şeytanat-pîşeden geçüp hakk-ı şarîha ve kavlı-i şahîha tâbi' ol ki et-tâ'ibü mine'z-zenbi kemen lâ-zenbe leh. Ya bir tabîb-i hâzıkdan ve hakîm-i şâdıkdan şerbet içüp ahlât-ı reddiye-i vücûduñdan ihrâc ve kendüne 'ilâc eyle. Rubâ'î

Mâdâm ki der tefriķa vü vesvâsî
Der-mezheb-i ehl-i cem'î-i şerru'n-nâsî
Lâ-vallâhi lâ-nâsne-i nesnâsî
Nesnâsî hod ze-cehl-i nesnâsî

Ve eger hem-ķadehlerüñden şeyâtîn-i ins ve hem-demlerüñden ğıylân-ı cinne uyduñsa dâyim isti'âze idüp meşğül-ı lâ-havle ol. Vallâhü yehdî ilâ sevâ'is-sebîl ni'ce'l-mevlâ ve ni'ce'd-delîl ve ol mescide tırta vü tâvân lâzım degül didüğüñ

Bu söz dahî 'acebden bü'l-'acebdür
Hemân diller hırâşına sebebdür

Senüñ meşelüñ şol râfîzî meşeline beñzer. Vücûdına igne ve çividle

14b

Ya'ni taşvîr-i mâ-fi'l-bâl-i siyâhîn ve esedallâhü'l-ġâlîbe muħabbet-i pür-tebâhîn tesvîdiyle arslan yazdırurmuş. Âhiru'l-emr zaħmına taħammül itmeyüp şâhibine aytmış ki behey yâr-ı canî şu şimdi yazduğuñ yir arslanuñ niresidür. Şâhibi dahî aytmış ki kulaķlarıdır. Râfîzî aytmış kulaķ ne lâzımdur bu kulaķsız olsun harîf dahî hoş diyüp bir yerinden dahî başlar. Yine râfîzî taħammül itmeyüp yâ bu niresidür dimiş. Harîf aytmış ki ayaklarıdır. Râfîzî aytmış: Ayak dahî lâzım degül. İmdi bu harc-ı sūzenleri baĝr ki şöyle te'sir itdi ki bu ne lâzım ve bu ne hâcet diyüp külliyeñ mescidi ortadan ref' kaşd idersin. Ey miskin çanı âyîn-i din birkaç ğün kendü nefsüñ içün niyyet-i şer u şûr ve 'azîmet-i fişķ u fücür idüp mükellef turreler ve tavanlarıyla tab-hâneler ve şöretvâr kâşâneler yapdurursın. Ol ki yıllarıyla dâru'l-'ibâdet ve mesken-i ehl-i tâ'atdur ânda taķşîr idesin. Âhir kuşuruñı fehm eyle ve 'itâbullâhdan vehm eyle bu maķûle hâletler ve bu yüzden maķâletler dünyada şâhibine mûriş-i küfr u zalâldur ve 'uķbâda mülâkî-i derekât u nekâldür. Ne'üzü bi'llâhi min sū'i'l-aħvâli ve zeyĝi'l-îmâni ve'l-a'câmâl dahî dimişsin ki ben Alaca mescidi on sekiz biñ aķceyle tamâm itdüm. Siz on biñ

aķceyle tañşif itmişüz. Dirîğa bir cüz'î meremmetiyle bir küllî cedîd binâyı fark eylemezsiz ve câhilâne tehevür ü tecebbür gösterüp kaç'â tebeddür ü tefekküriyle söylemezsin. Ma'â hâzâ ol meremmeti gören ehl-i başîret bunuñ yedi sekiz biñ aķce nesine gitdi dir ve birkaç kerbiçün bir neçe kızılbaş odaların bina itdürüp anı dahî bu bâbda miķyâs getürmişsin. İdrâkünden ğarîb ve zihn-i nâ-pâkünden 'acîb degüldür. Şöyle binâ ki başdan ayağa yonma taşla ve yigirmi dört yerden köşeler ve gerbî kiremitiyle ve kireciyle ve çüft ağaçlarıyla yapıla. Ke-beyti'l-'ankebût olan büyûta kıyâs oluna. Fe-eyne's-sema'ü ve eyne'l-arz bunuñ ma'ânâsı âsmândan rîsmânı bilmemekdür ve dîde-i 'îbret ü hibretten sebel ü remedi silmemekdür. Kör-i mâder-zâde kühlü'l-cevâhirden fâ'ide-şafâ ve rencûr-ı bî-sedâd u fâsid-nihâd kânûn-ı tıbdan 'âyide şifâ yokdur bunı dahî dimişsin ki binalar ve ırğadlar bâzâra ta'âm yimege giderlerimiş. Geç gelüp maşlahat-ı te'hîr

15a

u hizmetde taķşîr olur imiş. Ğâlîba kemâl-i hastünden ve mezîd-i hınnetünden kimesnenün bir loķma yidüğine kâ'il degülsin. Lillâhi'l-hamd ve'l-minne atañı hayırla yâd itdürür olduñ. Her kim bu habâsetüñi ve işbu yüzden hasâsetüñi istima' eyles Allah rahmet itsün atasına dir. Senün meşelün şol nebbâş meşelidür ki ecel yaşduğına baş koyıcaķ oğluna vaşıyyet idüp dimiş ki oğul bir meslege sülük it ve bir yola git ki ataña hayır du'âlar ve bî-ihtiyâr şenâlar ideler. Pes nebbâş-ı mezkûr vefât idicek oğlı kendüden şad mertebe bedter olup meyyitleri kabrinden çıkarup kefenlerin soyduğundan soñira nâ-sezâ nefsanî 'ameller ve nice nice haleller idüp kabirlerinden taşra bırağurimiş. Halâyıķ bu ahvâle vâķıf olup rahmet evvelki nebbâşa dirler imiş kayırmaz bu sözler naşihatdür. Egerçi zâhirân fazîhatdür hâtıra ğubâr gelmesin ve âyîne-i dil reng u jeng olmasun. *Tilke'l-emsâlü nağribühâ li'n-nâsi le'allehüm yetefekkerün* Beyt

Hezl-i men hezl-i nîst ta'lımest

Beyt-i men beyt-i nîst iķlîmest

Beyt

Kimdür bilür misin saña bu hil'ati biçen

Dehrün zarîfi memleketün bü'l-fevârisi

Bunda ne var eger naşîhatüm gûş-ı hûşla diñlemeye. Tımarlar yazıla ki tuhfе-i erkân-ı devlet ve tezekkür-i kavm ü millet ola. Huşûsan şimdiki halde dergâh-ı ʿâlem-penâhdan ve bârgâh-ı gerdûn-iştibâhdan derc-i leţâyif ve dürc-i maʿârif isteyü bu hakîre âdem gelmişdür. Kıtʿa

Eger kabul konî dest-i bürü-yi destî
Ze-pây-i bend-i tılsımât-ı nefis-i hayvânî
Ve ger ne-mevrid in loğma râst âmâde
Be-ħankâh-ı ħired maʿdehâ-yı Loğmânî

ve's-selâmü ʿalâ meni't-tebeʿal-hüdâ.

8. Baʿzı ekâbirüñ gönderdikleri mektûb-ı şerîfüñ cevâbı şüretidür ki mektûblarında hastalığdan ve hevâdan şikeste olduklarından iʿlâm itmişlerdür

Cenâb-ı ʿizzet-me'âb ve devlet-nişâb efendi ħazretleri kâm-yâb eʿlallâhü şânehü ve şânehü ʿammâ şânühü bi-ħurmeti'n-nebiyyi ve'l-eşhâb

Habeţat ileyye mine'l-maħalli'l-erfaʿı
Verķâü zâtü teʿazzüzin ve temenniʿun

ħitâb-ı feşâhat-nikâb

15b

ve kitâb-ı belâgat-âyâb ki çehre-nümâ-yı ʿarûs-ı nâmûs *innî ülķıye ileyye kitâbüdür* ve perde-güşâ-yı cemâl-i nevâl *tecrî bi-emrihi rûĥâ'en ħayşü eşâbdur* fünûn-ı leţâyif-i istiʿârât ve şücûn-ı şerâyif-i ʿibârâtla meşĥûn olup irişdi. Şiʿr

Kitâbün ke-ʿıķdı'd-dürri cevdetü nazmihi
Tekûnü li-silki'n-nuţķı vâsıţatü'l-ʿaķdı
Felemmâ fekektü'l-ħatme ʿanhü vecedtühü
Ĥutûtı reyâĥîni ʿalâ şafĥati'l-verdi

Nâyire-i kilk-i müşgbârınuñ ve kalem-i gevher-nişârınuñ feyezânı birle ki reşehât-ı sehâb-ı berr ü nevâldür ve kaţarât-ı sicâl-i fazl u kemâldür. Vâdî-i firâķ ve bevâdî-i iştıyâķ leb-teşnelerinüñ mezâriʿ-i recâsı ve merâtiʿ-i ilticâsı tâze vü ter oldı ve fetĥ-i tımar-ı ğonca-girdârından ve ĥatt-ı âbdâr-ı reyĥân-şiʿârından ki

nesimât-ı ʿilm ü irfân ve fevehât-ı hikmet u beyân-hubûb eyler. Meşâm-ı cân ve dimâğ-ı cenân misk ü ʿanberle ʿoldı. Rubâʿî

Ruşeh-i kalem-i tu çeşme-i ʿayn-i beğâst
 Ve enfâs-ı hoş tu nefha-i bâğ-ı vefâst
 İn reşha u nefha ez-men bâz me-gîr
 Zîrâ ki dilem zinde-i be-în âb u hevâst

Lâ-cerem bu ihsân-ı cesîmüñ ve inʿâm-ı ʿazîmüñ muğâbelesinde izhâr-ı şükr-i cevâhir-i zevâhir-i taḥiyyet ü duʿâ ve dürer-i ğurer-i maḥmidet ü şenâ nişâr olundu. Ümîddür ki ḥâk-i pâ-yi kimyâ-âşârnuza yetîmvâr dîde-i eşkbârla yüzler sürüp âb-ı rûy-ı kabûlünüñ taḥşîl eyleye. Beyt

Şadef-i semʿ-i kabûle nola bir ʿatre sözüñ
 İrişüp dürr-i girân-mâye gibi bulsa şeref

ve kitâb-ı müsteḫâbuñ maẓmûn-ı meymûnında ve feḫvâ-yı hümâyunında şöyle maʿlûm oldu ki mizâc-ı nâzik-ʿilâc ve müstaḫîmü'l-minhâcuñuza imtizâc-ı âb u hevâ ve ihtilâf-ı şubḥ u mesâ vâsıtasıyla bir miğdar ʿârîza-i tebden irticâc u ilticâc vâkıʿ olmuş. Mutazarraʿdur ki dâru'ş-şifâ-i ğaybden ve ʿinâyet-i ḥâne-i lâ-raybden eṭibbâ-i zamana ve elibbâ-i devrâna ihtiyâcsız kemâl-i ibtihâc ile ve mezîd-i infirâcla şihḫat-i küllî ve ʿâfiyet-i cümeli ʿâ'id ola. Mısrâʿ

Yârab duʿâ-i ḥaste-dilân müstecâb bâd

İnnehü ra'ûfün bi'l-ʿibâd ve ḥadîş-i lâ-maʿşiyete maʿa'l-ḥummi zamîr-i münîr-i zamâyir-güşâyâ ve ḥayri'l-mü'mini zelîlün ev ʿalîlün ev kilâhümâ ḥâṭır-ı ʿâṭır-ı havâṭır-nümâyâ maḥfi degüldür.

16a

İnşâallâhü'r-raḥmân min ba'd şahn-ı şihḫatde ve ḥüşn-i ʿâfiyetde arzû-yı dil ü cân birle ʿalâ te'âkübi'l-ezmân ḥurrem ü ḥandân olmağdan ḥâlî olmayasız. Bi'n-nüni ve'ş-şâd ve bi-muḥammedin ve âlihi'l-emcâd.

9. Ba^czı ihvân-ı şafâya gönderilen cevâb-nâmedür ki mahrûşa-i
Burûsa'nun ahvâl-i ihtirâkı zikr olunmuşdur

El-ḥamdü'lillâhillezî enzele 'alâ 'abdihi'l-kitâb ve's-şalevâtü 'alâ
rasûlihi'llezî tekelleme bi-faşli'l-ḥıttâb

Tebâşîru's-şubḥı vukıyet şerran
Tebellaḥa min deyâcîri'z-zulâmi
Leḳad 'atafe'l-'inâne ileyye baḥtün
Ve velle'l-hemmü münḥali'a'l-licâmi

nâme-i mülemma^c-nihâd-ı pür-fütûḥ ki zurûf-ı ḥurûf-ı muraşşa^cı reşk-i câm-ı
mücevher-i ğabûḳ u şabûḥdur ve mektûb-ı muḳanna^c-fu'âd bâ-vuzûḥ ki müdâm-ı
hoş-ḳıvâm-ı muşanna'ı mümidd-i ḥayât ve müferraḥ-ı rûḥdur. Beyt

Cevâhir-i nuḳat-ı rûy-ı ân ḥatt-ı pür-ḥâl
Çü ḳatreḥâ-yı meyest ü çikîde ez-leb-i yâr

Dil-teşnegân bâdiye-i iştıyâḳ-tellâḳun mezra^c-ı sînesine ve ciger-i suḥtegân
nâhiye-i iftirâḳ-ı pür-ihtirâḳun geştzâr-ı çehresine âb-ı zülâl-i salsâl-i şevḳ-engîz
ü sâfi ve şarâb-ı nâb-ı şehd-âmîz ü şâfi gibi meded irişüp nûr-ı nezâret ve sürûr u
tarâvet viridi. Nazm

Âb-ı ḥayvânî ki İskender-i be-târîkî ne-yâft
Der-sevâd-ı ḥatt-ı ân mektûb-ı muzmer yâftem
Zi-iştıyâḳ-ı lafz-ı güher-bâreş ân mektûb-râ
Gâh der-dil gâh ber-leb gâh ber-ser yâftem

Meger zülḳarneyn-ḳalem Hızır-ḳadem ü mesîḥâ-dem idi ki zulumât-ı devâtıda
hem-dem-i çeşme-i âb-ı ḥayât-ı üns ve ḥatîra-i muḳaddese-i berâtıda mahrem-i
rûḥu'l-ḳudüs oldu. Tâ bâd-ı çünîn bâdâ ilâ âhiri'd-dehri ebeden vel-ḥâşıl 'aḳl-ı pîr
ve ḥayâl-i debîr ki müsnedün ileyhe aḥḳâm-ı ḳudsiyye ve maḥkûm-ı 'aliyye
ḥikem-i ünsiyyedür. Tıfl-ı râcil ve dîvâne-i lâ-ya'ḳıl gibi ol nâmenün belâğat-ı
berâ'at-şi'ârı ve feşâḥat-ı isti'âret-dişârı fehminde ḥayrân u dem-beste kaldı. Beyt

Der-mu^ccize-i nesreş sehân-ı ^carab elken

Der-ma^crake-i nazmeş selmân-ı ^cacem acemâ

Bârî bi-avn-i yârî bârî mazmûn-ı hümâyunından ol zât-ı şerîfûn ve unsur-ı lafîfûn
ki vâsıta-i silk-i efrâd-ı insân ve fihrist-i merâtib-i mekârim ü ^cirfândur ve hulâsa-i
dürer-i gürer-i dürc-i imkân ve dürriyy-i kevâkib-i şevâkib-i

16b

bürce-i lutf ü ihsândur. Esnâ-i beyânda ve eţvâr-ı tibyânda dil-hasteler perdâhtî ve
hâtır-şikesteler nevâhtî için derc itdüğü letâyif-i ma^cârifûn ve zarâyif-i ^cavârifûn
şemmesine vuķûf hâşıl itdi. Kıt^ca

‘Aql ez-neşât-ı müjde be-cân burd-i nâgehân

Ki âhîr-dilem be-arzû-yı hışten resîd

Cân nîz goft şükr-i hudâ-râ hezâr bâr

Ki ânçi ez-Hudâyî hâste-bûdem be-men resîd

Cenâb-ı tûfîsi bu şükrûn zevķiyle şeker-şiken-i gül idüp diledi ki ol cenâb-ı
fütüvvet-me’âb hâķķında medh-güsterlik yüzünden tekellüm eyleye ve zebân
bûlbûli işbu lûtfûn şevķiyle istedi ki ol zât-ı mürüvvet-nişâb vaşfında suhanverlik
bâbından terennüm göstere. Lâkin gûş-i hûşa hâtif-i gaybden bu resme i^ctizâr
kelimâtı okundu ve sem^c-i cem^ca sürüş-ı bî-^caybden bu vechle inzicâd-ı ebyât
doķundu. Beyt

Lev kâne fi-bâbihî bi’l-medhî mefharaten

Elleftü fi-medhîhî elfen mine’l-kütübi

Lâkinnehü bahrun fi-küllî’l-fünûni femâ-ihdâ’ü dürrin aliyye’l-bahri mine’l-edebi
çâr u nâ-çâr.

Ez-goften-i vaşf-ı o dehân ber-bestem

Her geh deh zebân çü süsen-i hestem

Lâ-cerem ol mu^câtafa vü mülâtafanûn ez^câfinca enva^c-ı niyâz u şikestegî ve
esnâf-ı ta^callük u dilbestegî birle tekellüfât-ı müteressilân-ı belâgat-şi^cârdan berî
ve tesallüfât-ı münşiyân-ı berâ^cat-dişârdan ^cârî taħiyyât-ı tayyibât-ı verdiyyetü’n-
nefehât ve da^cvât-ı zâkiyât-ı miskiyyetü’l-fevehât üzre hâtır-ı zâr-iktisâr u ihtisâr

ih̄tiyâr itdi. Ammâ ol neyyirân-ı eşvâk ki minkal-i sîne-i muhibbânda her nefes
 heyecân eyler ve şol tûfân-ı derd-i iştiyâk ki minhal-i dîde-i muhlîşânda her dem
 seyelân ider. Ne devât-ı beste-dehân-ı dûde-i âteş-i nişânla taşvîr ve ne hâme-i
 şikeste-zebân-ı dem^ca-i hûn-feşânla tahrîrine kâdirdür. Beyt

Çü nîst hadd-i zebân şerh-i hâl-i dil-dâden
 Zebân çe-râ nehem ez-hâme der-dehân-ı devât

Huşûsan ki âteş-bâz-ı çarh-ı devvâr ve neft-endâz-ı sipîhr-i siyeh-kâr dil-i
 muhibbân-ı zâr ve hâtır-ı gâribân-ı dil-fikâr gibi sâkin olduğumuz şehr ü diyârûñ
 varın ve beytül'ihzânumuz olan dârûñ yararın âteş-i kahr urup bir dem içinde
 hâksâr eyleyüp ve şol binâ itdügümüz merfû^cu'l-kavâ^cid

17a

ve maqbûlü'l-ma^câ'id mescidümüz ki rifatde gâh semâya ve şâh-ı tûbâya
 müsâmete iderdi ve zînetde hûr-i kuşûr-ı cennet-i ulyâya ihtikârla degerdi.
 Hâkile hemvâr eyleyüp harâbe-i dil ü cân dahî bedter-i vîrân oldı. Şi^cr

Yek sîne vü şad hezâr-şu^cle
 Yek dîde vü şad hezâr-bârân

Ġamhâ-yı men i^ctizâr-ı hîşân
 Ve ahvâl-i men i^ctibâr-ı yârân

Ender dey-i behmen-i havâdiş
 Çeşmi çü şehâb-ı der-behârân

Bes zamân-ı melâlde ne kudret-i maqâl ve derûn-ı münkiru'l-bâlde ne füşhat-i
 hayâl ola. Mışra^c

Key şi^cr-i ter-engîzed hâtır ki hazîn bâşed

Hemân el-beliyyetü izâ ammet tâbet tesellîsiyle haber-i hâtır kı lup ve beşşiri'ş-
 sâbirinellezîne izâ eşâbethüm muşîbetün teşeffîsiyle sâbir u şâkir olup Yûnus

Emre kuddise sırruh bu beyti vird-i vakt-i hâl ve terci'c-i bend-i kıl u kâl kılındı.

Beyt

Dürlü belâyla gönülümü ger yıkasın ne kayuram

İşidürem ki dem-be-dem göñli şınuqlarıylasın

Rabbü'l-‘ibâddan mutazarra' oldur ki ene 'inde'l-münkesireti kulübühüm
‘ıdâdından ma'cûd olavüz âmin ba'cdehu mektûb-ı şerîf-i belâgat-üslûb ve kitâb-ı
münîf-i meserret-maşhûbuñuz mücebince her ne ki irsâl buyrulmuşdur bî-kuşûr
vâsıl olmuşdur. Zâmîr-i münîr-i zamâyir-güşâyâ ve hâtır-ı 'âtır-ı havâtır-nümâyâ
ma'cûm ola. Kıt'a

Tâ nehed dest-i kazâ ez-perçem-i râyât-ı mülk

Şâhid-i maşşûd-râ ber-çehre-i zülf-i müşk-fâm

Bâd-ı pervâz-hümâ-yı himmetet ber-terâzân

Kez şikenc-i zülf-i ân şâhid-i feted der-bend-i dâm

Belki bâd-ı ân zülf cârûb-i rehet tâ bî-berî

Bî-gubâr cânib-i maşşûd-ı küllî ve's-selâm

10. Ba'zı ahâlî-i a'cyâna yazılan iltimâs-nâme şûretidür

Ba'cde taqdîm-i merâsimi'l-ed'ıyyetihi'l-lâyıķıhi'l-mesbûkati fi-ķavâlibi'l-icâbeti ve levâzımı'l-esniyyete's-şâdıķa'l-meskûte fi-meşâribi'l-itâbete ilâ-a'zam e'âzami'l-mevâlî fi'd-dehri ve efhamı efâhimi'l-e'âlî fi'l-‘aşrı muhaķķıķı'l-‘ulûmi mine'l-uşûli ve'l-fürûc müdaķķıķı edilleti'l-ma'ķûli ve'l-meşrûci ellezî yeteşebbesü ekâbiru'l-‘ulemâ'i bi-zeyli müşâyecatihi ve yefteħuru efâħiru'l-fuzalâ'i bi-izâfetihi ve mütâba'atihi ve ya'cterifüne bi-fezâyilihî ve meħâmidihî nağrafen min enhârı ma'ârifihî ve fevâyidihî feli-hâze's-sünneti'l-e'âlî ve'l-efâzıl mütefıķķaten 'alâ zıķri ma'âlîhi ve me'âşirihî ve ef'ıdeti'l-e'âlî muntabıķaten ilâ-nesri ma'âlimihi ve mefâħırıhî lâ-zâle müzıħan li-rumuzı'l-‘ulûmi'l-aķliyyeti vemâ-berıħa muzħıran li-nüķeti'l-ma'ârifı'n-naķliyyeti inhâ'-i dâ'ı-i muħlis

17b

ve i'câm-ı kemîne-i müteħaşşıs oldur ki işbu ħâmil-i ruķ'a-i ihlâs ve nâķıl-i varaķa-i ihtışâs-ı efkendezî faħr-i erbâbi'l-isti'dâd züħr-i eşĥâbi'l-istikâmeti ve's-

sedât mevlânâ felân duâ-gûyuñuz hilye-i kemâl-i ehliyetle mütehallî vü mevşûf ve hulle-i mezîd-i kâbiliyyetle müteleyyes ü ma'rûfdur. Hayli müddetdür ki bu hevâhâh-ı bî-iştibâhuñuz yanında olup ba'zı ezmân-ı iştigâli ve tahşîl-i 'ulûm u istikmâli muşâhabet-i 'ilmiyyemüzile imzâ eylemişdür. Hâliyen ol cenâb-ı mekremet-me'ab u 'azîmü's-şânuñ me'ârif-i bî-nihâye ve 'avârif-i bî-gâyesiyle müstefid olanlaruñ pesliğinde münselik olmak ricâsına ki fi'l-hakîka maṭlab-ı a'âlâ-yı ehl-i kemâl ve maḳşad-ı aksâ-yı erbâb-ı iştigâldür. Varâka-i vedâd u dilbestegî ve ruḳ'a-i inḳıyâd u şikestegî birle türâb-ı iḳdâm-ı sa'âdet-iktisâbuñuza ve bâb-ı cenâb-ı siyâdet-intisâbuñuza müteveccih oldı. Pes ol zât-ı melekiyyü's-sıfâtüñ kemâl-i lütfından temennâ ve 'umûm-ı kereminden istid'â olunur ki taḳbîl-i eyâdî-i kerîmeñüzle müşerref u muḡtenem olduḡda 'aḳd-i kabûlde mürtebiṡ ve silk-i irtizâda münharit olup mâ'-i dirâset-i 'aliyyeñüzile tathîr-i karîha ve ziyâ'-i ferâset-i seniyyeñüzle tenvîr-i bâşîret idüp 'indallâh sizlere meşûbât-ı lâ-yu'ad ḡâşıl ola ve bu cânibe mineni lâ-tuhsâ vâşıl ola. Ebkâkümullâhü fi'd-dünya bi-envâc-i's-sa'âdât ve a'tâküm fi'l-'uḳbâ eṡnâfe'l-kerâmât.

11. Tâci Beg-zâde Câfer Çelebi Efendi'ye Dervîş Muhammed Üştür'ün ibkâ ciheti için yazılan mektûbdur

Hüve's-şemsü ḳadren ve'l-ahâlî kevâkib hüve'l-baḡru fazlen ve'l-kirâmü cedâvil ba'de ez-edâ'-i duâ-i 'ubûdiyyetî ki na'îm-i 'amîm-i ḡuşûl-i vuşûl-i ân şamîm-i cân-râ müncer gerdâned ve ḡıbbi ez-ihdâ-i şenâ-i ḡizmetî ki nesîm-i besîm-i vürûd-ı verûd-ı riyâz-ı cenân-râ münevver u mu'atṡar koned be-bendegân-ı ân âs tâne-i sa'âdet ve âzâdegân-ı ân âşiyâne-i siyâdet be-kemâl-i ihlâş-ı bendegî menûṡ ve farṡ-ı ihtisâş-ı efkendegî merbûtest ma'rûz-ı re'y-i cihân-ârâ-yı ḡuddâmeş ki müfessir-i sırr ve mübeddir-i bîrr ve zamîr-i zamâyir-güşâ-yı sükkân-ı bâ-iḡtirâmeş ki vâḳıf-ı esrâr ve kâşif-i âsitâdında ânest ki Dervîş Muhammed Üştür ki ferâyid-i ḳalâyid-i ihlâs-ı 'ubûdiyyet ve temîme-i yetîme-i ihtisâş-ı ḡidmet-i ân ḡazret-i vâlâ-ḡaşmet ber-gerden-i cân-beste ve melhâmil-i revâhîl-i hevâdârî ve devleth'vâhî

18a

ân zât-ı pür-mekremet ve eşkâl-i aḥmâl-i teslîm ve inkıyâd-ı ân bâb-ı felek-rif'at
 bir post-ı şıdḡ u şafâ der-râh-ı mihr ü vefâ keşide ve der-fezâ-i beydâ-i senâhânî
 ve der-vâdî be-vâdî-yi mestî vü hayrânî ber-menhic-i şâdıkâne ve ber-ṭarîḡa-i
 'âşîkâne-refte ve der-menâzil-i ḡanâ'at ve merâhil-i adem-i istitâ'at be-bâr-i
 girân-ı bî-gîrân-ı faḡr u fâka alâ ḡaderi't-tâḡa müteḡammil-güşte sâbıḡan be-yârî
 bârî vü ḡudâ ve himmet ü mededkârî semâ be-rây-ı ḡüzâr denn-i nevâfil-i şalât
 ez-îmâret-i sultânî salât-kerde bûdendî ḡâliyen be-sem'î an bende-i kemter ve
 zerre-i aḡḡar çünîn-i ḡaberî resîd ki şaḡş-ı ez-eşrâr-ı pür-idbâr-ı an diyâr ve ḡarîfî
 ez-ehl-i ḡılâf-ı eclâf-ı an kenâr zemmâm u nemmâm-ı fitne-cûy ve kezzâb u ḡılâf
 u ḡüzâf-gûy âmede ve aḡdâm-ı iḡdâm be-ihtimâm-ı tamâm der-râh-ı feşâd u
 ḡarâm-nihâde ki ez-dest-i ân faḡîr dervîş ve bî-çâre pür-teşviş an cihet-râ bî-cihet
 be-ilkâ-i şübhet ez-râh-ı şeyṭanet be-sitâned ve tîḡ-i zebân-ı ta'n u ta'arruż ber-
 keşide ki ev ḡâ'ide-i ḡıyâm u ḡu'ûd ve âdâb-ı rûkû' u sücûd ne-dâned dîvâne-
 meşreb ve bîḡâne-mezhebest ve pîş ba'zı erkân-ı devlet ve a'cyân-ı millet-refte ve
 ez-în ḡabil-i çend in dürûḡ gofte an münâfıḡ u câhil ez-în nûkte ḡâfil ki 'azîzân-ı
 beyân-kerde Beyt

Leng u lûk ḡufte şekl ü bî-edeb

Şû-yı o mey-i ḡîç-i o-râ mî-ṭaleb

ḡüyend ki îşân-ı nîze be-mûceb-i men yesma' yuḡâlû kelimât-ı ta'aşşub-âmîz u
 ma'ḡul ve tesvîlât-ı fitne-engîz vey maḡbûl-girifte bi'l-cümle ḡâl-i an faḡîr-i
 âşüfte-bâl der-ma'ruż-ı zevâl-i iḡbâl ve der-maḡhall-i ihtilâl-i intikâl-i üftâde eger
 ez-reşehât-ı lücce-i eltâf u a'tâf zât-ı kerîmü's-şân ḡatre-i feyzân koned ve ez-
 fevaḡât-ı nesme-i aḡlâk ve eşfâk-ı cenâb-ı mekremet-nişâb şemme-i heyecân
 dâred an ten-i mürde-râ ḡayât-ı ebed ve berg-i per-mürde-râ ṭarâvet-i sermed
 baḡşed. Beyt

Mühendis-i himmet her girâ 'îmâret kerd

ḡalel zi-şadme-i gerdûn-ı dîn ne-gîr u ḡîç

Hemân ez-ḥazret-i zü'l-celâl ve'l-cemâl me'mûl ve ez-cenâb-ı vâhibü'l-âmâl vâşî'u'n-nevâl mes'ûlest ki dâ'imâ kâffe-i muhlişân-ı ân südde-i şeniyye ve cümle-i duâ-güyân-ı ân atebe-i aliyye der-sâye-i pür-mâye-i himâyet şeref-güsteret mahfûz u âsûde şevved ve der-kenef-i şeref-i inâyet-i bende perveret emîn u günûde bûd egerçi in fakîr-i haķîr-râ münâsib belki

18b

vâcib-i ân bûd ki arz-ı in kaẓiyye-i nâ-marẓiyye-râ be-ta'fir-i veche bendegî vü ḥidmet ber-ân ḥâk-i pâ-yi sa'âdetmend ve felekiyyü'r-rûtbete mî-kerd mî-lâkin urza-i vücûd-ı dervîşân der-arza-i arşa-i âli-şân ḥâlî ez-şeynî ve ârî ez-ğaynî nîst. Felâ-bûd ân ḥidmet ez-ḳadem be-ḳalem âmede der-ubûdiyyet-nâme raḳam-kerde ma'rûz-ı ḥazret-i şöd hemîşe zıll-ı zalîl-i âtıfet me'âbı çün serâ-perde-i müşğîn-tınâbı bir mefârîḳ-ı ciger-suḥtegân-ı keşîde-bâd bi'n-nûn u ve's-şâd. Kıṭca

Tâ bûd sâzende-âb u tâ bûd sûzende nâr
Tâ bûd pûyende bâd u tâ bûd pâyende tîn
Bâd-ı iḳbâlet müdâm ve bâd-ı eyyâmet bekâm
Bâd-ı gerdûnet gulâm ve bâd-ı yezdânet mu'în

12. Merḥûm vâlid-i e'az ağzından Haleb'de melikü'l-ümerâ iken Cânpolâd-ı mekremet-nihâda gönderilen duâ-nâme şûretidür ki vâlidimüzi anlar übüvvete ve bunlar anları bünüvvete ḳabûl itmişdi

Edâmallâhü te'âlâ el-cenâbi'l-âli el-e'azziyi'l-e'azzî el-erû'iyi'l-erû'î ḥavî fûnûni'l-mefâḥir câmi'i şücûni'l-me'âsir müsteb'adü'l-aḥrâr bi'l-eltâf u müsteb'adü'l-cevri ve'l-i'tisâf mâliki nevâşiyi'l-aḳyâl sâlik-i ekâşiyi'l-iḳbâl zi't-ṭavli'l-bâzıḳ ve'l-mecdi's-şâmiḳ sâḥib-i ezyâli'l-iftihâr sâḥib-i âyâti'l-ızzî ve'l-vaḳâr müdebber-umûri'l-cumhûr-i re'-yi's-şâyib mütemmim-i mühimmâtı'l-enâm bi'l-fikri's-şakıḳ râfi'i a'lâmi'l-mürüvve alâ ḳanniti ḳubbeti'l-ḥadrâ nâşibi'l-evliyeti's-siyâdet alâ a'li beḳâ'i'l-i'tilâ el-muḥtaşş bi'l-luṭfi'l-celî min ḥazreti'l-meliki'l-aliyyi lâ-zâle şümûsu iḳbâlihi ṭâlî'aten min meṭâli'i's-

sa'âdeti's-sermediyyeti ve kevâkibi rif'atihî müşriqaten 'an-meşâriki'l-'inâyâti'l-
 ebediyyeti mâ-galebü's-şemsü ve gâbe'l-gayhibü ve aqbele's-şubhu ve velliyyü'l-
 kevkeb gâbbe't-tehâfi tuhafü't-tahiyâtî's-şâfiyâtî'l-mütetâliyâtî'lletî hurûfuhâ
 münşe'ibetün 'an-şâhîhi'l-vedâdı ve'l-ittihâd ve eşer-i ihdâ-i taraf-i şahâyifü'd-
 da'vâti't-tayyibâti'l-mütevâliyâtî'lletî enbetehü mezîdâtihâ müşteğaten 'an-
 mücerredâti şıyağı hulûşi'l-i'tikâd yenhî ilâ-zamîri münîri's-şâriku'llezî yaqtebisü
 min envârihe'n-neyyirâti'l-'aliyyeti ve yestazî min âşâri'l-müstenîrâti's-seniyyeti
 inne zâlike'l-cenâbi'l-'aliyyi'l-kerîm eyyedehüllâhü bi-naşrin kavîm lemmâ
 erâde'l-muhabbete li-hâze'l-fakîri zi's-şadri's-selîm ve qable'l-übüvveti min-
 kemâli lütfi'l-'amîm ve keremihi'l-cesîm fe'l-fakîru'l-ḥakîr dâ'in li-devâmi
 devletihî verâcin minallâhi'llatîfi'l-ḥabîr irtifâ'a rütbetihi ve irtikâ'e derecetihî
 felemmâ

19a

kânet da'vâtihi bi-hulûşi'n-niyyeti meşâriçhâ şâfiyeten lâ-teküddühâ 'avârizü'z-
 zamân ve naşbâi't-taviyyeti medâriçhâ şâfiyeten lâ-teblîhâ tavâriku'l-melevân
 kânet maqrûneten bi'l-icâbeti yüşâhedü âşâru'l-'aliyyeti ânen fe-ânen ve yezharu
 âşâruhü'l-celiyyeti zamânen fe-zamânen ve nebtehilü ilallâhi te'âlâ en yukdere
 mâ fî-kebedî ve teyessere mâ fi'l-huldî fekün müteşemmîran ve müteveccihan
 ziyâretü beytu'llâhillezî *fihî âyâtün beyyinâtün maqâmü İbrâhîm ve men*
deḥalehü kâne âminâ lâ-zâle şerefühü kıblete'l-erbâbi'l-ḥâcet ve zerî'aten li-
 eşhâbi'l-münâcât ve yeteḥaşşalü'l-mülâkât beyne'l-ḥâdimi ve'l-maḥdûm
 merraten ührâ ve yekün ḥaccî bi-müşâhedeti revâküm ḥaccî'l-ekber fe-efüzü
 fevzen 'azîmen ve lemmâ kâne'l-farzu'l-aşliyyi teblîğa'd-da'vâti üktüfi 'alâ
 hâze'l-ḥadri ve'd-du'â fi'l-intihâ'i ez'âfî mâ fi'l-ibtidâ'i ketebtü fi-evâyili
 recebi'l-mücerreb sene erba'a ve tis'a mi'e

13. Yine vâlid merḥûm ağızından müşâru'n-ileyh emîru'l-ümerâ
 Cânpolâd ḥâkim-i Şâm olıcağ gönderilen du'â-nâme
 şüretidür

Zâc^cafallâhü te^câlâ irtifâ^ca'l-mağâmi'l-münîfi'ş-şerîfi'l-müşeyyedi'l-mü'eyyedi'z-zuhûriyyi felekiyyü'l-himem melekiyyü'ş-şiyem seyfullâhi'l-ğâtî^c bürhânellâhi's-sâtî^c râfi^c-i a^clâmi'l-mecdi ve'l-iğbâl nâsıb-ı elviyete't-tûli ve'l-âsâl mecma^cil-menâkıbi ve'l-me'âşir müstağvi'l-mevâhibi ve'l-mefâhîr el-fâriğ bi-ikdâmi'l-ikdâm 'alâ-eshemi zevi'l-mecdi ve'l-ihtirâm el-fâyiz bi'l-ğadhi'l-mu^callâ min kıdâhi'l-ızzî ve'l-ihtişâm el-emîrâllezî biyedihi ezimmetü'l-umur el-melikü'llezî yüdebbiru meşâliha'l-cumhûr el-ağrâru yefteğırüne bi-ubûdiyyetihi ve'l-ahyâru yefterî bi-hidmetihî yen^cakıdü 'aleyhi'l-ğanâşuru 'inde ta^cdâdi'l-ekâbir ğıyâşu'l-milleti ve'd-devleti ve'd-dîn el-muhtaş minallâhi te^câlâ bi'n-naşri ve't-temkîn ce^calallâhü hıyâme ğadrihi'l-mü'esseli mazrûbeten 'alâ-semeki's-simâk ve a^clâmi 'ızzihî'l-emşâl menşûbeten fevka'l-feleki'l-eflâk ve eşrağa şevâriki me'âribihî 'an meşâriki'l-hüdâ bâziğaten müsfiraten ve esfera mesâfıra meğâlibihî min metâli^ci'l-^culâ zâhiketen müsteğşiraten ve şayyere rubâ^cu mecdihî ma^cmûratel-eknâfi ve'l-^carasât ve riyâza fazlihi memtûrate'l-ekmâm ve'z-zehrât mâ-ğala^ca necmün fi'l-Hızr ve necmün tal^cun fi'l-ğabrâ'i felemmâ veşale ilâ mesâmi^cınâ mâ-sırrınâ min ennallâhe te^câlâ zeyni serîri devletihî bi'l-mağâmi'l-^câlî ve bellağa ilâ-me^câric-i medârici'l-me^câlî ve haşşa bi-ğavâşî tedbîri'l-umûr

19b

ve redde'l-mecdûr mine'l-cumhûr ve'n-teşerat cerâyidü mağâmidihî bi-fevâyidi 'avâyidihî eknâfe'l-fevâyidi 'avâyidihî eknâfe'l-beğâ^c ve'n-teşerat cevâhiri fezâyilihi bi-zevâhiri şemâ'ilihi eğrâfe'r-ribâ ve i^câdeti'l-eyyâme lenâ a^cyâden ve iğterakati'l-ğussâd ef'ideten ve ekbâden sümme ğıne mâ-ğâne mine'l-mükneti mâ-kâneti'l-ebşâru ileyhâ ğâmiğaten ve nevâzırı'l-eşrâfi lâmiğaten fe-icteme^catü'l-ğulûbü 'alâ-velâyetihî ve ibteheletü'l-elsi beşâlihi du^câ'ihî ve'n-ğata^cat bi-enne'l-buğ^cate'l-mübârekete ü^ctiyet ilâ-meğâmîhâ vü'n-neble düfi^cat ilâ-râmîhâ tazâ^cafe bi-zâlike surûrî ve irtiyâhî ve tezâyede ibtihâcî ve iftirâhî ve'n-teheti'l-mühcetü mine'n-neşâtı ilâ-nihâyeti'l-ğâyeti ve tecâvezet min ğâyeti'n-nihâyeti fe-ğamıdtü'llâhe bi-tilke'r-rızvâ rabğten li'l-^catîd ve şekertühü 'alâ-ni^cmetihî hâze'l-büşrâ celben li'l-mezîd fe-ğaşadtü fi-hâze'l-âvân irsâle resâ'ile't-tehniyeti ve'ş-şükrân lâkin zâherat min bevâyıki'l-melevân ve ğaddeşet min 'avâyıki'l-ğadeşân mâ-yümni^cunî 'an-iğdâ'i temîmeti eşniyetihî tükallidü

bihâ nahru'l-cemâl vemâ-yehcürunî °an-inhâ'i yetîmihi tehniyetin tele'lü'in fi-
 bahri'l-kemâl ve in künte mürselen resâ'il der-du°â'i irtikâ'i devleteküm bi-
 hulûsi'n-niyetihî külle zamânin bi'r-rasûli's-şabâ ve râsilan bi-hidmeti şenâ'i
 irtikâ°-i rütbetiküm bi-şafâ'i't-taviyyeti külle ânin mine's-şubhî ve'l-mesâ kemâ-
 yüşâhedü etvâru taviiyyetihî ânen fe-ânen ve yazheru âsâru icâbetihî zamânen fe-
 zamânen keyfe ehlû °an-du°â'iküm ve mülâzemeti şenâ'iküm haysü istib°adnî
 ihsânüküm bi-teşrifî'l-ķabûl ile'l-übüvveti ve istib°adnî °an-türâbi'z-züllü bi-
 ķurbi hidmetikümü's-şerîfeti fe-şabertü şabran cemîlen haysü kâne's-şâbirîne
 ecran cezîlen hattâ rufî°at °urzaten el-arzatü ve vüsi°at °arşatühü'l-fırşatü
 ferķaşa'l-ķalemü bi-neġami tahrîri hâzihi'n-ni°ami °alâ-evrâķın hiye şahâyifün
 min hudûdi'l-hûr ve °alâ etbâķın hiye şahâyifü'n-nûr ve erâķa dem°atü'l-mührâķı
 min heyecânî'l-ibtihâc ve's-surûr meşhûnen bi-da°vâti şâdıkatihi üfrîġat fi-
 mâlibi'l-ihlâş ve'l-bestü mine'l-°ubûdiyyeti hullete'l-ihtîşâş kellet elsünü'l-elseni
 °an-ihsâ'ihâ ve zâķa niťâķu't-tâķati min istikşâ'ihâ ve maķrûnen bi-hademâtin lâ-
 yekâtin °anvenet bi-takbîli'l-eyâdiyyi's-şerîfeti ve °alvenet bi-ta°firi'l-cibâhi

20a

fi's-seniyyeti'l-münîfeti fe'l-me'mûli min cenâbikümü'r-refî° ve'l-mes'ûli °an-
 nâdîkümü'l-münî° en yu°tiye °abdühü ķadren bi-revâyi°i ihbâri şihhatihî ve
 bedâyi°i âsârı devletihî ve teķabbelü ma°zeretihî ķabûlen hasenen ve enzele °alâ-
 ķalbihî sekenen iz min deyni'l-kirâmı en yesbüle zeyli fazlihi °ale'l-mütefeyyi'îne
 bi-zılâlihî ve yüsterü °uyûbehüm bi-estârı lütfihî ve kemâlihî ve netazarra°u
 ilallâhi en lâ-yahremenî bimâ-neveytühü ve en lâ-tahbeşenî °ammâ ezmartühü ve
 en yahşule âmâlihî ve yezîde emyâlenâ min teveccühi tavâfu beytullâhi'l-harâm
 ve ziyâreti ķabri nebiyyihî °aleyhi's-selâm kemâ-ķâle °aleyhi's-selâm men zârenî
 fi-memâtî fe-ke'ennemâ zârenî fi-hayâtî ve teyessera'l-mülâķat beyne'l-°abdü
 ve'l-mevlâ fi-şerîfi's-sâ°ati merraten uhrâ ve yekûne hâccî bi'smî hidmetiküm
 haccen mebrûren ve sa°yen meşķûren ve huldî bi-envârı müşâhedetiküm
 mesrûren ve maķbûben ve lemmâ kâne aķşa'l-murâdât bi-telfî°-i merâsimi'd-
 da°vât uķtısi°e °alâ hâze'l-ķadri tecennûben mine'l-emlâli bi-tatvîli °arzi'l-aķvâl
 el-hamdü lillâhi vahdehu ve's-şalâtü °alâ men lâ-nebiyyi ba°dehu hurrire fi-
 evâķiri rabî°u'l-evvel hams ve tis°a mi'e

14. Burûsa kağısı Ece-zâde ağzından Şahib-kıran-ı zaman
kağraman-ı kevn ü mekân Sultan Selîm emerallâhü
bürhânehü hağretlerine gönderilen tehniyet-nâme-i feth-i
diyâr-ı  Arabdur

Lâ-zâle tebâşîri menâşîri a lâmı hılâfetihî min meşârıkı'l-fethi ve'z-zâferi
tâli aten vemâ-berihâ zılâlü tellâlü hıyâmi re'fetihi  alâ-mefârıkı ehli'l-mederi
ve'l-bevri Őađı aten mâ-tala a necmün fi'l-hağrâ'i ve necmün tal un fi'l-ġabrâ'i
bârgâh-ı  âlem-penâh mansûşu'l-esâs ve âsmân-ı mesâs ki harîm-i kâ be-i
siyâdet-i cihânbânî ve hağîm-i kıble-i sa âdet-i Şahib-kıranî der-südde-i seniyye-i
şerîfi ve  atebe-i  aliyye-i münîfi şunûf-ı hademât-ı bendegî vü hâksârî ve ulûf-i
mekremât-ı efkendegî ve şükr-güzârî birle mu abbel ü mübeccel olup cevâhir-i
zevâhir-i ed ıye-i ihlâş ve nevâdir-i  avâdir-i esniye-i ihtişâş birle ârâste vü pîrâste
kılınud andan soğra  arz-ı bende-i ah ar ve zerre-i kemter oldur ki hağret-i hılâfet-
şî ar u ma delet-dişâr ve şehryâr-ı re'fet-girdâr u nuşret-âşâr raşşasallâhu
kağâyime sal anatihî ve de âyime şirketihî bi'l- ızzî ve't-temkîn ilâ yevmi'd-dîn
 inâyet-i ilâhî refîk ve sa âdet-i pâdişâhî rehber-i tarîk olup hâlîşan i lâ-i
kelimetullâhî'l- ulyâ fi-a târ-ı memâlikî'd-dünyâ i ün tuġât-ı dîn ü millet ve
şenât-ı mülk ü devletün ha t-ı ha a-yı vücûd-ı pür-teşvîş şahîfe-i

20b

diyâr-ı İslâm-nigârdan tîġ-ı âbdâr u âteşbâr ile hakk idüp pâk eylemek niyyetine
diyâr-ı şarka teveccüh-i Şahib-kıranî ve  azîmet-i kağramânî buyruldı beru ser-â-
pâ çenârvâr dest-i du â-yı hağret-i perverdigâra açup ve ġuş-i hûşî benefşe-girdâr-ı
cebbâr-ı fütûhât-ı meserret-âşâra tutup ve dîde-i ümîdi nergis-âyîn-i râh-ı
intizâra diküp tururken nâġâh âsmân-ı celâlet-medâr ve dergâh-ı gerdün-
i tidârdan mânend-i sürüş-ı ġayb-i tev î -i refî  *zâlike'l-kitâbü lâ-raybe fih* ile
beşîr-i sa âdet-müşîr vârid olup haber getürdü ki pâdişâh-ı nısfet-nihâd ve pâk-
i tikâd-ı hurrem-murâdından zâyid-i vehhâb-ı bî-minnet ve feyyâz-ı bî- illet  allet
kudretühü ve cellet  alâ mu tezâ-yı *enne'l-arza yerişühâ  ibâdiye's-şâlihün* ve
ber-mübteġâ-yı *vehüm min bâ'di ġalebihim seyaġlibün* bir feth-i hümâyün dahî
müyesser eyledi ki ülü'l-ebşâr-ı zamân ve zevi'l-elbâb-ı devrânun rüsüm-ı leyl ü

nehardan ol vecihle şûret-i dil-pezîr-i zühûr eylemek hergiz hayâline gelmez idi ve eşhâb-ı hâds u beyânun ve erbâb-ı tüccâr-ı kevn ü mekânun muqaddimeteyn-i kazâ vü kaderden bu maqûle nefice zühûr itmek kaçâ hâtırından geçmezdi ki şehryâr-ı kâmkâr bir cüz'î iltifâtıyla ve bir ednâ işâretiyle fütûhât-ı külliye ve ganâyim-i cümeliyye hâsıl olup diyâr-ı 'Arabun ekser-i kılâ'-ı felek-nihâdı ve beğâc-ı behişt-âbâdı muzâfât-ı memâlik-i mahmiye-i hudâvendigâr olmuş. *Zâlike fazlullâhi yü'tîhi men yeşâ' vallâhü zü'l-fadli'l-azîm* diyüp mencûk-ı râyât-ı şükr-i hâlâyık-ı fark-ı 'ayyûk-ı semâya lâhik ve kumme-i esâs-ı hamd ü sipâs-ı ehl-i meğârib ü meşârık-ı saht-ı zâhir-i felek-i a'lâya mülâşık olup eyyâm-ı 'ıyd-i huçeste-nevîd ü ferruh-fercâm gibi 'arşa-i ser-cümle dâr u diyâr ferhat u serverile toldı ve ser-â-ser çehre-i kurrâ vü emsâr-ı behcet ü hubûrla meşhûn oldu. El-hamdülillâhi hamden keşîran henâ'un tabâka'd-dünya sürûran ve fethun kad şefâ minnâ şüdûran şek yokdur ki bu feth-i mübîn bi-'avn-i rabbi'l-âlemîn kabz u bast-ı basît-i ekâlîm-i arz bi't-tûli ve'l-'arz olup bâ'is-i nazm-ı ahvâl-i cemîc-i 'âlem ve mûcib-i ferâğ-ı bâl-i evlâd-ı âdemdür. Hemîşe ol hânedân-ı hılâfet-i şânun bünyânı mişâl-i kûbbe-i mînâ-fâm-ı âsmân-ı mübeyyen-i maqâdir-i imtidâd-ı zamân ve muhaddid-i cihât-ı

21a

kevn ü mekân olup medâr-ı feth-i nuşret noktası üzre dâyir u mesîr-i 'avn u ferhat huçûtna muvâfık-ı sâyir olmağdan hâlî olmaya. Bi-hürmeti Muhammedin seyyidü'l-verâ ve men tebe'ahü min sükkânı aqtâri's-serâ

15. Anaçolı müftisi Ahmed Paşa ağzından müşâru'n-ileyh
 kahramânu'l-mâ'i ve't-tîn Hudâvendigâr-ı rûy-ı zemîn
 Sultan Selîm hazretlerine feth-i diyâr-ı 'Arab için irsâl
 olunan tehniyet-nâmedür

Lâ-zâle tablu sıyti saltanatıhi fi-meşârık-ı'l-arzı ve mağâribihâ madrûben ve râyeti isti'läi şevketihi ve istilâ'i şavletihi 'alâ-sakfi's-semâ'i merfû'an ve menşûben südde-i seniyye-i gerdûn-bünyâd-ı pâdişâhî ve 'atebe-i 'aliyye-i sidre-nihâd-ı şâhenşâhî ki maşrık-ı âftâb-ı 'âlem-tâb-ı cihân-penâhî ve matla'-ı

kevâkib-i şevâkıb-ı ınâyât-ı ilâhî ve taķbîl-i şifâh-ı hıdmet birle tebcîl ve ta^cfir-i cibâh-ı ıbûdiyyet ile tescîl olunup merâsim-i du^câ-i saltanat-ı rûz-efzûn-ı tecdîd ve levâzım-ı senâ-yı ıazîmet-i hümâyun temhîd olunduķdan sonra ma^crûz-ı bende-i hâksâr ve zerre-i bî-miķdâr olunur ki hâzret-i zıllüllâh pâdişâh-ı cihân-penâh halledet hılâfetühü ve ebbedet devletühü bedraķa-i tevfiķ-i rabbânî ve talâye-i telfiķ-i cihânbanî birle mahzâ ihyâ-i merâsim-i dîn ve icrâ-i sünen-i seyyidi'l-mürselîn itmek için *yürîdüne en yütfi'û nûrallâhi* zümresinüñ tebâr-ı hârzâr-ı bed-girdârını ıarşâ-i rûzgârdan ve havze-i diyâr-ı İslâm-şîcârdan ķal^c u ķam^c eylemek niyyetine şamşâm-ı kazâ-i intikâm ve hurşîd-i niyâm-ı cihâdî ictihâd-ı işâbet-nihâdî mücebince ecnâd-ı kevâkib-i ııdâd u felek-şidâdî birle ıan-samîmi'l-fu'âd ve hulûşu'l-ıctikâd ķuşanup diyâr-ı şarkâ ıazîmet buyuraldan berü sâkin olduķumuz bilâduñ ıibâd-ı ıubbâd-ı pâk-ıctikâdî ile bi-şafâ'i't-taviyyeti ve'l-intikâd her zaman ibtidâ-i tulûc-ı felâķ-ı şabâhdan intihâ-i şafaķ-ı ğurûb-ı vâhidüñ rûy-ı tazarru^cı hâk-ı ibtihâle sürüp ve ser-i tevaķķu^cı zemîn-i ibtizâle urup tilâvet-i ezķâr-ı sihâm-âsârıyla ve kıırâ'at-i âyât-ı süyûf-ı iķtidârıyla tuğât-ı dîn ü devlet ve buğât-ı mülk ü saltanat birle cân u dilden bî-kâr u kârzâr idüp ol cenâb-ı vehhâbdan ve müfettiħu'l-ebvâbdan

21b

recâ-i vâsık ol idi ki hemîşe sâye-i hümâyun-hümâ-yı ķetr-i meymûn-fâl ve ferrûh-bâl mefârıķ-ı ķuttân-ı eķâlîm-i seb^ca üzre serâ-perde-i eflâk-i tis^ca gibi mebsût olmaķdan ve memâlik-i mesâlik-i kürre-i hâk-ı noķta-i encüm-i tâbnâk gibi ķabza-i hûkûmet âsmân-medâra mebsût olmaķdan hâlî olmaya. Beyt

Yârab penâh-ı halk-ı cihâneş tu kerde

Ender-penâh-ı hîş bedâr-ı in penâh-râ

Allahümme ücibü'd-du^câ'i velâ-tühayyib recâ'î bi-ħurmeti seyyidü'l-verâ ve men tebe^cahü min sükkânı eķâlîmi's-serâ pes her zaman dîde-i intizârı bu emniyyetüñ cemâl-i icâbetine ve ğuş-i ümîdi işbu bağıyyetüñ esfâ-i nevîd-i beşâretine tütub tıururken nâğâh menâşîr-i tebâşîr-i beşâyir-i ıâlemü'l-ğaybden tuğrâ-yı ķader-i imzâ-yı *zâlike'l-kitâbu lâ-raybe* birle beşîr-i sa^câdet-müşîr vârid olup bu vecihle ğayr ğaber getürdi ki ve âl-i serîr-i Mışır kırķ elli biñ miķdârı ez-pây tâbe-farķ

pûlâda ğarķ-ı ‘asker-i cerrâr ve cünd-i kîne-güzâr pâdişâh-ı cihân-penâh Yusuf-serîr ki yoluna gelüp ğazâsına hâcib u hâciz olmağın re’y-i ‘âlem-ârâ-yı şâhib-kıranî ve tedbîr-i cihân-güşâ-yı kâhramanî ber-muķtezâ-yı ķavl-i seyyidü’l-enbiyâ ve senedi’l-eşfiyâ ‘aleyhi mine’t-tahîyyâtı evfâha ve mine’t-teslîmâtı eşfâhâ el-îmânu biz‘un ve seb‘üne şu‘beten efzâluhâ ķavl-i lâ-ilâhe illallâh ve ednâha imâtatü’l-ezâ ‘aniṭ-ṭarîķ ‘inân-i ‘azîmeti leşker-i zafer rehberiyle lâ-zâlet mensûraten ilâ-nefhi’s-şûr ve râyât-ı feth-âyâtle mâ-berihat mensûraten ilâ-yevmi’n-nüşûr ol füccâr-ı bî-hencârũ üzerine munşarîf buyurdu. Âḫîru’l-emr nevâhî-i Haleb’de mülâķât olup ṭarafeynden sihâm-ı zenbûruñla ki ve *emtarnâ ‘aleyhim hicâraten* ve *emtarnâ ‘aleyhim meṭara’s-sev‘i’* ye mazhardur ve ṭob u tüfenk birle ki *termîhim bi-hicâratın min siccîlin* maşdardur ve süyûf-ı âteşbâriyle ki ve *enzelne’l-hadîde fihi be’sün şedîdün*’den ‘ibâretdür ve müşâdeme-i ğürz ü şeşperiyle ve mülâyeme-i tîĝ u teberiyle ki fihi *zulumâtun ba’zuhâ fevķa ba’zın* ve *fihi zulumâtun ve ra’dün ve berķun* anuñ beyânında isti‘âredür. Muķâbele-i muķatele olup tenevvür-i kârzâr bir vecihle kızdı

22 a

ki şevr-i zemîn ü âsmânuñ yaĝı şızdı. Rimâḫ-ı timsâḫ-nihâd ve sinân-ı şu‘bân-fu‘âd ceyhûn-ḫûna müstaĝrak iken yine dil-teşnelikten lüyûs-ı zahmdâr ve hizebrân-ı cân-sipâr gibi dehanlarından zebânların birer ķarış çıkarup dil-ḫaste vü şikeste yatarlardı. Âḫîr ve *kâne ḫakķan ‘aleynâ naşru’l-mü’minîn* ve ke-zâlike neczi’l-muḫsinîn mâverâsından cemâl-i *elâ inne ḫızballâhi ḫümü’l-ĝâlibûn* tecellî idüp merâķib-i mevâķib-i kevâķib-şumâruñ ğubâr-mişâl-i nuşret-âşârından ol ķavm-i bâdbârũ ve ṭâyife-i istikbârũ rûz-ı revîşin ğözlerine târ ğörinüp şemli târ u mâr olıcaķ kimi hedef-i tîr-i cân-şikâr ve kimi ‘alef-i şimşîr-i âteşbâr ve kimi esîr-i kemend-i ezdehâ ğirdâr ve serdarları cümle ḫâksâr olduĝı aḫbâr-ı meserret-âşâr mesâmi‘-i ķuṭṭan-ı meḫâfil-i niyaza ve mecâmi‘-i sükkân-ı şavâmi‘-i ihtirâza irişüp her rişte-i zebân-ı ferâyid-i dürer-i şükr ü meḫâmidle meşḫûn ve her dürc-i dehân-ı ķavâlib-i eşniye vü medâyihle merḫûn oldu ve bu serveriyle cenân-ı tûṭîleri tekellüm ve işbu sürûdla cân ķumrîleri terennüm idüp aytdılar ki:

El-yevme incezeti’l-eyyâmu mâ-ve‘adet

Ve edreke’l-mecdü aķşâ mâ-yetemennâhü

El-yevme esfera vechü'l-mülki mütebessimen

Ve aķbelet berîde's-sa^cdi büşrâhü

Şek yokdur ki bu feth-i mübîn eşref-i netâyic-i muķaddimeteyn-i ķazâ vü kaderdür ve ^cazm-i mebâdî-i mefâtîh-i heft-kişver ve kılâ^c u bıķâ^c-ı memâlik-i bahır u ber ol Süleyman-ı zamâne musahhar olup sebep-i kıvâm-ı 'ımâret-i 'âlem ve mûcib-i nizâm-ı evlâd-ı âdem ola ve hemîşe pâdişâh-ı sünnet-şecâyirün ^casâkir-i nuşret-me'âşirinüñ 'idâdı remmâlden ekser ve fu^câdı cibâlden ekber olup sem^c-i cem^c-i kılûbüne şît ü şadâ-yı cenk ü cidâl ve hûy u hay-ı harb-i kıtâl nağme-i rebâb ve nesme-i zübâb gibi gelüp ferhat u nuşretle mehbûr ve ni^cmet-i fırsatla meşķûr olmakdan hâlî olmaya.

16. Ba^czı eşdikâya gönderilen muhabbet-nâme şüretidür

Envâ^c-ı dürer-i ğurer-i rabbâniyye ve ecnâs-ı cevâhir-i zevâhir-i secâ'iyye ki hazâyin-i defâyin-i hâlîk-ı bî-çûnda mahzûn u meknûndur. Hemîşe nişâr-ı cenâb-ı mekremet-me'âb ve îşâr-ı hîdmet-i

22b

maħmidet-âyâb ola. Bi-rabbi'l-^culâ ve bi-ħurmeti seyyidi'l-enbiyâ hezar gül-deste-i zîver beste-i ed^ciye-i ^canberîn-fevâyiħ ve bî-şumâr-ı reyâhîn-rengîn eşniye-i müşġîn-revâyiħ ki gülistân-ı ihlâş-ı tavıyyet ve bûstân-ı ihtîşâş-ı tahıyyet içre zülâl-i selsâl-i şıdķ u şafâ birle ve hevâ-yı cân-fezâ-yı mihr ü vefâyla renk ü bû ve neşv ü nemâ hâşıl itmişdür. Buħûr-ı meclis ħuzûr-ı pür-ħubûr ve micmer-i maķarr-ı lâzımü's-sürûr kılındukdan sonra ma^crûz-ı muħliş-i hevâhâh ve müteħaşşîş-ı bî-iştibâh oldur ki eger eşdâf-ı eltâf u a^ctâf-ı gevher-feşânlık eyleyüp bu ğarîķ-i lücce-i iştıyâķ ve bî-nâm u nişândan istinkâf ve isti^cfâf itmeyüp istikşâf-ı ahvâl-i pür-melâl ve istinşâf-ı mâ-fi'l-bâl buyrulursa iltifâ-i liķâ-i cemâl-i zükâ-leme^câna ve istikâ-i siķâ-i kemâl-i deryâ-feyezâna olan arzumendî vü dil-bestegî ve niyâzmendî vü şikestegî ol derecede degüldür ki debîrân-ı dîvân-ı çarħ-ı buķalemûn ve münşiyân-ı kâtibân-ı eyvân-ı kün feyekûn anuñ zirve-i beyânına benân-ı vehm-i fehm irişdire. Yâħud vaşfı eşerlerinüñ ğubârına talî^ca-i fikr ü ħayâl ide. Beyt

Fe-e^craztû ^can-zikri iştiyâkî li-enneni

^cAlîmün bi-enne'ş-şevka ekseru min zikrî

Beyt

Şenîde-em ki sohen-i hoş ki pîr-i Ken^cân goft

Firâk-ı yâr ne-ân mî-koned ki be-tevân goft

Her zaman hazret-i melikü'l-^culâ dergâhına dest-i du^câ merfû^c ve dîde-i recâ meftûhdur ki ber-vech-i ecmel ve nehci'l-ekmel menâşîr-i tebâşîr-i şubh-ı âmâl ma^câla-i huçeste-^ctavâli^c sa^câdet ü ikbâlden ^carûs-ı ferhunde-fâl ve hurrem-hâl gibi cemâl-i bâ-kemâlin ^carz eyleye. A^cnî istişhâb-ı cenâb-ı ^cizzet-fezâ ve kurbet-i hizmet-i nûzhet-nümâ ki ehemmi me'ârib-i cânı ve etemm-i me^câlib-i zindegânîdür. ^cAn-^carîb bi-lu^ctfihi'l-mucîbe müyesser u mu^cadder ola bi'n-nebiyyi ve âlihi'n-nücebâ bâkî lâ-yezâlü ^cinâyet-i ilâhî ^carîn ve sa^câdet-i nâ-mütenâhî hem-nişîn ân zât-ı melikü'ş-şifât bâd bi'n-nûni ve'ş-şâd. Beyt

Goftem ki konem pes ez-du^câ harf-i çend

Ber-^cadet-i ehl-i resm bâhem peyvend

Beyt

Dil goft ki ibrâm ne-şar^cı edebest

Bes kon ki hemîn du^câ-pesendest pesend

Ve's-selâmü evvelen ve âhîren

17. Ba^czî ahâliye gönderilen muhabbet-nâme şûretidür

23a

El-a^chu'l-e^cazzü'l-ekrem ma^cbûlü'l-^chasâyil ma^chmûdü'ş-şiyem e^clallâhü şânehü ve sânehü ^cammâ şânühü şahâyif-i da^cvât-i icâbet-beyyinât ki vaşf-i kemâl-i ihlâş-ı pâki vird-i melâ'ik-i eflâk ola ve şerâyif-i medehât-ı sâmi derecât ki künh-i cemâl-i hüsn-i tâbnâki hâric-i hı^cttâ-i idrâk ve mücâviz-i ^caql-ı derrâk ola. Şeh-per-i ^ctâvûs-ı muraşsa^c-bâl-i revâhile ve min^câr-ı bâr-i eşheb-i zerrîn zen-

güle-i şabâhla irsâl ü iblâğ olunduktan soñra iclâm olunur ki eger ber-muktezâ-yı lütf-i ‘amîm ve şân-ı kerîm bu muhliş-ı kadîm ve müştâk-ı hamîmüñ keyfiyyet-i ahvâlınden istikşâf olunursa bi-ğamdillâhi ve’l-minne yümn-i himmet-i ‘âliyyeñüz birle hâliyen sâhat-ı şihhatde ve huzûr u râhatda ve künc-i ferâgatde hayr du‘âñuza mülâzemetde ve zâviye-i hasretde iştiyâk-ı telâk-ı nihâyetde ve bâdiye-i firkatde tef-i neyyirân-ı ihtirâk-ı gâyetde biline. Be-şad tomar ve şad-defter ne-yâyed şerh-i müştâkî çün mihnet-i eyyâm-ı temâdî firâk ve şiddet-i tevâlî âlâm-ı iştiyâk imdâd-ı kâğıd u midâdla ve edevât-ı kalem ü devâtla dâyire-i tahrîrden ve zâbıta-i taşvîrden bîründür. Pes huzûr-ı şerîf ve meclis-i münîfde keşret-i güftârla ziyâde taşdîc ve kırtâs u mürekkeb-i müşk-nâme ve tomârıyla bî-hûde tazâyîğ ne lâzımdur. Huşûşan Beyt

Bîrûn ez-‘âlem-i harfest cân-ı horde-bînân-râ

Be-ğamze sû-yı yek-diger hikâyethâ-yı pinhânî

Hemân murâd-ı küllî ve ümîd-i cümelî oldur ki sa‘âdet-i idrâk ve kurbet-i iksîr-rutbet ki ‘unvân-ı merâşid-ı âmânî ve tuğrâ-yı menâşîr-i maqâşid-ı kâmrânîdür. Fî-ağrebi’l-evkât ‘alâ ahseni’l-hâlât müyesser ola. Bi-fazlıhi ve mennihi ve ol ki nâme-i dil-pezir ve ruq‘a-i lâ-nazîrile muhibbân-ı pür-takşîr tarafına iltifât-ı hâtîr-ı hâtîr ve teveccüh-i zamîr-i münîr buyrulmuş. Nazm

Ger ne-her berg-i giyâ mî-deheden dehr-i zamân

Şerh-i yek reşha zi-ebr-i keremet ne-tevânem

Ver zi-her şâh-ı dırahtî konedem dehr-i kalem

Şükr-i yek nokta zi-nûk-i kalem ne-tevânem

Peyveste eltâfla mevşûf ve a‘tâfla ma‘rûf olmağdan hâlî olmayup zıll-ı fezâyil-i ân zât-ı huçeste-şifât ber-mefârık-ı efâzıl-ı kâyinât memdûd bâd bi’n-nebiyyi ve

23b

âlihi'l-emcâd

18. Kağı-casker Muhammed Şâh Efendi kağı-casker cAlî Çelebi
Efendi el-Fenârî hazretlerine ba'zı şulehâ-yı c'asr için
gönderilen tevaqqu-c-nâmedür

Hademât-ı verdiyyeti'l-fevehât ki mehıbb-i kabûl-i inne lillâhi fî-eyyâmi
dehriküm nefehâtıdan fâyiḥ u lâyiḥdür ve dâcvât-ı dürriyyetü'l-kaṭarât ki meşâbb-ı
yenâbîc-i semi'allâhü limen de'âdan fâyiz ü nâmizdür. Her dem ol âstâne-i
sa'âdet-âşiyânenüñ ve südde-i siyâdet-nişânenüñ ḥâdimân-ı şeref-intisâbına ve
mülâzimân-ı kaçr-iktisâbına envâc-ı niyâzmenđi vü şikestegî ve eşnâf-ı
arzumendî vü dil-bestegî birle ma'ruz olunduğan soñra inhâ-i ḥakîrî ve inbâ-i
faḫîrî oldur ki şulehâ-yı Burûsa ḥumiyet c'ani'l-be'sâ dâciyelerinden ve ḥademât-ı
edciye-i devlet-i rûz-efzûnuñuz sâcilerinden merḥûm-ı mağfûr c'aleyhi
raḥmetullâhi'l-meliki'l-ġafûr mevlânâ-yı c'asr u diyâr cedd-i bözörkvârûnuñuz
merkağ-i münevveri ve meşhed-i muṭahharı civârında sâkin olan faḫrî'l-fuḫarâ
zuḫru'l-c'ulemâ nuşûḥ-ı ḥalife du'â-güyuñuz ki me'âşir-i c'ilm-i zâhirî ve bâtinîyle
mevşûf ve şe'âyir-i faḫr-i şûrî vü ma'nevîyle ma'rufdur. Kûşe-i ferâġatde tûşe-i
kanâat-iḥtiyâr ve zâviye-i c'uzletde envâc-ı riyâzatla iştibâr idenlerdendür ve
ḥânedân-ı semâ-bünyânuñuza ve dûdmân-ı zükâ-c'unvânuñuza kağimü'l-
eyyâmdan ic'timâd u istinâd gösterenlerdendür. Müddet-i medîd ve c'ahd-i ba'iddür
ki kût-ı lâ-yemûtuna bâciş ve sedd-i ramaḫ-ı cân-fertûtına mûriş olan elindeki c'Alî
Paşa zâviyesinüñ meşîḫati ciheti mezkûrdan bî-cihet alınup âḫara şadaḫa olunmuş.
Ḥâliyen müşâru'n-ileyh muḫlişuñuz muḫtezâ-yı şeyḫûḫatden benefşevâr pejmân
u du tâkağ ve zehâb-ı cihet-i meşîḫatden nergis-girdâr ḫayrân-ı şıfru'l-yed
ḫalmışdur. Hemân tevekkül-i tâm ve tevessül-i rabbi'l-enâm eyleyüp miḫnet-i
faḫr-ı vifâḫa ve şiddet-i pîrî ve c'adem-i fâḫa ile rûzgâr geçürür. Beyt

Ta'n-ı a'dâ bir yaña levmi eḫıbbâ bir yaña

Rûz u şeb ehl-i c'iyâlinden taḫâzâ bir yaña

Belî her zamanda ehl-i nâ-ehl ve evlâd-ı bî-i^ctimâd eşk-i mührâkla ve âh-ı âteş-i mışdâkla erbâb-ı ferâgatüñ fu^câdını ve aşhâb-ı kanâ^catüñ ekbâdını ihrâk idüp ne şabrına kudret ve ne tevekküle ^cazîmet korlar. Beyt

Mey içmege giceler tevbe-i naşûh iderem

Humâr kaşd idicek çâre ne şabûh iderem

24a

Pes mûmâ-ileyh hevâñhâh-ı bî-iştibâhuñuzuñ sem^c-i cem^cine şöyle irişmiş ki hâk-i pâ-yi kimyâ-fersây ve âsmân-sây muhtaşlarından Kumlulu Tâcüddîn halîfe du^câcuñuza ^can-çarîb terakķî murâd olup elindeki medrese ki cenâb-ı mekremet-me'âbuñuza mensûbdur, mahlûl kıala. Vücûdumda ol hîdmete mahalliyet ve kudret ü kıabiliyyet ü liyâkat fehm iderem ve mücâveret-i civâriyyetle şeffi^c olduğuma sizden dahî istişfâ^c-ı şefâ^cat eylerem didi. Bu huşûşiyâne zamîr-i münîr-güşâñuza ve hâtır-ı ^câtır-ı havâtır-nümâñuza ki müdebbir-i birr ve müfessir-i sırrdur a^clem ü ahkemdür ve müşâru'n-ileyh her vecihle kemâl-i ihlâs ve mezîd-i ihtişâsla lâyıķ-ı ^cinâyet ü himmet ve müsteħakķ-ı re'fet ü şefkatdür. Der-hâzret-i kerîm temennâ çi hâcetest. İnne min sünneti'l-kerîm er-re'fetü limen kâne kerîm. Bâķî şems-i sa^câdet ez-burc-i siyâdet her nefsi-tâli^c u lâmi^c bâd bi'n-nebiyyi ve âlihi'l-emcâd

19. Yine kağı-^casker Şah Efendi hâzretlerine ba^czı sâdât için gönderilen tevaķķu^c-nâmedür

Lâ-yezâlü ol âstâne-i felek-mişâlün kevâkib-i iķbâl-i şeref-evcinde dıraħşân u rahşân ve ^calâ külli hâl ol dergeh-i deryâ-nevâlün lücce-i iclâlî terakķî mevciiyle cûşân u hurûşân olmağdan hâlî olmayup ^cibâd-ı hâlîşatü'l-vedâdi hurşîd-i rûşen-nihâd gibi hurrem u dil-şâd ve hussâd-ı zulmet-mihâdı berķ-ı âteş-i kuıvvâd gibi muħterîķu'l-ekbâd olup bunlaruñ dîdesi ğayz u elemden cevâhir-i ğamâm-ı hûn-efşân ve anlaruñ sîne-i bî-kînesi feyz-i ihşân u keremden menba^c-ı cevâhir-i ^caliyyi'ş-şân ola. Bi-rabbi's-semavâti'l-^culâ hâmil-i hamâ'il-i du^câ-yı ^cubûdiyyet ve nâķıl-i meħâfil-i hîdmet-i fâhru's-sâdât ve zuħr-ı ehli'l-^cibâdât nesîb ü şerîf Seyyid ^cAbdü'llaķîf du^câcuñuz iktisâb-ı aķdâr-ı himmet-ricâsına ve

iķtibâs-ı envâr-ı ümniyyet-ilticâsına hâk-i pâ-yi saâdetüñüze hezâr niyazmendî vü arzumendî birle müteveccih olup bu kemîne-i dîrîne-i muhlisüñ ve işbu hevâ-h^vâh-ı bî-iştibâh-ı mütehaşşisuñ âstâne-i mekremet-âşiyâneñüze kemâl-i ihlâsın ve mezîd-i ihtisâsın ‘alâ vechi’l-yakîn fehm idüp murâd idindi ki zerre-i hâksârdan âftâb-ı ‘âlem-tâba çehre-i iftikâr sürüp ve kaçre-i bî-mikdârdan kuzlüm-i gerdün-cenâba cebhe-i ihtikâr urup hâk-i mezellete bûseler vire. Lâ-cerem dâ’ire-i

24b

edebden hâric ol südde-i âsmân-mi‘râca bu varaķa-i bendegî ve ruķ^c-a-i efkendedgî nâme-i a‘mâl-i perîşân-kâtibi gibi tesvîd olunup ‘arza kılındı. Beyt

Ez-an taraf ne-pezîred kemâl-i tu nokşân

Vez-în taraf şeref-i rûzgâr-ı mâ bâşed

Hâşâ ki ihrâm-ı hulûş-ı taviyyet ve teveccüh-i şafâ-yı niyyet birle ka’be-i ‘atebe-i şerîfünñüzi tavâf idenler mahrûm gideler. Bâķî umûr-ı bendegân ve ahvâl-i bî-çâregân re’y-i cihân-ârâ-yı zamâyir-güşâñuza ve fikr-i gerdün-peymâ-yı havâtır-nümâñuza zerre deñlü mahfî degüldür. Pes bu bâbda ziyâde küstahlık de’b-i erbâb-ı ‘ubûdiyyet ve tarîķ-i eşhâb-ı hizmet degüldür. Beyt

Nîst çün men sûz-ı mihret ser-bülend-i ân-râ naşîb

Germi-yi hurşîd-efzûnter bûd der-câ-yı pest

Hemîn saâdet-i hâfîķayn bî-infişâl u belâ-bîn rûz u şeb der-terakķî vü te‘allî bâd bi-hurmeti’l-aķtâb ve’l-evtâd ve’l-âli ve’l-evlâd

20. Ba‘zı yârân-ı vefâdan gelen muhabbet-nâmenüñ cevâbı şûretidür

Ekitâbüküm ve’l-vahyü min âyâtîhi

Ehîtâbüküm ve’r-rûķu min kelimâtîhi

Em-ħaţţuküm ve’l-miskü min nefehâtîhi

Em-lafzuküm ve’d-dürrü min kaçarâtîhi

Zuhûr-i talâyi^c-i tebâşîr-i şubh-ı sa^câdet ve tulûc-ı tavâli^c-i meşâhîr-i bürc-i siyâdet a^cnî el-kitâbü'l-mestûr fi'r-rakkı'l-menşûr ke'n-nûru'l-lâmi^c min cânibi't-tûr ki vâdi-yi eyem u mu^caddes ve mev^ckıf-ı müteyemmen ü a^cdesden ya^cnî ol cânib-i cenâb-ı fazîlet-me'âb ü mekremet-âyâb kâm-ba^cş u kâm-bîn u kâm-rân u kâm-yâbdan bu mu^ctekif-i zâviye-i humûl ve münzevî-i zevâyâ-yı zühûl tarafına ke'l-kitâbi'l-münzel ve'l-hı^ctâbi'l-mürsel fi-eşrefi'z-zamân ve es^cadi'l-âvân vârid u ^câ'id oldı vürûd-ı meymenet-vüfûdından gonca-i riyâz-ı cân ve şükûfe-i gülşen-i cinân inşirâh-ı küllî hâsıl idüp netâyic-i sūrûr u behcet ve mevâyid-i hubûr u ferhat huşûle mevşûl oldı ve rûh-ı mecrûh u bî-fütûh gâyete bağıyyete ve dil-i matrûh bî-vuzûh-ı nihâyet ümniyyete vuşûl buldı. Nazm

Mihr-i o ber-nâme-i dil-i nakş-ı âmâl-i menest

Zerresân hâlem hevâdarîst ân hurşid-râ

Yek beyk-i zerrât-ı âlem şâhid-i hâl-i menest

Nâme kez cânân resed menşûr-ı iqbâl-i menest

Mekârim-i ahlâk-ı cemîle ve me^câsin-i evşâf-ı celîleden her zamân mes'ûl u me'mûl oldur ki hemîşe ebvâb-ı

25a

mürâselât ve esbâb-ı mülâtafât ma^ctûf buyurulup a^chbâr-ı âsâr-ı zât-ı ferhunde-dişârla ve a^chvâl-i i^ctidâl-i mizâc-ı pesendîde-hı^cşâl birle ki mûcib-i tesrîh-i sîne-i a^chbâb ve sebeb-i tervîh-i dîde-i ülû'l-elbâbdur. Muhibb ü du^câ-gûylerüñüz ve müştâk-ı hevâ-cûylerüñüz ihsân-ı bî-imtinânuñuzile muğtenem ve in^câm-ı âmuñuzla mükerrerem olalar. Ba^cdehû şerâyif-i tesellümât nezemât-ı nefsi-rahmânî simât-ı şubh-ı izz ü iqbâl ve le^ctâyif-i katarât-ı feyz-i nisânî-şifât şehâb-ı mecd ü iclâl dem-be-dem mehebb-i vâridât-ı ilâhîden vâsıl ve meşabb-i berekât-ı nâ-mütenâhîden nâzil olup şanâyî^c-i bedâyî^c-i su^cûd-i tahıyyât-ı müterâkimetü'l-emvâc ve mecâmî^c-i talâyi^c-i cünûd-ı teslîmât-ı müteşâdimetü'l-efvâc birle ki müstetbâ^c-i feyezân-ı nîl-i neyl-i âmânî ve müstecma^c-ı ^cuded-i bî-^caded-i fevz-i kâmrânî ol zât-ı kudsiyyü'ş-şemâyil ve cenâb-ı marzıyyü'l-^chasâ'il hizmetine ihdâ kılınma^cktan soñra zamîr-i münîre ki yenbûc-ı zülâl-i hikem ve nehr-i nevâl-i lutf u keremdür.İnhâ-i muhibbî budur ki ^cilm-i şerîfe mahfî olmaya ki hemîşe lisân-ı beyân ma^cânî bedâyî^c-i me^châmidüñüz zikrinde nâ^ctık ve hulûş-ı cenân tebâşîr-i

şubh-ı me'âsirüñüz gibi şâdıkdur. Hemvâre nâm-ı şerîf-i huçeste-fercâmuñuz ve aḥvâl-i münîf-i maḥmûdeñüz ki tırâz-ı şahîfe-i cerîde-i fazîletdür ve ḥilye-i 'arûs-ı kaşîde-i lütf ü mekremetdür. Ke'l-virdi'l-mevrûd mezkûr-i lisân ve ke'l-verdi'l-mandûd nüzhetüñe 'anâdil ü cân olmuşdur. Beyt

În heman bülbül-i hoş-güst ki der-bâğ-ı visâl
Sâlhâ ber-gül-i ruḥsâr-ı şumâ mî-nâfid

ve ol ki aḥvâl-i şevk u ğarâm ve aḥbâr-ı taḥassür ü âvâmdur der-benân-ı aklâm-ı beyânıyla taḥrîrden ve zebân-ı elfâz-ı tıbyânla taḥrîrden müte'addî vü mütecâvizdür ve erbâb-ı raqam ve eḣâb-ı kalem ta'dâd-ı efrâdında ḥayrân u 'âcizdür çün hümâ-yı evhâm evc-i bürc-i şerefâtına irmek 'ayn-i ḥayâldür ve berîd-i eḥâm-i serḥadd-i aḣşâ-yı fezâsına varmaq maḥz-ı muḥâldür. Lâ-cerem ol bâbda itnâb-ı atnâb-ı ḥıyâm-ı kelâm ve eḣâb-ı tefâşîl-i eḣâvîl-i nâ-fercâm mücib-i melâmet ü melâl ve müsmir-i nedâmet ü kelâldür. Beyt

Tefâşîl-i ğam-ı şevkem birûnest ez-ḥadd-i fikret
Zi-taḥrîr-i beyân ân zebân-ı kilik-i râ ḥayret

'Ale'l-ḥuşûş ki Beyt

Dîde râzî ne mî-şevved be-ḥayâl
Dil kanâ'at ne mî- koned be-ḥaber

Hemân vâcibü'l-vücûd

25b

ve şâḥibü'l-cûd ve vâhibü'l-merâm ve'l-maḣşûd cenâbından istid'â olunur ki serâ-perde-i mekâmin-i ğaybden bir laḥife ibdâ' ide ki mücib-i müşâhede-i cemâl 'arûs-ı vişâl ve müstevcib-i mevâdd-ı şûret-i ittişâl olup ma'âhid-i ervâḥ-ı teşâhüd-i eḣbâḥla hem-dest ola ve te'ârif-i rûḥânî te'lîf-i cismânî birle peyveste ola. Nercû bi-maḥzı meyâmini'l-elḥâfi mutazarrî'an min vâhibi'l-âmâl îlâ'il-â'i't-tavaşşuli beynenâ kable ihtitâmi'l-'ömri bi'l-âcâl bâkî tâ kıvâm-ı kavâyim-i heyûlânî ve devâm-ı de'âyim-i mevâdd-ı şuver-i imkânî ḥable'l-metîn-i kuvvet-i vâcibü'l-vücûdla ki müsebbibü'l-esbâbdur ma'ḣûd ola ve 'urveti'l-vüşḣâ-i irâdet-i ḥaḣla ki silsile-i peyvend-i a'ḣâb u ensâbdur meşdûd ola. Kevâkib-i mevâkib-i devletmendî kaḥâr-ı rûzgâr gibi 'ale'd-devâm kemâl-i nizâm üzre ve cevâhir-i

zevâhir-i sa'âdetmendî selâsil-i leyl ü nehâr gibi ber-çarâr u mezîd-i intizâm üzre ola. Bi-hürmeti seyyid'l-enbiyâ ve senedi'l-aşfiyâ

21. Yegân-zâde Sinan Çelebi Efendi'ye gönderilen mektûb şûretidür ki cem'iyet-i ferâğ ihtiyâr itdüklerinden sonra defterdarlık keşreti tefriķasına giriftâr oldılar

Cenâb-ı mekremet-me'âb maħdimet-âyâb lâ-zâle necmen li-eşhâbi'l-hidâyeti ve recmen li-erbâbi'l-ğavâye bi-hürmeti'l-evtâdi ve'l-aķtâb hemân Hakk sübhânehü ve te'âlâ hem-ginân-râ bâ-hod âşinâyî ve ez-hod rehâyî ve bî-hod hâcet-i revâyî ve der-hod zevķ u şafâyî müyesser konâd ve nezd-i yegân-ı bî-dil-râ ez-bî-behregî devrân-ı maħfûz ve devrân-ı ğâfil-râ ez-behremendî nezd-i yegân maħfûz dârâd bi'n-nebiyyi ve âlihi'l-emcâd ba'ce ez-carz-ı niyazmendî vü dil-bestegî ve a'lâm-ı ârzûmendî vü şikestegî ma'rûz-ı zamîr-i münîr-i hürşid-nazîr ki mir'ât-ı şuver-i esrâr-ı ilâhî ve câm-ı cihân-nümâ-yı erine'l-eşyâ'e kemâhîdür. Oldur ki 'ilm-i şerîfünüz muhîtdür ki cem'î fi'l ü kudret ve âşâr-ı keşret ki mezâhir-i kevnîyyeden şadırdur. Fi'l-haķîķa cenâb-ı Hakkdan ve ol kâdir-i mutlaķdan zâhirdür. Lâ-fi'le li'l-ayni belî'l-fi'lü li-rabbihâ 'alâ cerî emrihi yekûn *vallâhü haleķakûm vemâ-tâ melûn. Rubâ'î*

Ez-heme 'acz ü nîstî maḫlûbest

Hestî vü tevâbi'eş zi-mâ meslûbest

În ust be-dîd âmede der-şûret-i mâ

În kudret ü fi'l ez-an be-mâ mensûbest

Çün cem'î şifât u aḫvâlün ve âşâr u ef'âlün ğayre isnâd ve âhire istinâdı mecâz u güzâfdur ve 'ale'l-haķîķa hazret-i

26a

Hakkâ muzâfdur. Pes erbâb-ı imkân ve eşhâb-ı kevn ü mekândan her taķşîr u noķşân ki zuhûr ider. Ânuñ şûret-i beşerde cilve itdüği aḫkâm-ı beşeriyetden fiķdânı vü 'ademiyyeti cihetindendür ve illâ vücûdı min ḫaysü'l-vücûd ḫayr-ı maḫzudur. Mısrâ'

Şerhâ heme muḫtezâ-yı ğayrest

Muḥakkaḫ hemîn ʿarîf oldur ki her nefes aıla nazâr eyler ve kesret-i fûrûʿuñdan rehzenlikden ḥazer eyler. Eger şüyûnât-ı zâtîyye ve tenezzülât-ı şıfâtiyye tarafına mültefit olursa nûr-ı ḥaḫla nâzır ve ser-vaḫtinde cân u dil birle ḥâzır olur. Rubâʿî

Envâc-ı ʿatâ gerçi Hudâ mî-baḫşed
Her ism ʿatiyye-i cüdâ mî-baḫşed
Der her nefes ân ḥaḫîḫa ʿâlem-râ
Yek ism-i fenâ ve yek bekâ mî-baḫşed

Şekk yoḫdur ki mecmûc-ı ʿâlem aʿrâz-ı müctemiʿadur. ʿAyn-i vâḫidde egerçi kim cevâhir-i müteferriḫa görünür çeşm-i câhidde zîrâ telbîs-i aḫkâm u âşâr ve telemmüs-i evzâc u eṭvâr aʿzam-ı hicâb ve eşedd-i niḫâbdur. Şiʿr

Ḥaḫîḫatün zaherat fi'l-kevnî kudretühâ
Fe-ezherat ḥâzihi'l-ekvâne ve'l-ḫucebâ
Tenekkerat bi-ʿuyûni'l-ʿâlemîne kemâ
Teʿarrefet bi-ḫulûbi ʿurrafîn üdebâ
Fe'l-ḫalku küllühüm estâru ṭalʿatihâ
Ve'l-emru ecmeʿuhüm kânû lehâ nuḫabâ
Mâ fi't-teseṭtüri men ze'l-ekvâni min acebin
Bel kevnühâ ʿaynühâ mimmâ terâ ʿacebâ

Bir ḥaḫîḫatdür ki gâḫ merâtib-i külliyyede ve gâḫ merâtib-i cüz'iyede zuḫûr eyler. Beyt

ʿAşkest ve bes ki der-dü cihân cilve mî-koned
Gâḫ ez-libâs-ı şâḫ ger ez-kisvet-i gedâ

Lâ-cerem ʿaceb degüldür ki bu diyâr-ı vaḫdetüñ âşinâları biġâneler gibi bi-ḫasebi'z-zâhir ġarḫ-âb-ı kesrete ve girdâb-ı ḫayrete düşeler ve işbu şahrâ-yı ḥaḫîḫatün râh-peymâları dîvâneler gibi bi-ḫasebi's-şûret âşüftelikler ve ser-geştelikler göstereler ammâ bi-ḫasebi'l-bâṭın ḫâşâ ki bu müncelâbdan dâmen-i

‘ışmetlerin âlûde ve bi-ḥasebi’l-ḥaḳîḳat işbu çirk-âbdan pâ-y-i himmetlerin fersûde kılalar. Beyt

Ez-derûn şev âşinâ ve ez-birûn bîgâne şeveş
İnçünîn zîbâ reviş kim mîyüftad ender-cihân

Çün geşfî rûḥ-ı lenger-i mihr ü muḥabbet ve ‘alâḳa-i esbâb-ı ḥuzûr u cem‘iyyet birle peyveste-beste vü merbûtdur. Sâlhâ rûzgâr-ı tefriḳayla ser-gerdân dahî olursa yine merci‘i sâḥil-i necât ve maḳarr-ı mersen-i zât u şifâtdur. Nazm

El-ḳavmü ihvânü şıdḳın beynehüm nesebün
Mine’l-meveddeti lem ya‘dil bihi sebebün
Terâza‘û dürrere’ş-şahbâ’i beynehüm
Ve evcebû er-razi‘a’l-ke’sü mâ-yücibü

26b

Lâ-yahfezûne ‘ale’s-sekrânı zilletihüm
Velâ-yürbîke min aḥlâḳihim raybün

Maḳşûd-ı aşlî bu tezkire-i tezekkür-i beyândan ve ğarâz-ı küllî bu muḳaddime-i tenbîh ü tibyândan oldur ki ihlâs-ı muḥlişân-ı ḳadîm ve ihtişâs-ı ḥâşşân-ı ḥamîm vesâyıt-ı iltifât-ı ekvân ve revâbiḥ-ı iltiyâm-ı ihvân-ı zamân birle mensî olmaya.

Beyt

Ġulâm-ı himmet-i ânem ki zîr-i çarḥ-ı kebûd
Zi-herçî reng ta‘alluk pezîred âzâdest

Egerçi kim insân-ı nisyândan müştakdur ki evvelü’n-nâsî evvelü’n-nâsî amma her zaman tedârik-i aḥvâl ‘âlem-i iḥsâna mülḥakdur. İn lem tekün terâhü fe-innehü yerâke. Beyt

Ferâmûşem me-kon maḳşûdem înest
Ferâmûşî ne-şart-ı dostânest

Yoḳsa ḥuzûr-ı felek-maḥzaruñuzda ve mevḳûf-ı melek-manzaruñuzda birkaç ‘ibârât-ı sakîm ve elfâz-ı aḳîm birle küstahlık eylemek ya ḥaḳîḳat-ı ḥalden ğaflete ya celiyyetü’ş-şânuñuzdan cehâlete râci‘dür. Şi‘r

Cenâbüke bahrun fi-küllî'l-fünûni femâ
İhdâ'ü dürrin ile'l-bahri mine'l-edebi

İnşâ'allâhü'r-rahmân ol ki fuķarayla olan  alâķa-i ma neviyyed r. Yevmen fe-
yevmen ķaviyye olup ilâ-ķiyâmi's-sâ at ve sâ ati'l-ķiyâm inkıtâ  u infı âm
bulmaya ve anlar ki bu  ayife ile irtibât u iltiyâm itmi lerd r ve m nâsebet  
m   ahabet ķılmı lardur.  Ayn-i  inâyet n zle menz r ve h sn-i ri ayet n zle
mesr r olalar. Bâķi devlet-i d  cihânî ve sa adet-i câvidânî bâd bi'n-n ni ve' - ad

22. Ba zı yârâna istid a-yı himmet i in Defterdar  Abd 's- selâm Beg'e g nderilen  ret-i mekt bdur

Selâm n  avlen min rabbın rah m ve ta iyet n fazlen  an berrin ker m
envâ -ı niyazmend  v   ikesteĝi ve e nâf-ı ârz mend  v  dilbesteg  birle ithâf
olunduķdan sonra ma r z-ı zam r-i m n r-i h r d-naz r oldur ki her ne de l 
erbâb-ı fakr u ferâĝat n ibramı ve e hâb-ı z ll   kanâ at n ilhâh u ikdâmı a yân-ı
 izzet  n nde maķb l ve erkân-ı devlet yanında icâbete mev  l deg ld r. Yine
anlar ol âstâne-i kerem-  iyâneden istid alarını ve ol s dde-i sa adet-ni âneden
teķâzâlarını kesmezler. Men  alebe  ey'en vecedde vecede ve men  ara a bâben
velece velece. Her zamanda ehl-i h cete ve  a'ife-i mu abbete hu u an ki lâyıķ-ı
merhamet ve m ste aķķ-ı himmet ola. Mu in   zah r ve del l   destĝir olmak
dilerler ki innallâhe yuhibb 'l-m lah n fi'd-du a'ı veh ve de'bu'l-fuķarâ'

27a

ĝayet  mâ fi'l-bâb kendi nefsleri i in  arz-ı h cet ve ızhâr-ı minnet itmezler. Fe-
emmâ ihvân-ı  afânu  ve hallân-ı vefânu  murâdâtınu  ta  iline sâ iler ve c n u
dilden bi'l-ihlâ  dâ ilerd r. Beyt

Nabz-ı  a ıķ-ı b -edeb ber-m -cehed

H  ten-râ der-kef-i  eh m -nehed

Maķ ud-ı k ll  ve me'm l-i c melf  bu tert b-i muķaddimâtdan oldur ki i bu
h mil-i hamâ'el-i du a ve nâķıl-i melh mil-i  enâ felan bende n z ki kem l-i

istikâmetle ma^crûf ve mezîd-i emânetle mevşûf sa^cy u kifâyet ve zabt u himâyet ehl-i kimesnelerünüzdendür her ne hizmete kónsa hakkından gelür ve her ne mansıba naşb olunsa kemâ hüve hakkühü ^cuhdesinden gelipdür huşûşan felânü'd-din paşa yessera'llâhü ma-yeşâ hazretlerinün hâk-i pâ-yi şeref-fezâlarına nisbet-i tammesi ve elinde anlardan şefâ'at-nâmesi dahî vardur. Hâliyen bî-cîhet elinden ciheti gitmiş ve tayıfe-i agrâz anuñ hakkında nâ-sezâ sözler söyleyüp gadr itmiş. Lâ-cerem ol bâb-ı mekremet-me'âbuñuza ^carz-ı hal ve ibrâz-ı maşdüka-i mâ-fi'l-bâl için çehre-i ^cubüdiyyete sürüyü revâne oldu. Şân-ı kerîmünüzden mes'ül ve lütf-i ^camîmünüzden me'müldür ki ^cinde'l-vüşül ^cayn-i ^cinâyetünüzile manzûr ve hüsn-i ri^câyetünüzile mesrûr kılınup istid^câ-i muhlişân huşûle mevşûl ola. Bu huşûşda bu huşûmetde cenâb-ı mekremet-me'âbuñuzda ne demek gerek ki inne min ^câdâtî's-sâdât sâdâtü's-sâdât

Bûd-ı vâşık-ı recâyî men ki vâhib
Zi-mahz-ı vehb der-bâğ-ı mekâsib
Çünâneş der-ber-âred şâh-ı ümîd
Ki bâşed meyve-eş iqbâl-i câvîd

23. Ba^czı ihvân-ı kirâma tesellî için gönderilen şûret-i mektûbdur ki rûzgâr-ı zûrgârdan vecâhet-i kâdr ü câhlarına şikest irişmişdür.

Du^câhâyî ki ber-leb-i nâ-resîde nevîd-i festecebnâhâ şenîde envâ^c-ı şikestegî vü itizâr ve eşnâf-ı dilbestegî vü inkisâr birle ihdâ olunduğdan soñra ma^crûz-ı zamîr-i münîr-i zamâyir-güşâ ve hâtır-ı ^câtır-ı havâtır-nümâ oldur ki eger bu muhibbân-ı hevâ-h^vâh ve muhlişân-ı bî-iştibâh tarafından intibâh-ı ahvâl-i pürmelâl ve inkişâf-ı mâ-fi'l-bâl

27b

buyrulursa hâliyen meyâmin-i himem-i ^câliyeñüz birle bi-ğamdillâhi ve'l-minne künc-i ferâgatde ve şâhn-ı şihhatde rûz u şeb bi'l-ihlâş du^câ-yı hayruñuza mülâzemetde biline ammâ ol ki levâ'ic-i iştîyâk ve bevâyiğ-i derd ü firâkdur. Beyânla taşvîre ve zebân-ı nükte-dânla takrîre kâbil degüldür. Beyt

Çü nîst ħamd-i zebân-ı şerh-i ħâl-i dil-kerden

Zebân çerâ nehem ez-hâme der-dehân-ı devât

Eger hâtır-ı câtır birkaç gün gonca-girdâr bürüdet-i rûzgârdan dil-teng ü beste ve nihâl-i iqbâl-i tâkvâr ve tîğ-ı idbârdan mecrûh u şikeste oldu ise cây-ı gam ve maḥall-i elem degüldür. Beyt

Her zaman be-her ḥarâbî-yi dil-i ehl-i ḥıred
Der-cihân-ı nev^c-i diğer ḥükm-i be-tedbîrî çend

Şi'r

E'd-dünyâ dârun üssiset 'ale'l-belvâ
Fe'l-ıyşü fihâ bilâ-belvâ muḥâlün

Beyt

Be-her sû bülbül-i câşık-ı be-efgân
Teğamm-ı zîn-i meyân-ı bâd-ı şabâ kerd

Hâliyen cümelüni himmet-i muḥlisân aña maşrûf ve tamâmî-yi nehmet-i dâciyân şü ki meşğûfdur ki inne fi-eyyâmı dehrüküm nefehâtün elâ fe-te'arrazû lehâ muḳtezâsınca veli'r-raḥmâni elṭâfun ḥafıyyetün mübteğâsınca 'an-karîb mehebb-i ğaybden nesâyim-i elṭâf-ı ilâhî ve fevâyiḥ-i a'ṭâf-ı nâ-mütenâhî hübûb idüp nîsân-ı letâyif-i sübhânî birle çehre-i dilden ğubâr-ı vahşet külliyyen refte ve ravza-i 'ızz ü iqbâlünüz gül gibi tamâm-şüküfte olup şâhsâr-ı âmâl-i zî-bâlünüz eşcâr-ı cinân-mişâl cevâhir-i ešmâr-ı sükkerbârla meşhûn ve mâl-â-mâl ola ki eş-şabru miftâḥu'l-ferec fi'l-ḥaḳîḳa câḳıl u kâmil bu dünyâ-yı dünüñ ve çarḥ-ı bukalemünüñ ne iqbâlınden şadmân ve ne idbârından perîşân olur. Belki iqbâlini idbâr ve idbârını iqbâl bilür ve sürûrunı şürûr ve miḥnetini minḥat fehm idüp aña göre câyş u cışret kıılır. Ḥuşûşan ki ekşeriyâ câhla vecâhet virüp ve cayn-i cinâyetle 'ummâl-i zû-mâle nazar eyleyüp nebâhat arturur. Beyt

Felek be-merdum-i nâdân dehed zimâm-ı murâd
Tevâhül-i dâniş ve fazlı hemîn ğünâhet bes

Çünkü felek-i dün-perverüñ dün ü ğün pişesi her süfleye destğîr olup ser-efrâz itmekdür ve sipihr-i bed-mührüñ her zaman endîşesi

28a

lîme rûşenâ-bahş u zahîr olup iczâz u ikrâm eylemekdür. Bes niçün zahîr-i teşvîr gibi bîdâdı zamânedem dem-be-dem feryâd idüp bu beyti yâd u âşinâ içinde yâd idüp nâle kılavuz. Beyt

Mer ez-dest-i hünerhâ-yı hîştên feryâd
Ki her yeki be-digergüne dârdem nâşâd

Âdemîye cevâhir-i zevâhir-i fezâyil her zamanda zîb ü zîver yeter ve âb-ı rûy-ı dil-cûy-ı hüsn-i haşâyil ve lütf-i şemâyil-i revnağ u fer yeter. Beyt

Ki kâm-ı în cihân çendân nîrezed
Ki gâhî be-her o berdârî ez-cây

Hemvâre recâ-yı vâşık oldur ki ber-müntehâ-yı ümniyyet ol ki vâsıta-i sa^câdet-i dü cihânîdür ve râbıta-i izzet ü kâmrânîdür. Bâ-şihhat ü selâmet müyesser bâd innehu ra'ûfün bi'l-^cibâd

24. Dostlardan birinün ibkâ ciheti için dergâh-ı gerdün-penâha yazılan şûret-i ^carz^cdur

Bârgâh-ı cihân-penâh-ı gerdün-iştibâha ki bûsegâh-ı şifâh-i ekâsire ve secdegâh-ı cibâh-ı kayâşırâdur. Âdâb-ı tevâzu^c u intihâl ve etvâr-ı terâfi^c u iclâl birle ^cubûdiyyet çehresin sürmekden ve hizmet cebhesin urmağdan sonra ^carz-ı zerre-i hâksâr ve bende-i bî-miğdâr oldur ki işbu râfi^c-ı ruğ^ca-i bendegî felân bendeñüz hizmetinde kemâl-i sa^cy u kifâyet ve mezîd-i cehd ü sa^câdet birle dakîka vü rakîka fevt itmeyüp dâmen-i der-miyân rûz u şeb püyandur. Ne aqvâlınden bir dil rencîde ve ne efâlinde bir cân remîdedür. Belki cemî^c-i ahvâli mîzân-ı ^cağılla sencîdedür ve cümle hışâli kânûn-ı kiyâset ve kâ^cide-i firâset üzre pesendîdedür. Her ne emre mübâşir olsa ^cuhdesinden gelür ve haqqın edâ kıılır. Her vecihle lâyıq-ı himmet ve müsteħaqq-ı ^cinâyetdür. Hâliyen elindeki kifâf-ı ma^câş olan cihetine ba^czı müfsidler el karmak dilerler imiş ve zimmetinde baldırın kuruğuğı hizmet-i pür-milnete ba^czı eşirrá ayak tolamak isterler imiş.

Lâ-cerem mesfûr dahî ahvâl-i bi-emlâlinüñ 'alâ mâ-hüve'l-vâkı' südde-i seniyye-i 'adâlet-âyâba i'âmın taleb itdügi ecilden ol ki masdüka-i hâl ü kâldür. Bir sebîl-i şıdık u icmâl türâb-ı bâb-ı sa'âdet-nişâba ve hâk-i pâ-yi siyâdet-intisâba tenbîh kılındı. Mutazarra'dur ki mezbûr çâker-i dîrîneñüz şâyir kulzüm-i

28b

kerem ve yümm-i himem gârîkları ferîkından mahsûb u ma'cûd olup ve 'ayn-ı 'inâyetle manzûr olmağla beyne'l-emsâl ve'l-akrân mağbût u mahsûd kılınup ye'ûdü mine'l-bâbi'l-'âli maḥbûren ve ilâ-ehlihi mesrûren dâyimâ ol âs âne-i sa'âdet-âşiyâna felekiyyü'l-esâs ve maḥla'ı envâr-ı iktibâs-ı *fa'ḥküm bi'l-'adli beyne'n-nâs* bâd bi'n-nûni ve's-şâd ve bi-ḥurmeti men naḥaḥa bi'd-dâd

25. Anḫara şehrindeki Kışsa-ḥân 'Ivaza irsâl olunan cevâb-nâme şûretidür.

Cenâb-ı ḥullet-me'âb mevlânâ 'Ivaż-ı kâm-yâb zâ'afallâhü ecre ḥasenâtihi bi-aḥseni'l-'ıvaż ve ce'ale umûra evlâhü ve ührâhü bilâ-mu'âmeleti'r-riyâ ve'l-garaż şol taḥiyyât-ı şafâ-engîz ki kışsa-i guşsa-i ahvâl-i 'âşıkân gibi ser-â-ser derd ü niyâz dur ve ol teslîmât-ı vefâ-âmîz ki ḥikâyet-i bâ-şikâyet-i ef'âl-i ma'sûkân gibi ser-be-ser sûz u güdâz dur. Kavâfil-i ervâḥ-ı şerîfeti'r-ribâ' ve kavâdim-i *ülî ecniḥatin meşnâ ve sülâse ve rubâ'* birle iḥâf u iḥdâ kılınduḫdan soñra ma'rûz-ı muḥibbâne oldur ki eger dostân-ı kadîm ve yârân-ı ḥamîm tarafından istiḫşâ-yı mâ-fi'l-bâl olunursa cemî'i yârân 'ale'l-'umûm muntazır-ı ḫudûm ve temâdî-i eyyâm-ı firâḫuñuzile mağmûm ve tevâlî-i eyyâm-ı iştîyâkuñuzile mehmûm u maḥmûm biline. Nice olmasunlar ki sizler bu diyâra elvedâ' idelden berü ser-cümle mecma'-ı eşvâk-ı dil-i 'uşşâḫ gibi perîşan belki şafâ-yı cem'iyyet-i eşḫâb u vifâḫ gibi bî-nâm u nişân bulmuşdur. Beyt

Yâr-ı ruḥsâr nühüftest pes perde-i nâz

Âh eger bâd-ı şabâ perde-güşâyî ne-koned

İttifâk bu esnâda mektûb-ı meserret-mensûbuñuzla bunda ğayy-i yârân-ı ğam-ı^Vârûñ hüçüm-ı şevk u muhâbbetin ve ol merzbûm-ı harâbekârûñ ğumûm u vahşetin beyân idüp ızhâr-ı âlâm u iclâm-ı ğarâm itmişsiz belî. Şi'r

Fe-ğadtü zamâne'l-vaşlı ve'l-mer'ü câhilün
Bi-ğadri lezîzü'l-‘ayşi ğable'l-meşâyibi

Şekk yokdur ki ‘aleyküm bi’s-sevâdi'l-‘azîm hadîsdür mu‘azzam. Huşûşân sevâd-ı Burûsa ğumiyet ‘ani’d-ğarri ve'l-be’sâ ğurretü'l-‘uyûn-ı her diyâr-ı pür-envârdur ve ğülzâr-ı riyâz-ı beyâz-ı ruhsâra-i rûzgârdur ve çeşmesâr-ı ğıyâz-ı âb-rûy-ı felek-i devvâr ve ğayret-i hûr-ı tâbdârdur. Beyt

Hoşa be-resâ vü vaz‘-ı bî-mişâleş
Hudâvendâ nıgeh dâr ez-zevâleş
Be-her sû çün behişt âb-ı revânî

29a

Ki kevşer-i bî-ğarârest ez-zülâleş
Cenâb-ı mîr efendi ve muşallâ
‘Abîr-âmîz mî-âyed şimâleş
Şeker-i lebhâ-yı şûr-engîz-i îñ şehîr
Heme çün Yûsuf-ı Mışrî cemâleş
Beyâ çün Lâmi‘î her dem taleb kon
Şafâ-yı feyz ez-şâhib-i kemâleş

Egerçi kim cevr-i devr-i bî-pürkârla ve ğahr-ı zehr-i rûzgâr-ı hunhârıla bu diyâr-ı behişt-âşâr dahî dil-fikâr ve bir miğdâr ğâksâr olmışdur. Ammâ nokşân u nekbeti ve ğusrân u fetreti kemâle irmişdür. Ümîddür ki eş-şey’ü izâ câveze haddehü in’akese zıddehü be-her hâl ölüsi Bursa’nuñ yegdür dîrisinden ğalan şehrûñ. Kıt‘a

Mâh-ı rûyân ez-în zemîn ğîzend
Serv-i ğadd-i an ez-în çemen rüyend
Bâd-ı Firdevs ez-în hevâ yâbend
Ēül-i cennet ez-în demen büyend

Nefs-i Firdevistân ve hûrân-râ
 Tâlibân-ı enderîn mekân cûyend
 Heme çün la'î-i lâle ruhsârend
 Çün benefşe heme siyeh-mûyend
 Hemçü mül-i hoş-liqâ ve hoş-tab'ned
 Hemçü gül-i hoş-nesîm ve hoş-bûyend

Hemân me'mûl u mes'ûl oldur ki şıla-i şûrî ve ziyâret-i zarûrî emri birkaç gün iķâmetle tamam olmuşdur. Min ba'd c'inân-ı c'azîmet-i ihvân-ı şafâ ve hullân-ı vefâ cânibine döndürmek gerekdür ve bâdbân-ı himmeti dâru'l-mülk-i ahibbâ ve karargâh-ı eşdîka tarafına çevürmek gerekdür ki hubbû'l-vaţan mine'l-îmân. Fi'l-ħaķîka bunlaruñ civâr-ı c'inâyetleri ve kenef-i himâyetleri taħķîka mütevâşıldur.

Nazm

Berâ-yı dostân cân-râ fedâ kon
 Ve lîkin dost ez-düşmen cüdâ kon
 Ki bâşed dostân yâr-ı Hudâyî
 Dileş rûşen be-nûr-ı âşinâyî

Diger

Ber-ruh-ı herkes ki nîst dâğ-ı gulâmî-yi o
 Ger peder-i men bûd düşmen u ağyârem ost

Diger

Her ki bâ-mâ zi-reh-i âdem yârest
 Ger zi-cuşşâķ-ı reheş nîst zi-bîgâne-i mâst

Pes her kişi ki ğafletiyle güherin ħâke şalmaķ ve ħar-ı mühre için tehevvr idüp deryâya talmaķ olmaz ki ķadru'l-mer'i bi-himmetihi ve mahalle-i ğurânda âyinedârlıĝ itmek ve kelle-i sûtûrân için ciger-ħ^vârlık eylemek c'âķıllar işi ve kâmiller cünbişi degüldür. Nazm

Pâyet çü beste nîst be-ħâk sefer be-kon
 Kez bâd-ı o nesîm-i bahârî be-cân resîd

Der-türbetî bone zi-kitf-i yâr ki enderu
 Her şubh bûy-i müşk-i tatârî be-cân resed
 Der-pîşe-i şikâr be-kon kez fevâyides
 Rûzî hezâr kevn-i şikârî be-cân resed

29b

Vallâhü yehdî ilâ sevâ'i'ş-şevâb ve ileyhi'l-merci'cu ve'l-me'âb ba^cdehu şöyle istimâ^c olundu ki burc-i âmâlden bir ahter-i ferruh-fâl tûlû^c eylemiş. Hürşîd-i âyîn ve zühre-cebîn olmağın zamîr-i münîr-i husûf-pezîr olmuş çün hayr u şer eger zen u ner ne yerededür ve degmeñüz 'alâ-vechi'l-yağîn ma^clûm ve dem-be-dem mebâdî fevâyid-i taşavvurât-ı zâhiriyle taşdîk-i hâl netâyic-i mefhûm degüldür. Bes bende niçün hod-râylik ve bâd-peymâyılık idüp umûrını haqqâ teslîm itmez ve gönülüne el-hayru mâ-ahtârahüllâh nüktesin ta^clîm eylemez. 'Ale'l-huşûş ki Beyt

Vele't-te'nîtü li-ismi'ş-şemsi 'aybün
 Vele't-tezkîru fahrûn li'l-hilâli

İnşâ'allâhü'r-rahman 'Â'îşe-i devrân ve Fâtîma-i cihân gibi güzîde-i 'âlemiyân ve zübde-i kevn ü mekân ola bâkî sa^câdet-i dâ'im ve selâmet-i kâ'im bâd bi'n-nûni ve'ş-şâd.

26. Burûsa kağısı 'Abdü'l-vâsi^c Efendi ağzından nâyibleri
 Eflâtun-zâdeye merhûm tevaqqu^c cihet için yazılan şûret-i
 'arzdur

Ba^cde ta^cfîri'l-vechi fi's-süddeti's-seniyyeti's-sâmiyeti ve taqbilî'l-
 'atabeti'l-'âliyyeti'l-'âliyeti'n-nâmiyeti lâ-zâle ebeden efnâhâ min en ya^cfera
 fihi'l-cibâh velâ-'araştühâ min en yeterâhama li-istilâmihe'ş-şifâhe ma^crûz-ı dâ'i-i
 fakîr ve bende-i haqîr oldur ki pâdişâh-ı nısfet-nışâb ve zıllullâhi 'adâlet-âyâb
 e'azzallâhü enşârehüden Anaıolı vilâyetinde olan eski kağı nâyibleri tecdîd
 olunmak için hükm-i vâcibü'l-itbâ^c şâdır oldu diyu istimâ^c idicek hâliyen

nâyibümüz olan fahrü'l-ahâlî ve zühru'l-mevâlî Eflâtun-zâde bendeñüz ki kemâl-i ehliyyetle mevşûf ve diyânet-i fekâhetle ma'rûf huşûşân fûnûn-ı inşâda ve belâgat u berâ'at-ı ifşâda ve ahkâm-ı mer'ıyye ve hucec-i şer'ıyyede yed-i beyzâsı vardır. Erbâb-ı belâgat-ı fazlına muğterifler ve eşhâb-ı feşâhat-ı ma'ârifinden mu'teriflerdür. Bu emr-i 'âlnüñ kendüye şumûlin ve tenâvülin bilüp sem'an ve tâ'aten diyüp niyâbet-i hizmetinden ferâgat-ı küllî eyledi. El-hâletü hâzihi müşârü'n-ileyh her vechile lâyıķ-ı himmet ü 'inâyet ve müsteħaķķ-ı merħamet ü ri'âyet olup ve ħazret-i şâhib-ķırân ħalledet ħilâfetühü ilâ-âhiri'd-devranuñ defe'ât-ı keşîre ile 'an-şamîmi'l-fu'âd ve ħulûşi'l-i'ctikâd ħademât-ı mebrûrelerinden

30a

bulunup maħrûsa-i Burûsa'nuñ eyyâm-ı fetretinde ve hengâm-ı ħayretinde muħâreset ü muħâfazatında sa'y-i belîğleri zuhûra gelmegin sâbıķan bir def'a dahî niyâbet-i mezkûreden ferâgat itdükde mezîd-i 'âtıfet-i pâdişâhî ile ma'cûf olup ma'şeti ve sedd-i ramakı için Burûsa'da olan Yıldırım Ĥân 'aleyhi'r-rahmetü ve'r-rıdvânüñ meşîhati şadaķa olunmuş idi. 'Ale'l-ħuşûş ki maħrûsa-i Burûsa'nuñ def'a-i şâniyede olan ihtirâķı ibtilâsıyla cem'c meskenleri ve ekşer esbâb-ı zarûriyyeleri muħterik olup ġâyet faķîrû'l-ħâl ve medyûn u münkesiru'l-bâl düşmişdür. Tazarru'c oldur ki yine 'inâyât-ı ħâķâniyye zuhûra gelüp meşîhat-i mesfûre ya anuñ mu'âdili bir dirlik iħsân u şadaķa buyrulup mûmâ-ileyh bendeñüz müreffehü'l-ħâl olmağla sultân-ı rub'c-ı meskûnuñ bi'l-ğudüvvi ve'l-âşâl du'â-yı sa'âdet-i rûz-efrûzına ħulûş-ı niyyet ve iħlâs-ı tavıyyetle mülâzemet ü iştigâl idenlerüñ zümresinden ola. Ol ki mâ-hüve'l-vâķi'cdür dergâh-ı cihân-penâh-ı murâd-baħşe ki hemîşe ķible-i iķbâl ve ka'be-i âmâldür. Bu 'ubûdiyyet-nâme ile 'arz olundu. Bâķî fermân re'y-i 'âlem-ârânuñdur.

27. Seyyid Aḥmed Buḥârî ‘aleyhi rahmetü’l-bârî hazretleri hakkında ba‘zı kâşırîn-i hâsırînden şâdir olan ta‘nuñ cevâbidur.

Ba‘de el-ḥamdü li-veliyihi ve’ş-şalâtü ‘alâ-nebiyyihi ve ‘alâ-‘itretihi ve şahbihi’t-tâhirîn ve ‘ale’l-e’immeti’l-mühtedîne ecme‘în bilgil ve âgâh olgıl ey fırka-i kâşırîn ve ey zümre-i hâsırîn ey ihvân-ı cehl ü hevâ ve ey ḥallân-ı kibr ü ğurûr *lâ-yagurrannekümü’l-ḥayâtü’d-dünyâ velâ-yagurranneküm billâhi’l-ġarûr* rahimallâhü imre‘en ‘arafe қадrahü ve lem yette‘id tavrahü bilsem bu cür‘etüñ sebebi cehâletüñüz midür yoksa dalâletüñüz mi ki eşhâb-ı şalâḥ u sedâd ve erbâb-ı felâḥ u reşâd hakkında sû-i zan idersiz ve bunca meḥâmil-i şâliḥa variken mefâsid-i zu‘muñuzca tarîḳ-i mustakîmi koyup egri gidersiz. Meger sem‘i cem‘üñüze ve ğuş-ı hûşuñuza ḥamlü’l-mü’mini ‘ala’ş-şalâḥ toқunmamışdur ve *inne ba‘de’z-zanni lâ-yuġnî mine’l-ḥaқḳı şey‘en ve inne ba‘de’z-zanni ismün* âyeti oқunmamışdur. Şer‘an bir kimsenüñ küfrüne toқsan toқuz қavl olsa ve îmanına bir қavl bulunsa ol bir қavl ile ‘amel evlâ vü evceb iken siz bir ‘azizüñ şihḥat-i ḥâline ve istikâmet-i fi‘âline

30b

bunca ‘ulemâ vü fuḫalâ ve üdebâ vü ‘uḫalâ ve eşhâb-ı naқl u erbâb-ı ‘aқl ittifaқ itmişken kendü ḥayâl-i fâsidüñüzle ve istidlâl-i kâsidüñüzle қaḫḫ u mezemmetine ve tarḫ u mesebbetine meşġûl olursuz. Mışra‘

Ender-âyîne nazar cüz be-safâ ne-tevân kerd

Fe-veylün leküm şümme veylün leküm bu ne resme tavr-ı İslâm u dîn ve nice resm ü âyîndür tûbû min hâze’l-‘ameli’l-қabîḥ ve’l-i‘tikâdi’l-fazîḥ *yâ eyyühe’l-kâfirüne lâ-afbüdü mâ-tafbüdüne* entüm berî‘üne. Bes müselmân olana lâyıḳ degüldür ki şî‘âr-ı meclisleri mezemmet-i şulahâ ve ğüftâr-ı ünsleri ğıybet-i fuқarâ ola *vemâ-leḥüm bi-zâlike min ‘ilmin kezzebe’llezîne min қablihim ḫattâ zâḳû be’senâ қul hel ‘indeküm min ‘ilmin fe-tuḫricühü lenâ in tettbf üne illa z-zanne ve in entüm illâ taḫruşûn* be-düristî her қavl ki ‘alâ vechi’l-yaқîn söylenir bir nürdur ve illâ medârı vehm ü zan ola kızb u zürdur *elâ la’neta’llâhi ‘ale’l-*

kâzibîne hâşâ mü'min ü ehl-i inşâf ve cân u dili pâkize vü şâf olanlar üzürü mevtâküm bi'l-hayri dinilmiş iken bir bölük kendü emsâli cühhâl-i perîşan-ahvâli ve füssâk u nemmâmı ve hussâd u zemmâmı cem^c idüp *şeyâtîne'l-insi ve'l-cinni yûhî ba'zuhüm ilâ-ba'zin* kabîlinden olup şulehâ ve sâdâta ve zevât-ı sâdâta zebân-dırâzlık eyleye ve *yalısebûne ennehüm yuhşinûne şurf'an* elâ inne *hızbe'ş-şeytâni hümü'l-hâsirûn*. Beyt

Mâ-zarra şemse'd-duhâ ve'ş-şemsü tâli^catün

En lâ-yerâ zav'ehâ men leyse zâ başarin

Beyt

Ger ne bîned be-rûz-ı şeb-pere-i çeşm

Çeşme-i âftâb-râ çi günâh

Eger hussâd-ı bî-sedâd ve erbâb-ı cinâd ve eşhâb-ı fesâd ki gür-i mâder-zâd ve mecnûn-ı nâ-reşâd kabîlindendir. ^cAql u dânişde kılllet-i bizâ^catına ve diyânet ü şiyânetlerinüñ izâ^catına inşâf u i^ctirâf eyleye. Mesed-i hasedle mahnûk ve nâr-ı zât-ı leheb birle mahrûk olmazdı. *Yurîdûne en yutff'û nûrallâhi vallâhü mütimmü nûrihi* Belî tâyife-i şekâ vü şikâkuñ pîşesi ve şirzime-i küfr ü nifâkuñ endîşesi herze vü hezeyân ve iftirâ vü bühtân olur. Kıt^ca

Qîle inne illâ âlihi zû veledin

Qîle inne'r-rasûle kad kehenâ

Mâ-neca'llâhü ve'r-rasûlü ma^can

Min lisâni'l-verâ fe-keyfe enâ

Ezelden böyledür gerdüne ^câdet dile artuk düşer ehl-i sa^câdet. Fuqarâ ahvâlinden söylemek anlara müsellemdür ki

31a

bâtınları denis-i beşeriyetden muṭahhar ya zamîrleri nûr-ı firâsetle münevver ola ki ittekü firâsete'l-mü'mini fe'innehü yanzuru bi-nûrillâhi ve *'allemnâhü min ledünnâ'ılmen* ve bu nûrıyla münevver olmağın ^calâmeti oldur ki gönül kazûrât-ı dünyayla âlûde ve cân-ı riyâset ü shevâtla fersûde olmaya. Zîrâ ehlullâh Hâk te^câlânun ^carâyisidir. Kemâ-verede fî'l-haberî ^can-hayri'l-beşer ^caleyhi's-selâm

ilâ-yemvi'l-kıyâm ehlu'llâhi ʿarâyisullâh bes ğayret-i haq anları nâ-mahremler nazarından mestûr eyler ve dâmen-i ʿiffetlerine her âlûde-dâmenüñ destini irgürmekden dûr eyler. Evliyâ'î tahte kabâbî lâ-yaʿrifühüm ğayrî bu maʿnâyı mü'eyyid ve bu nükteyi mü'ekkiddür anlar beşeriyet kubbeleri altında mestûrlardur. Hudâdan cüdâ olan anları bilmezler. Beyt

Hem velî-râ velî tevâned dîd

Muştafâ-râ ʿalî tevâned dîd

Yaʿni anlarıñ zâhirinde bir ğayb ızhâr ider. Yâhud sözlerinüñ birini şûret-i ğaybde âşikâr eyler. Lâ-cerem nazar-ı ağyardan ve ʿuyûn-i füccârdan maḥcûb olurlar ammâ anlar aḥz-ı mâl ve ehl-i câh u dünyâya iqbâl iderler diyü istidlâlünüñ kendü aḥvâl-i fâsideñüze ve aʿmâl-i kâsideñüze kıyâsdan nâşîdür. Niʿme'l-mâlû's-şâlih fi-yedi'r-racüli's-şâlih anlar bizim gibi pâymâl ve esîr-i ʿizzet ü iqbâl degüldür. Beyt

Çist dünyâ ez-Ḥudâ ğâfil buden

Nî kumâş u naqdüni ferzend ü zen

ve ol ki ḥazret-i Haq celle vü ʿalâ kelâm-ı kadîminde buyurur: *züyyine linnâsi ḥubbü's-şehvâti mine'n-nisâ'i ve'l-benîne ve'l-kanâtîri'l-muqantarati mine'z-zehebi ve'l-fiḍdati ve'l-ḥayli'l-müsevvemeti ve'l-erʿâmi ve'l-ḥarşi* bunlarıñ muḥabbetleri degüldür ve illâ enbiyâdan ʿaleyhi's-selâm ve ʿalâ nebiyyine'l-hümâm ve evliyâdan rıdvânullâhi ʿaleyhim ilâ-yemvi'l-kıyâm mâldâr u ehl-i miknet olanlar esîr-i dünyâ-yı ğaddâr ve giriftâr-ı şehvet olmak lâzım gelür. *E'üzü billâhi en ekûne mine'l-câhilîn*. Ehlu'llâhuñ meşrebi ve *mimmâ razaknâhüm yünfikûndür*. *Vehüm min ʿindi enfüsihim lâ-yaʿlemûndür*. Eger imsâkdur ve ger iʿtâ ve ger ihlâkdür ve ger ihyâ emr-i Haqla ve işâret-i feyyâz-i muḥlakla iderler. Beyt

Ey besâ imsâk kez infâk bih

Mâl-i haqq-râ cüz bi-emr-i haqq medih

ğayr-i maḥalline virmek israfıdır ve mevlâsı emrinsiz itmek itlâfdır. *İnnehü lâ-yuḥibbi'l-müsrifin* ve maḥalli vü nâ-maḥalli yine anlar bilürler. Bes dâ'imâ aña göre °amel kıılurlar. Zîrâ dil-i pâklari âşinâ-yı esrâr-ı ilâhî

31b

ve zamîr-i tâbnâkleri câm-ı cihan-nümâ-yı envâr-ı nâ-mütenâhîdür. °Allemenî Rabbî muḳtezâsınca °âriflerdür ve *nebbe'eniye'l-°alîmü'l-ḥabîr* mübteğâsınca vâkıflardır. Eyliyayı kendü ḥâlümüze kıyâs idüp dünyâsever dimek sû'-i edeb ve sebeb-i ğadab-ı Rab'dür. Beyt

Bî-edeb tenhâ ne ḥod-râ gerdîd

Belki âteş der-heme âfâk zed

Kemâ-ḳâlallâhü'l-melikü'l-ḥallâk ḥikâyeten °an-aḳvâli ḳavmi'ş-şikâḳ ve'n-nifâḳ *ye'külüne't-tâ'ame ve yemşüne fi'l-esvâḳ* Nazm

Cümle °âlem zîn sebeb kem-râḥ şöd

Kem kesî zi-abdâl-ı ḥaḳ âğâḥ şöd

Hem serî ber-evliyâ ber-dâştend

Evliyâ-râ hemçü ḥod pendâştend

Goft înek mâ beşer-îşân beşer

Mâ vü îşân beste-i ḥâbîm ü ḥor

Ḥâl-i merdân ez-ḳıyâs-ı ḥod megîr

Gerçi mâned der-nivişten şîr-i şîr

°Aşere-i mübeşşereden °Abdu'r-raḥmân bin °Avf rıdvânullâhi °aleyhim ecme°în eşḥâbuñ mütemevvillerindendür ve emîri'l-mü'minîn °Osmân-ı zi'n-nûreyn raḳıyallâhü °anhünüñ bir rivâyetde dört yüz memlûkî vardı ve ḥulefâdan niceler daḥî mâldârdı ve enbiyâdan şalevâtu'r-raḥmâni °aleyhim niceler salṫanat-ı şûrî üzre oldılar. *Zâlike faẓlullâhi yü'tîhi men yeşâ' vallâhü zü'l-faḳlü'l-°azîm*. Bu mâl u menâl ve salṫanat u iclâl anlara ḳurb-ı melikü'l-müte°âlden ğayri nesne ziyâde itmedi. Tamâm şıḫhatle menḳüldür ki Şeyḫ Muḫyiddîn el-Bağdâdî ḳuddise sırrahü'l-°azîz her yıl ḥâneğâhuñ sofrasına iki biñ dînâr-ı sürḫ ḥarc eyledi ve Şeyḫ Rûkneddîn °alâ'ü'd-devle es-Semnânî ḳuddiset esrâruhü buyurm ışdur ki

ben kendü tarîkatümde olan şûfiyye tâ'ifesine yüz biñ dînarlık emlâk vaqf idüp
 tururam ve ol sultân-ı dünyâ vü 'uqbâ 'aleyhi mine's-şalevâtı evfâhâ
 buyurm ısdur ki elyedü'l-'ulyâ hayrun mine'l-yedi's-süflâ ve'l-ganiyyü's-şâkiru
 hayrun mine'l-fakîri's-şâbiri anlar ki meretebe-i kemâle irmişlerdür. Yirler ve
 içerler ve yaturlar uyurlar ve cem'-i mâl iderler. Beyt

Her ki şihhat yâft ez-perhîz reft
 Tâlib-i miskîn-miyân-ı teb dürüst

Nevmü'l-'âlimi hayrun min 'bâdeti'l-câhili ve her loqma ki yirler nûrâniyyet ve
 cem'iyetlerine sebep olur. Beyt

Çünkü loqma der-tu mî-kerd-i güher
 Dem-i zen çend ânki be-tevânî be-ğor

Huşûşan eger anlara ahvâl-i beşeriyyeden ve ef'âl-i nefşâniyyetden ba'zı umûr
 zuhûr itse velâyetlerine ve 'ındallâh kurbîyyetlerine münâfi degüldür ve innî le-
 estağfirullâhe külle yevmin seb'ine merraten

32a

ve fi-rivâyetin mi'ete merratin zîrâ evliyâ ma'şiyetden ma'sûm olmak şart
 degüldür. Nitekim ehl-i ictihâd hatâdan mahfûz olmak lâzım degüldür. Ekâbir-i
 dîn rıdvânullâhi 'aleyhim ecma'în buyurm ıslardur ki enbiyâ-i kirâm 'aleyhimü's-
 selâm 'amden ma'şiyetden ma'sûmlardur ve evliyâ-i 'izâm rağıyallahü 'anhüm
 ma'şiyeti ħor 'add itmekden mahfûzlardur. İn lem yekün vâbilün feţallün ma'â
 hâzâ meşârib-i ehlullâh muhtelif olur. Egerçi kim cümlesi ħaqla muhtelif olur.
 Kimi 'âlim de bî-nâm u nişân ve kimi ehl-i cünûn gibi zâhirde perîşân olur.
 Nitekim buyurm ıslardur: üsallî felâ-edrî izâ mâ-zekertühâ işneyi şalleytü'd-
 duhâ em şemâniyâ meretebe-i vuşûlde dahî mütefavitlerdür kimi ħaqla nâtiqlar ve
 kimi sâkitlerdür. Vemâ-küllü tâlibin mine'n-nâsi bi-bâliğin velâ-küllü seyyârin
 ile'l-mecdi vâsılın ve kimi ve *emmâ bi-n'neti rabbike feħaddis* mücebince
 kendünüñ vecd ü ħâlâtından ve mevârid-i kemâlâtından söyler ve kimi men
 şamete necâ ve men sekete selime feħvâsına ağıyardan setr-i ahvâl ve ketm-i ef'âl
 eyler. Ve lemmâ ra'eytü'd-dehre yüfzihunî ve yezîdü kürebâ 'alâ kerebî el-ğaytü

ğayrake fi-zünûbihim ve setertü vecde'l-hubbi mâ-yuhibbu ve kiminûñ kelimâtı rumûz-ı işârât ve kiminûñ 'ibârâtı bürûz u beşârât olur ve bi'l-cümle lem tecidû ileyhim sebîlen. El-ħağ bunlaruñ aġvâr-ı eţvârına 'uğûl-i nâs irişmez ve esrâr-ı girdârına ħads ü kıyâs girişmez. *Ülâ'ike ketebe fi-ğulûbihimi'l-îmâne ve eyyedehüm bi-rûhin minhü.* Ve ol cümle kıyâsât-ı bâtılañuzdandır ki şoñlarında bir ehl-i şevğ veyâ bir şâhib-i zevğ kalmadı demek fe'aynü's-suhtı tübdî'l-müsâviyâ ey miskîn farazâ ki bu muğaddimeñ müsellemler ola. Evliyâ enbiyâdan 'aleyhimü's-selâm niceleler gelmişdür ki ħağla teblîğ-i risâlet ve bâb-ı dînde kemâl-i sa'y u himmet eylediler. Hiçbir kimesne anlara münğâd olmadı ve şihğat-ı risâletlerine i'tikâd eylemedi. Âħir *fe'azzezâ bişâlisin* âyetin oğru ve bu ħayâlât-ı fâsideyi ħo. Bir tağdır bir veliye tâbi'iyet şüretinde olanlar cümle dalâletde ya bir nâğış ħâletde olsalar anuñ kemâl-i velâyetine ve ħazret-i ħağla mu'âmeletine ne noğşân virür. ħazret-i Nûħ nebînüñ 'âleyhi's-selâm bir oğlunuñ 'unvânı Bağtı *leyse min ehlik* olmağla ħadr-i bülend-i Nûħ'a ne-şikest ve ne-gezend irişdi ve şân-ı sa'âdetmend ne noğşân ve nice ħâlet-i nâ-pesend irişdi. Beyt

Ger mevc-i bağr-i ħâdişe ser-i ber-felek zened
 'Ârif be-âb-ı ter ne-koned rağt bağt-ı ħiş

32b

Ammâ 'aceb budur ki tâyife-i füccâr ve 'avâm-ı bî-hencâr zevğ u şevğ-ı ħây u ħüya ve reng ü büyi tek u püye zu'm eyler *ve tera'l-cibâle tağsebuħâ câmideten vehiye temerru merre's-seħâb* lâkinnehüm fi-miryetin ve irtiyâb-ı ħaşırklar tâc u ħırğaya ve bükâ' vü şehğaya nâzırlardur ve ġüft u ġüyî ve teg u püyî ħâlet-i 'aşğ bulurlar.

Her kesî ber-ħaseb-i fehm ġümânî dâred
 Ėâsim-ı heme merdân-ı Ėudâ mest ü ħamûşend
 Ėân tâ ne-konî ġulğule der-bezm-i ħamûşân

Eşħâb-ı da'vâ bir dağidür ve erbâb-ı ma'nâ bir dağî *felâ-ta'lemü nefşün mâ-uhfiye lehüm min.* Ve niceleler vardur ki ebdânühüm fi'd-dünyâ ve ħulûbühüm fi'l-arz ħaziyyesine mâ-şadağ olmuşlardur. Anlar şunlardur ki müşâhede-i cemâl-i

Hakda mahv-ı mutlak ve deryâ-yı ehadîyyetde müstağrak olmuşlardır. Anlardan bu şâh-râh-ı vücûdda ne nişân vardır ne mey. Anları görmege dîde-i hak-bîn gerekdür key. Beyt

Mâkûm şödîm der-taleb-i hayyi lâ-yemût

Kez sâlikân-ı reh ne-dehed kes nişân-ı mâ

Ammâ anlar ki gâfilîndür *ya'lemûne zâhîran mine'l-hayâti'd-dünyâ vehüm °ani'l-âhireti hümmü'l-gâfilûn* ve °ale'l-hakîkat merâtib-i nüfûs-ı âhiretde ma°lûm olur. Ne ânki dâr-ı dünyâda anlaruñ aqvâli ve etvârından ve ahvâl ü girdârından mefhûm ola. Bu deñlü vardır ki anlaruñ şer°-i nebevîye °alâ-vâzî°hâ tuhafü't-tahîyyete ziyâde inkıyâdları vardır. Mertebe-i Yunân'dan ziyâde dinilür. Anlar ki kuyûd-ı °alâyıkdan kemâl-i tecerrüd üzredür. Dâr-ı dünyâda âzâdedür dinilür. °Ale'l-huşûş anlar ki evlâd-ı Muştafâ'dan ve eşhâb-ı şafâdan ola. Âbâ-i °ızâmından ve ecdâd-ı kirâmından mîrâs yemiş ola ve rûz u şeb şî°arı âdâb-ı şerî°at ve dişârî etvâr-ı tarîkat ve güftârî esrâr-ı hakîkat ola. Ne°üzü billâh bunlara egri nazar u dahl hemân kendüye sebep-i levî ü la°ndur ve °an-Câbir bin °Abdullâh radıyallâhu °anh kâle ra°eytü rasûlallâhi şallallâhü °aleyhi ve sellem fi-haccihî yevme °arafete ve hüve °alâ-nâkatihi'l-kuşvâ yahtübü fe-semi°tü yakûlü eyyühe'n-nâs kad teraktü fiküm mâ-ehaztüm bihi len teğullû kitâbullâhi te°âlâ ve °ıretî ehl-i beytî ve kâle'l-imâmü'z-zâhidü'l-°âlem Ebû İshâkı's-şâ°lebî haddeşenâ Ya°lî bin'Ubeyd °an İsmâ°il bin Ebî Hâlid °an Kays bin Ebî Hâzım °an Cerîr bin °Abdullâhi'l-Becellî radıyallâhü °anhüm kâle kâle rasûlullâh °aleyhi's-şalâtü ve's-selâm

33a

men mâte °alâ hubbi âli Muhammedin mâte şehîden elâ ve men mâte °alâ hubbi âli Muhammedin câ'e yevme'l-kıyâmeti mektûbun beyne °ayneyhi âyisün min rahmetillâhi elâ ve men mâte °alâ buğzi âli Muhammedin lem yeşüm râyiha'l-cenneti şadağa rasûlullâh fe'l-lâyıku binâ ve emsâlinâ en nec°ale nüfûsenâ fi-mertebeti °ibâdihim sübhânallâhi bel fi-silsileti kilâbihim ve °idâdihim fe-nercû minallâhi en yülhimenâ rüşde enfûsinâ °ale's-sedâdı ve yehdiyenâ sübüle'r-reşâd fi-muhabbeti'l-meşâyihî ve'l-evlâd bu dahî °acebden °acebdür ve nihâyetde müstağrebdür ki Emîr Efendi'nüñ kuddise sırruhu mücerred cübbe vü destârını

görmüşlerdür. Hâkîkate vâkıf olduk zu'm iderler eger Ebû Cehil ve Ebû Leheb Hazret-i rasûlün 'aleyhi's-selâm nûrından bir lem'a görm iş olalar idi men re'ânî felem temessehü'n-nâr zümresinde dâhil olalar idi. Beyt

Be-mîr tâ ber-mî-ayi hasûd-i kîn rencîst

Ki ez-meşakkat-i ân cüz be-mürg ne-tevân rest

Vallâhü yakûlü'l-hakka vehüve yehdi's-sebîl ni'me'l-mevlâ ve ni'me'd-delîl ve's-selâmü 'alâ meni't-tebe'a'l-hüdâ

28. Merhûm Anadolu müftisi Ahmed Paşa'nun oğlu Hızır Beg Çelebi'ye Hazret-i Emîr Buḥârî 'aleyhi rahmetü'l-bârî ğazâsiyçün gönderilen şûret-i mektûb u ta'ziye-nâmedür.

Cenâb-ı uhuvvet-me'ab fûnûn-âyâb tarîkat-intisâb Hızır Beg Efendi hazretleri kâm-yâb allâhümme kemâ-veffaḫtehü beyne'l-ılmî ve'l-ayn ve eyyedtehü fi-izâleti a'mâ'i'd-dîn bi-irtifâ'i ğışâveti'l-ğayn beyne nuzzâri buḫâ'i'l-keyfi ve'l-eyn erfa'a hücûbe's-sübûli ve'r-remedi 'uyûni ḫulûbinâ bi-nûri likâ'îhi fi'l-beyn semere-i şecere-i de'avât-ı icâbet-âyât ve şecere-i semere-i taḫıyyât-ı necâbet-beyyinât ki yenbûc-i ğarâm u vülûdan miyâh-ı dimâ'-ı dümûc birle reyyân u şâd-âb olmışdur. Ol bâğbân-ı besâtîn-i lütf u kerem ve diḫân-ı mezâri'c-i ḫulḫ u şiyem ser-çeşme-i şûfiyân-ı şavma'a-i ḫâk ve nûr-baḫş-i müḫâverân suffe-i eflâk cânibine a'nî bih ihdâ ḫılınduḫdan sonra ma'ruz-ı zamîr-i münîr-i âftâb-nazîr oldur ki bu fakîr u ḫaḫîr ve müstmend-i pür-teşvîr ol cânibün aḫvâl ü âsârına müterâşşid ve resâ'il-i meserret-aḫbârına müterâḫḫıb iken vâfidân-ı buḫâc-i miḫnet ü belâ ve vâridân-ı diyâr-ı ḫayret ü 'anâdan nâğâḫ şöyle istimâc olundı ki ḫazret-i siyâdet-penâḫ sa'âdet-destğâḫ ḫuḫb-ı dâyre-i vücûd şems-i semâ-i 'irfân u şühûd şer'at-şi'âr tarîkat-dişâr

33b

ḫaḫîkat-âsâr müneḫḫıdı'l-ḫalâyıḫı bi'l-hidâyeti ve'l-irşâd 'ani'l-'alâyıḫı'n-nâsütiyyeti hâdi'l-berâyâ ilâ sülûki menâhici'l-ḫazreti'l-lâhütiyyeti a'nî bih seyyidinâ ve senedinâ ve müḫceti 'uyûninâ ve kebedinâ cenâb-ı Emîr Şemseddîn

Ahmedi'l-Buhârî 'aleyhi rahmetü'l-meliki'l-bârî *yâ eyyetühe'n-nefsü'l-muţma'inne ircfî ilâ rabbiki râziyyeten merziyyeten* da^cvetine icâbet gösterüp irâdet halkasına temessük iden mürîdlerine istifâdet meclisine hâzır olan müstefîdlerine bidrûd eyleyüp mesîhvâr ve âftâb-girdâr gerd-i âlâyîş-i 'alâyîk-1 heyûlânîden vâlâ-yı kûdürât-1 'avâyîk-1 cismânîden külliyyen dâmen-i vücûd-1 şerîfîn pâk ve âyine-i zamîr-i münîrin her vecihle tâb-nâk itmekiçün tarîk-1 tecerrüd ve zâd-1 teferrüd ü tevaḥḥud ihtiyâr idüp seferî hızr üstine terciḥ ve niyyet ü 'azîmet mevlâ-yı cân u dilden taşḥîḥ eyleyüp işbu kâşâne-i ibdâ^c ve lâne-i ictimâ^cdan ol ḥalvet-ḥâne-i inkıţâ^c ve dâru's-saltanat-1 iştınâ^c tarafına rihlet buyurup fi-mağ^cadi şıdkın 'inde melîkin muḳtedir vefkınca ğurafât-1 ḥuld-i berîn ve şerefât-1 a'âlâ-yı 'illiyîn-i müşerref eylemişdür. Fe-ṭûbâ lehü şümme ṭûbâ lehü fe-veylün lenâ şümme veylün lenâ. Beyt

Tâ dîde dîd vâkı^ca-i zîn-i şu'bter nedîd
Dil ki îñ şenîd keseş mâ ḥaber nedend

Ya^clemullâhü ve kefâ bihi şehîden bu ḥaber-i hevl-nâk rustahîz-engîzden ve işbu eser-i pür-helâk-i fitne-ḥîzden kulûb-i eviddâ ve şüdûr-1 eḥibbâ belki dil-i zümre-i âdemiyân ve ciger-i cümle-i 'alemiyân ḥırқа-i dîvânegân ve câme-i mestânegân gibi şad-pare olup *ize's-semâ'ün-feṭarat* şüretin gösterdi. Beyt

Merdum çeşm-i vücûd-1 o buved çün ez-çeşm reft
Revşenâyî ba^cd ez-în der-çeşm-i mâh u ḥûr nümâned

Ve eṭbâk-1 aḥdâk-1 eşḥâb-1 şafâ ve қатарât-1 'aberât-1 erbâb-1 vefâ belki dümû^c-1 'uyûn-i melâ'ike-i arâ'ik-eflâk ve dimâ-i ekbâd u şibâ^c ve sibâ^c-1 mesâkin-i ḥâk ebr-i ḥâmil u ğays-1 nâzil gibi ḥûnbâr u cûybâr olup *ve ize'n-nücûmu inteşerat* ḥâletin virdi. Beyt

İnçunîn vâkı^ca-i hâyil ü ângâh henüz
Çarḥ-ı gerdân ve kâmer-i rüşen u ḥurşîd-envâr

Beyt

Emmâ infetarat kulûbü's-sema'i bi-mevtihi

Emmâ inteşeret dümû'ü' n-nücûmi li-fevtihi

Ve'l-hâşıl şol nağd-i sirişk-i mihrâk ki işbu dîde-i remed-dîdenüñ bûte-i

34a

hadeķasında mürûr-ı rûzgâr ve °ubûr-ı leyl ü nehâr ol hulâşa-i kân-i vilâyetüñ ve zübde-i gencîne-i hidâyet ü °inâyetüñ âteş-i iştîyâķ-ı cân-güzârı ve lehîb-i firâķ-ı pür-sûz u sâzı birle mesbûk olmışdı. Hâliyen sikke-i đurûb-ı derd u ğam ile ve naķş-ı rûsûm-ı miñnet ü elem birle mesķûk olup rûd-ı pür-uħdûd gibi ĥudûd-ı ĥudûda revân u devân oldu. Fu'âdî vâ fu'âdî vâ fu'âdî ve fu'âdî hâyimûn fi-küllî vâdî ĥasretâ derdâ ki muħlişlerüñ ğülşen-i temâşâsında neşv ü nemâ bulan nihâl-i ĥurrem-nihâd-ı ğülbûn-murâd ve mu°tekidlerinüñ çemen-i ricâsında hem-ser-i simâ-i °ulyâ olan şâhsâr-ı ĥızır-girdâr-ı şecere-i irtîşad ĥübûb-ı riyâĥ-ı semûm-ı mihr-i cânla ve âsîb-i ĥücûm-ı berdü'l-ħarîfle mânend-i nâfe-i misk serâ-tâ-pâ ĥuşk olup ne lâzım-ı ĥıyâz-ı zindeġânîde ĥalâvet ü leţâfet ve ne nihâl-i riyâz-ı şâdmânîde ţarâvet ü nazâret ķaldı. Beyt

Şabr u taĥammülest ve rızâ çâre bâ-ķazâ

Tedbîr îñ ķazıyye-i berûn ziyn se çâre nist

El-ĥükmü li'l-lâhi'l-°aliyyi'l-kebîr zâlîke taķđîru'l-°alîmü'l-ĥabîr innâ li'l-lâhi ve innâ ileyhi râcf ûn. Erbâbu'l-ķulûbi küllühüm minhü mütefecci°ün.

Bedân Ĥudâyî kî ber-şafĥa-i cihân be-negâşt.

Be-hâme-i ezelî küllü men °aleyhâ fân

Bu dâle-i bî-ķarâra ve mecrûĥ-ı dil-fikâra bir vecihle ĥayret ü źacet geldi ki diledi mürġ-ı rûĥ-ı bî-fütûĥ ten-i mecrûĥ ķafesin münkesir ķılıp işbu tengnây-ı °alâyıķdan ve dâmgâĥ-ı °avâyıķdan ķurtulup ol şâĥbâz-ı ĥümâ-pervâzuñ ardınca hezâr sûz ü ġudâz ve derd u niyâzla ŧayerân eyleye. Mışra°

Çehâst der-ser-i îñ ĥâţır-ı muĥâl-endîş

Beyt

Beste-i dâm-ı belâ bâd çü mürġ-ı vaĥşî

ŧâyir-i sidre eger der-ŧalebeş ŧâyir nîst

Lâkin °uşfûr-ı zâîf-i Şikeste-bâlde ne deñlü per-i tâkât ve mûr-ı nañif ü pâymâlde ne kadar dest ü pâ-yı kudret ola. Lâ-cerem hemîn yüz °acz ü kuşûrula ve biñ derd u fütûrula yüz mezellet türâbına sürüp ve cebîn-i zillet ğubârına urup cebr-i inkisâr ve şabr u iştîbâr yolından bu birkaç beytle bülbülvâr terennüm ve tuştî-girdâr tekellüm kılındı.

Ƙanı ol Şems-i haĳîkat sâye-i lütf-i ilâh
 Ƙuřb-ı irşâd-ı tarîkat mürşid-i gerdûn-penâh
 Şu°le Şalmışdı Buĳâradan toĳup Rûm üstüne
 Mefĳar-i âl-i °abâyidi ve mülk-i dîne şâh

34b

Ƙodı encüm gibi eşhâbın tolandı meh-şıfat
 Ğaym-ı ğamdan oldu lâbüd çehre-i °âlem siyâh

Cân dimâĳın çünki bu sevdâ buĳârî ĳapladı
 Dil didi târîĳ ey seyyid Buĳârî âh u vâh

Cânib-i Haĳdan ve ol vehhâb-ı mutlaĳdan nihâyet-i me'mûl ve ğâye-i mes'ûl oldur ki beydâ-i cihânda ve şahrâ-yı kevn ü mekânda rûz u řeb şarşar-ı ecel hübüb itdükce ve âftâb-ı rûĳ mařrîĳ-ı ĳayâtdan tulûc ve maĳrib-i memâtda ğurûb itdikce Haĳ sübhâneĳü ve te°âlâ ol zât-ı řerîfüñ ve °unşur-ı lařîfüñ devĳa-i rûĳ-ı pür-fütûĳını her dem nešemât-ı nefehât-ı raĳmet-i ilâĳi birle ĳurrem eyleyüp ve enzâr-ı envâr-ı sa°âdet-i nâ-mütenâĳi birle muĳtenem ĳılup aĳlâf u etbâcına ve evlâd u eşyâcına °ömr-i şavîl ve řabr-ı cemîl ü ecr-i cezîl erzânî ide. Bi-ĳürmeti'n-nebiyyi ve âlihi'l-emcâd inneĳü ra'ûfun bi'l-°ıbâd

29. Bir °ařıĳ-ı dil-dâdenüñ ve řâdıĳ-ı üftâdenüñ aĳzından ma°řûĳ u maĳbûbına ve dil ü cânınuñ maşlûbına °özr-engîz ve şikâyet-âmîz yazılan firâĳ-ñame şûretidür

Nihâl-i bâĳ-ı °ömr-i bî-gezendüm ĳıyâmet-ĳadd-i serv-i ser-bülendüm emîr-i mülk-i ĳüsn-i şâh-ı ĳübân ğöñül mülkünde sultânım efendim

mette^canallâhü te^câlâ bi-tûli beğâ'îhi ve şerrefenâ bi-müşâhedeti envârî likâ'îhi
a^cnî bih âyet-i secde-i muşhaf-ı dilberî nokta-i yektâ-yı bî-hemtâ-yı serverî
Yûsuf-ı Ken^cân-ı hûbî sultân-ı Mısr-ı maḥbûbî âftâb-ı âsmân-ı lütf u cemâl
âsmân-ı âftâb-ı izz ü celâl dürr-i dürc-i ḥüsn ü leṭâfet dürrîyy-i burc-ı kâdr ü
şerâfet bülbül-i gülistân-ı fazl u şemâyil tûfî-i şekeristân-ı hulḳ u ḥaşâ'il menba^c-ı
zülâl-i mekremet mecma^c-ı ḥaşâ'il-i maḥmidet kıble-i âşîkân-ı vişâl Ka^cbe-i
şâdikân-ı vecd ü ḥâl server-i sine-i tâlibân nûr-ı dîde-i muḥibbân matla^c-ı
kevâkib-i şevâkıb-i kerem sipihr-i pür-mihr-i şevâkıb-şiyem şah-beyt-i kaşîde-i
ahlâḳ dîbâce-i dîvân-ı mihr ü vifâḳ gevhergân-ı şıdk u şafâ gevher-i şadef-i ihsân
u vefâ teşeffî-i cân u dil-ḥastegân tessellî-i dil-i dem-bestegân şadr-ı dîvân-ı şeref
ü iḳbâl bedr-i dîvân-ı sa^câdet ü iclâl vâsıta-i kılade-i rûḥâniyân râbıta-i silsile-i
perî-rûyân âyine-i cemâl-i sûret-i ḥaḳ gencîne-i esrâr-ı zât-ı mutlak Beyt

Der-ḳabr-i ḥarf defîn bûd peyker-i soḥen

Ḥaḳ be-her midḫat-i tu zi-ma^cnâ revân nihâd

35a

Ammâ dirîgâ der-dâm Beyt

Men çî gûyem yek regem ḥüşyâr nîst

Medḫ-i ân yârî ki mişleş yâr nîst

Bes ^cacַz ü meskenet çehresin ^cubûdiyyet türâbına sürüp ve taḳşîr-i ma^czeret
cebhesin ḥidmet bâbına urup cân u dilden direm ki Beyt

Selâmun mine'r-raḥmâni naḥve cenâbiküm

Li-enne selâmî lâ-yelîḳu bi-bâbiküm

ve ol behişt-i berîn gibi küyun kirâm-ı sidre-ḳıyâmına ve nüvvâb-ı kâmyâb-ı
tûbâ-ḥurâmına bülbül-i pür-şevḳ u ğarâm gibi hezârân enînle ve tûfî-i şekkerîn-
kelâm gibi envâ^c-ı ḥanînle böyle söylerem ki ol du^câ gül-desteleri ki rişte-i şıdk ü
ṭaviyyet birle bestedür ve şol şenâ şemîmeleri ki fevehâtından ḥâtır-nâfe ve dil-i
^canber-şikestedür. Peyveste ^cimâme-i gül ve câme-i sünbül gibi verziş-i buḫûrât-ı
mihr ü vefâyile müleffef olunup ve dem-be-dem evrâḳ-ı çemen ve eṭbâk-ı semen
gibi perveriş-i ḳaṭarât-ı şıdk u şafayile muzâ^caf kılinup envâ^c-ı niyâz-ı bendegî ve

esnâf-1 sûz u güdâz-1 efkendedgî birle °arz olunduğdan sonra eger zamîr-i münîr-i hürşîd-nazîrûnûze ki nâzır-1 ruhsâr-1 esrâr-1 ilâhî ve râfi°-i estâr-1 ebkâr-1 feyz-i nâ-mütenâhîdûr. İşbu vâlihiyyete miñnet ve firâk-1 vehâyim-i vâdî kürbet ü iştiyâk giriftâr-1 silsile-i derd ü °anâ mañbûs-1 zindân-1 hasret ü belâ mest-i lâ-ya°kıl-i bâde-i miñnet dîvâne-i bî-dil-i şehri meveddet âşüfte-i rûzgâr-1 zûrgâr zâr u dil-fikâr-1 şehri ve diyâr-1 bî-tâli° u siyâh-añter müteñayyir u ser-gerdân u muztar Nazm

Melâmet kûyunuñ bî-neng ü nâmı
 Kanâ°at tekyesinüñ hûşe-çîni
 Ğarâmet şehrinüñ rûsvâ-yı °amı
 Şafâ meyhânesinüñ derd-nûşı
 Kanâ°at tekyesinüñ hırka- pûşı

şubh-1 âteşin-nihâd gibi yakası çâk şâm-1 hûnîn-fu'âd gibi çehresi hâk şucle-i âhından odlara yanmış ve dîd-1 siyâhından karalara boyanmış tîğ-1 ğamından cigeri pâre pâre hançer-i elemden sînesi yâre yâre sem°-i âteşin-bâb gibi gözi yaşlu bâde-i pür-habâb gibi bağırlı başlu revzen-i dîdesinden hâne-i cânına od düşmüş kandîl-i sîzân gibi derûnundan tutuşmuş melâmet ğicesi gibi kara günlü müşîbet gündüzi gibi cigeri düğünlü °aşık-1 dâğdâr ve şâdık-1

35b

dil-fikâr ahvâl-i pür-melâlınden ve haserât-1 mâ-fi'l-bâlınden gerçi ki Mısrâ°

Men ki bâsem ki ber-ân hâtır-1 °âtır-güzerem.

Beyt

Ger be-güzered be-hâtır-1 pâk-i tu dîr nîst

Hâşâ ki tîr ber-dil-i deryâ güzer koned

hütür iderse her zamanda ve her ânda du°â-yı cemîlünûz ruq°alarını ve ezkâr-1 senâ-yı cezîlünûz nâmelerini cenâh-1 tavûs-1 muraşsa°-1 bâl-i revâha ve sipîhr-i hü mâ-yı hü mâ-yün-fâl-i şabâha bağlayup añter-i haber-i ber gibi ve hüdhüd-i hâdî-nihâd u suhen-güster gibi ol kıble-i âmâl ve ka°be-i ikbâl tarafına irsâl kılmağdadur.

Beyt

Be-sûy-ı sidre zi-men mürğ-i tâ'atı ne-pered
Ki ruķa-i nüh-perdâz du'ât-ı der-minķâr

Egerçi ki mesâlik-i şûret hâliyen mehâlik-i zarûretle bi-hasebi'z-zâhir mesdûddur ve sefine-i ten şimdilik resen-i 'alâyıķla mersen-i firâķda meşdûddur ammâ teveccüh ü niyyet-i rahşî rûz u şeb musarraħ u mülecem ve ķaşd u ümniyyet nâķası her zamân esbâb-ı sefer birle müneccemdür ve 'azîmet-i bâdbânî her dem şehristân-ı vaşl-âbâddan yaña güşâdedür ve tavıyyet kürekleri bu murâd üzre ellerin du'âya götürüp âmâdedür. Beyt

Vemâ 'arafâtü'l-vişâli illâ cenâbiküm
Fe-tûbâ limen fi-ħaķfreti'l-ķudsi ħuşûşâ

Mısrac

Dil piş-i tûst devlet-i men in ķadr best

Ve şûretâ ol cemâl-i bâ-kemâl-i âyîne-i nazâr-ı pür-'iberden ğâyib ve cân u dil bu ħasret ü ħayretle ħâyibdür lâkin. Beyt

Ber-şem'dân-ı dil zan şem'-revân-ı nihâdend
Tâ dîden-i raħt-râ ne-bûd cihât-ı ħâyil

Ĥazret-i vâcibü'l-vücûd ve müfizü'l-ħayr 'alâ-muķteza'l-cüddan mes'ül u mutazarra'dur ki bu ħicâb şûreti dahî ki şehâb-ı zulmet ve niķâb-ı âftâb-ı tal'atdur. Mâbeynden ref' u def' idüp zalâm-ı deyâcîr-i firķati ve şâm-ı tîre-nihâd-ı ħasreti şevâķib-ı neyyirât-ı vişâlle ve kevâķib-i tâli'ât-ı ħuşûl-i âmâlle mânend-i şeb-i ķadr ve mişâl-i leyletü'l-bedr evvelen ve âħiran bâtînen ve zâhiren tamâm u ber-kemâl tâbende vü ferħunde kıla. Beyt

Çendân be-rûzgâr merâ mühlet-i arzûst
Kez ħâk-i âs tân-ı tu çeşmem şevved münîr

İnnehü ra'ûfün bi'l-ibâd ve muhâşşili'l-murâd ba'cehü kâ'idân-ı melâmet-şicâr ve berîdân-ı

36a

melâlet-dişârdan nitekim el-fâlû 'alâ-mâcerâ hükmünce karâ'in-i ahvâl-i pür-melâl aña dâldür ve 'alâyim-i ef'âl-i nuhûset-i eşkâl ol huşûsda remmâldür. Şöyle istimâc olundı ki ba'zı erbâb-ı ğaraż ber-muktezâ-yı *fi-ķulûbihim marazun* ki nihâdları buĝz u 'adâvetle memlû ve fu'âdları ğayz u fesâdla tobtoludur. Hilye-i zâtları şaffet-i *hemmâzin meşşâ'in bi-nemîm* birle mevsûmdur ve celiyye-i sıfâtları semt-i vahîm-i *utüllin ba'de zâlike zenîm* ile mersûmdur. Beyt

Zi-bed-gevherân ber-ne-bâşed 'aceb

Siyâhî bürîden ne-şâyed zi-şeb

Hâtır-ı 'anîdleri ve zamîr-i pelîdleri muktezâsınca hużûr-ı pür-hubûruñuzda ve meclis-i ma'fûru's-sürûruñuzda bu bende-i bî-günâh ve muhliş-i bî-iştibâh haķķında bühtân u iftirâdan daķıķa ve husrân u i'cirâdan raķıķa fevt itmeyüp Beyt

Hasûd ber-ķabaķ-ı 'arzam ân 'araza nihâd

Ki şâh-ı hâtıram ân cins-i meyve ne-âred bâr

bî-had kelimât-ı nâ-sezâ ve lâ-yu'ad türrehât-ı nâ-revâ söyleyüp ol zamîr-i münîr-i şâfa ve ol câm-ı cihân-nümâ-yı vaşşâfa men yesme'u yaħalü mücebince ilķâ-i reng-i melâl ve iĝrâ-i jeng-i kelâl eylemiş. Beyt

Hemî h^vâhend bed-gûyân murâd-ı verâ zi-der-i devlet

Be-âvâz-ı sükkân ne-tevân zi-kûy-i yâr ger dîden

fi'l-haķıķa Mısra^c

Vîn nîz hem zi-ķâli^c-i şûrîde-i menest

Bes ol ħabîşân-ı nâ-pâk ve le'îmân-ı bî-bâkûñ tesvîlât-ı şeytâniyyesinden ve tehvîlât-ı nefşâniyyesinden hâtır-ı selâmet-nihâd u pür-inşirâh ve derûn-ı cennet-ĝuşâd u gerdûn-ittizâh ki tal'at-ı şabâh-ı felâhdan münevver ve çehre-i mişbâh-ı

pür-irtiyâhdan enverdür. Mânend-i şafha-i revâh-ı iftizâh ve misâl-i numûne-i eşbâh-ı telbîs ü câh berhem ü muğber ve pür-gam u mükedder olmuşdur. Şi'r

Menem ʿutarid-i tahte'ş-şuʿâʿ hâtır-ı tu
Hemîşe muhterik u râciʿ ez-gam u tîmâr
Kücâ revem çi konem ez-ki yâverî h^vâhem
Çü haq-şinâs-ı tûyî ki bûdem pezîr-i fitâr

İnnâ li'l-lâhi ve innâ ileyhi râc'ûn ve küllü'l-ehibbâi minhü mütefecci'ün. Beyt

Vefâkînem ner be-hiyem eger cefâ bînem
Ki der-tarîkat-i mâ kâfirîst rencîden

Ammâ münâsib-i şân-ı kerîm ve mülâyim-i lütf-i ʿamîm oldur ki *in câ'eküm fâsiqun bi-nebein fetebeyyenû* hükümünce hâkate'l-hâl ve celiyyete'l-mağâl tamâm ma'âlûm u mefhûm olup *cezâ'en bimâ kanû ya melûn* vefkınca her nâkese ve hâr u hasa

36b

sezası virile. Nazm

Çeşm-i bed-endiş ki berkende bād
ʿAyb nümâyed hünerem der-nazar
Ver hünerî dârem ve heftâd ʿayb
Düst ne-bîned be-cüz'ân yek hüner

Velâ tuṭf külle hallâfin mehîn mücebince ol kezzâb u nemmâmuñ ve ol gammâz u zemmâmuñ güzâf u türrehâtına ve ol naqqâb u hemmâzın ve levvâm u fitne-sâzuñ hılâf u mühmelâtına merâtiʿ-i mesâmiʿa ki mesârih-i şıdḡ u yakîndür ve merâbiʿ-i mecâmiʿa ki metârih-i haqq u ta'cyîndür yol virilmeye. *Yâ eyyühellezîne âmenu'ctenibû keşîran mine'z-zanni*. Beyt

Goffî hadîs-i düşmen hod-râ-yı ne-şînevem
Âhir hadîs-i düşmen hod-râ şenîde

Zîra her zamanda tâ'ife-i fesâd ve şîrzime-i 'inâd *şeyâtîne'l-insi ve'l-cinni yûhî ba'zühüm ilâ-ba'zîn* kabîlinden olup *ka'ziyye-i haletü 'amelen şâlihan ve âhara seyyi'an* 'unvân-ı nâme-i beyânlarıdır ve her diyarda erbâb-ı mekr u huda^c ve eşhâb-ı hîle vü bida^c el-fitnetü nâyimetün le^cannallâhü men eykâzahâ sebîline zehâb idüp kıssa-i haletü't-*tarîka* limen lâ-yufîk fihrist-i tezkire-i tibyânlarıdır.
Beyt

Hûy-i bed der-tabî'atî ki nişest
Ne-reved cüz be-vakt-i merg ez-dest

Bes anlara cevâb-ı şavâb ve hıfâb-ı müstetâb bu kelâmdan ğayri degüldür. Beyt

Be-mîr tâ berî ey hasûd-ı kin rencîst
Ki ez-meşakkat-i ân cüz be-merg ne-tevân rest

Bel dâyimü'l-evkât şakâ vü şikâk kavminüñ âşiyâne-i dimâğında cehâlet zâğî dalâlet beyzasın başub yatur. Vefî-küllî'l-cihât vefâ vü vifâk ehlinüñ gûsfend-i firâğî otlâğında kürk-i miñnet ardların sürüp yürür. Beyt

Kudâm serv-i sehî-râ sipihr-i âbî dâv
Ki bâz huşk ne-kerdeş be-âteş-i bî-dâd

Velî *em hasibellezîne'cterehü's-seyyi'âtı en-yesbîkûnâ sâ'e mâ-yahkûmûne* ya^clemullâhü te^câlâ velâ-yeşhedü bâtılan bu bende-i bî-miğdâr-ı du^câ-güydan ve zerre-i hâksâr-ı hevâ-cuydan ol âstâne-i sa^câdet-âşiyânede ve südde-i siyâdet-nişânede hulûş-ı tavîyyetle 'ubûdiyyetden ğayri hayâline bir huşûş ha^câtür itmemişdür. *Innallâhe lâ-yahfâ 'aleyhi şey'ün fi'l-arzı velâ-fi's-semâ'i* Beyt

Ferdâ ki pîşgâh-ı hakîkat şöd be-dîd
Şermende reh rûy ki 'amel ber-mecâz kerd

Ve dâyimâ bu ser-gerdân u bî-*karâr*-ı pergârvâr ve mişâl-i çarh-ı ğaddâr medâr-ı sıdk u şafâ

37a

ve nokta-i mihr ü vefâ üzerine dönmekdedür ve her nefis şemc-i girdâr ve mânend-i
hurşîd-i nevvâr şu^cle-i sûz u güdâzile ve tâb-ı derd u niyâzile köyünmekdedür.

Kıt'a

Be-zât-ı o ki zi-zerrât-ı kevn hâlî nist
Telâye-i keremeş bi'l-^caşıyyi ve'l-ibkâr
Be-setr-i ^cışmet-i dûşîzegân ^cayb ki ^caql
Ne-dîde çehre-i şân ez-derîçe-i pindâr
Be-rûz-ı haşr ki ender-serâçe-i ^cazmet
Meyân-ı halk koned hükm-i vâhid-i qahhâr
Be-tûfî-i kafes-i vahy-i Cebrâ'îl-i emîn
Be-nûr-ı bâsıra-i ^caql-ı Ahmed-i muhtâr
Be-çeşm ü ebrû-yı hâ-zâg ve Kâbe-^cavseyneş
Be-lütf-ı âyet-i kübrâ be-keşf-i ân esrâr
Be-nûr-ı şeyb-i Ebû Bekr u muşhaf-ı ^cOsmân
Be-dürre-i ^cÖmer u tîg-ı Haydar-ı kerrâr
Be-çar faşl-ı zamân ve be-penc bâb-ı havâs
Be-heft mühre-i zerrîn hoqqa-i devvâr
Bâb-ı rû-yı hayât ve be-hâk-i sürre-i tu
Be-bâd-ı âh-ı çü dâdem be-cân-ı âteşbâr
Be-tâk-ı kaşr-ı cemâl ve hilâl-i ebrûyet
Be-tîr-i hançerân gamzegân-ı tîg-ı güzâr
Be-haqq u hâl-i ^cizâret be-muşhaf-ı ân rûy
Ki her dü-sûre-i nûr u hân koned tekrâr
Be-ahterân-ı sirişkem ki dem-be-dem rîzed
Zi-mühtâr-ı şubh-ı cemâlet çü kevkeb-i seyyâr
Ki yek zamân be-cezâ zi-bendegî hizmet-i tu
Ne-bûdeest merîn bende-râ şî^câr u dişâr
Müdde-i sebîlî her süfle kerden hünerem
Ki in-çünîn ne-güzârend haqq-ı hizmetkâr

Şöyle ki ber-muktezâ-yı lînet-i ʿakîdet ve şafâ-yı maʿiyyet-i fînetdür. Yâ nihâd-ı pâke nevʿan infîcâl-i melâl ve âyine-i dil-i tâbnâke fiʿl-cümle keder-i kelâl geldiyse hâk-i pâ-yi saʿâdet-fezâñuzdan ümîd-i vâsık oldur ki ol ğubâr-ı kûdûret-i melâl u melâm hûbûb-ı nesîm-i rûh-perver-i ʿafv u ğufrânla şahn-ı hâtır-ı muʿaţţardan ğülzâr-ı cinân gibi süpürilüp pâk ola ve reʿy-i cihân-ârâ-yı mevhibet-nümâñuzdan recâ-i şâdık budur ki ol zalâm-ı kûmûret-i intikâm tulûc-i şubh-ı bâm-ı şafâ-ġüster-i ihsân u inʿâm birle şafha-i zamîr-i münevverden mihr-i âsmân gibi sürülüp tâbnâk ola. Beyt

Be-pûş dâmen-i ʿafvî be-zillet-i men mest

Ki âb-rû-yı şerfʿat be-dîn kıadr ne-reved

Şekk yokdur ki neyyirân-ı sûzân-ı buġz u ġazab her ne kıadar ki kânûn-ı dilde şarsar-ı kıahr-engîz-i hasûdân birle iştiʿâl u heyecân eyleye. Yine bârân-ı lütf u ʿaţıfla bir demde sâkin ü münţafî olur

37b

ve sevâd-ı şeb-nihâd-ı kibr u kîne her ne mikdâr âyine-i sînede nefsi-ġamz-i fitne-âmîz-i hâkûdânla iştidâd u istihkâm bula. Kibr u şafâ-yı şaykal-i ġamzidâyyla bir lahzâda maġv u muġtefi olur. Beyt

Ancâ ki ʿinâyât-ı tu bâşed bâşed

Nâ-kerde çü kerde kerde çü nâ-kerde

Ve ger ġasebiʿl-ġâl ʿalâ-vechiʿl-kemâl müncelî olsun ve tamâm-ı şubh-ı kâzib şubh-ı şâdıkdan imtiyâz bulsun buyrulursa Beyt

Hoş bûd ger miġakk-i tecrübe âyed be-meyân

Ki siyeh-rûy şevved her ki dürüġeş bâşed

muġarrerdür ki Mışraʿ

Çerâġ-ı kızb-i râ ne-bûd fûrûġî

Çün zamîr-i münîr-i tâbnâkûñüz ve dil-i pür-tenvîr-i pâkûñüz şarrâf-ı nuġud-ı cihân ve simsâr-ı metâc-ı fazl u irfândur. Bu bâzâr-ı herc ü merc ü tîzde zer-i ġâlîşle ne-behrec niçün temiz olmaya. Şol levh-i muţahher ve şafha-i münevver ki

mevrid-i ilhâm-ı rabbânî ve mehbit-i ilkâ-i sübhânîdür. Kavm-i hevâcis-i
nefsâniyle ve nuķûş-ı vesâvis-i şeytâniyle heyhât ki irtisâm u intikâş bula. Beyt

Dil ki âyîne-i envâr-ı ilâhî bâşed

Key giriftâr-ı ebâtîl u devâhî bâşed

Egerçi kim kışaş-ı ğuşaş-ı elem dâ'ire-i maķûlât-ı keyf ü kemden hâricü'l-merkez
idi ve hikâyet-i şikâyet-i miñnet ü ğam hizâne-i cân u dil-i pür-ħayretde çokdan
muħrez idi. Lâkin enmûzec-i âteş-i ciger-i mahrûr için ve numûne-i derd-i derûn
u mecrûħ için zebân-ı ğuftâr bir miķdâr şem'vâr şu'le-i beyânla dutuşdı ve
şahîfe-i 'arz-ı hâl-i bâ-melâlle zebân-ı hâme-i münkesiru'l-bâlden bir pâre şerâre-i
derd u ğam düşdi. Beyt

Şekvtü vemâ'ş-şekvâ li-mişli 'âdetün

Ve lâkin nüķîzü'l-ke'sü 'inde emtilâ'ihâ

Diger

Çün zi-ħad be-ğüzeşt zaħm-i tîĝ-ı düşmen ber-dilem

Hûn-ı dil âmed siyâh u rîht ez-nûk-i kalem

El-ħamdülillâhillezî ersele rasûlehü bi'l-ħudâ hüve'l-ħabîbüllezî türce şefâ'atühü
fi-küllü hevlin mine'l-ehvâli muķteħimin *ve kefâ bihi şehîden* Beyt

Mâ dermeyân-ı seng-i melâmet-i selâmetîm

Güyâ ki senĝâ-yı melâmet ħişâr-ı mâst

Eger şad-bâr-ı taķşîrât-ı a'mâlüm 'illet olup bâb-ı mekremet-me'âbuñuzdan
maṭrûd kılasız. Mutaşavver midür ki dest-i recâ dâmen-i fażl u ihsânuñuzdan
inķîṭâ' ide ve müteyessir midür ki cân-ı pür-hevâ âstân-ı siyâdet-âşiyânuñ
ĝülşenin koyup bir yaña gide. Beyt

Meger be-tîĝ-ı ecel ħayme ber-konem ver ne

Remîden ez-der-i devlet ne resm ü râh-ı menest

38a

İz-men şurûṭu'ş-şalâti en tekûne ke'z-zübâbi fe-ennehü küllemâ zübbe âb Nazm

Kerem-i dür efkenî der-büseme ez-dür

Ve ger be-nevâzîm nûrun °alâ nûr
 Eger cürmest înek tîğ u kerden
 Zi-tu geşten zi-men teslîm kerden

Ve ger bu neş'e-i ûlâda kevkeb-i baht u tâli°-i ikbâl kem-râhlıktan halâş olmazsa
 ve işbu mahkeme-i belâda sicill-i a°mâl u nâme-i ahvâl rû-siyâhlıktan necât
 bulmazsa el-hükmü lillâhi'l-°aliyyi'l-kebîr ve ileyhi'l-merci°u ve'l-maşîr elden ne
 gelür. Beyt

Halk çün rûz-ı cezâ nâme-i a°mâl ârend
 Raqam-ı mühr-i tu ber-şafha-i cân-ı mâ-râ bes

Bâkî ahvâl-i sûz u güdâz ve âmâl-i derd ü niyâz çün şahâyif-i itnâb u îcâz ve
 safâyih-i haqîkat u mecâza şıgmağdan mütecâviz idi. Beyt

Fessiru'l-hevâ °an-hîfati'l-°avli hâricün
 Veme'l-°ablü li'l-°uşşâkı ve'l-°ablü nâfi°un

Bes derd-i dırâz-ı tatvîl-i cery-i kelâmla ve tesvîl-i cery-i merâmla taşdı°-i huzûr-ı
 şeref-nihâddan ve tazîy°-i kırtâs u midâddan ihtirâz olundu. Beyt

Çü nîst hadd-i zebân-ı şerh-i hâl-i dil-dâden
 Çerâ zebân nehem ez-hâme der-dehân-ı devât

Hemîn maqşad-ı aqşâ-yı cân ve maqlab-ı a°lâ-yı cenân oldur ki müşâhede-i
 cemâl-i bâ-kemâl ve muqârenet-i zât-ı ferhunde-hışâl der-aqreb-i eyyâm bi-
 °inâyeti'l-meliki'l-°allâm bî-hacb-i °avâyik-i şühûr u a°vâm °ale't-tevâlî ve'd-
 devâm müyesser bâd bi-rabbi'l-°ibâd. Beyt

Gencîst vaşl-ı yâr ki °âlem-i tılsım-ı üst
 Her kes ki yâft hükm-i sa°âdet be-ism-i üst

Ve her demde gülzâr-ı pür-envârnuuz ez-hâr-ı bahâr-ı behişt-âşâr gibi nesâyim-i
 eltâf-ı ilâhî birle ki fefi°-eyyâmı dehrüküm nefehâtın münfetiğ u hurrem olmağdan
 ve her kademde gülistân-ı hâtır-ı dilsitânuñ enhâr-ı selsebil-i girdâr gibi imdâd-ı

a^ctâf-ı nâ-mütenâhî birle ki inne min feyzi'r-rahmâni ^cale'l-mu^kbilîne reşehâtin münşerih u muğtenim olmakdan hâlî olmaya. Yârab du^câ-i haste-dilân müstecâb bâd bi-hurmeti'l-a^ktâbı ve'l-evtâd.

30. Ba^czı ihvân-ı kirâma ve hallân-ı ^cızâma yazılan muhabbet-nâme şûretidür

Çün kâ^cide-i te^carrüf ve zâbıta-i te^caffüf şive-i erbâb-ı tazarruf ve şime-i eshâb-ı teşallüfdür. Belki anuñ muntehâsı sebeb-i iğrâ vü

38b

ta^cassüf ve mübteğâsı mûcib-i i^crâ vü ta^cassüfdür ve fi'l-^ha^kîkat ol üslûbdan ^cudûl ^cinde ehli'l-^cu^kûl ne te^cazzüz ü te^carrüfdür ve ne kırtâs u midâdda taşarrufdur. Bes ene ve etkıyâ'u ümmetî büre'â'ü mine't-tekellüfi mu^ktezâsınca ^calâ sünen-i i^kdâmi't-taşavvuf irsâl-i du^câda ve ihdâ-i şenâda bu beyt ile iktifâ olundu. Beyt

Be^kâ medde'l-eflâki vechüke bâhirün

Ve zıllüke memdûdun ve bâbüke ^câmirün

ve ızhâr-ı iştiyâk u hayretde ve i^clâm-ı iftirâk u hasretde kıssa-i süz u güdâzdan ve gıuşsa-i derd ü niyâzdan bu müfredile istifâ olundu. Beyt

Ke'ş-şemsi nebkî velâ-tüdiriye ^cibretünâ

Min harkâti'n-nâri em min fürkâti'l-^caseli

Hak^kâ ne cân-ı müştâkda hâl-i pür-melâl-i derûndan takrîre kudret vardır ve ne dil-i pür-ihtirâkda derd-i hâtır-ı ma^hzûndan taşvîre tâkat vardır. Beyt

Ke-rîşetin fi-mehebbi'r-riyâhı sâkıtaten

Lâ-yestekırru ^calâ-hâlin mine'l-^calâkı

Egerçi kim ^ca^kl-ı şâhib-i i^kâlün cell-i himmeti ve hayâl-i muhtalün küll-i nehmeti böyle idi ki derd ü hâlden zebâne ve mi^hnet-i mâ-fi'l-bâlden beyâna gelüp bir mi^kdâr tûfî-i şikeste-bâl gibi tekellüm ide idi ve zâr zâr bülbül-i âşüfte-ahvâl gibi terennüm kıla idi. Beyt

°Aql mî-hâst ki ez-ân şucle-çerâğî gîred
Berğ-i ğayret be-dirahşîd ü cihân ber-hem zed

Hemîn evkât-i müsteţâbede ki mevâkıc-ı da°vât-ı müstecâbedür. Ğâyet-i me'mûl
u nihâyet-i mes'ûl oldur ki Beyt

Ferâmûşem me-kon maşşûdem ânest
Ferâmûşî ne şart-ı dostânest

bâkî mülâkât-ı ân zât-ı huçeste-şifât °alâ ahseni'l-hâlât bi-°inâyeti'l-meliki'l-
°allâm ve bi-hurmeti seyyidi'l-enâm °aleyhi's-şalevâtü ve's-selâm bî-müzâhame-i
mevâni-i eyyâm ve bî-mu°avaķat-i a°vâm ber-muķtezâ-yı merâm bâd innehü
ra'ûfun bi'l-°ibâd

31. Erbâb-ı hâlden ve aşhâb-ı iķbâlden ba°zı °azîzlerüñ hużûr-ı
şerîfine derd-pâye mübtelâ olduğumdan ser-güzeşt yazılan
du°â-nâmedür

Şol du°âlar ki emsilesi hurûf-ı şıdķ u şafâyile meşhûn kılınup fâ vü °ayn u
lâmı °illet-i süm°a vü riyâdan şahîh u sâlimdür ve ol senâlar ki beniyyesi şıyâğ-ı
mihir ü vefâdan müştakķ olup i°lâl u idğâmı hulûş u tavıyyet üzre şâbit ü
ķâyimdür. İblâğ u ihdâ olundukdan sonra eger bu zâviye-i hicrânda ve hâviye-i
hırmânda ki bu°d-i mücerred ânuñ ğâyetinden °ibâretdür.

39a

Ve caħîm-i müşeyyed-i hiddet ü şiddetinden isti°aretdür. Belâlarla mütevattın ve
°anâlarla mütemekkin olan du°â-guy-ı muhlişüñ ve hevâ-cûy-ı mütehaşşısuñ
ahvâl-i pür-melâlınden ve inkisâr-ı bâlinden istifsâr u istiħbâr olunursa hużûr-ı
mevfûru's-sürûruñuzdan dür bir aya ķarıbdür ki her ânı bir sâl nice sâl gündüzi
rüz-ı kıyâmetden uzun ve gicesi yeldâ-yı muşîbetden füzûndur. Derd-pâye
mübtelâ olup fi'l-leyli ve'n-nehâr bâ-mezâr-ı tazarru° u iftikâr ve tefeccu° ü ıztırâr
dest-i du°â-yı cenâb-ı hüdüya efrâşte kılup cân u dilden niyâzla ve derûn-ı
cigerden süz u güdâzile meskenet ü ibtizâl ve mezellet ü ibtihâl-i serâyirden

mürtefi^c olmadı. El-hâk bu sıkluñ naqlinden puşt-i ķaviyy-i tām za^cif ü bî-tâķat ve elif gibi şâhib-i istikâmet iken dâl-şifat-ı dü ķâmet oldu. Beyt

Zıkr-i pâyem be-ķemen ger reved ez-vecd-i ķınâr
Dest berhem-zend ve serv-i sereş cünbâned

El-ķışsa devr u dırâz-ı sevķ-i kelâmla ve pür-sûz u güdâz ^carz-ı merâmla ne derd ser virelüm ki bu ser-güzeşt-i zahmet-i pâyine zebân-ı ķalemle tahrîr ve ne ķalem-i zebânla taşvîr olur. Hemîn bu belâ-yı cân-fersây ve işbu ^canâ-yı miñnet-efzâyı başından geķen giriftâr-ı ķayd-ı elem ve esîr-i pâyband-i derd ü ğam bilür. Şi^cr

Zi-dest-i pâ-yi tu-râ men ği ser-güzeşt konem
Ki kerdeest be-ĝâyet merâ mükedder-i pây
Zi-zahm-i derd-i mefâşıl-ı gümân berdem-i herdem
Ki mî-konend cüdâ ez-tenem be-ħanķer-i pây
Be-ķayd-ı renc be-dest-i belâ giriftârem
Eger serest der-în hâl bende-râ ger pây
Zi-kûy-i vaşl-ı tu mahrûm mânde-em ği konem
Ne devletest müsâ^cid merâ ne yâver pây

Belî be-devlet ser-ĝüyed kücâ resed her pây hâliyen mevâdd-ı reddiyete ve ahlât-ı berdiyyete a^czâ-i ķarye-i re'îseden eṭrâf-ı ba^cide-i hissiyyeye munşab oldu diyü beñzer ki nefsi miskînüñ ve dil-i ħazîn-i pür-enînüñ serverinden ayaĝı yirler başmaz. Zîrâ bununñ gibi ni^cmet-i ċinâyet ve mevhibet-i hidâyet degme bir devletlü başa müyesser olmaz ve biñde bir sa^câdetlü câna mutaşavver degüldür. Felâ-büd bu cihetden ċıyâdete gelen ekâbire her giz ķıyâm göstermez ve fi'l-cümle hareket ü iltiyâm itmez. Ve'l-hâşıl bu marâz-ı ċazîmüñ ve ċarâz-ı elîmüñ eyyâm-ı devletinde ve hengâm-ı şavletinde dem-be-dem terâne-i evķâtüm ve efsâne-i hâlâtüm bu beyt olm ışdur. Beyt

Elümde gerği kim sîm ü zerüm yok
Velî pâyüm ķeker bir hem-serüm yok

ve bi-ḥaseb-i ḳânûnu't-tıb

39b

bu marazũ mevrûsiyyetin yakînen bilüp nitekim âbâ-i kirâm ve ecdâd-ı ʿıẓâmumda var idi. Dest-res ḥâşıl itdügüm sâyir mevârîs-i dünyâviyye-i güzeşte ve mâl u menâl-i ber-güşte gibi pâydâr olmaya diyüp ḥayli salvet ü sürûr ve ferḥat ü ḥubûr ḥâşıl olur. El-ḥükmü'llâhi'l-ʿaliyyi'l-kebîr ve ileyhi'l-merci'u ve'l-maşîr. Beyt

Çi koned bende ki gerden ne-nehd fermân-râ
Çi koned gûy ki ʿâciz ne-şevd cevġân-râ

Eger saḳatât-ı ahvâlümüz ve saḳatât-ı aʿmâlümüz ʿayn-ı ʿinâyetle şâmîleñüzden ve nazâr-ı re'fet-i kâmileñüzden sâḳıḫ olmayavüz. Beyt

Bütün arġada eskirse nola kürk
Ki kelle şâġ olıcaġ tîz bulur bürk

El-ḥamdülillâh ve'l-minne dâ'ire-i ḥulûş-ı taḥiyyetde merkezvâr ve felek-i ḥuşûs-ı ḥidmetde ḳuṭb-ı girdâr-ı şâbit-kademem. Egerçi ḥademât-ı şûrîde müteḳâʿidem ammâ ʿubûdiyyet-i maʿnevîde ḳavî sâʿidem. *Vallâhü yuzâ'ifü limen yeşâ'* velev küntü muḥtâcen ilâ-şâhidetin felîye elfü ʿadlin min zamîrike şâhidün ve'l-ḥamdü lillâhi ḥamden keşîran pâ-yi telvîni dâmen-i temkîne ṭolayup ve dest-i fütûrî âstâne-i ḥuzura çeküp kendü ḥâl ü ḳâlümde sâkinem ve her zamanda ḥadisle bu dahî mübeyyendür ve bedâhetle muʿayyendür ki sipîhr-i ser-keş ber-geşte-ḫâliʿ olanlarũ el yerine ayaġın alır. Gûyâ çerâġ-ı mihr ü mâhı dün ü gün münevver itmek için ḥaste-cigerlerũ sînesinden yaġın alır belî cihân şayyâdı her çâbük ḳuşı iki ayaġından ṭutar ve zamân nerrâdı ser-mest ve medhûş kendü naḳşıyla öter. Lâkin şol ḳadar vardur ki cân-ı dil-ḥasteye devlet-i inkisâr el virüp murâdın buldı. Bu belâ vü miḥnet dârında ser-efrâzlar gibi ayaġın kösüldür oldı. Şiʿr

Çünân be-devlet-i ʿaşket mücerredî dârem
Ki ger be-baḫr der-âyem ne-girdedem ter pây
Merâ sezed ki çü pürkâr-ı âhenîn-i hevze

Be-püşem ü şevemet der-ṭaleb-i ser-â-ser pây

Mübârek himmetüñüzile hâliyen eṭfâl-i şâhib-ḳadem gibi ʿaşayla ṭayanmağıla mescide şikeste-beste yayacıḳ gider olduḳ ve her nefes nefs-i bî-ḳademe bu beytle serzeniş ü taḳrîʿ eylerem ki Beyt

Ger ber-ser-i tu tîḡ bûd fi'l-meşel çü kûh
Mî-dâr saht der-ḡam-ı ân ḡam-ḡüsâr pây

oldı. Cevâbında bu beytle tevbiḥ u teşnîʿ eyler. Beyt

Der-hidmeteş çü serv be-pâ îstem heme
Ver ḥod be-sân gül bûdem ber-ruḥâz pây

Haḳîḳat gözlense işbu derd-i pâ mülk-i faḳr u fenâya

40a

pâyedür. İmʿân-ı nazar olunsa her şikestelik devlet-i uhrevîye ser-mâyedür. El-ḥaḳ miʿrâc-ı saʿâdete pây pây ʿurûc olunur ve ser-efrâzlık devleti kûh-şıfat şâbit-ḳademlikde bulunur. Her inkisâr-ı miḥnet ki maḥzâ dest-i ḳudretten ve ser-i ḥikmetden biline. Şâhibine mübârek-ḳademdür. Her bî-serd ü pâke zerrevâr miḥr ü muḥabbet-i ḥudâda hevâdârdur. ʿÂlemde hemtâ-yı ʿalemdür. El'ân bu devlet kâfi ve işbu saʿâdet vâfi degül midür ki erbâb-ı hevâdan ve eşḫâb-ı ibtilâdan anlar ki çâr-pâ girdâr-ı her-bâr ki bu bende-i riyâzetedârı ʿayş u ʿişret ve bezm-i şoḫbet içüñ taraf-ı sebzezâra ve kenâr-ı cûybâra çekdiler. ʿÖzr-i taḳşîr-i ḥidmet idüp direm Beyt

Mândeest ez-ʿazîmet-i bostân dü pây-ı men
Be-firist bende-râ çü turâ hest çâr pây

heman zümre-i ḥallân-ı şafâdan ve cümle ihvân-ı eḫibbâdan dil ü cânla duʿâ tevâḳḳuʿ olunur ki bu bende-i şikeste-pây ve kemîne-i ser-geşte-râye yârân-ı saʿâdet-me'âb ve ḡam-ḥ'ârân-ı siyâdet-nişâb ziyâretin itmekde. Ḥidmet-i şûrî vü ma'nevî ḳalemden ḳademe gele. Belki ḥâme-şıfat bu yolda serin ḳadem idüp ḥidmet ḳıla. Hemîşe ân zât-ı mekremet-şî'âr ve ân cenâb-ı maḥmidet-dişâr der-

mağcad-i izzet ber-ķarār ve ber-mesned-i devlet-i pâydar bād bi-ķürmeti'l-evtād
ve'l-efrād. Şi'r

Ömret dirâz bād ber-în hatm şöd sohen
Bîrûn nemî nehîm zerre ihtîşâr pây
Tersem ki çün dirâz şeved ruķ'a em-kesî
Der-gûş-i hod reheş ne-dehed çün hezâr pay

ve's-selâmü evvelen ve âhiren.

32. Uzunķuyu vaķfı bu haķîrûn elinden bî-sebeb alındığıyçün ba'zı erkâna yazılan mektûb

Ba'de vaz'ı'l-ħudûd fi-mevâzi's-sücûd ve zamîr-i münîr-i ħurşîd-
nazîrûñuze ki müdebbir-i birrdür ve müfessir-i sırrdur. Pûşide degüldür ki
fuķarâ-i ehlu'llâhuñ beşerîyyet vâsıtasıyla bir miķdâr ekl ü şürb ü mesken ü libâsa
ve esbâb-ı zarûriyye vü istînâsa teveccühleri muķarrerdür ve bu ħalde aña iltifât u
ta'alluķları miķdârı gönülleri âyinesi ğubâr u jengârdan ħâlî degüldür ve ol
ğubâr-ı meşâr-ı keşret-âşâr ħadrince şuhûd-ı cemâl-i Ħaķdan ve in'îķâs-ı nûr-ı
muṭlaķdan maħcûb u mehcûrlardur. Her şâhib-i devlete Ħaķ sübhânehü ve te'âlâ
anlaruñ mâ-yehtâcu kifâyetinüñ tevfiķın vire. Lâ-cerem ol fuķarâya vârid ü feyż
olan âşâr u mevâyidden tamâmı behremend olur. Şol

40b

cihetden ki bunlaruñ ref'i ħicâb-ı ğubârına ve def'i niķâb-ı jengârına sebep
olmı ş olur. Rubâ'î

Ey muḫteşemî ki ķursı meh-i tâc-ı tu est
Ne çarĥ-ı felek pây-e-i mi'râc-ı tu est
İmrûz ki esbâb-ı müheyyâ dârî
Ġâfil me-şev ez-kesî ki muḫtâc-ı tu est

Zirâ çün ol tâ'ifenüñ muḫtâcun-ileyhleri ellerine gire ve zarûretle gönüllerinüñ
ta'alluķ itdügi esbâb el vire. Gerü ħâllerine kemâ-hüve'l-evvel rücû' iderler ve
'ibâdetlerinde 'alâ vechi'l-etemm ve'l-ekmel ħuzû' u ħuşû' eylerler. Bi-ķasebi'z-
zâhir bunlaruñ haķķa şafâ-yı rücû'larına ve tâ'atda kemâl-i ħuşû'larına ol şâhib-i

devlet sebep düşer. Belki haqîqatde mazhar-ı ism-i kâfi olur ve hadîs-i nebevîde ‘alâ kâ’ilihâ tuhafû’t-tahiyyât vâriddür ki her mü’min ki ahlâk-ı ilâhiyyeden bir hulûle mütehallak ola aña nâr-ı cehennem harâm ve maqâmı dâru’s-selâm olur. Men teşebbehe bi-kavmin minhüm muqtezâsınca ve mevle’l-kavli minhüm mübteğâsınca cân u dilden her tâ’ife kim bunlara taqlid ide ve kendüyi bunlaruñ silsilesine takyid ide. Bunlaruñ ‘adâdından ma‘dûd ve kaçârında meşdüddür. Beyt

Seg-i aşhâb-ı kehf rûzî çend

Pey-i nîkân girift merdum şöd

Bu dahî hadîsde vardır. Seg-i eşhâb-ı kehf rıdvânullâhi ‘aleyhim ecma‘în ve nâka-i Şâlih Nebî şalevâtullâhi ‘aleyhi cennete duhûl itseler gerekdür. Bes bu haqîr-i fakîr-i dâ‘î bi’l-ihlâs dahî egerçi ki envâc-ı televvüs-i ma‘şiyet birle âlûde ve esnâf-ı taqşîrât-ı hizmetle fersüdedür. Lâkin ol kavm-i kirâmuñ ve tâ’ife-i hümâmuñ tarîkatı mücebince ‘uzlet ü ferâgat ve inqıtâc u kanâcat şüretin gösterenlerdendür. Beyt

Ger nîm-i zîşân ez-îşân gofte em

Hoş dilem in kışsa ez-cân gofte em

ve pâdişâh-ı nişfet-nişâb ve zıllu’llâhi ‘adâlet-intisâbumuzuñ edâmallâhü te‘âlâ zilâle sa‘âdetihî ‘alâ mefâriki’l-‘âlemîn ilâ-yevmi’d-dîn kût-ı lâ-yemûtumuza sebep olan ihsân itdükleri vazife ile geçinüp ehl ü evlâd ve etbâc u ensâb ve eķârîb ü eşyâcuñ teķâzâlarını anuñla teskîn idüp vesvese-i şeytânîden ve dağdağa-i nefsanîden zamîr u hâtıra ve kalb-i fâtıra ıztırâb u inqılâb geldikce temkîn virüp leylek ve nehâran sırran ve cihâran

41a

salţanat-ı rûz-efzûn du‘âlarına bi’l-hulûş ve’l-huşûş iştiğâl eyleyenlerdendür ve ol hılâfet-penâhuñ südde-i seniyye-i felek-iştibâhına muhtass-ı tâm geçüp her zamanda menşûr u manzûm dürer ü ğurer-i âbdâr-ı hikmet-şi‘âr ve le’âlî-mütelâ-i bi-tâbdâr-ı ma‘rifet-dişâr îşâr u nişâr idenlerdendür. El-ħamdülillâhi ħamden keşîran mesned-i salţanat-ı cihanbânî ħâk-i pâ-yi kimyâ-âşârına yüz sürmekle mânend-i ‘arş u kürsî bülend-pâye oldu ve efser-i şâhib-ķırânî gevhâr-i vücûd-ı

cihân-tâbına maqrûn olmağla mişâl-i iklîl kamer-i evc-i şerefde hem-sâye oldu. Reşehât-ı feyz-i deryâ-nevâlinde ve nefehât-ı hübûb-ı şabâ-iqbâlinden velî'l-°arzı min ke'si'l-kirâmı naşîbün mücebince bu haķîre dahî ahyânen tereffüh-i hâl ki sebep-i ferâğ-ı bâl der-huḫûr eylerdi. °Aceb budur ki emr ber-°akis olup elümüzde taşarruf itdügümüz Uzunḫuyı vaķfı ki sedd-i ramaķ-ı evlâda ve huḫûr-ı fu'âda bâ'is̄ idi ve ihtirâķ-ı Burûsa'yla olan düyûnuñ edâsına mûriş̄ idi. Bî-sebebe alınup âḫara şadaķa olunmuş *innâ lillâhi ve innâ ileyhi râc'ün* pâdişâh-ı ma°deletpenâhuñ ḫâşâ ki bu emre rızâsı ola demek ḫâḫır-ı fâtıra gelüp faḫlûbü'l-erzâķa min esbâbihâ minvâlince şumûl-i °âḫîfetüñüze ve °umûm-ı °inâyetüñüze binâ'en bu küstâḫâne kelîmatla tenbîh-i hâl-i pür-melâl ve °arz-ı mâ-fi'l-bâl ḫaşd olundu. *În lem yekün vâbilün feḫallün* ve in lem yekün °aselün feḫḫalün °ilm-i şerîfün muḫîḫdür ki evlâd-ı bî-i°timâd her zamanda sirişk-i mührâķla ve âḫ-ı âteşin-misdâķla ve ğuramâ'-i fâsidü'l-i°tikâd her mekânda teķâzâ-yı bî-muḫâbâ ve °alâlâ-yı nâm û âsâyla erbâb-ı ferâğatüñ ekbâdını ḫarķ ve eşḫâb-ı ḫanâ°atüñ fu'âdını ḫûna ğarķ idüp ne tevekküle taḫammül ve ne tekeffüle temehhül ḫorlar.

Beyt

Mey içmege giceler tevbe-i naşûḫ iderem
ḫumâr-ı zûr idicek çâre ne şabûḫ iderem

Bu dahî gündüz gibi rûşen ve güneş gibi mu°ayyendür ki ḫadr ü rifat ve şadr u °izzet mücerred manşîb u câhla olmaz ve temkîn-i °aḫaş ve teskîn-i âteş maḫzâ şûrâbe-i câhla olmaz. Dünyâ-yı denîde ve işbu me'vâ-yı mâlâ-ya°nîde ne devlet ü miknet vardur ki °âmî vü câhla olmaz. Beyt

Felek be-merdum-ı nâdân dehed zimâm-ı murâd
Tu ehl-i dâniş ve fazlî hemîn ğünâhet bes

41b

El-ḫamdüli'llâḫ bî-mededlere sed ve bî-senedlere mesned olup dâ'imâ °atebe-i ḫilâfet ilkâ-i esbâb-ı sa°âdet ve i°lâm-ı mevâdd-ı siyâdet idenlerdensiz. Kemâ-câ'e fî'l-ḫaber izâ erâdallâḫü te°âlâ bi'l-emîri ḫayran ce°ale vezîre şıdķın in nesiye zekerahû ve in zekera i°âneḫû bu bâbda ziyâde taşdî° ne lâzımdur ki inne min şâni'l-kerîm er-re'fetü limen kâne kerîm bâķî sa°âdet-i dünyâ vü âḫiret bâ-kemâl-i

huzûr u cem'iyet fi-küllî hînin ve ân ilâ âhîri'z-zamân der-terakkî bâd bi'n-nebiyyi ve âlihi'l-emcâd

33. Mütevellî vü câbî bu haķîre müte'allik olan çiftligimiz
buğdayın virmevicek nâzırları Mevlânâ Yegân-zâde Sinân
Çelebi hizmetleridür. Anlaruñ dahî iğmâzın görüp ba'zı
ihvâna yazılan şikâyet-nâmedür

Ba'de ez-edâ-i vezâyif-i şerâyif-i du'â maķrûn-ı be-işâbet-i icâbet-i semi'allâhü limen de'â ma'rûz-ı dâ'i-i bî-riyâ oldur ki şol ebâ 'an-ced irşile intikâl iden çiftlik gibice yirlerümüzü haysiyyetden sizi erbâb-ı vaķfla cidâl u nizâ'dan ve huşûmet ü vefâdan halâş ideyüm diyüp yılda iki müdd buğday bize maķtûc virüñ diyü buyurmuşlar idi. 'Unvân-ı taķrîrlerinden ve ihâm-ı ta'bîrlerinden ğaflet olunmuş. Anuñ ma'nâsı maķtûc ebed ve külliyyen mesdûd olsun demek imiş. El-hükmü lillâhi'l-'aliyyi'l-kebîr Hızır Bâlî ile her-bâr mescidde ve bâzârda mülâkât-ı zarûriyye vâķıc olsa buğdayuñuz muķarrerdür ve kime minnetüñüz vardur ammâ te'hîr 'Abdîñüñ sâhîrliginden ve mel'ûnluğundandır dir ve İshak 'Abdîyle bölüşülse efendi hażretlerinden mektûb gelmişdür. Sefer-i bâzâr ve narh-ı diyâr üzre buğdayuñuzuñ şemenini uşda virürüz. Lâkin bu kadar terâhî Hızır Bâlî'nüñ kâfirliğinden ve mağbûnluğundandır dir. *Ķâleti'l-yehûdu leyseti'n-naşâra 'alâ-şey'in ve Ķâleti'n-naşâra leyseti'l-yehûdu 'alâ-şey'in*. Egerçi kim ol iki bâtıluñ şicârı kizb-i muḫlaķdur. Fe-emmâ bu bâbda sözleri haķdur. *Şeyâfine'l-insi ve'l-cinni yûhî ba'zuhüm ilâ-ba'zın* Ķabîlinden vâķıc olmuşlardır. İkisinuñ dahî aķvâli hılâf u Ķuda'c ve ef'âli hîle vü bida'c'dur. Haķda muḫâlifler ve bâtılda muvâfiķlardır. Zâhirde müteḫâlifler ve bâtında münâfiķlardır. E'üzü billâhi min külli münâfiķın 'alîmü'l-lisân fe-inne vâhidehüm eşeddü min elfi şeytânin. 'Aceb budur ki cevâb-ı ye's virmezler ki el-ye'sü ihde'r-râḫateyn ğûl u ârâmîde idüp nesnâs-i girdâr-ı

42a

istînâs gösterüp şeytanetle beni kendümden âdem gibi bî-zâr itdiler. Güftâr-ı meş'ûblarını ve girdâr-ı mekzûblarını yâd itdükce bu kıt'a'ı inşâd eylerem. Kıt'a'

Şeb-i yeldâ-yı bahşîşet-râ çarh
 Çi şevved kerdem şabûh dehed
 Yâ merâ der-ümîd-i va'ce-i tu
 Şabr-ı Eyyûb u 'ömr-i Nûh dehed
 Yâ turâ ez-çünîn kerem kerd
 Merg yâ tövbe-i naşûh dehed

Bu fakîr u haķîrûñ i'tikâdı ve istinâdı Sinan Çelebi Efendinin va'ce-i kerîme ve 'uhde-i 'azîmelerine idi ki hüsnü 'ahdi'l-mer'i mine'l-îmân yoksa bunlaruñ îmân-ı gılâzına ve yalandan îkâzına kim i'timâd ve i'tikâd eylerdi. *Vallâhü yeşhedü inne'l-münâfikîne le-kâzibûn* Beyt

Men ez-bîgânegân hergiz ne nâlem
 Ki bâ-men herçi kerd ân âşinâ kerd

El-kışşa evlâdumuz yanında buğday yimişe döndük ve illâ
 Cevv-i gerdûn olsa perverd-i elem
 Kendüm için baña yokdur zerre gam

Zîrâ ehl ü 'ıyâl ya'cni tâ'ife-i za'ifü'l-bâl ne şabr bilür ve ne tübkîhim laţmetün ve tużhiküm luķmetün nâ-çâr leyl ü nehâr bu eş'âr-ı miñnet-iş'âr tekrâr olunur.

Nân-ı 'ıydüm ķurş-ı mihr ü mâhdur her şubh u şâm
 Şekkerüm berf ü gül-âcum yah gül-âbumdur miyâh
 Yeridür ebr-i siyehden gün gibi geysen nemed
 Postîn-i berfdür çün baña ancak hâbgâh
 Cân atar üstine etfâlüm tuyûr-ı şeb gibi
 Dil kebâbı birle çıķsa revzenümden odlu âh
 Tal'-i maħmûdı görüñ kim bedr iken ey Lâmi'î
 Bâr-ı etfâl itdi mâh-ı nev gibi ķaddüm du-tâh

Elden ne gelür iķlîm erenlerine başlu başı ķaysı tekyenüñ küçükleri post-pûş olup yalıñ u zâr külhâna düşerse kimüñ nâr-ı ğamdan dâmeni sülhte olur. Meger şâh-ı

merdândan ‘inâyet ü himmet irişse ki ahvâl-i dervîşân-ı perîşân ol şâh-ı kerîmü’ş-
şâna pûşîde degüldür. Ziyâde beyân ne lâzımdur. Bâkî dervîşe dervîşân Beyt

Ger vişâl-i yâr nebûd bâ-ḥayâleş hem-ḥoşem

Hâne-i dervîş-râ şem‘î ḥoş ez-mehtâb nîst

devlet ü sa‘âdet dâyim ü kâyim bâd

34. Ba‘zı ahâlî-i ‘aşra gönderilen mektûb şûretidür

Yâ men lâ-yuḥîtu ‘adde feżâyilihi niṭâku’t-taḥdîd velâ-teffu fi-iḥşâ’i
şemâyilihi tâḳatü’t-ta‘dîd selâmî lâ-zâle necmen li-eşḥâbi’l-hidâyeti ve recmen li-
erbâbi’l-ğavâyeti selâmün minallâhi neḥû cenâbiküm li-enne selâmî

42b

lâ-yelîku bi-bâbiküm envâ‘-ı istikâne vü şikestegî ve eşnâf-ı istihâmet ü dil-
bestegî birle ithâf olunduḳdan sonra ma‘rûz-ı zamîr-i münîr ki müfessir-i sırr ve
müdebbir-i birdür. Oldur ki ḥidmet-i şerîf ve mevḳıf-ı münîfüñuze varup gelen
ihvân-ı şafâ ve ḥallân-ı vefâdan ba‘zı bu dâ‘î bi’l-iḥlâsuñuz içün melḥûz olan
elṭâf-ı ‘aliyye ve a‘tâf-ı tâmmeñuzden şöyle naḳl itdi ki eger sâbıḳan âstâne-i
sa‘âdet-âşiyâne tarafına gönderilen risâle ve sütte-i siyâdet-cânibine irsâl olan
maḳâle bizüm elümüzden vuşûl bulmuş olayidi ya bizüm müşâveremizle tertîb ü
tevcîh olmuş olayidi muntehâ-yı münyet ve ḳuşârâ-yı ümniyyet üzerine netâyic
virürdi lâkin el-emru biyedillâh belî şek yokdur. Mısrâ‘

Çerâğ-ı bî-veh kücâ şem‘-i âftâb kücâ

Ammâ ḥuzûr-ı pür-ḥubûruñuzda bu maḳûle ibrâm ve işbu vecihle iḳdâm de’b-i
edebden ve ḥasb-i ḥasebden ḥâric olunmağın ol küstahlıḳa cür’et olunmadı.

Âyâ tu kücâ ve mâ kücâyîm

Raḥimallâhü imra’en ‘arafe ḳadrehu ve lem-yete‘adde tavrehu belki her-bâr
bunuñ gibi bir ma‘nâ ḥâṭır-ı fâtıra ḥuṭûr ve ḥayâl-i muḥâl-endîşe mürûr iderse

zerrevâr hâksâr kendü miqdârına iqdâr idüp böyle icizâr iderdi ki ne lâyiķest ki gûyem sipihr-i a'âlâ-râ ki nûr-ı zâtî hod-râ zi-mâ dirîĝ medâr hem sâyir evķatde dahî dâ'imâ huşûl-i mühimmât için tertîb-i muķaddemât idüp vüzerâ-i ıızâm ve ümerâ-i kirâm mahzarlarına iclâm-ı bendegî ve inhâ-i efkendegî itdüm. Kağı-asker efendilerün arzına sevķ itdiler. Be-her hâl çün nîk ü bed şekl-i evvele redd olunur. Hâlf ü iftirâz ve dahl ü ictirâzdan kaçup tertîb-i muķaddimeteyn ehven ve maķşûdda ihtisâr-ı ahsendür diyüp def'a-i sâbıkada er-rücû ile'l-bidâye kağıyyesiyle amel olundu ammâ idbâr-ı tâli'den ve nühûst-i nefsi-tâmi'den ol kıyâs-ı muĝlata şüretin baĝlayup cümle fikirler amîm ve külli tedbîrler saķım çıkdı. *İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râc'ün.* Beyt

Şekevtü veme's-şekvâ li-mişli câdetün

Ve lâkin tefîzu'l-mâ'ü inde imtilâ'ihâ

Acab budur ki taķdîr-i rabbânî ve kazâ-i sübhânî ol vaķitde şöyle cârî olmuş ki elümüzde taşarruf itdüğümüz Uzunquyu vaķfı ki yılda yedi sekiz biñ akçe

43a

hâsıl virürdi ve cümle bu haķîrünüze vâsıl olurdi. Atebe-i aliyye havâşşından ba'zınuñ tevcîh-i bî-vecîhi birle bir amî bed-nâma şadaķa olunm iş. El-hükmü lillâhi'l-aliyyi'l-kebîr merhûm Şeyhî fâzıluñ Har-nâme'sinde Mısra

Boynuz umardum kulaķdan yâd kıldum

ķışşasına dönmiş. Evlâd-ı muhteriku'l-ekbâd ve ĝuremâ-yı bî-icimâduñ ol kuyudan ahyânen aĝızlarına birkaç kaķtre şu tölmedi. Anuñla dildeki âteşlerin ve cigerdeki aķaşların teskîn iderlerdi hâliyen Kerbelâ yazusunda ütölmüşe döndiler başlarında yazu yimiş.

İzâ câ'e'l-każâ zâķa'l-fezâ

Bes anlaruñ âlâmından bî-ħuzûr ve iqdâm u ibrâmdan pür-fütûr olup men talebe şey'en vecedde vecede muķtezâsınca ve men kara'a'l-bâbe bâben vellece vellece mübteĝâsınca tevessül-i esbâb ve duħûli mine'l-bâb fikr idüp ĥazret-i

hudâvendigârũ nâm-ı şerîfine faşl-ı bahâra mülâyim mânend-i bülbül-i hâyim
gül-redîf bir kaçîde dinilüp lütf-i ma'cûduñuza binâ'en 'azz-i huzûra gönderildi.

Gerçi herkes âverd şî'rî be-dîn hazret sehî
Zevk-i şab'at nîk dâned ki in kudâmet ân kudâm
Şîre-i engûr bâşed her dü ammâ ne-zed 'aql
Bâşed ez-ümmü'l-ğabâ'ış fark-ı tâ ni'ce'l-idâm

Hakîkatde ekşi ökşi kendü bağınuz koruğı ve mühr-i iltifâtuñuz fûrûğıdır. Eger zaman müsâ'id ve himmet-i kavî sâ'id olursa yed-i şerîfûñuzden meclis-i erkâna ve mevkıf-ı a'yâna tevcîhi vecîh görilürse işâl-i nihâyet-i bende-nevâzlık ve 'inâyet-perdâzlıkdur ve ille'l-mâ'ü 'alâ hâlihâ ve'l-inâ'ü 'alâ hâlihâ çün hizmet-i münîfûñuze hulûş-ı tavıyyetümüz ve şıdk-ı meveddetümüz 'an şamîmi'l-fu'âd ve 'an şafa'i'l-icîkâddur. Bes huzûr-ı mevfûru's-sürûr ve fâyizü'n-nûruñuzda ilhâh u ikdâm-ı mefkûd ve bâb-ı ibrâm mesdûddur. Maşşûd-ı küllî ve ğaraz-ı cümeli 'arz-ı ihlâs ve inhâ-ı ihtişâşdur. Beyt

Mihr verzî nîst der devr-i kamer mânend-i bedr
Key şeved peydâ meger devr-i diger peydâ şeved

Egerçi kim muhlîşlerûñuz ve âstânuñuza muhtaşlaruñuz çokdur ammâ

Sûz-i mühret nîst çün men ser-bülendân-râ naşîb
Germî-yi hurşîd efzûnter bûd der-cây-ı pest

Bâkî emr-i re'y-i cihân-ârâñuza ve zamîr-i zamâyir-ğüşâñuza müfevvazdür. Şâre'l-'abdü 'abdeküm ve'r-re'yü ke-ğalbî 'indeküm. Egerçi kim kaçîdeden Uzunkıyuyu ahvâline uzun uzak işâretten

43b

ve jerf ü 'amîk-i isti'âretten ğaraz-ı 'arz-ı bahâne olsun dimekdür. Lâkin eyyâm-ı ma'celet-i şehryârî ve hengâm-ı mekremet-i cihânbanî vü cihândârîde bir cihet mañlûl olmadın bir mañalliñ elinden bî-sebeb alınup bir nâ-maħalle virülmek 'arza kavî sebebdür ve her vecihle 'acebden 'acebdür. Der-dest-i mâ çü nîst 'mân-ı

irâdetî be-güzâştîm tâ kerem-i o çi mî-koned bâkî sa'âdet-i dâreyn fi-küllî hînin
ve ân ilâ âhiri'z-zamân der-teraqqî bâd bi'n-nûni ve's-şâd

Hemîşe tâ be-beyâz-ı nehâr mî-ârend
Müsevvedât-ı leyâlî berây-ı zabt-ı hısâb
Hesâb-ı kader-i beğâ-yı tu bâd-ı çendânî
Ki ez-muhâsebe 'âciz şevend kilik-i kitâb

35. Hulefâ-i şûfiyyeden geçen ba'zı cühhâlûñ kürsî-i va'zda
habâyis-i bûhrden kerevîd ve yengeç ve istiridye ve midye
gibi mühmelâta halâldür bizüm şeyh yir didükleriñün
reddidür

Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm ve neza'nâ min külli ümmetin şehîden fe-
kûlnâ hâtû bürhâneküm fe'alimû enne'l-ħaĸĸa lillâhi ve ĸalle 'anhüm mâ-kânû
yefterûn eyyühe'l-hullân şânekümmullâhü te'âlâ 'ani'l-hızlâni ve't-ıuğyân i'lemû
enne'l-eĸvâle'l-bâtilate ĸad ĸašet fi-eyyâminâ lindirâsı ehli't-tedrîsi veħtirâsı
ħukkâminâ ve kâneti'l-cühhâlû yed'üne bi'l-ictihâdi ve'l-ifsâd 'aĸâyidi ehli'l-
bilâd ĸattâ eftev bi-ħilli's-seretânı ve eşbâhihi bel yec'alü'l-ħayvânâti's-şûfiyyeti
'alâ mezhebi'l-eimmeti'l-ħanefiyyeti veze'amû enne hâzihi'l-mes'eleti mine'l-
mesâyili'l-ħafıyyeti fe-hâzihi'l-cür'etü minhüm immâ li-kemâli cehlihîm ev li-
noĸşâni dînihîm yürîdüne bihi't-terfa'a beyne'l-avâmi ve't-te'ayyüni lede'l-
enâmi ĸasbe ĸavânînihîm fe-men ĸâle evvelen yühıllü's-seretâne temessüken bi-
ħadîsi ĸabîbi'r-rahmâni 'aleyhi's-şalevâtü ve's-selâm ellezî hüve delîlün li's-
şâfi'ıyyi rağıyallâhü 'anhü fi-ĸavli'l-evvel ve 'alâ ĸavli's-sânî lâ-yekûlü ve ĸâle
şâniyen bi-ħilli devâbbi'l-bahriyeti'lletî tüşâkilü's-seretâne fi-ba'zi'l-umûr vehiye
min ĸabâyisi'l-miyâhi ve'l-cûru ye'külühâ erbâbü'l-fisĸı ve'l-fücûr veli't-ııbâci's-
selîmeti minhâ nüfûr iz yez'umü lâ-işme lehâ hâze'l-ĸavmü'l-'anîd kemâ-
yez'umü lâ-işme li-âkilihâ 'alâ mezhebine's-sedîd ĸıyâsen 'alâ ĸilli's-seretân bi-
iğvâ'ihimi's-şeytân feĸad ĸalle 'an sebîli'r-reşâdi fe-ğavâ fe-vaĸa'a fi-ğayâbeti'l-
cübbi 'ani'l-cehli ve'l-hevâ yâ eyyühe'l-heyemânü fi-ğalevâti'l-ğafleti ve't-taĸşîr

ve's-sekrânü min hımri't-teşbîhi ve't-tezkîr in kün̄te şâdıqan fi-da^cvâke ve kâşiden huşûle

44a

müdde^câke fehâti hucceten mine'l-kütübi'l-hanefiyyeti ve's-tahric rivâyeten min eķâvîlihe'l-behiyyeti heyhâte heyhât lâ-mahlaşa min hâzihi'l-âfât ize'l-kütübi'l-hanefiyyetü meşhûnetün bi-esrihâ bi-hurmeti mâ-fi'l-bahri mine'd-devâti inne's-semeke eltâfi ve hüve'l-hucceti ^caleyke kâfi hayşü kâlû lâ-yahillu küllü mâ-fi'l-bahri illâ envâ^cu's-semek hattâ vaķa^ca ^cinde ba^czı e'immetinâ fi'l-cirrişi ve'l-mâr mâhiyyi nev^cun mine's-şekk fehüve hukmü ^cammün ve emrun tâmmün fi-hurmeti mâdûni's-semek lâ-şübhetē fihî velâ-şekk ve emmâ huşûşü's-seretâni fe-ķâle şâhibü'l-hidâyeti ^caleyhi'r-rahmetü ve'r-rıdvân venehâ ^caleyhi's-selâm ^can bey^cı's-seretân ve ķâle eyzan fi-fetâvâ kâdîhân bi't-ta^cbîri'llezî ile'l-ğayri şâmil ve bey^cu hevâmmi'l-arzı vemâ-yeskünü fi'l-mâ'i ke'd-dıfda^ci ve's-seretân bâtıulun ve kâlû eyzan el-hılâfu fi'l-bey^cı ve'l-ekli vâhid febi-eyyi delîlin ve huccetin yünâzi^cuhü câhidün mu^cânid ve emme'l-istidlâlü bi'l-âyâti ve'l-eķâdîşi ve istinbâti'l-aķkâmi mansıbu erbâbi'l-ictihâdi min ^culemâ'i'l-mevârîşi ve'l-müctehidîne'l-kirâm lâ-min de'bi eşhâbi't-taklîd velâ-min edebi aķvâmi't-tehnîd ma^ca enne'l-ķıyâse fi-hâze'l-miķyâsi ğayru müstakîm ve'l-hükümü bihi saķîmün ve ^caķîm iz min hayvânâti'l-bahri mâ hüve müstedîru'r-re'si ve müstakîmü'l-harekât lâ-yecüzü en yuķâse ile's-seretâni min külli'l-cihât li-enne'l-müşâkelete fi-ba^czı'l-umûr lâ-yestelzimü ittihâde'l-hükmi'llezî'l-cumhûr bel hüve şımfün min eşnâfi'd-devât vallâhü te^câlâ mürşidü sebîli's-şavâb elâ yürâ enne'l-irnebe tavîlü'l-üzüneyni ke'l-hımârı ve yahîzu ke'n-nisâ'i ma^ca ennehü halâlün ^cinde'l-^culemâ'i fe-yâ men ye'külü'l-ķabâ'ise ve yahķümü ^cale'l-kürsiyyi fi'l-câmi^ci küllihâ fa^clem enneke ķad ekelte'l-encâse ve'l-ercâse ğayra maķallihâ ferci^c ^can hâze'l-ictikâdillezî yestenki^cfü ^canhe'l-^cavâm iz hüve fezâhatün beyne'l-enâm ve tahhir fâke ve ķalbeke bi-miyâhi'l-ikrâri ve'l-inâbeti innehü veliyyü'l-^cinâyeti ve'l-icâbeti fe-innallâhe te^câlâ ķad harreme ^caleykümü'l-ķabâ'ise ve sehhele lekümü'n-nekâ'ise fekülü mimmâ ķâbe leküm hayşü şî tüm rağaden fe-men kâne yercü likâ^ce rabbihî fe'l-yâ mel ^camelen şâlihan velâ-yüşrik bi-s-ibâdeti rabbihî

*eḥaden va'lem eyyühe'l-gâfil er-rücû'u ile'l-haḫḫı hayrun mine't-temâdî fi'l-bâtıl
inneḥü ra'ûfün bi'l-ibâdî ve'l-hâdî ile'r-reşâd*

36. Hazreti şâhib-ıkrân Sultan Süleyman için dinilen gül-redîf
kaşide-i şad-bergün bir şüreti kâtib-i dîvân 'Âlî Haydar
Çelebi'ye gönderildükteki 'öznâmedür

Hezâr gül-i şad-berg-i taḫıyyât-ı

44b

miskiyyetü'n-nefehât ki âb u hevâ-yı muḫabbetle beslenüp sıdḫ u şafâ bâğında
reste olmuştur ve rişte-i ḫulûş-ı ḫaviyyetle beste kılnup mihr ü vefâ eliyle
destelenmiştir. Meclis-i muḫahhar ve maḫfil-i münevverünñüze micmere-
gerdânlık ve 'abîr-efşânlık olunduktan sonra ma'rûz-ı ḫaḫîrî oldur ki bahâristân-ı
eltâf-ı pâdişâhîde ki lâ-zâle meşâmmü'l-mülki min en yekûne mu'atḫaran bi-ḫaybi
revâyiḫihî ve büstân-ı a'ḫâf-ı şâhinşâhîde ki mâ-berîḫa dimâğu's-salḫanati
münevveren bi-hübûbi fevâyiḫati medḫ-serâlık ve şükrḫâlîk üslûbunda 'andelîb-i
ḫoş-elḫân ve bülbül-i dilkeş-beyân gibi gül-redîf dil-pezîr u laḫîf gül-i şad-berg-
mânend nâzik ü dil-pesend yüz 'aded miḫdârı ebyât-ı rengîn birle hemtâ-yı 'aşide
bir kaşide tertîb idüp Mışra'

Gül vaḫti geḫer bir aya döymez

âstâne-i sa'âdet-âşiyane ve dergâḫ-ı siyâdet-nişâne toprağına ki iksîr-i sa'âdet ve
cevher-i siyâdetdür ve erkân-ı sultânî ve a'yan-ı şâhib-ıkrânî 'atebelerine ki
mecma'-ı erbâb-ı faẓl u kemâl ve merci'-i eşḫâb-ı kıl ü kâldür. 'Arz olunmak
ümîdine subḫânallâhi'l-'azîm belki ḫâristân-ı derd ü 'anâdan bir nice gonca-i nâ-
tamâm u pejmürde ve şûristân-ı faḫr u fenâdan birkaç şüküfte-i nâ-şüküfte vü
jülîde ber-âyîn ü ḫavr-ı dervîşân-ı ma'zeret-güyân-ı deryûze-künân ya'nî berg-i
sebzle südde-i seniyye-i mekremet-şî'âr-ı ḫâkânîde ve dergeḫ-i 'aliyye-i
cihânânîde ki ḫible-i zümre-i ḫâcât ve ka'be-i ehl-i münâcâtdur ızhâr-ı merâsim-i
bendeğî ve a'lâm-ı levâzım-ı efkendeğî ricâsına temhîd-i şüret-i ḫâl için tesvîd-i
ruk'a-i âmâl eyleyüp fahrü'l-ahâlî zühru'l-mevâlî müderris ḫadrî Çelebi Efendi

hazretlerine zâdellâhü te‘âlâ kadrehü ve yessere bi’l-hayri emrehü irsâl olunmuş idi. Tâ kim anlaruñ yed-i şerifinden erkân u a‘yânuñ hâk-i pâyine irişse hâliyen ol kaşîdenüñ bir nüshası tuhfe-i hizmet-i şerif olmak murâd olunup yüz kusûr ve biñ fütürile huzûr-ı pür-hubûruñuza gönderildi. Ümîddür ki nazâr-ı iltifâtuñuz müte‘allik olduğda Mısrâ‘

Heme ‘aybeş şevd pesendîde

Beyt

Ez ân taraf ne-pezîred kemâl-i tu nokşân

Ve zîn taraf şeref-i rûzgâr-ı mâ bâşed

mağşûd-ı küllî ve ğarâz-ı cümeli ‘arz-ı vedâd u ittihâddur ki kâtib ‘Ubeyd Dede du‘âcuñuz ezmân-ı muşâhabetde ve ahyân-ı mu‘âşeretde neşr-i revâyiğ-i

45a

elţâfuñuz ve nağl-i medâyiğ-i evşâfuñuz itmekle cenâb-ı mekremet-me’âbuñuza ve zât-ı maħmidet âyâbuñuz bâbında vâsiğa-i kemâl-i muħabbet ve râbiğa-i mezîd-i muħâleşat olmuşdur. Hemîn her nefes ravza-i iclâl ân zât-ı ferħunde-cemâl bi-ezhâr-ı ‘ızz ü ikbâl müzehher bâd ve dem-be-dem şecere-i âmâl ân aşl-ı kerîmü’l-hışâl bi-esmâr-ı ğadr ü efzâl müşmir bâd

37. Gül Câmî‘i imamı Neccar Muşlihi’ d-dîn’e üstâdı ağzından yazılan cevâb-nâmedür

Mi‘mâr-ı rûzgâr ve sinimmâr-ı seħr ü diyâr Muşlihi’ d-dîn ħalife ħidmetleri kâmkâr lâ-zâle fi-şanâ‘atihî merci‘an beyne’l-esâtizeti vemâ-berihâ’l-berâ‘atü melce’en li’t-telâmizeti şol selâmlar ki sînlerinüñ dendânı dost u düşmen meyânını tefrîğ için minşâr-şifat ser-tîzdür ve dil ü cân uğdesinden girih-küşâ olup şafâ mecma‘larında suhân gibi güher-rîz ve lâmelifler-mişâl rahle-i etfâl-i dest erre-i muħabbetle iki şâğ olmuşdur ve ser-i mîmleri sîne-i ‘uşşâğ gibi mişğab-i meveddetle sûrâğ kılınmuşdur belki sînleri ki çarğ-ı dil-âver gibi meydân-ı şafâda kemân-keşdür. Şol ihlâş-ı kemâneleridür ki divâl-i ihtişâsla ser-â-ser meşdüddür ve lâmelifleri ki tîrde peyker gibi burc-ı Cevzâ’dan nişân-keşdür. Mesâmîr-i ğam ihrâcı için enbürvâr-ı ‘alâğa-i vefayla miyânından

ma^cķúddur ve mîmleri ser-ħussâd-ı bed-nihâd için mi^traķa-i belâ vü ħâyisiñ derd ü ^canâdur. Şevķ u ġarâm ve ikrâm u ihtirâm-ı zenbîlleriyle deste deste ve ħabâyil-i iltiyâm-ı ihtimâm birle peyveste ve ser-beste ķılınup irsâl olunduķdan soñra ma^crûz-ı muħliş oldur ki eger bu ħasret ü firâķ kâr-ħânesinde pergârvâr sergerdân u bî-ķarâr ve ħayret ü iştiyâķ iskelesinde cân-bâz-şifat zâr u dil-fikâr olan maħlaşuñuz tarafından isti^clâm-ı ahvâl olunursa Nazm

Mihr ü mehden baġlayup âvîzeler üstâd-ı dehr
 Aşdıġınca rûz u şeb şan^catlar eflâk üstüne
 Çarħveş dil ħücesin tezyîn için şâm u seġer
 Kevkeb-i eşküm geġer ħoş-ħurdeler ħâk üstüne

ve'l-ħâsıl tîġ-ı firķatle baġrumuz dilinmişdür ve tîr-i ħasretle sînemüz delinmişdür. Miġnet tûralarında kâse kâse ķan iġerüz ve tarġ-ı ârzû-girihlerinde dürlü dürlü ħayâller geġeriz. Levġ-i ħâtırdan efķârûñuzuñ ġayrı tırâş olmuşdur ve cevfi dimâġdan ħayallerüñüzden idüġi çıķmışdur. Hemân

45b

ġırpı ipi gibi vaşluñuza uzanup yollar gözleriz ve illere ķarşu derûn-ı ġuşşaların meserret-i şûrî perdeleriyle yüzleriz. Beyt

Ċarmîġ itdi şu resme dest-i ħasret cânım
 Gönye gibi isterem dâ'im ki olam kûşegîr

Ba^cdehü ħalîle gönderilen mektûb-ı muşanna^cuñuz ki muşaddar-ı ^cıber ve miġver-i ħünerdür. Gelüp vâşıl oldu. Ne mektûb bir nigâr-ħânedür ki kitâbesi ser-â-ser belâġat ħu^tûtiyla yazılmış ve ħâşiyesi ser-tâ-ser feşâġat izmilî ile ķazılmış. Zû-fünûnları kârendezâr ve reh-nümûnları şan^catından bî-zâr eyler. Ol resmler ki ânde düşmüş nâzırlara ħayret virür ve şol ra^cnâ kesimler ki aña ħarc olmuşdur. Ĥâzırlara ziyâde ħayret arturur.

Evc-i semâda turrası perr-i melek-mişâl
 Ehl-i şafâya şuffesi dâru's-selâmdur
 Ey mâh dergehî kemerine ķo nisbeti
 Ķavs-i felek bu tîķa göre nâ-tamâmdur

ve bi'l-cümle ol 'ibârâtüñ şanâyî^c-i dil-pezîrine her kûşeden bağılsa güyâ 'aşık u ma'şûkdur ki biribirini çoçmuşdur ve ol isti'ârâtüñ bedâyî^c-i taqrîrine her tarafından nazar olunsa zemîn ü âsmândur ki yüzlerinden hicâbın açmışdur. Beyt

Hüner yek-destesiyle ânı üstâd
Felekler gibi itmiş pâk-i perdâht

Bârî mu'âlâ^a olunduğda mazmûnunda ğayy-i eltâf-ı bî-nihâyeden dildeki zevk u muhabbet mismârı bir derecede perçîn oldı ki kıyâmete dek biribirinden ayrılmaya ve fehvâsındaki a'âtâf-ı pür-'inâyeden deründaki şevk ü meserret-âşârı bir resme be-hem oldı ki haşre dek yerinden ayrılmaya. Beyt

În-ân esâs nîst ki gerded hâlel pezîr
Lev dükketi's-semâ'ü velev büsseti'l-cibâl

Tâ bâd-ı çünîn bâd ammâ ol ki mektûbuñuzda dimişsiz ki eger bizüm ahvâlümüzden istifsâr olunursa gündüzlerde örtü çekici gibi ve gicelerde hammâm tokmağı gibi du'ânüze mülâzım ve müdâvim biline. İmdi bunuñ gibi du'âlar kendü dostlarıñuzla başuñuzla hayli zahmetde imişsiz. Destmüzdin Hağ te'âlâ vire. Ba'dehü Ebû Bekir bendeñüz mübârek ellerüñüz öper. Eger ahvâlınden istihbâr olunursa Nağğaş Bâlî Çelebi hizmetinde olur. İşledüğümüz işlere hezâr dürlü nağşlar geçüp şan'atında pergârvâr bir noğa üzerine döner oldı. Biz dahî lâ-büd medâr-ı müdârâda söz merkezin gözleyüp yolından çıkmasun diyü dâ'ire çizer olduk. Anâları hod derd ü

46a

'anâ işkencelerinde hayli müddetdür ki zâr u giriftârdur. Ümîddür ki mübârek himmetüñüzle hâlâs-ı küllî bula ve güveygimüz Sinan Çelebi kemîneñüz bileğü gibi hâk-i pâyüñüze rû-mâlîde idüp yağdân gibi iştiyâkuñuz âteşinde cân eridür. Hâliyen qademüñüzde başına pişeger olup keser gibi kendüden yaña yonar oldı. Biz dahî gördük ki yular tutmaz. Lâ-cerem endâze gözleyüp hevâyî olmasun diyü terâzûyla dirilürüz. Ve's-selâmü ve'l-ikrâm

38. Ferhâd Paşa'nun ʿârûşu için baʿzı müderrisînüñ iltimâsıyla
yazılan tehniyet-nâmedür

Lâ-zâle ʿarûşu âmâlihî maḥşûlî'l-merâm mekşûfeti'l-kınâc ve şümûsu iḳbâlihi min maṭlaʿi'd-devâmı zâhirati'ş-şuâc her rûz ki ʿarâyis-i ebkâr-ı nûrânî tutuḳ-ı ufuḳ-ı perde-i âsmânîde muḥadderât-ı vâridât-ı rûḥânî gibi mestûr ola ve her şeb ki heyâkil-i luḳbetgân-ı envâr-ı manzara-i ḳaşr-ı felek-devvârdan ḥûr-ı maḳşûrât-ı cinânî gibi zuhûr ide. Cevâhir-i zevâhir-i daʿvât-ı ḥademât-ı vâfir alınur ki caʿd-i ḥurûfî ve medd-i şutûrî reşk-i zevâyib-i mücâad-i ḥûrdur ve durer-i ğurer-i taḥiyyât-ı ʿubûdiyyât-ı manzûm u menşûr ki neşr-i nuḳûdı ve nazm-ı ʿuḳûdı maḥşûd-ı dâĝ-ı mücevher-i şeb-i deycûrdur. Ol ḥazret-i felekiyyü'r-rütbet melekiyyü'l-himmet ḥurşîd-ṭalʿat cemşîd-menzilet behrâm-şevket bercîş-ʿiştetüñ ḥuddâm-ı kirâm-ı sidre-ḳıyâminuñ nişâr-ı aḳdâm-ı pür-iḥtirâmı ola. Mısraʿ

Yârab duʿâ-i ḥaste-dilân müstecâb bâd

Beyt

În duʿâyîst ki ber-evc-i felek nâ-refte

Konedeş feyz-i ilâhî be-ḳabûl-i istikbâl

Zîrâ kim ol sütte-i seniyyeye mezîd-i ihlâşla istinâd eyleye ḳarîn-i saʿâdet-i ebedî olur ve her kim ol ʿatebe-i ʿaliyyeye kemâl-i ihtîşâşla iʿtimâd göstere ḳadr-i devlet-i sermedî bulur. Beyt

Fe-men ḥalle zâlike'l-bâbe ḥalle bi-ravzatin

Ve nâle li-esbâbi's-semâvâtı süllemen

El-ḥaḳ bu ḳazîyye te'yîdinden ve bu ḳışşanuñ temhîdindendür ki ebvâb-ı sürûr u salvet-güşâde ve esbâb-ı ʿayş u ʿiştet-âmâde olup burc-ı şerîf-i âşafî dürr-i dürrî-mişâl-i Süleymânî birle ḳırân itdi ve dürc-i münîf-i şâhibi gevher-i aḥter-timsâl-i şâhib-ḳırânî ile ḳarîn oldı. Beyt

Mülk ü devlet-râ be-her dü kerd bâyed tehniyet

Dîn ü dünyâ-râ be-her dü goft bâyed âferîn

Li'llâhi'l-ḥamdü ve'l-minne ki ʿıkd-i ʿuḫûd-i ʿâlem-tâze intizâm bulup ve ʿaḫd-i ʿuhûd-i benî-âdem cedîd-i istihkâm

46b

ḥâşıl idüp zamâyir-i ḥullân duʿâ-yı pür-şafâyla pîrâste ve serâyir-i kevn ü mekân-ı senâ-i vefayla ârâste oldı. Rûzgâr-ı hikmet-medâr kerrât u merrâtla temhîd-i muḫaddemât-ı enzâr-ı ecrâm-ı envâr itmişdi ve sipîhr-i saʿâdet-âşâr defaʿâtla tertîb-i muḫaddime ve tâliyy-i leyl ü nehâr eylemişdi. İllâ bu resme netîce ḥâşıl kılmamışdı ve bu âyinle maḫsûda vuşûl bulmamışdur. Beyt

Şükr-i ḥudâ ki ez-meded-i baht-ı kâr-sâz

Ber-ḥasebet arzûst heme kâr u bâr-ı dost

Hâliyen bülbülân-ı hoş-elhân-ı gülistân-ı belâgat bu eşʿâr-ı tehniyet-şicâriyle teğannî vü terennüm iderler ve tûṭiyân-ı şîrîn-zebân-ı şekeristân-ı melâḫat bu ebyât-ı çûnbâtla taḫannün ü tekellüm kıılurlar. Nazm

Dü dür der-dürç-i devlet dâşt in firûzegûn târem

Sezâ-yı efser-i şâhî şafâ-yı cevher-i ʿâlem

Saʿâdet her dü-râ bâ-hem be-ʿaḫdî dâd peyvendî

Vez ân peyvend peydâ şöd nizâm-ı gevher-i âdem

Muraşşac mühr-i gerdûn-râ keşîdest ez-ezel-i devrân

Berây-ı inçünîn sûrî be-püşt eşheb ü edhem

Hezârân şâhid-i mihr ü girifte her yekî şemʿî

Temâşâ-râ hemî geştend be-dîn firûzegûn târem

Şeb-i ḫadr âmedeest îmşeb der-i rûḫi'l-melek münzel

Dem-i şubḫ âmedeest in dem der u şıdḫ u şafâ müdgam

Be-ḫalvet-ḫâne-i ḫurşîdem şeb âmedeest ʿİsâ

Be-suy-ı hücre-i Belḫîs inek mî-ḫurâmed Cem

Envâ^c-1 şükr-i mevfûr u nâ-mahşûr ki ol sûr-i pür-sürûruñ in^câm-1 ^câmından nâm u nişân-1 ğam-1 cihândan şöyle nâ-bedîd oldı kim bâde-i ğam-ğüsâr-1 devrânda mu^caţtal u bî-kâr kaldı. Mısra^c

Egerçi şeb ü rûz derkâr bûd

ve Ferhat u Şâdî'den dil-i ^câlemiyân bir resmile taldı ki müferrih-i yâkûtî bâzâr-1 cihânda bî-rağbet u bî-miğdâr oldı. Mısra^c

Meger ân çi ez-la^c-i dildâr bûd

Nazm

Heme şehir-i hasen ve heme sû-yi sûr

Be-her kûşe şöhet be-her câ huzûr

Heme memleket küşte ^cişret-sarây

Muğannî zi-her perde ^cişret-sarây

Sarây-1 cihân-râ nevâ-yı sürûr

Firistâd her dem be-şâdî dürûd

Bes lâyıkdur ki ol meclis-i mu^caţtaruñ buğâr-1 nücûr-1 micmerinden ve şemme-i şemâme-i misk ü ^canberinden nesîm-i şabâ ğâliye-sâyılığ ögrene ve münâsibdür ki ol mevķif-1 muhayyeruñ evtâd-1 ^cud u elhân-1 sürûdından zühre-i zehrâ ^cişret-saraylık ta^clîmin ala ve der-hordur ki ol bezm-i münevveruñ şihâb-1 âsmânîlerinden ve nişâr-1 gül-efşânîlerinden nücûm-1 semâ âteş-bâzlıklar ve hevâ-peymâlıklar tahsîl eyleye.

47a

Bihi ^câde a^clâmü'ş-şafâ e^câliyâ

Bihi nâle eşmânü'l-vefâ ğavâliyâ

Muķarrerdür ki bu ^curs-1 şerîfüñ huţbesi dîbâce-i bezm-i cihân belki târîh-i âhiri'z-zamân olisardur. Niçün olmaya ki hâtif-i ğayb ve sürüş-1 bî-^cayb hesâb-1 sâlin ve târîh-i feruğ-fâlin bu yüzden ilhâm itmişdür. Târîh

‘Ursına vezîr-i şehryârûn
Zî-eşref-i ‘urs dindi târîh (928)¹⁴

‘Urs-ı şerîf-i âşaffi teşrîf idicek ‘âlemi
Şordum dil ehlinden didi târîh bu ‘urs-ı şerîf (928)¹⁵

Hüve’l-mennânü’l-laţîf ve ma‘lûmdur ki bunun hengâm-ı şitâda ve eyyâm-ı sermâda rûzgâr-ı kâmkâr tezyîn-i fasl-ı bahâr ve tertîb-i mâh-ı âzâr gösterdi ki bu sûr-ı meserret-engîz ve işbu ‘urs-ı şerîf-i dil-âvîz için berâ‘at-i istihlâldür ve nişâr-ı derâhim ü dînâr itmek için şûret-i istikbâldür. Nazm

Zi-hulle-i ebr-i tehî kerd kârgâh-ı tırâz
Zi-bâd-ı nâfe-tehî kerd kârgâh-ı hoten
Be-rûy-ı hâk ber-âvered an hezâr nigâr
Be-rûy-ı âb ber-âvered in hezâr şiken
Hevâ çübetger-i ferhâd-geşte naqş-nümây
Şabâ çü âhû-yı tatar-geşte nâfe şiken
Beyt
Ve teneffet fihi’ş-şabâ fe-te‘atıtafet
Eşcâruhü min hubbelin ve havâmilin

Ammâ şart-ı vefâ-yı ‘ubûdiyyet ve rûkn-i şafâ-yı tavîyyet ol idi ki bu haķîr-i bî-miķdâr-ı meysere ve meymene-i huddâm-ı melâ’ik-deydeneñüz mahzarlarında mânend-i serv ser-erfâz-ı hidmet-i dâmenin dermiyân idüp ve mişâl-i nây-i pür-ihtizâz-ı ‘ubûdiyyet kemerin bir nice yerden kuşanup âb-şıfat kullukda çehre hâksâr ide ve bâdâsâ yelmekde bî-ķarâr olaydı. Lâkin ‘avâyıķ-ı rûzgâr-ı keķ-reftâr ve bevâyıķ-ı çarh-ı ğaddâr-ı muhâlif-medârdan zimâm-ı ihtiyâr keķ-i iķtidâr olmayup dest-i âmâl ezyâl-i vişâle irmekden ķaşır oldu. Beyt

Âftâb-ı ender-bedaħşân la‘l sâzed seng-râ
Cüz be-hâmûşî çi sâzed seng-i ‘özr-i âftâb

¹⁴Tarih kaydı, Bayezid Kütüphanesi, Veliyüddin Efendi 2733 nüshasından alındı.

¹⁵Tarih rakamı aynı nüshada kayıtlıdır.

Lâ-cerem mâlâ-yüdreku küllühü lâ-yütreku küllühü hükümünce ol hizmet-i şeref-i nehmet cery-i kademden cerr-i kaleme gelmedi. Eyâ cûde ma'nin nâcin ma'nen bi-hâcefî femâ lî ilâ ma'nin sivâke şeffî'un 'azrâ ki nâ-nüvişte be-hâned hadîs-i 'aşk dâned ki âb u dâne-i Vâmık risâletest çün nüsha-i hâtır-ı müstakîm

47b

ol âsâr-ı iktidâr-disâruñ şerâyif-i letâyif-i tahrîrinde saķîmdür ve fikret-i selîm ol eţvâr-ı iftihâr-şî'ârûñ zarâyif-i tarâyif-i taşvîrinde 'aķîmdür ve ol sidre-maķâmuñ hâk-bûsına olan şevķ u ğarâmı ve ârzû-yı avâmı dâ'ire-i beyân ve niţâķ-ı tibyândan bîründur. Zîrâ şayyâd-ı kalem-i 'ankebût-şikâra ol kuvvet ü iktidâr yoķdur ki şeh-bâz-ı şevķ u ğarâmı dâm-ı intizâm-ı sevķ-ı kelâmı ve dâne-i mensûr-ı isti'ârât-ı pür-ihâmı şayd eyleye.

Ķalemî lev kâne yüdrî elemî

Lebekî min tûli şevķî kalemî

Müşkil-i 'aşk ne der-havşala-i dâniş mâst

Hall-i îñ nükte be-dîn fikr hatâ ne-tevân kerd

Bes micmervâr pây-i i'tizâr dâmen-i iktisârda keşide olmak evlâdur ve şem'î girdâr zebân-ı inkisâr mikrâz-ı 'aciz ü iftiķârile bürîde olmak ahrâdur. Hemîşe tâ 'arûsân-ı ezhâr ez-serâ-perde-i eşcâr bâ-ķınâc-ı ğûn-â-ğûn ve metâc-ı buķalemün der-şahn-ı kûh u hâmûn cilve-nümâyed ân cenâb-ı sa'âdet-intisâb-râ şuver-i taķdır der-âyîne-i tedbîr-i manzûr bâd ve mensûr-ı rütbet-i zât-ı mekremet-iktisâb der-dîvân-ı inşâ-i tü'izzü men teşâ'ü bi-ķalem-i ķudret-i mestûr kerdâned bi-rabbi'l-'ibâd.

39. Emir Çelebi aĝzından fahrü'l-Fenârî Muhyi'd-dîn Efendi'ye
ķarındaşları ķadı-'asker merhûm Muhammed Şah
Efendi'nün vefâtı için yazılan 'azâ-nâmedür

Selâmün ke-enfâsî izâ küntü nâtiqan bi-medhi rasûlillâhi ceddî ve seyyidî
 ‘alâ-hayri a‘yânî’l-beriyyeti sîraten aşîlün kerîmün fâzîlun mü’eyyedî envâ‘-ı
 ‘ubûdiyyet-du‘âları ve eşnâf-ı hizmet-senâları ‘an-şamîmi’l-fu’âd ve hulûşî’l-
 i‘tikâd tecdîd ü temhîd olduğdan sonra ma‘ruz-ı faķîr-i haķîr oldur ki çün
 zamîr-i münîr-i şublî-ı nazîr ki müdebbir-i birr ve müfessir-i sırdur. Bu ma‘ânî-yi
 pür-‘ibreti ve işbu fehâvî-yi bâ-hikmeti muhîtdür ki her tâlî‘ün ufûli ve her nâzîruñ
 zübûli ve her ziyânuñ zalâmı ve her ‘urvenüñ infişâmı vardır. Kemâ fi-kavlihi
 ‘azze ve ‘alâ ve hüve eşdaķu’l-keîâm *küllü men ‘aleyhâ fân ve yebķâ vechü
 rabbike zü’l-celâli ve’l-ikrâm*. Bes her vücûd-ı nâzenîn ki be-hükm-i rabbi’l-
 ‘âlemîn bu hâne-i ğurûr ve vîrâne-i fütûrdan ol gülistân-ı sürûr ve eyvân-ı hużûra
 teşrîf-i intikâl gösterse belki rehber-i ‘inâyet ve bedraķa-i hidâyet ânı ziyâfet-hâne
vallâhü yed‘û ilâ-dâri’s-selâm

48a

da‘vet itse ve dârü’s-salţanat-ı *fiĥâ mâ-teştehi’l-enfusü ve telezzü’l-‘yün ve
 entüm fiĥâ ĥâlidünde* dâhil ķılsa ânun sefer-i pür-‘iberinden fi’l-ĥaķîķa perîşân u
 maġmûm ve sirişk-efşân u mehmûm olmamak ensebdür. Belî bu ķaźiyye-i żarûri
 bi-i‘tibâr-ı emr-i şurî a‘zam-ı mesâyib ve etemm-i nevâ’ibdür. *İnnemâ yüveffe’s-
 şâbirüne ecrâhüm bi-ġayri ĥisâb*. Her şâbirüñ inkisârına câbirdür ve tesellî-yi el-
 beliyyetü izâ ‘ammet tâbet dâfi‘-i ğumûm-i ĥavâtırdur. Eger ol merĥûm u maġfûr
 el-muĥtâcu ilâ-raĥmetullâhi’l-meliki’l-ġafûr Şâh Efendi ĥazretleri tâbe şerâhü ve
 ce‘ale’l-cennete meşvâhü bu teng-nây-ı fenâdan ol füşat-serây-ı beķâyâ rıĥlet
 buyurdular. *İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râc‘ûn* ve küllü’l-eşdikâ’i ve’l-eĥıbbâ’i
 minhü mütefecci‘ün ümîd-i vâşıķdur ki rûĥ-ı mürevvehleri *yâ eyyetühe’n-
 nefsü’l-muţme’inne irc‘î ilâ-rabbiki râziyeten merziyyeten* muķtezâsınca *fi-
 maķ‘adi şıdķın inde melîkin muķtedir* vâķı‘ olup sizlere şabr-ı cemîl ve ecr-i
 cezîl ve aĥlâf-ı şerîfine ‘ömr-i tavîl ve ķadr-i cezîl erzânî eyleyüp bu muşîbeti
 âĥir-i meşâyib ve ĥâtime-i nevâyib ide bi-mennihî ve fazlihî ĥuşûsan mâ-ġâbe
 men entümü’l-bâkûnî ba‘dehü vemâ-ĥâbe men entümü’l-ĥâdûne mecdehü ve izâ
 kâne’l-emru kezâlik fe’t-tehâlükü fazlun ‘ale’l-hâlik ve naĥnü nes’elüllâhe te‘âlâ
 en yemüdde ĥâzihi’d-devleti’l-‘âliyeti ve’s-sa‘âdeti’l-ġâliyeti ilâ âhiri’z-zamân ve
 ġâyeti’d-devrân.

40. Merhûm Müftî-zâde Hızır Beg Çelebi'nün oğlu vefât idicek
karındaşlarına yazılan ta'ziye-nâmedür

Selâmün 'aleyküm min muhibbin ke-ennemâ yebîtü 'alâ cemîrin ve min fevkîhi cembrün ba'de ez-edâ-i vezâyif-i du'â maqrûn-ı bi-icâbeti semî'allâhü limen de'â ma'rûz-ı muhibb-i bî-riyâ oldur ki ve aqdân-ı ahbâr-ı mâtem-engîz ve kıâşidân-ı âşâr-ı muşîbet-âmîzden şöyle istimâc olundu ki nihâl-i devha-i iqbâl ve gül-bün-i ravza-i iclâl sa'îd ü şehîd el-muhtâc ilâ rahmetillâhi'l-meliki'l-mecîd Celâl Çelebi hizmetleri bu külhan-ı fenâdan ol gülşen-i beğâyâ ve işbu teng-nây-ı 'anâdan ol sarây-ı şafâyâ rihlet itmiş. *İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râc'ün* ve küllü'l-eviddâ'i ve'l-ehibbâ'i minhü mütefeccî'ün ve'l-hükmü lillâhi'l-'aliyyi'l-kebîr ve ileyhi'l-merci'u ve'l-maşîr

Nâdîde dîd vâkı'a zîn sa'cter ne-dîd

Dil ki in haber-i şenîd keseş bâ-haber ne-dîd

Servî zi-bostân-ı me'âlî fûrû şikest

Burcî zi-âsmân-ı me'ânî harâb geşt

Bes cân-ı müstmend bu haber-i pür-gezendün semâ'ından hayrân olup aytdı ki
Beyt

Dirîğ ân ta'at-ı zîbâter ez-mâh

Dirîğ ân şûret-i nâzikter ez-cân

48b

ve dil çün sipend işbu âteş-i belâmendün harâretinden dūd-ı âhı âsmâne peyveste eyleyüp didi ki,

Kudâm serv-i sehî-râ sipîhr-i âbî dâd

Ki bâz huşk ne-kerdeş be-âteş-i bî-dâd

elden ne gelür ve bu muşîbete şabrdan gayri çâre mi olur.

El-mevtü ke'sün ve küllü'n-nâsi şâribühü

Ve'l-ğabrü bâbün ve küllü'l-hayyi dâhilühü

Dâr-ı dünyada kankı kadeh-i ferah ve câm-ı kelâm pür-şafâ vü halâvet oldu ki âhirü'l-°ömr şevâyib-i kahr ve nevâyib-i zehrle küdüret ü merâret bulmadı.

Hiç rûşen dilî derîn-i °âlem

Rûz-ı rûşen ne-dîd bî-şeb-i gam

Hâzret-i Hâkdan celle ve °alâ mutazarra°dur ki ol merhûmuñ kabrini ravzatün min riyâzi'l-cinân ve enîs ü celîsini hûr u gılmân ve maqâmını *fi-mağ°adi şıdğın °inde melikin muğtedir* idüp sizlere °ömr-i tavîl ve ecr-i cezîl ihsân eyleye ve bu muşîbeti gâyet-i mesâyib ve işbu mâtemi nihâyet-i nevâyib kırup silsile-i şerîfüñüze dâmen-i devrânla ve âhiri'z-zamânla peyvend-i muhkem vire. Beyt

Eger be-dâmen-i °iyşet resîd çeşm-i bedî

Deger be-ğalb-i şerîfet tekessürî mersâd

41. Ba°zı erkân-ı fuğarâya ve a°yân-ı şulahâya yazılan °ubûdiyyet-nâmedür

Selânullâhi te°alâ ve rahmetühü ve berekâtühü ve tahıyyâtühü °alâ cenâbiküm li-enne selâmî lâ-yelîku bi-bâbiküm. Egerçi ki her vechile zamîr-i münîr-i âyîne-nazîrühüze şuver-i ahvâl-i bendegân ve nüqûş-ı nüfûs-ı üftâdegân pûşîde vü mestûr degüldür. Ammâ ârzûmendî mülâkât-ı hâk-i pâ-yi şerîf ve niyâzmendî hâtır-ı fâtır-ı za°îf bir derecede sine-i °uşşâka ihtirâk virmişdür ki hayretinden feyz-i şehâb-ı kaleminden kaçarât-ı dem°-i mihrâk gibi nâzil olan reşehât-ı nîsândan ıztırâb-ı cânına dermân u temkîn ister ve °aş-ı âteş-feşânına teşeffî vü teskîn umar. Beyt

Bâb-ı dîde zi-sevdâ ümîd sûd konem

Be-yâ taşavvur-ı mâbeyn ki el-cünûn-ı fünûn

Belki sûz u güdâz-ı iftirâkuñuz ve leheb-i nâr-ı iştiyâkuñuz şem°vâr sînesine kâr u cânını dil-fikâr idicek böyle dimek ister ki Beyt

Şimdiden mâtemimi eyleyeyin kim öliceğ

Beni kim ağlaya bu dîde-i hûnbâr gibi

lâ-cerem âhyânen şikâyet-güsârlık ve şükr-güzârlık yüzlerinden i'câm-ı ahvâl ve ebnâ-i mâ-fi'l-bâl itmekle huzûr-ı fâyizü'n-nûruñuzda imlâl u idlâl olursa mütevaqqa'c'dur ki ezyâl-i efzâlile pûşide kıllup ma'c'fûr tutula.

42. Kışsa-hân 'Ivazı tertîb için Rum İli kethüdâsı iken Sinan
Çelebi hizmetlerine yazılan muhabbet-nâmedür

49a

Cenâb-ı 'izzet-me'âb ve mekremet-nisâb e'lallâhü şânehü ve şânehü
'ammâ şânühü bi-mennihî ve keremihî şenâlar kim bulunmaz aña şânî dilinde
münderic seb'û'l-meşânî senâ iden çü fânî ola mutlak aña 'âlemde şânî olmaz
elhaq hezâr ihlâşla olduğda cârî budur 'arz-ı haqîr-i hâksârî. Egerçi kim zât-ı
mekârim-şifâtuñuzla muşâhabet-i şûrî ve münâsebet-i zâhirî vâkı'c olmamışdur
ammâ el-ervâhu cünûdün mücennedetün hadîsi mücebince uhuvvet-şi'câr
fütüvvet-dişâr melekîyyü'l-me'âşir Mevlânâ Necmi du'â-gûyuñuz vâsitâsıyla ve
envâr-ı ezkâr-ı ahlâk-ı behiyyeñüz râbıtâsıyla 'âlem-i ervâhda olan âşinâlık-ı
ma'nevî ve bezm-i itlâkda olan rûşenâlık-ı bâtînî zuhûra gelüp te'yîd ü te'kid
olunmuşdur. Beyt

Ey besâ ervâh dem-sâz-ı vişâlî güşte bûd

Dermeyân-ı şân lîk in şüret-i firâk endâhte

Lâ-cerem şevk-i mecâlis-i eşhâb-ı ma'rifet intisâbdan ki her birinüñ dil ü canı
mâhî girdâr garqâb-ı baır-i 'irfân iken yine 'atşân-ı selsebîl-i me'ârif-i ilâhîdür.
Âb-ı hayât-me'âb-ı da'vât-ı rûh-perverüñüzle leyley ve nehâren raṭbû'l-lisân
olmaḡdan ḡâlî olunmaz. Beyt

Her nefes ez-ser-i ihlâş konem hem-reh-i bâd

Sûy-ı ân dergeh-i ihsân u kerem fâtiḡa

ve ol mecâmi' aḡbâb-ı mekremet-cenâbda ki cümlesinüñ kâm u dehânı tûṭivâr
kâmyâb-ı şehd-i beyân iken gerü müştâk-ı gül şeker-i leṭâyif-i nâ-mütenâhîdür.
Ḳand ü nebât-ı şenâ-yı şafâ-güsterüñüzle sırran ve cihâren şeker-efşânlık
itmekden ferâḡat kılinmaz. Beyt

Be-sûy-i sidre zi-men mürğ-ı t̂â'atî ne-perid
Ki ruḡ^ca-i be-zed ez-de'ât der-minkâd

Bes bu muḡaddimâta binâ'en kebûter-mişâl hâmil-i hamâyil-i ihlâş belki bâz-i sefid-timsâl nâkil-i celâcil-i ahvâl-i ihtisâş a'ni ma^cden-i kemâl ve mecma^c-ı lütf-i maḡâl dâ'î-i bî-ğaraz Kışsa-ğhân 'Ivaz bendeñüz ki feşâhat-i cerr-i kelâmla beyân-perdâzlıkda beyne'l-emşâl ve'l-aḡrân mümtâzdur ve belâğat-i cery-i merâm birle füsûn-sâzlıkda 'an rivâyet-i ḡurûbi'l-emşâl bî-mişâldür.

Soḡen-senc ü soḡen-sâz u soḡen-dân
Tevârîḡ u kışaş-râ kerde bostân

İnşâ-i neşr-i dürer-i ġurerde encümen-i encüm-i 'âlem-efrûzda ḡayret virür ve imlâ-i nazm-ı cevâhir-i zevâhirde cem^c-i şem^c-i gerdûn söze ḡacâlet şalar.

Nazmla pervîne mîzân-baḡşdür
Neşre neşrinden benâti'n-na'şdur

Tevârîḡ-i mülûḡ-i mâziye'i bir mertebede naḡd-i ḡâl eylemişdür ki fâtiḡâsından ḡâtimesine dek bir anda ihlâş gibi oḡur ve kışaş-ı pür-ḡışaş ki def^c-i melâl ü ġuşaş ḡılır bir dereceye iletmişdür ki bedîhe-ğûyluḡda derîn 'âlem beytine döndermişdür. El-kışsa ma^creke-i rivâyetde Rüstem-i destândur ve meydân-ı ḡikâyetde bü'l-fevâris-i zamândur. Beyt

Tarḡ ider yüz bü'l-fevâris üzre ât
İmrii'l-ḡaysi ḡılır her sözde mât

Hâk-i pâ-yi kimyâ-hâsiyetüñüz hevâsı ḡalbine düşüp Beyt

Ey dil be-ğûy-i şâh-ğüzârî ne mî-konî
Esbâb-ı cem^c-i dârî vü kârî ne mî-konî

diyüp muḡlişüñüze gelüp aytdı ki leḡad lese^cat ḡayyetü'l-hevâ kebedî felâ-ḡabîbe lehâ velâ-râḡî ille'l-ḡabîbüllezî şefeftü bihi fe 'indeḡü ruḡyetî ve tiryâḡî. Murâd

idindi ki kendüsiyle sevâbîk-i münâsebeti beyân ve levâhîk-ı muşâhabeti ‘ayân itmegi vesîle-i hîdmet eyleye. Tâ kim ‘atebe-i ‘aliyyeñüzde bî-takrîb ta‘fir-i vech-i ‘ubûdiyyet itmeye ve sÛdde-i seniyyeñüzde bî-tesbîb-i tehvîr-i cebhe-i hîdmet kılmaya. Beyt

Ġulâm-ı himmet-i ân rind-i ‘âfiyet sÛzem
Ki der-gedâ sıfatî kimyâ-gerî dâned

Gördüm ki himmetin bÛlend ve ‘azîmetin ercÛmend eylemiş. Aytdım ki fikrÛñ hÛb ve emrÛñ maħbÛbdur. Mışra‘

Devlet der-în sarây u gÛşâyiş der-în dirâset

Hemîn bî-temehhÛl bu cerîde-i tahıyyât-ı tayyibât-ı ittihâd-nÛmÛn ve bî-te‘allÛl ü şahîfe-i da‘vât-ı beyyinât i‘tikâd-ı fÛzÛn kÛmÛn-ı muħbir-medârdan bÛrÛz-ı maħzâr-ı reşâda çıkdı. ŞumÛl-i a‘fâf u şîmeñüzden ki qarîb ü ba‘ide vâşıldur ve nÛzÛl-ı eltâf u keremñüzden ki reşîd ü ġarîbe şâmildÛr. Me’mÛl u mes’ÛldÛr ki mezkÛr kemîne-i hevâ-hÛâhuñuza ve bende-i bî-iştibâhuñuza şeref-i ħâk-bÛs-i âstâne-i sa‘âdet-âşiyâneñüzile müsta‘id olıcağ ‘ayn-i ‘inâyetñüzle melhÛz ve ħÛsn-i ri‘âyetñüzle maħzÛz olmağdan dÛr olmaya. Mışra‘

Der-ħazret-i kerîm temennâ çi ħâcetest

ki inne min şâni’l-kerîm el-re’fetÛ limen kâne kerîm ve min ‘âdâtÛ’s-sâdât sâdâtÛ’l-‘âdât bu ħuşuşda ziyâde kÛstâhlık hemân ‘ızz-i ħÛzÛruñuzda taşdı‘dÛr ve bî-ħÛde kelâmla tazıy‘i medâr u kırtâsdur. Hemvâre ol cenâb-ı ġerdÛn-me’âb melâz-i ġurabâ ve melce-i fuğarâ olmağdan ħâlî olmaya. Bi-rabbi’s-semâvâti’l-‘ulâ ve bi-ħÛrmeti Muħammedeni’l-Muştafâ.

43. Rum İli kethÛdâsı Sinan Beg’Ûñ mektÛb-ı şerîfi cevâbıdur ki mektÛblarıyla bir ġulâm-ı ħÛmâm ġöndermişlerdÛr

ElħamdÛlillâhillezî enzele ‘alâ ‘abdihi’l-kitâb ve’s-şalâtÛ ‘alâ rasÛlihillezî tekelleme bi-faşli’l-ħiğâb kitâbÛn ke-‘ıkdı’d-dÛrri cevdetÛ nazmili tekÛnÛ li-

silki'n-nuṭkı vâsıtâtü'l-^caḳdı fe-lemmâ fekektü'l-ḥatme ^canhü vecedtüḥü ḥutûṭa reyâḥaynin ^calâ şaḥîfeti'l-verdi a^cnî ṭalâyi^c-i tebâşîr-i şubḥ-ı sa^câdet meṭâli^c-rif^cat me'âşir-i şeref ü siyâdetden bu münzevî zâviye-i ḥumûl ve mu^ctekif-i şavma^ca-i üfûlûñ kâşâne-i zulmet-nihâdına ve ğam-ḥâne-i miḥnet-âbâdına ke'l-bedri'l-lâmi^c min cânibi't-ṭûr bir vecihle fâyizu'n-nûr oldı ki dîde çün mâḥ geşt tâbân sîne hem çün âftâb. Bes cân-ı ḥazîn ve dil-i ğamġin innî ülḳıye ileyye kitâbün mübîn diyüp ol muḥaddere-i ğarrâyî ve mestûre-i ḥasnâyî ki ḥulle-i muşanna^cî cevâhir-i zevâhir-i isti^cârâtla ve dürer-i ğurer-i ^cibâratla muraşşa^cdur ve ḥilye-i mülemma^cî ferâyid-i ḳalâyid-i leṭâyif ve ^cuḳûd-i nûḳûd-ı ma^cârif birle müşeffa^cdur. Hezâr te^callûḳ u dilbestegî ve temellûḳ ü şikestegî birle bî-iḥtiyâr baġrına başup raḳş-günân ḳumrî-yı maḳarrî gibi terennüm idüp böyle didi ki Beyt

Be-dîn leṭâfet ü ḥûbî kesî neyâr âyed

Be-ḥullehâ-yı ^cibâret ^carûs-ı ma^cnâ-râ

ve cemâl-i bî-mişâl ber-kemâline nazar ḳılınduḳda şad hezâr arzumendî vü muḥabbet ve niyâzmendî vü taḥıyyet birle yüzünde gözünde öpüp sürûd-gûyân bebgâ-i şekerḥâ gibi

49b

tekellüm idüp aytdı ki Şi'r

Nâme k'ol şehden gelür ta^cvîz-i cânımdur benüm

Miḥnet-i eyyâmdan ḥaṭṭ-ı emânumdur benüm

Her elif kim ânda düşmüş sidre âyîn müntehâ

Ṭûbâ-yı ḥûra ḳarîn serv-i revânumdur benüm

Noḳtası sırr-ı zamîrüm gün gibi eyler ^cayân

Şûret-i eşkâli teskîn-i cinânumdur benüm

Nükteler kim ânda derc itmişdür ol dürc-i güher

Lâle gibi dildeki dâġ-ı nihânumdur benüm

Eyledi ol ḥâme kim bu nâme-yi şâḥ-ı nebât

Diyessin bir ṭûfî-i şekker-dehânumdur benüm

Ve'l-hâsıl ol der-âgûş-ı pür-cûşuñ şevkından ve ol mu^cânağa-i pür-hurûşuñ zevkından cân-ı medhûşda ne feth-i kelâmla muķâbeleye kudret ve ne cerr-i merâmla mu^câmeleye tãkat kaldı. Lâ-cerem izâ lem testet^c emren feda^chü mücebiyle ^camel gösterüp ser-i teslîmi inşâf u i^ctirâf maķâmında kodı ve bi'z-zarûre dil-i müstehâm tomâr-ı şerh-i iştiyâķ u ğarâmı tayy eyleyüp i^ctizâr yüzünden bu beyti okudı.

Çü nîst kadr-i zebân şerh-i hâl-i dil-dâden

Zebân çe-râ nehem ez-hâme der-dehân-ı devât

Lâkin çün ol kitâb-ı mestûruñ menşûr-i mevfûrû's-sürûrî zımnında bu muhliş-i bî-iştibâh ve dâ^c-i devlet-h^vâh gâh gâh ve sâ'il-i resâ'il-i ed^cıye irsâl itmekle me'mûr idi. Bes el-me'mûru ma^czûrûn muķtezâsınca birkaç elfâz-ı saķım ve ^cibârât-ı ^caķımla ^cözl-engizlik hizmetine cür'et ü iķdâm gösterdi ve zarûrî mâlâ-yüdrekü küllühü lâ-yütrakü küllühü mübteĝâsınca ta^cbîr-i ğarîb ve taķrîr-i ^cacible dil-âvîzlik meslegine sülûk u ihtimâm eyledi. Beyt

Velevennellî fi-küllî münbitin şa^cratûn

Lisânen yebîtü's-şükre küntü ķaşiren

ve şol hademât-ı da^cvât ki hengâm-ı şıdķ u şafâ ya^cnî evķât-i şubh u mesâda buyrulmışdur. Bî-şekk ü reyb ol hizmet-i bî-minnete dil ü cân fi-zahri'l-ĝayb her zaman hulûş-ı tavıyyet ve şafâ-yı niyyet birle mülâzım u müdâvimdür. Beyt

Be-sûy-ı sidre zi-men mürĝ-ı tãatî ne-perd

Ki ruķ^ca-i ne-burd ez-du^cât der-münķâd

Egerçi ki âstâne-i sa^câdet-âşiyâneñüzüñ ihlâşla du^câ-ĝuyları nâ-mahdûddur ve ihtişâş üzre hevâ-cûyları ĝayr-i ma^cdûddur velî Beyt

Elâ rubbe men yednühü yez^cumü ennehü

Yuhibbüke ve'n-nâ'î eveddü ve aķrebü

bel eviddâ'-i devlet berdâhîdür ehibbâ-i  uzlet berdâhî Beyt
 Sûz-ı mihret nîst çün men ser-bülendân-râ naşîb
 Ger mî- urşîd efzûnter bûd der-cây-ı pest

kâr-ı dervîşî ma nâ h mûşîdür ne da vâ hod f rûşîdür.

50a

Beyt

Mihr ü zerî nîst der-rûy-i  amer mânend-i bedr
 Key şevved peydâ meger devr-i deger peydâ şevved

ve ol  ummân-ı cûd u ihsân ki mersen-i sefâyin-i âmâl u enfâldür ve meşabb-ı
 yenâbî -i iclâl ü ikbâldür. Feyezân-ı cevâhir-nişârından bu h ks r-ı bî-h şıl s hil-i
 inkis r tarafına şol gevher-i ş hv r ki i s r itmişdür. Gevher-i mânend-i a ter-i
 rahş n d rret 't-t c-ı n h-felek ve ser-defter-i g lm n-ı cin n ve  ayret-i h r u
 melek olma a yarar. Beyt

Serv-i hayret re  akat-i  addî

Mihre  ayret şab hat-ı h ddî

ve edîb ü zekî ü lebîb bir mertebede mev i inde olundı ki hidmet-i mi net-h ne
 ile mu teriku'l-ekb d olan evl d ki c mle  id d-ı  ib d-ı ihl ş-nih du uzdan
 ma d ddur.  ayd-ı elem birle ser- -ser es r iken  z d olup  ull-i  amm ü hemle
 tam m-ı n -g z r iken hal ş bulup h tır-ı h rrem ü dil- adla bu Ői r-i  arab-eng zi
 ve i bu  azel-i dil- v zi in ad itdiler. Ői r

Te avvede be ta'l-keffi hatt  lev enneh 

Er de in ıb zan lem tuhib en mil h 

Ter h  iz  m  ci'teh  m teh llilen

Ke-enneke tu tillez  ente s 'il h 

Velev lem yek n f -r hati  ayri r hihi

Lec de bih  fe'l-yette ill he  mil h 

H ve'l-bahru min eyyi'n-nev h  eteyteh 

Fe-l ccet h 'l-ma r fu ve'l-c di s hil h 

Felâ-büd dehân-ı dervîşân şeker-i şükr-i ihsânla memlû olup devlet-i rûz-efzûn ve saâdet-i terakki-nümûnuñuz için °an-şamîmi'l-fuâd ve hulûsi'l-i°tikâd dest-i duâyı semâya vürü-yi recâyî hudâyâ tuttular ki *innallâhe lâ-yudfu ecre men ahsene °amelen* ahsenallâhü ileyke hayra cezâ'en ba°dehü vâridân-ı mesâlik-i şıdk u şafânuñ ve kıyidân-ı mihr ü vefânuñ ba°zından şöyle istimâ° olundu ki zât-ı melekiyyü's-sıfâtuñuz bi-hasebi'z-zâhir ve *rafâ°nâhü mekânen °aliyyen* mücebince elviye-i hâkânîden bir livâ-i merfû°u'l-°adrle mansûb buyrulmuş ve şüfûr-ı bilâd-ı müslimînden bir cânib-i felek-merâkıbuñ şeref-i muhâfazatı ile maşhûb olunm ıdır. Fi'l-hâkıka

Ne be-mansıb bûd bülendî merd

Belki mansıb bûd be-merd-i bülend

fehvasınca manâsıb-ı °aliyyeden ve merâtib-i celiyyeden ba°zına cenâb-ı mekremet-nişâbîñuzla ve zât-ı maħmidet me'âbuñuzla şeref-i bî-ħesâb virilmiş. Mısrâ°

În henüz ez-pertev-i ħurşîd baħtet lem°a est

Şek degüldür bu pâygâh-ı felek-iştibâh irtikâ-i

50b

semâ-i °urûcuñuz menâzilinüñ edânîsindendür ve netâyic tavâli° Bürücek kazâyâsınuñ mebâdisindendür.

Himmet-i tu-râ be-konkore-i kibriyâ geşd

În saıf gâh-râ bih ez-în nerdübân me-h°âh

Hemvâre nev-be-nev ol şân-ı felekiyyü'l-irtifâ°uñ râyât-ı şevket-âyeti °alem-i şubh-ı °âlem-tâb ve °ayyûk-ı mencûk-ı âftâb gibi kemâl-i rif°atde ve evc-i °izzetde olmaıdan hâlî olmaya. Mısrâ°

Yârab duâ-i ħaste-dilân müstecâb bâd

Beyt

Ümmîd hest kez eşer-i îñ duâ henûz
Me'mûl-i dil be-çeşm-i halâyık şevd çü rûz

Her yere ki 'âzimsiz devlet ü sa'âdet mülâzım ve her ne merkezde ki kâyimsiz
'izzet ü siyâdet medâr ola. Beyt

Ve haysü ittecehtüm sâ'adteküm selâmetün
Ve yerâkümü'r-rahmânü min külli cânibin

ve müdâm huddâm-ı kirâm-ı sidre hırâm ân maķâm Beyt

Her kücâ râned fers-i bâdeş 'alâ raġmi'l-ħasûd
Ķadr u devlet hem-'inân iķbâl u 'izzet hem-rikâb

Bâķi sa'âdet-i dü cihânî be-envâ'-i murâdât u kâm-rânî yevmen fe-yevmen der-
teraķķî bâd bi-rabbi'l-'ibâd ve bi-ħurmeti'n-nebiyyi ve âlihi'l-emcâd. Beyt

Le-ķad tåle mâ-edrectühü fi's-şahîfeti
Fe-ed'û duâ'en lâ-yuķâlü bi'r-raddi

44. Ķışşa-ħân 'Ivaza 'Uyġur 'ibâretince ya'ni Tatar dilince yazılan cevâb-nâme şüretidür

Ķışşa-güzâr-ı şıdķ u şafâ ve evrâķ-nigâr-ı mihr ü vefâ 'Ivaz ħalîfe
ħidmetleri kâm-bîn lâ-ensâhü'llâhü te'âlâ ihlâşa'l-muħibbîn ol ħâme tilini kim
feşâħat-i şekeristânîde tûfî-şîrîn beyân dik destân-sırâlık itmekni birle bu ħazîn
göñlümniñ şebistânını şafâ şem'elârı nûrîdın münevver itdi ve şol nâme ilini ki
belâġat-bostânîde bâġbân-ı cihân dik çemen-ârâlık eylemâkni birle işbu ġamġîn
ħâtırniñ şehristânını vefâ gül-desteları 'ıtrîdın mu'atţar ķıldı. Beyt

Ol baġda her gül otıķım çekdi 'alem
Cân ivni yaruttı nazar şem'ini hem

Bir vaqt-i ʿacîbde ve bir sâʿat-i ğarîbde vârid boldı kim bu muhibb-i dîrîne ve ol câniġa müzekkirni bulmaġay içün leʿâfet-âmîz ve zarâfet-engîz bir nesnâ yazıp irsâl itmekni tilardı. Giru teʿemmül ü taḥammül eylâb mevlâ tir idi kim nazm u inşâ-ârâ sohen-ârâlıkđın ʿuzlet kılp tururmin. Zîrâ anlardın ḥâşılını hemîn ḥaḳđın dür bulmaḳnım ve ḥalḳ-ârâ memkûr olmaḳnım tapar irdi

51a

Beyt

Nevâyî ġamġa ḳaldı öz kelâmım cân-fezâsıdın

Âniñ dik kim yitar bülbülgâ miḥnet öz nevâsıdın

ve ol kim ḳadîm-i eyyâmıda ve heves-i hengâmıda ayılmış ve tinlemiştir. Köprañı ilga maʿlûm ve ḥalâyıġa mefhûm bolmışdur. Barçasın özları cemʿ kılp irdiler ve ḳabûl-i silkiġa tartıp şöhretni birdilar. Mısraʿ

Yâre ḥod maḥfi tevekkül ü peydâ vü pinhânem miniñ

Ḥuşûşan kim dârʿuʿl-ḥılâfet İstanbulʿnı şehri ġarîb ü ʿAcem fuşahâsıdın ve Türk ü Deylem büleġâsıdın belki rubʿ-ı meskûn ve heft iklim zürefâsıdın ḫolmışdır ki her birni maʿrifet ʿummânıda feşâhat zevraḳını pûyâġa şalsa çâpüklük melâḥati bâdbânî birle deḳayıġ riştelarınıñ girih-küşâlarıġa ḥayret birip ḫurfa ḫurfa ḥayaller yağlaġaylar. Belki şahñ-ı semâda mihr ü mâḥ sefinelarını perîşan kılgalar ve nâziklik seyyâḫı dümen çöplarnı birla ḥaḳâyıġ çehrelarınıñ cemâl-ârâylarıġa dehşet biraġıp şafḫa-i mâda türlük türlük naḳşlar itġaylar. Belki kaʿr-ı deryâda mâḥîler gencînelarını bî-nâm u nişân eyleġaylar. Bes bunca ġavvâş-ı ʿirfân-ârâsıda bir beyâbân-ı ferâġatġa üns kılgan âvâre vü ferzâne kim âşinâ maʿrifetidin bî-gâne bulġaynı gevhertâpa alġay kim mersen-i sefâyin-i hüner-eşḫâbıġa ve maşabb-ı yenâbʿ-ı kemâl erbâbıġa hedâyânı göndermekna ḳudreti bula. Maʿlûmdur kim bu meşʿalinüñ uçḳunı her nâ-çük-i encüm-girdâr bulsa mâḫtâb ilâyıda süḫâ dik yaşınur ve âftâb ḫuzûride zerre dik görünür. Mısraʿ

Dîvân yasamaḳnı ne bilür dîvâne

Ammâ çün ol beytün nîk içinde aşğ u hevâ meyhânesinün derd nûşı ve berg ü nevâ gülşeninün andelîb-i pür-cûşı a^{nî} melikü'ş-şu^{arâ} mağbûlü'z-zürafâ Nevâyî'nün rahmetullâhi Uygur 'ibâreti üzre bir ğazel-i bî-bedelni îrâd bulmuş irdi. Lâ-cerem anıñ 'ibârât-ı âbdârını şuyıdın dil-bestânide yine tâze güller açılıp ve isti'ârâtını gevherbârını yamğurıdın cân gülistânığa bî-endâze dürler saçılıp ol tilcâ âşâr-ı mihr ü muhabbetni müş'ir ve eţvâr-ı şıdğ u muhâlişatnı muhbir birkaç muğaddime temhîd ve bir nice kelle tesvîd buldı. Rubâ'î

Bu nâmğa hâmem kim aytubdur tağrîr
İlarde nizâra ehli ma^{nâ} bir
Tağşîr tapılsa eylasun tağyîr
Tağyîr bu yerda kılmasunlar tağşîr

Bâkî bu diyârınun ahâlî-yi

51b

ayyâşısıdın ve mevâlî ev başısıdın ki mülâzım-ı ma^{reke}-i şafâ-efzûnüniz ve müdâvim-i meclis-i meserret-nümûnüniz irdilar. İstifsâr aytursañız tün gün tağassür-künân bu sürûdını birla müterennimler ve perîşan dil ü âvâre. Mısra^c

Özlarnı şalup zerre dik bî-ğarâr

Bu yankılığ mütekellimler ki Beyt

Sindin ayru hûblardın açılır gönlüm velî
Gonca yanaklığ kim açarlar güç bile eţfâl anı

45. Ba^czı şudûr u a^cyâna yazılan muhabbet-nâme şûretidür muhtaşar u müfid

Revâyih-i ħazâyir-i ħudsiyye ve fevâyih-i me'âşir-i ünsiyye ya^{nî} nesemât-ı cân-perver-i da^{vât}-ı müstecâbe ve nefehât-ı şafâ-güster-i teslîmat-ı müsteţâbe ki mânend-i nüfûsu'l-ebrâr *ellezîne yestagfirûne bi'l-eshâr* ve hemtâ-yı meĥâsin-i ahlâqu'l-ahyâr *ellezîne yühellilüne fi'l-leyli* ve'n-nehâr mu^caţtar u müzehher bâşed micmere gerdân ân meclis-i şerîf-i münevver ve 'ıtr-sây-ı ân mağfil-i münîf-i mu^canber bâd bi'n-nebiyyi ve âlihi'l-emcâd ba^cdehü zamîr-i pür-tenvîr-i

mişkât-nazîriñüze ve hâtır-ı müstenîr-i âftâb-taşvîriñüze ki mışbâh-ı şabâh-ı pür-felâh gibi *nûrun* *‘alâ nûr*dur ve miftâh-ı hazâyin-i gayb-misâl müfettiğ-i ebvâb-ı serâyir-i sürûrdur. İnbâ-i fakîri ve inhâ-i hağîri oldur ki eger Beyt

Pürsîden-i şikeste-dilân ehl-i fazl-râ

Noğşân-ı fazl nîst kemâl-i siyâdetest

muğtezâsınca istifsâr-i ahvâl-i pür-melâl-i muhlişân-ı şikeste-bâl ve istihbâr-ı âmâl-i hayret-me’âl dâ‘iyân-ı perişân-ahvâl olunursa leylen ve nehâran sırran ve cihâran devâm-ı devlet-i rûz-efzûnuñuz du‘âlarına müdâvim ve kıvâm-ı rif‘at-ı sa‘âdet-ğarîniñüz şenâlarına mülâzım olup fi’ş-şubhu ve’l-mesâ bülbülâsâ bu beyitle müterennim biline. Beyt

Ömr-i tân bâd ve murâd ey sâkiyân-ı câm-ı cem

Gerçi câm-ı ne-şod pür mey be-devrân-ı şümâ

Çün ol cenâb-ı mekremet-me’âba olan ta‘alluğ u dilbestegî lâ-liğarazın velâ li-‘ıvazın olduğı gün gibi rüşendür. Bes itnâb-ı kelâmla imlâl u tasdîc ve tesvîd-i mağâlle kalem ü kırtâsı tazıyîc hemîn bâ‘iş-i tağbîh u teşnîc olur. Felâ-büd ihtişâr u işâret-i hâl üzre iktişâr-ı ihtiyâr olundu. Hemân zıll-i zalîl-i sa‘âdet ber-mefâriğ-i fuğara ve erbâb-ı hâcet keşîde bâd bi-hürmeti’l-evtâd.

46. Fahrü’l-Fenârî Rum İli kağı-‘askeri Muhyi’d-dîn Efendi’ye gönderilen du‘â-nâmedür

El-kerîm ibni’l-kerîm ibni’l-kerîm el-kerîm’ellezî temennâ bihi’l-eflâk en yağbile kağemen ve yested‘i’n-neyyirâtü fi-inkıyâdi’l-evâmiri

52a

en yekûne lehü hademen ve yeltemise’l-ğamâmü en yüşbihe himemen ve yeveddü’l-ğamğâmu en yümessile bihî keremen a‘lallâhü şânühü ve şânühü ‘ammâ şânühü bi-hürmeti’n-nebiyyi ve eşhâbihi ve bi-‘izzeti âlihi ve evlâdihi ve esbâbihi selâmün kavlen min rabbi’r-rağîm ve tahiyetün fazlen min berrin kerîm ilâ men hüve menba‘i’l-fezâyil ve mecma‘i’l-efâzıl a‘nî bih li-enne selâmî lâ-

yelîku bi-bâbihi envâc-ı niyâzmendî vü dilbestegî ve eşnâf-ı müstmendî vü şikesteğî birle iblâğ olunduğdan soñra ma'cûz-ı zamîr-i münîr-i âftâb-nazîr oldur ki işbu bende-i bî-miğdâr ve zerre-i hâksâra dergâh-ı âlem-penâh ve bârgâh-ı gerdûn-iştibâhdan hükmi-şerîf-i sultânî nefeze bi'l-âvni'r-rabbânî vârid olup mazmûn-ı sa'âdet-füzûn-ı vâcibü'l-etbâ'ında ve mazmûn-ı hümâyun-ı âlem-me'tâ'ında Vâmîk u 'Azrâ kıssasınun Türkî dil üzre hoş-âyende 'ibârât ve meserret-efzâyende isti'ârâtle nazm olunması emr olunmı.ş. İmtisâlen li'l-emri'l-âli Mısrâc

Ez-şâh yek işâret ve zi-men ser-i düvîden

diyüp mâ hüve'l-mağdûr bi'l-âczi ve'l-kuşûr maşrûf-ı himmet olup ve munşarif-i hidmet kılup altı biñ miğdârı beyt beş aya qarîb müddetde ve fırsat u ifâkatden eyyâm mühletde sevâd-ı kümûn-ı muşarrahdan beyâz-ı zuhûr-ı müserrahına çıkdı. Tertîb ü tezhîbinde dahî iki ay miğdârı te'hîr lâzım gelür hasbe'l-imekân her vechle şüret-pezîr olup şüdde-i seniyye-i sa'âdete ve 'atebe-i 'aliyye-i siyâdete türâbü'l-ağdâm bende-zâdeñüz 'abdullah birle mu'afferan 'ale'l-vech irsâl kılındı. Etemm-i me'tâlib ve ehemmi me'ârib oldur ki bu bahâne ile hâk-i pâ-yi kimyâ-âsârınuza 'ubûdiyyet çehresin sürüp ve türâb-ı bâb-ı tûtiyâ-girdârınuza hidmet cebhesin urup 'ayn-i 'inâyetiñüzle manzûr ve hüsni ri'âyetiñüzle manzûr ve hüsni ri'âyetiñüzle ma'mûr ola. Beyt

Zi-hâk-i pâ-yi tu her zerre ki ber-hîzed

Ber-âs mân reved u kâr-ı âftâb koned

ve bu haķîr-i 'uzlet-güzîñün ve dîde-i remed-dîde gibi kûşe-nişîñün hademât-ı şûrî ve 'ubûdiyyât-ı hużûrî olan taķşîrâtın dileye. Nazm

Ferzendi kişinün çün olur nûr-ı dîdesi

Gönderdüm anı tâ göre rûşen cemâlünî

Kühlü'l-cevâhir qademünñden bulup ziyâ

Mihrum gibi yeñileye giru hayâlünî

‘ilm-i şerîfün muhîtdür ki bu dâ‘î-i bi’l-ihlâsuñ ve kemîne-i zi’l-ihtisâsuñ âstâne-i şeref-âşiyâneñüzden gayri mültecâsı ve sâyir erbâb-ı agrâz-ı dünyevî gibi ibrâma müncer

52b

recâsı yokdur ve ol dūdmân-ı fezâ’il-intisâba ve hânedân-ı mekârim-iktisâba hulûş-ı şaviyyeti ve ihtisâş-ı ‘ubūdiyyeti ebâ ‘an ced mevrûş-ı kadîmdür. Bes bu bâbda olki şân-ı kerîmüñüze ve ihsân-ı ‘amîmüñüze sezâvârdur. Şek degüldür ki zuhûra gelür. Mışra^c

Elîf-ı ehl-i fazl u kerem-râ dirîğ nîst

ki min de’bi’l-kerîm el-re’fetü limen kâne kerîm ve’l-emru küllühü müfevvezun ilâ re’yikümü’l-münîr ve cenâbikümü’l-haţîr yâ rabbi’c‘al şemeraten şecerati ravzati iqbâlihi ve şecerate şemerati cenneti ifzâlihi dâyime’n-neşvi ve’n-nemâ hattâ yukâlû fi-haqqihâ aşluhâ şâbitün ve fer‘uhâ fi’s-semâ’i bi-hurmeti seyyidü’l-enbiyâ’i ve senedü’l-eşfiyâ’i ve evlâdihî’l-etkiyâ’

47. Anaçolı kağı-askeri Kağri Efendi’ye yazılan du‘â-nâme şûretidür

Hüve’l-kağru şemsen ve’l-ıızâmu kevâkibün hüve’l-bağru fazlen ve’l-kirâmu cedâvilü rabbi kemâ-nevverte vücûhe’l-âmâli min lem‘ati cebheti cûdihî seyyid mebâniye ‘âlemi’l-fazlı ve’l-kemâli bi-hulûdi rükni vücûdihî şenâlar kim bulunmaz aña şanî dilinde münderic seb‘u’l-meşânî şenâ iden çü fânî ola muţlak aña ‘âlemde şanî olmaz el-hağ hezar ihlâşile olduğda cârî budur ‘arz-ı hağîr-i hâksârî dergâh-ı ‘âlem-penâh ve bârgâh-ı gerdün-iştibâhdan hükm-i şerîf-i hâğânî nefeze bi’l-‘avni’r-rabbânî vârid olup mazmûn-ı meymûn-ı kazâ-tenfîzinde ve fehvâ-yı hümayûn-ı kaçr-tenfîzinde bu gubâr-ı hâksâr ve zerre-i bî-miğdâr kışşa-i Vâmık u ‘Azra’nuñ Türki ‘ibâretle ve hoş-âyende isti‘ârâtle nazm olunması buyrulmuş. Egerçi kim müddet-i medîd ve ‘ahd-i ba‘îd idi. Dil-i bî-hâşıl-ı şikeste ve hâğîr-ı fâtır-ı dem-beste bu mağûle güftârdan ve ol üslûba girdârdan dest-i kûtâh idüp dâmen-i ‘uzleti pây-i teğâ‘ude tolayup ve ser-i ferâğatı ceyb-i kanâ‘ate

çeküp humûl üzre muşammem ve kûşe-i inzivâda tûşe-i tevekkül birle çeküp ferâğ-hâl u şafâ-yı bâlle muğtenem idi. Hâliyen nâ-çâr *etf'ullâhe ve etf'u'r-rasûle ve ûlû'l-emri minküm* muktezâsınca emr-i pâdişâhîye ve hükmi-zıll-i ilâhîye sem'an ve tâ'aten diyüp birkaç gün çehre-i dil-i pür-elem hiddet-i nevek-i kalem birle mecrûh ve beyâz-ı şahîfe-i hâtır sevâd-ı hûn-ı cigerden raqam birle meşrûh kılınıp envâc-ı şikestegî vü kuşûr ve eşnâf-ı dil-hastegî vü fütûrla beş ay içinde altı biñ mikdârı nazm kûmûn-ı tesvîdden beyâz-ı temhîde çıkup hâk-i pâyiñüze 'abdullah bendeñüzile 'atebe-i 'aliyyeye ve südde-i seniyyeye hezâr haclet ü şerm ve bî-had ma'zeret ü âzerm birle irsâl olundu. Ümîd-i vâsık oldur ki

53a

Beyt

Çün zi-dest-i tu âb-rû yâbed

Heme 'aybeş şevad pesendîde

her ne deñlü ki bizâ'at-ı müzcâtıma mu'terifem deryâ-yı fazl u ihsânunuzdan yüz ol kadar muğterifem. Beyt

Nâme-i tercîh-i eş'âr merâ ber-digerân

Harf-i tuğrâ-yı kabûlet bes bûd ender-cihân

Lâf-ı güzâf-ı şâ'irî vü hod-ârâyî ve hod-re'y-i sühan-âverî idüp dimezem ki Beyt

Kesî ki hişt-i der ve bâmeş âb-gîne bûd

Çi gîne seng zend kaşr-ı âhenîn-i merâ

belki hâr ü hasden beste bir kâşâne-i harâbdur ve evrâk-ı hevesden peyveste bir nâle-i bî-tâbdur. Beyt

Ġarîbî kerret piş-i mâst âverd

Dü peymâne âbest ve yek çomçe dûğ

Maḥzâ mekârim-i ahlâkıñuza i'timâd ve merâsim-i eşfâkıñuza istinâd ider ki küstâhâne sevğ-i kelâmı bu kadar ikdâm olundu ve 'arz-ı merâmı işbu deñlü ihtimâm gösterildi.

Nazm

Mâ ne sîm sere ne zer dârîm
 Zân leb-i huşk u ruy-ı zer dârîm
 °Aşıkân-râ kücâ dehed zer dest
 Vech-i °âşık hemîn ruḥ-i zerdest
 Girih ez-eşk-i âstîn pür-sîm
 Kıymet-i dürr-i vaşl mî-pür-sîm

Eger kevkeb-i sa°âdet-seyr ki rûz u şeb maṭla°-ı fazl-ı bi'l-ḥayrdan tâli°dür. Kûşe-i çeşm-i iltifâtla ol nüşa-i saḳîme bir laḫza nazâr kıla ve ḥâtır-ı neyyir ki zâhir ü bâtın şems-i münevver gibi ufḳ-ı sa°âdetden lâmi°dür. Bende-nüvâzlık yüzünden ol elfaz-ı °aḳîme bir ân teveccüh ide baḫr-i cûd-ı keremden bir ḳatre kem olmaya ve mühr-i sipihr ü şiyemden bir zerre noḳşân bulmaya. Rubâ°i

Reşḫ-i kerem-i tu çeşme-i âb-ı beḳâst
 Ve enfâs-ı hoş-ı tu nefḫa-i bâḡ-ı vefâst
 İn reşḫa vü nefḫa-râ zi-men bâz me-gîr
 Zîrâ ki dilem zinde bedîn âb u hevâst

Hemîşe şûret-i me'mûl der-âyîne-i ḫuşûl-i tâli°-i ve mihr-i sa°âdet ez-meṭâli°-i siyâdet-i Lâmi° bâd bi-rabbi'l-°ibâd.

48. Südde-i seniyye-i Süleymânîye ve °atebe-i °aliyye-i şâḫib-
 ḳırânîye ḳışsa-i Vâmıḳ u °Azrâ irsâl olduḳda °arz-dâşt-ı
 °ubûdiyyetdür

Âstâne-i sa°âdet-âşiyâna °ubûdiyyet çehresin sürüp ve südde-i siyâdet-nişâna ḫidmet cebhesin urup devâm-ı cihânbanî du°âlarını tecdîd ve kıvâm-ı şâḫib-ḳırânî senâların temhîd itmekden soñra inbâ-i bende-i bî-miḳdâr ve inhâ-i zerre-i ḫâksâr oldur ki ol °atebe-i °aliyyeden lâ-zâlet mülşemen li-şifâhi'l-ekâsirati ve mülhemen li-cibâhi'l-ḳayâşirati bu faḳîr-i ḫakîr-i °uzlet-ittisâma

evâ'il-i muharremi'l-harâmda bir nüsha-i nesh-irtisâmla ki elfâz-ı merkûmı ser-cümle manzûm ve 'ünvân-ı rüsûmı kışşa-i Vâmık u 'Azrâ'yla mevsûmdur. Hükûm-i şerîf-i kıadr-tevân u gerdûn-me'âc ve fermân-ı münîf-i kazâ-cereyân u vâcibü'l-ittibâc vârid olup mazmûn-ı meymûn-ı fâyizü'n-nûr ve mantûk-ı hümâyûn-ı mevfûru's-sürûrında ol hikâyet-i ferhunde-rivâyetüñ şûh u hoş-âyende 'îbârâtla ve selîs ü meserret-efzâyende isti'ârâtla Türkî nazm olunması buyrulmuş. *Etf'ullâhe ve etf'u'r-rasûle ve üli'l-emri minküm* muktezâsınca cân u dilden sem'an ve tâ'aten dinilüp hasbe'l-mağdûr bi'l-'aczi ve'l-kuşûr beş ay içinde altı biñ miqdâr beyt hazâne-i fazl-ı Hağdan 'inâyet ve mekâmin-i mevâhib-i mennân-ı muflağdan hidâyet olup imtisâlen li'l-emri'l-'âlî dergâh-ı felek-iştibâha ve bârgâh-ı 'âlem-penâha envâc-ı şikestegî ve eşnâf-ı dilbestegî vü âzerm birle irsâl kılındı ve ol nüshanuñ câ-be-câ kenârında taşvîrleri konulsun diyü işâret olunmuş. Ol işâret-i beşâret-encâmuñ mücebince bâb-ı sa'âdet-me'âb-ı saltanata 'arz olan kitâbuñ tesvîdinde taşvîr mağalleri beyâzla faşl olundı ve bundan esbağ 'avn-i rabbânî ve 'inâyet-i sulţânî birle hışn-ı haşîn-i Rodos ki rûy-ı zemînde hışâr-ı gerdûn gibi metn-i metîndür ve beyne'l-huşûn ve'l-kılâc sûr-ı üstüvârla rûkn-i rekîndür şeref-i feth-i mübînle müşerref olduğda iclân-ı da'vât-ı cenâb-ı zıllu'llâhî ve iclâm-ı hademât-ı pâdişâhî kaşd olunup Şem' ü Pervâne zebânında bir dilkeş efsâne birle nağl-bendlik olunup silk-i intizâmı mühr-i ihtimâmla tamâm olmuşdı ammâ veqâyi'c-i rûzgâr ve mevâni'c-i leyl ü nehâr vâsıtasıyla şeref-i hâk-bûs-ı hâkânîye dest-res bulmayup kalmış idi. Hâliyen el-umûru merhûnetün bi-evkâtihâ vefkınca huddâm-ı kirâm-ı sidre-kıyâm bârgâh-ı a'lâya ahyânen tezkire mezîd-i tesrîh ve tabşıra kemâl-i tefrîh olsun için bile gönderildi. Beyt

Vallâhü mâ-medahtü Muğammeden bi-mağâletî

Lâkin medahtü mağâletî bi-Muğammedin

hemvâre nâm-ı şerîf-i kütisâtânî ve zikr-i cemîl-i şâhib-kırânî 'ünvân-ı beyân-ı tevârih-i selâfîn-i cihân ve ser-defter-i menâkıb-ı esâfîn-i devrân bād

54a

ilâ yevmi't-tenâd Nazm

Hemîşe tâ be-beyâz nehâr mî-ârend

Müsevvidân-ı leyâl ez-berâ-yı zabt-ı hesâb
 Hesâb-ı kader ü beğâ-yı tu bâd çendânî
 Ki der-muğâsebe ‘âciz şevend ehl-i kitâb

ve’s-selâmu evvelen ve âhiren

49. Hudâvendigâr e^czallâhü enşârahü hazretlerinüñ ba^czı
 erkânına Rûşenî-zâde huşûşunda yazılan du^câ-nâmedür

Allâhümme ente’s-selâm ve minke’s-selâm selâmullâhi te^câlâ ve rahmetühü
 ve berekâtühü ‘aleyküm fi’d-dünyâ ve’l-âhirati min ciheti’l-bâtineti ve’z-zâhireti
 iz hüve selâmün lâ-idbâre li-muğbilihî velâ-‘izâre li-mürsilihî rabbi kemâ-refa^cte
 binâ’e devletihî bi-ziyâdeti’l-ğadri nevvir semâ’e rif^catihî bi-envâri’s-sa^câdeti
 ke’l-bedri ba^cde ez-edâ’-i merâsim-i istikâne vü şikestegî recâ’-i levâzım-ı
 isti^cânet ü dilbestegî oldur ki fahru’l-ahâlî zühru’l-mevâlî el-mevşûf bi’z-zihni’n-
 nağğâd ve’l-ma^crûf bi’t-tab^ci’l-vağğâd Rûşenî-zâde du^câ-güyuñuz rahimehullâhü
 selefehü ve ekreme halefehü ki mevâlî-i ‘izâm ve ahâlî-i kirâm hizmetinde
 müddet-i medîd ve ‘ahd-i ba^cid tağşîl-i ‘ilm ü ‘irfân ve tekmîl-i fazl u beyân idüp
 me^câric-i berâhinde silm-i tağkîka irtikâ ve medâric-i kavâninde sebîl-i tağbîka
 ihtidâ bulup üslûb-ı mağbûl ve âyîn-i ma^cğûl birle hurûc itmişdür ve ba^cde’l-
 mülâzemeti ‘alâ mâ hüve de’bü’l-üdebâ ve edebü’n-nücebâ hizmet-i tadrîse vülûc
 eylemişdi. Beyt

Fe-ğad kâne gusnen hâviyen fe-seğaytehü
 İlä en tehallâ bi-evrâkı huşrin tariyyin

Ammâ tâli^c-i sa^cd müsâcîd ve bağt-ı şeref-i kavî sâ^cid olmayup mahrûsa-i Burûsa
 şânellâhü ‘ani’l-be’sâda şadağa olan Bayezîdiyye medresesi rahimallâhü bânîhâ
 egerçi kim sevâbıç-ı rûzgârda lem yuğlağ fi’l-bilâdi şânîhâ kabîlinden imiş. Lâkin
 mürûr-ı eyyâm ve şühûr u a^cvâmla ve tağşîrât-ı huddâmla ve tağyîrât-ı a^clâm birle
 hâliyen ne cihetde vüs^cat ve ne ‘unvânda rif^cat var. Ye’fî ileyhâ el-kirâmu
 münbasıtan feterci‘u münğabızan ve teskünü fihe’l-‘izâmu mürtebitan ve terhîlü
 muğterizan lâ-cerem mumâ-ileyh dâ^cî bi’l-iğlâşuñuz ibtidâ-i hâlinde nihâl-i âmâlî

bu aşl neşv u nemâ bulduğı cihetden her zamanda derûndan ırk-ı ħamiyyet ħareket idüp şol meĥâfildeki ġayret-i aġrân maĥsûbdur. Cem'iyet-i ĥâtır-ı fâtır bu tefrîkadan meslûbdur ve ıunvân-ı mechûdunda çehre-i maġsûd

54b

bu yüzden ĥod-nümâ olduğı ecilden her anda dilde bu nev'a ĥayâl-i şûret bağlayup ol mecâmi'deki ĥısbet-i ihvân manzûrdur âyîne-i zamîr-i pür-teşvîri jeng-i melâlet rengiyle maġlûbdur. Beyt

Be-iġbâl-i çarĥam ez-ân kâr nîst

Ki iġbâl-i o ġayr-i idbâr nîst

Bes bu sümûmuñ tiryâkına tâlib ve işbu hümûmuñ müferriĥına râġıb olup ve muġaddimât-ı netâyic-i sa'âdet tertîb-i iġdâm eyleyüp sa'yen ıalâ ilĥâm lâ-meşyen ıale'l-iġdâm âstâne-i sa'âdet-âşiyâneñüze müteveccih oldı. Beyt

Anân ki ĥâk-râ be-nazar-ı kimyâ konend¹⁶

Küĥlü'l-cevâhir ġademet tûtiyâ konend

Ve fażla-i dâmen-i fażîlet-iktisâbuñuzile çehre-i ġubâr-âlûdesin muġahher eyleye.

Rubâ'î

Der vaşl-ı tu şad hezâr şâĥib-i hevesest

Tâ ĥod be-vişâl-i tu kerrâ destreest

Ânkes ki be-yâft devletî yâft ıazîm

Ve ânkes ki ne-yâft derd-i nâ-yâft besest

Lillâhi'l-ĥamd ol cenâb-ı tarîġat-me'âb ve ĥaġıġat-âyâb ve ol zât-ı şer'at-dişâr ve mekremet-şî'âr leylen ve nehâran zu'afâya sened ve fuġarâya meded ve eşĥâb-ı ensâba zâĥîr ve erbâb-ı aĥbâba destġîr olmaġdadur ve sırran ve cihâran ġarîb ü

¹⁶ Bu mısra, Bayezid Kütüphanesi, Veliyüddin Efendi 2733 numaralı nüshada mevcuttur.

ba'ide ve ahrâr u 'abide mu'în olup kavâbil-i rûzgâr ve ahâli-i mülk ü diyâr ihsân-ı
bî-imtinânı vuşûl bulmağdadur. Rubâ'î

Ez-lütf-ı tu hîç bende novmîd ne-şod

Mağbûl-i tu cüz mağbûl-i câvîd ne-şod

Lütfet be-kudâm zerre peyvest demî

Ki ân zerre be-ez-hezâr hürşîd ne-şod

Felâ-garve li-'aliyyin en yesûde ve li-veliyin en yecûde ve zamîr-i münîr-i âftâb-
nazîrûñûze ki bî-kem ü ziyâde âyîne-i ğayb ü şahâdetdür. Pûşîde degüldür ki
müşâru'n-ileyh dâ'î-i devlet-h^vâhuñuz bu hağîr-i muhlis ü fağîr-i
mütehasşisuñuzla übüvvet ü bünüvvet yüzünden 'alâkayı te'kîd ve rûhânî vü
cismânî ribkayı teşyîd eylemişdür ve medrese-i mesfûrede ifâde vü istifâde
mesâlikine sâlik ve tahkîku'l-'ulûm ve taklîd erbâbına mâlik olup latîf ü 'âlî
cem'iyetler ve şerîf ü mütevâlî tâlibîn-i 'ilme tertîbler itmişdür. Velî her ne
kadar ki sa'y u tevân semendine bu meydânda cevân gösterdi. Kûy-ı murâdı
çevgân-ı cehd ü ictihâdla kapmak müyesser olmadı ve her ne deñlü ki fikr ü nazâr
lu'betin bu taş-ı minâfâmda ve tahte-i sîmîn-eyyâmda oynadı. Muğaddimeteyn-i

55a

kazâ vü kaderden nağş-ı netîce-i emel şûret-i 'amel bağlamadı. Beyt

Eger muhavvil-i havl-i cihâniyân ne-kağâst

Çe-râ mecârî ahvâl ber-hılâf-ı rızâst

ve hâmil-i hamâ'il-i du'â-i hâlişatü'l-âyât ve nâkıl-i mehâmil-i senâ-i şâdıkâtü'l-
beyyinât câmi'-i fûnûnu'l-me'âşir hâvî-i şücûnu'l-mefâhir muhibbû'l-fuğarâ
mağbûbû'l-ümera mağbûlû'l-'ulemâ mağmûdü'l-fuzalâ Felânü'd-dîn Çelebi
muhlişuñuz işbu ma'ânî mufaşşal müşâhid ve bu müdde'â-yı müzekkî vü
mu'addil şâhiddür. Hemîn eltaş-ı şâmiletü'l-berâyâñuzdan mes'ûl ve a'şâf-ı
kâmiletü'l-'atâyâñuzdan me'mûldür ki mezbûr Rûşenî-zâde bendeñüz vaqtâ ki
hidmet-i münîf ve mevkuuf-i şerîfûñûze 'ubûdiyyet çehresin süre ve istikânet
cebhesin ura. Femâ-'arafâtü'l-visâli illâ cenâbiküm fe-tûbâ limen fi-hağîrati'l-

ķudsi cāyn-i cīnāyetūñüzle melhūz ve ħūsn-i ricāyetūñüzden mahzūz buyrula.
Mışra^c

Der-ħazret-i kerīm temennâ ħi ħācetest

Beyt

Be-kon mu^cāmele-i lūtf u dil-şikeste be-her
Ki bâ-şikestegī arzū be-şad hezâr dūrüst

Bâķi ez-ħazret-i ized-i bī-^cadīl celle mine't-teşbīhi ve't-temsīl mutazarra^c ānest ki hemvāre ān zāt-ı melekıyyü's-şıfāt-râ bi-envâ^c-ı terakķıyât-ı sa^cādât-ı dü cihânî ve esnâf-ı teşrifât-ı ihsân u kām-rânî mükerrerem ü muğtenem konād bi'n-nūni ve'ş-şād ve bi-ħurmeti men naṭaķa bi'z-zād innehü ra'ûfün bi'l-^cibād. Beyt

Ez-her kerâ ne tır-i du^câ-gerde em revân
Bâşed kez ān miyâne yekî kārger şeved

50. Uzvurnuķ Sancıĝı Begi iken Sinan Ćelebi ħıdmetlerine
gönderilen du^câ-nāme şūretidür ki bir bıkır cāriye
göndermişlerdür

Tahiyyât-ı tayyibât-ı bâħıratü'l-âyât ki ħulūş-ı tavıyyeti mişâl-i *ħûrun maķşûrâtun fi'l-ħıyām* mestûre vü pākizedür ve da^cvât-ı şadıķât-ı zāhıretü'l-beyyinât ki ihlâş-ı niyyeti mânend-i muħadderât-ı dâru's-selâm ħasnâ vü düşizedür ve ħademât-ı lâyıķât-ı dâyimeti'l-evķât ki zāhiren ve bātınen aĥvâl-i pâki reşķ-i rüşen-zamîrân-ı arâyık-i eflâkdür ve teslimât-ı zâkiyât-ı nâşıretü'l-berekât ki cemâl-i tâbnâki ĝayret-i ħadâyiķ-i ^carşa-i ħâkdür. Envâ^c-ı niyāzmendî vü şikestegī ve esnâf-ı arzūmendî vü dilbestegī birle irsâl ü ihdâ olunduķdan soñra ma^crûz-ı zamîr-i münîr-i ħurşıd-tenvîre ki cām-ı cıhan-nümâ ve âyîne-i erine'l-eşyâdur. Eger ber-muķtezâ-yı Beyt

Pürsîden-i şikeste-dilân ehl-i fazl-râ
Noķşân-ı fazl nîst kemâl-i siyâdetest

55b

isti'âlâm-ı aḥvâl-i pür-melâl-i üftâdegân ve iştikşâf-ı mâ-fi'l-bâl-i dil-dâdegân
buyrulursa cân-ı ḥazîn leylen ve nehâran bu sūrûla terennüm iderken ve dil-i
ġamgîn sırran ve cihâren işbu neşîdle tekellüm eylerken Şi'r

Dem-be-dem cân u gönül inlese ney gibi revâ
Kim ki sen serve gönül virse olur ehl-i hevâ

Şahn-ı bustânı ço ben bülbüle yâr ol ey gül
Gör ki 'âlemde ne resmiyle olur berg ü nevâ

Şabra döndi dehenüm hicr-i lebûñ derdi ile
Gerçi dirler ki koruk şabrile olur ḥelvâ

Kimse bilmezdi gelüp gitdügüni kûyuña hiç
İtmeseydi şacıñuñ bûyı nesîmi rüsvâ

İçmezem şerbetüni eyleme gel rence kâdem
Terk-i cândur çü şabîbâ marâz-ı 'aşka devâ

Hûn-bahâmı dudağũndan dilerem didi gözũñ
'Âşkuñ hûnı hederdür ve 'aleyhi'l-fetvâ

Lâmi'î ânuñiçün cân u dili eyledi terk
Râh-ı 'aşkuñda aña itmeyeler tâ iğvâ

nâgâh perdehâ-yı sūrâdikât-ı ġayb-i sa'âdet-penâh münkeşif olup berîd-i iḳbâl-i
şeref-iclâl şeba-hengâm 'ıyd-ı sa'id-i siyâdet-işâlde Mısra'

Be-sâ'atî ki tevellâ koned bed ü takvîm

mânend-i mülk-i berât ve Cibrîl-i vahy-i ḥayy-i 'alîm idüp beytü'l-aḥzân-ı
dervîşâne kudûm-i meserret-efzâsıyla nûr ve sîne-i hevâ-ḥ'âh-ı dîrîne-i dil-rîşâne

behcet ü sürür virüp şahîfe-i şerîfe dil-nüvâzuñuzla ki matla^c-1 envâr-1 bâhire vü zâkiyedür ve menba^c-1 enhâr-1 şâfiye vü câriyedür ğam-perdâzlıklar ve şifâsâzlıklar eyledi. Beyt

Dil-râ ümîd-i hurremî pâyidâr dâd
Cân-râ nüvîd-i bî-ġamî câvidân resâned

Fi'l-ħaķîķa sâkinân-1 Ken^cân-1 hicrâna ve dîde-i remed-dîde-i Ya^cķûb-1 câna Mısr-1 inâyetden hezâr ihsân u telaţţuf bî-ħadd-i in^câm-1 teşerrûf birle pîrâmen-i ħâzret-i Yûsuf getürdi. Beyt

Merâ mektûb-i ân mâhî ki mihr men koned tesvîd
Sevâd-1 û şeb-i ħâdr ve beyâz-1 û şabâĥ-1 ıyd

ħaķ budur ki ol nâme-i kâfûrî-câme ve müşķîn-ĥâmenüñ muħadderât-1 ma^cânî-i laţîfesi ĥulel-i elfâz-1 faşîħa ile bir resme ârâstedür ve mestûrât-1 isti^cârât-1 şerîfesi hullî terâķîb-i melîħayla şol vechile pîrâstedür ki Beyt

Noķtası seyri zâmîrüm gün gibi eyler ıayân
Vâz^c-1 eşķâl-i ĥurûfi ser-be-ser tesķîn-i cân

nihâl-i âmâl ki tayş-1 ĥarîf-i

56a

hicrândan bî-berg ü bâr olmuşdı ve şâhsâr-1 iķbâl ki dest-i tetâvül-i bed-mühri devrândan zübül u idbâr bulmuşdı. Yine bu vaķt-i ĥümâyûn ve sâ^cat-i meymûnda istinşâķ-1 nefes-i rahmânî ve istişmâm-1 nesîm-i rûĥânî eyleyüp hemân dem ezhâr-1 sürûrla ĥurrem ve eşmâr-1 ĥubûrla muġtenem oldu. Beyt

Nev-bahâr idüp ĥarîfi lütf-1 yâr
ıyd-i azĥâ oldu nevrûzile cem^c

Ammâ ol ihsân-1 bî-imtinân ki ve in^câm-1 deryâ-feyezân ki ħarîn-i ruķ'a-i ĥamâ'il-âşâr olup ve maşĥûb-1 mektûb-1 fezâ'il-dişâr olup ihdâ buyrulmuşdur çün edâ-i şükri maķdûr-1 ĥâme-i meksûru'l-lisân ve meysûr-1 nâme-i muġberru'l-

cenân degüldür. Lâ-cerem izâ lem yestetî^c emren feda^chü mücebince hemân dest-i
du^câ cenâb-ı haq^c azze ve ^calâya efrâşte kılınup dinildi ki Beyt

Bâd-ı hizmetkâr-ı bâd-âb olduğunca câriye
Devlet-i dünyâ ola kapûnda ^cabd ü câriye

bi-Muhammedin seyyidü'l-enâm ^caleyhi's-şalevâtü ve's-selâm

51. İstanbul'da hazret-i Emîr Buḥârî ^caleyhi rahmetü'l-bârînün
güveygüsi Şeyḥ Maḥmûd Çelebi'ye gönderilen ^cazâ-
nâmedür

Cenâb-ı haqîkat-me'âb tarîkat-nişâb bellegallâhü't-tâlibîne ilâ menâzili'l-
ebrâr bi-ḥüsni irşâdihi ve tavvele beḳâ'ihî ve şerrefehüm bi-merâtibi'l-ahyâri bi-
lütfi imdâdihi ve tavvele liḳâ'ihî ba^cde ez-^carż-ı niyâzmendî vü dilbestegî ve
i^clâm-ı arzumendî vü şikestegî zamîr-i münîr-i gerdûn-nazîrünüze ki miftâḥ-ı
ḥazâ'in-i ilâhî ve mışbâḥ-ı meṭâli^c-i şubḡâḥîdür. Pûşide degüldür ki dünyâ ve
mâ-fihâ haqîkatde a^crâz-ı müctemi^c-a-i ḡayr-i ḳârredür ve zuhûrât u şu'ûnât bi-
hasebi'l-i^ctibârât ve'l-izâfât vahdet-i zât-ı haqḳa ḡayr-i dârredür. Rubâ^c

Hestî be-ḳiyâs-ı ^caql-ı eşḡâb-ı kayûd
Cüz ^cârız-ı a^cyân u haḳâyıḳ ne-nümûd
Lîkin bi-mükâşifât-ı erbâb-ı şühûd
A^cyân heme ^cârızand ve ma^crûz-ı vücûd

Ve her anda tecelliyât-ı rabbâniye zuhûr itmekdedür ve her laḫza tekevünât-ı
imkâniye cânib-i ^cademe gitmekdedür. Rubâ^c

Sübḡânallâhi zihî ḥudâvend-i vücûd
Müctemi^c-i fazl u kerem ü rahmet-i vücûd
Der-her nefesi her dü cihân-râ be-^cadem
Dâred digeri çün ân hemân dem mevcûd

Bes  aqıl-ı kâmil bu fânînuñ taqallübâtından niçün münkalib ve  alem ü  amil işbu zâyilüñ tağayyürâtından muztarib olur. Eger hayât ve ger memâtdur. Ser-cümle

56b

neş'e-i zuhûrdur. Fi'l-haıka cem'ı-bürüz u ğümün-ı ekvân lütf u ahr-ı hâlıkı'l-ınsi ve'l-cânnuñ iki tecellisine menûtdur ve iqtizâ-yı vücûd-ı zâtî ve istignâ-yı vücûd-ı haıkatîye merbûtdur. Maşûd-ı küllî ve malûb-ı cümelî bu bî-edebâne temhîd-i muaddimâtdan ve temdîd-i ma' lümâtdan oldur ki şöyle istimâc olundu ki urretü'l- uyûn ve semeretü'l-fu' ad madûm-zâde-i rûşen-nihâduñuz bu tengnâ-yı  anâdan ol şahrâ-yı safâ tarafına ve işbu külhan-ı fenâdan ol ğülşen-i beâ cânibine *vallâhü yed'  ilâ dâri's-selâm* hükmünce da vet olunup icâbet göstermiş. *İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râc' n*. Çün ma' şûm-ı pâk ve cevher-i tâbnâk idi. Şek yokdur ki *yâ eyyetühe'n-nefsü'l-mume'inne ırc'  ilâ rabbiki râziyeten merziyyeh* mutezâsınca meclis-i dâru'z-zıyâfet-i cennâtü  adnin yedhulüne fihâ ebeden'de ve mafil-i  işret-hâne-i *fihâ mâ-teştehi'l-enfusü ve telezzü'l- yünü ve entüm fihâ hâlidûn* ni am-ı el af-ı rabbânî ve mevâ'id-i a' af-ı sübhânî birle müşerref ü mutenemdür ammâ olki emr-i şûrî ve hâl-i zarûrî i tibârınca muıbet ü kürbet  add olunur. Ol dahî *innemâ yüveffe's-şâbirüne ecrâhüm bi-ğayri hısbâb* hükmünce cebr-i inkisâr ve fazl-ı iştibâr gösterür. Beyt

El-hükmü lillâhi inne'l-emre leyse lenâ

Vemâ-yüfidü sive't-teslîmi li'l-ader

Bu bâbda sizlere ne demek gerekdür ki bu arafdan küstahlığa müncer olmaya. Ümîddür ki hazret-i Ha celle ve  alâ ve fa al-ı mula  azze sultânühü ve  azzame bürhânühü bu muıbeti âhir-i meşâ'ib ve hâtime-i nevâ'ib eyleyüp sizlere derecât-ı  aliyyeye sebep ve tekrîmât-ı celiyyeye bâ is kıla bi-mennihî ve keremihî

52. İbrâhim Paşa hazretlerinin  urs-i  azîmünde okunmağıçün
câmi -i kebîr mu arrifine dinilen ta rîfdür

Envâ -i şükr-i mevfûr ve esnâf-ı hamd-i nâ-mahşûr ân vâhibü'l-âmâl ve fâyizü'n-nûr-râ ki ez-în suver-i pür-sürûr ve cem ıyyet-i bâ- uzûr nâm u nişân ğam u a zân-râ ez-kevn ü mekârim cenâb-ı nâ-peydâ gird bâde-i ğam-güsâr be-devr-i rûzgâr-ı mu a t al ve bî-kâr mând egerçi şeb ü rûz derkâr bûd ve ez-şâdî vü ferhân dil-i  alemiyân ve ehl-i cihân-râ çünîn hurrem kerd ânîd ki müferrih-ı yâ ûtîdür çâr-sûy-ı cihân ve bâzâr-ı devrân-ı bî-rağbet ü bî-mi dâr geşt. Meger ânçi ez-la l-i dildâr bûd fe-süb anallâhi'l-meliki'l-mennâni's-şekûr heme şehri hüsni ve heme sûy sûr be-her kûşe şöhet be-her câ  uzûr heme memleket-geşte  işret-sarây

57a

muğannî zi-her perde  işret-sarây sarây-ı cihân-râ nevâ-yı sürûd firistâde her dem beşâdî dürûd felâ-bûd ez-bahâr-ı bu ur-ı îni meclis-i mu a t ar ve ez-şemme-i semâme-i misk u  anber îni bezm-i ezher her dem  a t ar-ı şimâl u şabâdur. Şahni gülîstân ve bezm-i bûstân ğâliye-sây ve nâfe-güşâ-yı geşte est. Beyt

Zi-bûy-ı micmer-i müşğîn-meşâm-ı dehr-i mu a t ar
Zi- aks-i sâğar-ı rahşân hevâ-yı bezm-i münevver

ve ez-nevâhâ-yı evtâr-ı çeng ü  ûd ve hevâhâ-yı elhân-ı terennüm ü sürûdeş zühre-i zehrâ ve mülk ü melek ve sarây-ı felek  arab-fezây u nağme-sarây şöde est ve ez-nişâr-ı gül-efşânîhâydi ve nücûm-ı pür-rücûm der-rind ü semâ ve cevvi hevâ âteş-bâzî mî-koned ve ez-yağmâ-yı nu amâ-yı bî-nihâye ve ez-sebîl-i selsebîl-i şerbethâ-yı pür- alâvet-i ü e bâk-ı zemîn ve kâsehâ-yı berîn çünân pür-şöd ki peşşe-râ hıssa-i râtib pîl-i resîd ve ğûk-râ bahş-ı ğâyib nîl şöd. Nazm

Be-her şîre zân ğüne ğüne  ureş
Ki cân yâft ezû zev hâ pervereş
Zi-herçi ân bûd arzû vü heves
Be- addî ki  addeş ne-dânist kes

El-minnetü lillâh tebâreke ve te^câlâ bi-hamdillâhi ve'l-minne şerî^cat-i muṭahhere-i
 Muḥammedî ve sünnet-i münevvere-i Ahmedî ^calâ vâzî^châ tuḥafü't-teḥâyâ ve
 ṭarafü's-senâyâ be-dîn ^caḳd-i şeref-nümûn ve peyvend-i hümâyûn tâze-nizâm ve
 bî-endâze istiḥkâm yâft rûzgâr-ı ḥikmet-medâr kerrât u merrât temhîd-i
 muḳaddimât-ı enzâr-ı ecrâm-ı envâr ve tertîb-i muḳaddem ü tâlî leyl u nehâr
 kerde bûd illâ çünîn netîce-i şerîfe-râ vâsıl ne-şöde ve ber-în üslûb-ı maṭlûb u
 mergûb ve yerâ ḥaşıl ne-geşt Nazm

Dü dür der-dürc-i devlet dâşt in firûze-gün ṭârem
 Sezâ-yı efser şâhî şafâ-yı cevher-i ^câlem
 Sa^câdet her dü bâhem-râ be-^caḳdî dâd-ı peyvendî
 Ve zân peyvend peydâ şöd nizâm-ı gevher-i âdem
 Murassa^c mihr-i gerdûn-râ keşide ez-ezel-i devrân
 Berây-ı inçünîn sûrî be-puşti eşeb ü edhem
 Hezârân şâhid-i mihr ü girifte her yekî şem^cî
 Temâşâ-râ hemî güştend be-dîn firûze-gün târem
 Şeb-i kader âmede est imşeb der ve rûḥu'l-melek münzel
 Dem-i ^cıyd âmede est in dem der u şıdk u şafâ müdḡam

Şek nîst ki in cümle-i şâdî vü sūrûr ve ^cıyşhâ-yı pür-ḥuzûr

57b

yümn-i devlet ü ferr-i saltanat-ı sultân-ı ^câlem ve şâhib-kırân-ı a^clem zıllullâhi
 fı'l-^câlem âyetü'r-rahmeti ^cale'l-ümem müşeyyedi mebâni's-şer^ci bi's-seyfi ve'l-
 kalem mümeḥhidi bisâṭi'd-dîni bi'l-ḥükmi ve'l-ḥikem es-sultân bin sultân Sultân
 Süleyman bin Selîm Ḥân ḥalledallâhü sübḥânehü mülkehü ve sultânehü zuhûr
 yâfte est ki der-mübâşeret-i in sūr-ı ḥuceste be-bürîden-i serhâ-yı tâḡıyân-ı ümem
 ve bâḡıyân-ı küfrâni'n-ni^cam beşâret âmed. Beyt

Şükr-i Ḥudâ ki ez-meded-i baḥt-ı kâr-sâz
 Ber-ḥaseb-i arzûst heme kâr u bâr dost

Fe-ḥamden şümme ḥamden şümme ḥamden ^cale'l-nu^camâ'i min rabbın kerîm
 ilâhen ma^cbûden ve kerîmen maḳşûden her rûz ki in ^carâ'is-i ebkâr-ı nûrânîdür.
 Tutuḡ-ı ufḡ-ı perde-i âsmâni çün muḥadderât-ı vâridât-ı rûḥânî mestûr kereded ve

her şeb in heyâkil-i lu^cbetân-ı envâr mânend-i hûr-ı maşşûrât-ı cinân zuhûr koned
 in peyvend-i ferhunde ber-âşaf-ı devrân ve düstûr-ı zamân mu^cinü'l-**haqqı** ve'd-
 dîn müğîsü'l-İslâm ve'l-müslimîn yemînü'd-devleti ve'd-dünyâ tâcü'l-merâtibi'l-
 ulyâ Hazret-i İbrahim Paşa yesserallâhü mâ-yeşâ' mübârek ve müstes^cad ve bi-
 huşûl-ı murâdât-ı mü'eyyed-gerdân yâ rahîmü yâ rahmân in vuşlat-ı mübârek ve
 in meclis-i hümâyûn ber-âşaf-ı Süleymân ferhunde bād u meymûn ve ez-fazl-ı
 kâr-sâz hod bi-mevâhib *heblî min ledünke veliyyen* ve bihi beşâret-i *innâ
 nübüşsiruke bi-gulâmin lem nec^cal lehü min **qablü semiyen*** müşerrefdâr ki
 vâsıta-i beğâ-i silk-i düdmân-ı devlet ve râbıta-i naqqâ-i mülk-i hânedân-ı sa^câdet
 bād. Mışra^c

İcâbet kon Hudâvendâ du^câyem

İnneke şâhibü'l-ihsânı ve'l-kerem bâkî ^cazîzân ve şâhib-temîzân ez-ekâbir ü
 a^cyân ve erbâb-ı dîvân ve eşhâb-ı ihsân u ^cirfân ki derîn meclis-i şerîf ve mevçuf-ı
 münîf cem^c-şöde maşşâd heme-râ müyesser ve ^cağâyid-i cümle-râ muşadder
 gerdân inneke ente'l-mennâni'd-deyyân.

53. Şûret-i ta^crîfî est ki be-tevaşşu^c-ı mu^carrif-i câmi^c-i kebîr gofte berây-ı fetî-i memâlik-i Engürüs

Hamd-i nâ-mahdûd ve şenâ-yı nâ-ma^cdûd ez-zebân-ı her mevcûd ber-ân
 vâcibü'l-vücûdî-râ ki be-berekât-ı mu^ccizât-ı seyyidü'l-kâ'inât ve senedü'l-
 mevcûdât ^caleyhi efzâlü's-şalevât ve ekmelü't-tahiyât şâhib-şirân-ı zamân
 kahramân-ı devrân İskender'dür Ferîdün-fer Cem-menzilet Nüşîrevân-ma^cdelet
 şehr-yâr-ı

58a

kevn ü mekân Sultan Süleymân bin Selîm Han halledet hılâfetühü ve ebbedet
 devletühü-râ der-în sâl-i ferhunde-fâl inâyet-i pür-mevhibet-i hod-râ rehber-
 kerde bâ-leşker-i deryâ-cüş ve ^casker-i ejderhâ-hurûş ^calâ niyyeti'l-cihâd be-
 hulûşî'l-i-tikâd memleket-i Engürüs-i menhûs u dalâlet-me'nûs-râ ^cazîmet-i küllî
 fermûde ve be-dîn-i ^cazîmet-i gâzâ-niyyet ve hamiyet-i şafâ-taviyyet ez-cüy-ı

deryâ hurûş-ı şâve ve âb-ı ejderhâ cûş-ı derâve ki her yekî ez-înhâ mânend-i Nîl u Ceyhûn ve Fırât u Seyhûn nehr-i baħr-nümûnest ve cedvel-i taķsîm-i rub^c-ı meskûn ber-sefâyin-i âsmân-ı kâmil bâ-selâsil-i kehkeşân-ı şemâ'il ve ħabâ'il-i devrân u sâ'il ķavs-i ķuzah-girdâr ve hemtâ-yı kemer-i âsmân-medâr ve seb^c u refî' meħîb ü 'acîb cîsr-i üstüvâr ve pül-i zemîn-i vaķâr-beste şeref-i 'ubûr ve sa'âdet-i mürûr-ı erzânî dâşt ve hüve'l-ķâdiru 'alâ mâ yeşâ' ve ez-ķılâ^c-i buķâ^c-i felek-irtifâ^c ân diyâr-ı nezdîk be-beyt-i ķal^a-i nâmdâr fütûħ-ı ġanâyim vuzûħ-ı bî-nihâye be-dest âverd ki her yek ez-ân ķal^aahâ-yı keyvân-ı eyvân ve dâru'l-ķüfrü ve't-ıuġyân rükn-i rekîn-i felek-temkînest ve ħışn-ı ħaşîn-ı encüm-i tezyîn be-yümn-i iķbâl-i şâhî ve be-ızzî kerr-i iclâl-i pâdişâhî me'âbid-i eşnâm her yek hem çün ka^be-i münevver ve tayyibe-i enver muṭahher-geşte mânend-i dâru's-selâm mesâcid-i ehl-i İslâm şöd ve serverân-ı fecere ve sipehsâlârân-ı kefere ķırâl-ı bed-fi'âl-i ser-geşte-ħâl egerçi ħamiyyet-i câhilâne-i bî-fâ'ide ve ġayret-i bâṭılâne-i bî-'â'ide-i ħod-râ be-vücûd u bürûz âverde bâ-tavaġıyyet-i küfr ü 'inâd ve 'afâriyyet-i fişķ u fesâd ki ser-â-pâ ħûkân-ı pür-nefrîn ġarka-i cevşen-i âhenîn bûd bâ-ṭob-ı tüfenk-i şâ'ıķa bād ve ra^d âheng ü siĥâm-ı zenbûruñ âteş-i demâr ve 'ıķâb-ı çeng zu^m-ı muķâbele-i mücâhidân çün peleng ve ħayâl-i muķâtele-i müvahĥidân-ı ejdehâ ceng kerde be-zuhûr âmed zihî taşavvur-ı bâṭıl zihî ħayâl-i muĥâl. Ammâ ez-maṭla^c ve *evreşeküm erzahüm ve diyârahüm ve emvâlehüm* âftâb-ı *innâ fetĥnâ leke fetĥan mübînâ* ber-ġâziyân-ı ķazâ-tâziyân pertev-i iķbâl ve şu^{le}-i iclâl endâĥt ve ez-mehibb 'asâ rabbüke en yühlike 'adüvveküm ve yestahlifeküm nesîm-i *ve'adekümü'llâhü meġânime keşîratin* ber kâffe-i ehl-i cihâd-ı pâk-i'ctikâd şerîf-i vezîden girift bes ķavm-i küffâr-ı

58b

pür-şekve ve bâ-enbûh-ı ser-gürûħ şöde gürûħî mânend-i ħâr u ħâşâk 'alef-i şimsîr-i âteşġîr ve hedef-i tîr-i merg-i te'sîr geşt ve gürûħ-ı devvüm mişâl-i eşĥâb-ı sa'îr der-selâsil ü aġlâl ve ħabâ'il ü inkâl mukayyed ü esîr şöd gürûħ-ı sevvüm ki ber-mücib ke-ennehüm ħumurun müstenfiratün ferrat min ķasveretin firâr-ı iĥtiyâr kerde est mânend-i âl-i Fir'avn u Hâmân hemân der-âb-ı deryâ cereyân-ı tüne ġark şödend. Beyt

Be-tûn u be-tence bâb-ı siyâh

Ve incâ ki evrâ ne-revîd giyâh

Fe-kuṭṭa dâbiru'l-ḳavmillezîne zalemû ve'l-ḥamdülillâhi rabbi'l-âlemîn ve's-salevâtü 'alâ seyyidinâ Muḥammedin ve âlihi ecma'in.

54. Ba'zı müderrislerüñ aḡzından dânişmend rabṭ itmek için
şemâniye erbâbından birine yazılan tevakkü'-nâmedür

Ba'de ez-edâ-i ḥademâti'l-ubûdiyyeti bi-kemâli'l-iḥlâş ve i'lä-i da'vâti't-taḥiyyeti bi-mezîdi'l-iḥtişâş ma'rûz-ı zamîr-i münîr-i âftâb-naẓîr ki maṭla'-ı envâr-ı ma'ârif ve mir'ât-ı esrâr-ı 'avârifdür. Oldur ki ḥâk-i pâ-y-i şeref-fezâñuza ḥulûş-ı ṭaviyyet ve şafâ-yı niyyet birle müteveccih olan 'ibâd-ı iḥtişâş-nihâduñuzuñ her biri 'ayn-ı 'inâyetüñüzle melḥûz ve lüṭf-ı ri'âyetüñüzden mahzûz olup her zamanda müreffehü'l-ḥâl ve fâriḡ u münevverü'l-bâllerdür. Bu bende-i dîrîne ve çâker-i kemîneñüz daḡi ḳadîmü'l-eyyâmdan âstâne-i sa'âdet-âşiyâneñüze nisbet-i ḥâş u iḥlâş u iḥtişâş zâhir budur ki ḥuzûr-ı mevfüru's-sürûruñuzda ve re'y-i fâyizü'n-nûruñuzda güneş gibi rûşen ü bâhirdür. Bes eltâf-ı şâmîleñüzden ve a'ṭâf-ı kâmileñüzden ümîd-i vâşîḳ ve recâ-i şâdıḳ oldur ki bu faḳîr u ḥaḳîr daḡi ol mekârim-i aḡlâḳuñuzdan ve meḥâsin-i işfâḳuñuzdan behremend ü sûdmend olan 'ibâduñ a'dâdından ma'dûd olup muşâḡabet ü münâsebet itdügümüz ṭâlib-i 'ilimlerden ba'zı derece-i şâniye vü şâlişede şeref-intimâ ve ḡidmet-i sa'âdet-baḡşuñuzla müşerref ḳılınup beyne'l-aḳrân ve'l-emsâl ber-mûcib-i ḡuşûl-i âmâl bu du'â-gûy u hevâ-cûy-ı mâ-bihi'l-iftihâr ve kemâl-i ri'âyet ü i'tibâr ola. Tâ kim eşkâl-i keşîratü'l-muḳaddemâtuñ intâcı ekseriyâ redd-i sekl-i evvele râci'dür dinilüp bu yüzden maḡsûd-ı erbâb-ı vücûd ve maḡbût-ı eşḡâb-ı su'ûd olam. Ḥâliyen faḳîrüñüzde olan müstefidînden beri ki ṭab'-ı naḳḳâdla ma'rûf ve zihn-i vaḳḳâdla mevşûfdur ḡilye-i edeble muḡallâ ve zîver-i ḡaseble mu'allâdur. Medrese-i sulṭâniyeden fâḡru'l-ahâlî ve zühru'l-mevâlî İsrâfil-zâde muḡlişuñuza varup yanlarında mer'î

59a

vü maḡbûldür. Ehl-i fühûmdan Sivrihisârî Felânü'd-dîn Çelebi dimekle muḡlisîn-i 'ulûm içinde ma'lûmdur. Ḥâliyen ḡidmet-i necâbet-nihâduñuza istinâdı

ehemm-i me'tâlib ve etemm-i me'âribdür eger bi'l-fi'cl medrese-i şeref-izdiyâduñuzda müzâhame vü insidâd ve müşâdeme vü in'ikâd var ise bi-hamdillâhi ve'l-minne bâb-ı lütf u ihsânunuz metfûhdur ve esbâb-ı hall ve 'ağd-i hâtır-ı 'âtır-ı havâtır-güşâñuz gibi meşrûhdur ve mefâtih-i himmet ü gâyet elüñüzedür. Gâyet-i zarûret düşerse birkaç eyyâm-ı in'âm-ı 'âmmuñuz ve ihsân-ı tâmmuñuza tevaççuf gösterilür. Hîn-ı fetihde huddâm-ı kirâmuñ ve nevvâb-ı zevi'l-ihtirâmuñ birinden remz ü işâret ve tenbîh ü beşâret tazarruc olunur. Ziyâde ibrâm ve fuzûl-i kelâmla iqdâm ne lâzımdur ki 'inde'l-kerîm lâ-yüraddü'd-du'â velâ-yuhayyibü ehlü'r-recâ' bâkî murâdât-ı müyesser bâd bi-rabbi'l-'ibâd

55. Bu dahî ale'z-zikri's-şâbîk dânişmend rabt itmek için müderrisîn ağzından yazılan tazarruc-nâmedür

Şol ferâyid-i fevâyid-i da'vât-ı beyyinât ki kalâyid-i gerdûn-ı erbâb-ı nazm u inşâdur ve ol mevâyid-i 'avâyid-i tahiyât ki serâyid-i sofra-i eşhâb-ı *fadlullâhi yü'tihi men yeşâ* dur. Nisâr-ı huzur-ı pür-hubûr ve işâr-ı bezm-i mevfuru's-sürûr kılınduğdan sonra elâ vehüve'l-fâyıku 'alâ akrânihi bi-iştihâri'l-fazli ve iktirânihi ve'l-müşâru'n-ileyh bi'n-nefsi'l-ğudsiyyeti'l-mu'tahherati ve'l-ağlâku'l-ünsiyyeti'l-mu'atтары ve'l-meşhûri beyne'l-ahâlî bi-iktisâbi'l-me'ârifi'n-naqliyyeti ve'l-ma'rûfu lede'l-mevâlî bi-ihtisâbi'l-le'tâyifi'l-'aqliyyeti a'nî bih ma'rûz-ı zamîr-i münîr-i âyîne-nazîr ki mazhar-ı e'tvâr-ı erine'l-eşyâ'e kemâhî ve meclâ-yı âşâr-ı eltâf-ı ilâhîdür. Oldur ki işbu hâmil-i hâmat'il-i du'â ve nâqıl-i mehâmil-i dürûd u şenâ felân du'âciñuz müddet-i medîd ve 'ahd-i ba'iddür ki bu du'âgûy-ı devlet-h'âhuñuzla 'ilmî münâsebet ve hevâcûy-ı bî-iştibâhuñuzla fehmî muşâhabet eyleyüp muhakkıku'l-'ulûm mine'l-uşûli ve'l-fürûc ve mudakkıki edilleti'l-ma'ğûl ve'l-menğûl bunda Manastır müderrisi Felânü'd-dîn muhlişuñuzuñ hizmet-i münîfinde istifâdeye meşğûl muzâf u mer'î vü mağbûl hilye-i ehliyetle mütehallî vü mevsûf ve hulle-i kâbiliyyetle müzeyyen u ma'rûf dânişmendlerindendür. Hâliyen varâka-i ihlâs-ı 'ubûdiyyet ve ruç'â-i ihtisâs-ı hizmet birle zuhrü'l-mevâlî'l-'izâm ve fahrü'l-mevâlî'l-kirâm

59b

şadru'l-kuzât ve bedru'l-vülât ve'l-humât Edirne kağısı Bedre'd-dîn Efendi'nün dâme iqbâlühü ve zâde efzâlühü hizmet-i şerîf-i sa'âdet-nisâbına ve mevkıf-ı münîf-i siyâdet-iktisâbına tevcîh itdiler ki taq'bîl-i eyâdî-i kerîmeleriyle muğtenem ve taşşîl-i 'avâdî-i 'amîmeleriyle muhterem olduğdan soñra sâyir telâmize-i mer'ıyye ve bâkî talebe-i maħmiyyesi gibi 'ıkd-i irtizâda mün'akid ü münharit ve 'akd-i şafâda müntekid ü mürtebit olup mâ-i dirâset-i 'aliyyelerinden tahtîr-i qarîha ve zekâ-i kiyâset-i behiyyelerinden tenvîr-i başîret eyleye. Bes bu dâ'î bi'l-ihlâşuñuzuñ hizmet-i fazîlet-me'âb mekremet-nisâb maħmidet-âyâbuñuza olan ihlâş u ihtisâsın ve lütf-ı 'ammuñuza mebnî irtibât-ı hâssın bilüp istid'â eyledi ki kendünün anlara rabtı ri'âyetinde ve tevcîhi 'inâyetinde himmet-i şâmiletü'l-berâyâñuz ve nehmet-i kâmiletü'l-'atâñuz mebzûl buyrulup enzâr-ı kimyâ-âşârüñuzla ahyânen melhûz ve envâr-ı zekâ-îşârüñuzdan ki gâh maħzûz olup hizmet-i şeref-baħşüñuze ki maṭlab-ı a'clâ-yı erbâb-ı kemâl ve maḫşad-ı aḫşâ-yı iştiğâldür varup gele. Bes tazarru'ı-ı haḫîri ve tevakkü'ı-ı faḫîri oldur ki bu maħlaş-ı dîrîne ve muħibb-i kemîneñüzün hâṭır-ı fâtır-ı için ki şikeste-firâḫ ve haste-i iştiyâḫdur. Mezbûr hâk-i pâyüñüz huşûşunda sa'y-i cemîl ve ḫaşd-ı cezîl ihsân kılinup merziyyü'l-merâm ve maħsûdü'l-enâm olmasına sebep olup 'indallâh meşûbât-ı 'uzmâ ve muħlişüñüz yanında minen-i lâ-tuḫşâ taşşîline bâ'îş-i dûşîyle bu bâbda ne dimek lâzımdur ki fu'âd-ı rûşen-nihâduñuza ve zamîr-i felek-sedâduñuza maħfî ola. Hemîn sa'âdet-i dünyâ vü âḫiret bi-envâ'ı-ı fazl u ḫadrdür. Her zaman der teraḫḫî bâd

56. Urum İli kağı'askeri Muhyi'd-dîn el-Fenârî ḫazretlerine gönderilen 'ubûdiyyet-nâmedür

Selânullâhi te'âlâ ve raḫmetühü ve berakâtühü 'alâ cenâbikümüñlezi taḫaḫkaḫa bi-merâsimi'l-fezâyili ḫaseben ve neseben ve taḫalleḫu bi-mekârimi'l-aḫlâḫı ve's-şemâ'il fazlen ve edeben hüve's-şemsü aşlen ve'l-'ıẓâmu kevâkibü hüve'l-baħrî fazlen ve'l-kirâmu cedâvilü rabbi kemâ-ce'alte cenâbü's-şerîf merci'ı'l-'ulemâ' ve'l-fuzalâ' ve muhyi'd-dîni fi'd-dünyâ ve bâbüñü'l-münîf

melâzi's-şulehâ'i ve'l-fuķara ve melce'i'l-müslimîn fi'l-ülâ ic'al zâtehü'l-fâzil ve
 'unşurahü'l-kâmil bi-envâ'ı tekrîmâtike'l-celîleti mükerreremen fi'l-ıuķbâ ve bi-
 esnâfi teşrifâtike'l-

60a

cemîleti mu'azzamen fi'l-ührâ fe-ba'de hâzâ ma'rûz-ı dâ'ci-i bî-riyâ oldur ki
 'atebe-i 'aliyye-i siyâdet-me'âb ve südde-i seniyye-i sa'âdet-nişâb için du'â-yı
 icâbet-âyât ve şenâ-yı necâbet-beyyinât eylemek kâffe-i berâyânuñ üzerine
 'umûmen ve 'amme-i ehl-i zevâyânuñ üzerine huşûşan fi'l-leyli ve'n-nehâr bi'l-
 cehri ve'l-izmâr 'aķlen ve naķlen vâcib ü farz ve deyn ü ķarz olmağın bu faķîr-i
 haķîr-i 'uzlet-pezîr ve kemîne-i dîrne-i ser-geşte-hâl ve âşüfte-bâl sâl-be-sâl
 'unvân-ı ed'ıye-i şâhib-ķırânî ile mu'anven ve nişân-ı eşniye-i cihânbanî ile
 müzeyyen huddâm-ı kirâm-ı sultânî ve nevvâb-ı 'ızâm-ı hâkânîye tezkire-i vaķt u
 hâl ve tabşıra-i ķıl u ķâl olsun için ahvâl-i ķâ'ilî gibi perîşan-dil nazm u nesr
 ba'z-ı resâ'il-i menķabet ve sâ'il ke-rıclî'l-cerâd ve tuhfe-i faķîrî-nihâd irsâl itmek
 'âdet idinmişdür. Hâliyen bu emre yine intibâh-ı dergâh-ı cihân-penâh ve bârgâh-ı
 gerdûn-iştibâh için üç risâle namzed idüp birine Mir'âtü'l-Esmâ ve birine 'İbret-
 nümâ ve birine Münâzara-i Bahâr u Şitâ 'ünvân beyân virilüp bende-zâdeñüz
 'abdullah hâk-i pâyüñüzle ihsân-ı 'amîmüñüze i'timâden ve iltifât-ı kerîmüñüze
 istinâden hużûr-ı pür-hubûr-ı mevfûru's-sürûrîñuza 'ubûdiyyet çehresin türâb-ı
 mezelletde ta'fir ve hidmet cebhesin bâb-ı istikânetde taķķîr eyleyüp himmet-i
 irsâl buldı ki âstâne-i şeref-âşiyâneñüzden ve harem-i kerem-nişâneñüzden ğayri
 bu mu'tekif-i zâviye-i hamûlüñ salţanat eşiginde bir melce' vü mültecâsı
 yokdur. Bes emr-i 'âlî-şân ve re'y-i hurşîd-sânuñuz her neye ma'ţûf u müncer
 olursa işâret-i beşâret-nümâñuzla ve îmâ-i mevhibet-intimâñuzla bende-zâdeñüz
 mültefet buyrulup ol ki muķtezâ-yı elţâf ve reh-nümâ-yı a'ţâfdur. Ümîd-i vâşık ve
 recâ-i şâdık oldur ki zuhûra gele ve mesfûr-ı bende-i hâksâr ve zerre-i bî-miķdâr
 'abdullah kemîneñüz dahî cümle-i 'ibâd-ı mekrîmet-nihâd müşterîlerüñüz
 'ıdâdından ma'cûd olup 'ayn-ı 'inâyetüñüzle melhûz ve hüsn-i himâyetüñüzle
 mahżûz olmağdan hâlî vü zâ'il olmaya. Beyt

Zi-hâk-i pây-i tu her zerre ki ber-hîzed

Ber-âs mân reved ve ķâr-ı âftâb koned

Miskîn peder-i suhte-cigerün çün ferzend-i dilbend-i nûr-ı dîde ve server-i sîne vü semere-i fu'âd u pâre-i ekbâdidur

60b

ve her zamanda anuñ huzûr-ı refâhiyyetinden ve her anda anuñ sürûr u 'izzetinden gayri dâr-ı dünyâda murâdı yokdur. Anuñ tekrîmini kendü vücûdı üzre taqâdim ider ve tetmîm-i umûrında cân u dilin maḥzûrâta teslim eyler. Eyyâm-ı devletüñüzde ve hengâm-ı rif'atüñüzde ahvâl-i pür-ahvâl-i şûrîde ve âmâl-i pür-hâḫıra fehm olunmaz. Egerçi kim buyurmışlardur

Ferzend-i bende îst Hudâ-râ gameş me-ḥor
 Ân nîstî ki bih zi-Ḥudâ bende perverî
 Ger muḫbilest genc-i sa'âdet be-dest-i ost
 Ver müdbirest be-renc-i ziyâdet çi mî-berî

Lâkin zamîr-i münîr-i zamâyir-güşâñuza müdebbir-i birr ve müfessir-i sırrdur. Gün gibi rûşen ü mübeyyendür ki cibillet-i beşeriyet-i übüvvet ki 'alâyık-ı 'atfla meşdüd ve revâbıt-ı elfle ma'ḫûddur ve âbâ vü ümmehât fi-teysîri'l-mühimmât ta'ahhüd-i evlâd ve tefakḫud-ı ahḫâdla me'mûrdur. Felâ-büd bu maḫûle eṭvâr u âşârda ma'zûrdur. Mışra'

Dâned ân kes ki çü men geşt giriftâr-ı 'ıyâl

Fehüve'l-mu'înü fi-küllü hâl el-ḥamdülillâhi 'alâ terâdüfi âlâ'ihî ve te'âḫubi nu'amâ'ihî mezkûr bendeñüzden gayri dört dahî vardur ki kimi 'âlem-i isti'dâda ḫadem başup ba'zı medâris-i 'âliyede istifâde eylemekdedür ve kimi dahî anlara ḫarîb istifâde itmekde olup du'â-yı devlet-i rûz-efzûnuñuza 'an-şamîmi'l-fu'âd ve hulûşi'l-i'tikâd fi's-serrâ'i ve'd-ḫarrâ meşgûllerdür. Eger bir zerre-i âftâb-ı 'âlem-tâb-ı 'inâyetüñüz ol ḫâksarlara ḫarîn ola. Şekk degüldür ki ḫazîz-i zilletden evc-i rif'ate irüp maḫsûd-ı ehl-i 'ılliyyîn ola. Bu ḫuşûşda küstâḫâne ziyâde ne dimek ki dâ'ire-i 'ilm-i muḫîṭüñüzden ḫâricü'l-merkez ola. Mışra'

Kerîmân-râ vuḫûf-ı hâl bes bâşed

Hemvâre an silsile-i fazl u ikrâm ke-nazmi'd-dühûri ve'l-a'vâm ilâ kıyâmi's-sâ'ati ve sâ'ati'l-kıyâm ber-kemâl bâd bi'n-nûn ve's-şâd ve bi-ğurmeti'l-evtâd

57. Fahru'l-ahâlî İshak Çelebi hizmetlerine İznik Medresesinden Edirne'de dâru'l-hadîş virildükde İznik'den mektûb-ı belâgat-uslûbla bu haķîre bir devât-ı çîmî ve iki kâse-i şerbet gönderdiklerinüñ cevâbıdır

Merâ mektûb-i ân mâhî ki hâl men koned tesvîd sevâd-ı evşeb-i kıadr u beyâz-ı o ev şabâh 'id şol du'âlar kim âyîne-i tal'atdan envâr-ı şıdık u şafâ âftâb-ı 'âlem-tâb gibi tâbendedür

61a

ve ol şenâlar ki câm-ı cihân-nümâ-yı nûrâniyetinden âşâr-ı mihr ü vefâ mâhtâb-ı gerdûn-nişâb gibi rahşendedür. Envâc-ı arzumendî vü dilbestegî ve eşnâf-ı niyâzmendî vü şikestegî birle ol cenâb-ı mekremet ü fazîlet-şâna tuhfe-i haķîrâne ve yâdigâr-ı dervîşâne kıılınup iblâğ u ihdâ olunduğdan sonra ma'rûz-ı haķîri oldur ki Beyt

Be-kon mu'âmele-i lütf u dil-şikeste be-her

Ki bâ-şikestegî arzû be-şad hezâr dürüst

mücibince mektûb-ı meserret-maşhûb ve ruķ'a-i belâgat-üslûbuñuzla şafâ-yı muhabbetden nişân ve hulûş-ı taviiyetden beyân için âyînesân şol rahşân u nûr-efşân çîmîler ki her biri a'cûbe-nümâ-yı devrân ve hayâl-engîz ve şafâ-bahş-ı dil ü cândur. Çehre-i pür-tenvîrleri ve lem'a-i naķş ü taşvîrleri ğayret-efzâ-yı hûr u ğılmândur. Beyt

Derûneş çün dil-i 'âşık zi-jeng-i her küdüret-i şâf

Birûneş çün ruķ-ı hûbân zi-lütf u nâzikî vaşşâf

irsâl buyrulmuş. Vâşıl olduğda leb-i nâzenîn-i dilber ve 'azrâ-yı 'ızârî-nigârın semenber gibi her birine bûseler virildi. Cân istedi ki dürr-i meknûn gibi hazîne-i sine-i maħzûn eyleye ve dil diledi ki kırratü'l-'uyûn gibi nûr-dîde eyleye hem-

dem u qarîn ide çün kimyâ-yı şafâ-nümâları ve naqş-ı ʿışret-îmâları işâret-i beşâret-den tehî ve hayâl-i istiʿâret ü berâʿatden hâlî degüldür. Bes bülbül-i cân bâl u per-zenân böyle terennüm kıldı ve tûfî-cenân şâdî-günân bu yüzden tekellüm itdi ki Nazm

Şır bu çînî kâsenün nûr u ferî
Câm-ı Cem âyîne-i İskenderî
Vaşf-ı hâlin ol devâtuñ muṭlaḳâ
Yazar idüm ʿaqlum olsaydı liḳâ

ve ol şeref-nâme-i kâfûrî-câmede hâme-i müşgîn-ʿimâme ile baʿzı medâris-i seniyyenün ʿünvânına vücûd-ı pür-cûduñuzla ḳadr-i celî ve şân-ı ʿalî virildügi îmâ olunmuş. Mübârek bâd u ferruh bâd u meymûn bâd Belî

Ne be-mansıb büved bülendî-yi merd
Belki mansıb şevd be-merd-i bülend
Mısraʿ
În hem ez-baht-ı bülend lemʿa îst
Çünkim Mısraʿ
Der-râh-ı ʿaşḳ merḫale ḳurb u buʿd nîst

Bes bî-iḥtiyâr dest-i duʿâ zahrü'l-ğaybde cenâb-ı hudâya götürülüp derûn-ı cân u dilden böyle dinildi ki ve ḫayşü ittecehtüm sâʿadtüküm selâmetün ve yerʿaykümü'r-rahmânu min külli cânibin bundan ziyâde siyâḳat-i ʿibâretde ve talâḳat-i

61b

istiʿâretde itnâb-ı kelâm ve izhâb-ı merâm hemân irsâl-i güzîdedür keremâna ve ilḳâ-i ḳatredür ʿummâna

58. Urum İli kağı-askeri fahru'l-Fenârî Muhyi'd-dîn Efendi'ye
gönderilen duâ-nâmedür

Allâhümme bismikellezî celle ve alâ yâ men biyedihî hallû'l-umûri ve akdühâ cenâb-ı şerîat-me'âb fazîlet-âyâb mekremet-nişâb mahmidet-iktisâb ma'rifet-incizâb li-küllî zamânin vâhidün yuktedâ bihi ve hâzâ zamânün hüve lâ-şekke vâhidün ce'alallâhü te'alâ imzâ'e evâmiri'l-kazâ'i muvâfaqaten li-infâzi siyâkı kelâmihî ve sicillât-ı ahkâmî'd-dîni ve'd-dünyâ mutâbıkaten li-irtisâmı erkâmı aklâmihî bi-hürmeti seyyidinâ ve seyyidi'l-enbiyâ'i Muhammedin ve âlihî ve eşâbihî hüm hayrû'l-âli ve'l-eşhâbi ba'de ez-takbîl-i enâmil-i nevâ'il-nisâr ve fezâ'il-âşâr ve ğıbb-ı ez-ta'fir-i çehre-i hâksâr der-ân südde-i gerdün-vağâr ve hursîd-medâr ma'rûz-ı zamîr-i münîr-i âftâb-ı cihân-tâb-ı nazîr oldur ki ilm-i şerîf-i mişkât-ı tenvîrünüze ki âyîne-i kîfî-nümâ-yı devrân ve uşurlâb-ı esrâr-ı kevn u mekândur. Gün gibi rüşen ve bedâhetle mübeyyendür ki ebâ'an ced ol hânedân-ı fezâ'il-bünyâna ve ol düdmân-ı mehâmid-ünvâna dâ'i-yi muhlîş ve bende-i mütehaşşîş olagelmışizdür ve her zamanda bihâr-ı enâm-ı âmlarından ve enhâr-ı ihşân-ı tâmlarından iğtirâf ide ve âstâne-i saâdet-âşiyânelerine ve atebe-i siyâdet-nişânelerinde takşîr-i hademât-ı ubûdiyyete itirâf eyleyü ihtîşâş gösterenlerdenüz. Zarûrî yine ol devlet-i hidmet-i şûrîden ve kurbet-i ubûdiyyet-i zahîrîden dür u mehcûr olunsa ba'id u garîb degüldür. Beyt

Mâ hâk-i rehîm ve tu fülk-i kader

Mâ der-şaf-ı na'î ve tu mülk-i şadr

Ammâ hak alîmdür ki kefâ bihi şehîden cân-ı mehcûr ve hâtır-ı pür-fütûr an şamîmi'l-fu'âd ve hulûşî'l-ictikâd duâ-yı devâm-ı devlet-i rûz-efzûnuñuza mülâzım ve senâ-yı kavâm-ı rifat-i meziyyet-nümûnuñuza müdâvimdür. Dûrem be-şûret ez-der-i devlet-sarây-ı tu lîkin be-cân u dil zi-muķîmân-ı hâzretem Huşûşan bu def'a kerrât u merrâta abdullâh hâk-i pâyüñüz huşûşında zuhûra gelen envâc-ı inâyet ü himmetüñ ve esnâf-ı himâyet u merhametüñ ömr olduğça ne imdâd-ı hâme-i zebân-âverle müyesserdür ve ne a'dâd-ı nâme-i suhan-güsterle muķadderdür. Belî lâ-ğazve li-aliyyin en yesûde ve li-veliyyin en yecûde haķķan

ve şıdқан ol sŭdde-i seniyyeye mekârim-i ahlâk-ı ʿazîme ve merâsim-i eşfâk-ı ʿamîme ecnâs-ı fezâʿil

62a

u edeble ve eṭvâr-ı şemâʿil ü ḥaseble ezelden mevrûş u mŭktesebdür. Tâ bâd çünîn bâd ilâ yevmiʿt-tenâd hergiz bu ḥaḳîr-i küşe-nişîn ve faḳîr-i uzlet-güzînüñüzün dil-i ḥazînine ve cân-ı ğamġînine ihrâm-ı ihtîşâşuñuz ve zâd-ı ihlâşuñuzla ṭavâf-ı ḥarem-i muḥteremüñüzden ğayri bir nesne ḥuṫûr itmezdi. Bu bende-i bî-miḳdâr ve zerre-i ḥâksârüñ ḥâṫır-ı fâtırına saʿyen ʿalâ ilhâm lâ-meşyen ʿaleʿl-iḳdâm ziyâret-i ḳadem-i mŭkerremüñüzden ayruḳ şey ʿubûr itmezdi. Hâliyen ol ḥâlet ü ṭaleb ve şŭr u şegab biñ ol deñlü ibrâm eyler oldı. Beyt

Men kez vaṭan sefer ne-güzîdem be-ʿömr-i ḥîş

Der-ʿaşḳ dîden-i tu hevâ-ḥ^vâh-ı ğurbetem

Ammâ ne fâʿide ki tende dest ü pâ-yi ḳudret ve bu ârzudan ne ʿâʿide ki cânda yârâ-yı ṭâḳat yok. Nazm

Bâ-cân-ı ḥâksâr hevâ-ḥ^vâh-ı ḥidmetem

Müşṭâḳ-ı bendegî ve duʿâ-ġŭy-ı devletem

Zi-incâ ki feyz-i câm-ı saʿâdet fŭrûġ tust

Bîrŭn şöden nŭmâ-yı zi-zulumât-ı ḥayretem

Deryâ vŭ kŭh derd-i men ḥaste vŭ zaʿîf

Ey Ḥîzr-ı bî-ḥuceste meded dih be-himmetem

Lâ-cerem ṭâliʿ-ı siyehkâr ve baḥt-ı pŭr-idbâr ol iḳbâl u devletden maḥrŭm ve ol şeref-i saʿâdetden maġmŭm eyler. Fe-emmâ çün merâḫil-i duʿâda ve menâzil-i senâda ḳurb ü buʿd berâber ve eṭvâr-ı ḥuṫŭr u ġıybet ğayr-i muʿteberdür. Belki duʿâ-ı zahruʿl-ġaybde icâbete aḳreb ve ri-yâdan ebʿaddŭr ve aʿmâl-i ḥafıyyenüñ çehre űzre meziyyet-i fezâʿili lâ-yuʿaddŭr. Bes ʿarz-ı ġaraż-ı ihtîḳâr u iftiḳârdan istiʿfâ olunup ʿubŭdiyyet duʿâları űzre ihtîşâr u iḳtişâr ihtiyâr olundu. ʿAleʿl-ḥuşŭş izâ lem testetŭ emren fedaʿhŭ hemişe ol zât-ı felekiyyŭʿş-şifât ve melekiyyŭʿs-simât ʿazîmet-i aʿmâl-i ḥasene ve etbâʿ-ı icmâʿ-ı chl-i sŭnne űzre mesned-i izzetde ve mŭttekâ-yı rifʿatde dâʿim ü ḳâʿim olup saʿâdet-i dîn ü dŭnyâ ve

siyâdet-i ûlâ vü ührâ terakķide vü te'allide ola. Bi-rabbi'l-ûlâ ve bi-hurmeti seyyidi'l-verâ ba'cdehu 'ilm-i şerîfün muhîtdür ki hâksâr u dil-teşne olanlar emfâr-ı eltâf u 'âtıfeden ve enhâr-ı a'çâf u himmetden seyr olmak yoktur. Belki ğarka-i lücce-i ihsân iken yine mâhî-i şûr-nihâd gibi müstesķâ-yı âb olur ve bir cenâb-ı merhâmet-nişâbdan iltifât-ı şefķat görse seg-i harîş-fu'âd gibi küstâh-ı bâb-ı mekremet-me'âb olur maķşûd

62b

bu perîşân muķaddimâtdan ka'be-i murâd-bahşîñüz zâ'irlerinden Rûşenî-zâde bendeñüzle ki übüvvet ü bünüvvet yüzünden 'alâķa vü peyvend olm ıdır. Tazarru'c-ı haķîrî oldur ki keyfiyyet-i ehliyyetini 'ayn-i 'inâyet-i iltifâtle melhûz olup istihķâķ-ı zâtına göre fazla-i fazl u ihsânunuzdan mahzûz kılinması dirîĝ buyrulmaya. Beyt

Lütf ez-tu ve bu zi-misk ü nür ez-hurşîd

Resmîst kadîm ü 'âdetî ma'cûdest

Rûz u şeb ân ka'be-i 'ızz ü ikbâl ve tayyibe-i ķadr ü iclâl metâf-ı kavâfil-i erbâb-ı şafâ ve melâz-ı revâhil-i eşhâb-ı vefâ ola. Bi'n-nebiyyi'l-Muştafâ ve evlâdihî'l-müctebâ

59. Ba'zı fâzıl-ı rûzgârũn nâme-i faşâhat-şî'ârına yazılan cevâb-nâme şüretidür

Bi-ismihi sübhânehü ve te'âlâ şânühü cismî ba'cîdün ve fu'âdî erayķümü ve ercû minallâhî'l-vüşûle ileyküm fe-in tâlâ'l-ömrü yecme'ullâhü beynenâ ve in câ'e'l-mevtü fe's-selâmü 'aleyküm Diger

Ânki şöd nefis nefîşeş rûh bahş-ı cân u per

Anberîn-kerde şabâ-râ der-risâlet bâl u per

Câmi'u'l-bahreyni min nazmin ve min neşrin me'an

Fî-kitâbin fâka ‘an imkâni tavsîfi’l-beşer
 Ber-terâz-ı hadd-i selâm ammâ ber-semm-i ‘âdetet
 Ey şabâ lütfi be-kon ve zi-men peyâmîmem be-ber

ol dürre-i şurre-i sihr u halâl ve şol ğurra-i ħurra-i fazl u kemâl a‘nî mişâl bî-
 mişâl-i an cenâb-ı melekîyyü’l-ħışâl ve tomâr-ı belâgat-dimâr ân zât-ı felekiyyi’s-
 sicâl ser tâ kadem letâ’if-i ‘ibârât ve ma‘ârif-i ta‘bîrât ve evvel u âhir tarâ’if-i
 isti‘ârât ve şerâ’if-i takrîrât birle meşhûn u mâl-â-mâldur. Ke-ennehâ ravzatün
 nâziratün zeyyenehe’l-ezhâr ev cennetün ‘âliyetün tecrî min tahtîha’l-enhâr eltafu
 mine’d-dürri’l-menşûri fi’r-raĸĸi’l-menşûr ve elezzü min zülâli’l-vişâli li’l-
 müte‘atışi’l-mehcûr ve etyabü min şemâ’imi nefehâti’n-nesîm ve eşfâ min
 cedâvili hıyâzi’t-tesnîm her kelime-i câmi‘ası gûyâ bir tûtî-yi şîrîn-güftârdur ki
 minkâr-ı letâfet-girdârında rengîn şeker-pâreler tutar ve her ‘ibâret-i pür-isti‘âreti
 hemânâ bir bülbül-i hoş-elhândur ki fûnûn-ı naĸamât-ı pür-ħalât üzre öter. Beyt

Men nemî-dânem ki in nevc-i sohen-râ nâm çîst
 Bî-nübüvvet mî-tevânem gofteneş bî-sâhîrî

ki vehm-i çâlâk ve ‘aĸl-ı derrâk fehm-i ma‘ânîsinde ve tertîb-i elfâzında hayrân u
 dem-beste ve mebhût u dil-ħastedür. Zirâ kuvvet ü ĸudret-i beşere âlât

63a

u edevât-ı ĸavâ‘id-i nazarla kâr-gerde Beyt

Âncâ ki cenâb-ı bî-niyâzîst
 Fehm-i dü cihân ĸayâl-i yâr nîst

Diger

Ve inne ĸamîşan ĸuyyita min nesci tis‘atin
 Ve ‘işrîne ĸarfen min me‘âlîhi ĸâşırın

Bes envâ‘-ı şevĸ ü sürûr ve eşnâf-ı zevĸ u ĸubûrta ol ruĸ‘a-i münevverûñ
 maṭla‘ından maḡṭa‘ına dek nazar olunduĸda ve ol ravza-i müzehherûñ
 bidâyetinden nihâyetine dek seyr u güzer ĸılınduĸda Beyt

Ez-her kerâne neyr-i du‘â-kerde-em revân
 Şâyed kez ân meyâne yekî kârger şevd

gâh dîde-i remed-dîdem sürdüm ʔomâr-ı kâfûr-şî'ârını mîl-i sîmîn-i kühl-i
cevâhîridür diyüp ve gâh sîne-i bî-kînüme başdum sahîfe-i pür-envârını
°anberîne-i müşg-ezferîdür diyüp Beyt

Dil refte-bûde cân şöde minnet-i Hüdâyi-râ
Kân dil be-sîne âmed ve ân cân be-ten resîd

Lâ-cerem fûnûn-ı da°vât-ı hâlişe ve şücûn-ı hademât-ı mütehaşşîşa birle cân-ı
müştâk ve cenân-ı pür-ihtirâk °ubûdiyyet çehresin zemîn-i hizmetde hâksâr idüp
ve dem°a-i mihrâk-ı meserret-nükûdını cân u dilden şenâlar eyleyüp gubâr-ı
müşâr-ı ğam u melâl ve gerd-i fitnebâr-ı miñnet ü kelâl gönül âyînesinde ve hâtır
şahîfesinde külliyyen refte olup serâçe-i cân ve kaşr-ı cenân câm-ı cihân-nümâ-yı
eflâk gibi pâk ü tâbnâk oldu. Beyt

Ger dûrem ez-tu naqş-ı tevem der-nazar besest
Dil pîş-i tust devlet-i men îñ qadr besest

Hemîşe ol zât-ı şerîf ve °unşur-ı laţîf eltâf-ı °amîm ve a°tâf-ı cesîm ile bende-
nûvâzlıktan ve bî-çârelere kâr-sâzlıktan hâlî olmayup sa°âdet-i dâreyn rûz u şeb
terakķide ve siyâdet-i hâfîkayn her zaman telakķide ola. Be-hâlîku'l-arzı ve's-
semâ hezâr sâl be-mân u hezâr ma°nâ-râ ki der-dirâzi-yi °ömret hezâr maşlahatest

60. Fuзалâ-yı °aşrdan ba°zı zevi'l-kadre yazılan du°â-nâme şûretidür

Bi-ismihi sübhânehü ve te°âlâ şânühü şerî°at-me'âb u fazîlet-âyâb hidâyet-
cenâb u sa°âdet-nişâb cemîlü'l-hîşâl u cezîlü'n-nevâl hasîb ü nesîb ü şeref-iktisâb
Beyt

Şenâ kim muzâf-ı dil ü cân degül
Karîn-i dem-i küfr ü îmân degül

çün şânî şenâsında fânî ola o yerde ne evvel ne şânî ola. Envâ°-ı niyâzmendî vü
dil-dâdegî birle iblâğ u ihdâ olundukdan sonra inhâ-i fakîr-i hâksâr

63b

ve inbâ-i fakîr-i bî-mikdâr oldur ki eger ʿumûm-ı mekremetüñüz ve şümûl-i mevhibetüñüz muqtezâsınca ki ʿâdâtü's-sâdât sâdâtü'l-ʿâdâtdur bende-nüvâzlık olunup taraf-ı duʿâ-güyân-ı muhlis ve cânib-i hevâ-h^vâhân-ı mütehasşısından istifsârun mâ olunursa Beyt

Be-sûy-ı sidre zi-men mürğ-ı tâʿatî ne-pered

Ki ruq^ca ne-burd ez-duʿât der-minkâr

egerçi ki erbâb-ı muhâbbete lâyıq ve eşhâb-ı meveddete muvâfık oldur ki her zamanda hâlet ü ʿaşkı kitmân ve derd u şevki nihân idüp hemân muhbûb-ı dil ü cânuñ zahru'l-ğaybde duʿâsına iştiğâl göstere ki riyâdan baʿiddür ve icâbete qarîb innehü semʿun mucîb ammâ nice eylesün. Yebdû fe'echedü en ükâtime hubbehü fe-beyyene fi-alâmeti'l-kitmâni hafakânu kalbî ve irdikâdu mefâsılı ve gubâru levnî ve inçikâdu lisânî fe-metâ yükezzibünî şühûdün erbaʿi ve şühûdu külli kazıyyetin işnâni Nazm

Göñül setr eylemek ister hücum itdikce ʿaşk-ı yâr

Velî setr eylesem artar vücûdumda benüm her-bâr

Gözüm yaşı tenüm zaʿfi dilüm odı sözüm süzi

Her emre iki şâhid bes benüm hod şâhidümdür çâr

hakku'l-inşâf oldur ki şol taşlar u taşlar götürmez muhâbbetle ʿâşıkun yeryüzinde hareket itdüğü maẖzâ kerâmetdür ve kemâl-i istikâmetdür. Beyt

Hameltümünî ʿalâ zaʿifi bi-fırkatiküm

Mâ-leyse yahmilühü sehlün velâ-cebelün

Beyt

Benüm boynuma yükletdün nigârâ

Şu yükler kim götürmez kûh u şahrâ

Recâ-yı vâşık oldur ki bu küstâhâne kıl u kâl ve işbu niyâzmendâne maḳâl hâl-i tekellüfât-ı şiʿr u inşâyâ ve teʿaffüfât-ı ehl-i riyâyâ maḳmûl olmaya. Şiʿr

Dilde mihriñ şu ʿarûkımdaki ḳanum gibidür

Yâ cüfûnumda olan eşk-i revânum gibidür
 Derd u sevdâñile kim cevî-i derûnum pürdür
 Hâk bilür kim tenüm içindeki cânım gibidür
 Ger sükûn u hareketdür ve ger iqbâl u rücû
 Ruhuñ âyînesine zıll-i gümânım gibidür

Çün hayru'l-kelâmi mâ-çalle ve delle ve şânu'l-[°]aşkı te[°]âlâ [°]ani'l-beyânı ve celle
 ve'l-çalîlü yedüllü [°]ale'l-keşîr ve'l-çatretü tünebbi'ü [°]ani'l-gâdir Beyt

[°]Acizest ez-derk-i sırr-ı [°]aşkı idrâk-ı ünâs
 Hemçünân kez derk-i nûr-ı [°]aql idrâk-i havâs

Bes be-her hâl hemân du[°]â-yı cemîlünüz ve senâ-yı cezîlünüz üzre tayy-i kelâm
 ve sevç-ı merâm hoşdur. Nazm

Tâ cihân-râ mütevâtır şeb ü rûzî bâşed
 Tâ şeb ü rûz şabâhî vü mesâyî dâred
 Bâd-ı ferruh şeb ü rûz tu ki eyyâm-ı devâm
 Be-beçâ-yı tu çü ferhunde liçâyî dâred

64a

Allâhümme kemâ-ce[°]alte [°]avneke lehü müsâ[°]iden ic[°]al kevkebe iqbâlihi fi-fülki'l-
 beçâ'i şâ[°]iden bi-çürmeti seyyidi'l-kevneyn ve rasûli's-seçaleyn âmîn

61. Ba[°]zı kirâm-ı üli'l-ihtirâma yazılan cevâb-nâmedür

Etânî kitâbün lev yemurru nesîmühü bi-çabrin le-açyâ riçuhü sâkinü'l-
 çabri fezehtü fikrî fi-çadâyıçı ma[°]ânîhi ve seraçtı çarfî fi-riyâzı meyânîhi Beyt

Fe-elfeytühü fikren min ebkâri'l-cinân
[°]Azrâ'e lem yatmişâ insün çablehüm velâ-cân

Niçe kitâb-ı müsteçâb-ı [°]âlî-cenâb ve niçe mecmû[°]a-i faşlu'l-çitâb-ı çikmet-me'âb
 ber-muçaddire-i pâkîze-i [°]anberîn-niçâb ve ber-muvaççara-i dūşîze-i müşçîn-
 çicâbdur ki libâs-ı çarâfet-içtibâsı cevâhir-i zevâhir-i tersî[°] u tecnîsle muçarraz ve

hîl^cat-i gerdûn-1 iltibâs-1 evtâr çün envâr-1 te'kîd ü te'sîsle müşerrez tebâşîr-i ceybî şanâyî^c-i bedâyî^c-i tazmîn ü tekmîlle mükemmel ve menâşîr-i zeylî leţâyîf-i zarâyîf-i tebdîl ü tedlîl ile müzeyyel eger âstîn-i zer-nişânını cânib-i bûstâna ve taraf-1 gülistâna efsân ide. Nefeĥât-1 dil-âvîzinden ve feveĥât-1 °anber-âmizinden cem^ciyyet-i gül ü sünbülü perîşân ide. Ezhâr-1 pür-envârı mânend-i şubĥ-1 nevvâr bu hevâyla bir elden girîbânın çâk eyleye ve şabâ vü şimâl mişâl-i âb-1 zülâl ol safâyla demdür ħademdür diyüp çehresin ĥâk ide. Beyt

Hakîm-i °aql eger ĥarfî zi-ĥaĥĥ-1 ĥüsn-i o ĥâned
Fürü şevîd bâb-1 dîde ĥikmethâ-yı Yunânî

Yâĥud ol nâme-i nâmî bir ĥamâme-i kâfûrî câmedür ki şâh-bâz-1 çarĥ-1 ezraĥ dün gün anuñ hevâsında mu^callaĥ urur. Her zirve-i ĥâksarda ve her ĥubbe-i gerdûn-medârda ki ĥarâr göstere. Fünûn-1 ĥüsn-i iltifâtle ve şücûn-1 lütf-1 kinâyetle her cânibe nezzâre eyler ve hemtâ-yı bülbülân-1 seĥerî ve ĥumriyyân-1 şecerî çün terâne-i dilkeş-efsâne başlaya. Escâ^c-1 dem-sâzla ve naĥamât-1 nükte-perdâzla ve naĥarât-1 bülend-âvâzla siĥirler idüp °uĥûli şifte ve fûĥûli firifte eyler ve her-bâr ki bürc-i felekden ve mülk-i melekden yaña pervâz ura. Ervâĥ-1 ĥuds ve tâvusân-1 riyâz-1 üns ol tayarânuñ seyrânında ĥayrân ĥalup tarab-künân ve bâl u per-zebân dirler ki Beyt

Habitat ileyye mine'l-maĥalli'l-erfa^c
Verĥâ'ü zâtu te^cazzüzin ve temennü^c

Ve'l-ĥâşıl çün ol ruĥ^ca-i buĥ^ca-i kirâmî ve berîd-i nevîd-i şâd-kâmî bu bende-i bî-kâm ve kemîne-i zâr u müstehâma şuhuf-i sübhânî ve ilĥâm-1 rabbânî gibi şeref-i nüzûl ve sa^câdet-i vuşûl erzânî ĥıldı. *Elĥamdülillâhillezî enzele °alâ °abdihi'l-kitâb* ve ĥaşşa min beyni'l-muĥlişîne bi-faşlı'l-ĥiĥâb

64b

diyüp fe-ĥabiltühâ şümme ĥabbeltühâ ve bi'd-du^câ'i ve's-şenâ'i ĥabiltühâ Beyt

Zi-iştiyâĥ-1 lafz-1 güher-i bâreş ân mektûb-râ
Gâĥ ber-leb gâĥ ber-dil gâĥ ber-ser dâştem

Çün maẓmûn-ı meymûn ve fehvâ-yı hümâyûnuna ʿalâ ẓaderi vüsʿi'l-ımkân devlet-i ittılâc müyesser oldı. Ol ki nev-ʿarûs-ı me'mûl u maẓşûd idi. Âyîne-i husûlden ahsen-i vücûhile şûret-nümâ olup ve şolki kevkeb-i tâli-c-i mes'ûd idi. Ufķ-ı vüşûlden eyemen-i tulûc ile şeref-fezâ olup fu'âd-ı muhteriku'l-eķbâd murâdın buldı. Beyt

Ger zi-ânki bende-râ heme a'zâ zebân şevd

Şad yek zi-şükr-i in ne-tevâned şümâr kerd

Eger muhibbân-ı hevâ-ı âha ve muhlisân-ı bî-iştibâhuñ bâķi ahvâlınden istifsâr olınursa Beyt

Nihâyetü âmâlî liķâ'üke meserreten

Fe-yâ leyte şîrî yüsâ'ıdüni'd-dehr

Hemvâre dest-i ümniyyet-i bendegân dâmen-i ẓabûl-i du'âya temessükde ziyâde mübrem ve hemîşe pâ-yi himmet-i efkendezân rikâb-ı vüşûk-ı lütf-ı hüdâya ta'alluķda muhkem biline ve elţâf-ı cürm-i bahş u haķâ-püşuñuz mutazarra'dur ki bu ʿubûdiyyet-nâmede her zillet ü zellet-ķalem ki taķşîr-i hidmet-ķadem gibi görüle zeyl-i ʿafv u ʿaķâyla örtüle. Beyt

Be-püş dâmen-i aķû-yı be-zillet-i men mest

Ki âb-rû-yı şerî'at be-in ẓadr ne-reved

ve ger sevķ-i kelâm ve ʿarz-ı merâmıda zeyl-i kitâb-ı itnâba müncer oldıysa ʿafv-ı ğufrânla ihsân buyrula. Beyt

Der-zevķ-ı ʿaķl-ı her sohenî ki an şenâ-yı tust

Çün zindeĝi hoşest egerçi muţavvelest

Sübhanallâhi'l-ʿaliyyi'l-kebîr ber-muķtezâ-yı taķdîr Rabb-i ẓadîr ki lillâhi'l-ħukmü ve ileyhi'l-maşîr. Mışra'

Ķalem incâ resîd ve ser be-şikest

Dâ'imâ ʿabdüñ işi teslîm ü rızâ bâķi fuzûl ü hevâdur. Mışra'

Hemân be-zât-ı şerîfet tekessüri mîrsâd

62. Ohri Sancağı Begi iken fahr-i erbâbi'l-kerem zühr-i eşhâbi's-şiyem Sinan Çelebi hizmetlerine tekrar gönderilen cevâb-nâmedür ki nâmeleri ile bir hizmetkâr göndermişlerdür

El-ğamdülillâhillezî enzele 'alâ 'abdihi'l-kitâb ve ersele rasûlehü bi-cevâmi'î'l-kelimi ve faşlî'l-ıttâb nâme-i nâmî ve risâle-i sâmi ki ol cenâb-ı felek-ri'fat ve hâzret-i melek-rütbetden bu haķır-i hâksâr ve haķır-i bî-miķdâr tarafına ki 'â'id ü vârid oldı. Hemân bülbül-i cân-ı per-zenân zebân-ı beyânla gelüp ve tuftî-cenân-ı terennüm-künân-ı şükr şeker-dehânın açup aytdı ki

65a

Beyt

Merâ mektûb-ı ân mâhî ki hâl-i men koned tesvîd

Sevâd-ı o şeb-i ķadr ve beyâz-ı o şabâh-ı 'id

el-haķ nükte-i en-nûru fi's-sevâd hükmünce her saır-ı müşgîn-raķamı saır-ı envâr her harf-i 'anberîn-demi zarf-ı esrâr idi. Ne hemân turra-i sevâd-ı şâm-ı midâdî belki ser-â-ser beyâz-ı şubh-nihâdî âftâb-ı 'âlem-tâb gibi câm-ı cihân-nümâ ve âyîne-i pür-şafâ idi. Ol sebebden dil-i dîvâne andan çok hayâl alup ve temâşasında pür-hâl olup fûnûn-ı da'vât-ı hâlîşa ve şücûn-ı hademât-ı mütehaşşışa birle muķâbele gösterdi ve bî-had vecd ü hâlet hâşıl idüp kendüden vardı. Beyt

Mecnûn der-âyîne ruķ-ı hod dîd hâl kerd

Miskîn sevâd-ı turra-i leylî hayâl kerd

Ya'cî külbe-i sîne-i pür-sekîne-i du'â-gûyân ve kâşâne-i hâtır-ı dîvâne-i hevâ-cûyân anuñ revâyiķ-i cân-perverinden ve fevâyiķ-i hayât-güsterinden şöyle mest oldı ki dem-beste vü lâl ve âşüfte vü perîşân-hâl ķaldı. Beyt

Mişâl-i hâme-i ender-devâtî

Be-mâned engüşt-i hayretdür dehânım

Nice hayrân kalmasun ki ol ruç^ca-i şerîfün eş^câr-ı belâgat-şî^cârı ser-â-ser iş^câr-ı envâ^c-ı isti^câretle muţarraz u muhallâ idi ve ol şahîfe-i laţîfenün inşâ'-ı feşâhat-ı imlâsı yekser ifşâ-i ecnâs-ı melâhatle müşerrez ü muţallâ idi. Nazm

Bu inşâ kim kıılır aĥbâbı ihyâ
Meger rûhu'l-ķudüs ķalmışdur imlâ
Suţûri kim sezâ-yı âferîndür
Meger ĥaţţ-ı kirâmen kâtibîndür

Ve'l-hâşıl çünkim anuñ mazmûn-ı meymûnı ve meknûn-ı hümâyûnı ol zât-ı melekiyyü's-şîfâtuñ ve ol cenâb-ı felekiyyü's-sebâtuñ şıĥhat ü selâmeti haberlerinden ve şeref ü sa^câdeti eşerlerinden beyân idi. Felâ-büd ol kitâb-ı müşgîn-nikâbuñ erkâm-ı ^canberfâmı şehâb-ı dürerbâr gibi zulumât-ı âb-ı hayâtdan nişân idi. Nazm

Ez-leb-i tu tâ ĥaberî yâftem
Âb-ı hayât-ı digerî yâftem
Reft-i serî sîm-berî yâftem
Derd-i serî reft serî yâftem

ve ol baĥr-i zehĥâr-ı in^câm-ı ^câmuñ telâţumundan ve ebr-i güher-nişâr-ı iĥsân-ı tâmmuñ feyezânî tezâĥümünden şol dürr-i bî-behâ ve cevher-i müntehâ ki bu faķîrân-ı bî-ser ü pâ ţarafına ve ĥâksârân-ı bâd-peymâ cânibine ilķâ vü ihdâ buyrulmuş. Kemâl derecede mevķi^cinde vâķı^c olup bî-iĥtiyâr dest-i niyâz u du^câ cenâb-ı ĥudâya götürölüp dinildi. Nazm

İlâhî bu kerîm-i çarĥ-ı ķaderün
Ola dün gün ĥulâmı mâĥ u ĥurşîd

65b

Hemîşe zîr-râ nî raĥş-ı devlet
Öñünce rehberi iķbâl-i câvîd

Fi'l-vâkı^c hizmetkâra ihtiyâc bir mertebeye varmışdı ki birkaç muhtâcu'n-ileyh kitâblarımız hediyeleyenüp aña şarf olmak şadedinde muhtaribü'l-bâl ve münkalibü'l-ahvâl olunmışdı. Eşhâb-ı keremden ve erbâb-ı şeyemden ol âstâne-i mekremet-âşiyâneden ve ol südde-i mevhibet-nişâneden gayri bir yerden recâ bir kimesneye ilticâ hâtır-ı şikesteye ve dil-i dem-besteye huşûr u mürûr itmezdi. Nice ricâ ve ne yüzden ilticâ olunsun. Beyt

Der-sehâ vü kerem ^cadîl-i tu nîst
Ger be-gûyend hest-gû ki be-nümâyîd

Diger

Kân ne-mâned ez-reşk-i destet der-cihân tâbe şerâh
Bahr-râ ber-leb-i sekhâhüllâhü resîd ez-guşsa-i cân

Bes dâ'imâ vird-i zebân ve tezkire-i dil ü cân bu beyt idi. Beyt

Çi şöd güzerem zi-hırmân-ı çeşm
Zi-be-her dúnân kahr-ı dúnân keşem

Bi-hamdillâhi ve'l-minne ber-muhteżâ-yı ümmîd-i vâşık ve ber-müntehâ-yı recâ-yı şâdık bi-^cinâyetillâhi'l-hâlık Mısra^c

Ânci der-dil dâstem ez-der derâmed nâgehân

Ol ki lütf-ı haqdan mes'ûl ve fazl-ı cevâd-ı muṭlaqdan me'mûl idi huşûle mevşûl oldı. Feli'rrahmâni eltâfun hafiyetün *elḥamdülillâhillezî ezhebe ^canne'l-hazen inne rabbenâ le-gafûrun şekûr* cenâb-ı vehhâbdan mutazarra^c ve ol mülhim-i şavâbdan mütevaḳka^cdur ki *hel cezâ'ü'l-ihsâni ille'l-ihsân* mücebince bu ihsân-ı bî-imtinânunñ ^cıvażı dâr-ı dünyâda ilâ âhîri'd-devrân ol ^catebe-i ^caliyyede devlet ü saâdet serheng ü derbân ola ve dâr-ı ^cuqbâda fi-küllî hînin ve ânin ol hizmet-i şerife hizmetkâr hezâr vildân ü gilmân ola. Beyt

Âlemyân şükr-i in ^câlem temkîn konîd
Bende duâ-yı be-şidk mî-koned âmîn konîd

Diger

Ebed pâyende kıl bu lütf-ı câmı

Qabûl it yâ ilâhî sen du câmı

Fe-sübhanallâhi'l-azîm vaqtâ ki maqâl-i muhabbet ü dilbestegî ve kelâm-ı bahs ü şikestegî bu maqâma irdi. Cân-ı dil-haste ıztırâb câaşından ve sîne-i pür-fikâr iltihâb âteşinden her ne kadar taşdîc-i hazret ve bâcîs-i hayret olursa iktizâ eyledi ki bir miqdâr dahî ol şükr ü ma czeretde hâme-i anberbâr ve sihr-i nigârla suhan-güzârlıklar eyleye. Lâkin kendüzinde iki vechile kıl u kâl ve arz-ı ahvâle mecâl bulmadı. Evvelâ budur ki Beyt

Mâ kiyâ nîm ki der-bezmgeh-i sîmürgî

Per ü bâli be-güşâyîm be-bî-pervâzî

66a

Diger

Ben ne toprağam ki kendüm gösterem

Şatduğum gâh ola gendüm gösterem

Beyt

Hâ cenûndür cümle çün mâl u menâl

Kîse dellâlı olur ber-geşte hâl

Sâniyen oldur ki çeşm-i pür-huzûr-ı fâ'izü'n-nûruñuzdan ebed-dür olan dîde-i miñnet-dîde remeddâr ve derd-i firâkuñuzla hûnbâr u bî-çarâr bulundı. Gazel

Hûnñ gözüm ki lâle gibi cânda dâğı var

Bir şehr-i yârdur kızıl altun otâğı var

Hurşîdi fûls-i ahmere şaymazsa tañ degül

Her câşîkuñ ki buncılayın tâze dâğı var

Pür-derd ü miñnet olsa gözüm dem-be-dem nola

Dil tâb-hânedür iki yirden ocâğı var

Görmez gözüm cihânda hayâlünden özgeyi

Gerçi ki kara çöldedür illâ dimâğı var

Çeşmüm gubâr-ı pâyüñe irmez ki kuhl ide

Eşküm gibi egerçi sekrdür ulâğı var

Bakmaz yüzine mihr ü mehûn qaralar giyüp
 Zühd ehli gibi gözlerümüñ hoş ferâğı var
 Çekmezse Lâmi'î ne tañ envâra minneti
 Mihrûn gibi dilinde münevver çerâğı var

Hemvâre çerâğ-ı izz ü devlet-efrûzunda ve şem'î-î kadr u sa'âdet-tâbende bâd bi-rabbi'l-âbâd

Bendeden âfâka uçmaz bir sa'âdet bülbüli
 K'eyleye medhuñ kitâbın gül gibi minķârına

63. Efâzıl-ı zamân ve zi'l-fezâyil-i devrândan birine bu hakîr
 hakkında vâkı' olan bir zemmâm-ı siyeh-rûyuñ ve bir
 nemmâm-ı fitne-cûyuñ fezâyih u kabâyihini arz itdikleri
 nâmeleriniñ cevâbıdır

Sol taḥiyyet ü du'â ki tal'at-ı necâbet-i icâbet-i nümâsı ğurre-i ğurrâ-yı
 hulûş-ı ṭaviyyetden ke's-şemsi ve duḥâhâ peydâdur ve zirve-i felek-i ḳalb-i
 mücellâda mânend-i nûr urûş-ı mu'allâ vü hüveydâdur ve ol midḥat ü senâ ki
 nev-arûs-ı ḥüsn ü şafâsı reşâkat-i ḳad ve şabâhat-i ḥad ve tenâsüb-i a'zâyıla
 muḥallâdur ve âriz-ı âftâb mu'ârizi avâriz-ı ayb-ı reyb ü riyâdan mu'arrâ vü
 müberrâdur. *Fi'l-leyli izâ yağşâ ve'n-nehârı izâ tecellâ* inhâ vü ihdâ kılındıktan
 soñra ma'rûz-ı zamîr-i münîr-i âyîne-naẓîr oldur ki bu du'â-gûy-ı muḥlişuñuza ve
 hevâ-cûy-ı müteḥaşşisuñuza mektûb-ı berâat-üslûb ve nâme-i belâgat-maşḥûb
 irsâl olunup maẓmûn-ı meymûn ve feḥvâ-yı hümâyûnunda ol dürc-i şerîfüñ ve
 cerîde-i laṭîfüñ böyle derc olunm iş ki ber-mecmu'î âlî ve maḥfil-i ğâlîde el-
 kelâmu bi-cerri'l-keḻâm muḳtezâsınca ba'zı kirâm

66b

ekramehüllâhü'l-melikü'l-âllâm ve edâme elṭâfehü ilâ yevmi'l-ḳiyâm sizüñ
 me'âsir-i cemîleñüzi ve menâķıb-ı bî-adîleñüzi zikri bi'l-ḥayr idüp el-ḥaḳ ânlar
 zamânumuzuñ câmi'si ve rûzgârumuzun fâzıl-ı nâmîsidür. Cemî' mü'ellefâti
 güzîde ve cümle muşannefâti pesendide câmi'u'l-fezâ'il ve muraşşa'u's-şemâyil

bir vücûd-ı şâhibü'l-cüddur diyicek ittifâk ol meclisde davâ-yı tarîkat ve güftâr-ı hakîkat eyler. Kezzâb u nemmâmînden ve °ayyâb u zemmâmînden bir şahıŖ ki gerden-i cânı tavk-ı tevfiķ u taķķıķden °ârî vü °âıldur ve sülûk-ı taraf-ı haķda her zaman câbî vü râcildür. Çi hoş goft in meŖel dâna-yı Yunân ki nîkî bed bûd cesten zi-dûnân be-cây-ı zehr ne-dehed mâr-ı tiryâk nesîm-i nâfe ne-âyed hergiz ez-hâk A°nî felân kimesne eŖlahallâhü Ŗânehü ve Ŗâne'l-halâyıķa °ammâ Ŗânühü hemân bî-ihtiyâr-ı cibillet-i nesnâsiyyete ve taḃî°at-ı vesvâsiyye hûkmünce vehm-i kâsîdî ve zann-ı fâsîdî mücebince *vehüm yahsebûne ennehüm yuhsinûne Ŗurfâ* tîgvâr-ı zebân-ı ta°arruz birle meydana girüp ve kemend-girdâr-ı kallâb teba°uzuna pîç u tâb virüp Ŗehsuvârlıķ gösterüp sizûn te'lifât-ı belâgat-disâr ve taŖnîfât-ı feŖâhat-Ŗi°ârûnuздan iki beyt okuyup bir miķdâr zemk eyledi ve tehevür-i câhilânesinden taķķîkât zu°m eyleyüp çok terzîkât söyledi belî Nazm

Dırahtî ki telhast ve yerâ siriŖt

GereŖ der-nişânî be-bâğ-ı behiŖt

Ver ez-cûdî huldeŖ be-hengâm-ı âb

Be-zîrâ nikbîn-rîzî ve Ŗehd-nâb

Ser-encâm-ı gevher be-kâr âvered

Hemân meyve-i talhbâr âvered

Bes erbâb-ı meclisden ba°zı ki nihâdında °illet-i hased-i merkûz ve zamîrinde Ŗekâm-ı hıķd-ı mahrûz idi ve sîne-i pür-kînesi °uŖûbet-i ta°aŖsubdan ve Ėıybet-i te°ayyûbden zemîn-i Ŗûre-girdâr-ı hârzâr olmıŖdı ve cevfi-bî-havfi °ufûnet-i zemâ'imden ve habâset-i nemâyimden müsterâhvâr t olmıŖdı. *Ŗeyâţîne'l-insî ve'l-cinni yûhî ba°zuhüm ilâ ba°zin zühufe'l-ķavli Ėurûran* kabîlinden birbirine mu°în ü zahîr ve ķarîn ü müŖîr olup hemân dem bî-hayâlık yüzünden Ėül gibi hândeler ve Ėam-perdâzlıķlar ve bî-nevâlık yollarından bülbül-Ŗıfat sürûdlar ve dem-sâzlıķlar gösterdiler. El-cinsiyetü °illetü'z-zammi be-dîn ü merdî vü inŖâf cümle yekrengend herest ü câhil ü deyyûŖ ü jaj-hây u pelîd

67a

ve ba'zî yârân ki inşâfla mevşûf ve fazîletünûze i'tirâfla ma'cûf idi hayâsından benefşe-şîfat ser-fürû kılpup cevâbü'l-aħmakı sükûtun zehâbına zâhib oldu ve ba'zî ihvân-ı şafâ ve ħallân-ı vefâ müte'arrız-ı cevâb-ı şavâb ve mütesaddi-yi ħıţâb-ı müstetâb olup güftâr-ı dürebâruñuz bâ-bende bî-ħad güft u gû ve girdâr-ı hoş-âşâruñuz ħuşûşunda lâ-yu'ad cüst u cû zuhûra getürdi. Elħaķ ol câhile ķaţ'ı zebân ve ol bâţıla tarĥ-ı beyân itdürdiler diyü buyrulmuş ve ħâmil-i ħamâ'il-i nâme-i nâmî ve nâķıl-i resâ'il-i ruķ'a-i sâmi âdemîñüzden bu daĥî tamâm ma'fûm ve mufaşşal-i mefhûm oldu ki sizler olki muķtezâ-yı şân-ı kerîmüñüz ve mübteġâyı iĥsân-ı 'amîmüñüzdür. Zuhûra gelüp ol ħâsid-i müfside ve câhid-i mu'ânide muķâbelede bî-ķıyâs muĥkem letlerle ilzâm ve 'azîm ħusûmetlerle irġâm buyurmuşuz ve iĥsânlar eyleyüp dimişsiz ki ânlar nâmı gibi maĥmûd ve beyne'l-ħalâyık memdûĥ u mevdûddur. Laķabları bedre'd-dîn gibi maĥlaşları Lâmi'îdür ve isimleri müsemmâlarına muţâbık envâr-ı ma'ârifûñ câmi'ci ve re'sü'l-metâli'îdür. Beyt

Mâ-darra şemsü'd-ďuĥâ ve'ş-şemsü tâli'atün

En lâ-yerâ zav'ehâ men leyse zâ başarin

Diger

Ger ne-bîned be-rûz-ı şeb-pere çeşm

Çeşme-i âftâb-râ çi günâh

Cezâkümullâĥü te'âlâ ĥayran ve şâneküm 'ani'ş-şürûri dehren ki *hel cezâ'ü'l-iĥsâni ille'l-iĥsân inna'llâhe lâ-yudf'u ecra'l-muĥsinîne* ilâ âĥiri'z-zamân Beyt

Se eşķürüküm mâ-dümtü ĥayyen ve in emüt

Velem evfûĥü evşaytü bi'ş-şükri âliyen

Hemvâre rebî'ci fezâ'il ân cenâb-ı 'âli ez-nekbâ'-i dem serd-i ĥasûdân der-emn ü emân bi-ĥürmeti'n-nebiyyi min benî-'adnân maĥfûz bâd yâ rabbe'l-'ibâd şekk yokdur ki küllü inâ'in yetereşşehu bimâ-fihi ĥükmünce ĥasîb ü nesîb ve edîb ü lebîbden gelen fażl u kerem ve lütf u şiyem olur ve le'im ü zemîm ve ze'îm u nemîmden şâdır olan veķâĥat ü ĥabâset ve ķabâĥat u resâset olur. Beyt

Bârân ki der-lefâfet-i tab'aş hılâf nîst
 Der-bâg-ı lâle rûyed ve der-şûre buvem has
 Bu dahî mu'ayyendür ve delâ'il-i 'aqliyye vü nakliyye birle müberhendür. Fe-
 'aynü'r-rızâ min külli 'aybin kelîletün ve 'aynü's-sahtı tübdi'l-müsâviyâ. Beyt
 Nazar-ı pâk tevâned ruḥ-ı cânân dîden
 Ki der-âyîne-nazar cüz be-şafâ ne-tevân kerd

ve hûb u hoş beyân eylemişdür ki

67b

ve zîbâ vü dilkeş söylemişdür ki Beyt

Le-'amruke mâ-lehû li-ebşâri tenfe'u ehlehü
 İzâ lem tekün li'l-mübşirîne beşâyirun

Bes cây-ı gam ve melce-i elem ve emr-i 'acîb ve kâr-ı ğarîb degüldür küllü nehrin
 ve baḥrin yûfîzu ammâ fihi ve ehlü'l-ferâğı lâ-yaslümü min lisâni'l-ḥasûdi vefihi
 Beyt

Muḥammed nûri berḳurken 'Arabdan
 Şerâr irerdî nâr-ı Bû-lehebden

Nazm

Zi-bed gevherân bed ne-bâşed 'aceb
 Siyâhî bürîden ne-şâyed zi-şeb
 Ger ez-kûh pürsî pey-â-pey cevâb
 Ki şâḥ-ı ḥaṭâ bâr ne-âred şavâb

ve ileyhi'l-merci'u ve'l-me'âb Beyt

Ezelden böyledür gerdüne 'âdet
 Dile artuḳ düşer ehl-i sa'âdet

Bu sebebden fużalâ-i devrân ve üdebâ-i zamân buyurmuşlardur Nazm

İzâ 'ayyera't-tâ'ie bi'l-buḥli mâdirun
 Ve 'ayyera ḳussen bi'l-feḥâmeti bâḳılun

Ve kâle's-sühâ li'ş-şemsi enti hafıyyetün

Veyâ nefsü cüddî inne dehreki hâzilün

Vâkıfân-ı rumûz-ı haķâyık ve kâşifân-ı künûz-ı dekâyık yanında muşaddak ve gün gibi muhakkaķdur ve cins-i 'âm u hâşdan her şımf el-cinsü ile'l-cinsi yemîlü każıyyesince ve erbâb-ı riyâ vü ihlâşdan merķûm Mısrac

Koned her cins ħod bâ-cins pervâz

seyrince ħâline muvâfık ve şânına muţâbık bir şahısla münâsebite ve ihtilât u muşâħabete irtibât eyler. Zîrâ medâric-i tekvîn ü ibdâ' ve me'âric-i taķdîr u iştinâ'da tefâvüt-i nüfûs u tabâc muķarrerdür. Nazm

İnne'n-nüfûsa le-ecnâdün mücennedetün

Bi'l-izni min rabbihâ tecrî ve te'telifün

Femâ-tenâkere minhâ fehüve muhtelifün

Vemâ-te'ârefe minhâ fe-hüve mu'telifün

Ĥuşûşan bundan sâbık bir meclis-i âħarda yârân-ı muvâfık ve ħallân-ı şâdıķ biri bu ħaķırüñ midħât ü ta'rifinde ve menķibet ü tavşifinde ħayli mübâlaġa idüp ol münâfıķuñ ħâtır-ı fâtırına ve ħalb-i ħâsırına çok cerâħat virmişdi ve muħkem dilberesine çeküp let urm ışdı. Egerçi kim Mısrac

Öldürmelü bir itdür aña let ne fâ'ide

lâkin Beyt

Cerâħâtü's-sinâni lehe'l-tiyâmu

Velâ-yeltâmü mâ-cereħa'l-lisân

Beyt

Zi-bes ki rîht nemek ber-cerâħateş eyyâm

Der-âb-ı dîde-i giryân güdâħt hemçü nemek

İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râc'ün lehü'l-ħukmü ve ileyhi türce'ün Nazm

Tevânem ân ki neyâzârem enderûn-ı kesî

Ĥasûd-râ çi konem ko zi-ħod be-renc dürüst

Be-mîr tâ be-rehî ey hasûd-ı kîn rencîst

Ki ez-meşakkat cüz be-merg ne-tevân rest

Fi'l-ḥaḳîḳa işbu bende-i bî-miḳdâr ve zerre-i ḥâksâr terk-i edeb ve da^cvâ-yı fazl u

68a

ḥaseb idüp dîbâce-i ehl-i beyân ve ser-defter-i ḳavm-i 'irfân ḥ^vâce-i cihân 'aleyhi rahmetü'l-meliki'l-mennân gibi hergiz dimez ki üslûb-ı ibdâ^cda ve ḍurûb-ı ihtirâ^cda mû^ccize-i Mûsâ-şifat ḳalem-i 'aşâ-âsâyla yâ şahâyif-i gerdûn-ı mû-âsâyla yed-i beyzâ gösterüp ḳulûb-i cemâd mensûb-i ḥussâddan yenâbî^c-i taḥsîn mecârî lisânlarında icrâ eyledüm ve ebsâr-ı ziyâ meslûb-ı ehl-i 'inâddan ḡışâve-i ḡafleti meyl-i ḥâme-i inşâyla ref^c idüp mücellâ eyledüm ve elḥân-ı Dâvud gibi her ḥaḳûd-ı 'anûduñ ve her konûd-ı ḥasûduñ ḥayâl-i muḥtâlinden 'illet-i inkârı def^c idüp şadâ-yı şad-âferîni ḡuş-ı ḥûş-ı evliyâyâ irişdürdüm ve tedârik-i mâfât-ı Süleymânî gibi bülegâ-yı diyâr ve füşahâ-yı rûzgârdan fevt olan berâ^catı yine maḥla^c-ı belâgatdan belki muḡreb-i ḥikmetden ḫâli^c ü lâmi^c ḳıldum ve nazîre-i icâz-ı aḥmedî-mişâl 'aleyhi şalevâtü'l-meliki'l-müte^câl nazm-ı dürerbâr-ı beyân ve neşr-i güherdâr-ı tibyânla münkerlerüñ ḳulûbını şifte ve 'uḳûlini firîfte itdüm ve zülâl-i selâset ü leḫâfeti siyâḳ u sibâḳ-ı 'ibâretten ve mevârid-i şevârid-i isti^câretten enhâr-ı cennet gibi aḳıtdım *mâ-kâne ḥadîsan yûftera ve lâkin taşdıḳallezî beyne yedeyhi ve tafşîle külle şey'in* ledeyhi o sebebden ki Beyt

Her ki kerdem be-da^cvâ-yı efrâzed

Düşmen ez-her taraf ber u tâzed

belki her zamanda ḳuşûr-ı girdâruma ve fütûr-ı ḡüftâruma mu^cterif ve deryâ-yı iḥsân-ı erbâb-ı ma^cârifden muḡterif olup direm ki Rubâ^cî

Men hiçem ve kem zi-hiç ve hem bisyârî

Ez-hiç ve kem ez-hiç ne-yâyed kârî

Her sır ki tu-ra esrâr-ı ḥaḳîḳat-ḡûyem

Zi-ânem ne-bûd behre be-cüz ḡüftârî

Nazm

Ben ne topraḡam ki kendüm gösterem

Şatduḡum ḡâh ola gendüm gösterem

Hâcenüñdür cümle çü mâl u menâl

Kîse-i dellâl olur ber-geşte hâl

vird-i zebânüm ve tezkire-i cânüm dâ'imâ bu beyt-i hoş-beyândur. Beyt

Be-terzânem ez-ânem herçi gûyend

Ki dânem °ayb-ı men çün men ne-dânend

Ma'a hâzâ hadîs-i el-mü'minü mir'âtü'l-mü'min fehvâsınca ve güftâr-ı el-keîâmü şıfatü'l-mütekellim in°ikâsınca kıyâsiyât-ı keşîretü'l-muqaddemât-ı intâcda şekl-i evvele redd olur ve erbâb-ı mekârim-i ahlâk ve eşhâb-ı mehâsin-i eşfâk yanında dâ'imâ bâb-ı kabâyiğ ve râh-ı fezâyih sedd olur.

68b

Merâ gayret birrân dâred ki çeşm ez-ğayr ber-dûzem

Zi-°aşket âteşî sâzem hayâl-i mâsivâ sûzem

°Ale'l-huşûş ki °adû-yı mezemmet-gûyuñ ta°yîb ü ta°yîri ve düşmen-i menkâset-cûyuñ teşnî° ü tekfîri °âkile işâret ü tenbîhdür. Bes anuñ güftârından rencîde-hâtır olan sefîhdür ne zîbâ denilmiş. Nazm

Ez-şoğbet-i dostân be-rencüm

Ki ahlâk-i be-dem-i hüsn nümâyend

°Aybem hüner ü kemâl bînend

Hârem gül ü yâsemen nümâyend

Kû düşmen-i şüh çeşm ü nâ-pâk

Tâ °ayb-i merâ be-men nümâyend

Ma'a hâzâ olkim derûn-ı halvetde ve sarây-ı vahdetde yâr-ı vefâdârı ve gam-h^vâr-ı havâdâriyle hem-âgûşdur. Rakîb-i siyehkârüñ ve hasûd-ı nâ-bekârüñ bîrûn-ı dârda ve dâ'ire-i kenârda kelb-i °ağûr gibi °av °avından fâriğ u pür-ferâmûşdur. Beyt

Ey dil-i üftâdegî ez-dest-i minne zânki hasûd

°Irz u mâl u dil ü dîn der-ser-i mağrûrî kerd

°Ayn-ı °ibretle nazar olunsa bu maqûle ahvâl ve ihtilâf-ı kıl u kâl ezel-i âzâlden
ola gelmişdür. Beyt

Ceng-i heftâd dü millet heme-râ °özü bene
Çün ne-dîdend haqîkat der-efsâne zedend

Sevâdü'l-leyli kad yemhu'n-nehâr kabîlindendür. Mısrâc

Ki gayr ez-râstî naqşî derîn cevher ne-mî-kerd

sebîlindendür bi-hamdillâhi ve'l-minne. Beyt

Berîn revâk-ı zeberced niviste end ne-zed
Ki cüz ne-gûyî ehl-i kerem ne-h^vâhed mâned

Hemîşe cevâhir-i mehâmîd ü zevâhir-i medâyiğ ki ez-mekâmin-i kân-ı feyezân
der-sâhat-ı isti°dâd-ı mezâhir-i havâtırvâr dü sâyihest ve sevâkıb-ı menâkıb ü
kevâkıb-i mevâhib ki envâr-ı devlet-i ebedî ve âşâr-ı sa°âdet-i sermedî ez-berîk-ı
leme°ân ân zâhir-i velâyiğ nişâr-ı ân zât-ı melekiyyü's-sıfât ve îşâr-ı ân bârgâh-ı
felekiyyü's-sebât bâd bi-hürmeti'n-nebiyyi ve âlihi ve evlâdihi'l-kirâmi ve'l-
emcâd

64. Cenâb-ı Kadı-°asker fâhru'l-Fenârî Muhyi'd-dîn Efendi hâzretlerine yazılan i°tizar-nâmedür

Hemîşe ol sütte-i seniyye-i felek-mişâlün kevâkıb-i °izz ü iqbâl-i sa°âdet ü
şeref-evcinde dirahşân u rahşân olmağdan hâlî olmaya ve hemvâre ol °atebe-i
°aliyye-i deryâ-nevâlün lücce-i qadr ü iclâli teraqqî vü te°allî mücebiyle hurûşân u
cüşân olmağdan inqıta° bulmaya ve dâ'imâ Haq sübhânehü ve te°âlâ °ibâd-ı
hâlişatü'l-fu°adı berk-i âteş-fu°ad gibi muhteriku'l-ekbâd ide. Bi-hürmeti
seyyidi'l-enâm °aleyhi's-

69a

şalevâtü ve's-selâm ba^cdehü egerçi kim dîde-i remed-dîde bi-ğasebi's-şûret
 iktihâl-i hâk-i pây-i tûtiyâ hâsiyyetüñüzden mehcûr ve bu kemîne-i dîrîne ol
 sebebden hîdmet-i şûrîde bi'z-żarûre pür-kušûrdur. Ammâ mâlâ-yüdrakü küllühü
 lâ-yütrakü küllühü mücebince şeref-i hîdmetüñüzde yine bu yüzden duğûl için ve
 sa^câdet-i 'ubûdiyyetüñüze bu tarîkıla vüşûl için çâker-i devlet-h^vâh ve hâk-i
 dergâh-ı felek-iştibâh 'abdullah bendeñüz hamâ'il-i ruç^a-i ihlâş-ı bendegî
 gerden-i bendiyle muğalled kılınup ve ribka-i vesâ'il-i ihtişâş-ı efkendedgî
 'alâkasıyla muğayyed idilüp âstâne-i sa^câdet-âşiyâneñüze ve bârgâh-ı cihân-
 penâhuñuza ki ka^cbe-i kâdr ü iclâl ve tayyibe-i urve vü iğbâldür. Ta^cfir-i vech-i
 'ubûdiyyetle ve taşvîr-i 'azze vü takşîr-i hîdmetle tevcîh olundu. Nazm

Hall-i sevâd-ı çeşmile yazup bu ruç^a'i
 Virdüm eline hîdmet için nûr-ı dîdemüñ
 Tâ kim cemâlünü iki çeşmümler seyr idüp
 Virem tesellisin dil-i firkat-i keşîdemüñ

Hemîn bu kıatre-i bî-mikdâruñ ol kulzüm-i zehhârdan tazarru^cı oldur ki mezkûr
 bende-i üftâdeñüz kendü dest-i nişânde-i efrâhteñüzdür. Yine feyezân-ı ihşân-ı bî-
 imtinânunuzla şâd-âb u sır-âb kılınup her zamanda du^câ-güyân-ı teşne-cinânunuz
 zülâl-i medh u senâ-yı cemîlünüzle tâ raḡbü'l-lisân olalar ve işbu zerre-i hâksârüñ
 ol âftâb-ı nevvârdan tevaḡku^cı oldur ki mesfûr bende-zâdeñüz ki kendü çerâğ-ı
 firûzende vü efrûhteñüzdür. Girü leme^cân-ı envâr-ı bî-pâyânunuzla tâbende-cenân
 olalar hemvâre ân ka^cbe-i 'azze vü 'ulâ ve tayyibe-i cûd u şehâ meḡâf-ı kavâfil-i
 medh u senâ bâd ve harîm-i ḡurmeteş ve ḡaḡîm-i mekremeteş hamâ-i hamâ'il-i ülfî
 ecnihatin meşnâ bâd bi'n-nebiyyi'l-Muştafâ ve âlihi'l-müctebâ Beyt

Be-rûy-ı zerd be-nümâyem nişeste hâk kûyet-râ
 Be-^cuḡbâ ger be-pürsîdem ki ez-dünyâ çi âverdi

65. Hâlvetiler tâ'ifesinden hilâfet da'vâsın eyler bir müdde'îye
gönderilen mektûbdur

Bismi'l-lâhi'r-rahmâni'r-rahîm. *Qul'illâhü şümme zerhüm fi-havzihim*
yef'abûn Hüllân-ı şafâdan ve ihvân-ı vefâdan bir iki kimesne ki eşhâb-ı muhabbet
ve erbâb-ı mevhibetdendir bu fakîr-i hâksâra ve haqîr-i bî-mikdâra gelüp aytdılar
ki zamânemüzün ba'zı ehl-i teşeyyühinden defecât-ı keşîredür ki mecâlis-i
mütেকerrire ve mehâfil-i mütেকarresinde şöyle istimâc iderüz ki Mansûr-ı
Hallâcı zikr idüp dirler ki Mansûr sülûkın tamâm itmemiş bir nâkış-ı kem-havşala
kimesne idi. Bir kadeh şarâb şundılar

69b

götürmeyüp bed-mestlik ve hevâ-perestlik eyledi. Şer'an ve tarîkaten me'hûz
olacak sözler söyledi. Her sâlike âvân-ı sülûkinde bu hâl vâkıc olur. Hattâ baña
defecâtla ibtidâ-i riyâzetümde andan a'lâ hâlât vâkıc olup bir nicesin yazup
dururam. Bi'l-fi'l yanumuzda dervîşler vardur ki anuñ gibi şarâbdan deryâlar nüş
iderler. Rabbi zidnî diyüp derûn-ı dilden sırıla cûş u hurûş iderler. Bir kaçre
hâllerin gayra ızhâr idüp ıztırâb u inkılâb eylemezler ve râzların ağıyâr-ı nermende
bir şahsa söylemezler. Sâlikler bu sülûk u temkîn ve 'aş-ı âteşlerin bu vechile
teskîn-i mürşîdinüñ kemâl-i kuvvetinden ve pîrinüñ mezîd-i kudretindendir. Siz
bu husûşda ne dirsiz diyüp ol yârân cevâb-ı şavâb ve kelâm-ı faşlu'l-hıttâb taleb
itdiler. El-hak bu su'alden muhtaribü'l-bâl ve münkalibü'l-ahvâl olup dinildi
vallâhu a'lemü bi'l-cevâb ve inehü mülhimü's-şavâb ne olaydı ki ol kimesne bu
mağûle kelimât-ı güzâf ve da'vâ-yı bî-insâf itmeyeydi. Tâ kim muğâbelede cevâb
u halle ihtiyâc olmayaydı. Zîrâ hazret-i Mansûra kudde sırruh isnâd olan
kaziyye zamânemüzde olsa mühimmât-ı dînden olurdu. Cevâb dahî bi-hasebi's-
şer'î'l-mübîn lâzım gelürdü. Enseb belki evceb oldur ki bu mağûle olan ahvâl-i
güzeşte ve kıl u kâl-i ber-geşte tezekkür olmaya ki el-mâzî lâ-yüzkeru ve'l-fitnetü
nâ'imetün le'anallâhü men eykazahâ Beyt

Ne der-her sohen-bahş kerden revâst

Haâtâ ber-bozorgân giriften haâtâst

ve ger bir mü'mine bu yüzden şüphe vü tereddüd gelürse def'ine kâdir ve nef'ine mâlik olmazsa tesellî vü teşeffî virecek miqdârı taraf-ı şer'î-i kavîmden cevâb virile ve itizâr kılna. Ne ânki bunu tezkire-i meclis ü dîvân eyleye ve lâf-ı güzâfında defter-i ezkâr u evrâd-ı âyedine 'ünvân idine ya'cnî şer'î-i şerîfe muhâlif bir mü'minden bu ma'ûle bir kavîl nakl olunsa ol mü'minüñ hâline nazar oluna. Eger zühd ü takvâda şâbit-kadem ve ri'âyet-i şer'î muhkem ise ol kelâma hamlü'l-mü'mini 'ale's-şalâh muktezâsınca bir mahmil-i şahîh bula. Yâ bir tevcîh-i vecîh kıla ve ger öyle degilse tazlîl u takbîh ve hatâsına bi-hasebi's-şer'î taşrîh eyleye. Bu cümle ile yine ol dâ'ire-i edebden taşra kadem başmaya ki eş-şer'atü ve't-tarîkatü ve'l-ha'qîkatü küllühâ edebün Beyt

Bî-edeb tenhâ ne hod-râ gerdîd

Belki âteş der-heme âfâk zed

70a

Bu hakîr Tercüme-i Nefehâtü'l-Üns'de böyle yazmışdur ki tarîk-i edeb oldur ki meşâyihden ânlar ki vera' u takvâyla mevşûflardur ve 'ilm ü 'irfânla ma'rûflardur. Anlardan zâhir-i şer'a muhâlif bir nesne nakl olunsa evvelâ budur ki teslîm itmeyeler ve ol huşûsuñ aña nisbetini kabûl kılmayalar. Tâ anlardan vu'û' u şudûrı şahîh olmayınca şâniyen ba'de's-şihhati ve's-sübût aña bir te'vîl-i ma'kûl ve bir tevcîh-i ma'kûl arayalar. Eger te'vîl-i muvâfîk ve tevcîh-i mu'âbîk bulunmazsa erbâb-ı 'ilm-i bâtin yanında bir te'vîl vardır ola diye sâlişen bu nesnenüñ şudûrı anlardan hâlet-i sekrdedür dinile ya'ni şol sekr ki mübâhdur ve fukarâ 'indallâh anuñla ğayr-i mu'âhazdür. Zirâ ol vaqt anlar mükellef olmazlar ma'zûr olurlar. Bes anlara bu kadar mehâmil var iken sû-i zann eylemek 'adem-i tevfiğden ve inkâr-ı ehl-i tarîkden gelür. Ne'üzü bi'llâhi mine'l-hızlâni ve sûtî'l-kazâ ve mine'z-zeyğî ve meyli'l-ehvâ' ol güftâr-ı bî-hencâr ki sâlike ibtidâ-i sülûkinde Mansûr hâli gibi hezâr-ahvâl vâkı' olur ve bize dahî defecâtla ve dervîşlerümüzüñ bir nicesine bu yüzden vâridât olmuşdur. Lâkin Mansûr gibi kem-havşala ve bed-mu'âmele degüllerdür. Hazm iderler ve sırlarını ketm iderler demek hemân beyne'l-avâm lâf-ı güzâf ve 'adem-i inşâfa râci'dür ve cehl ü riyâyla ve bâtil da'vâyla ittîşâfa 'â'iddür. *E'üzü billâhi en ekûne mine'l-câhilîn*

Mansûr gibi bizüm nice mürîdümüz vardır ve biz şeyhu'ş-şüyûhuz ve tarîk-i irşâdda şâhibü't-temkîn ve'r-rüsûhuz dimekdür. Egerçi kim bu maqûle umûrda ve *emmâ bi-nfmeti rabbike feḥaddis* birle ʿâmil olurlar ammâ *felâ-tüzekkû enfüsekümden* gâfil olurlar. Beyt

Tâ ʿilm ü ʿaql bînî bî-maʿrifet-nişînî
Yek nükte et be-gûyem ḥod-râ mübîn ü restî

Eger ümmet-i seyyidü'l-beşer iseñ âyet ki *mâ-ene illâ beşerun mislüküm* ve eger esrâr-ı tarîkatden bâ-ḥaber iseñ mevâzı^c-ı zeel ve mevâkı^c-ı ḥalelden söyle tezyîn ü ârâyışden ve âsâyışden terḥîbât eyle. Beyt

Naqd-i şûfi ne heme şâfi vü bî-ğış bâşed
Ey besâ ḥırka ki şâyeste-i âteş bâşed

Rubâʿî

Gûyend cemâʿatî ki râhî dârîm
Vez kisvet-i ʿârifân penâhî dârîm
Ger tâc u nemed kemâl-i îşân bâşed
Mâ nîz ez-în nemâṭ külâhî dârîm

Ne zîbâ dimiş ol ki dimişdür ve ḥaḳîkat nistânında şekerler yimişdür.

70b

Nazm

Ne her ki çehre ber-efrûḥt dilberî dâned
Ne her ki ser be-terâşed ḳalenderî dâned
Ġulâm-ı himmet-i ân rind ʿâfiyet sûzem
Ki der-gedâ şıfatî kimyâgerî dâned

Velâ-tettebi^c men sevellet nefsehü lehü feşârat emmâraten ve's-temerret aşl-ı tarîkat ʿamel be-ʿazîmet ve terk-i şûret ve ittibâ^c-ı sünnet ve ihtirâz ʿani'l-bidʿatdür çün bunlar mefkûddur ʿabeş-i türrehât ne maḳşûddur. Maʿrifet-i ḥaḳdan ber-ḥurdâr ol kimesne olur ki tayyib loḳma ânuñ şîʿârı ve şıdḳ-ı lehce-dişârı ola. Tâmatla ḥalâyıka geçinmeye ve ʿarz-ı maḳâmâtla ögünmeye. Zeyl-i şerʿate muḥkem temessük eyleye ve her ne söylerse edeb-i şerʿle söyleye. Nazm

Kadem-i minne be-harâbât cüz be-şart-ı edeb
 Ki sâkinân-ı dereş maḥremân-ı pâdişâhend
 Ğulâm-ı himmet-i derdî keşân yek-rengem
 Ne în gürûh ezrek-i ridâ vü dil-siyehend

Müte'ahhırîn-i meşâyih-i kibâr ḳuddiset esrâruhüm Mansûruñ mürşidiyyetinde ve şihhat-ı hâlinde ve istikâmet-i sülûk u ef'âlinde ittifâk itmişlerdür ve selef-i cızâmdan ba'zınuñ reddine cözr-i laṭifler ve nükte-i şerifler beyân eylemişlerdür ve ri'âyet-i şer'ci mübîn ve himâyet-i sünnet-i seyyidi'l-mürselîn olundu dinilmişdür. Tâ kim muḳallidîn-i ḳâsırîn ve mübtedi'în-i hâsırîn o sebebiyle sâlik ü nefslerin ilkâ-i mehâlik itmeyeler. Mısra'

cAşḳ râhîst ki mevkûf-ı hidâyet bâşed

Şeyḫ Ebû Sa'îd Ebu'l-ḫayr ḳuddise sırruh dimişdür ki Hüseyin Mansûr c'uluvv-i hâldedür. Anuñ zamânında meşriḳda vü mağribde aña mümâşil kimesne yogidi Ebû c'Ubeydullâhi'l-Ḥanîf aña İmâm-ı Rabbânî dimişdür. Şeyḫu'l-islâm ḫazretleri a'cni cenâb-ı şer'at-me'âb ṭarîḳat-nişâb Şeyḫ c'Abdullâhi'l-enşârî c'aleyhi rahmetü'l-bârî buyurm ışdur ki fi'l-vâḳı' Hüseyin Mansûrî imâmdur. Anı bir mes'ele-i ilhâmîden ötüri ḳatlı itdiler ve ol huşûşda aña zulm oldu. Zîrâ aytdılar ki bu söz ki ol söyler peygamberlikdür. Öyle ḫod degül ve ḫikâyet iderler ki Şiblî ḳuddise sırruhu varup ânuñ dârı altında ṭurdu ve aytdı *evelem nenheke c'ani'l-c'âlemîn* ol ḳadı ki Mansûruñ ḳatline ḫükm itmişdi. Ânda ḫâzır idi ve bu aḫvâle nâzır idi. Vaḳtâ ki Şiblî'den ol kelâmı işitdi tamâm bî-ḫuzûr olup aytdı ki ol peygamberlik da'vâsın iderdi. Bu geldi tañrılık da'vâsın eyler ve istimâc idüñüz ki ne sözler söyler. Şiblî aytdı ben daḫî hemân

71a

anuñ didügin söylerem. Şanma ki güftâr-ı nâ-şavâb eylerem. Lâkin beni dîvânelik hâlâş eyler ve bunu c'aḳl belâyaya giriftâr itdi. Hemîn mestâne deründan bir şehḳa urup gitdi. El-ḫaḳ Hüseyin Mansûruñ sebab-i ḳatlinde bî-ḫad ekâvîl velâ-yu'cad ḳâl u ḳîl yazmışlardur. Ekşerî kız u iftirâ ve aḫvâl-i ṭarîḳati izdirâdur ve Ḥallâcuñ kâmil ü mükemmil mürîdlerinden biri c'Abdullah İskâf'dur ve biri İbrâhim bin

Fâtik'dür ve biri Fâris bin 'Îsâ el-Bağdâdî'dür, kıddiset esrâruhüm, cümlesi maqbûl-i tavâ'if ve ehl-i ma'ârifdür. Maqâm-ı irşâd hod-cemî'î menâzil-i fenâdan 'ubûr idüp beka bi'llâhla taħaqqukdan sonra rücû' mine'l-ħakkı ile'l-ħalk mertebesidür. Münzele-i vâsıl merdûddur ve hılâf-ı nübüvvetden ma'dûddur. Bes andan şâdir olan ahvâlle sâlik-i mübedînün hâli berâber olmak belki efzûnter olmak nice müstakîm olur. Bu maqûle güftâre içdâm hemân cehl-i 'azîm olur. Ne'üzü billâhi min zeygı'l-a'mâli ve'l-i'cikâd innehü veliyyü'r-reşâdi ve's-sedâd sâlike bu maqûle ahvâl-i ibtidâda farazâ ki vâkı'c ola ya tesvîlât-ı şeytânî yüzünden mekr ü dalâldür ya muqaddemât-ı sekr-i mazmûmdan fâsid-i hayâldür *innehünne edlale keşîran* ammâ vaşıl u kâmile vukû'ı ya sebebiyyet-i istiğrâk-ı fenâ-yı ahvâldür ya cihet-i istîlâ-yı gunc ü delâldür. Eyne'l-arz ve eyne's-semâ

Nazm

Her dü kon zenbûr hored ez-yek 'asel
 Ân yekî dâniş şöd u in-râ 'asel
 Her dü bî-hordend ez-yek âncûr
 Ân yekî hâlî ü in pür ez-şükr
 Şad hezârân inçünîn eşbâh-ı bîn
 Farq-ı şân heftâd sâle râh-ı bîn

El-ħağ 'ucb-i iltibâsdur ve neyi neye kıyâsdur. Nazm

Zîn sebep bisyâr kes kem-râh şöd
 Kem kesî zi-abdâl-ı ħağ âgâh şöd
 Zerr-ğalb ü zerr-nîkû der-'ayyâr
 Bî-mihek hergiz ne-dâred ic'tibâr

Edeb-i tarîkat ve kânûn-ı ħaķîkat oldur ki selef-i 'ızâm ve halef-i kirâmdan şâdir olan güftâr u girdâr ve ahvâl u âşâr eger kıl-i muħkemâtdan ise 'ibret ü ħibret ve himmet ü ğayret için zîkr olunmağ ħûb u zîbâdur ve ger maqûle-i müteşâbihâtdan olursa ânı zebâna getürmek ve ânuñla meclis eylemek ħatâ vü nâ-

revâdur. Hûşûsan meclis-i ʿavâm ve mahfil-i hevâmda Şeyhü'l-islâm kudûise sırruh aytdı: Ben

71b

Hallâcuñ ol kelâmını kabûl eylemezem. Meşâyih-i selefe muvâfaqat eclinden ve sünnet ü ʿilme riʿâyet eclinden ve redd dahî eylemezem. Siz dahî öyle idiñüz ve anı mevķûf koyuñuz ve naşihatüme uyuñuz ve anı kabûl ideni kabûl itmeyenden ziyâde severem. Ey mü'min bizüm nice dervîşlerümüz vardur. Ahvâl-i Menşûrile muttaşiflar ve bi'l-fi'l ol menâzilde vâkıflar. Lâkin hazm idüp kimseye söylemezler ve tarîk-i ketme gidüp sırların ʿayân eylemezler. Dimek bu yüzden dahî nazar olunsa bu söz tamâm münkerdür ve âyîn-i dîne muhkem zarardur. Zîrâ Hallâc'a nisbet itdükleri küfr u zendağa vü ilhâd ve mekr u dâlâl u fesâd idi. Bes dimek olur ki Menşûr küfr u ilhâdını ızhâr eyledi ammâ bizüm dervîşlerümüz ızhâr itmezler ve kem-havşalalık eyleyüp zendağalarından keşf-i esrâr itmezler. Zâhirleri bâtınlarına ğayr-i muvâfık bir bölük münâfıkdur dimek olur. Beyt

Tu kez sarây-ı tabîʿat ne mî-revî bîrûn
Kocâ be-küyî tarîkat-güzer tevânî kerd

Hâşıl-ı kelâm ol ki Hallâc hakkında meşhûrdur ekşer kizb ü iftirâ vü zûrdur. Beyt

Ve in selime'l-insânü min sû'i nefsihi
Fe-min sû'i zanni'l-müddeʿi leyse yeslimü

İmâm-ı Yâfiʿî rahmetullâh dimişdür ki Hallâc hakkında eşbeh-i rivâyet ve akreb-i hikâyet Halligânî naklidür ammâ nakl-i Zehebî meşâyih-i kirâmuñ ve ʿulemâ-i ʿızâmuñ güftâr u girdârına uymaz. Belki sâdât hakkında sû-i itikâd idüp kelâmlarını ʿaķâ'id-i haşeviyyeye ve mezâhib-i dehiyyeye haml idüp şaṭhiyyât diyenlerüñ taʿaşşub-âmîz ve ʿözü-engîz sözlerine muvâfık u muṭâbıkdur. Lâ-yuʿtemedü ʿaleyh velâ-yüstenedü ileyh. Beyt

Der-reh-i ʿaşķ ne-şod kes be-yaķîn mahrem-i râz
Her kesî ber-haseb-i fehm gümânî dâred

ol cümle-i müfteriyâtdan biri Hazret-i Cüneyd'ün kudde sırruhu anuñ katline fetvâ virdügi ve kitâb-ı faşlu'l-hıtabda Hâce Muhammed Pârsâ kudde sırruhu böyle yazar ki seyyidü't-tâ'ife Cüneyd'ün vefâtı Hüseyin Mansûr'ün şehâdetinden onbir yıl muqaddemdür Hüseyin Mansûr Bağdâd'da Bâbü't-tâkâda yevmü's-selâsede zi'l-ka'denün altı günü bâkî hicretün üç yüz toközunda şehâdete irişdi ve seyyidü't-tâ'ife Cüneyd hicretün iki yüz toğsan yidisinde yevmü's-sebtde ney-rûz halife vefât itdi. Didiler ki yevmü'l-cum'anuñ âhir vaqtinde vefât itdi yevmü's-sebtde defn olundu ve Dâvud-ı muhaddisün dahî fetvâ virdügi kizbdür. Ol

72a

dahî kizbdür. Ol dahî muqaddem vefât eylemişdür. Her birinün beyânı mümill-i kulüb vâsıl-ı muşsûda muhilldür. Bu kadar beyân kâfi ve bu miqdâr 'ayân vâfidür ve ger Hallâc hakkında nâ-tamâmdur ve şâhib-i ednâ maqâmudur demekden 'arz-ı fevķında maqâmât-ı 'aliyye ve menâzil-i seniyye şâhibleri vardır demek ise iz-fevķa külli zî-'ilmin 'alîm nitekim buyurmuşlardır. Beyt

Ey birâder bî-nihâyet der-gehîst

Her kucâ ki mî-resî billâhi me'îst

Bu sözüñ külliyyeti muhkemdür ammâ bu beyânun ehliyyeti saña ğayr-ı müsellemdür. Haķîqaten ta'yîn-i yevm-i kıyâmetde hak celle vü 'alâ huzûrında olur dünyâda anuñ temyîzi ğâyetde düşvârdur ve nihâyetde müşkilkârdur. Ol ki ekâbir-i dîn ve sâlikân-ı râh-ı yakînden rıdvânullâhi 'aleyhim ecme'în nakl olunur. Felân felândan mertebede a'lä ve menziletde eshâdur. Bi-haseb-i ri'âyeti's-şer'î'l-mübîndür ve 'alâ kâ'ideti'l-ittisâfi bi'l-aħlâķi ve't-temkîndür. Çok olur ki tâlibler ve sülûk-ı râh-ı haķķa râğibler bir nice 'azîzlerün ervâh-ı şerîfine ve esrâr-ı münîfine şafâ-yı derûnla teveccüh iderler. Ba'zı âftâb-ı cihân-tâb ve ba'zı mânend-i mâh-tâb ve ba'zı necm-i tâbdâr ve ba'zı şem'î nevvâr gibi görürler. Şemsiyyetle görünen sâ'irinden maqâmında a'lä ve menzilde eshâ olmak lâzım degüldür câ'izdür ol tâlibün anuñla meşrebi muvâfaķatinden ve etvâr-ı sülûkı mutâbaķatından ola. Yâhud sırrında aña i'tikâdı ve nihâdında anuñ tarîķına i'timâdı ziyâde olduğundan öyle görüne. Yoksa haķîķat ü haķiyyet-i hâl ve celiyyet ü 'aliyyet-i me'âl bir dahîdür vallâhü a'lem ve aħkam ve Hallâc'ün

noğşânına ızhâr-ı havâriğ-ı âdât ve kerâmât-ı ayyâniye ile istidlâl ol dahî turfa-
mağâl ve aceb-hâl egerçi ki havâriğ-ı âdât hayz-ı ricâl ve aña iğbâl göstermek
sebeb-i mekr u dalâldür. Lâkin bu hükm tâm ve işbu emr eâm degüldür ve illâ
emîri'l-mü'minîn Ömer radıyallâhü anh Medîne'de minberde yâ sâriyete el-
cebel didügi ve kıssa-i icrâ-yı neyl ve anuñ emsâli âyât-ı beyyinât-ı bî-te'vîl
sebeb-i mençâset ola hâşâ sümme hâşâ. Hüm eşhâbü'l-hidâyeti lâ-tectemiüne
ale'l-fevâyeti *le-kad radıyallâhü ani'l-mü'minîne iz yübâyfüneke tahte's-
şecereti* birle teşrif-i hâşıl itmişlerdür ve ekrimü eşhâbî fe-innehüm hıyâruküm
birle mufazzal olmuşlardur ve ger Mansûr'un nâ-tamâmlığına vürüd-ı belâyile
ihticâc olunursa ol dahî

72b

noğşândur ve güftâr-ı perîşândur. Zîrâ hadîsde vâriddür ki izâ ehabba'llâhü
abden eşabbe aleyhi'l-belâ'e şabben ve bir yerde dahî buyurur ki inne eşedde'l-
belâ'i ale'l-enbiyâ'i sümme ale'l-evliyâ'i fe'l-emseli ve'l-emsel ve'l-hâşıl bi-
hasebi imsâki'l-lisâni ani't-tezekkürî ve hıfzu'l-cenâni ani't-tefekkürî an
müteşâbihâti ahvâli'l-ebrâri ve an müteşâbihâti akvâli'l-ahyâri kemâ fi-
müteşâbihâti'l-ğur'âni'l-azîm ve'l-furğâni'l-kerîm *fe-inne'r-râsîhüne fi'l-ilmî
yakûlüne âmennâ bihi küllün min indî rabbînâ* fe-veylün li'n-nüfûsi'l-âşiyeti
ve'l-ğulûbi'l-ğâsiyeti er-rücûu ile'l-ğakğı hayrun mine't-temâfi fi'l-bâtil erbâb-ı
tarîkat ve eşhâb-ı ħakîkat buyurmışlardur ki mağâmât-ı mükâşefede ahvâl dürlü
dürlü olur. Her-bâr ki ilme'l-yakîn yeli esse bidâyet ü vasat-ı mükâşefede olan
maârif çiçeklerin döker ve ħakğa'l-yakîn esmârı ayne'l-yakîn eşcârından zühür
eyler. İlm-i mücerred ki vâkıca muğâbığ itikâd-ı câzimdür. Şerîata nisbet tutar
ve ilme'l-yakîn mağâm-ı mükâşefenüñ bidâyetine ve ayne'l-yakîn mağâm-ı
mükâşefenüñ vasatına ve ħakğa'l-yakîn mağâm-ı mükâşefenüñ nihâyetine nisbet
tutar ve ħakîkat ħakğa'l-yakîn ki yakîn-i mücerreden ibâretdür. ħak taâlâ
va'büd rabbeke hattâ ye'tiyeke'l-yakîn didügi ecilden derecât-ı mağâm-ı
mükâşefenüñ kuğbuna ta'allük tutar. Her kim bu ârâya ire her ne dirse min cemîc-
i'l-vücûh vâkıca muğâbığ olur ve mağâmât-ı mâ'iyyenüñ âhiri ubûdiyyetdür ki ol
mağâm abdün velâyet cihetinden ki feth-i vâv-ı lehdür. Bidâyet-i ħâline
avdetidür ki inne'n-nihâyete rücû'un ile'l-bidâyeti el-ğakğ mağşüd-ı küllî bu

kelimâtdan ve ʿarz-ı cümeli bu taķrîrâtdan ızhâr-ı fazl u kemâl ve taşalluf-ı bi'l-kîli ve'l-kâl degüldür. Belki uhuvveti fi'd-dîn muķtezâsınca ve ahlâķ-ı erbâb-ı safâ-âyîn mübteġâsınca ʿarz-ı naşihatdür. Rubâʿî

Men hiçem ve kem zi-hiç ve hem bisyârî
Ez-hiç ü kem ez-hiç ne-yâyed kârî
Her sır ki zi-esrâr-ı haķîķat-güyem
Zânem nebûd behre be-cüz güftârî

Beyt

Câmî reh-i hüdâ be-hüdâ ġayr-i ʿaşķ nîst
Goffîm ve's-selâmü ʿalâ tâbiʿi'l-hüdâ

Zamâne meşâyihînüñ ekşeri vaķtâ kim kerâmât-ı ʿayâniyyeye ķâdir olmadıysa ve anlardan havârîķ-i ʿadât zâhir olmadıysa bes anuñ ızhârı şâhibini maķâmından düşürür ve başına halâyıķı üşürür ve sebep-i mekr ü

73a

ġurûr ve ʿillet-i şerr u şûr olur dirler. Belî güftârüñ aşlı şahîh ve meşâyihden naşş-ı şarîhdür. Lâkin kışşa maʿlûm u mübeyyen ve ķazıyye ġün gibi rûşendür yaʿni biz dahi ol dîvânüñ şehriyâri ve ol eyvânüñ tacdâriyüz. Ammâ zuhûrînuñ haķarından ve hużûrînuñ zararından ihtirâz vücûda getürmezüz demek isterler. Sübhânallâh dervîşlik maʿnâdur ne daʿvâ müddeʿî. Mısrâc

Ger ne-koned fehm-i sohen kûser u hîşt

Eger didükleri söz hasb-i hâlleri ve ol maķâma cân u dilden iķbâlleri olsa mecâlis-i ʿavâmda umûr-ı ġüzeşte-i nâ-maʿlûmeleriyle taşalluf eylemezlerdi ve felân zamanda şöyle diyüp tururuz. Vuķûc bulmuşdur diyüp nice kışşaları kendüye isnâd eyleyüp söylemezdi. Mısrâc

Her sohen vaķtî ve her nükte mekânî dâred

Nazm

Gerçi ber-zâhid şehriyân-i sohen-âsân ne-şevved
Tâ riyâ verzed ü sâlûs u müselmân ne-şevved

Gevher-i pâk be-bâyed ki şevd kâbil-i feyz

Ver ne her seng ü kili lü'lü-i mercân ne-şevd

Mektûb tamâm olduğdan sonra bir dervîş aytdı ki ben bi'z-zât anlaruñ ağızından işitdüm ki vaqtâ ki Hallâc'ı berdâr itdiler. Hemşîresi anuñ muqâbelesine gelüp bir eliyle yüzünüñ nişfini tutup aña nazâr eyledi. Aña aytdılar niçün yarım yüzle nazâr eyledüñ. Aytdı anuñçün ki ol dahî yarımduz hâzihi'l-każıyyetü firiyetün bilâ miriyetin. Beyt

Zâhid ez-küçe-i rindân be-selâmet be-guzer

Tâ harâbat ne-koned şöhet-i bed-nâmî çend

Billâhi yokdur ricâl anuñ kemâlinde ve şihhat-i hâlinde şahâdet iderken bir mechûletü'l-ahvâl ve nâkışatü'l-âql hâtunuñ anuñ nefyi husûsında şahâdeti 'aqlen ve naklen nice maqbûl ve ne resme ma'kûl olur. Evvelâ bu każıyye cümle-i müfteriyâtdandır. Sâniyen velev süllem şihhat irmiş ola. El-mü'minü mir'âtü'l-mü'min hükmünce neye yaramaz ki hemşîresi kendü nişfiyyetini görmüş ola ya bu kelâmı li-maşlahatin ve hikmetin dimiş ola. Beyt

Hoş ân nazâr ki leb-i câm u rûy-ı sâkı-râ

Hilâl-i yek-şebe vü mâh-ı çârde dânest

Bâri hiç olmazsa bu bâbda üzürü mevâtüküm bi'l-hayr vâfidür ve inne min îmâni'l-mer'i husnü'z-zanni li-ahîhi kâfidür. Beyt

Teressüm ne resî be-ka'be ey a'râbî

Ki in reh ki tu mî-revî be-Türkistânest

Bi-hamdillâhi ve'l-minne bu haķîr-i zerre-girdâr ve işbu fakîr-i hâksâra bu beyân gün gibi 'ayân ve def'-i vehm ü gümân olmuşdur.

73b

Her def'a ki Hallâc'uñ rûh-ı mürevvehine teveccüh vâkı' oldı. Erbâb-ı keşfe muvâfık ve eşhâb-ı 'irfâna muţâbık gâh felek-i ervâhda hurşid-i rahşân gibi ve gâh şahrâ-yı pâyânda müş'il-i fûrûzân gibi göründi. Egerçi kim vicdân u müşâhede delil-i hâşşdur. Beyt

Egerçi mestî-yi aşkam harâb-kerd velî
Esâs-ı mestî-yi min zîn-i harâb âbâdest

Dâhî dinilmiş ki bu haķır için ehl-i ʿirfân ve şâhib-i vicdân kişidür muşâhabetlerinden ve münâsebetlerinden tamâm maḥzûzuz. İmdi ey ʿazîz ilde söz çok olur ve her kişi kendü âyînesinden nazar kılar. Men ânem ki men dânem ki dânem ʿayb-ı men çün men ne-dâmend *vemâ-yettebf u ekseruhüm illâ zannen fe-inne'z-zanne lâ-yuġnî mine'l-ḥaķķı şey'en* egerçi ekâbir-i ʿirfân buyurmışlardır ki ḥod şikesten tarîķ-i raʿnâyîst ve ḥîşten-i ḥâr-ı dâşten şive-i rüsvâyîst velî Beyt

Be-kon muʿâmele-i vin dil-i şikeste be-her
Ki bâ-şikestegî erzed hezed be-şad hezâr dürüst

Bu dahî maʿlûmdur ki muşâhabet mücerred şüretle ve münâsebet ḥükm-i tabîʿatla olmaķ lâzım degüldür. El-cinsiyetü ʿilletü'z-zam laṭîf sözdür müselleme Beyt

Cemâl-i şahş ne çeşmest ü rûy u ʿârız u ḥaṭ
Hezâr nükte der-în kâr u bâr-i dildârîst

ki rubbe dânin baʿîdün ve rubbe şânin tarîdün ırâġ olalum yakın olalum yakın oluben ırâġ olunca esbâb-ı şüret meşdûd ve ebvâb-ı muʿâşeret mesdûd olsa cây-ı ġam ve maḥall-i elem degüldür. Beyt

Ger fevt şöd saḥûr çi nokşân şubûḥ-i mest
Ezelî şevend rûze ġüşâ tâlibân-ı yâr

Umîzdür ki bu kelimât-ı perîşândan ve nikât-ı dervîşândan ḥâṭır-ı âṭıra kelâl ve zamîr-i münîre melâl gelmeye. Beyt

Ne her dıraḥt taḥammül koned cefâ-yı ḥazân
ġulâm-ı himmet-i servem ki in ḳadem dâred

ʿÂrif oldur ki ortada vâsıtayı görmeye. Lâ-tenzur ilâ men ḳâle ve'nzur ilâ mâ-ḳâle. Nazm

Eger zi-hûn-ı dilem bûy-ı şevk mî-âyed
 °Aceb medâr ki hem-derd-i âhû-yı hotenem
 Tırâz-ı pîrehen-i zer-keşem mübîn çün şem°
 Ki bâ-vücûd-i tu kes ne-şineved zi-men ki menem

Eger ey °azîz hâtıra bu şübhe huşur eylerse ki neden ki Hüseyn Mansûr'ın fazlı hakkında olan rivâyât mu°temedün °aleyhâ ola sâ'irleri olmaya. İmdi gerekdür ki muqtedâ-yı erbâb-ı tarîkat ve pîşvâ-yı eşhâb-ı haqîkat şeyh-i büzörgvâr °umdetü'l-

74a

ebrâr ve'l-ahyâr Şeyh Muhyi'd-dîni'l-°Arabî'nün quddise sırruh Rûhu'l-quds nâm risâlesine ve Fütûhât-ı Mekkiyyesine nazar oluna ve şeyh-i °âlim ü °ârif ve imâm-ı mücâhid ü mükâşif şeyhü's-şüyûh Ebu'l-Hasan °Ali bin °Osman bin Ebî °Alî el-°Gaznevî'nün quddise sırruh Kitâb-ı Keşfü'l-mahbûb li-erbâbi'l-kulûb'üne muâla°a kılına ve kitâb-ı Tabakâta ve risâle-i İmâm-ı Kuşeyrî'ye ve Letâ'ifu'l-işârâta ve Muhyi's-sünne ve Kâmi'ü'l-bid°a Şeyh Şahâbe'd-dîn es-Sühreverdî'nün quddise sırruh Kitâb-ı °Avârifine ve Şürûhuna ve Kuvvetü'l-kulûbüne ve Şerh-i Ta°arrife ve Kıdvetü'l-vâsılın ve Üsvetü'l-kâmilin ve'l-mükemmilin Hâce Muhammed Pârsâ'nün quddise sırruh Faşlu'l-huşûbına ve fahru'l-müte'ahhirîn Mevlâna Câmî'nün Nefehâtü'l-üns'üne ve bunların emsâli rivâyâtı şîka meşhûr u mütedâvil mu°temed kitâblara nazar oluna ki celiyye-i hâl ve şıdk-ı maqâl gün gibi rûşen ola ve şubh-ı âyîn-i mübeyyen. Beyt

Men dostdâr-ı rûy-ı hoş u müy-ı dilkeşem
 Medhûş-i çeşm-i mest ü mey-i şâf-ı bî-gişsem

El-hakku yakûl ve hüve yehdi's-sebîl ni°me'l-mevlâ ve ni°me'd-delîl ni°me kâle men kâl yâ ahî inne'n-nuşa evlâ mâ-yu°âmilü bihi refîkân ve yüsâmiru bihi şiddîkân ve kul mâ-dâmet şohbetü'l-yevmi'l-a°lâ müdâmeneten ve kad sebete enne'n-nebiyye °aleyhi's-selâm kâle mâ-tereke'l-hakku li-°Ömere bin Şiddîkin fe-nes'elullâhe'l-°âfiyete li-veleke veli'l-müslimîne ecme°in bi-hürmeti seyyidi'l-evvelîn ve'l-âhirîn

66. Anaṭolı Kādı-^caskeri Kādri Efendi'ye yazılan tevaḳḳu^c-
nâmedür

Türâb-ı mezelle ve bâb-ı ḥidmete ^cubûdiyyet çehresin ḥulûş-ı ṭaviyyet ve şafâ-yı niyyet birle sürmekden şoñra ma^crûz-ı zamîr-i münîr-i âyîne-nazîr ki münevver-i ḳulûb-i eviddâ ve câm-ı cihân-nümâdur. Oldur ki ^cabdullâh bendeñüzden ğayri ḥüdâ-dâd birçaç ^cibâd-ı muḥliş-nihâduñuz dahî irişmişdür. El-ḥamdüllâhi ^calâ nu^camâ'ihî ve türâdifü âlâ'ihî rûz u şeb bi'l-iḥlâş ve'l-iḥtişâş du^câ-yı devlet-i rûz-ı efzûna ve taḥşîl-i ^culûm u tekmîl-i fûnûna meşğûllerdür.
Beyt

Ez-^cadâlet dûr nebûd egeriş porsid-i ḥâl
Pâdişâhî ki be-hem sâye gedâyî dâred
Muḥteşem dâred dilem kin meks-i ḳand pürest
Tâ hevâĝîr-i tu şöd ferr-i ḥümâyî dâred

Rây-ı cihân-ârâñuza ğün gibi rûşendür ki elbette pederleri olan faḳîr-i ḥaḳîrûñuza libâs u kitâbda ve sâ'ir mühimmât-ı esbâbda ibrâmdan

74b

ve cemî^c-ı bâb-ı ma^câşlarında ihtimâm u iḳdâmdan her zaman ḥâlî degüllerdür
innemâ emvâlüküm ve evlâdüküm fitnetün. Beyt

Çi koned kez pey-i devrân ne-reved çün pürkâr
Her ki der-dâ'ire-i gerdiş-i eyyâm üftâd

Ḥâliyen şehrümüz efendisi olan hevâ-ḥ^vâh-ı bî-iştibâḥuñuz edâmallâhü birrahü ve yessera bi'l-ḥayri emrahü merḥûm ^cAli Paşa ^cimâreti meşîḥati maḥlûl olıcaḳ raḥmen ve raḥmeten fazlen ve himmeten Dervîş Muḥammed nâm bende-zâdeñuza mesfûre meşîḥatı tevcîh idüp ^carz-dâşt iḥşân itdiler ammâ. Beyt

Her dem be-ḥûn-ı dîde çe ḥâsıl-ı vuzû çü nîst
Bî-tâḳ-ı ebrû-yı tu namâz me-râ cevâz

Lâ-cerem hâmil-i hamâ'il-i du'â-yı bendegî Gülâbî-zâde bendeñüzle âstâne-i sa'âdet-âşiyâna ol 'arz-ı hâl bâ-tezellül ü ibtihâl irsâl olundu. Beyt

'Arz-ı hâcet der-harîm-i hazretet muhtâc nîst

Râz-ı kes mahfî nemâned ber-fürûg-ı re'y-i tu

Çün lütf u ihsânunuz qarîb ü ba'ide 'âm ve kerem-i bî-imtinânunuz ahrâr u 'ubeyde tâmdur. Hâşâ ki bu çâkerân-ı ihtîşâş-nümûndan ve kemterân-ı ihlâş-füzûndan dirîg oluna. Bu bâbda ne denile ki dâ'ire-i edebden hâric olmayup dahl u ta'arruz kılınmaya. Beyt

Be-şad ümmîd nihâdîm der-în bâdiye pây

Ey delîl-i dil-i güm-geşte fürû me-güzârem

Bâkî siyâdet-i dü cihânî be-envâc-ı sa'âdet-i kâm-rânî ânen fe-ânen der-terakķî bâd bi'n-nûni ve's-şâd

67. Vezîr-i a'zam nâmdâr-ı cümletü'l-mülk şehriyâr-ı felek-
iqtidâr İbrâhim Paşa yessera'llâhü mâ-yeşâ' hazretlerine
yazılan 'ubûdiyyet-nâmedür

Yâ men tübâhî kürretü'l-arzı min şerâfeti kademihi 'alâ hâmmeti's-süreyyâ ve tefâharat bi-takbîli ni'âli huyûli iqbâlihi 'alâ hilâli's-semâ hazret-i âşaf-menziyetün türâb-ı bâb-ı sa'âdet-âyâbına ki melâz-ı 'ulemâ-yı zevi'l-iftihârdur. İbtihâl-i bî-had birle 'ubûdiyyet çehresin sürüp ve cenâb-ı cümletü'l-mülûk salţanatınıñ hâk-ı pây-i siyâdet-me'âbına ki melce-i ümerâ-yi üli'l-iqtidârdur. İbtizâl-i lâ-yu'ad birle hidmet cebhesin urup tecdîd-i ed'ıye-i bendegî ve temhîd-i eşniye-i efkendergî itmekden sonra 'arz-dâşt-ı kemîne-i bî-mikdâr ve i'âm-ı hâl-i zerre-i hâksâr oldur ki eyyâm-ı devlet-i âşafide ahrâr u 'ubeyd müreffehü'l-hâl ü âsüdedür ve qarîb u ba'id-i fâriğu'l-bâl u günûdedür. İşbu küşe-i ufûl ve küçe-i humûl ihtiyâr itmiş zelîl ü 'alîl ve fakîr u muķîl her zamanda envâc-ı ri'âyet-i sultânî ve ecnâs-ı himâyet-i şâhib-kırânî birle lâ-zâle

zılâlû celâlihi memdûden ile'l-meşârîkı ve'l-meğâribi vemâ-berihâ envâru
 iğbâlihi tâli^can min eflâki's-salţanati ke's-sevâkıbi ber-murâd u muğtenem ve
 hoş-fu^câd u muhterem olup fi'l-leyli ve'n-nehâr bi'l-cehri ve'l-izmâr fi^clen ve
 'azmen nesren ve nazmen hulûş-ı tavıyyet ve şafâ-yı niyyet birle şol 'âmme-i
 berâyâ ve kâffe-i re'âyâ üzerine 'ayn-ı farz ve farz-ı 'ayn ve lâzımü'l-edâ-i ve'l-
 kazâ karz u deyn olan devâm-ı devlet-i hazret-i şâhib-kırânî du^câlarına ve kıvâm-ı
 şevket-i cenâb-ı âşaf-ı Süleymânî senâlarına mülâzım u müdâvimdür. Hemîn
 vüfûr-ı a^ctâf-ı sūdde-i seniyyeden ve mezîd-i eltâf-ı 'atebe-i 'aliyyeden ki mebdâi-i
 kadr u rütbet ve muḳaddemât-ı 'azze vü rif'atdır. Tazarru^c u tevaḳḳu^c oldur ki
 âstâne-i sa'âdet-âşiyânenüzüñ gubâr-ı müşâr-ı siyâdet-âşârını dîde-i bestesine
 tütüyâ-yı rüşenâ-yı cihân-nümâ iden ve hâk-i pâk-i cevâhirdârını ḳalb-i şikestesine
 mummyâ-yı kimyâ-yı şeref-fezâ eyleyen çâker-i bî-iştibâh bende-zâdeñüz 'abdullâh
 hâk-i pâyüñüze ki ahâli-yi kirâma ve mevâli-yi 'ıızama ḳidmet idüp tarîḳında
 mülâzım ve iktisâb-ı fazl u 'inâyete 'âzim olup ḳâliyen dergâh-ı cihân-penâhda ve
 bârgâh-ı gerdûn-iştibâhda müddet-i medîd ve rûzgâr-ı ba'iddür ki züll-i
 mülâzemet ve gull-i müzâvelet birle mezellet çehresin sürüp cârûb-sıfât sürünür
 mahrûsa-i Burûsa medârisinden ḳâline muvâfiḳ ve şânına muḳâbıḳ bir medrese
 şadaḳa olunmasına işâret-i pür-beşâret dirîğ buyrulmaya. Ümîz-i vâsıḳdur ki
 ecelden mühlet ve rûzgârdan fırsat olursa baḳıyye-i 'ömr-i fânî ve fazle-i eyyâm-ı
 zindegânî bilece geḳüp bu ḳâtır-ı fâtır-ı vîrânüñ ma'mûriyyetine ve dil-şikeste-i
 perîşânüñ cem'ıyyetine sebeb olup her anda bi'l-iḳlâs ve'l-iḳtişâs Ḳaḳ celle ve
 'alâ ânı mezîd-i mütekâşir ve farḳ-ı taḳıyyât-ı mütevâfize tezekkürine bâ'is ḳıla.
 Egerçi kim bu faḳîr-i ḳaḳîr maḳûlesi erbâb-ı ḳâcâta evlâ ve eşḳâb-ı münâcâta aḳrâ
 ol idi ki. Nazm

Haccî ve resmü ileyke dârike ka^cbetî

Ve ledeyke sa^cyî ve't-ḳavâfi ve 'umretî

Ve libâsu iḳrâmî et-tecerrüdü 'an hevâ

İllâ hevâke ve 'inde bâbıke vaḳfetî

diyüp ihrâm-ı ihtirâmla ʿarafât-ı harem-i muhteremünüzde vakfe idüp kaʿbe-i âstâneñüze yüzler sürer idi. Lâkinne'l-emre bi-yedillâh zaʿf-ı inzivâyla dest ü pâ-yi ʿazîmet-beste ve derd ü miñnet ü ʿanâyla yârâ-yı kudret-şikeste mevlâyê huz biyedî mâ-dâme bî-ramak vañnû ʿalâ cesedî in şî'te tuhyîhi hemân sultân-ı ʿazzet esmâuhû'dan gâyet-i me'mûl ve bürhân-ı ʿinâyet

75b

ʿammet âlâ'ühûden nihâyet-i mes'ûl oldur ki dîvân-ı hasenâtuñuzdaki cerîde-i âyât-ı beyyinâtdur. Kalem-i lütf u ihsânla her zamanda meşûbât-ı hacc u ʿumre erkâmın yaza ve eyvân-ı mûkerremâtuñuza ki ʿünvân-ı fihrist-i şafâyih-i müdebbirâtdur. Tîğ-i fazl u imtinânla derecât-ı kaʿbe ve taybe aḥkâmın kıza.

Nazm

Her kabâyî ki saʿâdet be-irâdet düzed
Zîr-i in tâk-ı felek râst be-bâlâ-yı tu bâd
Heme ef'âl-i kazâ müttefik-i hükm-i tu şöd
Heme aḥvâl-i kader muḳtezâ-yı râ'-yi tu bâd

68. Müfettiş Kaḍı ʿAbdü'l-ḳâdir Çelebi'ye yazılan cevâb-nâme şüretidür

Mâ hüve illâ semiyyü ḳuṭbi'l-âfâḳ el-müteḥallaḳu bi-aḥlâḳı'l-meliki'l-hallâḳ şerîʿat-me'âb efendi ḥazretleri kâm-yâb aʿlallâhü ḳadrehü bi-hürmeti'n-nebiyyi ve âlihi'l-emcâd Şiʿr

Habiṭat ileyye mine'l-maḥalli'l-erfaʿı
Verḳâü zâti teʿazzüzin ve temetteʿı
Büşrâ izi's-selâmetü ḥallet bi-zî selemi
Lillâhi ḥamdü muʿterifin gâyete'n-niʿami

Baʿde ihdâ'i edʿiyetin yübeşşiru bi-semerâti'l-ḳabûli ezḥâruha ve ğıbbi inhâ'i eşniyetin yencelî fi-şubḥi'l-icâbeti envâruha işbu dilbeste-i dâʿinüñ aʿnî ḥâtır-şikeste Lâmiʿi'nüñ

Nazm

Melâmet tekyesinüñ hırğa-pûşı
 Şafâ meyhânesinüñ derd-nûşı
 Ferâgat kûşesinde bî-ser ü pâ
 °Azâmet kûçesinde rind ü rüsvâ

üftâde vü âzâdenüñ ve âvâre vü dildâdenüñ ma°rûzı oldur ki lütfîlar zühûra gelüp bu haķîr-i hâksâra ve faķîr-i bî-miķdâra ķadr virmek için kitâb-ı dil-güşâ ve hıfâb-ı behcet-fezâ gönderilmiş. Ehlen ve sehlen merħaben. Ne kitâb-ı bâğ-ı cenân gibi ešmâr-ı cân-perverle tülû ne hıfâb-ı dürc-i °aţţâristân gibi müşk ü °anberle memlû ve bîçâre-nevâzlıķlar ve melâlet-perdâzlıķlar olunup mektûb-ı meserret-meşhûb tehî-destlikden şikeste-dil olmasun için bîş on dâne ķavun gönderildi. İnşâ'allâhürrahmân kesildükde tatsızlıķ gösterilmeye dinilmiş. Beyt

Herçi hest ez-ķâmet-i nâ-sâz bî-endâm-ı mâst
 Ver ne-teşrif-i tu ber-bâlâ-yı kes kûtâh nîst

Nice ķavun ki, Beyt

Ger be-berî-eş şeved her yek ez-ân deh mâh-ı nev
 Ver ne-berî-eş buved der-zât-ı hod mâh-ı tamâm

Çünkü müft idi ahlâ mine'l-°asel idi ve çün dostdan gelmiş idi cümlesi bî-bedel idi. Dem-be-dem °arif-i cihân nâzır-ı ihsân u kerem olur ve her nefis-i câhil-i nâdân esîr-i hulķûm u şikem olur. Beyt

Ânçi o rîht be-peymâne-i mâ nûşîdîm

76a

Eger ez-ħamr-ı behişttest eger ez-bâde-i mest
 Fi'l-vâķı° tekellûf-i loķmadan murâd °arz-ı muħabbetdür ve te°affûf-i tu°meden fikr-i nihâd °arz-ı rağbetdür. Beyt

°Arz-ı girişme-i hüsnešt ver ne-ħâcet nîst
 Cemâl-i devlet-i Maħmûd-râ be-ħüsni-ı iyâz

Egerçi ki Türkânece meseldür ammâ laîf u bî-bedeldür: °Ârif iseñ bir gül yeter câhil iseñ yüklen götür. Mısrâc

Ni°met-i dünyâ ser-â-ser hordegîr

Lâkin biş on dâne kavun gönderildi dinilmiş. Zamîr-i münîrûñüz hod dekâyık-ı hisâbda ve rekâyık-ı kitâbda bî-nazîr u mâhirdür ve sebâk u siyâk erkâm u siyâkate her zamanda nâzırdur. Hıuşuşan yanußuzda zû-fünûn-ı cihân müşâru'n-ileyh bi'l-benân zebân-ı kalemle mü-şikâf ve kalem-i zebânla esrâr-ı cânımı vaşşâf kâtibûñüz dahî vardur. Belki bu ruç°a-i °anberîn-ihtitâm anlaruñ raçam-zedesi ve kalem-zâdesi idi. Biş on demek darb-ı °aded tarîkınca elli dâne olur. Eger bu ebleh-i kem-hıred bilmezse sizler bu yürek yana olur. Hele bu du°â-gûya on sekiz dâne kavun vâsıl oldu ve ol cümleden bu miqdâr hâşıl oldu. Zâhir budur ki hıdmetkârûñuzdan hıyânet ve emîn muhtârûñuzdan cinâyet şâdir olmamışdur. Belki va°dü'l-kerîmi deynün ve hulfühü şeynün mübteğâsınca şol lütf-ı dil-cû ki sâbıkan nâvdân-ı zebân-ı ihsândan âb-ı revân gibi cârî olmışdı. Felâ-açal bâri bir şütürbâr olmağidi ânda hergiz ta°dâd u şumâr yoğidi. El-hükmü lillâhi'l-°aliyyi'l-kebîr ve ileyhi'l-merci°u ve'l-maşîr. Beyt

Pîr-i peymâne-keş-i mâ ki revâneş hoş bâd

Goft perhîz kon ez-şoşbet-i peymân-i şikenân

Felâ-büd bu hıuşuşda hayru't-°a°âm mâ-hazar ve'l-bâkıyâtü's-şâlihâtla °amel kılındı ve şalâh-ı kâr bu kışşa-i bî-sehv ü nisyâna ve eşğâl-i devr-i zamana mahmûl olmağ üzre bilindi. Mısrâc

Ger zi-dest-i zülf-i müşkînet Haşâyî refî refî

Sübhanallâh deve dellâlı mıyuz yoksa dünyâ hammâlı mıyuz turup turup meyve-i şütürbâr diyüp deve diyenlerden olduk. Gâyeti bu ki ol ma°hûduñ devede kulağın bulduk. At şatmaduğ ne isterüz hemân bir ester-i leked-güsterüz. Kimse eşek ayagın gelmedi. Yağır-ı bârgîr gibi ne kocunur işkâl u ihmâl eksük olduçca niçün

gücenürüz. Hefte bâzârcılığ iderüz ve râh-ı nâ-sipâsa giderüz. Kûh-ı ğamda meyve-i vaşlın umarsın ey gönül bende ol tâli^cmi vardır kim ola tâğ üsti bâğ.

76b

Bu maķûle ol kavunlar tatsızlık göstermeye demek bu maķûle bî-meze kelimât olmasun demekden kinâye imiş ve bu yüzden türüş ü telh ve raḫb ü yâbis nikât söylemesün demekden hikâyet imiş. °Aceb-ḫâl ve ṭurfa-maķâldür yine ol tekellüfsüzlüğe binâ'en bî-ķuşûr tesvîd olundu ve ḫâm-ı ṭama^cluğumuzu mütezammin bunca nâ-puḫte muķaddime temhîd kılındı. Ma^czûr buyurula ki ekşi öķşi kendü bağunuz ḫoruğıdır ve mihr-i iltifâtuñuz fûrûğıdır ve ihvân-ı ḫavâne ve ḫullân-ı nemek ü nâne cerb-i loķmalar ve ğayr-i münhezım ṭu^cmeler esnâsında ḫardal ü terḫûn ve sır u sirke yirine sürülse olur. Ümîz-i vâşık ber-mûcib-i ḫubb-i sâdıķ oldur ki sizler dahî ḫ^vâh-ı nâ-ḫ^vâh hevâ-ḫ^vâh-ı bî-iştibâhlaruñuzdan vârid ü °â'id olanı telh u sırîn bî-imtinâ^c u nefrîn ḫoş göresiz. Ve ḫurulmayup ḫûra geçüresüz ve nûşdârû buyurasuz ki küllü mürrün devâ'ün ve li-küllü mûkedderin şafâ'ün. Beyt

Dârem ümîd-i °âtıfetî ez-cenâb-ı dost

Kerdem cinâyetî ve ümîdem be-^cafv-ı ost

ba^cdehü Mışra^c

Ser-çeşme-i cûd u kerem ser-ḫalkâ-i ḫulķ u şiyem

Ma^cdenü'l-iḫsân menba^cu'l-^cirfân Miḫalic ḫaçısı Eflâtun-zâde Muḫammed Şâh Efendi'nüñ âdemîsi Selmân birle es-selmânu minnâ mücebince ḫidmet-i şerîfe du^câḫâyî ki ber-leb nâ-resîde nevîd-i fe'stecebnâhâ şenîde irsâl olunup yine ḫadîmî küstahlıģa binâ'en ferr-i sa^câdetle nâḫiye-i Edremîd'e varıldıḫda bir ḫidmetkârûñuza işâret olunup bir deri a^clâca Başra balı aluvirmesine minnet olunmuşdı. Mütevaķķa^cdur ki bu deñlü arzû-yı bâl yanunuzda vebâl ve sebeb-i melâl olmaya °avâyık u °alâyık elinden giriftâr-ı °asel-i zenbûra döndüm belâyı bâl idinmiş mûra döndüm. Ümîddür ki güftârumuzuñ ḫallinden bedel sizlerden vârid u °â'id olan °asel ola. El-ḫaķ sikencübîne dahî ḫavî ihtiyâcumuz var ki şafâ-yı ihtiyâķuñuzdan dilüm pür-âteşdür yanar.

Beyt

Lebüñ bâlından ayru nitekim mûm

Yanarsa nola cânım zâr u maḥmûm

Bi-ḥamdillâhi ve'l-minne Başra balı için Başra'ya gitmelü degül ehl-i başîret
ḥidmetkârûñuz varken âharlara minnet itmelü degül. Beyt

Be-pîr-i meygede goftem ki çîst râh-ı necât

Be-ḥâst câm-ı mey ü goft 'ayb nûşîden

69. Âşaf-ı a'zam-ı Sulṭan Süleymân İbrâhim Paşa Ḥazretlerine
yessera'llâhü mâ-yeşâ' kitâb-ı Vîs ü Râmin gönderildükde
yazılan 'arz-ı 'ubûdiyyetdür

77a

Yâ men e'âde remîme'l-mülki menşûren ve ḥateme bi'r-re'yi emren kâne
menşûren beḳâ medde'l-eflâki ḳadruke zâhîren ve zılluke memdûden ve bâbîke
'âmîren sÛdde-i seniyye-i âşafîye lâ-zâlet meṭâfen li-erbâbi'l-ḥacât 'ubûdiyyet
çehresin envâc-ı istikânet ve eşnâf-ı meskenet birle sÛrmekden soñra ma'ruz-ı
'abd-i ḥaḳîr oldur ki sevâlif-i eyyâmde serîr-i maḥrûsa-i Maḡnîsa şânehüllâhü
te'âlâ 'ani'd-darri ve'l-be'sâ zıll-i zalîl-i âftâb-ı 'âlem-tâb-ı şâhib-ḳırân-ı sa'âdet-
nişâbla meddallâhü te'âlâ eyyâmehü ke-silsileti'z-zamân ilâ âḥîri'd-devrân
müşerref ü müstes'ad iken bu bende-i bî-miḳdâr ve zerre-i ḥâksâra ol dergâh-ı
cihân-penâhuñ ve bârgâh-ı âsmân iştibâhuñ ba'zı 'ibâd-ı kirâmdan ve ḥuddâm-ı
sidre-ḳıyâmdan şöyle işâret-i beşâret-nümâ vârid olmışdı ki Kitâb-ı Vâmıḳ u
'Azrâ ki 'aşr-ı muḳaddemüñ şâ'iri fâzıl-ı dehr 'Unşurî'nüñdür ve Kitâb-ı Vîs ü
Râmin ki devr-i şânînüñ suḥandâni Fâḥr-i Cürçânî'nüñdür raḥmetullâhi 'aleyhimâ
'atebe-i 'ulyâda ebbedallâhü te'âlâ 'uluvvehü ilâ âḥîri'd-dünyâ nazm-ı selîs ü ḥoş-
âyende ve tertîb-i nefîs ü ṭarab-fezâyende tercüme olunması maḳşûd u murâd ve
emr-i pâdişâhî 'âlî-nihâddur. Gerekdür ki olki maḳdûrdur 'alâ mâ hüve'l-me'mûr
şarf eyleyüp ḥidmet-i ḥâkânîde ve tâ'at-ı Süleymânî'de mucidd gündüz ḳâ'im ve
giceler müctehid olasın. Bes imtişâlen li'l-emri'l-'âlî kemer-i muṭâva'atla cân u
dil mûr-şîfat beste olup cân u dil-ḥaste şikeste-beste sa'yen 'alâ ilhâmi ke'l-aḳlâm

lâ-meşyen ale'l-aqdâm iqdâm u ihtimâm ve sa'y-ı tâm göstermişdi. Lâkin baht-ı yârı ve tâli^c-i mededkârı kılmayup kitâb-ı mezkûreyne üç pâre şehirde belki memâlik-i dehrde ele girmedi. Tâ kim Mısra^c

Her 'ayb ki sultân be-pesend ü hünereş

dinilüp tercüme oluna. Ba^cde'l-eyyâm ve'l-a^cvâm bir Türkî kitâb Vâmîk u 'Azrâ'yla hükm-i vâcibü'l-ittibâ^c ve cihân-metâ^c-ı sultânî enfezehüllâhü te^câlâ ile'l-a^ckâşî ve'l-edânî vârid olup mazmûn-ı meymûn-ı şeref-nümûnunda ve fehvâ-yı hümâyûn-ı sa^câdet-füzûnunda ol kitâb-ı müste^câbuñ tekrâr mütercem olması buyrulmuş. Felâ-büd ol ki ma^cqdûr idi hezâr kuşûr u fütûrla bi^c-avni'l-meliki'l-gafûr altı biñ beyt zuhûra gelüp tercüme olundu. Hemân ol senede yine hâk-i pâ-yi siyâdet-efzâ-yı cihânbanîye yüz yirde

77b

gönderilmişdi. El-hâletü hâzîhi 'an-^ckarîb nüsha-i Vîs ü Râmin-i Fahr-i Cürcânî dahî bulunup ol bahrde Türkî nazm olup yedi biñden ziyâde beyt-i meşnevî fazl-ı kâr-sâz-ı hudâ-yı bî-niyâzla el virüp şad hezâr i^ctizâr-ı bendegî ve inkisâr-ı şermendegî birle türâb-ı bâb-ı vezâret-nişâba 'arzâ kılındı. Ğâyet-i me'mûl ve nihâyet-i mes'ûl oldur ki bendegân-ı bârgâh-ı a^clâ nazarındaki merci^c-i üdebâ ve mecmu^c-ı fuzalâdur iltifât-ı lütf u ihsânla ve girişme-i mülâtafa-i bî-imtinânla ma^cqbûl tutula. Beyt

Fa^ckîrî geret pîş-i mâst âverd

Dü peymâne âbest ü yek çümçe dûğ

Ğarâz 'arz-ı 'ubûdiyyetdür ki cemî^c ahrâr u 'abîde ve cümle karîb ü ba^cide vâcib ü farzdur hemvâre emn-i ka^cbe-i ikbâl ve ha^cşim-i 'azze vü celâl kıble-i erbâb-ı âmâl ve me^câf-ı eşhâb-ı fazl u kemâl ola.

70. Rûşenî-zâde hizmetlerine Âlâşehir müderrisi iken gönderilen mektûbdur

Cenâb-ı mekremet-me'âb maḥmidet-âyâb fazîlet-nişâb a'cillâhü te'âlâ
kâdrehü ve yessera bi'l-ḥayri emrehü bi-ḥürmeti'l-evtâd ve'l-aḳtâb Beyt

Her ki ber-şafḥa-i endîşe geşd kilik-i ḥayâl

°Älem ḳadr-i tu bâlâ ter ez-ân sâhte end

ġarâ'ib-i ḥademât-ı lâyiḳa ve reġâ'ib-i da'vât-ı şâdıḳa ki leme'ât-ı vücûh-ı fâ'ika
ân ruḥsâra-i enfüs ü âfâḳ-râ rûşen-sâzd ve ez-ġâyet-i şafâ vü şabâbet ber-küngüre-i
kâḥ-ı icâbet-endâzed ḥüsn-i i'tizâr-ı te'ḥîr-i tahrîr birle ve lütf-i isti'fâ-i ḳuşûr-ı
°ibârât u ta'birle inhâ olunduḳdan soñra zamîr-i münîr-i âyîne-nazîrûñüzdeki
âyîne-i şuver-i zamâyir ve mücellâ-yı cemâl-i serâyirdür. °Arz-ı ḥaḳîri oldur ki
eger ġâyet-i iltifât u mürüvvet muḳtezâsınca ve nihâyet-i i'tibâr u fütüvvet
mübteġâsınca istifsâr-ı aḳvâl ve istihbâr-ı mâ-fi'l-bâl olunursa Beyt

Ez-an taraf ne-peziîred kemâl-i tu noḳşân

Ve zîn taraf şeref-i rûzgâr-ı mâ bâşed

bi-ḥamdillâhi ve'l-minne bi-yümni himmetikümü'l-°aliyye cemî°-i etrâb u ensâb
ve cümle-i eşbâb u eşḥâb-ı şahn-ı şihhatde ḥayr du'âñuza mülâzemetde biline ve
ḥâl-i faḳîr nîm-i cân el'an kemâ kân yevmen °alilün ve yevmen şaḥîḥun hemân
°alâ sebîli'l-kinâyeti ve't-taşrîḥ ya°ni bi'l-cehri ve'l-izmâr fi'l-leyli ve'n-nehâr
zîkr-i cemîlûñüz ve senâ-yı cezîlûñüze meşġûl-i mülâḥaza oluna. Beyt

Be-sûy-i sidre zi-men mürġ-ı tâ°atî ne-pered

Ki ruḳ°a-i ne-bered ez-du°at der-minḳâr

78a

Ammâ olki beyân-ı şöd â'id-i menâzil-i iştîyâḳ ve tîbyân-ı mekâ'id-i merâḥil-i
iftirâḳdür. Ḳadem-i ḳalem-i °âlem-i nürda ol ḳudret-i mesdûd ve ol ḳuvvet-i
meḳḳûddur ki anuñ feyfâsı fenâsında °alâ tarîḳı'l-istîfâ seyrân eyleye ve perr ü
bâl-i mürġ-ı bâl-i âsmân-pervâzda şol tâḳat meşdûd ve şol tâ°at ma°ḳûddur ki
anuñ fezâsı hevâsında ḫayarân ḳıla. Nazm

Berḳ-i ḥayret çü yaḳîn mî-cehed ez-mümkün-i ġayb

Tu be-ġuramâ ki men-i sûhte ḥürmen çî konem

Mededî ger be-çerâġem ne-koned âteş-i tûr

Çâre-i tîre-şeb-i vâdî-yi eyemen çî konem

Çün sevk-i şevk u ğarâm ve tefennün-i teħannün ü edvâm bu ħuşuşda ne nuşûş-ı kelâmla sa'y u ihtimâm müyesserdür ve ne nîrû-yı isti'âre vü îhâmla mutaşavverdür. Bes taţvîl-i merâmıla bî-fâ'ide taşdı^c ve ħaber-i kırtâsı bilâ-â'ide tażyî^c ne bî-müfiddür hemân fi-küllî ħînin ve ân. Beyt

Zi-beher dîden rûy-ı tu dîde mî-ĥ^vâhem
Ve ger ne-dîde ne-yâyed hiç kâr merâ

Eger ne der-reh-i aşk tu şarf gerded cân çî ħâşıl âyed ez-în cân-ı bî-ķarâr merâ hemîn mûntehâ-yı me'mûl ve aķşâ-yı mes'ûl oldur ki an-ķarîb şeref-i mûlâķât fi-eymeni's-sâât alâ îhsâni'l-ĥâlât müyesser ola. Bi-rabbi'l-ûlâ rabbi zeyyin şudûra ümniyyeti bi-ķalâyidi'l-icâbeti ve'l-ķabûl ve şerrif ĥâmmete himmetî bi-îmâmeti'l-vüşûli ile'l-me'mûl allâhümme yessir recâ'î ve evsılñî ilâ menâ'î inneke alâ mâ-yeşâ'ü ķadîr ve bi'l-icâbeti cedîr. Beyt

Her ki-râ iķbâl-i mâderzâd rehber mî-şevved
Himmet ender herçi mî-bended müyesser mî-şevved

Vaķtâ kim mektûb-ı meveddet-i meşĥûb bu maķâma irdi ve ĥâtır-ı fâtır-ı maĥlûb bu bâbda daĥî ne itizâr u iftikâr arz itsem dirdi. Nâ-gâĥ bir deste tavâmîr-i felek menâşîr-i mekâtib-i şerîfeñûze ecniha-i melâ'ik-i arâ'ik gibi biri birine beste vü peyveste ve ifdân-ı każâ vü ķader ve ķâ'idân-ı meserret-siyer elinden bu müştâķ-ı dil-ĥaste ve niyâzmend-i şikeste vâşıl oldu. Olki maĥşûş bu faķîre yazılmışdı. Tomâr-ı ğonca-girdârı gül gibi mânend-i nûr ve mişâl-i ķehre-i ĥûr envâ^c-i zînet-i ĩbârâtla ve eşnâf-ı zîver-i isti'ârâtla zuhûr idüp bu ĥâtır-ı fâtıra ki rûz-ı pür-fütûr ve şeb-i deycûr gibi girifte idi. Güşâyîş-i salvet ü sürûr ve fütûĥ-ı ferĥat u ĥubûr âtâ eyledi. Beyt

Dil refte bûd ve cân şöde minnet-i Ĥudâ-râ
Ki ân dil be-sîne âmed ve ân cân be-ten resîd

Mazmûn-ı meymûnunda ğâĥ ol diyârũñ hevâsında.

78b

ve gâh melâz u melcâsından şikâyet ve gâh keşret-i ğalâtuñ kesâdı bâ^cis-i kıllet olduğundan hikâyet kılınmış. Nakd-i vücûd u hayât ki sermâye-i kâ'inâtdur hemân râyicü'l-evkât olup evkât-ı rûzgârdan ve mükâfât-ı çarh-ı ğaddârdan dâ'imâ me'mûl-ı mahzûz ve elîf-ı sübhânî ve a^câf-ı rahmânîden her zamanda mahzûz ola. Beyt

Vücûduke fi-nâ ni^cmetullâhi beynenâ
Ve nahnü bi-evfâ şükrihâ nestedîmühâ

Rabbi kemâ ce^calte senâbile ^cavâyidi keremihi evfere min en yukâse bi-şuvâ^ci'l-bedri ve'ş-şems ic^cal müddete tûli beğâ'ihî ekşere min en yu^cadde bi-zirâ^ci'l-yevmi ve'l-ems ve şol tuhm u şeref ü sa^câdet ki aşl-ı zürû^c-ı kadr-i siyâdetdür. Hemîn mezra^ca-i zât-ı felek-simâtuñuzda kâşte ve ifâzat-ı mevhibet-i *vallâhü yüzâ'ifü limen yeşâ'* birle efrâşte olup *ke-meşeli habbetin enbetet seb'a senâbile fi-küllî sünbületin mi'etü habbe* her zamanda müsmiri netâyic-i aqdâr-ı bî-behâ ve münteci leğâ'if-i eşmâr-ı pür-şafâ ola. Beyt

Tohm-i lütf-i tu ki şöd kâşte ender-dil-i tu
Hürmen-i çarh bûd şad yek ez-hâşıl-ı tu

Allâhümme^cal şemerati şecerati tevfiķihi ve şecereti şemerati tahķiķihi dâyime'n-neşvi ve'n-nemâ hattâ yukâlû *aşluhâ şâbitün ve fer^cuhâ fi's-semâ'* bâķi ahvâlümüzden isti^clâm olunursa işbu şevvâl-i mübâreküñ evâhîrinde ferzend-i erşed Derviş Muhammed bendeñüz bir müddet mülâzemet-i âstâne-i ^cilm ü ma^crifet ve muvâneset-i âşiyâne-i ğurbet ü kürbet itmekiçün ve meksebet-i ticâret-i tevekkül ü taħammül bedelü'l-ba^cz mine'l-kül ricâsına ve tebdîl-i ahlâķ u ahvâl ve taşşil-i ^cilm ü kemâl istid^câsına mahmiyye-i Kostañtiniyye şavbına irsâl olundu. Ümîddür ki hayr du^câñuz refiķ ve rehber-i tevfiķ ola ittifâķ hemân leyle-i irtihâl ve sâ^cat-i intikâlde hazret-i hudâvendigâr ve şâhib-ķırân-ı rûzgâr e^cazzallâhü enşârahü tarafından bu fakîr-i haķîre ihsân on biñ nakid aķce ve Kâdri Efendi Hazretleri e^clallâhü te^câlâ aqdârahü in^câm itdükleri bir yezdi kıtnî ve bir

ķandehârî dil-bendũn ķudũmiyle nevâziş-i hâţır-ı fâtır ķılındı. Tâ båd ķũnũn båd pes şũkr-i niĉmet muķtezâsınca meblaĝ-ı mezkũruũn nışfı deyn iĉũn efrâz olunup bâķî beyne'l-evlâd ve'l-aĥbâb ve ĥavâyic-i mũhimmâta taķsım-i ĝuremâ ũzre ķısmet olundı. Beyt

Âftâb ender-bedaĥşân laĉl sâzed seng-râ
Cũz be-ĥâmũşî ĉi ĝũyed seng şũkr-i âftâb

Hemvâre ân zât-ı melekiyyũ'ş-şifât ve felekiyyi's-simât-râ murâdât-ı

79a

dũnyevî vũ uĥrevî muĥaşşal båd bi-ĥũrmeti'ş-şahbi ve'l-evlâd. Beyt

Ez-her kerâne tır-i duĉâ kerde-em ĝũşâd
Şâyed ez-ĩn meyâ ne yekî kârger şevved

71. Vezîr-i şânî Ayaz Paşa ĥazretleri kitâb-ı Vâmıķ u ĉAzrâ iĉũn ĝõnderdikleri mektũbuũn cevâbıdur

El-ĥamdũlillâhillezî enzele ĉalâ ĉabdihi'l-kitâb ve'ş-şalevâtũ ĉalâ râsũlihillezî tekelleme bi-faşli'l-ĥıţâb âmed be-sũy-ı bende-i meĥcũr u mũstehâm mũrgî zî-bũrc-i âşaf-ı cem ķader-nâme nâm ĉaķleş ĥıţâb-ı gerd ki yâ eymene'l-ĥadıs rũĥeş laķab-ı nihâd ki yâ aĥsene'l-ķelâm ĥıţâb-ı feşâĥat-cenâb ve kitâb-ı belâĝat-nişâb ki ĉehre-i ĝũşâ-yı ĉarũs-ı *innî ũlķıye ileyye kitâbũn ķerĩm*'dũr ve perde-zidâ-yı cemâl-i kemâl *tecrĩ bi-emrihi ruĥâ'en ĥaysũ eşâb*'dur funũn-ı letâ'if-i ĉibârâtle ve şũcũn-ı şerâ'if-i istiĉârâtle meşĥũn olup bârân-ı rahmet-i sũbhânî ve nĩsân-ı mevhibet-i rahmânî-mişâl ve âsmân-ı ferr u celâl-şavbından bu ĥâksâr-ı båd-peymâye ve faķır-i bĩ-miķdâr u âşũfte-râye irũp merzaĉ-ı recâ'-ı sine-i ĉaţşânî'l-fu'âdını tâze vũ ter ķıldı ve ĥıţta-i dil-i muĥteriķu'l-ekbâdını mũnevver ũ mũzehher eyledi. Rubâĉĩ

Reşĥ-i ķalem-i tu ĉeşme-i âb-ı beķâst
Ve enfâs-ı ĥũş-ı tu nefĥa-i bâĝ-ı vefâst
İn nefĥa vũ reşĥa-râ zi-men bâz megĩr
Zĩrâ ki dilem zinde be-ĩn âb u hevâst

Pes hezârân ta^czîm ü tebcîl ve tekrîm ü tehlîl birle taqdîm-i taq̄bîl idüp tomâr-ı
ğonca-girdâr-ı sa^câdet-şî^cârı nesâ'im-i lütf u iqbâl u iclâl ve levâ'ih-i mihr u niyâz
u ibtihâl birle feth olunup reyhân-ı ha^ctt-ı âbdârından meşâmm-ı dil ü cân mu^cat^tar
kılındı ve gülistân-ı hurûf-ı tâbdârından riyâz-ı sîne vü cân mu^canber oldı. Rubâ^c

Nûr ez-revzen-i iqbâl der-üftâd merâ
Ki ez-o hâne-i cân şöd tarab-âbâd merâ
Zulmet-âbâd-ı dilem geşt çünân nûrânî
Mihr u meh Lâmi^ciyâ cümle şöd ez-yâd merâ

Mazmûn-ı meymûn-ı sa^câdet-füzûnunda ve meknûn-ı hümâyûn-ı inâyet-
nümûnunda bende-nüvâzlıklar ve gam-perdâzlıklar olup bu ha^ckirûn
nazmiyyâtından rây-ı cihân-ârâ Kitâb-ı Vâmîk u ^cAzrâ murâd idinmiş ve
meşhûr-ı rûzgâr kışsa-i semek-i ^cayyâr ma^cşûd olduğı a^clâm buyrulup şeref-i

79b

hidmetle kümûn-ı ferâgat-i küşe-nişînlerine ve künc-i kanâ^cat-ı ^cuzlet-güzînlerine
ih^csân-ı kâdr u zuhûr ve in^câm-ı fa^czl u sürûr kılınmış belî Beyt

Tevâzu^c zi-kerd ân firâz ân nîkûst
Gedâ ger tevâzu^c koned hûy-ı üst

Pes bülbül-i cân şâdî-künân böyle terennüm itdi ve tûfî-i cenân-ı pür-zenân bu
yüzden tekellüm eyledi ki Nazm

Âb-ı hayvânî ki İskender be-târîkî ne-yâft
Der-sevâd-ı ha^ctt-ı ân mektûb-i muzmer yâftem
Zi-iştîyâk-ı lafz-ı gevherbâreş ân tomâr-râ
Gâh der-dil gâh bâ-leb gâh ber-ser yâftem

Felâ-büd imtişâlen li-emrikümü'l-^câlî ve in^cqiyâden el-hükümü'l-ğâlî sa^cyen ^calâ
ilhâmi lâ-meşyen ^cale'l-iqdâm ol hidmetde iqdâm-ı tâm ve ihtimâm-ı tamâm
olundu lâkin çün tâli^c müsâ'id ve baht kavî-yi sâ'id degül idi. Hemîn bu
ha^ckirûnüzde olduğ kadar ha^cttla nüsha-i Vâmîk u ^cAzrâ bulundu. Egerçi kim
hidmet-i mekremet-nişâbuñuza varup çehre-i ^cubûdiyyet sürmege lâyıq degül idi.

Meclis-i mahmidet-me'âbînuza cebhe-i hizmet urmağa münâsib görölmedi ammâ lâ-yütrekü küllühü lâ-yütrekü küllühü mûcibiyle °amel olup işbu vech-i muhakkarla şibh-i girdâr-nizâm silsile-i gevher-i tâbdârda bulunup felâ-açal huddâm-ı kirâm ve °ubbâd-ı şeref-nihâduñuzdan ba°zı istinsâh itmege kâbil ve istihrâc eylemege mütehammil olmak ümîdine envâc-ı i°tizâr u inkisâr ve esnâf-ı iftikâr u ihtikârla hâk-i pâ-yi şeref-fezâya ve sütte-i seniyye-i siyâdet-likâyâ °arza kılındı. Beyt

Çi gûne ser zi-hacâlet ber-âverem be-dert
Ki hizmetî be-sezâ ber-ne-yâmed ez-destem

El-hak kıssa-i mestûre ve nüsha-i mesfûre nev-bâve olmağın bu rûzgâr-ı köhne-fürûşda henüz kem-yâbdur ve nâzım-ı ma°yübî gibi vefret-i kuşûrından rûz u şeb sâhibü'l-ihticâbdur. Beyt

Men der-şaf-ı forsân-ı feşâhat çi konem
Tâ tîg-ı zebân keşiden âyed hevesem

Fe-°aynü'r-rızâ min külli °aybin kelîletün muqtezâsınca °uyûbı zeyl-i °afv u ihsânla mestûr olup sâhibi gibi nazardan dür ve şeref-i kurbetden mehcûr olmaya şân-ı keremden ba°id olmaya. Beyt

Be-kon mu°amele vîn dil-i şikeste be-her
Ki bâ-şikestegî er-zed be-şad hezâr dürüst

ve ol kitâbuñ kıymeti her ne ise işâret oluna diyu buyrulmuş. Sübhânallâh re'y-i cihân-

80a

ârâñuza ki müşîr-i zamîr-i münîr-i esrâr-ı taqdîrdür ve müsîr-i mesâlik-i memâlik-i netâyic-i tedbîrdür. Pûşide olmaya ki fuqarâ du°âcılaruñ yanında her ne kim buluna sâhibi gibi bî-kıymetdür hemîn anuñ kıymeti kabûl-i hazret-i sâhib-i himmetdür. Beyt

Hâki ki na°lîn-i tu sût ez-dîde dârem dü setr
Ez-mâye ârî dü setr dârend merdum-ı sût-râ

Lâkin bâb-ı sa'âdet-me'âbuñuzdan ve 'atebe-i siyâdet-intisâbuñuzdan küstâhâne şevkdür tazarru^c olunur ki ânda âstâne-i sa'âdet-âşiyâne ve bârgâh-ı gerdûn-penâh ve hürşîd-nişânede kaçdı^c asker efendiler zîde iqbâlühümâ mülâzemet eyler. Erbâb-ı 'ilm ü dirâset zümresinden ve eşhâb-ı fehm ü kiyâset fırkasından zâtında kâbil-i terbiyet ve müsteħakk-ı 'inâyet ü himmet mülâhaza olunur bir bende-zâdeñüz ve bî-kes ü üftâdeñüz düşmişdür. Eger ânuñ huşûşında şemme-i ri'âyet ve zerre-i himâyet ihsân ola. Şekk yokdur ki vüfûr-ı cemîl-i du'â-yı fuğarâya ve mezîd-i senâ-yı cezîl-i zu'afâya sebep olup riyaseteyn-i dünyâ vü âhîretüñüzüñ ve tereffu'ât-ı hazret-i ber-mekremetüñüzüñ huşûline sebep-i kavî olur. Beyt

Ez-lütf-i tu be-kudâm zerre-peyvest demî

Kân zerre bih ez-hezâr hürşîd ne-şöd

Ve ol ki kıssa-i semek der-şehr-i Burûsa'da bî-hadd u pâyân bahrîlikler olunup cüst u cüya ve tek ü püya hiç takşîr olunmadı. Her mecma^c u menba^a yüz uruldu ve semekden simâke dek görüldi. Lâkin ol deryâ-yı berr u nevâl ve menba^c-ı lütf u iqbâl sâhiline îşâl itmege kâbil bir nüsha bulundu. Ba'zı birkaç pâre ebter ü sakîm nüsha ele girüp hâk-i pây-i murâd-bahşe şad âzerm ve hezâr şerm birle gönderildi. Ammâ dâru's-salţanata maħmiyye-i Kostantîniyye'de lâ-zâlet ma'cûreten bi-âşârı's-salţanati'l-'aliyyete mütevellî Hamîd Çelebi bendeñüzde bi-tamâmîhi mükemmel bir nüsha istimâc olunur. Zâhir budur ki biñ cânla 'arz-ı hidmeti minnet ve müntehâ-yı ümniyyet bilür. Nazm

Tâ bûd püyende bâd ve tâ bûd pâyende hâk

Tâ bûd sâzende âb ve tâ bûd süzende tîn

Bâd-ı gerdûnet gûlâm ve bâd-ı yezdânet mu'în

Bâd-ı iqbâlet müdâm ve bâd-ı eyyâmet be-kâm

bi-hürmeti Muhammedi'l-emîn.

80b

72. Yine müderris Rûşenî-zâde hidmetlerine ki isimleri

Ni'metullâhdur gönderilen cevâb-nâmedür

Şol ed'ıye-i bâhire-i bî-had ki mazmûn-ı meymûn-ı ihlâş-nişâbı vücûd-ı âftâb-ı âlem-tâb gibi muhakkağdur ve ol esniye-i zâhire-i lâ-yu'ad ki fehvâ-yı bî-hemtâ-yı ihtisâş-me'âbı şuhûd-ı âsmân-ı kavıyyü'l-erkân gibi muşaddağdur. İblâğ-ı hidmet-i münîf ve ihdâ-i meclis-i laţîf kılınduğdan sonra ma'rûz-ı zamîr-i münîr-i âyîne-nazîr oldur ki mektûb-ı meserret-maşhûb ve ruç'a-i belâğat-ı üslûbuñuz vârid olup evvelen funûn-ı 'ibârât-ı pür-nekâtından ve şücûn-ı isti'ârât-ı hoş-tibyânından cân-ı müştâka selvet ü şafâ ve cenân-ı şâhib-i celvet ü celâ hâşıl olup aytdı ki Beyt

Be-dîn letâfet hûbî kesî ne-yâr âyed
Be-hullehâ-yı 'ibâret 'arûs-ı ma'nâ-râ

ve şâniyen aḥbâr-ı şıḥat-i selâmetiñüzden ve âşâr-ı nehmet ü istikâmetiñüzden ki gâyet-i ümniyyet-i fu'âd ve nihâyet-i maḫşûd u murâd idi. Sürûr-ı tâze ve ḥubûr-ı bî-endâze gelüp bülbül-i bâl-i hoş-hâl olup böyle terennüm itdi ki Beyt

Vücûdüke fi-nâ ni'emetullâhi beynenâ
Ve nahnü bi-evfâ şükrihâ nestedîmühâ

ve tûḫî-yi cenân bu yüzden ferḥân hâşıl idüp şöyle tekellüm eyledi ki Beyt

Şafâlar virdi bu aḥbâr irişüp cân-ı âgâha
Gel ey dil rûz u şeb şükr it deründen ni'emetullâha

müddet-i medîd ve 'ahd-i ba'îd idi ki dâde-i remed-dâde nergisvâr yollara dikilüp bu intizâriyle ḫalmışdı ve dil-i elem-i keşîde-âb girdâr-ı ḫâke yüz urup işbu arzuyla cânâ gelmişdi. Bi-ḫamdillâh ve'l-minne Beyt

Şüküfte şod gül-i ferḥad be-bûstân ümîd
Nişest bâz meserret be-âşiyân ümîd

Ammâ ta'dâd-ı i'dâd-ı 'idâd-ı vidâdda ol ḫab'ı naḫḫâd ve zihn-i vaḫḫâddan bu yüzden beyân u işhâd 'alâ rû'si'l-eşhâd-ı gâyetde ib'âd olundu ya'ni buyrulmuş ki çölmek ḫesâbında erḫâm-ı ḫisâb-ı eşvâḫ ve ḫikâyet-i siyâḫat-iştiyâḫ mertebe-i

âhâd u ʿaşerâtdan biñ meretebe mütecâvizdür. Bes şöyle fehm olundı ki olki muhabbet-i muhakkaqkadur ve meveddet-i muşaddakadur birkaçı maʿdûddur bâkîsi çölmek hisâbınca maʿkûddur. Bî-aşl u bünyâd ve bî-sedâd u reşâddur. El-hüknullâhi'l-ʿaliyyi'l-kebîr ve ileyhi'l-merciʿ ve'l-maşîr Beyt

Ânçi o riht be-peymâne-i mâ nûşîdîm
Eger ez-hamr-i behîşt ü ger bâde-i mest

81a

Şimdi çölmek aşın yimezsiz böyle demek ve bu kelâm-ı bî-nemek neden geldi. Halk-ı ʿalem hod çölmekcidür her yakadan kulb dağar ve âteş ziyâde olıcağ çölmegin yağar. Egerçi kim bu kadar âteşden kıdr târ daşup dökülmek dürüst degüldi. Hâkîkatde çölmek çölmege dahlûñ bâʿis-i kem-ğavşala olmağdan gelür ve kıdrûñ cûş u hurûşı derûnî âteş-i şevkle pür-zelzele olmağdan gelür. Beyt

Goftem ki süz-ı âteş-i dil kem-şevd be-eşk
Ân süz kem ne-geşt ez-ânem be-ter be-suht

Feyyâz-ı kâdir celle ʿani'ş-şibîh ve'n-nazîr yanîñuzda kâdrümüz iclâmını bu yüzden tağdîr itmiş. Beyt

Hayâl-i ğavşala-i baħr mî-puzem heyhât
Çehâst der-dil in katre muhâl endiş

Lâkin mağbah-ı ihsânüñuzdan telh u şîrîn her ne kim vârid u ʿâ'id oldı hûb u hûş ve mağbûb u dil-keşdür. Beyt

Her demeş bâ-men dil-i sülhte lütf-i digerest
În gedâ bîn ki çi şâyeste-i inʿâm üftâd

Şöyle degüldür ki niʿmetullâhuñ kâdrini bilmeyevüz ve ğuzur-ı ziyâfet-i hâneñüzde küfrâni'n-niʿam olavüz. Beyt

Ber-çeng-i tenem rişte-i cân tâ bâkîst
Kavl-i dil-i men terâne-i müştâkîst

ve'l-hâşıl 'alâ kıdrî kâdrî dimezüz. Mâ-hazar vaqti hoş görüp ni'met-i ferd için gam yimezüz. Bu kadar vardır ki lâ-tü'zû câreküm bi-buhâri'l-kıdrî hadîşinden gaflet olunmuş. Hâliyen germiyet-i belâgatdan bî-bâkâne şavlet olunmuş her ne geldi hoş geldi. Mısrâc

Her ki ân Hüsrev koned Şîrîn koned

Biz kendümüzi ehl-i isti'dâda çölmek sühtesi hısâbında bilürüz. Fî-nefsi'l-emr çölmek gibi rû-siyâhlugumuzu 'arza kılluruz ve i'clâm-ı a'clâm-ı şevk ü garâmda ki takrîr-i elsen ve tahtîr-i aqlâmdan hâricdür. Bu deñlü cûş-ı sine birle beyân idebilürüz ki Beyt

Câyî ki şevk-i dest tegallüb koned dırâz

Çi câyî kilik belki hured der-hısâb nîst

ve yine buyrulmuş ki hâliyen Burûsa kapluca vü yaylaqlar medhi ki dimişsüzdür bu cânibe nüshası hâmil-i varaqa-i bendegî birle irsâl oluna ve sâbıkda dinilen deryâ-yı ebrâr-ı mîr-i hasra nazîreñüz Haydar Beg'de kaldı. Böylece gönderile ve İbrî Beg dirler bu yirde bir şâhib-i devlet ve ehl-i ma'rifet vardır. Gâyibâne gâyetde muhlisüñuzdur mü'ellefâtuñuzdan kemâl derecede mahzûzdur.

81b

Lütf idüp anlara dahî bir yâdgâr ihsân oluna. Devletleri dâyim ve sa'âdetleri kâyim ola. Mısrâc

Her 'ayb ki sultân be-pesended hünereş

Beyt

Nazar kerden be-dervîşân münâfi-yi bözörgî nîst

Süleymân bâ-çünîn haşmet nazarhâ dâşt bâ-müreş

İnne hüsne'z-zanni li-ehîhi min îmâni'l-mer'i hemân hikâyet-i tâvus ve rivâyet-i kaqnûsdur. Hâlâyık bunuñ nağme vü elhânından zâr u hayrân ve anuñ naqş u nigârında giriftâr u ser-gerdân bu kendü dem-i âteşininden süzân ve ol biri hacâlet-i pâ-yi zişteninden pür-efgân

Beyt

Ez-bes ki dest mî-guzem ve âh mî-keşem

Âteş-zedem çü gül be-ten-i laht laht-i hîş

Nola ellerden iltifât-ı emîrâne ve bu tarafından hedâyâ-yı fakîrâne inne'l-hedâyâ
‘alâ miqdâri mühdîhâ pes ol işâret beşâret bilindi ve emrûnüze imtisâl kılındı.

Lâkin Beyt

Kemân-ı ebrû-yi cânân ne-mî-peçed ser ez-hâfız

Ve lîkin hânde mî-âyed be-dîn bâzû-yi bî-zûreş

Felâ-büd Burûsa’nuñ maķâmât-ı şerîfesi ta‘rîfi ‘alâ tarîkı’l-meşnevî yedi yüz
beyte karîb olmuşdı. Mü’ellifinüñ hatt-ı saķîmi ile ve zeylinde dört ğazel birle
hîdmete gönderildi ve deryâ-yı ebrâra sâbıķan olan nazîre-şekl ve Türkî tîĝ-redîf
kaşîde ki bu def‘a hâzret-i şâhib-kırân için namzed olmuşdı ve birkaç Türkîce
ĝazel-i haķîrâne böylece irsâl olundu. Mışra^c

Be-şarĝ-ı ânki ne-nümâyî be-kej teb‘ân-ı dil-i küreş

Ĝülüşdüklarine incinmezüz zîrâ merşîye degüldür ki ağlaşalar ve tahtiyelerinden
rencîde olmazuz. Zîrâ Kur‘ân u hadîş degüldür ki daħl ü ta‘arruz itmeyeler Beyt

Hâhî ki saht u süst-i cihân ber-tu ne-güzered

Be-güzere zi-‘ahd-i süst sohenhâ-yı saht-i hîş

Ümîd-i vâsıķ oldur ki ol şehr-engîz manzûr-ı lütf-âmîz olduķdan sonra mezbûr
İbrî Beg hîdmetlerine virile. Anlara haķîrâne hediyemiz ola ve sâ‘ir kaşâ‘id ü
ĝazeliyât hîdmet-i münîfde ķala ki el-me‘mûru ma‘zûrun. Nazm

Ger zi-dest-i tu âb-ru yâbed

Heme ‘aybeş şeved pesendîde

Ver ne bâ-âb bâyed o-râ şüst

Tâ şeved şâf u sâde çün dîde

ve mektûb-ı meserret-fezâñuzla bir miqdâr kebere turşısı gönderilmiş çün müft idi. Şekerden ahlâ bilindi çün dostdan geldi ehlen ve sehlen dinildi ammâ kebere lafzınıñ °ünvânından ve turşı

82a

°ibâretinüñ beyânından lâ-ıyerete ille'l-fa'lü bi'l-esmâ' hadîsi mübteğâsınca °aceb îhâm u i°lâm göründi. Bes muqâbelede bu deñlü bî-meze kelimâtumuz ve bî-halâvet nikâtumuz ümîddür ki ma°zûr tutula. Beyt

Merâ ber-nidâ vü °aşq ân fuzûl-i °ayb koned

Ki i°tirâz ber-esrâr-ı °ilm-i ğayb koned

Kilid-i genc-i sa°âdet qabûl-i ehl-i dilest

Mebâd-ı kes ki derîn-nükte şek ü rayb koned

Hemân şeref-i kâmrânî her zaman câvidânî bâd.

73. Rum İli kağı-°askeri Muhyi'd-dîn Efendi'ye yazılan °ubûdiyyet-nâmedür

Ol âstâne-i sa°âdet-âşiyâne ve ol südde-i siyâdet-nişâne mezîd-i îhlâş ve kemâl-i ihtîşâşla yüz urup °ubûdiyyet du°âların tecdîd ve hîdmet şenâların temhîd itmekden soñra ma°rûz-ı zamîr-i münîr-i hürşîd-nazîr oldur ki bu zerre-i hâksârıñ ve bende-i bî-miqdârıñ °atebe-i şeref-nişâbuñuza kadîmü'l-eyyâmdan vücûhla intisâbı gün gibi rûşen ve beyne'l-halâyık mu°ayyen olduğı zebân-ı qalemle tahrîrden ve qalem-i zebânla taqrîrden müstagnîdür bes bu bâbda beyân-perdâzlık ve füsûn-sâzlık hemân süm°a vü riyâyâ ve da°vâ-yı nâ-revâyâ râci°dür. Nazm

°Aql pîr ve baht ber-nâ-melcâ'-i hod sâhtend

Hâzret-i °âliyet kân pîr ü civân-râ mültecâst

Geh çü selmânem be-hîdmet ki çü hassânem be-medh

Dürûret kân muhyî-i ahkâm-ı şer°-i Muştafâst

Cân-ı niyâzmend ü haste-bâlûñ ve dil-i müstmend ü perîşân-ahvâlûñ her zamanda muntehâ-yı ümniyyeti ve mübteğâ-yı niyyeti bu idi ki iktisâb-ı sa°âdet ve iktibâs-ı siyâdet için tavâf-ı haram-ı bâb-ı mekremet-me'âbuñuza îhrâm-ı ihtirâmla varup

cevâhir-i zevâhir-i seng-rîze-i şafâ-tıynetine çehreler süre ve ziyâret-i harîm-i cenâb-ı maħmidet-me'âbuñuza hezâr şevķ u ğarâmla irüp hâk-i pâk-i türbe-i kimyâ-hâşiyetine bûseler ura. Ammâ çün bî-irâdet-i haķ ve bî-sevķ-i fi'âl-i muṭlaķ bir zerreye cünbüş müyesser ve bir kaṭreye reviş muķadder degüldür. El-‘abdü yüdebbiru vallâhü yuķaddiru. Bes leyl ü nehâr ‘avâ’iķ-i rûzgâr ve bevâ’iķ-i çarḥ-ı bî-ķarâr u miḥnet-medâr erbâb-ı inkisâruñ ve eşḫâb-ı iftikâruñ hilâf-ı murâdı üzerine dâ’ir ve naķz-ı fu’âdı üstüne sâ’ir olup bu faķır-i du‘â-güy u ‘uzlet-güzîni ve haķır-i hevâ-cüy u miḥnet-ķarfîni ümîd-i le‘alle vü ‘asâ ve ḫayâl-i eyne vü metâ‘ birle ķurb-ı devletden dūr

82b

ve ol vaşl-ı ‘izzetden mehcür itdi. Nazm

Her ki-râ baht müsâ‘id bûd u devlet yâr
 Âbdâl-ı dehr muzaffer şevd ender-heme kâr
 Tîr-i fikret çü der-âyed be-kemân-ı taķdîr
 Der-mecâri-yi ğaraż ğarķ koned tâ sūfâr

Hâliyen hücûm-i a‘raż bir mertebeye varmışdur ki her ânda müterassıd-ı fevt ve müterakķıb-ı mevt olup ğâh böyle direm ki Beyt

Çend rûzî ber-der-i yârem iķâmet arzûst
 Ey ecel sür‘at me-kon vey ‘ömr müsta‘cil me-bâş

ğâh ḫamiyyet ü ğayret ve himmet ü ḫayretle bunı oķurum, Beyt

Çün şabâ üftân u ḫîzân mî-revem der-küy-ı û
 Ez-refiķân reh-i istimdâd-ı himmet mî-konem

Hemîn hâk-i pâ-yi şeref-fezâñuzdan mutazarra‘ ve ğâyet-i mütevaķķa‘ oldur ki ‘âdet-i şân-ı kerîm ve re’fet-i fażl-ı kağım ḫükmünce ğubâr-ı dergâh-ı felek-iştibâhuñuz ve ḫâksâr-ı bârgâh-ı ḫurşîd-penâhuñuz nûr-ı dîdem ‘Abdullâh bendeñuze kûşe-i nazâr-ı ‘inâyetle iltifât dirîĝ buyrulmayup bu çâker-i kemter ü ḫayret-mazḫar ṫarafına ber-murâd sevķı emrinde himmet ü re’fet iḫsân oluna.

Nazm

Emrûke li-ennî  araftûke nâsiyen
 Li- aqqın li-ennî eradt  te  zıyen
 Velâkin ra'eyt  seyfen min  ahdi sellet h 
 İle'n-nehri muhtâcen ve in-kâne mâziyen

 m dd r ki bu bende-i dil- asten n ve kem ne-i Őikesten n âhir vaqtinde
  zerinde bulunup dehen-i b zm ndesine bir iki katre  b ya ten-i efs rdesine bir
 avu  t r b ilk  eyleye. T  c n-ı melh f  asretle gitmeye ve dil-i meŐ f te'evv h
 itmeye. MıŐra 

Der- azret-i ker m temenn   i  acetest

Bu huŐ Ő i n hu  r-ı mev uru's-s r ru uzda ve cen b-ı f yiz 'n-n ru uzda ne
 denile ki d 'ire-i edebden b r n sefeh   k st hlı a merm m olmaya. İne min
   d ti's-s d t s d t 'l-  d t el- aqq bu kadar neşr-i raqamla c r'ete b 'is ve neşr-i
 kalemle i d ma m riŐ l tf-i  amu uz ve baş-ı t mmu uzdan  ayri işbu  avf u
  aŐyet ve bu  ayret   dehŐetd r ki ehl-i hikmet   bey n ve kavm-i tecribet  
  irf n buyurmuşlardur. Beyt

Sem m-ı hicr koned ravza-i meveddet-i huşk
 Eger ne v sıta-i reşha-i kalem b Őed

B k  an cen b-ı   li m tev li merci -i e  li ve mecmu -ı me  li b d.

74. Fez 'i'l-me' b İŐh k  elebi  idmetlerine Sem niye
 Medresesi virild kde g nderilen tehniyet-n med r

83a

H ve'l-cen b llez  yestehıkk  en yekt be aql m 'l- hd bı n  te
 tab hi'l-feyy z bi-mid di sev di'l- uy ni  al  Őaf yihi'l-bey z ce alall h  Őuvere
 mur d tihi meŐ deten fi-mer tibi'l- f k bi-  rmeti semiyiyi'n-nebiyyi'l-
 mufazzali'l-m kerrem İŐh k f n n-ı da'v t-ı Őafiy t-ı v cibet 'l-ic bete ve

şücûn-ı tahıyyât-ı tayyibât-ı benıyyetü'l-ışâbete ki müfredât-ı terâkîbi ve mürekkebât-ı esâlîbi hîta-i evzâc-ı şahsî vü nev'înüñ ve hıttâ-i 'aqlî vü vaz'înüñ hıyâta vü ihâtasından 'âlîdür. Kemâl-i ihlâş ve mezîd-i ihtisâsla iblâğ-ı mevķûf-ı münîf ve ihdâ-i meclis-i şerîf kılındıķdan sonra zamîr-i münîr-i hurşîd-tenvîrünüze ki âyîne-i şuver-i haķâyıķ-ı ma'ârif ve uşurlâb-ı ahkâm-ı deķâyıķ-ı le'âyıfdür. İ'clâm-ı haķîr-i hâksârî ve i'clân-ı faķîr-i ğam-ġüsârî oldur ki eger şân-ı kerîm-i fazîlet-me'âb ve lütf-i 'amîm-i mahmidet-nisâbuñuz muķtezâsınca bu dâcî-i devlet-h^vâh ve muhliş-i bî-iştibâh tarafından istihbâr-ı ahvâl ve istifsâr-ı mâfi'l-bâl buyrulursa 'ilm-i şerîfe mahfi olmaya ki olkim ni'âķ-ı sevâbıķ-ı 'uhûddur ve ribâķ-ı levâhıķ-ı 'uķûddur. Meyân-ı cân ve gerden-i cenânda bir resme ma'ķûd u meşdüddur ki inķıtâc-ı fevâsıl-ı devrânla munķatıc ve ne inhilâc-ı mefâsıl-ı zamânla münhalıc olur. Beyt

În ân esâs nîst ki gird ü halel-pezîr
Lev dükketi'l-cibâlû ve lev büsseti's-semâ

Belki zamânen fe-zamânen mütezâyid ve ânen fe-ânen müte'ekkid olmaķdadur.

Beyt

Bes 'aşķ ki ân kem şöd u bes hüsni ki ânķâst
'Aşķ-ı men ve hüsni-i tu hemân belki füzûn ġeşt

Tâ båd-ı çünîn båd bes bu emre ibtinâ'en ol ki hasbü'l-hâl ve resmü'l-bâldür. Tahrîr u takrîrden müstaġnîdür. Hüşuşan şeh-bâz-ı hümâ-pervâz-ı iştıyâķ u ġarâm şebeke-i 'ankebût-aķlâm-ı tîz-kâmla dâm u şayd olmaķ fikri-i muhâldür. Beyt

'Anķâ-şikâr-ı kes ne-şevved dâm-ı bâz-ı çîn
Ki încâ hemîşe båd be-destest dâm-râ

ve tãvus-ı felek nâmûs-ı eşvâķ u avâm rişte-i şanâyi'c-i îhâm u istihdâmıla bend ü kayd olmaķ mücerred-i hayâldür.

Beyt

Ṭâyir-i vehm ü hayâl bâ-kücâ ü kaçır-ı şevk

Nüh felek nesc-i °anâ keyd-i ân be-kaçır-ı şevk-i kader

El-ḥaḳ etvâr-ı hicrân u iftirâḳ ve güftâr-ı nîrân-ı ihtirâḳ şafâyiḥ-i gerdûn-ı ṭabâḳ-ı evrâḳa siyâḳat-i encüm-i erkâmla ve işâret-i isti°âret-i şubḥ-ı fâmla nice saḡsun ki merâtib-i revâtib-i âhâd

83b

u °aşerât u mi°âtdan hezârân mertebe mütecâvizdür. Beyt

Ne-mî-konem soḡen-i iştiyâḳ ki ân taḳrîr

Zi-zarf-ı ḥarf u zi-ḥadd-i °ibâret efzûnest

Ve'l-ḥâşıl bunuñ gibi deryâ-yı °amîḳde geştibânlıḳ hemîn istiḡrâḳ-ı iḡrâka bâ°is olur ve bu maḳûle şahrâ-yı saḡîḳde feres-rânlıḳ maḡzâ istintâḳ-ı iḡlâḳa mûris düşer. Beyt

Zebân-ı nâṭıḳa der-vaşf-ı şevk melâlest

Çi cây-ı kilik-i bürîde zebân-ı behîde kost

Ve ger siyâḳat-i kelâmda ve ḡikâyet-i merâmıda ızḡâr-ı feşâḡat ve i°lâm-ı belâḡat kaçdın eyleyem. Hemîn şehr-i keremâne güzîre iletmiş ve mihr-i raḡşâne °arz-ı zerre itmiş olurum. İzâ lem testetı° emren feda°hü ḡâliyen vâfidân-ı aḡbâr-ı meserret-âşârdan ve ḳâ'idân-ı âşâr-ı meḡharet-aḡbârdan yaḳînen şöyle ma°lûm oldu ki vücûd-ı pür-cûd-ı ma°ârif-şicâriñuzla ve zât-ı melekiyyi's-şifât u fezâ'il-dişâriñuzla ba°zı menâşib-ı şerîfeyle ḳadr-i bülend ve mertebe-i ercümend virilmiş. Nitekim dinilmişdür: Beyt

Ne be-maḡşib bûd bülendî-yi merd

Belki maḡşib bûd be-merd-i bülend

dîde-i inşâfla ve faẓluñuza i°tirâfla nazar oluna. Mışra°

În hem ez-ḳadr-i bülendet zerre îst

El-ḥamdülillâhi ḥamden dâyimen ebeden iz-enceze'd-dehrü bi'l-iḳbâli mâ ve'adâ.

Beyt

Mâ dîde-îm ü ḥânde ez-yümn-i ḳadr u fazlet
În űekl der-mebâdî vîn naḳş der-meḳâlî'

Hemân dem hâtif-i ğaybden ki müberrâdur naḳş u 'aybdan târîḥ-i sâl ferḥunde-fâl
du'â maḳla'ından bu beytle 'arz-ı cemâl eyledi. Beyt

Çünkü o meh-menzilet itdi su'ûd-ı űeref
Dil didi târîḥini ola sa'âdet ḳarîn

Çünkü cevher-i münevverüñüzle rüűenâluğumuz ve 'unşur-ı muḫahharuñuzla
âűinâluğumuz ne űuret-i cismânî ve ne 'alâḳa-i heyûlânî münâsebetiyle olmuşdur.
Belki naḥnü ellezânî te'ârefet ervâḥunâ min ḳabli ḥalaḳallâḥü tînete âdeme
ḳabîlinden düűmişdür ve inne'l-ervâḥa cünûdün mücennedetün femâ-te'ârefet
minhâ i'telefe sebîlinden zuḥûr eylemişdür. Beyt

Şeribnâ 'alâ zikri'l-ḥabîbi müdâmeten
Sekernâ bihâ min ḳabli en yuḥlaḳa'l-keremü

Ümîzdür ki her ne kim vâűıta-i ḳalem ve râbıta-i ḳadem birle taḳşîr-i ḥidmet ve
te'ḥîr-i mu'âmelet vücûda gelmişdür. Fazla-i zeyl-i fazl u mekremet ve iĝmâz-ı
çeşm ü 'afv u merḥamet birle pûűide ḳılına. Zâhir ü bâḫın 'ayândur çünkü ḥâl niçün
imlâl ide taḫvîl-i maḳâl

84a

ḥoş söylemişler ve ne dil-keş beyân eylemişlerdür. Beyt

Birün ez-'âlem-i ḥarfest cân-ı ḥorde-bînân-râ
Be-ĝamze sûy-ı yek dîger ḥikâyethâ-yı pinhânî

Bâḳî aḥvâl-i pür-melâl-i dil ü cân ki hedef-i tîr-i melâm-ı liyâm ve ḳademe-i
aḳdâm-ı aḳvâm-ı 'avâm olmuşdur ve fu'âd-ı rüűen-nihâd u űadıḳu'l-vedâd ki her
rû-siyâḥ u mazlem-i derûnuñ ve her tîre-ḥâḫîr u pelîd ü derûnuñ dîd-ı miḥnet-

endûd-1 zamâ'iminden ve şehâb-1 zulmet-nikâb-1 nemâ'iminden mihr ü meh gibi
sevâd-1 kûsûf ve medâd-1 husûf ile tütulm ıdır. Mısrâc

Çün şabr-1 tüvân gerd ki maqdûr-1 nümânedest

Egerçi kim fi'l-haķıķa *vemâ-yuğıllûne illâ enfüsehüm vemâ-yedurrûneke min
şey'in* Beyt

Ez-nâme-i siyâh ne-tersem ki rûz-1 haşr

Bâ-feyz-i lütf-i o şad ez-în nâme tay konem

Lâkin her dil ki âyîne-şıfatdur onı küdüretüñ in'ikâsından mükedder ü siyeh-hâl
olur. Her cân ki mâ'ıyyü's-sîretdür fi'l-hâl muğber u serî'u'l-infi'âl olur. Beyt

Ez-tîg-1 zebân eger dilî zaħm hûred

Peyveste şeved cerâhat-i ü tâze

Em'ân-1 nazar olursa bu sözler hikâyetdür ne şikâyet. *Innemâ eşkü bessî ve huznî
ilallâhi*. Eger bu kıî ü kâlûñ ve icmâl-i ahvâlûñ tafşiline vuķûf-1 küllî ve şu'ûr-1
cümeli murâd olursa ferzend-i dilbend oğlum °Abdullah bendeñüzden istinţâķ
ola. Belî Nazm

Qîle inne'l-ilâhe zû veledin

Qîle inne'r-rasûle ķad kehenâ

Mâ-neca'llâhü ve'r-rasûlü me'an

Mın lisâni'l-verâ fe-keyfe ânâ

Beyt

Ezelden böyledür gerdüne °âdet

Dile artuķ düşer ehl-i sa'âdet

Ammâ °aceb-hâl ve ğarîb-hayâldür ki dil-i müstehâm ve cân-1 pür-âlâm erbâb-1
mekârimden ve eşhâb-1 ğarâyimden ümîd-i °inâyet ve recâ-i himâyet idüp bu
ebyât-1 şikâyet-âyâtı vird-i evķât idinmişdür. Nazm

Yârî ez-yârân ne-mî-bînîm yârân-râ çi şöd

Dostî key âher âmed dostdârân-râ çi şöd
 La^clî ez-kân-ı mürüvvet ber-ne-yâmed sâlhâst
 Tâbiş-i hürşîd u sa^cy bâd u bârân-râ çi şöd

ve ahyânâ tûfîşekerîn-güftâr ve bülbül-i zâr u dil-fikâr gibi bu beyti tekrâr eyler.

Beyt

Âyîn-i vefâ vü dostdârî
 Der-şehr-i şümâ meger ne-bâşed

El-hükmü lillâhi'l-^caliyyi'l-kebîr ve ileyhi'l-merci^cu ve'l-maşîr *innâ lillâhi ve innâ ileyhi râc^cûn.*

84b

ve lehü'l-hukmü ve ileyhi turc^cûn hak ^calîmdür ki eger bu ırkâl-i ^calîl-i zelîl-i hastegî ve ağılîl-i şikestegî birle pây u gerden-i dil ü cân-beste bulunmasaydı ve tîğ-ı miñnet ve hançer-i meşakkat birle rişte-i tâkati ve ırk-ı kudreti güsiste olmasaydı murtażâ-yı hâtır-ı fâtır ve muqtezâ-yı bâtın u zâhir ol idi ki bî-tevaqquf u ihmâl ve bî-tereddüd-i inhâl-i vuşûl-i sa^câdât ve huşûl-i murâdât için hidmete ^câzim olup muşâhabet-i pür-şerefünüzle ve istimâ^c-ı ma^cârifünüzle muğtenem ola idüm. Beyt

Müjde-i vaşl çün şeved nezdîk
 Âteş-i şevk tîr-i ter gerded

Hemîn hemvâre ân zât-ı mekârim-şifât ez-terakķî vü te^callî şeref-yâb vâz-ı enver-i sa^câdât mânend-i âftâb-ı pür-tâb bâd bi-rabbi'l-^cibâd. Nazm

Tâ der hadîka-i felek-i sebz ü âb-gûn
 Rûyed be-şubh u şâm gül-i zerd ü nesteren
 Gülzâr-ı hâtır-ı tu ki dâr-ı nesîm-i huld
 Âzâd bâd tâ ebed ez-şarşar-ı miñen

Ed-dâ^ci'l-fakîr Lâmi^ci'l-hakîr

75. Rum İli kağı-caskeri Muhyi'd-dîn Efendi'ye Őultân müderrisi ŐamŐunlu-zâde ağzından yazılan duâ-nâme sûretidür

Melâzû'l-halkı fi-küllî'l-umûr ve Muhyi'd-dîni bi'ş-Şer'ci'l-münîr e'cîllâhü te'âlâ kağrehü fi-küllî hînin ve ân ve yessera emrehü bi'l-hayri ilâ âhîri'z-zamân yâ men tübâhî kûrrete's-Şerâ min istiĥdâmı ağdâmi ensâbihi 'alâ hâmmeti's-süreyyâ ve tefâhara firaķu'l-verâ bi's-ti'clâmi a'clâmi aĥbâbihi 'alâ 'âmmeti'l-berâyâ ba'de taĥdîmi't-taĥbîl fi-harami bâbihi'ş-Şerîf ve 'arzı'l-'ubûdiyyeti ilâ keremi cenâbihi'l-münîf ma'cûz-ı Beyt

Kemterîn bendegân-ı dergeh-i gerdûn-me'âb

Ânki der dünyâ ne-dâred ğayr ez-în ĥazret-i cenâb

oldur ki egerçi eyyâm-ı sa'âdetüñüzde ve hengâm-ı ĥimâyetüñüzde ĥâliyen Őaĥn-ı Őiĥhatde ve me'men-i 'âfiyetde cemî' Şerâ'it ve 'ilel-i tedrîs-i bâ-serhâ müctemi' ve cümle-i mevâni' u miĥan-i iŐtiĥâl külliyyen mündefi' olup âhâli-yi fezâ'il-i iktisâbla ve ĥavâbil-i efâzıl-ı intisâbla ki her biri zîhn-i veĥķâdla ma'cûf ve taĥc-ı neĥķâdla mevşûfdur. Leylen ve nehâran sırran ve cehâran taĥŐil-i 'ilm-i Şûrî ve tekmîl-i 'irfân-ı ĥuzûriye duâ-yı cemîl-i devlet-i rûz-efzûnuñuzla ve Şenâ-yı cezîl-i sa'âdet-i Şeref-nümûnuñuzla 'an-Şamîmi'l-fu'âd ve ĥulûŐi'l-i'c'tiĥâd tazyi'-i evķât ve ta'ĥîl-i sa'ât itmeyûp Őuĥl üzre muĥadder fe-ĥamden lehü Şümme ĥamden 'alâ mâ-hedânâ ĥarîķa'n-ni'am fe-Őükran lehü Şümme Őükran 'alâ mâ-kesânâ zidâ'e'l-kerem ammâ her zamanda belki

85a

her ânda südde-i seniyye-i murâd-baĥŐüñüze 'ubûdiyyet ĥehresin sürmegin ve 'atebe-i 'aliyye-i Şeref-fezâñuza ĥidmet cebhesin urmaĥñ iŐti'âl-i nîrân-iŐtiyâķı ve iŐtiĥâl-i esviye-i eŐvâķı birle muĥterîķu'l-ekbâd ve muĥtaribü'l-fu'âd olup dâ'imâ esbâb-ı mülâķât Şeref-i ĥidmete ĥâtır-ı pür-âlâm ta'c'alluķ-ı tâm itmekde ve âstâne-i felek-âŐiyâneñüzden yaña mürĥ-ı dil-i müstehâm uçmâĥ istemekde cem'-i vesâ'il ve Çayy-i menâzil birle müsta'iddür.

Nazm

Haccî ileyke ve resmü dârike ka^cbetî
 Ve ledeyke sa^cyî ve'ıt-tavâfu ve ^cumretî
 Ve libâsü ihrâmî et-tecerrüdü ^can-hevân
 İllâ hevâke ve ^cinde bâbîke vaqfetî

Belî muhall-i te'emmül ü tefekkür ve menzil-i temehhül ü tedebbür degüldür.

Beyt

Zi hâk-i pâ-yi tu her zerre ki ber-hîzed
 Ber-âs mân reved ü kâr-ı âftâb koned

Hağ ^calîmdür ve kefâ bihi şehîden ki niğâk-ı ^cubûdiyyetüñüz miyân-ı cânda bir resmile meşdüddür ve ribâk-ı hîdmetüñüz gerden-i cenânda bir vechile mu^cküddür. Ne inkığâ^c-ı fevâşıl-ı selâsil-i zebânla munkağı^c ve ne infişâm-ı mevâşıl-ı habâ'il-i devrânla mürtefi^c olur. Belki mürûr-ı leyâlî vü eyyâmla ve ^cubûr-ı şühûr-ı a^cvâmla muhkemter olmağdadur. Beyt

Fe-lev küntü muhtâcen ilâ şehâdeti işneyni
 Feliye elfü ^cadlin min zamîrike şâhidün

Pes ol cenâb-ı bağr-ı deryâ-nevâlün ve ol şân-ı hürşîd-huşâlün ^cumûm-ı ihsân u in^câmından ve şumûl-i ^catâyâ-yı ğayr-i infişâmından nihâyet-i mutağarrı^c ve ğâyet-i mütevağğı^cdur ki bu bende-i müte^catışü'l-fu^câduñ ve zerre-i hâksâr-nihâduñ âmâl ü ümniyyeti mezârî^cini nesemât-ı âşâr-ı eltâf ve nefehât-ı eşâr-ı a^cğâfla ser-sebz ü şâdâb eylemekden hâlî olmaya ve hayâl ü reviiyyeti merâti^cini kağarât-ı emğâr-ı ^catıfet ve reşehât-ı enhâr-ı re'fet birle hurrem ü sır-âb itmekden ^cârî düşmeye. Beyt

Lütf ez-tu ve bûz-ı müşk ü nûr ez-hürşîd
 Resmîst kağâm ü ^câdetî ma^chüdest

Bu bâbda huğûr-ı pür-hubûr-ı fâyîzu'n-nûruñuzda ne denile ve zamîr-i münîr-i kâşîfî'l-huğûruñuzda ne söylene ki dâ'ire-i edebden hâricü'l-merkez olmaya.

Beyt

Der-huzûr-ı ehl-i ihsân hâcet-i ibrâm nîst

Yâ sohen bâ-remz güvâ-yı merd-i dânâ yâ hamûş

Evvelden kendü dest-i nişândeñüz

85b

ve çerâğ-ı firûzendeñüzem. Beyt

Ve lev enne lî fi-küllü menbiti şa^cretin

Lisânen yebü^{ssü}'ş-şükre küntü mu^{şş}ıran

İhsân-ı bî-imtinânuñuza çhibbâ degül a^cdâ bile mu^cterifdür ve lücce-i mekremet ü mevhibetüñüzden hâş degül avâm bile mu^ğterifdür. Fi'l-haqîka fezâ'ilüñüzüñ medâyihi vü menâkıbı ve fezâ'il ü mefâhirüñüzüñ me^hâmid ü avâkıbı külzüm-i zebânla takrîrden ve zebân-ı qalemle tahrîrden mütecâvizdür. Hemân aña ikdâm-ı miyâh-ı heft ibhârı keyl eylemekdür. Şuvâ^cile ve menâzil-i rub^c-i meskûni misâhat itmekdür. Zirâ^cile ve Yûsuf-ı Mısr-cemâli ve hürşid-i felek-ıqbâli şemen-i bahs-i ihâm u isti^hdâma ve derâhim-i ma^cdûde-i elfâz u kelâmla şatma^ğdur. Belki simsârân-ı qadr u kıymet-şinâs ve nâkıdân-ı başîret ü ma^crifet-i istînâs yanında mahzâ cehâletle ânı yabanlara atma^ğdur. Felâ-cerem sev^ğ-i kelâmı mücerred du^câyâ iktişâr evlâdur ve arz-ı merâmı hemân şenâya ihtişâr ahrâdur. Hemîşe sa^câdet-i dü cihânî ve envâ^c-ı kâmrânî be-^cinâyet-i yezdânî ve bi-fazl-ı mevhibet-i sübhânî mütezâyid bād bi-hürmeti'l-a^ğtâb ve'l-evtâd ilâhî enilnî ilâ mâ-recevtühü bi'n-nebiyyi ve âlihi'l-emcâd

76. Efâzıl-ı devrândan biri bu fa^ğire çarh-ı mi^hnet-medâr ve rûzgâr-ı zûrgârdan şikâyet-âmîz ve a^hvâl-i pür-melâlinden hayret-engîz kelimâtla gönderdikleri mektûbuñ cevâb-nâmesidür

Ey şabâ tayyeballâhü enfâsek benî âşâruñile dir gördük güş-ı Ya^ckûb-ı câna lütf idüp haber-i bûy-ı Yûsuf ir gördük ya^cni ol hâme-i miskîn-nüvâz

şahâ'if-i nâme-i kâfûrî-tırâza tarâvet-i bî-endâze virüp işbu dil-i pür-sûz u güdâza ve cân-ı hazîn ü şâhib-niyâza her vechile selvet-i tâze c'atâ eyledi. Beyt

Şubh-dem nûkhet-i gîsû-yı tu âvered nesîm
Tâze şöd c'aşk-ı tu-râ bâ-dil-i men c'ahd-i kadîm

Çünkü ol ni'met-i bî-minnetûñ edâ-i şükri ve ol muqâbelede olan takşîr-i hidmetûñ beyân-ı c'özri meysûr-ı kalem meksûru'l-lisân ve maqđûr-ı zebân-ı kâşîru'l-beyân degüldi. Lâ-cerem envâc-ı inkisâr u niyâz u dilbestegî ve eşnaf-güzâr u şikestegî birle du'â-yı cezîlûñüz üzre ihtîşâr ihtiyâr olundu. Nazm

86a

Hemîşe tâ ser-i her-sâl mî-şevend be-dîd
Zi-âs mân besâtfîn-i kevâkib-i ezhâr
Dıraht-ı baht-ı tu bâd-ı âb-ı gâyetî ser-sebz
Ki şâh-ı devleteş âred nücûm-ı zâhire bâd

Vaktâ kim ol nâme-i nâmînûñ ve kitâb-ı kirâmînûñ mazmûn-ı meymûnı ve meknûn-ı hümâyûñı birle dil-i müstmend ü pür-güzend şeref-yâb u sa'âdetmend oldı. Hemân dem ol cenâb-ı mekremet-me'âbuñ ve ol zât-ı mahmidet-nişâbuñ ahhbâr-ı şihhatinde ve âşâr-ı selâmetinden sürûr u salvetle ve hubûr-ı vefretle toldı.

Beyt

Müjdegânî be-dih ey dil ki diger motrıb-ı c'aşk
Râh-ı mestân be-zed ü çâre-i mahmûrî kerd

Ammâ ol kitâb-ı müşğîn-nikâbı mekâ'id-i rûzgâr-ı kej-reftârdan şikâyetle merhûn ve şedâ'id-ı sipihr-i miñnet-medârdan c'arz-ı hikâyetle meşhûn buldı. Beyt

Şikâyetler olunmuş dehr elinden
Rivâyetler kılınmış qahr elinden

Ya'ni ol mektûb-ı mergûb u belâgat-üslûbuñ içinde bir miqdâr

Beyt

Merâ zi-dest-i hünerhâ-yı hışten feryâd

Ki her yekî be-digergüne dâredem nâ-şâd

dinilüp kesb-i ma'ârif ü fezâ'ilden iştikâ ve gâh künc-i ferâg u 'uzlete itkâ 'arz olunmuş ve gâh. Beyt

Felek-i be-merdüm-i nâdân dehed zimâm-ı murâd

Tu ehl-i dâniş u fazlî hemîn günâhet bes

buyrulup terk-i diyâr ve bir nemed-i ihtiyâr itmek 'azîmeti muşammem ve cânûñ hezîmeti muhkemdür dinilmiş. Rubâ'î

Der-mâtem-i hod be-çeşm-i men hâb ne-mâned

Der-rişte-i cân-ı nâtüvân-tâb ne-mâned

Zîn pîş dü çeşm-i men çün deryâ bûdî

Vez girye-i bisyâr der-o âb ne-mâned

İmdi zamîr-i münîre gün gibi rûşen ve hâtır-ı hañire 'aqlen ve naqlen müberhendür ki kendü nefsinî miñnet-i cehâletden ve âfet-i dalâletden halâş u necâtdur. Beyt

'İlm dürrîst hâş u bî-kıymet

Cehl derdîst saht-ı bî-dermân

Her yerde kıadr ehl-i fezâ'ilüñdür ve her mañfilde şadr-ı fevâzılıñdur. Kemâ-verede fi-kitâbi'l-ihyâ' e'n-nâsü mevtâ ille'l-'ulemâ ve şâniyen kesb-i kemâlden ğaraz 'arz-ı fevâ'iddür tâlîbine ve ihdâ-i 'avâ'iddür râĝibîne kemâ-verede fi'l-hadîş beyyini'l-ħucec en-nâsü 'âlimün ev müte'allimün ve'l-bâķî hemecün.

Nazm

Hâhî ki be-hîn-i dü cihân kâr-ı tu bâşed

Zîn her dü yekî kâr kon ez-herçi konî bes

Yâ fâ'ide dih ânçi tu dâni digerî-râ

Yâ fâ'ideĝir ânçi ne-dâni zi-diger kes

86b

kelimât-ı ferâğ u inzivâ ve pâ-yi ‘azîmetî dâmen-i ‘uzlete iltivâ egerçi ‘inde’l-fuķarâ fi-nefsihâ maķbûl ve fi-zâtihâ ma‘ķûldür ammâ bi-ħasebi’l-ağniyâ be-ğâyet düşvâr ve müşkülķardur. Ėalıyen bâ‘is-i murâdât-ı dünyeviyye el virmediginden inziċârdur ve aĝrâz-ı nefsâniyye ĥâsıl olmadıĝından inkisârdur. Bes bu yüzden baķılsa ĝâyetde nâ-sezâ ve nihâyetde ĝayr-i revâdur. Belki şemmü’l-ħayrdan nefse iĝvâ ve mehâlike ilķâdur. Nazm

Dilâ der-bend-i miħnet şâbirî kon
 Ki tâ bîrûn konî cân ez-mehâlik
 Cihân hemvâre ber-yek ĥâl nebûd
Le‘allallâhe yuħdişü ba‘de zâlik

Faşbir kemâ-şabera ülü’l-‘azmi fe-innallâhe ma‘aş-şâbirîn maķarrdur ki fażl-ı eşĥâbına zuhûr u ihtilâţ lâzımdur ki ĥalâyık anuñ ma‘ârifinden behremend olalar ve ‘ilm erbâbına nâsla iltifât u irtibâţ vâcibdür ki ŧâlibler anuñ fezâ’ilinden taşşil-i nuşĥ u pend eyleyeler. Beyt

Çü mî-bînim ki nâ-bînâ vü ċâhest
 Eger ĥâmûş be-nişînem günâhest

Şemşîr oldur ki şâĥib-i dâr u ĝir ola. Dilîr oldur ki vaķtinde meydângîr ola. Gevher kânde ihtifâ kıymetdâr olmaz. Âftâb sehâb içinde nevvâr olmaz. İnzivâ-yı künc-i câna ve enderâ-yı büyüť u kâşâne şive-i ‘acâ’iz ü arâmildür ne pişe-i fevâzıl u efâzıl Beyt

Sâķiyâ câm-ı meyem deh ki nigârende-i ĝayb
 Nîst ma‘lûm ki der-perde-i esrâr ċi kerd

im‘ân-ı nazâr oluna ċeşmesâr-ı ‘ayş-i dünyâ şevâ’ib-i kederden ‘ârî ķanĝı ehl-i zevķ ü şafâya müyesser olmışdur. Beyt

Maĝz-ı bî-üstühân ne-dîde kesî
 Engubînî kücâst bî-megesî

ve ʿaṭiyye-i ʿömr-i bî-behâ ğavâ'il-i nazâr-ı zarûrdan mütevârî nice şâhib-i ħüsn ü bahâya muḳadder olmuşdur. Beyt

Hükm-i her nîk ü bed ki der-dehrest
Zi-her der-nûş u nûş der-zehrest

Ne ħîle-i ʿaḳluñ bu yerde sedâdı ve ne tedbîr-i dil ü cânuñ bu arada reşâdı vardur.

Nazm

Der-heme çîzî hûner ü ʿayb hest
ʿAyb rehâ kon hûner-âver bedest
Herçi ki bînî zi-sefid ü siyâh
Ber-ser-i kârîst der-în kârgâh

Ürîdü türîdü vemâ-yekûnü illâ mâ-ürîdü. Mışraʿ

Ki herçi ber-ser-i mâ mî-reved irâdet-i ûst

Dünyânuñ murâd üzre el virmedüĝi faḳîr yanında mergûbdur ve her zamanda ħâtır-ı ehl-i îmân-

87a

şikeste ve miyân-ı cân niṭâḳ-ı irâdetullâhla beste olmaḳ maḥbûbdur. Kemâ fi'l-münkesireti ḳulûbühüm ve'l-münderisetü ḳubûruhüm. Ḳâle Süfyân rağı... immâ tera'n-niʿam ke-ennehâ maĝzûbün ʿaleyhâ ve ḳad vüziʿat fi-ĝayri ehlihâ ve maḥallihâ ḳâle İbnü ʿAbbâs rağıyallâhü ʿanhümâ innallâhe teʿâlâ ceʿale'd-dünyâ selâsete eczâ' cüz'ün li'l-mü'mini ve cüz'ün li'l-münâfıḳı ve cüz'ün li'l-kâfiri fe'l-mü'minü yetezededü ve'l-münâfıḳu yetezeyyenü ve'l-kâfiru yetemetteʿu

Nazm

Sâḳiyâ ber-ḥîz u der-deh câm-râ
Ĥâk ber-ser kon ĝam-ı eyyâm-râ
Bâde der-deh çend ez-în bâd-ı ĝurûr
Ĥâk ber-ser nefsi-nâ-fer-i câm-râ

ve olki fikr-i terk-i diyâr ve sefer-i ihtiyâr itmekdür. Hâliyen ol dahî zacret ü hayretten nâşî bir güftâr-ı bî-müncâr ve bir kaçr-ı pür-edbâr görünür. Egerçi eşhâb-ı ʿazîmet ve erbâb-ı ʿarîmet dimişlerdür. El-mer'ü leyse bi-bâligin fi-arzıhi ke's-şakri leyse bi-şâyidin fi-dekrihi hadîs-i Nebevîde şallû ʿalâ kâ'ilihi ve sellimû sâfirü teşihhü teğnemü buyrulmuşdur. Haqqâ'l-insâf ki fevâ'id-i sefer-i bî-had ve ʿavâ'id-i seyr u sülûk lâ-yuʿaddur. Velî hâfir u meşakqatine dahî nihâyet ve keder ü mihnetine dahî gâyet yokdur. Türkî meşeldür ki taş koyduğu yerde ağır olur ve âdemînün kıymeti temkîn ü şebâtla zâhir olur. Ekâbir-i fuqarâ şâhib-i temkîn radıyallâhü ʿaleyhim ecmaʿîn buyurmuşlardur ki sefer der-vaţan ve halvet der-encümen her hâlde kişi şâbitü'l-kağem ve müstakîmü'l-aĥvâl gerekdür. Ne muţtaribü'l-bâl ve munkalibü'l-âmâl Beyt

Elif teĥaddüm ez-ân yâft ber-ĥurûf-i diger

Ki şöd mücerred ü yektâ ü müstakîmü'l-hâl

naĥd-i vaĥti ve sermâye-i fırsatı ġanîmet bilmek gerekdür. Tezeyyedü mine'l-eyyâmi ĥayran fe-innehü izâ mâ-mezâ yevmün fe-leyse bi-ʿâyidin ve dâ'imâ ʿâkıla lâzımdur ki ʿazîmet ü esrârını ʿayân ve ĥayret ü iztirâbını beyân itmeye.

Beyt

Me-ġüvânde ĥiş bâd-ı bâ-düşmenân

Ki lâ-ĥavle ġüyend şâdî-konân

Belki her zamanda ihvân-ı zamân ve ĥallân-ı cihândan mehmâ emken ihtirâz ü ictinâb üzre olmak yegrekdür ki bunlar cevâsîsi'l-ʿuyûb ve melâtîsi'l-ĥulûbdür. İmʿân-ı nazar olursa ihvân-ı zamân ve ĥallân-ı cihân degül enîs-i dil ü cânûndan ve celîs-i ser-nihânûndan ĥazer gerekdür. Nitekim ĥadîs-i nebevîde ve kelâm-ı Muştafaviyyede vâriddür ʿalâ kâ'ilihi tuĥafü't-teĥâyâ ve tûrafî's-senâyâ Beyt

87b

Ecîbu ĥabîbeke hevnen mâ

ʿAsâ en yekûne bi-feyzike yevmen mâ

Rubâî

Reftend cemâ'atî ki dâna bûdend
 Der-ilm ü nazar vâkıf u bînâ budend
 Emr u zi-ez-ân kavm eser bâkî nîst
 Gûyâ ki hebâb u mevc-i deryâ bûdend

Fil-hakîka 'ayn-i 'ibretile nazâr kılna. Rubâî

Rûy-ı gürîz nîst ki gerdûn-ı kemân-keşest
 Câ-yı direng nîst ki gîfî mesed şüş
 Bâ-her ki üns gîrem ez-o suhte şevem
 Be-niger ki üns ü üns ki taşhîf-i âteşest

El-hak her kılî-i hârî ve her mülk-i humârî vardur. Feraḥ u teraḥ tev'emân u tehniyet u ta'ziyet hem-'inândur. Tenessüm-i revâhuñ tebessüm-i sabâḥ-ı bî-rûydur ḥayr şer içinde münzevîdür ve şer ḥayrîla muḥtevidür. Bu saḳf-ı mükellel ü müzeyyen ve işbu çötr-i munakkaş u mülevven ki müstemil-i 'acâ'ib-i ḳudret ve müstecmi'-i garâ'ib-i fıtratdur. Ahvâl-i 'âleme 'ibret ve ebnâ-i âdeme ḥibret için

Beyt

Ger be-ḥ^vâhî ki müşg-bûyî şevî
 Pehlevî nâfe-i tatârî rev

Beli't-tabî'atü me'lûfetün ve'n-nefsü me'lûfetün belâyâ taḥammül müşkil ve 'inâda taḥammül bâtıldur ve şemâtet-i a'dâya şabr düşvâr ve melâmet-i eviddâda câna şabr şa'bkârdur. Lâkin re'y-i cihân-ârâya mahfî degüldür ki el-kerîmü ḥamûlün ve'l-ḥalîmü zelûlün şabertü fe-kâne's-şabru minnâ seciyyetün ve ḥasbûke enna'llâhe eşnâ 'ale's-şabri. Eger bâb-ı iḳbâl birkaç gün beste ve rişte-i âmâl bir miḳdâr güsiste oldıysa cây-ı ḡam ve maḥall-i elem degüldür. Beyt

Zi-kâr-ı beste-meyziş ü dil-şikeste-medâr
 Ki âb-ı çeşme-i ḥayvân derûn-ı tarîkest

Beyt

Elâ lâ-tahzunenne eḥu'l-beliyyete

Fe-li'r-raḥmâni elṭâfun ḥafiyete

Ḥuşûsan ki Beyt

Fevka'l-menâşibi fazlun lev zuğret bihi

Vecedtü fi'l-ḥamri ma'nen leyse fi'l-'inebi

Ne zîbâ söylemişler ve nice ra'na beyân eylemişlerdür. Rubâ'î

Ḥiredmend eger câ'izend an konend

Zi-ṭab^c-1 hoş ân-râ gülistân konend

Çü der-füşat-i baş-ı reh yâft-ı dil

Çi gam dâred ez-ḳabz-ı in müşt-i gül

Bu dahî yakînen ma'clûm ve ihtisâben ve imânen mefhûmdur ki ed-dünya sicnü'l-mü'min ve cennetü'l-kâfir enseb belki evceb oldur ki bu perîşân-efkârla cem'iyet-i ḥâtır-ı rûşen-nihâd muṣtarib olmaya ve bu maḳûle hevâ-yı bî-ḳarârla sebât-ı derûn-ı pâk-i'ctikâd munkalib ḳılınmaya ki el-cebelü'l-ḳâşif lâ-yüzaḥrifühü'l-'avâşif

88a

Beyt

Ḥızâne-i dil ü ḥâtır be-zülf ü ḥâl me-dih

Ki kârhâ-yı çünîn ḥadd her siyâhî nîst

ümîd-i vâşık ve recâ-yı şâdık oldur ki bu ḳadar küstâḥâne taḳrîr ve bu miḳdâr bî-edebâne taḥrîrden ḥâtır-ı 'âtıra kelâl ve dil-i rûşen-zamîre melâl gelmeye. Zirâ nâme-i belâgat-şî'ârûnuзда ve kitâb-ı müşgbârûnuзда bu ḥuşuşlarda size fâyiḥ u lâyiḥ olan her ne ise beyân oluna dinüldüğü ruḥşata binâ'endür ve elṭâf-ı ṭab^c-1 şerîf-i gerdün-füşate ibtina'endür. Beyt

Çün çeşm-i tu dil mî-bered ez-güşe-nişînân

Dünbâl-i tu reften kene ez-cânibhâ nîst

Baķî tavâli^c-i sa^câdet-i temkîn ü qarâr ez-tavâli^c-i sükûn u ıstıbâr fi'l-leyli ve'n-nehâr bi-^cavni'l-meliki'l-cebbâr bi-envâ^c-ı huzûr ve eşnâf-ı sürûr-ı fâyızu'n-nûr bâd bi-hurmeti'n-nebiyyi ve âlihi'l-emcâd ed-dâ^cı el-fakîr Lâmi^cıyyü'l-ħaķîr.

77. Cümletü'l-mülk dıvân-ı şulţânî ve ser-defter-i aħkâm-ı şâhib-ķırânî İskender Çelebi ĥidmetlerine gönderilen tevaķķu^c-nâme şüretidür

Cenâb-ı rif^cat-âyâb ^cızzet-me'âb mekremet-nişâb a^clallâhü te^câlâ şânehü ve şânehü ^cammâ şânühü bi-hurmeti'l-evtâdi ve'l-aķtâb bârgâh-ı gerdûn-ıstıbâhuñuzda ve dergâh-ı ^câlem-penâhuñuzda ki melâz-ı erbâb-ı ĥacât ve melcâ-i aşĥâb-ı münacâtdur. ^cUbûdiyyet çehresin pâymâl ve ^carz-ı ibtihâl ü ibtizâl itmekden soñra zamîr-i münîr-i ĥûrşid-nazîrûñuze ki âyine-i kîfî-nümâ-yı İskenderî ve ser-defter-i aħkâm-ı ĥaķânî vü serverîdür. Gün gibi rûşen ve naķîr ü kıţmîr-i mu^cayyen ü mübeyyendür ki bu zerre-i ĥâksârün ve bu bende-i bî-miķdârũñ âbâ vü ecdâdı ĥadîmü'l-eyyâmdan güzîde-i selâţîn-i cihân ve ĥulâşa-i ĥavâķîn-i devrân ĥazret-i Âl-i ^cOsmanun ve ol ĥanedân-ı âsmân-bünyânuñ südde-i seniyyelerinden ve ^catebe-i ^caliyyelerinden lâ-zâlet ^câliyeten ilâ âĥiri'z-zamân bi-^cavni'l-meliki'l-mennân ĥulûş-ı tavıyyet ve ihlâş-ı ^cubûdiyyet birle ĥidmetķâr u maşlahat-güzâr ve manzûr-ı ^cayn-ı ^cinâyet ü ma^crûz-ı ĥüsn-i ri^câyet olagelmişlerdendür. Beyt

Cihân çü ĥuld-i berîn şod be-devr-i nergis ü gül

Velî çi sûd ki der-vey ne-mümkinest ĥulûd

Bu fakîr-i zelîl ü ĥaķîr-i mu^cıl daĥi ol

88b

düdmân-ı ^cazîmü'ş-şân u felek-menziletten ve ol eyvân-ı keyvân-nişân ü zükâma^cdeletten iki şehriyâr-ı ĥuţb-medârũñ ve iki cihândâr-ı ^carş-ı vaķârũñ ĥidmet-i midĥatde ve enzâr-ı himmetinde neşren ve nazman emren ve ^cazmen du^câ-yı salţanat-ı rûz-efzûnlarıyla ve şenâ-yı maĥmidet-i ĥadr-nümûnlarıyla çehre-i

haksâr ve taḥşîl-i iştihâr iden ʿibâd-ı hâlişatü'l-inkıyâd ve'l-iʿtikâdı aʿdâdından olup Beyt

İtse ehl-i şikâr medḥ-i dilîr
İki arslan sūdini emmiş dir

Hâliyen hâk-i pâ-yi kimyâ-ı tıynet-i sūleymanî ve âstâne-i hullet-âşiyâne-i âşaf-ı şâhib-ķırânîde mişâl-i mûr gâh maʿzûr u gâh me'mûr Mısrâc

Her ʿayb ki sulţân be-pesend-i dehrest

mûcebince resâ'il-i maʿârif-i vesâ'il ve cerâ'id-i leṭâ'if-i ʿavâ'id birle sūhan-güzârlıkda ve nâdire-nigârlıkda füsûn-sâzlıklar ve efsâne-perdâzlıklar eyleyüp ʿarşa-i cihânda her zamânda duʿâ-guy-ı hidmet ve mülâzim-i taḥiyyetüm Beyt

Bendeden eflâke uçmaz bir ʿibâdet bülbüli
Almaya berg-i duʿâyı gül gibi minķârına

ve'l-hâşıl Beyt

Urub ʿilm ü hüner ziline pençe
İrişdi nazm u nesrüm sî vü pence

ve dâ'imâ âftâb-ı ʿâlem-tâb enzâr-ı şâhîden ve mâhtâb-ı şeref-i nişâb-âşâr-ı şâhenşâhîden iktibâs-ı envâr ve iltimâs-ı aqdâr itmekle şafḥa-i rûzgârda ve şâhîfe-i leyl ü nehârda bu ʿabd-i muḥlişuñ ve çâker-i müteḥaşşisuñ ʿunvânı mihr ü meh gibi lâmiʿîliğla muḥarrer ve dâ'îliğla muḥarrer olmuşdur. Egerçi Beyt

Pirâhenî ki âyed ez-o bûy-ı Yûsufem
Tersem birâderân-ı ğayûreş kabâ konend

velî Mısrâc

Dîv be-girîzed ez-ân ḳavm ki Ḳur'ân ḥânend

bi-ḥamdillâhi ve'l-minne bu mevâhib ü mekâsible şâkir ve kûşe-i ferâgatde tûşe-i ḳanâatle şâbir olup bu beyti vird-i zebân ve tesellî-yi dil ü cân itmişem.

Beyt

Ey dil ez-meşreb-i kısmet gile bî-inşâfest
Tab^c-1 çûn âb u ğazelhâ-yı revân mâ-râ bes

Ammâ elden ne gelür. Bahâr-ı tu be-şiken geşt ü gül şekîm berd mürûr-ı rûzgârdan âyîne-i dil-i muğber ve ʿubûr-ı çarh-ı kej-reftârdan derûn-ı şâf mükedder olmağla hayli giriftâr-ı a^crâz ve esîr-i emrâz olup sû-i mizâc ğâyetine ve tedbîr ü ʿilâc nihâyetine irmiş fehm olunur. Beyt

Dil çü pürkâr be-her sû devrânî mîzed
ʿÂkıbet nokta-i şıfat-ı vâleh pâ ber-câ mâned

89a

Ve'l-hâşıl bu devr ü dirâz ve bî-reng ü nâ-sâz tertîb-i muqaddemâtla meclis-i şerîfünüzde taşdî^cden murâd ve temhîd-i kelimâtla kırtâs u midâdı tazâyî^cden fikr-i nihâd oldur ki ânda efendiler muhibleriñüz maḥfil-i münîfine mülâzemet ve çehresin ʿubûdiyyetde mâlîde-i ḥidmet eyler bir bendezâdeñüz düşmişdür ya^cni ehl-i ʿilm ü ma^crifet zümresinden bir üftâdeñüz tâlib-i kıadr u rifat olmuşdur. Gevherî dâred ü şâhib-nazarî mî-cûyed ahâlî-yi kirâma ve mevâlî-yi ʿizâma irişüp tarîkında mülâzim ve dürr-i siyâdet-ğüsterüñüzden iktisâb-ı sa^câdete ʿâzimdür.

Beyt

Ânân ki ḥâk-râ be-nazar-ı kimyâ konend
Âyâ bûd ki küşe-i çeşmî be-mâ konend

deyüp der-be-der âvâre ve tûğ-ı mihnet birle ciger şad-pâredür. Ne sipîhr-i bî-vefâdan mîhrle bir nazar ve ne tâli^cinde pertev-i âftâbdan eşer şeb-i târîk ü bîm-i mevc ü kerdâ bî-çünîn ḥâ'il kucâ dânenend ḥâl-i mâ sebûkbârân-ı sâhilhâ ʿaceb budur ki müşâru'n-ileyhimâ efendiler mezbûr-ı ḥâk-i pâyüñüz ḥaḳkında kemâl-i kıabiliyyetle mevşûf ve mezîd-i ehliyetle ma^crûf idüğine dîvân-ı a^clâda şehâdet itmişlerdür. Hâşâ ki şehâdetlerinde ḥılâf ve terbiyetlerinde anlaruñ güzâf ola. Bîş

yıldur ki ibtilâ-yı mülâzemetledür ve giriftâr-ı miñnet ü °anâdur. Ma°a hâzâ kânûn-ı sultânîden hâric medrese dahî recâ itmez ve kıadrinden ziyâde pâye dahî temennâ eylemez. Peder-i miskîn-kemînenüzün dahî müntehâ-yı ümniyyeti ve mübteğâ-yı bağıyyeti hemîn budur ki âhir vaqtinde üzerinde bulunup dehân-ı °aşânına bir iki kaçre âb yâ merķad-i bî-nâm u nişânına bir avuç türâb ilkâ eyleye.

Beyt

Ƙasd-ı cânest tama° der-leb-i cânân kerden
Tu merâ bîn ki der-în kâr be-cân mî-küşem

El-ħamdülillâhi ħamden kesîrân ħall ü °aķd-i umûr ve ref° u def°-i cumhûr bir cüz'î işâret-i beşâret-nümâñuza menûť ve bir ednâ °inâyet-i hidâyet-fezâñuza merbûťdur. Egerçi kim Mısra°

Şâhân-ı kem-iltifât be-ĥâl-i gedâ konend

Lâkin bu bende-i bî-iştibâh ve zerre-i hevâ-ĥ^vâh ne denlü zelil ü bî-miķdâr ve her ne kıadar °alil ü ĥâksâr ise ĥuzûr-ı fâyizü'n-nûrunuzda ve cenâb-ı dâ'imü'l-hubûruñuzda ki in°âm-ı °âmmı ve iĥsân-ı °ale't-tâmmı karîb ü ba°ide vâşıl

89b

aĥrâr u °abîde şâ mildür. Bu kıadar pertev-i iĥsâna lâyıķ ve bu miķdâr lem°a-i imtinâna müsteĥaķ degül midür. Beyt

Renc-i mâ râ-be-tevân bürd be-yek kûşe-i çeşm
Şart-ı in°âm-ı binâ şod ki müdâvâ ne-konî

Hiçbir zamanda °izz-i ĥuzûriñuzda bu maķûle bî-edebâne ibrâm ve bu yüzden küstâĥâne iķdâm düşmemişdür. Amma ez-żarûrâtü tûbîĥu'l-maĥzûrât ümîd-i vâşık oldur ki bu bâbda dâğ-ı ĥırmânla maĥrûm olmayup °afv-ı ĥufrânla ve fażl u iĥsânla merĥûm olavüz. Bâķî sa°âdet-i dü cihânî be-envâ°-ı kâmrânî der-teraķķî bâd bi'n-nûni ve's-şâd Rubâ°î

Tâ püser-i zamâne-râ tertîb ü meded konend
În peder sipihr-i püser ez-pey-i mihr-i güsterî

Düde-i dehr-râ half-i zât-ı tu bād zâng-i tu
 Çurre-i ʿayn ne-peder zâde-i çâr mâderi

El-haķıru'd-dâʿi Maħmüdü'l-Lamiʿi

78. Mîr-i defter-i hâķânî ve cümletü'l-mülk-i dîvânî İskender
 Çelebi Efendi'ye evķâf-ı ʿimâret-i Murâdiye için yazılan
 duʿâ-nâme şûretidür

Ey sevâd-ı nokķa-i hâket be-rûy-ı dehr-i hâl mürġ-ı aħkâm-ı felek hatt-ı
 destet perr ü bâl dürer-i ġurer-i edʿiye-i bendegî ve cevâhir-i zevâhir-i efkenderġi
 ki meşâniʿ-i hulûş-ı vefâ-yı iʿtikâddan ve menâbiʿ-i huşûş-ı şafâ-yı fuʿâddan
 fâ'izdür. Hâķ-i pâķ-i pây-i semâ-semtüñüze ve ġubâr-ı saʿâdet-âşâr-ı kimyâ-
 tıynetüñüze îşâr u nişâr olunduķdan sonra ʿizz-i hużûr-ı fâ'izü'n-nûruñuza ki
 mecmaʿ-ı senâyî vü envârîdür ve zamîr-i münîr-i ġürşîd-nazîrüñüze ki âyîne-i
 İskenderîdür. İnhâ-i haķîrî ve ebnâ-i fakîrî oldur ki şol fuķarâ vü zuʿafâya olan
 vüfûr-ı ʿinâyet-i şâmîleñüz vâsıtasıyla ve ʿumûm-ı ġimâyet-i kâmileñüz râbıtasıyla
 bu duʿâ-ġûy-ı devlet-hâh-ı bi'l-iġlâşuñuza ve hevâ-cûy-ı bî-iştibâh u pür-
 ihtîşâşuñuza ve sâ'ir türâb-ı aķdâm-ı ġurrem-nihâd-ı şemeretü'l-fuʿâd-ı evlâd
 bendelerüñüze şadaķa buyrulan mersûm-ı maʿlûm ki reşehât-ı ʿummân-ı iġsân-ı
 şâġib-ķırânî ve ķatarât-ı ġamâm-ı inʿâm-ı cihânbanîden vârid olup maħrûsa-i
 Burûsa şanehullâhü teʿâla ʿani'l-be'sâda vâķiʿ olan merġûm-ı maġfûr el-muġtâc
 ilâ rahmeti'l-meliki'l-ġafûr Sulţan Murâd Hân ʿaleyhi'r-rahmetü ve'r-rıdvân
 ʿimâret-i maʿmûre ve evķâf-ı mevfüresinüñ mevâ'id-i zevâ'idinden ve ʿavâ'id-i
 fevâ'idinden taʿyîn ķılınup bir niçe berât-ı ķadr-beyyinât ve aħkâm-ı ķazâ-âyâta

90a

virilmişdür. Hâliyen mütevellîmüz olan bende-i muġlişuñuz ve kemîne-i
 müteġaşşusuñuz ve mecmaʿu'l-me'âşir ve menbaʿu'l-mefâġir falan beg duʿâcınız
 ʿimâret-i mezbûre ve evķâf-ı meşûreye sâbıķdaki mütevellîlerüñ maġâ'if ü
 taķşîrâtından ve zehârif ü taġayyürâtından ve ġanâ'ib-i ġıyânet ü ʿadem-i
 şıyânetlerinüñ ʿözr ü fesâd ve lücc ü ʿinâdından gelen mefâsid ü mezâyıķuñ ve
 maġşûl-i maʿmûl-i vaķfa ʿâ'id olan meķâsid ü ʿavâ'ıķuñ icmâl-i ķazâyâsın ve

aḥvâl-i du'âyâsın âstâne-i mekremet-âşiyâneñüze irsâl için defter idüp bu zâyî'ât u bel'ciyyâtun yerlü yerinden 'alâ mâ-hüve'l-ḥaḳ ve'n-nemṭu'l-esbaḳ teftiş olunmasına ḥükm-i sultânî ve bir ḳâḏî-i ḥâḳânî virilmegi tazarru' eylemişdür. Muḳarrerdür ki ye'cüc-i ḥayf u mihen def'ine ve me'cüc-ı cevri ü fiten ref'ine 'inâyet-i sedd-i iskenderî ve ḥimâyet-i cedd-i serverî gerekdür. Beyt

Her ki-râ iḳbâl-i mâderzâd rehber mî-şevved

Himmet ender-her çî mî-bended müyesser mî-şevved

Südde-i murâd-baḥşîñüzden va'de-i sedâd-raḥşuñuzdan zümre-i fuḳarânun recâsı ve cümle-i şuleḥânun ilticâsı budur ki bu bâbda cenâb-ı âftâb-âyâbuñuzdan zerre-i mu'âvenet ve şemâ'im-i garâ'im-i nesâ'imüñüzden nefḥa-i muzâheret zuhûra gelüp vücûd-ı şerîfüñüz yine bir tâze âşâr-ı cemîleye mazḥar ve 'unşur-ı laṭîfüñüz kerrübî-endâze envâr-ı cezîleye maşdar ola. Şekk yokdur ki miftâḥ-ı künûz-ı elṭâf-ı ilâhî ve mişbâḥ-ı rumûz-ı a'ṭâf-ı şubḡâḥî her zamânda belki her ânda dil-ḥastelerün du'â-yı şâḏıḳ u beniyyetü'l-icâbesidür ve ḥâtîr-şîkestelerün şenâ-yı fâ'îḳ u müsteṭâbesidür. Nazm

În du'cest ki ber-ecv-i felek nâ-refte

Konedeş lütf-i ilâhî be-ḳabûl-i istiḳbâl

Fe-inne keremike fi-hâze'l-bâbi vefiyyûn

Ve ente bi-feyezâni'l-iḥsâni 'alâ üli'l-elbâbi ceriyyûn

Beyt

Ânân ki ḥâk-râ be-nazar-ı kimyâ konend

Kuḥlü'l-cevâhir ḳademet tûtîyâ konend

ve şol nüshâ-i ḥaḳîrîñün yazılmasına ki işâret-i emîrî buyrulmuş. Egerçi kim şehrumüzde kâtîb-i hevesmend ü kâğıd-ı dil-pesend-i 'azîzi'l-vücûd belki nâbüddür. Lâkin bi-himmetikümü'l-'aliyyete ve 'inâyetikümü'l-celiyyete bi'l-'aczi ve'l-ḳuşûr ḥasbe'l-maḳdûr ol ḥizmete mübâşeretde biline. Hemvâre ân cenâb-ı 'âlî

90b

merci^c-i e^câlî vü ahâlî bâd bi'n-nebiyyi ve âlihi'l-emcâd. Beyt

Se-eşkürüküm mâ-dümtü hayyen ve in emüt

Ve lem üfihi evşaytü bi'ş-şükri ileyyen

79. Yine müşâru'n-ileyh İskender Çelebi'ye Şeyh Emîr Çelebi ağzından yazılan du^câ-nâme şûretidür

Ecnâs-ı hamd ü sipâs ve envâc-ı şükr-i bî-kıyâs hazret-i zi'l-celâl ve'l-cemâl vâhibü'l-âmâl ve muçti'n-nevâl cenâb-ı cîzzet cazzet esmâühü ve cammîet âlâühüye irsâl olunduğdan soñra ve esnâf-ı dürûd-ı nâ-ma^cdûd ve aqsâm-ı tahıyyât-ı ğayr-i maħdûd seyyidü's-sâdât senedü's-sa^câdât Muhammedü'l-Muştafâ'nuñ caleyhi mine't-teslîmâtı evfâhâ ve mine'd-da^cvâtı aşfâhâ merķad-i münevverine ve meşhed-i muṭahherine ve âl ü aşhâbınuñ ve etbâc u aḫbâbınuñ rıdvânullâhi caleyhim ecma^cın ilâ yevmi'd-dîn rûḫ-ı pâklerine ve ḫalb-i tâb-nâklerine îşâl kılınduğdan soñra Nazm

Selâmün ke-enfâsi ceddî Muhammedün

Şeft^cu'l-berâyâ cazîmü'l-câfâyâ

cAlâ cümletü'l-mülûk sultânı dehrin

Ḳasîmü'l-hedâyâ kerîmü'ş-şecâyâ

a^cnî bih cenâb-ı mekremet-âyâb maḫmidet-me'âb fütüvvet-nişâb mürüvvet-iktisâb zât-ı melekıyyü'ş-sıfât maḫdûm-ı felekiyyü's-simât ki dil-i münevveri behcet-fezâ-yı âyîne-i İskenderîdür ve zâmîr-i müzehheri câm-ı cihân-nümâ-yı sa^câdet-güsteridür. İnhâ-yı zerre-i ḫâksâr ve inbâ-yı bende-i bî-miḫdâr oldur ki maḫrûsa-ı Burûsa şânehu'llâhü te^câlâ c^cani'd-ḫarri ve'l-be'sâda ḫabr-i âsmân-medârı meṭâf-ı ebrâr u mezâr-ı aḫyâr u ḫıble-i envâr u ka^cbe-i aḫrâr olan ḫuṭbü'l-evliyâi'l-kirâm ve ğavşi'l-eşfiyâi'l-cizâm mürşid-i enâm u maḫbûl-i ḫâşş u câm hazret-i Seyyidi'l-Buḫârî el-muḫtaş bi-cinâyeti'l-meliki'l-bârînün ṭâbe şerâḫü ve ce^cale'l-cennete meşvâḫü ḫânedân-ı zâhıretü'l-envâr ve düdmân-ı bâhıretü'l-

âşârına bu duâ-gûy-ı dîrîne ve hevâ-cûy-ı kemîne ‘an-ķadîmî’l-eyyâm ve ‘ubûru’ş-şühûr ve’l-a‘vâm ebân ‘an-ced bi’l-ķadri ve’l-ced intisâb-ı tâmla ve ihtisâs-ı ‘âmla mensûb u muhtaş olmağın müşâru’n-ileyhiñ ‘imâret-i ma‘mûresine ve evķâf-ı mevfüresine mütevellî olanlar ve belde-i mesfûreye vü medîne-i mestûreye mevâlî-i şerî‘at-şi‘âr ve ahâlî-yi ma‘rifet-dişârdan hâkim ü vâlî olanlar ilâ yevminâ hâzâ her zamânda ri‘âyetle tekrîm ve ešnâf-ı himâyetle tefhîm ve hûkm-i sulţânî vü emr-i hâķânî birle ol ‘imâretün maţbahından

91 (1)¹³⁷

şadaķa olan ta‘âmuñ iltimasında sâ’ir müşâkelenüñ üzerine taķdîm idegelmişlerdür. Cümle ri‘âyetlerinüñ biri bu idi ki şayf eyyâmındaki cumhûr-ı şulehâ ve tâ’ife-i fuķarâyla yaylağa çıkılup ta‘âm-ı mesfûruñ anda getürmesi müttefid olmağın ve sâ’ir evķâtda daħi fâriġu’l-bâl ve meşġülü’l-aħvâl olan dervîşler bâb-ı maţbahda ‘avâmuñ müzâhamesinden ve murâfa‘a ve müşâdemesinden bî-ħuzûr olup ol ta‘âmun alınması müte‘assir olmağın ‘alâ hasebi’l-yaķîn ve’t-tebyîn ol miķdâr esbâb-ı havâ’ici ve cümle-i mâ yahtâcı başımdın şöylece virürlerdi. Ne andan ta‘âma nokşân ve ne müşâkelesine ziyân olurdu. Hâliyen ma‘zûl olan mütevellîsi bu ġuşuşı ġilâf-ı vâķıfdur ve sâ’ir fuķarâya muhâ’ifdür deyü bir yüzden ‘arz idüp âstâne-i sa‘âdet-âşiyâneden ve bende-i siyâdet-nişâneden hûkm-i vâcibü’l-itbâ‘ ve ‘âlem-i meţâ‘ getürüp ol ri‘âyet-i iġsânı kaţ‘ itdürdi. Ma‘a hâzâ yine ġalîfeye üslûb-ı mâ-teķaddem ve âyîn-i muķaddem üzerine ġig virilsün deyü hûkm-i şerîf-i sulţânî ve emr-i münîf-i hâķânî vârid oldı. Hâşâ eyyâm-ı ‘adâletünñüzde ve hengâm-ı ‘inâyetünñüzde ġânedân-ı evlâd-ı rasûlullâh bî-tereddüd ü iştibâh her vecihle bu ri‘âyete müsteħaķ ve bu ‘inâyete lâyıķ iken maħrûm olalar. İġsân-ı bî-imtinâñuñuz fuķarâya ‘âm ve ol dûdmâna hâş iken anlar dâġ-ı ġurmânla maġmûm olalar. Bu bâbda ne denile ki re’y-i cihân-ârâñuza ve ġamîr-i zamâ’ir-ġüşâñuza maħfî ola. Hemân taţvîl-i kelâm u ibrâm-ı merâm ‘izz-i ġuzûruñuzda muşadda‘ u bî-edebliğe

¹³⁷ Metinde 90. varaktan sonraki ilk yaprak numarasız olduğundan, burası tarafımızdan bu şekilde numaralandırıldı.

râci^cdür. Bâkî sa^câdet-i dü cihânî be-envâ^c-ı kâmrânî der-terakķî bâd bi'n-nûni ve's-şâd

80. Cümletü'l-mülk dîvân-ı Süleymanî İskender Çelebi'ye yazılan 'arz-dâştur

Şunûf-ı me'âsir-i da^cvât-ı icâbet-nihâd ki zurûf-ı hurûf-ı sevâd-midâdından sürmedân-ı sipîhr-i pür-tûtîyâdur ve 'uyûn-ı mâh u mihr-i tâbende vü rûşenâdur ve ülûf-ı cevâhir-i taḥîyyât-ı işâbet-mihâd ki esâlîb-i terâkîb-i muḥâleşet-âbâdı zîver-i 'arâ'is-i şıdķ u ḥademât-ı dil ü cândur ve tırâz-ı mülâbis-i ḥûr-ı maḫşûrât-ı cinân-ı cenândur. Beyt

Bendeden âfâka uçmaz bir ibâdet bülbüli

K'almaya berg-i du^cânı gül gibi minķârına

Nişâr-ı südde-i sa^câdet-âşârîñuz olunduķdan

91(2)

soñra zamîr-i münîr-i ḥûrşîd-nazîrûñuze ki câm-ı Cem ve âyîne-i İskenderî'dür ve re'y-i cihân-ârâ-yı pür-tenvîrûñuze ki mekâtîb-i mekâsib-i fezâ'il ü şemâ'ilüñ ser-defteridür. Ma^crûz-ı bende-i bî-miķdâr ve zerre-yi ḥâksâr oldur ki şol nüşḥa-i Vîs ü Râmîn ki bu kemîne-yi kemterîne mensûbdur. Egerçi kim nâzımı gibi ser-â-pâ ma^cyûbdur. İşâret-i beşâret-engîziñüz ve iltifât-ı 'inâyet-âmîzûñüz ḥükmünce yazdırılup bâb-ı mekremet-intisâbuñuza irsâl ve cenâb-ı maḫmidet-iktisâbuñuza işâl olunmasına iltizâm gösterilmişdi. Ḥâliyen yüz kuşûr ve bin fütûrla Beyt

Çün zi-dest-i tu âb-rû yâbed

Heme 'aybeş şevd pesendîde

deyüp ḥâmil-i ḥamâ'il-i ed^ciye-i bendegî ve nâķıl-i resâ'il-i eşniye-i efkendezgî bende-zâdeñüz eliyle ḥâk-i pâ-yi şeref-fezâñuza ki kimyâ-ḥâşiyet u tûtîyâ-tıynetdür gönderildi. Kıt^ca

Ferzendi kişinüñ çün olur nûr-ı dîdesi

Gönderdüm anı tâ göre rûşen cemâlûñi

Kühlü'l-cevâhir-i kademünden bulup ziyâ

Mihrüm gibi yeñileye yebsine hayâlünü

°Allâmü'l-guyüb ki nâzır-ı ziyâyâ-yı zevâyâ-yı kulübdür şâhiddür ve kefa bihi şehiden hâliyen mahrûsada bir sür°at-i benân u şıhhat-i beyânla kitâbet eyler. Hemîn Bâlî Çelebi demekle ma°rûf ve dîv-destlikle mevşûf bir kimesne vardur. Ol dahî pîr ve gâyetde fakîr olmışdur. Kût-ı lâ-yemût için ta°lîm-i şıbyân u te°dîb-i vildân idüp kitâbet-i sûre oldu. Âşaf-ı a°zam şâhibü'l-kadri'l-mu°azzam hazretleri lâ-zâlet dürer-i gurerbâr bihi münteżimeten fi-silki'l-murâd bi-hurmeti'l-aqtâbi ve'l-evtâd nüsha-i külliyât-ı dîvân-ı bendeğî °alet't-tertîb on biñ beyte qarîbdür. Yazdırılması emr olmuşdı. Mezbûre yazdırılıp bi'l-fi°l irsâl olundu. Bundan gayri mesfûruñ hattı ile ilâ yevminâ hâzâ bi'd-defe°ât otuz miqdârı kütüb ü resâ'il ma°ârif-i vesâ'il-i âstâne-i siyâdet-âşiyâneye gönderilmişdür. Mezkûr kâtib bendeñüz Kuloğlu'dur. Atası dizdârlıktan tekâüd idüp Burûsa'da Hâzret-i Sultân °aleyhi'r-rahmetü ve'l-gufrân türbesine türbedârlık üzerine geçmişdür. °İzz-i hużûr-ı fâyizü'n-nûruñuza anuñ berâtları bilece irsâl olundu. °İnâyet-i şâmile ve i°ânet-i kâfileñüzden tazarru° olunur ki mesfûre yine atası biricüñüzi himmet buyrula. Eger ol olmazsa

91a

muqâta°ât-ı sultânîden bir hizmet-i kitâbet ihsân oluna ki üslûb-ı deftere kâdir ve fenn-i muhâsebede mâhir kimsedür. Dergâh-ı °âlem-penâh ve bârgâh-ı gerdün-iştibâhdan °ilm-i şerîfüñüz muhîtdür ki bu bende-i dîrine ve devlet-h°âh-ı kemîne ki tâze bir nazm-ı hoş-âyende ve bir efsâne-i tarab-efzâyende dinilmesi için fermân-ı hümâyûn enfezehullâhü te°âla fi'r-rub°-i'l-meskûn vârid ü şâdir olmuşdur. Ol emr-i °âlî mücebince kışşa-i Heft-Peyker'e ve hikâye-i seb°-mun°ara şurû° olundu. Kaşîde

Gerçi ol bahrdür sefine-şiken

Her reis anda açamaz yelken

Eyledüm terk-i sâhil-i deryâ
Şaldum engîne ögrici Hudâ

Bir budur gonca gibi bikrdür ol
Bûstân-ı hayâl ü fikrdür ol

Almamış hîç kes bekâretini
Bozmamış devr eli nezâretini

Kîse lütfiyle rû-miyâne kabâ
Diye hûbân-ı fürs hâzihî şalâ

Bir dahî bu ki zümre-i a^cyân
Bendegân-ı şehinşeh-i devrân

Dehri ta^cmîre cümleten meşgûl
Cennet-i ^cadne dönmüş İstanbul

Çarh-peymâ bînâ-yı meh-veşler
Mihr-sîmâ sarây-ı dil-keşler

Bende-veş bende eyledüm taqlîd
Ki yedi kaçır idüm felek temhîd

Gerçi yokdur elümde sîm ü zerüm
Harc kıldum deründaki güherüm

Heft kaçır eyledüm felek-bünyâd
Umaram haşre dek ola âbâd

Seyr iderlerse bu sarâyı eger
Ol binâlar kuşûrın añlayalar

Allâhü a^clem cümle üç dört biñ beyt olur. Hâliyen be-yâri bârî biñ beyt miqdârı kûmûn-ı sevâddan bürûz-ı beyâza çıkmışdur. Ol vâhibü'l-âmâl bi'l-ķabûli ve'l-ikbâl itmâmın dahî müyesser ide. İnehû zû'l-fazli'l-^cazîm innehû cevâdün kerîm ve'l-hâşıl ol nüshanuñ kerrâtla kitâbetinde müşâru'n-ileyh kâtibe min külli'l-vücûh ihtiyâc-ı tâm ve iftikâr-ı ^câm vardır. Şöyle ki elinde kifâf-ı ma^câşî ola. Hizmet-i ta^climden tamâm ferâğat ider ve kitâbete sultânide ğayre ihtiyâc kıomayup kifâyet eyler. Hâķîkatde aña olan ihsân bu hâķîre â^ciddür. Bu bâbda ziyâde kelimât zâ'iddür. Hâşâ ki tazarru^c-ı fakîrân yanuñuzda merdûd ve bâb-ı kerem mesdûd ola. Hemân sa^câdet-i dâreyn yevmen fe-yevmen der-terakķî bâd bi'n-nûni ve's-şâd

91b

81. Arpa Yazıcısı Hüseyn Çelebi'ye gönderilen muhabbet-nâme şûretidür

Bedâyi^c-i da^cvât-ı icâbet-âyât ve revâyi^c-i tahıyyât-ı işâbet-beyyinât ki elhân-ı murğân-ı *ülî ecnihatin mesnâ ve şülâse ve rubâ*dur ve ezkâr-ı ziyân-ı melâ'ik-i erâ'ik-i ^carş-ı irtifâ^cdur. Dest-i şimâl ü şabâyile ve berîd-i şabâh u mesâyile tuħfe-i meclis-i laţîf ve hediye-i maħfil-i şerîf kılınduķdan şoıra ma^crûz-ı hâķîrî oldur ki zülķarneyn-ķalem egerçi kim hıızr-ķadem ü feyyâzlığla ^câlemde ^calemdür. Lâkin ol zât-ı melekü'l-haşâ'ilüñ ve cenâb-ı felekiyyü's-şemâ'ilüñ takrîr-i me'âsirinde ķaşır ve tahrîr-i mefâħirinde ğâsirdür. Pes çeşme-sâr-ı devât-ı zûlmânîden nice behremend ola ve âb-ı ğayât-ı nikât u ma^cânîden ne resme şöhre-bend ola. Lâ-cerem izâ lem-testetî^c emren fe-da^chü zamîr-i münîr-i ğûrşîd-nazîriñuze ki mir'ât-ı şuver-i ğayb ü şehâdetdür ve re'y-i cihân-ârâ-yı felek-tenvîrîñuze ki mücellâ-yı ^carâ'is-i şeref ü saâdetdür. Bu du^câ-ğüy-ı bi'l-iħlâsuñ ve hevâ-cûy-ı pür-iħtisâsuñ ğulûş-ı taviyyetini ve ğuşûş-ı emniyyetini ğün gibi rûşen ve şevâhid-i iz^cân u ķabülle müberhendür. Pûşide nîst ez-tu şî^câr u

dişâr-ı men. Felâ-büd beyân-ı hâlde ve ‘ayân-ı mâfi’l-bâlde taşannu^c-ı hikâyet-i ıtınâb u îcâz ve tekellûf-i kinâyet-i haķıķat ü mecâz niye gerekdür. Mışra^c

Ĥüsn-i Ĥudâ-râ der-hâcet-i meşşâta nîst

Şekk degüldür ki bu beyyinân-ı irtibâtuñ inhidâmı ve işbu eyvân-ı ihtilâtuñ infişâmı maĥz-ı ĥayâl ve fikr-i muĥâldür. Mışra^c

În ân esâs nîst ki kerd ü ĥalel pezîr

Îlâhî bu muhabbetüñ kemâl-i cemâline ve cemâl-i kemâline ne bu^cd-ı emkine-i hicâb ve ne tûl-i ezmine-i niķâb olur. Mışra^c

Dürûġest ân ki tûli’l-‘ahd nîstî

Maķşûd bu deñlü taṭvîl-i kelâmla ol zât-ı ferrûĥ-nihâdı taşdı^cden ve bu ķadar tafşîl-i merâmla kırtâs u midâdı taṣyî^cden inķıtâ^c-ı mûkâtebât ve işzâ^c-ı muĥatabât-ı nisyân-ı iĥsâna ve keslân-ı insâna mûncer olmaķ vehmini irtifâ^cdur. Gerçi Mışra^c

Şad dâ’ire çün çarĥ-ı geşd-i kilik-i ĥayâl

Ĥâl-i mihr-i men ez-ân ĥâric-i merkez bâşed

Belâ evvelü’n-nâsi evvelü’n-nâsi Beyt

Bes ‘aşķ ki ân kem şöd bes ĥüsn ki ân kâst

‘Aşķ-ı men ve ĥüsn-i tu hemân belki füzûn geşt

Vallâhü yeşhedü ve kefâ bihî şehîden ve şol nüşha-i Vâmıķ u Azrâ ki ĥidmetüñüze bu muĥlisuñuz zimmetinde deyn-i vâcibü’l-edâ ve haķķ-ı lâzimü’l-ķazâ idi. Ĥâliyen

92a

ĥâmil-i ĥamâ’il-i du‘â ferzend-i dilbend dervîş bendeñüzle dervîşâna irsâl olundu. Egerçi ki ol kerîmü’ş-şâna dahî a‘lâ ve müntehâ gerek idi. Lâkin şehrümüzde hemîn nüşha bu bulundu. İnşâ’allâhü’r-raĥmân ‘azerli ‘azer-lengümüzi müşâru’n-ileyh bendeñüz şâhîlĥe edâ eyleye ve bu bâbda olan zâcret ü hayretümüzi ale’t-

tafsîl söyleye ki mâlâ-yütrekü küllühû lâ-yütrekü küllühû. Baķî saâdet-i dü-
cihânî be-envâc-ı kâmrânî ânen fe-ânen der-terakķî ve ta'allî bâd bi'n-nûni ve's-
şâd ed-dâ'î el-fakîr Lâmi'iyü'l-ħakîr.

82. Vezîr-i mu'azzam İbrahim Paşa ħazretlerine yazılan 'ubûdiyyet-nâmedür

Râfi'-i nevâ-yı ve rafâ'nâhû mekânen 'alîyyâ ve maṭla'-ı zûkâ-i min
ledünke veliyyâ âşaf-ı Cem-şadâret ve cümletü'l-mülk-i şeref-vezâret
ħazretlerinüñ lâ-zâlet ħıyâmü devletihî müşeyyeden bi-evtâdi'l-ħulûdi ve
'imâmü'd-devâmi vemâ-berihât sürâdiķâtü şevketihî meşdüden bi-ıtnâbi'l-
beķâ'i ve esbâbi'l-ķıyâm südde-i seniyye ve 'atebe-i 'aliyyelerine 'ubûdiyyet
çehresin sürüp ve ħidmet cebhesin urup sa'âdet-i rûz-efzûn du'âların tecdîd ve
siyâdet-i 'inâyet-i maķrûn-şenâların temhîd itmekden soñra inhâ-i zerre-i ħâksâr
ve inbâ-i bende-i bî-miķdâr oldur ki şol külliyât-ı dîvân-ı eş'âr ki bu ħakîr-i
ma'zeret-şi'âra mensûbdur. Egerçi ki nâzımı gibi ser-â-pâ mazħar-ı 'uyûb ve
maşdar-ı kürûbdur. Fermân-ı 'âlî-şân-ı ķazâ-cereyân ħükmünce Mışra'

Her 'ayb ki sultân-ı be-pesended hünerest

deyüp on biñ beyte ķarîb 'ale'n-nazmi ve't-tertib yazdurulup bende-zâdeñüz
elinden yüz ķuşûr ve biñ fütûrla ħâk-i pâ-yi fâyiżu'n-nûruñuza irsâl olundu.
'Âṭifet-i âşafiden ki ahrâr u 'ubeyde ve ķarîb ü ba'ide şâmildür. Ğâyet mes'ül ve
nihâyet me'mûl oldur ki kitâb-ı ħacâlet-niķâba ve nâķiline a'ni ħamâ'il-i du'ânuñ
ħamâ'iline kûşe-i ayn-ı 'inâyet birle iltifât-ı iħsânî buyurula. Beyt

Ânân ki ħâk-râ be-nazar-ı ķimyâ konend

Âyâ bûd ki kûşe-i çeşmî be-mâ koned

Nazmiyyât-ı bende gün günden irtikâda olmağın bu dîvançenüñ evvelkîden
bişyüz beyte ķarîb ziyâdesi vardır. Mışra'

Nemletün câ'et bi-riclin min cerâdin

Tu Süleymân kon ey âşaf-nihâd ve bir tâze efsâne-i hoş-âyende ve bir hikâye-i tarab-efzâyende nazm olunmasına ki emr-i hümâyûn enfezehu'llâhü te'âlâ fi'r-rub'-i'l-meskûn vârid olmuşdı. Hâliyen kışşa-i Heft-

92b

Peykerden ve hikâyet-i seb'-munzardan be-yârî bârî biñ iki yüz beyt miqdarı kûmûn-ı sevâddan bürûz-ı beyâza çıkmışdur. Gâliba cümle üç dört biñ beyt olur ola. Egerçi emrâz-ı cismanî ve a'râz-ı rûhanî bu hizmete tamâm mâni'dür ve işbu ümniyyete külliyyen dâfi'dür. Lâkin tevfiğ-ı Haqq refiğ ve himmet-i 'âliyeñüz rehber-i tarîğ olunca âsândur ne her âsân hemân hazret-i mennân bi'l-hayri ve'l-kabûl innehü gâyetü'l-mes'ûl itmâmını müyesser ide. İneñhü cevâdün kerîm ve şâhibü'l-fazli'l-'azîm ammâ kâtib husûşunda nihâyet mertebede dem-besteyüz ve hizmet-i şerife lâyıq kâğıd ele girmedüğünden şermende vü dil-hasteyüz ve ol hizmet-i du'â ki mezârât-ı icâbet-fezâda ve mecâlis-i fuğarâ vü şulahâda bu kemîneye buyurulmuşdur: *vallâhü yeşhedü ve kefâ bihî şehîden*. Ol hademât-ı du'â fi-evkâti's-şubhi ve'l-mesâ vird-i zebân u zikr-i cenân kılınmışdur. Beyt

Bendeden gerdûna uçmaz bir 'ibâdet bülbüli
K'almaya berg-i du'âñı gül gibi minğârına

Nice olmasun ki el-insânü 'abîdü'l-ihsân *hel cezâü'l-ihsâni ille'l-ihsân* husûşan kavm-i Burûsa'yı kebîr u şağîr ganî vü fağîr icâzet-i hürmet ve ol 'inâyet ü merhamet 'an şamîmü'l-fu'âd ve hulûşî'l-i'tikâd 'ibâd-ı du'â-gûy itmişdür. Tâ bâd çünîn bâd bi-rabbi'l-'ibâd el-'abdü'd-dâ'î Mağmûd Lâmi'î.

83. Müderris Rûşenî-zâde hizmetlerine gönderilen cevâb-nâmedür

Da'vât-ı icâbet-bünyâd ve tahiyât-ı işâbet-âbâd ki evrâd-ı efrâd u evtâd ve ezkâr-ı 'ibâd u zühhâddur ve hulûş-ı vedâd u şafâ-yı i'tikâddan fâ'iz u mütetâbi'u'l-imdâddur. Lütf-ı reşâdla mağfil-i mağmidet-mezâduñuzda inşâ olunduğdan soñra ma'rûz-ı meclis-i rûşen-nihâd oldur ki mektûb-ı belâgat-irşâd ve nâme-i berâ'at-i'dâduñuzla cânib-i muhlişân-ı gamgîn-fu'âd mesrûr u dil-şâd

kılinup mazmûn-ı mekremet-işhâdında Heft-Peyker Nevâ'înüñ 'usr-i vücûdî 'özri îrâd olunm iş. Çâk şu mertebede murâd degüldür ki anun insidâdı vü in'icikâdı için sizlerden iktisâd-ı istişhâd lâzım gele veya bu bâbda sizden istibkâd-ı sa'y-i cemîl olup ictihâduñuza i'timâd olmaya olsa mergûb idi olmasa ne fesâd enâ ve etkıyâ'î ümmetî büreâ'ü mine't-tekellûf Beyt

Devlet ânest ki bî-hûn-ı dil âyed be-kenâr

93a

Her çi mest ez-kâmet-i nâ-sâz bî-endâm mâst

Mısrac

Ver ne-teşrif-i tu ber-bâlâ-yı kes kûtâh nîst

bi-'avnillâhi ve'l-minne hâliyen yümn-i himmetüñüz birle fırsat-ı ifâkat ve istiîfâ'at-ı tâkat olunduğca mezkûr kışsa-i Heft-Peyker bi'l-'aczi ve'l-kuşûr ve bi-envâ'i'l-fütûr dinmekdedür. Hâliyen biñ iki yüz beyt miqdârı be-gâyet yârî bârî kümûn-ı tesvîdden bürûz-ı beyâza çıkmışdur. Hağ sübhânehü ve 'alâ bi'l-hayri ve'l-ķabûl itmâmını müyesser kıla. Vallâhü'l-müste'ân ve 'aleyhi't-tekelân bâķî ahvâl-i devlet-hâneñüz ve sâ'ir güftâr u girdâr u efsânemüz ferzend-i saâdet-kîş oğlum dervîş bendeñüzden 'ale't-tafsîl ma'îlûm olur. İcmâl-i nâmeyile beyâna ve ihlâl-i hâmeyile 'ayâna muhtâc degüldür. Mısrac

Yâre hûd mahfi degül peydâ vü pinhânım benüm

Ba'dehü muşâhabet-i 'ilmiyyeyile münâsebet erkân-ı 'aliyye olduğı i'clâm olunmuşdur. İnşâ'allâhü'r-rahmân 'an-ķarîbü'z-zamân netâ'ic-i fevâ'idiyle ve şemerât-ı 'avâ'idiyle muğtenem ü mükerrerem olasız ki inneme'l-a'mâlû bi-havâyetihâ Nazm

Ey küşte be-aql u zîrekî ferzâne

Tahşîl-i kemâl-i hîş kon merdâne

Şâfist kesî ki 'ilm ü hikmet dâred

Bâķî heme der-dâned der-în meyhâne

ve ol ki tedlîs-i tedrîs belki telbîs-i iblîs umûruna müte^callîk kazâyâdur ve i^ctibârât-ı örf-i bâtılda ^câna mi^hân u belâyâdur. ^cAceb budur ki ferzend-i saâdet-penâh oğlum ^cabdullah hevâ-h^vâhuñuz vasıtasıyla ve müderrislik ^calâyıkmuñ râbıtasıyla ta^cn-âmîz ve tanz-engîz bî-halef ü ihtirâz ^calâ tarîkı'l-intikâz ve'l-i^ctirâz ne külliyet-i kübrâ ve ne cüz'iyet-i şugrâ hadd-i evsa^tuñ tekerrürsüz ve mebâdı netâ'icüñ taşavvurunsuz şekl-i evvele redd idüp bu hakîrden su'âl olunmuş. Ğarîb hâlet ve ^cacîb ğafletdür. Her kişi kendü ahvâlınden mes'ûldür ve ^câkıll oldur ki kendü kârına meşğûldür. *Velâ-teziru vâziretün vizra uhrâ* ma^clûmuñuz ve tamâm mefhûmuñuz olmışdur ki bu bî-çâre çâğ-ı ezelden ka^tâ ne bu ma^kûle evzâ^ca irtibât idüp dururam ve ne erbâbı ile ihtilât her zamanda bu yüzden ahvâl-i münkerüm ve her anda anuñ nefyi gönülden mu^karrerümdür.

Rubâ^ci

Eyyâm ki dem-be-dem be-reng-i digere^t

Tâ çeşm be-hem zenî yekî digere^t

Deryâ-yı serâbest ârzû-yı hayâl

Der-her nefesî kâm-i nihengî digere^t

Hak budur ki

93b

sizden bu irâdât-ı nefehâtuñ ve işbu ^câ'idât-ı fevahâtuñ hevâları bu def^ca dimâğ-ı câna ve meşâmm-ı cenâna dil-pe^zîr u pesendîde gelmedi. Beyt

Berghâ-yı nev-resîde sebzfâm

Şod nişân-ı ân ki in meyveest hâm

Sübhânallâh her gîz bu sevdâlardan bir şemme geçilmemiş ve bu enfâs-ı ta^caşşub-nümûnuñ vehâmetleri perdesi açılmamış. Mısrâ^c

Endîşe be-kon ki der-çi kârî ey yâr

Eger halk-ı cihân ^cayb-cûy olsa siz deryâ-yı hâmûş oluñuz ve ger ihvân-ı zamân cevâsîsü'l-^cuyûb ve kevâşifü'l-kürüb ise siz zeyl-i mekremetle ve rû-mâl-i magfiretle ha^tâ-pûş oluñuz.

Rubâ'î

Hırş-ı nâbînâst bîned mû-be-mû
 °Ayb-ı halkân u be-güyed gû-be-gû
 °Ayb-ı hod yek zerre çeşm-i kor-i o
 Mî ne-bîned gerçi hest o °ayb-cû

Huşûşan zamânumuzda eķâvîl-i kâzibe-i bâtıla ile ve müfteriyât-ı müzhât-ı °âtılaya ne hadd vardur ne °add. Kefâ bi'l-mer'i kizben en yahdeşe bi-küllî mâ-semi°ahü huccetdür. Kaviyyü's-sened ehl-i ihtisâb oldur ki kendü noķşanın tuta kâmilü'l-hisâb oldur ki cümleden sıfru'l-yed olup °âlemün °uķûlin üte. Niçe bir taķşîrât-ı halâyıķı mîzân idelüm niçe bir terâzû-yı °aķlumuzı ķuşûr-ı °âlemînle esîr-i evzân idelüm. Beyt

Ey dil tu demî muķîc-i sübhân ne-şödî
 Ve zi-fi°l-i bedet hiç pişmân ne-şödî

Felâ-telûmûnî ve lûmû enfüseķüm Rubâ'î

Her ki bâ-nâr-ı âstân hem-senk şöd
 Der-kemî üftâd u °aķleş denk şöd
 Rev eşiddâ'i °ale'l-küffâr bâş
 Hâk ber-dıldârî aģyâr bâş

El-haķ dîde-i ğayb-bîn °ayb-bîn olmaz ve her hüner lâyıķ-ı âferîn ve her °ayb müsteħaķķ-ı nefrîn olmaz. Ber-âstâne-i meyhâne ger serî bînî Mısrâc

Müzn be-pây kı ma°lûm nîst niyyet-i o

Hâķ sübhanehü ve te°âlâ cümlemüze tevfiķ-i °inâyet ve telfiķ-i hidâyet birle hil°at-ı kerâmet taħallaķû bi-aħlâfillâhdan pûşiş-i a°lâ müyesser ide ve câdde-i istikâmet-i *vellezîne câhedû fî-nâ le-nehdiyennehüm sübülenâ*'da ğuşiş-i müntehâ muķadder ķılınmış ola. İnnehü semî°u'd-du°â bi-ħurmeti'l-enbiyâ'i ve'l-evliyâ'

Mısrâc

Bi-°inâyât-ı haķ ve hâşşân-ı haķ

Ger melek bâşed siyâseteş varâku'd-du'â' 'alâ mâ-sebaķ ed-dâ'î el-faķîr
Lâmi'ciyyü'l-ħaķîr

84. Bir dost-ı niyâzmend bu ħaķîr ü müstmendden terkîb-i
muķavvî taleb itdügi muĥabbet-nâmesinüñ şûretidür

94a

Şol bevâhir-i şenâyâ-yı pür-ĥâşiyet ki terkîb-i ĥikmet terbiye-yi nüş-dârû-yı dil ü cân ve müferraĥ-ı müşk-bûy-ı ĥâţır u cenândur. Ol sebebinden ki âftâb-ı şıdķ u safâyile gül gibi mürebbî ve kilâb-ı mihr ü vefâyile mül gibi mu'abbîdür ve ol nevâdir-i teĥâyâ-yı muĥabbet-taķviyet ki tertîb-i menfa'at tecrîbi tiryâk-ı ekber-i semûm-ı ġamûm u şihĥat-güster-i maĥmûm-ı ĥümûmdur. Şol cihetden ki keder-i 'ucb u riyâdan pâk ü muşaffâ ve heder-i 'illet-i vedâdan tâbnâk u müneķķâdur. Ĥoķķa-i zerrîn-nihâd-ı mihr ü vedâdla ihdâ ve ruķ'a-i müşġin-fu'âd-ı ĥulûş-ı i'tikâdla icrâ kılınduķdan soñra ma'cûz-ı zamîr-i münîr oldur ki mektûb-ı meserret-fezâñuz ve nâme-i meveddet-nümâñuz gelüp şöyle taĥrîr olunmuş ki bir ma'cûn-ı taķviyet-füzûn dinilmiş idi ve bir terkîb-i meziyyet-nümûn 'ahd olmuşdı. Ĥâliyen anuñ müfredâtına ĥarc içün cümle yüz aķçe gönderildi. Lütf idüp irsâline himmet ve işâline 'inâyet oluna. İmdi Ĥaķ 'alîmdür ve *kefâ bihî şehîden* naķîr ü kıţmîr ol taķrîr ü taşvîr-i ĥâţır-ı fâtırdan gitmiş ve külliyyetle ol ĥazıyyeden dil-i ĥazîn ü cân-ı ġamġin ġaflet itmiş *lâ-tü'âĥiznî bimânesitü* ki ezelden nisyân lâzım-ı insândur ve 'afv u ġufrân şıfat-ı raĥmân u maĥz-ı iĥsândur ki evvelü'n-nâsî evvelü'n-nâsî bu faķîr-i ħaķîrde ĥod farķ-ı nisyân mânend-i ġam-ı dil ü cân ĥücûm-ı emrâzdan ve ġumûm-ı a'râzdan bir mertebeye varmışdır ki seķâmet-i cünûna münce vesâmet-i zunûna rehber ola deyü vehm eyleyem. Lâ-cerem ġâĥ girye-konân böyle direm ki Rubâ'î

Bes kon ey dîde be-yek-bâr me-rîz-âb me-râ

Ki ĥayâl-i Ĥudâ vü-râ heme ber-mâ güzerest

Heme ez-reh-güzer âteş-i ruĥsâre-i üst

Merdüm-i çeşm me-râ âbî eger der-cigerest

Ve gâh sîne-zenân bunı okuram ki Rubâî

Her kocâ kerd güzer ber-ser-i zülfet bâdî
Rûz-ı men çün şeb-i târîk mükedder şöd râst
Şerbetî sâz-ı müferraḥ dil-i mecrûḥ me-râ
Zân dü yâḳût ki perverde be-şekker şöde est

Eger bu kıl ü kâl ol aḫvâl-i ğaflet-fi'âle münâfidür denilürse saḫîḥ-i cüz ve beyne'l-ḫalâyıḳ müştahirdür ki ba'zı kimsenün ḫastalığı yañşag olur. Eger beden sera-tâ-pâ bîmâr ise ammâ zebân-ı makâl şag olur. Ve'l-ḫâşıl çün va'cü'l-mü'mini deynün ve ḫalfühü şeynüdü. Bes ğam-ḫânede

94b

terkîb-i müferraḥ u muḫavvîden her miḳdâr ki çalındı tuḫfetü'l-faḳîr-i ḫaḳîr muḫtezâsınca hediye yüzünden irsâl olundı ki viren yâd olmaz ve ḫüsnet ü denâ'etle yâd olmaz ve ḫarcı alınmadığından ḫâtıra fütür gelmeye ve bâb-ı ḫidmetde ḫuşûra gelmeye ki cümle ḫarc kîse-i ḫalîfedendür. Şöyle olunmaya ki naḳd-i vazîfedendür ve bu birkaç ebyât-ı dilkeş-beyân mişâl-i dâst tezkire-i dostân olsun için ol terkîbüñ ta'rif ü ḫâşıyyetinüñ tavsîfi bilece gönderildi ma'zûr tutula. Nazm

Bu muḫavvî ki ḫoş müferraḫdur
Dil ü cân u teni muşahḫaḫdur
Şadra nâfi' u dimâğı pâk idici
Dide şahnını tâbnâk idici
Bedenüñ cânı mîdenüñ yarı
Cigerüñ muşliḫi vü hem kârı
Hazma yoldaş u ḫarma kuvvet-i dil
Def'-i emrâza kâfi vü kâfil
Çeşmi şaḳlar dem-i 'ufûnetden
Nüş idüp geç ḫabîbine minnetden
Müşkdendür sirişt-i ma'cûnı
Yokdur içinde beng ü afyonu
Şehd ü sükkerle oldı terbiyesi

Cevher ü °anberile baqiyesi
 Gevher-i dürc-i şâyegânîdür
 Fi°l ü kuvvetde rûh-ı şânîdür
 İtmede medd şanda Lâmf bâkî
 Ki ne-nîkîsin ve ne-tiryâkî

İsti°mâli şubh u şâm ba°de hazmi't-°ta°âm eger hem miqdârı gerekdür hall ü hâmezâtdan ve müşhil ü kâbızâtdan ve ihtirâk virür arviyeden ve inzilâk virür ağdiyeden perhîz lâzımdur gıdâsı nuhûd-âb-ı muşşer kebâb-ı mübezzerdür ve şarâb-ı mâ'ü'l-°asel-i mu°atâr u cellâb-ı mu°anberdür. Bâkî °ale'd-devâm kudret-i tam ü kuvvet-i tamâmla birr ü mend olup beniyye-i nâzik-mîzâc-ı nîme-°tabîbe ve ma°âcîn ü terâkîbe muhtâc olmaya. Ed-dâ° el-fakîr Lâmi°iyyü'l-°hakîr

85. Kağı-°asker Kadri Efendiye Heft-Peyker nazmınıñ °özründe gönderilen °ubdiyyet-nâmedür

Risâle-i ed°iye-i ihtişâs-ı °ubûdiyyet ve muşâbele-i ihlâs-ı °aviyyet birle meziyyet-i devlet-i °aliyyeñüz ve izdiyâd-ı fazîlet-i celiyyeñüz için du°âlar olunduktan şoñra ma°rûz-ı zamîr-i münîr-i âyîne-nazîr oldur ki bu bende-i bî-iştibâhuñuz ve kemîne-i devlet-h°âhuñuza emr-i sultânî vü fermân-ı şâhib-°ırânî şöyle vârid olmışdı ki hikâyet-i hoş-âyende ve bir rivâyet-i tarab-efzâyende nazm oluna. Yakîn-i mâ-dâmîde ğayr-ı muşakkağ ve bendenüñ ihtiyârına

95a

mu°allağ olmağın hâk-i pâ-y-ı sa°âdet-nümâñuzla müşâvere ve re'y-i cihân-ârâ-yı siyâdet-ğazâñuzla müzâkere kılinup kıssa-i Heft-Peyker ü felek-mahzaruñ tercümesinde şu°übet vâdisinüñ dil-pezir ve ğarâ'ib baħrinüñ °âlemğir olmadığınıñ °özri idüldükde zebân-ı bedü'l-beyânunuzdan böyle cârî oldı ki ol vâdinüñ vüs°at ü melâsetinde ve ol baħrün füşhat-ı selâsetinde söz yokdur. Hemîn bu niyyet-i pesendide ve ümniyet-i ğüzide üzre himmet gerekdür deyü buyrulmışdı. Pes işâret-i beşâret-engizüñüz mücebince hâliyen mübâşeret olup iki ayda üç biñ beyt miqdârı be-yârî bârî kümün-ı zulmet-i tesvîdden zuhûr-ı beyâz-ı

temhîde geldi. İnşâ'allâhü'r-rahmân ecelden amân olursa 'azze huzûr-ı fâ'izu'n-nûruñuza ta'fir-i vech-i bendegî birle varısardur ve taqşîr-i hizmet-i efkendezî birle yüzler sürüserdür. Her ne deñlü cerîde-i 'uyûb ve derîde-i cüyûb ise dâmen-i 'afv u ihsânla pûşîde olması ma'lûbdur ki innehû settâru'l-'uyûb ve gaffâru'z-zünûb. Amma ol ki taşhîhi ricâsı ve tenkîhi temennâsıdır iki vechile mutaşavver ve dîde-i inşâfla nazâr olursa müyesser degüldür. Evvelâ ol mes'ele kıadr-i bülendüñüze ve şân-ı ercmenüñüze mezîd-i cehâletden gelür. Sâniyen ol risâlenüñ imkân-ı ıslâhı ve ihtimâl-i iflâhı olmaduğına kemâl-i gâfletden olur.

Nazm

Faķır itse ızhâr-ı faẓl u hûner
 Özi gibi ma'ÿûb olur ser-be-ser
 Virür devlet ehline el her murâd
 İşidür metâ'-ı faķırüñ kesâd

Lâkin yine bunca kuşûr-ı bî-hadd ü fütûr-ı lâ-yu'ad birle hâk-i pâ-yı kîmyâ-hâşiyetüñüze irsâl olunmasına cândan cür'et ve dilden rağbet kopdı. Bir bu kim

Beyt

Çün zi-dest-i tu âb-rû yâbed
 Âftâb-ı şeref ber-u tâbed

bir dağı bu kim hâtifden böyle işâret ve 'âlem-i cândan bu resme beşâret oldu ki

Beyt

'Uyûbuñ Lâmi'î itme bahâne
 Hûner-bîndür dem-â-dem ol yegâne

ve ol bağr-i 'amîkuñ mellâhlığında dil-i ğarıkuñ özri bu yüzden düşdi. Rubâ'î

Gerçi bu bağrdur sefine-şiken
 Her reîs anda açamaz yelken
 Eyledüm terk-i sâhil-i deryâ
 Şaldum engîne ögrici Huda

Bâkî ʿummân-ı dil-i ʿirfân-feyzânunuz her zamanda menba^c-ı lütf u ihsan
olmaktan hâlî olmaya. İnehû semi^cud-du^{câ}'

95b

86. Bir âşık-ı giriftâr ve bir şâdık-ı perîşân-rûzgâr bu fakîre gâh
yârini şikâyet ve gâh ʿaşk-ı cân-ı dil-fikârından hikâyet
itdügi mektûbun cevâb-nâmesidür

Etânî minke mektûbun bi-erķâmi'l-^cinâ merkûm
Hıtâm-ı ʿanber-âmîzeş çü hatt-ı dil-berân mahtûm

Ki ez-^caşk u ğam u miĥnet-i şikâyetĥâ der-o müdĝam
Ki ez ĥüsn ü ruh u ķâmet hikâyetĥâ der-o mektûm

Ya^cni ol nâme-i müşĝîn-ĥıtâmun mazmûn-ı meymûn u meknûn-ı hûmâyûnında
gâh derd ü ĝam-ı dil ü cânun ʿaberâtından bî-ĥad arz-ı ĥâl ve gâh rûy u mûy-ı
cânânun ĥaserâtından lâ-yu^cad ķîl ü ķâl olunmuş gâh ta^b-ı yâr-ı bî-vefânun her-
câyılıĝından ve gâh dildâr-ı pür-cefânun ĥod-râyılıĝından ızĥâr-ı melâl idilmiş
gâh kuyûd-ı ʿaşkun giriftârlıĝından bî-zârlıklar ve gâh murâd-ı dil ü cân el
virmedüğinden muĥkemķârlıklar gösterilmiş. Beyt

Hikâyetler ķarîb yâr elinden
Şikâyetler ĝam-ı dildâr elinden

Sübĥâna'llâhi'l-meliki'l-müte^câl ʿaceb-ĥâl ve tırfa-maķâldur. ʿÂşık-ı serbâz olan
dâ'imâ pergârvâr merkez-i muĥabbetde pâydâr u ber-ķarâr gerekdür ve şâdık-ı
pür-sûz u sâz olan her zamânda çarĥ-ı girdâr-ı mihr-i yâr üstünde ĝerdân u devvâr
gerekdür. Yoķsa hengâm-ı şafâda meyân-beste olup eyyâm-ı cefâda kıyı çizmek
olmaz. Sipîhr-i bî-ķarâr birkaç ĝün murâdı üzre dâ'ir olmamaĝla cân u cihândan
bizmek olmaz. Beyt

Taĥammül kon eger ĥ^vâĥi ĥuzûrî
Fe-inne'ş-şabra miftâĥu's-sürûrî

°Âşık-ı dil-fikâr ki teslîm u rızâ ve terk-i hevâ üzerine olmaya her zamânda derd ü ğam u miñnet andan cüz-i lâ-yenfekdür ve şûrîde-i nigâr ki dildârından ümmîz-i vefâ ve °aşk u muhabbet içinde recâ-i huzûr u şafâ eyleye. Her anda çahr u elem u hayret aña lâzım-ı ğayr-ı münfekdür. Beyt

Ġulâm-ı himmet-i ânem ki zi-pür-çarh-ı kebûd
Zi her çi reng ta°alluk pezîred âzâdest

Dilberlerün bî-vefâlığundan hâtırlar bülbül gibi ğamnâk olmak ve semenberlerün bezm-ârâlığundan yaqalar gül gibi çâk olmak °âşık kendü hevâsında ve cân u dili muqtezâsında olmağdan gelür. Rubâ°ı

Kûteh ne-konem zi-dâmenet dest
Ger hod be-zenî be-tîĝ-ı tîzem
Ġayr ez-tu melâz u melce-em nîst
Hem der-tu girîzem er-girîzem

96a

El-irâdetü terkü'l-irâdeti fi'l-irâdeti bi-ñulûşî'l-°ibâdeti Mısrâ°
Her çi ân Hüsrev koned Şîrîn koned

Küllü şey'in mine'l-ñâbîbi'l-ñabîb mâ ve derd-i bî-naşîbî yâ naşîb eger her dü cihândan âzâd ve ğam-ı cânânla dil-şâd olam derseñ yaqîn bil ki el-ñuzûru fi'l-°ubûdiyyeti lâ-fi's-siyâdeti vehiye innemâ yekûnu yûtrakü'l-°âdet pes be-her hâlet felek-i tahsîn koned âşıkâ hod-kâmlık cihânda bed-nâmlık u hâmlıkdur. Evvelâ °âşık-ı bî-ñarâr ma°şûk-ı cefâkârdan ümîd-i vefâ eylemek nokta-i dehân-ı dildâr gibi muhâl-i ma°dûmun vücûdına ihtimâl virmekdür ve âşûfte-i rûzgâr-ı çarh-ı miñnet-medârdan recâ-i şafâ itmek °ukde-i meqâti°-ı leyl ü nehâr gibi hayâl-i mevhumun tañakkuqına imkân göstermekdür. Herçi der-bend-i ânı bende-i ânı eger âzâdî h^vâhî bâş ez-cümle-i mûrâdât-ı fânî Beyt

Rızâ be-dâde be-deh vez çönîn kerd be-ğüşâ
Ki ber-men ü tu der-ihtiyâr ne-ğüşâdest

Ne zîbâ beyân eylemişlerdür ve nice ra'cnâ 'ayân söylememişlerdür. Rubâ'î

Der-ıarıkat her çi pîş-i sâlik âyed hayr-ı ost
 Ber-sırât-ı müstakîm ey dil kesî gomrâh nîst
 Her çi hest ez-kâmet-i nâ-sâzi-yi endâm-ı mâst
 Ver ne-teşrif-i tu ber-bâlâ-yı kes kûtâh nîst

Çünküm 'aşk u muhabbet ma'âlim-i 'avâlim-i kübrâ vü şugrânun matlab-ı a'lâsıdur ve menâzil-i merâhil-i ûlâ vü uhrânun maqşad-ı aqşâsıdur. Ânun şedâ'id-i tarîkında inkıbâz ve mekâ'id-i refîkından inkıraz hemân 'azîmet-i Ka'benun fevâ'idünden i'tiraz ve şafâ-yı hacc ü 'umrenun 'avâ'idine i'tirazdur.

Beyt

Ferdâ ki pîşgâh-ı haqîkat şeved pedîd
 Şermende reh revî ki 'amel ber-mecâz kerd

'Aşk bir şâh-bâz-ı hü mâ-pervâz u pâk-bâz dur ki hergiz bir cîfeye sâye şalmaz.
 'Aşk bir cevher-i kîmyâ-sâz u keder-perdâz dur ki hürşîd-i cihântâbı kı zıl menfâ almaz. Nazm

Hemânâ 'aşk rahşî berkdur bil
 Ğubârından eşer bulmaz eşer yil
 Segirdüp çıksa meydân-ı sipihre
 Toğuz tolandururdu çarhı mihre
 Dönüp ardına etse bir dem iqbâl
 Kılur mâzîler istikbâl fi'l-hal

Egerçi 'aql-ı zû-fünûn ve re'y-i reh-nümûn nâme-i ma'ârifun ruq'a-nigârı ve hengâme-i 'avârifun kı şsa-güzâridur ammâ evşâf-ı 'aşk-ı cihân sözde dem-beste vü hayrândur. Mısra'

'Aql u cân gevhereş in câbe-nişâr efşânend

ve ahvâl-i hüsn-i ʿâlem-efrûzda dil-haste vü ser-gerdândur.

96b

Enderîn âyîne şâhib-nazarân-ı hayrânend her ehl-i maqâl bu bâbda âsyâ gibi bulduğın ögütme olmaz ve her şâhib-kemâl bu bâğda bülbül-i güyâ gibi bî-hüde ötmek gerekmez. Beyt

ʿÂqılân nokta-i pürkâr-ı vücûdend velî
ʿAşk dâned ki der-în dâ'ire ser-gerdânend

El-kıssa ʿaşkuñ seyl-i cûybârında âşyâb-ı çarh-ı ʿazûz mânend-i baħr-i ʿarûz-ı bî-âbdur. Hüsniñ hod deryâ-yı pây-ı mevcdârı pür-niheng-i çarh-ı âheng ü dâmgâh-ı girdâbdur. Hakkı'l-insâf bunuñ hevâ-yı cihân-peymâsında re'y-i işrâkıyân-misâl mîzân-ı evzân-ı bî-sengdür.

Dermân-ı zemîn ki nesîmî vezed zi-turra-i dost
Çi cây-ı dem-zeden nâfehâ-yı tâtârîst

ve anuñ beydâ-i miħnet-fersâsında pây-ı meşşâiyân hem çün seyyâregân-ı âsmân-ı lengdür.

Bahrîst baħr-i ʿaşk ki hiçeş kenâre nîst
İncâ cüz ân ki cân bisyârend çâre nîst

Her diyârda maʿreke-i ʿaşkuñ ʿarsagîr u dârı kanlu yaşlarla memlûdur ve her kenârda derdüñ şahn-ı cûybârı hûnîn başlarla tobtoludur. Hıffetü'l-cenneti bi'l-mekkâre. Böyle iken gerü imʿân-ı nazâr u seyrân-ı ʿiber kılınsa bedîhiyyü't-taşdîk ve zarûriyyü't-tahkîkdür ki Nazm

Meyl-i teħarrük be-felek ʿaşk dâd
Zevk-i tecerrüd be-melek ʿaşk dâd
Râbıta-i cân u ten-i mâ ez-ost
Murden-i mâ zîsten-i mâ ez-ost
Hâk zi-gerdün ne-şevêd tâbnâk
Tâ eşer-i miħr ne-ne ʿışed be-hâk

her zamânda meclis-i hüsnuñ şadı mâh-rûlarıyla ârâstedür ve her mekânda maḥfil-i cemâlüñ paygâhı hilâl-ebrûlarıyla pîrâstedür. Nâzm

Qıble-i her dîde der-în âyîne est
 Manzar-ı ehl-i nazar îñ âyîne est
 Cilve-i îñ âyîne nûr-ı yâr
 Ez-nazar-ı bî-başarân dürdâr
 Kor çi dâned ki der-âyîne çîst
 °Aks-i hûd efkende ber-âyîne kîst

°Aşk bir cûybârdur ki hevâ-yı dilgîrinden lâleler kıanda müstağrakdur. Hüsñ bir gülzârdur ki hayâ-yı cân-peziirinden güller garı-ı °arâkdur. Beyt

Firâz u şîb u beyâbân-ı °aşk dâm-ı belâst
 Kocâst şîr-i dil kez belâ ne-perhîzed

Bûstân-ı cihânda vü gülistân-ı devrânda cemâl-i hüsnuñ şem°-i dil-fürûzında ve berı-ı cân-sûzından lâle-i hûnîn-ciger gibi nergis-i şehlânuñ dîdesi kıararsa müstağreb midür ve hürşid-i felek-ârânuñ nilûfer-i bî-fer gibi

97a

çehresi şararsa °aceb midür. Beyt

Men ân kıarıb ki ez-ğamzehâş mî-bînem
 Bes âb-rûy ki bâ-hâk-i reh be-yâmîzed

Sûy-ı dildâr-ı çelîpâ-girdâr-ı hem dem olanlaruñ çep ü râst ellerin bağlamaıkdadır. Leb-i meygûn-ı dilber dem-be-dem kâse kâse °aşıkılarınuñ kıanın içmegi pîşe idinmişdür. Ğamze-i pür-füsûn-ı hûbân rûz u şeb pâre pâre dîldâdelerinuñ cigerin toğramığı endîşe eylemişdür. Ğazel

Bu miñnetden şafaı hûnîn kefendür
 Seher her dem derîde pîrehendür

Yedi taşı tolu kandur sipihrũ
Muza^cferdũr cemâli mâh u mihrũ

Yakupdur âteşũn bağrını bu tâb
Eritmişdũr bu miñnetden tenin âb

Hevâlar hâksâr-ı râh-ı gamdur
Zemîn üftâde-i hâk-ı kademdũr

Hâkîkatde *mâ-zalemehũmullâhũ velâkin kânũ enfũsehũm yazlimũn* hâşıl-ı kâr u zũbde-i güftâr oldur ki çehre-i meh-rũyân ki âftâb-ı zerrîn-i ‘ilm ve mâhtâb-ı encũm-haşemdũr. Her zamânda mâh u mihrũn cânına odlar yakıp vücũdını toğmaduğa dönderũrler ve ‘ârız-ı dil-cũyân ki çeşme-i hayât ve nehr-i Fırât andan bir eşmedũr. Dâr-ı cihânda ne sipihrũn ocağına şular koyup çehresin yunmaduğa dönderũrler. -Şehr-i didâruñ rengîn gülleri gũyâ âteş-i âh-ı müstmendândur ve bâğ-ı ruhsâruñ müşğîn sũnbũlleri hemânâ dũd-ı siyâh-ı derdmendândur. Beyt

Serhâ çũ gũydur ser-gũy-ı tu bâhtend

Vâkıf ne-şöd kesî ki çi gũyest ve in çi gũst

‘Aşk bir pehlivân-ı kavî-bâzũdur ki cihân-ı zeberdestlerin bir ayağla depesi üzere dikũp ser-fikende kılar. Hũsn bir dilsitân-ı ‘arbede-cũydur ki devrân rüstemlerin bir destânla zebũn eyleyũp bende eyler. ‘Aşk bir deryâ-yı pũr-şũrdur ki mevc-i gerdũn-evci fũlk-i felegi habâb gibi hevâda oynadur. Hũsn bir âftâb-ı pũr-nũrdur ki lem^a-i âteşin şaş^aası bağr-ı feyyâzı bir içim-âb gibi derũndan kaynadur. *Merace’l-bağreyni yeltekiyân beynehũmâ berzahun lâ-yebğıyân yahrucũ minhũme’l-lũ’lũ’ũ ve’l-mercân* bunlaruñ hasb-i hâlinden beyândur. ‘Aşk bir nañlistân-ı dil-keş ve bir sebsiztân-ı mehveşdũr ki her berg-i nihâli bir hıızr-ı sebz-pũşdur ve her kıatre-i zũlâli bir çeşme-i nũşdur hũsn bir gũlistân-ı felek-ıtal^catdur

97b

ve bir bûstân-ı encüm-zînetdür ki enhâr-ı münevveri lebinden âşafı ve eşmâr-ı cân-perveri sükkerden ahlâdur. *Zevâtâ efnân fihi mâ min külli fâkihetin zevcân ve cene'l-cenneteyni dân* anlarıñ vaşf-ı cemâlinden nişândur. Mısra^c

Her küşe pür zi-nâle-i feryâd-ı bülbülî

°Aşk sâhil-i vahdet-i haqqıñ delîlidür hüsn şehri cemâl-i muflakuñ hâdi's-sebîlidür. Bünyân-ı °aşk ka°be-i rûhâniyândur eyvân-ı hüsn kıble-i ins ü cândur.

Beyt

Men çi guyem yek rekem huşyâr nîst

Vaşf-ı ân yârî ki mişleş yâr nîst

Pes bu miqyâsuñ mîzân-ı şarîhinden gün gibi rûşen ve işbu kıyâsuñ burhân-ı şahîhinden tamâm mu°ayyendür ki °âşık-ı şâdıka cevri-yârdan şikâyet etmek hılâf-ı ma°kûl u menkûldür ve tâlib-i muhikqa kahr-ı rûzgârdan arz-ı şikâyet eylemek gayr-ı maqbûldür. Beyt

Çün güleş ki sırr u ten-i yâr koned şad pâre

Hem çü bülbül ne-koned°âşık-ı bî-dil zârî

Yâr-ı şivekâr ve nigâr-ı işvedâr agyâr-ı pür-idbâra iqbâl-i lütf u vefâ gösterüp °âşık-ı dil-fikâra cevri ü cefâ eylemek şöyle fehm olunmaya ki mahzâ televvün ü tefennündür. Belki kendü dil-dâdesine ol °âmîler içinde nazâr-ı hâş ile ihsân-ı ta°ayyün hemân hikâyetdür ki leylî en°âm-ı °amm u fuqarâ kabîlesine iç°âm iderken mecnûna ta°âm virmeyüp kâsesin şikest idicek mecnûn ol cevri vefâ-âmîzden ve ol kahr-ı şafâ-engîzden dilşâd u pür-şevk u ber-murâd olup dimiş ki

Beyt

Be-cevrem kâse ser ger şikestî

Nümûdî der-vefâyem şad dürüstî

Huşuşan dil-rubâlarıñ ağleb-i pişesi evvel cefâ ve şoñra vefâdur. Evvel küdüret gösterür şoñra şafâdur. Nazım

În nahl ki dâred in zamâne hâr
 Ferdâ raḡb-ı ter âvered bâr
 Bes kafl ki be-nigerî kilîdest
 Ol ki ʿâşık-ı pür-şekvâdur

Hemân ehl-i lâf u daʿvâdur ve anuñ gibi ʿâşıkun sîne-i maḡrûrundaki âh-ı âteş-tâb
 dîde-i pür-şûrındaki eşk-i hûn-âb hemânâ daʿvâ-yı güzâfına iki şâhid-i zûrdur ve
 iki tezkiye-i mehcûrdur. Nazm

Tu ki derbend-i hûşten bâşî
 ʿAşk bâzî dÛrûġ-ı zen bâşî
 Ger ne-şâyed be-dost reh-burden
 Şart-ı yârîst der-ḡaleb-i murden

Diger

98a

Her ki der-kâr-ı ʿâşıkî rûzî
 Ḥorde-bâşed ġam-ı dil-fÛrûzî
 Heme hem reng-i yâr-ı o bâşed
 Ez-dil ü cân şikâr-ı o bâşed

Cehd kon cehd tâ be-ʿâlem-i dil
 Melekât-ı mÛlk konî ḡaşıl

Ber-ḡaḡîḡat dehed mücâzet râh
 Tâ şevî ez-cemâl-i ḡÛsn âġâh

Ve's-selâmü ve'l-ikrâm ed-dâʿî el-ḡaḡîr Lâmiʿiyyü'l-faḡîr

Ḥâtime-i Kitâb ve Faşl-ı Ḥiḡâb

Ey nefsi hevâ-peymây u ġâfil vey dil-i ḡâksâr-ı bî-ḡâşıl er-rücûʿu ile'l-ḡaḡḡı
 ḡayrun mine't-temâdî fi'l-bâḡıl bilmezem nice hevâdur ölçerün oduñ senüñ kim

siyâh itdi felekler çehresin dûduñ senüñ gâh hevâ-yı eşcâr-ı câlem-encâm ü mezemmet-şicârla inkılab idersin. Ke-rîşetin fi'l-feyâhi fi-yuqallibuhe'r-rîhu'l-câşif. Rubâcî

Ey dost bed an mertebe ü pây-e-i hod
Ber-bâd-ı medeh cömr-i girân-mây-e-i hod
Hâhî ki şevî ehl-i saâdet çü hümâ
Ber-cîfe-i dünyâ mefken-i sây-e-i hod

ve gâh nevâ-yı inşâ-i cüyüb-ı ifşâ vü dehşet-i eşcârla ıztırâb eylersin. Ke-şahratin câler'r-revâsî yuhaddiruhe's-sebîlü'l-kâşif. Beyt

Yüri geç bu hevâlardan dimâguñ olmadın toprak
Nazar kıll câyn-ı cîbretle cüfünüñ tolmadın toprak

Meydân-ı güft u gûda mânend-i küy-ı bî-neyr ve her yañâ tek ü püy idüp niçe bir bî-çarâr olursın ve şahrâ-yı fikr ü hayâlde mişâl-i bâd-ı ser-geşte-hâl dâyimâ devân u revân olup niçeye dek hâksâr olursın. Hemîşe pehlivân-ı ecel arduñca pâyüñi başub yürür ve her zamân buflân-ı emel elüñdeki yayuñı başub turur. Beyt

Arduñcadur hemîşe ecel şâh-bâzı çün
Ey kebk çahçahayile nedür her yaña hırâm

Eger fevâzıl-ı selef birle hem destân olam derseñ fikr-i muhâldür ki el-fazlü li'l-mütekkaddimi lâ-li'l-kâdim ve ger efâzıl-ı halefle meydan tutam dirseñ bâtil hayâldür ki men iddeal-fazla beyne'l-ahâlî fe-hüve nâdimün niçün hâlüne ictirâf ve deryâ-yı inşâfdan ictirâf itmezsin. Nazm

Gerçi câlemde yâr-ı kârüñ çok
Hakka lâyıkk içinde kârüñ yok
Nükte-dânsın hemîşe hâme-mişâl
Hâşılıñ yüz qarası nâme-mişâl

Hemân min ba^cd dehân-ı kıl ü kâl devâtâsâ-beste ve zebân-ı güftâr-ı pür-hayâl
 kalem-âyîn-i şikeste olup defter-i perîşân-efsâne tomâr-ı gonca-girdâr dürülmek
 ve sırr-ı himyân-ı beyâna kîse-i

98b

şâhîvâr mühr urulmak gerekdür. Nazm

Bûm-ı devlet ağzın şikest it hâmenüñ yekser dilin
 Ey dil öpsem nice bir şerh-i ğam-ı devrân kılam
 Şafha-i ruhsâra besdür hasb-i hâlüm yazmağa
 Çeşm-i pür-hünem devât u nevk-i müjgânum kalem

Men sekete selime ve men şamete necâ innehû hayru'l-mürtecâ yiter ifşâ ile
 inşâyile ʿaybuñ Lâmiʿi iste istiġfâr idüp her dem Hudâ'dan mağfîret kâl ü kıl
 ağzına ur mühr-i sükûtı her nefes yoksa yüz biñ cürme güftâr ile olmaz ma^czeret
 El-hamdü li'llâhi Rabbi'l-ʿâlemîn ve's-şalevâtü ʿalâ seyyidi'l-mürselîn ve âlihî
 ecmâ'in. Hemân Hudâ-yı te^câlâ mâ-râ ve dûstân-ı mâ-râ ez-se'âmet-i yârân-ı
 mezemmet-gûy ve şe'âmet-i hem-kârân-ı menkaşet-cûy nigâh dâred.
 Raḥima'llâhu imri'en nazara ʿaybehû eşlaḥa ev estere ev bi-iġmâzi'l-ʿayn ve'l-
 ʿafvi ʿabera ve yeḳûlü yâ Rab irḥam kâ'ilehû ve evfer nâyilehû bi-fazlike ve
 keremike.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma ile edebiyatımıza kazandırdığı çok sayıda eseriyle meşhur olan Lâmiî Çelebi'nin, şimdiye kadar incelenmeyen bir eseri daha Latin harflerine kazandırılmış oldu. Böylece onun hayatı ve düşünceleriyle ilgili biraz daha bilgi elde edilebilmiş, özel yazışmalarından, şairin ruh ve karakter yapısına biraz daha vakıf olma imkânı ortaya çıkmıştır. Şairin dinî ve tasavvufî çevresi, tarikat bağlantısı, inanç ve görüşleri, değer verdiği kişiler, uğradığı bazı haksızlıklar, kimi eserlerini sunduğu devlet yetkililerinden beklentileri, yazdığı mektuplarla daha belirgin hâle gelmiştir.

Türk Edebiyatı Eğitimi Bilim Dalında, böyle bir tezin hazırlanıp ortaya konması, 16.yüzyıla ait bir münşeât metninin şekil ve muhtevasını göstermesi bakımından dikkat çekicidir. O devir inşa dilinin ve üslûbunun niteliğini, edebî bir münşeât örneğinden takip etmemiz ayrıca önemlidir.

Türk edebiyatı tarihinin yazımında, değişik özellikteki nesir ve inşa metinleri kronolojik olarak takip edilecek olursa, Lâmiî Çelebi ve benzeri münşîlerin, inşa metinlerindeki üslûplarının ağır ve külfetli olmaları bir yana, ne denli zengin dil malzemesiyle dolu olduğu da görülür.

Lamiî Çelebi Münşeâtında da bu şekilde bolca malzeme vardır. Bunların önemli bir kısmı Arapça ve Farsça ise de, eser, Türkçe deyimler bakımından zengindir. Deyimlerimizin bolluğu ve çeşitliliği, kültürümüzü tanımamız bakımından ayrıca öğreticidir. Eserde bazı vecize ve güzel sözlerin varlığını tesbit etmek, o dönemde hangi atasözü ve deyimlerin kullanıldığını, bugün hangilerinin kullanılmaya devam ettiğini bilmek kültürümüzü daha fazla sevmemizi sağlar.

Bizden çok önceki devirlerde yaşamış bir Türk aydını Lâmiî Çelebi'nin çeşitli makam sahiplerine resmî veya özel olarak yazdığı mektuplardan oluşan bu Münşeât metni, sadece edebî araştırmalar için konu olamaz, olmamalıdır. Tarih ve kültürümüzün daha iyi tanınmasına katkı sağlayacak olan bu eser, başka

disiplinlerin de ilgi alanına girebilmelidir. Günümüz insanı için ne fayda sağlayacağı hususu da, üzerinde durulmaya değerdir. Bugünkü eğitim sistemimizde kendisinden yararlanılabilecek unsurlar taşıdığını düşündüğümüz bu eserle ilgili tekliflerimiz şunlardır:

1. Eserde yer alan kolay anlaşılır deyimler, vecize tarzındaki güzel ve düşündürücü sözler ile beyitler bugünkü okul kitaplarımızın müfredatında eski edebiyatımızın seçkin örnekleri olarak yer alabilir.

2. Yazılı kompozisyon türleri arasında yer alan mektup kavramı, tarihî gelişimiyle ele alındığında, 16. yy'a ait güzel örneklerin bu eserden de seçilmesi mümkündür. Seçilen örnekler yazıldıkları şekliyle değil; ama içerik ve tarzlarıyla bugünkü kompozisyon kitaplarımıza kaynaklık edebilir.

3. Mektuplardaki üslûplardan, kişiler arası ilişkilerin, ast-üst münasebetlerinin hangi çerçeve ve saygı düzeyinde olduğunun tespit edilmesi, bizi, bugünkü insanî ilişkilerimizi daha sağlıklı bir zemine oturtmaya yöneltebilir. Resmî ve özel yazışmalardaki söylem zenginliğinden bugün de yararlanmak mümkündür. Meselâ taziye mektuplarında yer alan teselli ifadeleri, insanların acılarına nasıl ortak olunduğu hususunda bizi daha bilgili kılabilir.

4. O dönemin yüksek kültürlü insanların (örneğin şairler) bu tür yazışma örnekleri, hem yazarlarının psikolojik yönleri hakkında hem de o devrin sosyal yapısı hakkında ip uçları ve izler taşımaktadır. Onların yaşanan olaylara tepkileri, başkalarından beklentileri, sanat ve hünelerinin hangi ölçüde değerlendirilip desteklendiği gibi konular, bugünkü sanatkârlarımıza yaklaşımda yol gösterici olabilir.

Sonuç olarak, kültürümüzün önemli unsurlarından olan edebiyatımızın eski metinleri, sadece edebî araştırmalarda değil, eğitim ve kültürümüzün diğer alanlarında da araştırma, inceleme konusu olabilir kanaatindeyiz.

KAYNAKÇA

1. BURMAOĞLU, H. Bilen, *Bursalı Lâmiî Çelebi Divanından Seçmeler*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1989.
2. BURSALI MEHMED TÂHİR, *Osmanlı Müellifleri, C. II*, İstanbul, H. 1333.
3. DEVELLİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara, 1999.
4. DİLÇİN, Cem, *Yeni Tarama Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1983.
5. EREN, Şükrü ve Süleyman TURAN, *Atasözü ve Deyimler Sözlüğü*, Cemre Yayıncılık, İstanbul, 1999.
6. HAKSEVER, Halil İbrahim, *Eski Türk Edebiyatında Münşeâtlar ve Nergisî'nin Münşeâtı*, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Malatya, 1995.
7. *İmlâ Kılavuzu*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2000.
8. *İslâm Ansiklopedisi, C. VII*, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul, 1977.
9. LÂMÎİ ÇELEBİ, *Münşeât*, Süleymaniye Kütüphanesi Kadızade 434; Bayezit Kütüphanesi Velîyüddin Efendi 2733.
10. LEVEND, Agâh Sırrı, *Türk Edebiyatı Tarihi C.I*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1988.
11. PALA, İskender, *Ansiklopedik Divân Şiir Sözlüğü*, Akçağ Yayınları, Ankara, 1989.
12. REDHOUSE, James W., *Turkish and English Lexicon*, Çağrı Yayınları, İstanbul, 1992.
13. ŞEMSEDDİN SÂMÎ, *Kâmûs-ı Türkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul, 1978.
14. ŞEMSEDDİN SÂMÎ, *Kâmûsu'l-A'âm*, Kaşgar Neşriyat, Ankara, 1996.
15. UNAT, Faik Reşat, *Hicrî Tarihleri Milâdî Tarihe Çevirme Kılavuzu*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1988.
16. ÜNVER, İsmail, *Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler*, Türkoloji Dergisi, C.XI, S.1, Ankara, 1993.
17. YAZIR, Hamdi, *Kur'ân-ı Kerîm ve Yüce Meâli*, Huzur Yayınevi, İstanbul, 1994.

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم و صورت ظهور است زنا عظیمه
 با بنی اسرائیل بود و بحرفی الحاف و النون و بحر نون و الق و ما سطر و نون و
 اول کلمه از اول و دوم کلمه نزل و برله بجزم و عاصی و منسب و کاسم تک تا آخر
 تا رسیدند و در جمله جمله شده و حرف هاءت و وصله طافلا شدان سرزشت
 و دست ندرنگند و نیزه خاند تراش نقش و درنگله و شیراب غایت بی عتقله
 بجز در سینه و بیست منتقمی بود سراسر بویب که آن بی مثال بود
 رسد تا بحر و دنیا و دن و کن همد به یوبت و اندک سخن چو بی برائی باطنی
 گوید و با شکله است این زر لر زلم و صحیفه تکلم بجزه سر و نور یکی حق
 سجده کلمه است این است و الاصلها و عتقله حال شایسته عیون الاله
 عدو کفر و و برکتش استیمه جوامع انکم و عتقله کفایه و سرزشت بویب
 در رخ انکم و از اول کفایه و هرگز بویب در سب و هرگز بران و آن با لایق
 و در خیزنده و از اول کفایه و در اول کفایه و در اول کفایه
 بر دوات کفایت قاف نموز اعلا و انعام ام اس بان با شاکله ان اسوه کفایت
 جویب و بنا و زینت استیمه سر سرب کبر و دن یکی باک است
 در هر کلمه تک کیم دلی بر آیه الاله و ظلمت است مست اکنون بولر آثار خلق
 بر جبهه و در سرزن خوفه سر شام و کیم و بنین اندر ستم ستم منتقم
 انهم منتقم کیم سجد استیمه و علی و امی و الاقیه و ستم منتقم
 انا بنده و استیمه کفایت کیم بر شیان خایره و کفایت خفان و عا کبر و در اول کیم
 منتقم در دن و شکله زبان و کفایت آنی و کفایت الاله و کفایت خفان
 سلطان شهبه الاله و کفایت آنی و کفایت الاله و کفایت خفان و کفایت خفان

نی انقول و الهم والاعتقاد و خزانة و الوالدیه و احسن السما و الیک
 کر خفان آیام جوان و برهان بهنگام کاروان در حرارت مغزنی انترت و الیک
 و طریب طبیی آب ز فوفه ارتفاده و ابر شیعی و کلب ده کینه مقصد بویب
 شود و شنبه نیا و الیک اشتاب ناضل و کلب اشتاب ناضل بجز در کله
 فی انجیل و التنا و شقیته جان کال حریفان و زینت حفظه کال کلام و مسان و
 بیان اول شدی ... جوانی باقی بر گذشتی و اولی و انکون باقی بر سر کله و ناز
 پس بر صفا می نگار بویب ... بر شکله طوقیت منیم چون نوز ... با کس
 یکی که از انچه است ... سر کجا است و کم جویب و اشتاب کیم بر سر کله
 نگرانی از انچه است ... سر کجا است و کم جویب و اشتاب کیم بر سر کله
 آفتاب کیم بر آفتاب جان باک فایده و روزگار کجورب خایه بر خیزد کال کیم اول
 او دلم با زرد و هیو شیتن رسید ... انچه از انچه خواسته بودیم در رسید
 فلان به صفت الاله دلم و مصاحبت و الی نظام ایوب کسر برائی اعلم زمان
 و جو علی و در رموی و در وقت العلاء و رشته الانبیا و دن دل لول منتقم و صفاقت
 اوجت عتقله و منتقم منتقم الی الیک بر له محترم اولیب ... کایح دین و عیض نظام
 بین امیر ... آب جویب الی اسکندر بر یکی یافت ... در سواد و در اشتان متون
 یقیم چون که ابواب افاده که کفاده و اسباب استفاده آفاده ابویب نظام
 منکر کفایت خیزد و ... و انچه منتقم خیزد و در منتقم خیزد و در منتقم خیزد
 انعام جویب و عاصمه در خاص ایوب کیم ... انچه از انچه خواسته بودیم در رسید
 کله ایوب کیم در دلی عین ... با یک کال کفایت و در ستم ... و الاصلها و عتقله
 طایح در دن با رخ خایری منکر کفایت ... و کله از انچه منتقم خیزد و در منتقم خیزد
 عقوب تلقی صافی خایره است ... کله از انچه منتقم خیزد و در منتقم خیزد
 عتقله کفایت کفایت بر بوستان ایوب ... کله از انچه منتقم خیزد و در منتقم خیزد

نستاسم
ویموم ام

نفس من کل کلمه رهنه کن موم . و صفاتی آن که در کلام و در ابع طابع سیلان
منیم الامت . ما دام که در توت و وسواسی . در تربیت اهل جمع تر و قوی
لا در اندام انس نشانی . نشانی خود ز جهنم نشانی . بوسه زده
خفیه صایح بر این علی . و در ابع تو این تطبیق بریز . و جهالت نصدت
و تصدیق یک موفی قول شایع . و اینجی بقیه و بیز نتند . کما علی
خدا یعنی زغال فلسفی . کن بنسب از اکاسه نوزندج و هرگز نیست . هرگز
از اینجی بوکسیم . سرد و زخمی اگر نیندازد باور است . قیاس سطحی بود
بی قیاس در اسرار بیان جهان . و ظاهر از احساس کون و مکان و وقت
و بنسب در . و کفایت لغوم از مکتبی . نشانه مروتی است . کما علی
بویجا . نوبت الا ترضی کف . فاقوا علی درین زنگالیس . نشت علی
صفت نظار است . و اینجی سوی . و نشت علی هر قوی بر خطا و مروت . و لایق
کف مروت . و اشتغال لب و مهر در . یا نشت شان بوجواد هکله . و رانی
بهر راه ده رنگ در ادان که تحقیق در . و رانی ادراک کرده در . و شکر
انگاره در . پای استلام این جوین بود . پای هوسین تحت آن کلین بود .
القتضای الج از انک در ترتیب نقتضای انظار اولان جو اسرار و اسرار
عمل سولان بر ظاهر . بی تحقیق علی از صبا بوی . بی رفیق و اشتیاق بوی .
خدا کی بر بیانی عقل شت . قانون بیان از اشتیاق . اگر اسرار بوزن بگویم
قنایت و اصل آن که حرف او بدست . بی ابع حکیم سیب و انفس . و طیفی بانی
اورستین . بیرون از عام فرست قان زده میان . نوزده می یک
پشت . عقلی صوری . و نوس خاسره شوید ز کم بیکر . بدایت و صفت و علم
و مروت علوم بریمی ده . و هر که اده خصم در . کلا آنم من بهم بینه بون
لم یوت لابقیه بنه . و آنم من لایه و ان بایست فارسیک بر نفس بوز

کران من الشکر لکنه . و ان من الشکر لکنه . هر زمانه و بنهم و از همه چیز بی مثال
طایره صافه . و زمانه تویم که کسی کلین بلین مانده . و ان طایره
لوب الامین . درین مانده درین کمال از لغت . صرافی آن بوی
ولست . هر بوی باده کله . و اول وصف بیکه در . چو از شوهر
نما قوت کلم . از شادی جوید آید خور و اشتیاق . الشو کلام فرست
صدیق سوبی در صیغ صحیح . اولی آن بود که درین گفته مقصود . و در آنکف سوزند
از کم راه کربستان . و بزرگستان آیش آب جو کله ارواحی . و بزرگ کله
تا بی کون بیکه زهره تمام انکشتی . عفتت دلم از آنکس می کرد
باشین کله و شکلی . بنقلی کرد . الکل کیم تا بچ نشتن و سخته ساله کله
بست و صفای بر شوی . و هر زمانه ای و زنجی ای . دن بونی کلان او کشته
بزرگ تویمی . کجا بیق . در سبب بی برانی بر شرطی اولی طبیب بویت
ت و تیج کت برادر بوی برین مشغول . کسه بر کرد . و ان مشغول بوی
نشین بزم . و تحقیق تقدم کردیم خوشن که برین . و قنای تصدیق کله او کله
خیزد . و سرت کله بنقیله کله . استخراج علوم بر سیه بر صاندن .
درستی . مورخیمه بیکه شندان قدرت . کجا جلاب موای و برینی . و روی
استند . کس خفا عوا بر صورتی . و صفی بی موایله فوت و برولی
یک در برید در کله بنیست . و ان کوه خفا هم در صا بنیست . قوه با صوک
بیده بان شوا می شود در سوم در شک بود که بنیست اسرار عالی . و علم
الطایره ای . مانند خفاش بود در . وصف رضا در خفاش برین
درین بزم . بنیست برین . لغت کله الیما بود کله .
بسیار . درین کله عالم . کلام الیما و اصفا کله . علی حق
و انی عیب یاب . کیف شده انوار عال صفت . و علامه کله
دات مستقیم . کیف بود کله بر شده . کله برین . و ان کله

آنکه در کتب این افاضی و طایفه بر سر راه این نکته نوشته سر برید ، ازین امر بر این افاضی
 این سبکی پس پیشترت که مهم بی ریب از بودید آواز از توکم الای از نه غواره
 اگر طالب حق ، و عاشق طالب حق اینست . . . حقا قضا که شود و نام با همین
 که اینجی همیشه با بدست است و نام را ، و قاضی با آنکه نوشت این است که
 و در همه خدا میدی که توانی آواز از نه راه را با . . . که روی آفریزی و مستحق بگیری
 حقا آواز که کثیر بر طاعت بود ، نه در آواز بر پیش از کان ، و خلاصه کون و مکان
 این . . . گاه پیشتر از نظر قدر کی بی شکست ، و گاه قدرت قانیز در دیدن عالی بگردد
 ای به چنین . . . که از خود مندی ای بر هر صید ، فرام ازین مره بود و بر هر صید
 سر که برین مره بود دل نماند ، در کار نامه بجز مره ، و گاه رعایت نیز از طریق
 غایب . . . و گاه صفت محمد شجاع نظام وی بر الا سبک ، و گاه انوار ضیای کجای و
 اقتاب ، که در پیشانی قلا ، و بیدار بر کج صفت . . . که از فرخ است که صفت مقید مقید
 که از فرخی نماند سرک بوسن ، که مستحق فرشتن جای بخت بود ، و نام حضرت
 بذات که با بند دهن ، بس نهانی ، مال که نام غایب ، نه بیکم از اسلام ، و پیشترت
 و پیشترت اولب . . . سعید دولت در برین سر از کشتی برین دست ایوب
 بر بند با اولبیک ، و بر بند بر امیران کرانک ، نه در پیش چنین ازین که این باکی
 در روش با سبک ، نه به بود و بدل بود ، سرک صورت و هی بزیوت ، بوس در نام
 و نظیر مقدم ، و سرور وطن ، و نفوت در اینج ، با اقتدا نیست ، و از تمام اهل معرفت
 و کار عالی نام ، و عظمت من الانام از ره وضع او نشد و نسبت قضا این با برین
 خصص کن ، و تلاشت بر سرس از نظر که ای ، آواز و بر مان الک علی القین و بر کلان
 انور و الکین ، با صبح شام عالی انبیا ، حکم حکم الایب ، منبع عدون الشافعی
 منبع من الجای به ده واقف صواعق الوت ، عارف موانع ما ست ، مدعیان صواعق
 یا بید ، روز نرسد ، که سوخده در حضرت انکس الخ الای علی الشافعی

که پیشتر دن عکس غایت اول نیست متوار بود کسوت دن کسالی ، برودت عرض
 ای بر قول میرد . . . عاقبتان نظیر سرکا رو جود ز مولی ، عشق دانند که در بین
 و از به سرگردانند ، الا اینهمی بر نیزه من قیام بر بهم جنب در ان دی که بولی
 و در هر طوطی بار ، بر تو فال قول و شکست نماند غایب نماند ، موافقت و وقت قلب ده
 بنیل و وقت کل در که صف صدم را صد کجایی به و اصل اولب و قوف حاصل بود چنین
 و طالع طالع الای تمدای هم به به جان بر روش که اگر آن از بر دانای بد نمود
 نیم روش و خال اولب . . . آن پیشتر که صفا از بر هر صفت
 و دانسته من انان عکس . . . که بی بو بون بر موافقت باغ ، شد صدمه صدمت نیست
 طبع . . . که نشود تا کنونی فرم حجب ، انوار عصیت از صواعق طالع ، آواز اول که نشود
 انش از توصیف ای همگی ، کنز با بیو کجایی خلق انش از و سخت اگر کعبین سخن از عشق
 ز شاداران ، که در آواز بلند ز شورش ای به در ز شورش و صفت ، و آنکه چون شمع
 دو دم صدمت یکسر که نبرد ، چون غنیمت بیخ از شمع در روغ از و صفت . . .
 شورا ایستیم انان دون الم را هم که کجایی از سیمین و انیم قبولان ملا ایستونان
 و در شورش و در فتن او ، چون آنکس اوست اوست انان او ، و حقلم
 با غنیمت انان در فتن انان ، و سرورش با یکب بنا زندان و در فتن انان بی فتن
 و فتن انان حالت در فتن انان ، و شکله و در سر کجایی کتب رعایای او بونان
 سوخته که او انان و سعین انان خودم ، و صفتش چون قالی ، و در حال انان کجایی
 ایستند بی دردم ، المده انان به انان انان ، و در حال انان کجایی
 عاقبت او اندم . . . بی عاقبت حق و فاضل حق ، که کف با نماند هیچ شرف
 که کجایی و در ای دل ز در کجایی ، و در عاقبتش نشود به به با کجایی
 کجایی و کجایی ، که از زربست بهایش که در صبح مدد با ای و از انان ششم ، و بوقعی
 کجایی کجایی کجایی ، و جز از انان انان کجایی کجایی کجایی کجایی کجایی کجایی

زمین از در دولت در مردم راه نیست . آینه خاره الصبغ بود و این بیرون ای که در کلم
 اولی از آن بگریز صفات جمع مینماید . یا با انقضای الطلوع از غیر الی یکباره از این روشنی
 جدا می شود و گوشت و گوشت پوشیده و آسمان و عوالمی و ارات لام اوقتی چیست
 ز گوش پند بر بدن آورده است جمع الی غیر . صدای صوت ز سر عاقبت پیاپی نشد . الی آیه
 و عده الی الفلاح اذاعه عالی متفکک سخن و عده او دست عاقبت واجب در راه و بر وقت
 عاشق مشقه عجب و عجب و در پیشانها از روی شمع کرا از آن کشید آن لاله دان
 بجا بر آراگوستری است آن شاهان از شن چون برکت آستان کرده با بیایران
 ندی بر و از الی آن کرد . بگوشی غنایی و سکنی غنایی سکان آریب اول گذشت صفات
 و با من بقا طرز چشم بود روی قطعه ستاد تر نکات مطرعت و فضل . بر سر
 روضه صفت صفتش با زبان باد . در ترا روی در هم صان و را . بر غن و صفت
 دو بهمان ریختن باد و او شب و در وقت دانی جان و دل چیرنده . آنک را بیخ چیرنده
 در دو ریخت و در دو کنار . با مقنن خاوری مع الی ام اول صفت عرق و اعلا کله ری
 شتوی قان اول شکتی صایر لطف الی . قطب ارشاد و طریقت بر شد در این
 شعله هاست مدنی جانان طوفان و ام او شنه و تجالی عابدی و کف و دینش راه
 خود ای بگریب ای جان طولندی میمنت . چرخ دندان لاله اولی بوزه عالم سبزه
 جان و معنی بگویم و صدی بجا میگوید . دل و معنی تا بیخ ای سنجی ای راه داده
 پس بیخ بیخ آب دیو . در معنی با سر از این نه روانین کا شکل و کوزت بر زمین
 در شدم و بیخ اش زبانی او در صرت لاله بو بایب دندان طرقت مردم است
 بر غم و غم ندی معنی ای کرم سکی بنیضی . عاشق کیدر کن این معنی نه در روان در معنی
 با در در وقت در یک خاکلام . و سکر و چیرت کرد اندامه فالوم ضروری هله
 در صورتی بنیضی سکن و در این . طین اصطلح طوفان رحمت اوقتم و آن در صفات بر

چه در به سینه صبر و در و نشه سر نیز سببات آیات از انداختند هر سینه
 او در هم بود اگر . بیخ سینه ای و آنچه نیک آینه سکن . و کفا الم او کت است
 پس از او در سر در شمل و اصفاف جهود و زوق و . سبب سر ارات ما و استانی
 حضرت دوست . که هر چه بر ما سر و دار ارات دوست . دیوب راه و در شب
 شرف قدرت نصیبت کاتب لریب مضمون و درون کون مظهر غایت محبت اشتیاق
 خرم اولب . پای ما بیا لریب از این غزلت . و سبب ای حسیب ترا نشه کجوت بیخ
 قیس سندان پویا پویا سبب خرم ز جوج و اشقات اشقا لطف سندان آینه ای و در هم
 بیخ ای لب من کانی را لریب می توانم . ز کما که کوشش حسیب بر دراز
 او در هم کرم چه بر شرد . کانی شمع کانی ما ز بود نفی . کجوت کانی نیست مظهر کون
 سر ز کانی و در وقت شاد و مع الی از او انشا کرد اده کرا او از او خا طرا و جوج
 در یک بو بندون او رب کونک ارنی ترا هو ایضا درون و کانی صفت او الی او کرا درون
 یک دنا با کال ایبروم . در روز بی شادست چون شنگ لاله آرد سر . چرخ زون
 در جوج سازد در زون شادست . و در نوزه سر ای سرده آه خوان الی ای بر صبح کانی
 شست خات ایضالی زونان ای رب سینه کانی بهنده و درون نیز سکا بنده عینه نورا
 و سینه سکا طور دردم . سینه کانی با زون لاله . شیشه الی الی کانی
 و شادست صفت کانی و در اونی . صفت زین آرد بود اول . مردم کانی
 و عوالمی و شادست با فی کوشش با فی کانی کام و درون دن در بیار شش
 و در شش بیوبیت منتظر است تا مظهر کانی و در شش کانی در دم کانی کرب الی
 بیخ کانی دردم . بیخ کانی سینه کانی الی الی کانی . سینه الی الی کانی
 ای سینه کانی دردم . بیخ کانی سینه کانی الی الی کانی . سینه الی الی کانی
 شادست و چه در او اندان دانی با کانی کانی الی الی کانی . آن زمان که درون

فصیلت بآب شربت نصیح حضرت شاه افندی بن کمال پاشا پیران افغان پاشا
 سحرانه صلیح صحیفه افضل فی آیات بریجات نزال فیضان اقدار کمال و غیر
 نسبت فضیلت لطیف و سحرانصف برادر کرده ذرّه فاکر و کربانیده مؤلف
 له مقارود بارکوتات و فائز اگر بر برین اگر کشیدن زلفه بر جوح
 دار و دعا جوی ذات شریف زینت لطایف اشعار ایک شریفین اشعار دارد
 و نشان سفید و حق شریف نشانت ایک مشقه جمیع اشعار دارد

زان لطیف حق که عقل بر بند است و نشیند شکر از راه جیب کت در روزگار است
 ای که شاه نامه آل شاه ملک و اول فغان آسمان بیانک تو اربع قصص بر حصص
 ضنده اعلم بر مقال دعای سلطنت الی قرآن ان و بیخ تو اربع کتب الی برش
 از حقن عاود از انان و طبع الزمان ارشرف کلمه و تکلیف سبب فاشقا
 بر اول قدر آمده معاف اربع و لطیف جرح ایست در که اول و جرح برت
 بنجا و اول کتاب نصیحت اشعاری سیران ایندی بر جوی نامه شکر کرده ذرّه ملک
 بیاید و مطلع اشعاری بنیاید بخش کبر و عاود بر ابر او و آهین پای
 جو بر عاود خردم بر رسید یک اندیش دران دانه لایه لایه و کمال اول بر
 بریده چون بوی در که رنگ ای رستان بین و جوت سختی و عین است
 شبانه کبریت جنان صفت و دیار ایک بوا طریقی اشعاری دارد و صفای
 بر دیان لطایف و دیار ایک بوا طریقی اشعاری دارد و صفای
 بن بیو اشعاری و لغات بر است کلمه سحران و بار بنی بر سر در و عبارات
 بنی است ای نه بر سر در بیجا و نامنک سراسر اول کتاب شریفین اشعاری
 و اسطوره علامه کرده و عین تقابل و اول شاه نامه عین فاشعاری
 بر سر تری رابطه تو که گوشتی لغات رسالیدر و جودن اول و لایه
 شریفین و علم اول فاضل اشعار اول در که اول ذات فضیلت فضیلت اشعاری

و تقیم عالی رایت ارباب جاه و شاهیب بله مویخ و زین در بیج اول
 اصحی فخر کمال و ارباب فکر و فیکر سحران کلمه مشک فندی اگر
 بیزین فصاحت مضاعف که نیم سوری و کی شیب بی مقدار و مده فاشعاری

نظام در و اشقام که زینت و زینت و قدر و زینت و برین دارد
 من در صف برسان فضیلت جو کسم تا به کشیدن زبان آیه مهم صفوه شمول
 متاوه که مقامات بیج معانی و ابوالقاسم بری و مقامات تاج الازر و افضل
 ممدی و مقامات و کشف لطایف اول که بر زینک اشعاری لطیف و
 اشعاری شریفین و مده و زینت کرده و مویخ و بیج فاشعاری
 و بیان ادبی و ماکشدر و شول ممدی و بیج و اشعاری و کمال اول
 بیای آت غزایب بر مده و غزایب غایب کتاب کلمه و لطایف
 اختیار و طایف نظیر تحقیق آید و خلاصه کلمه که زینت از این فضل
 سرور و بیان بافت زینت و کمال سخن و شان فضیلت شماره انجام با نا کلمه
 و کلمه غا افسانه بیک یکی کس کسور اول اول بوده که بوی مده و طاق اول
 به پیشتر کمال کمالان و کمال اول بی الفضل مقدم مین در کمال اشعاری
 برین و کمال بان و دل و کمال مستحق زینت و مده و مده و مده
 کی مده و دارد که بلا غرضه زینت و مده و مده و مده و مده
 برین با بیج معنی اسکندر در که کس کس کس کس کس کس کس کس کس کس
 در کمال و زینت و ان مویخ برین سرور بی جامع بیج اشعاری عالی کلام
 شریفین و اشعاری و اشعاری و اشعاری و اشعاری و اشعاری و اشعاری
 مستحبات شهر بار و در فضا شمس و اشعاری و اشعاری و اشعاری
 و اشعاری و اشعاری و اشعاری و اشعاری و اشعاری و اشعاری

۹

خطن بولا کی احوال پر روش دہ کر تو شرح پریش بر پیش دہ
 مدام بچ کر کوش صبر انجایی نورد بر کرد و کسم کسب ای بیس بز کار کوی
 دست اخلاقند احوالاً و ابل مضع و موی کوی سخت و اشفاقند است تا ای کر
 زبردست و ذلیل و بخت اولن من بی فضل و امن فضل و ظفر و شنبه
 ایدر بل و هر برید که سزانات اتمام اتمام و بهوات موات کلام کم بر سر
 یاد سگی که یونین احوالین بی در بل و با جعفر و با غرض لریش کیدر بل
 بز کار کوی خود بر بوزان نیکرند بوز فاج صحت کفایت اشیا کسبت
 کر تا احوال تو کوی بی ارسا و صفی امان صحت کوی خاک راه در کفایت سیر
 شرح سابقه کلام و در ای شش دن مضع کفایت کب رو بر تو مصلی
 پیش و در این مضمون بر زلت من است کر آب روی شریعت با من تو بر لاد
 قیام بی روی آفرین اسرار کوی استقلولین ز غم آسیران استقیم الا نوبت کوی
 ایزد و المصود و الزعم و ایزد و المصطلح اولت با من تو بر زمر ساقی
 قیام بل بر به هم و کفایت باقی مراد اولد کر برابر دلانی دیکر و دیکر و
 اولد و روانی الا کوی کفایت و اوی الیبت سنیگت فی کفایت خود
 اینصو احوال من الا اینصو مضع کفایتش و انتم و در دوش

بید صفتی لایحه و در این مضمون بر زلت من است کر آب روی شریعت با من تو بر لاد
 قیام بی روی آفرین اسرار کوی استقلولین ز غم آسیران استقیم الا نوبت کوی
 ایزد و المصود و الزعم و ایزد و المصطلح اولت با من تو بر زمر ساقی
 قیام بل بر به هم و کفایت باقی مراد اولد کر برابر دلانی دیکر و دیکر و
 اولد و روانی الا کوی کفایت و اوی الیبت سنیگت فی کفایت خود
 اینصو احوال من الا اینصو مضع کفایتش و انتم و در دوش
 بید صفتی لایحه و در این مضمون بر زلت من است کر آب روی شریعت با من تو بر لاد
 قیام بی روی آفرین اسرار کوی استقلولین ز غم آسیران استقیم الا نوبت کوی
 ایزد و المصود و الزعم و ایزد و المصطلح اولت با من تو بر زمر ساقی
 قیام بل بر به هم و کفایت باقی مراد اولد کر برابر دلانی دیکر و دیکر و
 اولد و روانی الا کوی کفایت و اوی الیبت سنیگت فی کفایت خود
 اینصو احوال من الا اینصو مضع کفایتش و انتم و در دوش

۱

دیکر کینه انکر شیشه صواب کینه شدن کر شیشه کس او فان و درین
 می دوا در سان در بر روی کینه اولد خدایت جان و دلیر را من در
 طلب کوی خج و درینست آنا در کم روزگار نرود سو غیب و معرفت جوی اولمش در
 و در با مز را زائل جفت پیدا طولش مراد دست سزای توین و زانو
 کر سزای بیکر کوزه دار در نامشاد و خت و موت طایفه کال و با جاده و صواب و کت
 تیار با کوی اهل بوده کر با شرفی پریش است کرندش کوی با جیب بار
 و کر کینه با بود در زنده با باقی بر شیشه بوزن با فخری کوی سوز و بخت بر نه
 کوی با و زل شیشه و سخیگان منت ایزد بود تو ایل دانش فضل
 سبب کت هست بس ابو امام علی منی زمر شریفی آدم الا کر با کوی و دنیا و دنیا طلبی
 به به و بی کمال در قیام بیروج و زرافه با چوک کفایت هتافضرائی کفایت
 زرد بود خفوه کار ترنغ عفت لطف ارضیای زخم و موعودتی شیشه با کوی
 بزم کر صد ز شریفین سخن بزم و سوز و ناز است به شیشه و سزیه عیال کفایت
 به بزم و دانا خفوه کال و سعادت و اقبال کال کفایت کفایت آبا شدن و دسایل
 کفایت بیتا شدن حرفی بیکر کال و پنجه کفایت کفایت صفا کوه و بی سزوه
 کور و است اصغر منی و نشاد و سرت کفایت زده قوت و انقراض کوی سزول
 سچ و کوی شرف کال از آری در بچشم سچ کوی کال با سوز و در بوزان کال
 از لاف و طبله کر در کوه صفت و در اوقه و در شریف کفایت کوی کوی کفایت کال

دیکر کینه انکر شیشه صواب کینه شدن کر شیشه کس او فان و درین
 می دوا در سان در بر روی کینه اولد خدایت جان و دلیر را من در
 طلب کوی خج و درینست آنا در کم روزگار نرود سو غیب و معرفت جوی اولمش در
 و در با مز را زائل جفت پیدا طولش مراد دست سزای توین و زانو
 کر سزای بیکر کوزه دار در نامشاد و خت و موت طایفه کال و با جاده و صواب و کت
 تیار با کوی اهل بوده کر با شرفی پریش است کرندش کوی با جیب بار
 و کر کینه با بود در زنده با باقی بر شیشه بوزن با فخری کوی سوز و بخت بر نه
 کوی با و زل شیشه و سخیگان منت ایزد بود تو ایل دانش فضل
 سبب کت هست بس ابو امام علی منی زمر شریفی آدم الا کر با کوی و دنیا و دنیا طلبی
 به به و بی کمال در قیام بیروج و زرافه با چوک کفایت هتافضرائی کفایت
 زرد بود خفوه کار ترنغ عفت لطف ارضیای زخم و موعودتی شیشه با کوی
 بزم کر صد ز شریفین سخن بزم و سوز و ناز است به شیشه و سزیه عیال کفایت
 به بزم و دانا خفوه کال و سعادت و اقبال کال کفایت کفایت آبا شدن و دسایل
 کفایت بیتا شدن حرفی بیکر کال و پنجه کفایت کفایت صفا کوه و بی سزوه
 کور و است اصغر منی و نشاد و سرت کفایت زده قوت و انقراض کوی سزول
 سچ و کوی شرف کال از آری در بچشم سچ کوی کال با سوز و در بوزان کال
 از لاف و طبله کر در کوه صفت و در اوقه و در شریف کفایت کوی کوی کفایت کال

الجل

قبل ان تاتيكم العدا بغير اذنين ولا اذنان ولا اذنين
 ان كشيبة من روضة الصدق والصفاء التي اصبها ثابت في القلب ونورها
 في السواء وارشادها ازل الاله والحق الثابت في روضة الجنة والوقت التي
 نصرت اشجارها باسطار الشفق والسموات كالأضواء من كمال بلع العطف وهنت
 جميع صفات النورى هو الذي توفى حبه في ثوب العالين ايده الله بالمر والكلية
 واعلى انه جلال قدره وكم من المنصف حال بوره بعد ارا القلت الأذوار وبر
 الشك في السائر لا زال تمسك دولته طاعة من سطر الكمال وماروت
 يدور عزه شارة عن مشرق الاقبال انا بعد ان هابت آية تظيركم وغير
 يا قب وريشيد شو كبرك مر وهدى روضه زكرك بود حاكوى في فخر وسوا بان تخصص
 اول جناب كبريت فاه وهنت لمدت لفضاه اول ان كبريت اسواق وغوام وكسبت
 انوار الآم استحفا رهه مصير وعبارتن سبرون در واهلا وخطه ذوار
 تشبه واستفادتن اوزون در بس قدم خا خيز كاه هو حراى بيضا با كبرون
 افنت مع قطع غزال وكل ارا هل ملك مستر وكهدر فلا به نا مشبه عقي بيان
 وان خفا هو سو سو وركت نظام بيان اول بر نور دون وروم
 تخم بر وركت كاه شانه اندر دان من فرمن فرج بود و به ازاى من تحت كلى
 و تحت كلى حالها كاه مصروفه ك اول فاهت شريفه ملكه مضمك شرف
 معلق تشبه زفره غوكيه سوار اول ب عن تربى ملك ديار وسم افضيا العظيم
 بر تقديره و ايو بجان تل بر در عرض فرق اندر دست قفا سوار
 اسيه و اناخ و رجاى هادق اول در ك اول بيت الآمال و صقر الآمال
 اول كرا اول سسها م وصقو عادن بر شوق وغلام در بفضه وكه على
 موجب عدم لطف ونعمتي اهل بيتك عطا مشن الآل باليزر الاستقار معلوم
 موصل بكر انهمه الآ عاها ساواك اوا ماناوار ذاقا و اناى كمان

بسم الله الرحمن الرحيم
 يا عبدنا فانا علمنا كشيبة اول كاهم واعلمهم و تفصيل احوالهم
 على سكر بآي كاهم و بياض كاهم و فتننا دارية اذنا كاهم عن سواك اول كاهم
 و الفنا على تفكهم و تفكهم من ارسال رسالتكم و رسمكم لان ارسالك ان
 لرسله و اتقل ما بين ما تلده ف اتقبل سواك كشيبة و النبوة بين عن البعير فويل
 لذي يتركهم في ظلمات لا يهتدون اشم كاهم حتى لا يهتدون و كذا يزور انهما من قوه
 بر يا قانو اهد ان الذي رزقتنا من قبل و انا يبريت يا ايها الامم قوم سطون و فلي
 موضوع انا كاهم فان يكون في يهن آية ضيفا عندكم فاطعه الاطعمه انفسه
 نا و ر يتعمل اذ قال الرسول عليه من الضلوه اكلمه و من الحج انفسها كرا الضعب
 و نو كانه ترا منى آي وقت فاني لا حية ولا حية ولا رعية و انا كاهم و ذباية
 مرا كاهم اعني رجاى انفسهم من الظاهم و ارا التفاني من الامم فانا المسوق
 و تحت عن المشغل اذ غير الظاهم ما احضره و غير الكلام عالا ضرر انا و اتقانا انا
 بنا و من الكفا حيث قال الرسول في سواك من افضيا من الضعف و بعد اذ كاهم
 لا كاهم من الضعف و من الضعف كاهم من الضعف كاهم من الضعف و بعد اذ كاهم
 ان لظفر كاهم و من سكر كاهم كاهم و كاهم من انا انفسه كاهم من انا انفسه
 من قبلها و ثابها و ثابها و ثابها و ثابها و ثابها و ثابها و ثابها و ثابها
 الذي هو حيز بانى هو اذنى فان كاهم ما سواك فكلوا انما يشبهت سواك و كاهم
 من الاشرك بين و الاكوفوا من الكاهم و من كاهم ان كاهم من كاهم
 و عن كاهم كاهم فافين و الله و رب العالمين و الصلح على رسولاك بين
 و عدا الاله

۱۵

و عندئذ به بنقص او نور ایشان غایب گشتند و مزبور گفتند
 که منکم برکتی بود که با او کسین و سائله و اندک و آنرا جز با او نداشتند
 اولاد و هر کس بود که با او ایستاده بود از من ضایع گشتند و از من استی
 انشدن را آید و در وقت شکست من با من خشنود که از این همه و قدر پیش
 خودی و غلبه و صفت او بود و پیش آنکه او دخل بر سر سگ استهانت او بود
 کسبت کرد و اگر خضر و عماره و بابا اختیار نماند ایوه بره پس با من شد که ز تو
 ای بیگی و او گفت که دون هدفم بود ترا و لیستی که برتیزان جناب
 که من صدید و غندان منکره تا سر افشاران غلله و میخچه خلاق ایویش
 نیز برتیزان طشه بر باغی که پیش خلاق بود با و امام واقف او لب رحمت
 او گوی باشت و در اول کسین و تا بر مرز بود از صحنه که اگر چون با
 ضعیفیه حاله غایب از همسفران و آنچه در آن زمان از نیک او است در آن حالت
 الا نشان نصر مانیستند که منکندون بیهت بران در آن نیست یکم
 بیت شایسته نیست با تو است میت کمد بدو یکستین سخن بود یعنی یکی
 در آن کوهی که نیک بود با او رسیده بود و در آن راه که از صحنه که پیش
 دیکه بود و طماع با بر او کوه خنده اراگان دولت و تو که تو هم و عمت اولاد
 ضمه ضامین علی حاله و کوه کوه با مهدیه و ما که کوه در آن است بانه
 در جحظ لطیفه و در جحظ صاف است چو توبه تو آید او کم کند و قطعه که قبول
 کنی دست در گشتن ز باطن بدیده شایسته شعر چو مانی و اگر من دور از این تو ایست
 آمانده با غایب خود صدای آواز و از اسلام شایسته از این جمله بعضی که آید
 که از تو برکتی است که در جوابی است و در آن کوه که کوه است
 اعتقاد و بیرون شکر و اندک در آن کوه است که در آن کوه است که در آن کوه است
 اندک و در آن کوه است که در آن کوه است که در آن کوه است که در آن کوه است

بی خبر با حق ایلان سبیبین و اسد انانله حجت برنا بین شوبید با اسلان

و از در پیش او از آن نرفتنی کل اثوب هابجه ایست کز این یا رنگ شکران
 با به در وقت میر ارتکاف نیره سپهر هاهوی و فلانی حجت که قول آن بود و از این
 قول آن در آن روز به بودی که اسد انانله حریفی در خوش دیوب بر بر بند و در کمال
 نیز از این کل اثوب با بویزه سپهر و پیش جویع حجت که آید بویزه واقف برتیش
 آید و فلان نام او کل اصل میوه جعد ز نوی بروک شوبید با نیز از آن که در آن روز نوم حجاب
 دیوب کلایه که او را در آن فیل نقد ایر گشتن و ای سنگین می آید در آن نیز پیاج
 کوه کند و شکست که چون نیز شورش و در وقت نشنا و جو را بویزه و ب حکف طره زانو
 با در نمید تا جای نرود و شربت و آبکاش نماند با بویزه کس اول که پدید می آید از
 و سنگین می طالع و آید و تقطیر بویزه و آن قصه را که هم ایوه و غایب آمدن و کمترین
 بر سوره نامو و جو بویزه و محتات که از نمانده هابجه حشر کوه و نیز طلاله و عقابده
 نملی در کانت و خالده و خود با من سر و الاموال و در بیخ الا جان و الامال در آن
 در پیش کوه این آنچه کج او است که زینک قیمتی نامم نیز از آن بیک پیله حقیقت
 ایشان در دنیا بویزه و در پند بر گن هون بیانی نرود از آن نیز و ما بلا نه خود و دیگر
 که شربت لطف تیره و نکل میوه نیز است مع با اولی و می کورن با حجت بود
 میان کزین بایوت که کس که در آن روز که در آن کوه بود است
 با تانده و آب این واقف بود با تانده حکت که در شبح او داد و گندن غویس و این
 با گندن بخت و گندره خود بی ناک با تانده ای که بود با کوه که در شرم
 کوشه در آن نیز شکر و که جهیز و جنت آغاز بود با کوه کیت الکویت اوزن بود
 تا بس در آن کوه و با این المان بود با کوه منافی است آن را یکدیگر
 و در به نیز شوبید و در آن سبیل و در آن سبیل کوه که در آن کوه که در آن کوه
 هماغه و کوه سبیل و در آن سبیل کوه که در آن کوه که در آن کوه که در آن کوه

نظارة استرالنوزخ بن بعد من محتج و مصنفها محتج و آرزوی دل و جان
 برهن خائب الازمان طرم و فندان. اطلعت على اوليسيرسره بانون و القاصو
 و محمد و آل الالمی و بنیو و نه منی و و درین بیان جواب یافت و در یک بصره و شیب
 ایجاب استراحت کردن و اولی الامر علی عهد الغتاب و الصلوة علی رسوله
 علیکم صلوات الله علیکم. تا بل الصبح وقت شرا. نتیج من دایم الطلام و
 این صلاخه نشان الی بحث و و اول التمس الخ الاجام. تا شریح مناه و بهیض
 از طرف و طرف در مرض شنگ با هم بزم عیون و صبوح در و کثیر متفواد
 با وضع که مدام خوش توام مستقی کند خجاست و و مخرج رواج در و جوهر قطه
 روی آن خطر رخاں جو غظه های سبست و بکیده هار اب باره درشت که آن
 با و در اشتها تنگ فلانک مخرج شیب و بکیره کفایت نا چند آفرین
 بهر آهنگ نشسته زار چهره سینه اب زلال سسنا شرف تا بکیر و مخرج
 و شراب بایب شهید امنیز و شانی بپی مورد اریشوب نوز خجاست و سرور و
 ولادت و بر روی سبب آب جویان که اسکندری تا بکیر نیافت و در سه اول
 این که مستقیم است و در اشتها غلظت که هر بارش این که مکتوب با یکی در اول
 که بر رتک با بر سر یافتم. کم از اول من قاصد قدم و سجی و دم ایودی که
 غلبت دوائ و در عدم ~~شیرین~~ استی و خجاست و متدبیرت برات و در محم
 نوح انتقدس اولای و تا بعدین با اولی اولاد اسیر الی و الی علی سطح
 و ضلال و بریزد سند الزل حکام فور سینه و دیگر هم حکام سینه و در لفافه حلال
 و و بوی آله استیضاح اولی نام رنگ بجای شتاری و فضا ست که مستحق
 و تباری فکند ~~شیرین~~ اولی و در سست فالای سبب همچو شش همان در سبب
 در سبب ~~شیرین~~ سلطان بجم کجا. با بری صوبت کاری با بری صوفی همان مستعد

و کتاب جانیت ایتاب که هر مقامی عروسی تا موسس. این استیضاح که کتاب در
 در بردن کشت ای حال نوال. بچینی بایره دفا و هیت اصاب درد. قنوی طایف
 است خجارت و همچون شرافیت غبار تا مکر شستن اولب ارشالی ششم
 این کتاب بقصد الاز رجوعه نظره کنونی سکن الظنق و اسطوله المقده فلانک کتاب
 غیر و مدینه صفوط رباین علی صیغی آلوده بایره که کتاب سکنه و در یک مکر
 کتاب بکن و بصحان بر که از خجاست حجاب تر و نوال و در طوالت سبب اهل صناع الاز
 و اول فرایق و در بودای اشتها فانی سبب از رنگ و در مخرج رواج و در مخرج
 التماس ناز و در اولای و در مخرج که در دارون و در مخرج رواج و در مخرج
 شفا در من که بزشت علم و عرفان و در نجات گفت و بیان سبب بود شمام کم
 جان و در مخرج خجاست و در طلالی ربای شریح قلم بوی قیوم عیون تا مست
 و استاس خوش تر و مخرج رواج و ناست. این در مخرج از سخن تا دیگر و بر اولم
 زنده با شتاب و سببست. الاوم نوم اهان سببک و دانایم غلظت که بکیرده
 اطلاق بشکر جوهر زرد اسمر خسته و در در مخرج جردت و شاتش اولاد ای
 اسپند که در فلان کی یا آن مرکز سیم و از در به اشتها بل یوزل و سوزت
 آب روی تپو که که کسب علی سبب صدق سیم قبل از از بر قطر سوزم و اریشوب
 در که تا بکیر بل بر شرف و کتاب سبب غلظت صغیر من بیخینه و در مخرج ای
 با جو سینه و سوزد یوهلوم اولیک مخرج زلال علاج و در سقیم اهلها کینه
 استخراج آب و موسس و اصلق فزنج و مس و اسطسیر بر بندار هر وقت خندان
 اریح و الخیاج و در مخرج اولکش منصرفه که در انشاء و غیب و نیت
 خانه لا رویین. طیار زانده و انا و در رانده اصبیح شریک الی بکیر ایله
 و در مخرج او هر چه سکنه و غایت کیر و خجاست اولای سبب و غایت
 و لانس سبب با به از طرف با سعاده و در سبب استیضاح المقصوده کله در سبب

۱۷

و بقول الامير سجدة رنده کج عاج و خلق طوایر سا برادرى و منتقم
 و در تصور چنته غلبه بر اصفه در کردى خاک همى را بنویس خوابه دل و جان را تو بر
 و بر آن اولک یکشنبه و سه چهارشنبه یک دیوه و صد هزار باران
 بخای من اصفه خوششان و اول من اعتبار باران از دوى بهمن هوارش
 چنى و بجای در بهاران بس زمان سال ده سفته مره سال و در دوش سال
 به شمس خال اول کى شهور که کند خاکه خرمن باشد همان البته از آنقت کاست
 سخته پله خیزه خال خوب و پیر اصفه بر آن ابراهیم اصنام همی شمس سیده
 شاه و ساک اولوب بو نوس اصم هفتس من بو نوس و در وقف حال و بر جع بند
 بنور و خان قندى در اول کوه کى بو نوس زمان برم انشود کم و در هم
 که کل هفت کم کسین رت السبا در دن سمنخ اولر که انان کند کسین تلوح هم سلا
 سده و اولوز آیین سده سکتوب سرفه با رفت استوب کس ب سمنخ سرت
 سحیح کمز جمیبه سرت که در سال بو بنشده بر تصور و اصم و بشدر همیز غارت
 و خاکه عار خور طوایر معلوم اوله ناسند ست قضا از برم رات کتف
 شاه سقود را بر بهر زلف سکتف قام با در و از عمای تمتت برز انان
 بر سنج زلف آن شاه بد غنده در بند دام بکرم با ان زلف فادوب دست بال هر
 به چاه جانب مضف و کفی و السلام سمنخ کسین سمنخ سکتف
 ستم و سده ستم بر اسم الادید التایه السبک کفی و جانب الاباجیه و اولزم
 الابنته القادوة الکفوة من ستاب الاباجیه الی اعظم عالم الکمال الی ان لدرس و المخب
 افام الاعمال فی العصر حقیق الاموم من الامولم و التورج سمنخ ادات الکفوة الی الفصح
 الذلک شبت ابى بر الهى و بیدل شامتیه و پتخر امامه الفضلاء باصفه و سمانبت
 و بعترتون بخسین و الماس خورگى من آنها رسد و توایده کله اللسته الاله
 ۵۰

مجلس

برج لطف و اصانه اشتهای بنایزه و الطهارت بینه و خشن بر داشت و خاطر
 شکسته بر مواضع اکنون برج آنرا که اصطیف سارنگ و طراغی هوای نک
 شتمند و خوف حاصل بوی عقال از تشا مرده بیان بر دل مان که افوزم
 با ز روی خوش من رسیده جان پر کوفت شکوه صدار بنور مار که اونی از صفای
 حواس بودم من رسیده جنب طوطی من بو شکون ذوق پور شکون گلی اربوب
 دیدی که اول جانب قوت باب هفتده مدیج سکتف بو زدن کلک لیلید
 وز بان بیلید اشیب و طه کتف سوه قیاس سده که اول ذات تروت ضراب
 و صفده سخن کورک با بندن نر کم سسته که کس کوش موشت کتف بنیدن بو زوجه
 اعزاز کله او قندى و سجم همه سوره ش الی جنب دن بو جمله انور افادایت
 و قندى لوه کانن بابیه بالبع مخرجه الفت من دوه افان کتف کله بچه
 بی کل لطفن نمازاده زالی بجز من الارب جاره و فایز از کسین و صفاد
 و فان بربتم سکرده زبان جو سرت ستم لاجرم اول مخالف و لاهل کتف
 اصفا نچی انواع بناید و شک سترک و اصفا ن ملحقه و بر سترک بر کسینت
 سترکان باقت شفا دردن بری و صفقات سفینان برقت ذنا در دن عار
 قبات طیاره و در دیر الوت و دوات ذاکبات سکتیه انوشا اور بکار
 زار اتحصار و اصفار اصفا رائی انا اول شیران انوشا نر سکتف
 قبان و سرفتن بی جان ابید و شول عوفان در در اشتیا که سمنک دیوه و کتف
 سرام سیمان ابور ز دوات سترمان دوده اشتیا نشتا بر کتف و سر فایز
 سکتف زبان و مشرفون متن کور خرت فادورر جولبت صفذ بان شخ
 عال دل داردن زبان او انوشا در در مان ذوات صفوا کتف با شخ
 دورر و نظمان از سب کتف دلا عیاق زار و خار و نمان و کتف
 سکتی او دیو خرتش و دیبارک و اربین و ست الافان اولوز ۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰

الاصحاح

كانت دعواته بغير من يلقب منها صافية لانك ما هو مرض الزمان ونصائح
 الطعنة صديقه صافية لاتبها طوارق الموهان كانت موقوفة بالاعتاد
 شيا مد اثاره العلة انا فانها ونظيرها رة عليه زياتا زياتا وتبهر اليك
 سلك ان عينة ما وكدي ويستمر ما في الخلدى فاكز شتى وموفا زارة
 بيت استم الآلى فم ايات بيتت مقام ابراهيم ومن دخل كان ابنا لاث الاخر
 بيتة الا رباب الابحج و ذرية الاصحح البنحج و جعل اليتام بين اليتام والمخدوم
 رة اخرى ويكون على بيتا به رة وكم حج الاكبر فانوزو شرا عطفيا وما كان يركب
 الاضطيق الاصوات الكفر على هذا القدر والدعاء في الاثباته اضاغى ما في الاثبات
 كبت في اكل رهب الرهبك اربع وشك ريبه و غير غيرم انشركت مشا
 اميرت مرعوف بن يوقد فاشه في اربعين وكذب في رة انما رة سموت دور
 ضاغت انه من حال ارضع الماتم اليغى الشريفة الشيدى الموفى الكبري الماتم
 على شمس سيف الماطلع برمان اثاره الساطع من اعلم الجهد والاقبال تاصب
 الوية الطول والاقبال جمع الناقب والاقتر مستحق الموابب والنحو الفارح
 باقدام الاقدام على هم ذوى الجهد والاصرام الفارح بالفتح المفتح من فرح المز
 والاقشام الا سيرة لى بيوه ازرته الامور الكلف التى يتبرصالح الجهد والامور
 بخوف وجودية والاضطر يعترضون يجذب سيقه على الخمار عند قتاد الا كالجبر
 حيث يملك والدولة والشروع الكف من امتحان الما بطير واليكين جهل من علم
 قدره الموقى حضوره على كفا السكان واعلام فرقة الاشئ مضمومة فوق الكلف
 الافكار واسترقق خرافة ما بر عن شارة الهدى با رة مستورة واسم
 مستوطان من مطالع الملى صاكة مستحبة ومير بر باع جده مكمورة
 الاكثاف والوصيات ودمان فضل مطوية الاكثام والارباب ماطلح الم
 في الحضر ويجرح على التبراة فارة صولك مساقا ما سرتا من ان اشركت بزق

واجب ان يكون دروسه ان تصيب ما يفرغ به يديك وفدت برمان فاك بالاسناد
 ولكن الاثرية كمدى كثر في رة ورويشان درو مفر وعمل على شئ فانى از
 شتى وعادى ارضى نيت فلا يمان صنت اذ هم ستم اعدم ربه ويرت
 ناسر مكر ودمود صخرت شد حيث تظلمها بالفت فان جون سكر اربعة شكيل طمان
 برضا ان يكون مضمونا كمن سيع باء بانون والفضل تابو ساو ذرية آت
 و تابو وسوز نة ماز هان و بوجبه باء و تابو و ينفذ طين باد اثاره هدام
 و باد اثاره بجم باكر ذرقت ملام و باد اثاره ميم من رة و مدموت
 و باد اثاره بجم باكر ذرقت ملام و باد اثاره ميم من رة و مدموت

الاصحاح

استبدت نور بالالط وسبيل كور والاعتق مالك نواص الاقبال سلك
 انما هو الاقبال فى النطق المذوق والاشراخ حاجب ذليل الاثمار صايبات
 نعوز الوفا مديانور الجهور بالاراء القصب متممات الامام بالكر ان شئ رفغ
 اعلام الرمة على قبة الحضر ناصب الوية السبابة على كل جماع الاعتدال الحضر
 بالاعطف الخ من حضرت الكلف المعنى الانال نحو سلك الجبال كالمات من مطالع مسارات
 رة وية كوكب رة سترقة على مشارة القناب الاوية ما غلبت فباب
 تجريب واقبال الخ وكلى الكوكب خبت كفا كفا الخى الصافية الاثبات
 الامور و قد تشبهت من صبح الورد والى و اثارها اوارق صفى الافعال
 الطيبات الاموال التى تى بر ياتما شقة عن جزوات فتح علوم العقاد
 من الى سيرة الشارة التى يعيت على رة الاثبات العلية وسبب من اثاره
 مستبنة رة ان ذكرا كفا القاب الكوكب ام اثاره سيرة قوم الاموال كفة
 لمدن الصفرى الصدرت كمن كمال سطر العليم كرمه الجبر صاير كوكب

ادام اشاعه ابي سلك الاثري الاكبر الكوكب حاك ونون المنافر جامع ثمن الاثر
 سبيل نور بالالط وسبيل كور والاعتق مالك نواص الاقبال سلك
 انما هو الاقبال فى النطق المذوق والاشراخ حاجب ذليل الاثمار صايبات
 نعوز الوفا مديانور الجهور بالاراء القصب متممات الامام بالكر ان شئ رفغ
 اعلام الرمة على قبة الحضر ناصب الوية السبابة على كل جماع الاعتدال الحضر
 بالاعطف الخ من حضرت الكلف المعنى الانال نحو سلك الجبال كالمات من مطالع مسارات
 رة وية كوكب رة سترقة على مشارة القناب الاوية ما غلبت فباب
 تجريب واقبال الخ وكلى الكوكب خبت كفا كفا الخى الصافية الاثبات
 الامور و قد تشبهت من صبح الورد والى و اثارها اوارق صفى الافعال
 الطيبات الاموال التى تى بر ياتما شقة عن جزوات فتح علوم العقاد
 من الى سيرة الشارة التى يعيت على رة الاثبات العلية وسبب من اثاره
 مستبنة رة ان ذكرا كفا القاب الكوكب ام اثاره سيرة قوم الاموال كفة
 لمدن الصفرى الصدرت كمن كمال سطر العليم كرمه الجبر صاير كوكب

البرية

في السنة الميتة فاقول من صياك الربيع والشمل من نادك الشح انظر
 عهده على بر دايح اضاحته وديح افار دوله وبعثه بذرته قبلا من
 وانزل على قدير كذا اذ من دين الكلام ان سبيل في فضل على الغيبين بظلاله
 ويستعصمهم يستار لطفه وكماله وفتح الى الله ان لا يكون با نوبته وان
 لا يجنى عما اخرته وان كجس اكله ويزيد اسيان من توطط ان بيت الله الام
 وزارة قبره عليه السلام كما قال عليه السلام من زادني في حان فكأنما زادني
 جواران ويستلها فات بين الجهد والولي في شرف الله عز وجل اذ لم يكن يجرى
 في جهنم واستا سكره وفدلى بانوار شهدكم سرورا ومجونا وكانان
 ليظلموا اذ اتت بتبع مريم الهم الوحيات انفضت عن الاقدار تجتنب من الاموال والكليل
 وعرض الاموال الحلاله ومع والصدقة عن الالتمس تفرقوا وانفجرت الاكله ويحتمل
 يروى في حقها في الدنيا والخرق في حقها في الآخرة فكل من كان في الدنيا والخرق في الآخرة
 من الدنيا والخرق في الآخرة في الدنيا والخرق في الآخرة في الآخرة
 لا يزال يا شيرنا شيرنا سلام خلاصه من مشرق الفجر والظلمة طالعته وما يرحم طلال
 خال قيام راقية عن حق المالح والبرد والثلج مالم يرحم الخضر والبلع
 بانوار بارك عالمنا مسجون الاساس وامن ان سكر كرم في سيات
 جواران وطيم قلوبنا من صب قباله ودمعة من شيرنا في حقها في الآخرة
 منقذة من ذكرك في كاس الورد والرفق كبرياء سائمه في شاكرك في بارك
 صهيل ويحيى قلب جواران وادبر ارجع افساس ووادع راقية انشبهت افساسه في
 اراكته وبيبرسته فتنه من صله عرض شهوة وزرته كسرة اوله كرهت
 طارفت غفاه وسدلت ثاه وشهدت بان كرت داره ونهزت آثاره رصعته
 قوام كسطفته ودام شيرنا بانواره ان شيرنا في حقها في الآخرة في حقها في الآخرة

البرية

ورق الجود من الجود وان شيرنا جواران في حله يفر الجواران الكاف
 البقيع وان شيرنا جواران في حله يفر الجواران الكاف والعام
 الايام ان اعيانا واصرفت الحسا واعدت واكلها تم هين
 ما كان من الكفة ما كانت الابعار اليها طاقية ونواله الاشراف والوفا
 فاجتمعت القوي على ولاية واسميت الابن صانع دعاية وفتت
 بان البيعة اليه كرهت له طيب التي كآبها وانبجفت التي ارآبها تصاعف
 برك سرورى وازنباى وتزا بها بهاى وازنباى وان شيرنا الجود من
 انشاى ال بنات الفايه ونجا ورت من غايه النهاية فمدت الله بتلك
 المينوى ربطا للعيد وشكرت على نعمته هذه البشري جواران في حقها في الآخرة
 في هذا الاوان ارسس ما على التهنيت والشكر ان كمن طهرت من لافن ك
 اللوان وعديت من نحو ايق اللذان ما لم يفي من اهدا يفي ائمة تقادها
 كخر الجبال وما يجرى من اهدا يفي يفي عملا في كبر الكمال وان كنت رسلا
 رسلى در دعاء ارتقاء ووسكم كيمى لى لى كل زمان برسول القيا ولسال
 جند شهنا ارتقاى ريتكم نصحا الطوبى كل ان من الصبح والى كالك شه
 اهلها روية انا قانا وظهرنا راجا بيز زمانا فانما كيف اخوض دعائم
 وعلا شيرنا كيم حيث استقبلنا اصا شيرنا كيف القبول الى الاخرة كسعدنا
 من تراب الان جود فكم شيرنا كيف نصيرت هيرنا قانا حيث كان الصابرين
 اقاؤنا بلا حى رفت عوضه الوضه ووسفت عوضه الوضه ورضل انعم بغير
 يده اتم على اوراق حى ما يفي من ضد دالور وعلى طباق حى ما يفي النور
 وادراق ومع المهرق من حيان الان بيلع والسرور شيرنا جواران
 صادق اوعت في غالب الافلاس والبيت من العبودية حلة الاصفى
 كلف السن اللان اخر اهداها

کون و مکان اولوب، مدار پنج و نضرت نقطه سی او زره و ابر و سحر و

دوست خطه موعنی سا بی او یقین حال اولوبه بجه تفرقه سیدالو رس

و من بعد من کلان اقلان

زیر من اقلان و الطیفین هرا تو مراد

و من به حضورنا، و را نیز است

مروغها و مضمونا، سده سینه کرون بیار ادرکنا، و من غیره

به وقت غنایات این، و تقبیل شفا هفت بر تحیل، و تقوی صفا محمود

سجیل خوب، مراسم دعا، کلفت روز تو زون تکبیر، و وارزم نمانی برب

ما یون تمید اولو قه سطره، مودن بجه فاکس، و زره فی معادرا اولو کز

هفت کل تنه، ما دشا هان با صفت ظافرت، و ابروت دولت، به رت تو یقین

ربانی، و طایفه یقین جهانی بر لطفنا اضا، مراسم دین و ابروت

سینه السین، انگیزن، بر یون ان یقین اولو ستره سکت تا رخا

زار بکر درانی عوضه روزگار دین، و عوزه دیار اسلام شمار، و نطق

و یقین بکف بینه عصا قضا، انتقام، و نور شید نام هم دی اضرها داهنا

به اولو معنی، اجنا کو کرب عداد وقت، ستره ای بر معنی هم انوار اولو

الاعتقاد، تو شغوب، دیار شتر عوف بو بر بلان روزگ کن او اولو کز غار ک

عبادتنا و کان اعتقاد ای ابر صفا، الطوبه، و الا شفا، ستره کان اجد ابر

علق صفا حدث، انتها، شغوب و اکل روی نصیرتی فکان ابرها سوت

و سرتو قی زمین اجد اولو رو ب غلاب اولو کز مراسم نام برید، و قرأت

الاولی

و در اسلام کلام دین پنج انوار و اثنی با را بر کف ابر و ابان کف نیست

و با سر و توبه صاحب قران و توبه توبه ان به بر لاری بر سر با صفا اولو ادرت

دعا نصرت بر در کاه، ابر و کوش عوش نیست که در صفا انوار

سرت اناه طوبت و دین اصدی کرسس بین راه، انتظاره در کعبت

کدر کز ناگاه آسمان جلالت مدار، و درگاه کز درون انوار، دین ما نیز سوس

حیث تویق پنج ذکب الکتب، لاریب نیز لرب ستره ستره وار اولوب

چهره روزگار با دشا، نصف نهاد، و کان اعتقاد خرم مراد دین ز ابر و کاب

سیرت و دین پنج حقیقت عقلت قدره و حقیقت علی شغوب ان الان ارض بر با عیار

الصالحون و بر شغوبان و تم بین ابر کعبه ستره ستره

ابدان اولو الا صفا دران و ذوی الایح دور انک رسو لبر ما درون

اولو و به صورت دلید بر ظهور انکف سکر ز صفا کز لاریا، و اسی صده رخ بانک

و ارباب کاب کون و مکان مقدسین قضا و قدر دین بونق ابر کعبه انکف

طفا خاطر دین کزین کزین که شده با کفار، بر خوزی انفقید و بر ازان اش ریلر

عوضه سکتیه و شایم هدی حاصل اولوب، دیار کب اکثر فلاح کف نهادی و بیع

بست اادی مضائق کف می چه خداوندگار اولوش، ذکب فضل لبر و سیرت

شاه و اشرار و الضمیر الظلم، دیوب تجوق را با شکر طایق دین بوقی ساری

الانف، و ذی السلسله و سیرت کلین صفا ستره ستره ستره ستره

طایق اولوب نام هیچ توبه، و نطق ز با کم کعبه سهره دار اولوب

توبت و سرور بر کعبه کعبه و سراسر همه مراد او صفا رحمت و نور استخوان اولوب

ر

که خود زین آساف بیا خیزدی، رایج شرح نهاد. و در شان اسمان
 خواند بجز فن فوز مستشرق ایمن بر دستش گدازد زفقار و برینان
 جان سب کرگی. و کله بران زمانه در بر بارش جفا و دلتی و کینه
 بآیز روی. آفر و کائنات حقایق نظر از پیشین. و کله بکلی پیروی الحی سن
 عا و راستندن مجال. الا ان قولنا انیریم انما الیلون بکل ایروب. مرگ جود است
 که اگر شکار غبار شکار حضرت انا بر من اولان فصح باد بارک و طایفه
 اسکی بکار روز روشن کوز زر تا کر که زب تمیز تا در عدل ایوب هیچ می
 مدنی نیز جان شکار کوز یک طرف نیست آتش ما. و بلی هر که از کوز دارد
 و سردار لاری جلا ماک. اول و فی اخلاص است انا از سماج مقانهای
 نیاز. و رایج سخنان صواعق است از ابر شوب. هر نشسته زبان توان
 در دست گردی مله شون. و در دریج دکان توالب انینه و مدعا یکدیگر چون
 ادویک. و بوسه در بار جان طویله ای حکم. و انشور و دوله جان تو کوری نام
 ایوب استیلکه. ایوب جزت الامام. ما و عدت. و اورک الکله اخصی
 ما بیاه. ایوب و جود اللهک بشیا. و انیت بریدالصدیرا. بنگه بود که
 برنج سینه اشرف بیایج معدن بنی خاق و در در اعظم سبک ذخایج مستفرد
 و بلیج و بلیج کله بیحد و بیایح از کوز سینه ایوب سینه قوم عامت عالم
 و معرفت نظام اولاد ام اولاد و همیش آد شاه سنت سبک یک عساکر
 حضرت ما ترکیب عداوی را لاری انکر. و فی اوی جالان اگر او لب جمیع
 معنویت و صدق و دلک و عدل. و هوای و کال حوت قان نظرات و تشریح
 باب اکی کلوب. زلفت و خضر و خجود. و نعمت ز صند کوز اولق من فانیج
 صوفی و سوز منور. بیست نبوت نام و در کوز

و در حق اولاد بر یک در همیشه ساخا بیون سماج غیر منون نمان او فرغ نمان
 صفای سخنان انان سیم جمع او زده سر پرده افکار تشکیکی بیسوا اولق من
 و کله مسکله کرده کله نقطه ایوب ناما کله بکی نقیمه کله کیت آسان سوا کسوه
 اولق من نمان اولوب. ما برب یا فنی هاش کوز کرده. اندر بنیا هوش
 بر در این بنیه را. اللهم اهب دعا کله، و لا تجیف دعا کله. بکرمه صدق اولاد.
 و من بعد من سخنان انان اولق من. بس هر زمان دوباره انتظار با بر انیکه
 جهان ابا بنیه و کوشش امید کیش و بنیک استعنا، نو بربت زنده طور فوت
 طوری کن. اما که نه نشتر بنا شیش بر عالم لغیب دلی اظهالی اوز ارضی
 ز کله ان کتب لاریت بل بربیه عادت شیش و اار اولوب بود و بعد غیر شیش
 سوز دیار و آل سر بر مهر وقت ان کتب عداوی از اربان نوبی نولاده
 و با عسکر جو آر. و بعد کیش که از با و شاه جهان نیا بود صف سر یک بود انیک
 و راسته حاجب و حاجزه کلین. ران عالم آرای صاهت زانی. و ندر هوایان
 سخنان نهران بر مصفا قول سیدالانبیا. کسند الالهیا. عدیم انی بیت
 اونا. و من استیخ اصفا. الا انان نضج و سمون شمشه انضفا قول
 تا آثار الالهیه. و ادانا اما کله است. عن الطریق. سخنان نهران انک لظنه
 بر طبع لاریت صفوره الکلیج الصدود. و در این تاریخ با کله با زلفت
 سفوره کل و کوم المنقود. اول قیامی ای جبارک اوز در نه صفی نور و دلی
 اووالا سوز ان صلب ده طایفه اولوب طرفین سهام بر بود که کوز و اصفا
 علیم همی. و اسطرنا تا هم اطرافه بکله در. و طوب و مشک بر کرد
 بر هم می تاریخ من بجهاد صدور. و سوز آتش با بر کله. و انان الکله بر وقت
 با کله منیون دلی عاصی دور. و مضی و کوز و شمشه کله. و علامت بیج
 و شمشه کله منیون است مضیها کوز و کله. و در کوز و در کوز بیج

الطهرون
اللا الالو الاكرم مبنول

محو والشيم - اعلى انراشند . ومعه عاقتا نه يصي فف وعواث اجابت بيق
كر وصف كالان اصاص باكي . ورد مائت افلاك اوللا . وشريف مدامت سالي
درجات كزره ايج مشن تا بان خا صفة او ركاد وحي و زعفران در كل اوللا .
شهيره و دكس مروض بال ر و او صده . ومفق . بان اشتب زرتين زنگاره
صبا هو . ارسان و ابلان او لندقدن صكس . اعلام او زنگره . اگر برتقناري
لطف تخيم . و رش ن كريم . بولفس قوليم . و مشاق هيك ك نيفت او اللدن
استكشاف او لوفور سبر بجهت و اللد ن همت عالي كز بل حالي ساته تحت
وصف و در صده . و كنج و زاهد هجيره و كنج ملا زمت . و زان و زهر سترنج
اشتبا ق ملا تا نه ميباع . و با دي و قيق قف نيران اصراق خا قيه بلنه
بصطوره و در صد فخر سنا بد شرح ميقا . چون وقت ايام ناد زواها . و قننت
تو ان الام اشيتا ق امداد كاد فده و مداده . و اداوات قلو و دو انكر و ايريه
نخبر يون . و سابطه تصويرون سبر و ندر . بس حصه زرتين و بله شريف
كرت كفتله زيانده تصدج . و قراس و كرت شك نامه و طومر و بله
سپوده نصيغ ملازم در . حصصه . برون ان انا موفت جان فزه
بيننا . بخوزه سدا كيد هك پنهان پنهان . خان مراد كل . و اسيه هلي .
اولد كره سعادته او ركاد فخره كير بهت كره خان مرمعه كاني . و طولي
مشا شيه مصادق مرادان در ناني اوقت الاوقات . على حسن الكال شير اوللا .
بعضه و ندر . و اگر نامه دليندر . و رفق الاظهري حيان بر بعضه فخره اللد
خالطه طير . و توفه فخره سبر بلش . كره سبر كل كاني در هم و سبريان
شرح كيد شرحه زان كر شت توالم . و در شرح وضع كند هم قلم . شكيب
عقله نوزك شت توالم . بيوسته الطافه موصوف . و اعطافه موصوفه اذ صفت

موت ايات اوللا برب المل . و كره مسميه الا شيا شيا . و كره مسميه زور شت
از عينه مسميه انواع اول شار . رايحين ركبن اثنيه مكلين و اوج كل كاني
اعراض كوريت و بوشان اخفص تحت ايجره زلال سلال صده و
منا بيه . و سدان فانيان كره و فاليه رنگ و بوه و نغو و ناهاهل شند .
نوه بلش حضور بر جوه . و بخره قلام اسم و رفق قدرن حله موهوض ملش
مدا نواه و تخلص بيا شينا ادا لدر كر اگر اهداف الطاف و اعطاف كره
نت انا الميموب . بوجولي بله اشتياق و بان نام و نشادن استكشاف
و استغفار ايقوب سبستكشاف او ال بر مجال و استغفار مان الانا بوبكر
نقا انا انا قيات و كالمته . و استغفار نقا انا كاله در با يقينا نه اولن آرزو مديكر
و در سبستك و بنا زندي و شكستك اول در جوده و كره كر ديران و بان
برنج بولفون و شتابان كانيان ايو ان كن بكون انون دره و بنا شتابان
و هم ايام شيره . با هو و صفه انرا ك نغا نه فايحه و فضال ايوه .
فا نوزت غن و كر شتيا ق لانه . علم بان اشوق انكر من كره كاني
شينا نه ام نغني و نكه سبر كانيان كوت و راق بار زمان بيلد كره جان كوت
سز مان حضرت هك الهلي در كانه رديج و عامر فرج . و ديدنه رها مفرج
دكس بر . بجا اهل بوجع الكل منا شيره بنا شيره صحح آقا صلح سبستك طلع
سعاد و انا مان عروس زلفه فاه و هم طالع كره جان بال انا شير بوجع
بليت . من سحوا ب صبا ب نوت نوا و تربت حضرت زرتين كاله اتم تارب
جان او ام مطالب زان كالي در عن قريب بلطف ايك سبستك و مده اوللا باين
و انرا انجا بال انبال عنان سب اتم زرتين و سعادت انا شتيا ق شتيا ق انا ذات
هك سحوا ش باد با نوزان و الهاد كرم كرم كرم انا در دعا و نون بليت
بر عادت اول مرم ايم بوجع . و كلفت كره ايرام نه شير و اوست . سكر كن
كره انا انا انا

موت ايات اوللا برب المل . و كره مسميه الا شيا شيا . و كره مسميه زور شت
از عينه مسميه انواع اول شار . رايحين ركبن اثنيه مكلين و اوج كل كاني
اعراض كوريت و بوشان اخفص تحت ايجره زلال سلال صده و
منا بيه . و سدان فانيان كره و فاليه رنگ و بوه و نغو و ناهاهل شند .
نوه بلش حضور بر جوه . و بخره قلام اسم و رفق قدرن حله موهوض ملش
مدا نواه و تخلص بيا شينا ادا لدر كر اگر اهداف الطاف و اعطاف كره
نت انا الميموب . بوجولي بله اشتياق و بان نام و نشادن استكشاف
و استغفار ايقوب سبستكشاف او ال بر مجال و استغفار مان الانا بوبكر
نقا انا انا قيات و كالمته . و استغفار نقا انا كاله در با يقينا نه اولن آرزو مديكر
و در سبستك و بنا زندي و شكستك اول در جوده و كره كر ديران و بان
برنج بولفون و شتابان كانيان ايو ان كن بكون انون دره و بنا شتابان
و هم ايام شيره . با هو و صفه انرا ك نغا نه فايحه و فضال ايوه .
فا نوزت غن و كر شتيا ق لانه . علم بان اشوق انكر من كره كاني
شينا نه ام نغني و نكه سبر كانيان كوت و راق بار زمان بيلد كره جان كوت
سز مان حضرت هك الهلي در كانه رديج و عامر فرج . و ديدنه رها مفرج
دكس بر . بجا اهل بوجع الكل منا شيره بنا شيره صحح آقا صلح سبستك طلع
سعاد و انا مان عروس زلفه فاه و هم طالع كره جان بال انا شير بوجع
بليت . من سحوا ب صبا ب نوت نوا و تربت حضرت زرتين كاله اتم تارب
جان او ام مطالب زان كالي در عن قريب بلطف ايك سبستك و مده اوللا باين
و انرا انجا بال انبال عنان سب اتم زرتين و سعادت انا شتيا ق شتيا ق انا ذات
هك سحوا ش باد با نوزان و الهاد كرم كرم كرم انا در دعا و نون بليت
بر عادت اول مرم ايم بوجع . و كلفت كره ايرام نه شير و اوست . سكر كن
كره انا انا انا

در اسباب و اسباب طلاق عطف بر بوب. انصاف بر ذات نرفه و نافر

دا احوال اعتدال مزاج پسندیده فضائل هر یک موجب شایسته است

و سب ترویج و پیرو اولوالات در محبت و دعاگر بگزیند و مشتاقان سوا بگزیند

اصحابان اشتیاق پذیر مستقیم و اظهار محبت که کمالات اولاد بعد از این است

شایسته نفس و مقام سعادت صحیح و زانها و ملائمت طهارت بخت زینبیا صفات

عیسای بعد از احوال و بدین جهت واردات آله در آن احوال و محبت برکات

ناشناخته در آن احوال و بوب ضایع بر باج سستی است سرکات الامواج و باج

طلای صند و سینه مستقام از انواع برادر استیجاب فضیلت بیانیهای آمانی و بیخ

عذر بی بعد نمودن که مرانی اول ذات قدرت الهی است و بواب مرضی لطیفان

در اسباب و اسباب طلاق عطف بر بوب. انصاف بر ذات نرفه و نافر

دا احوال اعتدال مزاج پسندیده فضائل هر یک موجب شایسته است

و سب ترویج و پیرو اولوالات در محبت و دعاگر بگزیند و مشتاقان سوا بگزیند

اصحابان اشتیاق پذیر مستقیم و اظهار محبت که کمالات اولاد بعد از این است

شایسته نفس و مقام سعادت صحیح و زانها و ملائمت طهارت بخت زینبیا صفات

عیسای بعد از احوال و بدین جهت واردات آله در آن احوال و محبت برکات

ناشناخته در آن احوال و بوب ضایع بر باج سستی است سرکات الامواج و باج

طلای صند و سینه مستقام از انواع برادر استیجاب فضیلت بیانیهای آمانی و بیخ

عذر بی بعد نمودن که مرانی اول ذات قدرت الهی است و بواب مرضی لطیفان

بسم الله الرحمن الرحیم

ایستادان جامع اول شیخ آسمان بر او بر تو سبکی و بر تو افکنند نامش

اعمال پریشان گمانی است بر او لایب و عرض قدری است. انانان طرف نبریزد

کمال تو نقصان و زین طرف شرف و زکا باشد. عاشاک او ام صلوحت

و توجیه صفات است بر آنکه غیر شبیه شریکی طوفان این بندگی و کمبود این امور

بندگاری و احوال بی گمان زانی جهان را زانی صیانت کنج و تو کرد درون بیای

خود را تا کمال در زده که خلقی که ز بس بوی با بیع زیاد که خلقی ذات آیت

جموعه و بر طرفی است خدمت و کلام نیست بوقی عزت سرگشته از این

کردم خرد از خون بود در حال است. همین سعادتی فاقین بی انصاف

و بلا بین او زو شب در ترس و خلقی با بد بختی الاوتکالا و الا ان الا الاله

ایستادان جامع اول شیخ آسمان بر او بر تو سبکی و بر تو افکنند نامش

اعمال پریشان گمانی است بر او لایب و عرض قدری است. انانان طرف نبریزد

کمال تو نقصان و زین طرف شرف و زکا باشد. عاشاک او ام صلوحت

و توجیه صفات است بر آنکه غیر شبیه شریکی طوفان این بندگی و کمبود این امور

بندگاری و احوال بی گمان زانی جهان را زانی صیانت کنج و تو کرد درون بیای

خود را تا کمال در زده که خلقی که ز بس بوی با بیع زیاد که خلقی ذات آیت

جموعه و بر طرفی است خدمت و کلام نیست بوقی عزت سرگشته از این

کردم خرد از خون بود در حال است. همین سعادتی فاقین بی انصاف

و بلا بین او زو شب در ترس و خلقی با بد بختی الاوتکالا و الا ان الا الاله

بیزرد

پیر در نشانیست و طریقه اولوب او را در کارم بگذرد بس تو چون طریقه نشانیست
 بی راهی زمانه دن و میدم فرمایا بیرون بویستی یاد و ارشاد انجمنه باران بیوت
 ناله قلند ز حسب و از دست نهنگی تو خوشترن فریاد. که سر کنی بوی کوزه نارام
 ناشاد آدینیه چو اسیر زوار بر خط بن مرز زمانه ز سب و ز بوز تیر و آب روی
 بوی حسن قضایا بل رطلن شفا بل رزقی تو ز تیر سبت که ام این بوی جان
 که ای بی خبر و بر داری از رخای. حور و ره رفای و از تو غم و دلور که بر نهنگی سبت
 او که در اسطخساخت او بچکاد و در باطن غمت و کار مران در با همت و سبالت
 سبت یار از روزی با لبها و دستبزدان برکت با بختا برین ایدین در کار
 بیاید با بختی و بصیرت خوشی در بارگاه که درون خانه کردن اشتیاق
 که بوسه گاه نشاه اگا سیره و بچلی کاه صبا قیامه در آداب تو باضع
 و استهال و اطوار تراغ و افعال. ببلر صبر دیتیه همه سن سور مکن
 و قدرت جهیستن او در معدن حکم و عرض از قه کاسر و نبیته بی مقدار
 ار دلور که از شب و رزق رفته بندگی فلان بندگی که ز صد مستغ کمال معی و کسبت
 و ز بر عهد و مسامتت ببلر و قیقه فوت اکتیوب دانمن در میان روز
 و شب بویان روز نه احوال غل بر دل بچیه و نه احوال غل بر جان رسیده در بگیچی
 احوال شیران عقل خجیه در و بچلی غل فانی کسبت و فاعنده من است انور
 بسند به در سر امره و ساز اول همه سندن کلور و یقین او انور
 و عهد لایقی است و سستی غایت در حال الهه کی کفان کسخت اولن جهیست
 بعضی منسدل ال فایده در لاریش و دستنه باله ربی نور و دخی همت
 بر بخت بعضی اشرا ایته طویله ای اشترا لاریش لاجوم سمنور دخی احوال با کل
 عطا با او الواغ سستی غایت ایا با اعلایین طلب اتو کی اجدان او که
 مصدق و فعال و فالور بر سبیل صدق و افعال تراب باب سبب قضایا و ناک
 مصدق و فعال و فالور بر سبیل صدق و افعال تراب باب سبب قضایا و ناک

۱۲

بو بیور بر سبب. حال میان من هم عالم کوز بر بیکم اتند و الم شویخ و اعدده و سخن
 صحت. روز و شب بالافلاص دعای خیر کز ملا زنده بنده انا اولور
 بواج اشقیاق و بواج درد و فراق در بهای پیوسته و زبان کسرت بلر
 بوی به قابل و کلدر سبت چو نیست همه زبان شرح حال دل کردن
 زبان بر اتم از غم در زمانه در اوائت. اگر خالو طر بر تاج کون بچکر و از
 برودت روزگار دق دل شاک و سبت و نهال اقبال ناک در استیخ ایدار
 دن بروج و شکست اولای ایسه جانی غم و قالم و کلدر سبت
 سر زمان بهم خرابی دل هو خرد. در جهان بواج که حکم تیر بیاری هفت
 اوزیا دارا سبت غل ایلوی. فالیشش نیز با بله بوی حال
 بهر سو بهیستی با سخا با سخا. ستم زین سخا با دصبا کرد. حال بیک کسبت
 بخاضان اگر مصروف و نای همت در عیان شکر سمنور در کار انانی ام
 در ستم کجالت الاغوض اولی. مقتضای غل و لغو من الطاف فقیه سبب سنج
 سخن تیر سبت غیب دن سبب الطاف آهن و فواج اعطاف ناشاهی
 سبب ایوب. بیسان سلطان سنجی ببلر همه دلان غنا روخت کلان زوت
 در فضیله و اولیا کلر کسب نام شکفته. اولوب شایخ آمان دلی با کلر بخار
 چنان مثال چو امزشا سگ بار شون و مالان اولور. الصبر صراج الفرج
 عا کفیفه عاقبتی کلر بوزنای و کلر بواج بونکس ترا قیامت شایخ
 و سزا و سوزن بریشان اولور بکلر اقبالی ادبانه و ادبانه اقبال بوی
 و سر دین شوره و یقینی سخت منم ایوب اگر کور و همیش و پشت کلور
 ضم حکم اگر با جا بلر و جا هست در یوب و عین غایت حال و عا نظر ایوب
 با همت از تو در. کلر بوز نام دان و دوز نام مراد. سزا کلر شایخ
 قضایا همین کسبت سبت. بوی کلر دون بوز کلر دون و کون سبت سبت
 بر بیلر و سبب اولوب سر اولور ان کلدر و سبب در کلر سزا ان کلدر

از زلالش . جنب میرفتی وصله . میر آید زلالش شکل های متورمه

این شهر همه چون بوسف صحری هاش . با چون لایس بودم هاش .
صفای بنی از صاحب کاش . اگر کج بود در بالی بر کاش . و در زهر ز کاش
خونخار . بود به بر شست آت . دهن و لنگه . و بر مقدار کاس . اولمش در آت
نصفان و بختی . وضوان و قوتن کال را بر شند . امید در که اشغی اذ اباده
انگس خنده هر حال . اولوس بر سر یک کید . در بختی هاش شهرک

ماه رویان از زین زمین خیزند . سردندان ازین زمین رویند . با در و کس
ازین هوا بند . کله جیت ازین زمین رویند . بخش زردستان و هو را شاد .
کالیان ازین زمین کمان جویند . همه چون لعل الارض بند . چون بخت همه جویند
بجویند خوشی ها و خوش طبعند . بچو کل خوش چشم خوش بویند . سالها شول
و مسئول اول در که هله هک . در زیاده ضروری امری بر باج کون آن شند
عام اولمشد من بهر صفای و خجیت او ان صفا و صفای و نا فایند و در در که کون

و با با بان سخن دار انگلت اینجا و قرا که اهد فایضه هر یک که کور که هیت
الوطن من الایمان فی الحقیقه بزبان جو ارضا بندری که صفای بخیران کفایت متوا حدی
برای دوستن با زانها کان . و کین دوست از دشمن هو کان

که باشد دوست ان پارضالی . دشمن روشن نور اشغالی . بر باج کس
که نیست در باغ غلامی ک . که بهر خا بود دشمن و ایضا هم دوست . هر که با
زده طینت آدم پارتست . که ز غشا حق ریش نیست بزیکان است . بس چهر
کخ که غفلت کوریز خاک صحتی . و خوره او کون تنور را بروب در با به طغی او لکه
قدر را لاله هیت . و عکس کوراش آینه دار مرغ آینهک . و کله سوزان او کون کوز او را
ایکاه عاقد ریش و کاه علقه پیشی و کله . با بیت جویند نیست بکال شویند

کز با و او شمع هدای بکای رسیده . در در تین نه که کف با که آمدند . در هیچ هوای سنگ
کزان رسد

آ

کریم و بم . حکم بر بیداری زمین کسوت و مدد او لوب و صین عیان بند نظور

او غلبه بین الا سنال و الا ارفاق مغبوط و محسوس و تقویت بود من ان اب العال
مجوس و والی اهل سرور و دادا اول آن استا نشاء رت اشغالی و تقوی الا کمال
در سطح انوار استکس . فاکلمتین اناس با با با من و انصا و دو کور مرتضی
بالصا و ...

جنب هفت آب مولانا عوض کاشی . ضاعف اند او حرف ترا من الموقن
و بهل امور اولاه و اراه با حاسله ان رایا و الوقف شوال کجات هفا الیکر ز قصه
غضا هو حال صفای کبی سراسر در در دنیا زرد . و اول سیکلی و نا آینه که کجات
باشکایت افعال متفرقا کبی سراسر سوز و کد از زرد . قوا فی اراج شرف الایض
و تمام ام ای بجهت شمن و غلات و رابع بره اتفاق و اهد اقلندون هکله مجوق

بجای اول اول در که در دستان تقویم و یا مان بهم طوفان کسک صفا ما ان الایض
اولدر هر چیزی با ان علی الموم مستقر قدم و نادی ایام فر اکنزیر موم و نول
ایام اشغالی کفر بد موم و حکوم بهر بی اول کفر که ستر کور و باره الوداع
ایه بلان بر و سر کوه شمع شوق اول غشا کبی بریشا کله صفای هیت اشغالی .

و نای کبی با نام زود شتابون بشند . یا در روضه به صفای است بین بر و نایض
آه . اگر ادر صبا بر که کشا کبی کند . اتفاق بر نایض ده مکتوب مرتب منو کیز او بزه
خی با بیان سخن ایام مجوم سخن و جبین و اول مزه و بوم ایام کله که موم و صفتن
بیان ابوبت اهل الام و اعلام خرام اشغالی . نعت زان الواصل
و نایض با بیت بعد از این المومش قبل الصاب . شکر بوند که عیلم با بس اولان

مدت در موم صفا سها بر بر و هیت عن الصبر الالباب تق الموقن بر و بار
بنا تواند . و کله از ریاض با فیاض راض زده روزگار در . و بیشتر صاف آب
روان کانی در اف و حیرت حور تا با بار در . خوشا بر سر و وضع شاشش
فنا ...

اکبر

۲۱
 باطلی ازین سرشیدن مظهر باضمیری نور و رستگرمشور اولی که اقتضای اوست
 التوبین فانه یغیثهم فی ربهم وعلیهم من لدنا بغیا و یومنون بملکوتنا و لکن
 علیهم اولاد از که کوکل فان ذرات دنیا بد او ده و دنیا رب است و نمود انیز یوم
 او دنیا زیاده علی تصدیق تا تکلیف علی بسیمیه که در دنیا کفر عن حق البیت علی السلام
 است با جویم اقیام اولی تیر کفر است بر بسیم حقیقتی غیبا کفری با جویم نظر نماند که استوار اند
 و در این غفلت کفر بر آلوده دار انگش و بسنی بر کبر که در ده دو را بدر اولیانی
 تحت جمالی لا جویم خیر من جوصالی نمونید و بو کلمتی کو کفر در انکه شریعت بنیر لیس استند
 ستم بر در خدادان بجا اودا انی انغوری بجزله تم اول راه اول توانم و
 مصلحت با صلی غوی نمونید و بیجه انکه لک مصلحتی بر عیب انکه را بدر یاقود ستم بر یک
 بر ان مصلحت عیبده نشانه را بدر لا جویم غایب بودن و جویم بنام بودن لا جویم
 اما غایب غنیان و اهل بیاه و دنیا بیاه بر اول و بو کلمتی لکن گندم و اول
 فاسته کوزه و اعان کا سده کوزه خفا ستم انباشتم اسم اهل الصلح فی پید ابر عیال
 اندر منیم بی ابال و استخیرت و ایمان و کلمه حجت و بیاه از خفا غایب غنیان
 بی انکس و غافل و فرزند زدن و او کوه حضرت حق خلی و علی کله تم خنده و در نده
 نین که منی حجت از شفوات من البیضاء و البیض و انشاء الکتف مصلح من اولی التوبه
 و تالیقی است بر انکه است و الا حاتم و ابوبکر بنوری که می داند و الا ایجاب ان علی السلام
 و عن تتبیا اهاهم و اولیاد من مضمونی است علیهم السلام و الا حاتم و ابوبکر
 او نمود است و نامی نماید و کوفت شریعت اولی که از کلمه اولی تا بپایان اکون
 من اهل بیت اهل انکه است خستیه و با از غایت حقیقی در و تم من انکه است اسم اهل بیت
 اگر اسکان در کراهی و کراهی که کراهی که کراهی که کراهی که کراهی که کراهی که کراهی که
 اسرار و ملامت بر سرش اولی که از کلمه اولی تا بپایان اکون و کلمتی غایب بر انکه

بوی پهل و فضل و ادر با و فضلا و احیاء بنور انیا عقبا انکه انک کن کنو
 خیال فاستکمله و استکمال الی کماله و شوق و مذمت و طبع و بستند بنفیل
 اولی و ستم استند آینه نظیر و فضیلتها آن کرد و قوی که ازم زوی که ازم نوم نور ستم
 طویر اسلام و دین و نیز رسم و آیین در توب من بیا اهل الصلح و الا صفت صبح
 یا ایها الکافرون لا اعبه ما قبله و انتم یؤمنون بسعیمان اولی لایق و کلمه کمر
 بیها علی بسیم که می نودت مصلی و کفالت کلمی خبیثه نور اولی و عالم تک تک غیم
 کز انکه این من تعلیم حقی و اقر با نسا قلیه بنیم کمن علم جوبه و کفالت کلمی
 الا اللظن و انی انکم الی کفر و دزدی بدستی هر کول که علی و جالیقین سو بندیز بر نور در
 و الا استک و جویم نظیر اول کلمه و زور در الا لغت انکه علی ذین خفا غایب بودن
 و اهل انضاد و جان اولی که پیره و صفا اولی انکه در او سو نامیکم یکم بر بندیکین
 و بو کلمتی خفا غایب بر شفا ان اولی و فساد و فانی و صفا و زور با جویم
 بدوب شتابین لایقین و این یوم بنیم ان بعض بنیدن ان لوب صلی و سا داره
 و ذوات سعادت زندان در انی ایلیه و ستمون اسم خستیه شفا الا ان ان خجوب
 اشبهان اسم ان خستیه و خستیه صلی علی الله ان لا یرضی صلیه با ستم خستیه
 که از بندیز بر زور شیب بره چشم چشم افتاب را چکه ه که گفت و
 بی سداد و ارباب خفا و حاجت نما که کرم و دار زداد و جویم نارشاد بنیدند
 عقل و دانش فخر ضاعت و زیاده و صفا تکلیف ان صفا غایب انضاد و اعراض و انید
 ستم بندیز شوق و از ذات لیس بره و حوقا و نزل می بر نودن ان نظیر انو است
 و خستیه نودم با ایلیه شفا و شفا تکلیف بسیم ستم و نیز ستم و خفا و کلمت ستم
 ستم و ده یان و از سر او به شان اولی و جعل ان الا که در اولی و جفا شفا
 ستم با غایت و از سر اولی شفا منک ان انور الی کفالت ان از لادن اولی که
 در کوفت غایت

مدتی نماندند و در روزگار و همه اینها را در آن طایفه گان و نایب و در پی
 کجیته بود با دفا بیگ انش اشیشین قباغان از آن دست بر آن بر سر زد و سزا
 بر آن سبک اولشدن عالی کس که ضرب در دو م ابر و نشش سوم نماند لم
 بر سبک اولوب رود بر آن دو یکی صد و صدوه روان و در آن اولی
 خوادای و انوادای و انوادای و انوادای کلم کل وادی حسرت در آن که انصاریک
 کشتن تا نماندند نشو و نا باین زمان هم نهاد کجین برید و مستعد کل همین
 به بند و همه سزا ها ای اولی شایف رضه کرد و آنچه از انصار سبب رایج
 سوم در فایله و آسبب بوم بر اول انبیر مانند نانو سک سر تا با نختن کلوب
 نالازم جانی ز نماندند هتاهوت و لطافت و زینان رایفشان و دایمه طراوت
 و صفات قدوسی صبر و کل است و رضا خانه با نفا بز بر این پیشه بر رون
 بزین سزا و نیست اکل تمام اهل کسیر و کف تقیر العلم لیم انان و انا البرهین
 ارباب انقبوب کفتم من یحقون بر آن خدای که بر سخی جهان بگشت بخا بر اولی
 کهن بن بهمان فان بو دالذی قاره و بوج و دکلاه بر وجه جرت و جرت کلوی
 کرد عیالی بیخ روح تا بیخ تن بوج نصف شکس قلوب اشیشین گان طایفه نماند
 و دایم که عواید آن قوم بقیوب اولی شایفان عا بر و آن ار و دخی بر آن رسد
 و کوزان و در و بنا بر طایران اینیه جهانت در سر این خاطر کالی انشیش
 بسته تا نام با با بوج و عطق کار بر سده اگر در کلبش طایفه نیست
 کهن شخصو ضعیف گشته با نده در کور و طاقت و مو کجف و با یاله بر قدر
 دست و با یاله قدرت اولی لاجرم همین بخیزد و قصه و و بیگ در و دستوله
 بر زینت تر این سوزب و جبین ذلت غنا ز او در سبب میرانش و دستوله
 اصطبار بولند بو بر باج سببک بیه و در آن زم و کلوی کرد از کلم کلیدی
 کان اول کس حقیقت ساطفه آه قطب انشا و طاقت و شکر کردن شاه

حقیقت آثار منقذ الخالی با هدایت و الارشاد عن الصالحات آن سعیت
 گادی البرای سوسک منکر بلطف اللامعوتی اصنی بهشتیان و سمنای و بچه
 عیوننا و بنده جناب بر شمس الانبیا احمد آجود عید روز الکلی الیک
 یا ایها النفس اللطیفه رهی الیک بیک راهیته مرصیه دوخته اجابت کورت
 ارادت حقیقت منک انبیا مریدانه استقامت کجیته حاضر اولی مستقیمانه
 بر رود ایلویه بیخ و ار و افتاب کردار کرد و الا نشین علی بی سیوالین
 و لالی کرد رات عوایق جهانی دن کفها در امن و چه در شریفین بک و آینه
 هم شیرینی بر عهد تا بال انگیزن طریقی بجز و زاد بود و تو خدا اختیار
 ایوب سخری حاضر او رسته بیخ و نیت و عویته موالی جان و دلان بیخ
 ایوب اشبک شانه ابراع و لاله اجتماع دن اولی عدوت فایزه انتقال
 و دالاسلطه اصطفی طوف ز رحمت بر بر رب فی صفا صفا عند منک منقر
 و نجه عرفات خد برین و شرفات اعلالی عین مسترقی ایلین هر ظهور در آن
 طویله نویسان نام و بیان معلوم کن و کن بر شیبها بوجه برین دل کار این
 سبب کشتی بجز بند معلوم اند و کن بر شیبها بوجه برین دل کار این
 و اشبو اسر بر مال من خیزدن تعوب اودا و صد در ایها بکل دل زمره آمین
 و کجوز عالیان حو نه ارباب انکان و جا سبب انکان کن صد پاره اولوب ادا انکان
 انقطعت صورتین کوستردی مرد هم می بود او بود چون در شیب نیست
 و دشمنای صبارتین در جیشم که دور نماند و احاطه احوال احوال صفا و کلا
 عیوننا و بنده جناب عیون طایر که را بیک انکان و دایم که در صبح
 و بیخ سکان خال ابرعای و جیف ناز کن خنایار و جویا را لول و ادا
 انجوم انشیت خاتن و برین انجین و اتمه تا بیک انکان بجهت کرج در آن
 و در روشن نور سبب انوار انقطعت تعوب تا بیک و بجهت کرج در آن
 انجوم لوم و بال صواب منک سر منک جویا که اراد

رسن روان باد اور زینک دوردا من چون کرمک بر کم خفت

صبح آن بار که شلش با نیست بر چو و سکت جده سینه عودت باز

سویب و تقیر قدرت جهم سینه صفت باینه او رب جان و دلان

و بزم ک سلام من آهن خون ضایکم لان سلام اول بعیت باکم

اول و نیست برین کرمی که یکم رام سده قیانه و نواب گامیاب کوبی

فرمانت بسبب بر شوق و عزایم کبی هزاران آفتاب و لعل کرمی کلایم کرمی

ضبطه بو پر صوم کرم اولاد کا هلدسته لری کر زشته صدقه و طوبیت بلر

بسته در و شول تا شهبوری کرمی خاندن خاناناز و دل بحر شکت در پیوسته

عاشق کل و جا بژ سبک کل و زرشک کرات مروتی کرمی صفت او غلبه و بزم

اور آتین و ایلیات کرمی برورش قطرات صدف و صفا کرمی صفت عقیق

اوعای با زبیده ک واصف سوزنده لاد انگنه کی بر لروض اولد قون کلوه

اگر صبر سوزنده سینه کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

تا ششاه در اشجو و الیه کرمی و نوان و ایم وادی کرمی و اشتیاق کرمی

سکله در در و صفا کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

دو اونی اول شهر بوردت اشفته روزگار روزگار زار و روزگار شهر

دیار بی طالع و سباه اختر و سکر دوران و منظر طاعت کرمی کرمی کرمی

و نایح قناعت کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

در دوشی قناعت کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

چو سینه خوان کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

موی آن کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

جان و دوشی چو کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

جنب صدف و اول و نایب صدف نایب نامول و خایه شمول اور ار کرمی کرمی

بمانده و حوای کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

سرفه صدف کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

شرفک و غصه صدف کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

ختم ایلیوب و انظار انوار سعادت آشتی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

اولاد و ایش صدف کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

الاجاد از زوق بالباد بر شافت و ادا کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

و سینه و خیر و نوبه و دل و نایب صدف کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

ایلیوب کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

بطلان صدف کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

یکانی ایتمای سروری بو صدف کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

عطف و حال آسمان آفتاب بو صدف کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

و شرافت بیلیک شاف صدف کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

دلال کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

سر در سینه کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

نوابت شیم شاه بیت قصیده افغانی دینا بو دیوان سرود نای کرمی کرمی

صدف و صفا کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

دست کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

واسطه قناده و روغایان رابطه سلسله کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی کرمی

سلامت دین و دن شکر انحال علی ما بوی حکیم تو اینها اول بر حال ای دلدار
 و حال ای انحال خوش اشکال اول خصوصه زکا از مستوی استیج اولی
 که بین ارباب محض بر مقتضای وقتیم رفتن زنها در ای بعضی و عدد اولی
 و نوا در ای بعضی و نوا در ای بعضی در حدیذ اولی صفت تا این شایسته
 موسوم در وجهی صفتی است و هم علی بنی یک نیم اولی در رسم در
 زید که حران بر بنای نجیب سیاهی بر بدنش از شیب فالو خدای
 و غیره بر ای مقتضای صفت بر چه کزنگی و یکس منور است و کرده بوی
 بنانه و ناطق استنباه صفت به آن و اولی در ای وقت و ضران و اولی
 رتبه نوبت انقیاب حسد بر بی و در آن موضع نهاد که شایسته ظاهر آن
 جسد بیوه زآرد بابر بی حدیذ تا شرا و لا بعد شرا تا و اسو میب
 اولی غیر بنی صافه اولی با هم همان عالی وصفه من یک بلای بوی افاده رنگ
 مالک و اخواه زکات مالک انجمنش می نوا بند بر کوی مراد و زآرد
 با و از سخنان سوان ز کوی با کردین فی الحقیقه و بنی بر شایسته
 غیر بیوه نیست بس اولی بنیان بنایک و بنیان بی با یک است و شایسته
 سفدن و هم بیانات شایسته فالو است نهاد و بر شایسته دور
 چنگ کف و کرد و ن انقیاب که طاعت بیباع طلاع دن مغز و بیوه صباع
 بر ای بیاع دن انوردر مانند صغی رواج انقیاب و شایسته از شایسته
 و باج بریم و بیشتر و بریم و کندر اولی شکر من عطا روختا شایسته فالو
 نیست محقق در ای بر شایسته کبی در دم چنگیم از کربان و در ای خوام چو شایسته
 تو که بودیم بدین وقت که در در وقت کاتر نیست بخیرن اما شایسته شایسته
 و ناکیم بزیم اگر صفا کنیم که در در وقت کاتر نیست بخیرن اما شایسته شایسته
 اولی بر طاعت نیم اولی در که آنجا که آنجا شایسته و شایسته
 تمام معلوم و صفت اولی در که آنجا که آنجا شایسته و شایسته

و ناکیم بزیم اگر صفا کنیم که در در وقت کاتر نیست بخیرن اما شایسته شایسته
 اولی بر طاعت نیم اولی در که آنجا که آنجا شایسته و شایسته
 تمام معلوم و صفت اولی در که آنجا که آنجا شایسته و شایسته

و ناکیم بزیم اگر صفا کنیم که در در وقت کاتر نیست بخیرن اما شایسته شایسته
 اولی بر طاعت نیم اولی در که آنجا که آنجا شایسته و شایسته
 تمام معلوم و صفت اولی در که آنجا که آنجا شایسته و شایسته

و ناکیم بزیم اگر صفا کنیم که در در وقت کاتر نیست بخیرن اما شایسته شایسته
 اولی بر طاعت نیم اولی در که آنجا که آنجا شایسته و شایسته
 تمام معلوم و صفت اولی در که آنجا که آنجا شایسته و شایسته

و عطف بر دو واو از زنده دلگدازد و بر نفس سخن کردار و مانند صورتش بکار
 شده است و در او زنده بود و دنیا زد بود و بگذرد بیات او که ز
 زرات کون عالمیست کلا کرا درش بالمشق و الالباء شبهه است
 و در شیزه گاه نسیب راضی در پیچیده شدن از رویه پندار بر رویه ک
 اندر سر بر عطفت میان سخن کندم و احد قوت بدو کوهش و حج ابروی
 بندر با صوره عطف کل هکذا چشم و او را با نایخ دن چ تو سنبش
 بطن است کبر کل کشف ان اسرار بنور شب ابو بکر و محمد عثمان بزرگو
 بیخ صد انکار بی از فصل فان و بر هیچ باب هواس بهت نه ز برین عطف
 دواز باب روی صحبت و کمال شوق با بر آه و دو دم بی آن است با
 بجان فطرتان و مال ابوبت بر سر چو آن سخن نایخ گزار بخت و قال
 عذرت بهبخت آن روی کرده و سوره نوز فاقان نقد کلام با خزان
 شکم کردیدم بریزد ز هیچ حالت چو کس خیار که در زمان بجز از یکی
 خدمت بوده است مرین بنده باشتا روزگار سده بیلی بر عطف
 کردن مستزم کرا تخمین کند از روی فخر شکر شو بکر بر صفتان است
 عقیق و صفای نیست لطیف در یا با و دیگر نوزعا استقلال مال و آینه دل
 تا با کرا فی الملک کمال کمال کمال فاکال با اسارت تو کردن ایوداشی او دور کرد
 اول بنابر کردت مال و عالم بموجب چشم روح برود و عطف و فخر از سخن
 خاطر مطروق کند رضای کنی و عطف و بیعت با اولک و ساقی جوانی کمال سوخت
 ناکند در رجا و صادق بود کرد اول عالم کورت انتقام طبع حج با هم شکر
 احسان و احسام بر صادق و غیر سوزدن و در همان کنی سدر لوب تا شکر اولا
 بهش داد سخن بیزیت من مست کرات روی شریعت بهش قدر نمود
 شکم بود که سران سوزان بنیض و غضب بر نه تدر که کانون دلاوه صورت بود
 حس در آن بر اشتغال و میان ایندیش با اران لطف و عطف بر دوده ساکن و لطف اولو

سراسر بر این چشم را پیش کبر کند باو حسب فایده سر در نظر
 در سران دارم و بنیض و عیب دوست ز بند بر آن کبکستر و لا قطع
 کل عاقبت یعنی بومی اول کتاب و ناکل و اول فان و زانک کوزان و زانک
 و اول عاقب و فانک و نوا تمه سالک علق و مکان تراغ ساجو ک
 مساج صدف و بنشین در و راج بی جاک صلا حیح و عیبین در باب و بر ک
 با با الی بنی اسفا الی جمیع کثیر من اللطف کسفی صریح و من خود در ان نوم
 انو صریح و من خود ز اشکینه زیبا بر زنده خانه نشاف و سر ز غناد
 سلما بیلی "استن و الی جمیع صلیهم الی بعض شبنم ان ادوب تخف عطف الی الی
 صافا و آخرینا سخنان فاشینا میور و سر و مارده ار باب کبر و صریح
 و اصح پیدا و جمیع انشفا تا از من ان بیظها کسبانه ز باب ادوب تخف
 عطف "الخرق من الی یقینی نورست نکره بنیا میور خوی بود لطیفی است
 مزود و بر عیبت کرا از دست بس آنچه جواب جواب و خطاب مستجاب
 به علی سون بفرز و کله بر برای الی صوم کین بخت کرا از دست
 ان بجز بر ان سخنان رست بل دایم الای وقت شفا و شفان تو شک اشیا در زبانه
 بهیات باقی صفات بجز همین با صوت با توره و کرا کلمات و فنا و نایه ای ک
 در مستور ان او فاعنده کرا کلمت الی الی بنی صوم بود
 کرم و سرین را سید الی او کرا از شک نکر دش بایش ان دار و عالم
 حسب الی بنی اخضر الی الشبانات ان شبنمنا تا با کلمون بنام شفا و الی بند
 باطل بر بنده بنی عفا و ده که عیون و ذره کاک رسوا جویدن اولی است
 سادت شیا زده و سده سادت شفا زده صوفی تو بند جوید و درین بحر بیانی
 به صفت عطف را نشند ان اشیا کما یحیی بنی فی الارض و الی ان اشیا
 کرد الی حیثنا به صفت شود بود سر سده روی کرا کلیم با کرد
 و در با جو سر کردن و نوا کرا برادر و شان هیچ عفا سدر صریح و صفا

از من شروع و الاضغاط ان کون کا ذریعہ بنا کر کئی ذیب آب
 کردم در افقین و در جسم از دور و کر بنویزم نور علی نور اگر پوست
 اینک بیخ و گردن زینت من بشیم کردن و کر بنویسم بی اول از
 کو کب بخت و طالع اینک کبراه لطف خلایق اول از من و با شکر بی باره
 بجای جان و نام احوال رسیده لطف بنیاد بخت بر سر اگر سر انکی کبیر و ای
 المریح و المصیر اللان مکلور ضعیف خون رو در بزینا بنام احوال از من
 دم هم تو بر صحتی جان ما ربس باقی احوال سوز و کولان و آن کار در دور و ناز
 چون صیغی اطلباب و ایاز و صلیح حقیقت و میاز و متعقلین صحتی و ز ابوی
 منزه احوالی عن صلیح القول خارج و العقب لطفات و انقول خارج
 بس در دور از نظیر علی الملامه و تسویج جری و مراد صلیح جعفر شرف
 بنا کردن و بیضی فرط حسن و ما دون احزان اولی و چو نسبت
 قدر زبان شرح حال دل دادن جواز بنام تمام در زمان و ذات
 بین مقصد افعال جان و مطلب احوال جان اول ذکر شد بهر حال بایک
 و مقارنتر ذات فرزند فضل در وقت ایام بنام لطف السلام ای حجب
 عوایق شهور و احوال علی التوالی و التواویم سر با درت الصاد
 کنجیست وویا که عالم علم است کسین که زیادت حکم سعادت با است
 و سرور مدد کله را بر او را کر از کار بار بخت آن که بنام الطاف آهن یک
 که نفع ایام در هر یک شغف و عجز و اول لطف و در هر یک مدد کله شان فاول و سرور
 از بار سبیل کردار یکی از امداد اعطایق ناشتا من بر آن که من بخواه حق علی
 المقتبین رخسار مستیخ و مستیخ اول لطفن خالی اولی عاریب و حاجت
 دلان استیجاب باد بحیثه الاطباب و الاواد و جنتی و جنتی و جنتی
 شیوه آداب نظرف و شیوه اصحی صفت در کجا انوکل شیاسی غیب

و سواد شب یاد کرده و کینه بر من مقدار آینه سپید و نطفه نوزاد من
 اشتداد و استیقام بولم که وصفان صلیح غم را با بر طوطی ده و خوشی اولی
 ایجا که خیا تا تو باشی باشد تا کرده چو کرده تو نا کرده و کوه لاله
 طایر جوی احوال بولسون و تمام صلیح کذب صلیح صلیح صلیح بولسون تو بر
 خوش بودی که تو بر آید بیا آن کر سیر روی شود کرد و در و خوشی
 تو زد کرد چو این کذب را بنید روزی چون غیر نیز تا نا کلز و دل بر تو
 با کلز حرف تو در جهان و سب بر صلیح فضل و صلیح باور با روح و روح
 تیزه ز ز غاصد صلیح بوج تو شکر اولی شکر بوج و صلیح سوز که صود لایم
 ربانی و سبطان اکتسابی در نوم بهم اربس نفسا بند و نوتش و ساه و سس
 شش طایر به است که تمام و انفاش بولا و ان لا یبینه انوار الکریم
 که گرفتار با بطل و دوا این باشد اگر یکم قصصی مخصوص دایره مقولایک با کرم
 دن فایح اگر کز ابوی و کلمات شکایت محنت و غم خزان جان و دل به صیرت
 چو بدن بجز ابوی کهن نوزاد اش کلز و رو بولون و غم در در روان بوج
 ای چون زبان کفایت بر مقدار شیخ و ار شکر باید دو تشکر و همیشه عوایق
 با طلال زبان فایز مکر اللابرف بر ناره شرازه در دو غم و دشمن
 شغوت و ما الشکر المثلثی حاده و کفن یقین اللامس عندنا علیها
 چون از عهد کجاست ز غم و دشمن بولم چون دل آن آتسافه و ریخت از نوکل قلم
 لطفه انانی اربس رسول با اهدی بهو لطفی الانی برقی شانه و کلک بول اللام بول
 مستحکم و کفر بر شهادت عاود میان شکست عکاست سلامیم کوه یا کز کلمات
 طاعت عصا راست اگر عهد بر تقصیرات اعالم عفت اولوب کب کبریت با کزین
 خط و در دین مستحق بر کرد دست رجا و امن فضل و احسا کزین انصالح ایوبه
 و دست بر سر که جان بر هو آستان سیادت آشیان کلکشتن تو یوب بر کله کینه
 کسیتیا اهل غم بر کرم و رزم رسیدن از دور و دست نر در هم و راه مست

۱۹

و جمع بشیعت و تشنگان استقامت دار با ارشادین وصال زمین ازین کوی
 خشک و به اویختگی است که احوال بر ملاذین و انیس را با نازن استقامت دار
 استخوان اول منور است حضور منور سرور که نوزاد دور برآویزید در که بران بر سال
 بجز سال که نوزاد دور زیبا شدن از زودن و کچیرین میدان مصیبتن نوزاد دور
 دور با به مبتلا اولوب فی انبیل و انیس با نیز تضرع و استقامت و تضرع و اضطرار
 دست دعا ایضاً مویز بر افراشته بقید قافله اول دین نیازد و در دور که چون
 سوز و کله از بیاد سکنت و استمال و بخت و استمال سرور دن مرتض اولدی
 ایلی بر تنگ صفتن پشت قوی ام صیف و بی بقاقت و الف کین صاویست غایت
 ایکن و الا صفت و دو قیامت اولدی دگر با هم کچیرین کرد و از دور بعد چاه
 دست به هم زند و سرور شریفین انصاف دور در ان سوزن کله کل دور و بر سرور
 و کله از عرض از امله دور در سرور اولیم که بر کز پشت نهکت پاینه زبان قلم
 تحریه و معظم زبانها صحرای دور همین توانایان بجان زود و به شیوه عالی محتاج قوی
 باشند که کچیرین نرفتن مقیال و استیم نمانند دور در دویم بیور دست ایکن از این کز پشت
 که کرده است بنای مرا کله برای زودیم در در صاوی کانیان بر دم گرم که سینه صبا
 از انم نچرخ پای بفریغ بر دست با کله خاتم اگر درست در این حال دیده که برای
 کوی اول تو خوردم نمانده ام چکلم نه دوست ساعد را نه باور پای بل
 بدست کز کت که در صحرای عالی ساحتا تفریق و اضطرار و به اعضا و ترشه از زمین
 از ان همیشه صحت نیست اولک و دیگر که کز پشت سنگین دل حوزین بران تنگ
 سرور در ان ایلی برای با نیز بر اولک کچیرین غایت و دو صفت بهای دگر بر دور و سوز
 به دست سیر اولک و بکده بر صا و تفویضه مقصود کله کلر نماند به چو بندن عیان کلر
 ایلی کز قیام کو کسترتر و ان ایلی که کت و ایلی از انم ایلی اصل بر عرض خشک و حوزین
 ایلی ایلی در رفته و بهنگام صفتن و بدم ترانه اوله قیام و اضطرار عالم بوسیت

و تفحص و تیناسی و یحیی او را و سفوف دور و فی الحقیقت اولک بشیعت و در ان حال
 بر تیز و تازان دور و در او اسیر مناد و در تیز پس با اوله قیام ایلی بر ان کفین
 متفق کچیرین ایلی انما الصوفی انسان و اهدایتا و هو بیت ایلی کفین
 اولدی بهنگامه اولک و بکله بر کف مدد و با یک عام و انهار
 اشتیاق و حیرت و اعلام او را قیام صوفی سوز کله از ان و غفله
 دور و خیال بر نوزاد بر ایداصطفا اولدی کاشمش یکی و الا نوزاد کچیرین
 نماند انما ام من توفیق العسل صافه جان نشسته حال بر حال دور در دن تو بیع
 ندرت و اورد و زودل بر اهر تازده در و کله و کوفتن صوفیه خائف و اورد
 کز پشت فی التبت انما یاح ساطع لا یستم علی ان فی اللیل اگر چه یکلم
 عین صاحب عقالک جان یعنی و صافی ایلی که کچیرین بر طرادای که در دور و حال دن
 زبانه و محنت مانعی ایلی ان ساینه کوب بر مقدار کله کچیرین ایلی که کچیرین ایلی
 و زاز زاز بلیلی نشسته احوال کچیرین تیمار ایلی صفت چو کت که از ان نشد
 بر ان کچیرین بر قیامت بر پیشه و همان بر دم زود همین ان نت مستطابره
 که موایع دعا استستی به در غایت فاعول و نهایت ستم حلال اولدی که
 ترا بوسه کچیرین قصود است و اوستی بر شرط دو سمانت بان ملاقات آن
 چو صفت صفت صا صا صا حالات بنایه الکف العالم و کچیرین سید الا نام
 علیه الصدیق و السلام نام مراد صوفی ایلی نام و بی صا و کت احوال بر مقتضای
 رام با دانه روفع بالصا و کچیرین کچیرین کچیرین کچیرین کچیرین کچیرین کچیرین
 شکل و کار اگر استکس و کوف صوفی و صا کچیرین کچیرین کچیرین کچیرین کچیرین کچیرین
 و در ان کچیرین و ساطع و اول نا که کچیرین کچیرین کچیرین کچیرین کچیرین کچیرین
 اعتدال و ادعای صوفی و طوبیت او زده ثابت و قیام او را صا و ایلی اولدی کچیرین
 حکمت که نوزاد بر کچیرین و کچیرین کچیرین کچیرین کچیرین کچیرین کچیرین کچیرین کچیرین

باید بر این معائنات نظر داشت هر گشتی که دولت افروزی به سر ما بر آن می موافقت دارد
 باید باید بموجب اهل نمود و سر از ازل از این رستی که کویت یافت قدم نهادن بود بنویز
 و ایضا بخشد که خدا دست قدرت مند و سر کفندین بپزد صاحب بنیاد کار شهر در بیان
 سرو پاک زده و راه دور هفت ضفاده مواد را در حاله همتای همان هم در الان بود
 کانی و آنچه سعادت و قانی و کله در راه باب موادان و ایضا با سایر افراد امیر که
 باز برگردان بر برگزیده راهت از آن می شیش و غرضت به و نیز همت ای کونی بود
 سیره ساره و نگار جو بیاید چه یکدیگر عندر تعقیب صورت ابروت در بریم
 انداخت است از تویت بنیاد او با این بیست بنده راه بر است خاری
 خانه زنده فغان صفایان و عباد او امان جانان در راه غایب و غایت تو می اول که بر بود
 بنده سگست بنیاد و گنیه که سرشته را با باران بیخاریت بآب و خزانان ساخت
 صفا ز بار این آنگه خدمت صورتی و مفعولان که در تکرار جمله خدمت پیوست
 سر بر قدم بود خدمت جمله شمشیر آن از آن که دست شفا و آن بنیاد بحدت
 ز بار در دفتر بزرگوار و بر خدمت دولت ای بر بار یک جمله اولا و الا اولاد
 عورت در از نا در برین هم شد سخن بیرون نام ز راه اخفا برای
 ترکیم چون در از نشود و معلوم کسی در گش خود در پیش نه به چون برای
 و آنچه نام آن اولاد او
 بند وضع افشود قی مواتح می شود و همین بر تیره بر کله که کند
 برادر و ممتی بر در بوشنده دکل از که در تقسیم آداب ای که بگریزید و اسطیطره بر بنابر
 آینه و نوبت و سفک و اولاد است و سفک نور در دست است و بنیاد است بی بکر در در
 و به راه اگر انفصالت و منفکندی منتها یکی که کله ای است بی عباد از کارکنان در خانه
 نطقه اولاد بنابر شاکر شرت آثار قدر تجز شود و حال صدفان و استفسار خود بطریق
 تجویز و منی برادر بر صاحب دولت حق بیاید و حال آنکه کمال حاجت در تمکین بر تقیض

بدرنگی مودرتین پیشانی بطلب شکم آب که ارام و اید و بظان مود در ابرویا درست
 رس حاصل آمده کم سار بر ارنیبه و فیاض کنیز شده و حال در زمان که در کس را با بار اولاد
 در بیست چنان که در وقت و بیروز حاصل و اولاد که از آنکه اهل کعبه و ایضاً
 و العیصر چنان بنده که کردن فرزند با مزار چنان که می که حاصل شود و چون کمال
 اگر سفقات او از او کفایت عاقلی عاقلین می نماند مگر کردن و نظرات است کمال کردن
 ساخته اولاد و بومین از راه او سکر و الا که کار که صلاح ابدی بر نیویز
 سبک الملمعه و المذره در اینده ظهور شده که در و ار و کله مخصوصی خدمت او قطب
 کرد از راه تاب قدم اگر چه خدمت صورتی در همه مقام قدم اما چه بیست نمودید بوقی در
 سامدوم و اندر بیضا خدمت لکن بیضا و کفایت بی جانانی بود و مخالفت علی بن الحکیم
 ساجد و کله نزد منزه ای که تو منی دامن می گنید نظر بیوب و دست نمودن است
 حفصه که چون کله در حاله ماله س کلم و نیز با بنده صد سار بودی بیست در و بیست یک
 بیست در که سبب سر کش بر کشته طلوع اولاد اولاد بیست آن که از او ایوانی خرم
 خانه او کون منورانی با جوین خدمت که هر کس شیشه منان باغبان گور برای کله ای
 ممتان سر جانک توبی ای که با باغبان طوطی و زبان سارای سرسخت و صد هوش
 کرد و بنشیند از بر کس عمل نمودار در کار کفایت رکنه و در شب کفایت ال او بیست
 درین بودی بود او خدمت دارنده سار از ای که باغبان کور کله سار اولاد
 جان بود خدمت سخت جو کولی دارم که هر یک که در آن کله در دم برای
 ای سار کله جو بر کله را آغبین هوزده به چشم و شرموت در کله سار ساری
 سار کله کله با غایب انان حاجت قدم ای عصا بی طیف عیال عجیه که است بیست با ایلی
 کله در اولاد و به چشم غلغله بی اندامه بو سبب سر زرش و توفیق المهر کم
 کله بر سر و بیخ بود انان کله جو کله ان در است در انان کله ساری اولاد
 جو بنده و به بیست توفیق و چشم غلغله در خدمت جو سر و سار ایست هم
 در خوشی و سار کله در دم بر فارغان حقیق کله از کله است به در کله ان و ان

حاصل و بر روی وجهه چنگز و اصاله نمودی چینی علی بن احمد بن خلف
 نویسنده و چینی برابر بر جان به نام صدقه او نوشتش ای تمام آنکه کبیر روم سخن
 ناصکه خواهر کشیده بنویسند و در زکرم تو نقلت با و مقدم تحصیله دوست
 از راه محرق الکباب و بخالی با اعتقاد اولی تو خوردن اصاله آنخریزه به بلخ طوقه
 مد طولدی اول کل داده که آتش برین و بگرد که عطف درین تسکین ابرو کرد
 حالیکه با بازو کشیده اولکت و در پیویش در زنده بماندیش از افغانان
 خانه العظام پس آنکه الانندن بی حضور و اتمام و ابرامدن پرفور را بروب
 من غیرتینا وجود مستنکحی من ترجع الالباب بالفتح و بی که سخن بر تسک
 اسباب و دخول من الباب کلک بیوب حضرت خداوندی که نام بر پیغمبر نقل
 بنامه ملالم فانه منبیل لکم کل ردیف بر عقیده و سینب لطف میبود کن
 با، و خصصت کونک در کس اگر چه کس آرد دشمنان بر حضرت پس ذوق
 طجت یکله با دشمنان کس است آنکه اتمام شیره آنخو باشد هر دو تا در عمل
 باشد از اتمام الخفایه مرتق اتمام الامام حقیق اکثرش او کشند و با بگذراندن
 و در استغافه کونک و خیزد اگر با نام سعد و همت تو یگ دعا او او رسد بر غیر ذوق
 بیس گانه و موقوف اعانه بوجهی و دیگر میبرد کس ایصال به است به و آلتین
 و خاست بر داران زند و الله الا الله علی عظیمه و الله علی عظیمه چون حضرت میگذرد
 مقدس غویستیز و صدق مودت علی همین العواد و علی صفی الاعضاء و در پس خصم بود
 السرور و تا یحیی السنو کونک و زده الحج و اتمام مقصود و با با بر سر سود و در مقصود کل
 و غیرتین و ارض غلایه و انما و اصفاحی در مدود در است و در دور او میزند
 کن شود پیدای کند و در کجا پیداشود اگر که کونک کن و است که کونک کن و کونک
 سوز دست نیست چون سخن سرطانی از حضرت کونک کونک شاد و در در حال است
 باق ابرار الیه آن آگاه زده و سخنش کونک کونک مقصود در حال است و الاله

ابقین باکم انواع استغفار و شاکستکی و اصفای استغفار است
 بر اسیاق اولفقون حکمه مودت غیر تمیز که منفسر و در نزد اولاد
 در دست شریفه و موقوفه میگذرد و در کون انوران صفا و طالق و فاذن
 یعنی بود اعی بالا طالی کونک چون ملیحی که اولان الطالق علیه و اعتقاد کونک و ذوق
 کونک و عمال دانی که اگر مسافت است بشمارت همیشه نه خوشی مودتین رساله
 و صدقه است حاجته را رساله اولان صفا مودت کونک الوردی و رسول کونک اولاد
 با بودم شاه ورده نزل ترتیب و توجیه اولوش اولاد کونک مسافرت و حجاب
 امنیت او زنده شایع و بر در کونک اولاد رسیده بخیم یک بود
 چراغ مودت کونک شاکست کی اما خصم بر ضیقه کرده به معلول ابرام و شب و اولاد
 اتمام راب ادبیدن و حسب سبدن خایع او کمین اولک است فذین هوش
 یک که بی بر خانی کونک طوطه و خیال ثانی از پیش دور او رسد در ذوق
 فکس کردند و مقدار نه اندر ابرو ب بویله اعتقاد ابرو در سر دوزده وار
 سه بار صلح را کونک و ذوق اولاد در پنج مدار هم سایر و آفته اولی و ایا
 همسان است چون ترتیب منتی ابرو و در راه عظام و اگر اولاد کونک کونک
 نظار سبدن و انما: اگر که ایتم نام حسی که افند یک عرض صفاق اولاد
 به چای کونک یک وجه شکل اولاد کونک صفاق و اعتراض و در حق اعتراض
 تا خوب ترتیب منتی سمن و مقصود و اصفای ارض در یوب و نفس
 سبب و زده الرجوع الیه لیه تفسیر یک کونک اما اگر بار بار اندن و کونست
 نت با صمدن اول قیاس معلوم صودتین بلهت که کونک کونک و کونک بر سر استیم
 فسنه: اما کونک کونک کونک کونک کونک کونک کونک کونک کونک کونک
 که عدل است: چید بود که کونک کونک کونک کونک کونک کونک کونک کونک
 کونک کونک کونک کونک کونک کونک کونک کونک کونک کونک کونک

٤٤

من كان يات بوجه من اكلت الخبيثة واستخرج رواة من انا ويا البيهقي
 لا يضمن من هذه الاثارة اذ اكلت الخبيثة حتى يتركها لمجرد ان اكلت من الثور ان اكلت
 اكلت وسواها عكفت كان حيث قالوا الاكل من كل ما لا يجر الا انواع السمك حتى يقع
 عند بعض بيتا في الجرش والكل يخرج من الشك منه حكم عام وامر تام لو قد دون
 السمك لا يشبهه غيره ولا شك وانما هو من السمك فقال صاحب الهداية عليه الرحمة
 والرضوان ومن عليه السلام عن ابي السرحان وقال ايضا فما ولي فاضح فانه بالسير
 الذي لا يخرج على وجه من ادم الاضرب ما يكتفي في الماء كما اختلفت في ذلك
 وقالوا ايضا الخلف في البيع والاكل واحد بناء على ذلك وهو يترجم ما وجدنا في كتابنا
 بالآية والافاديت واستنباه في الاطعام فسحبنا رباب الالهية ومن عداها المورث
 والجنيد من الكرام الامن رباب حيا التقيد والامن ارب ام السند مع ان الشك
 في هذا الشك لا يجره حتى يتم والكل يترجم اذ من جودات البحر او كسبها
 وسنعم في كل ما لا يجوز ان يماس الى السرحان من كل الجهات لان الشك في بعض امور
 لا يستعملها والكل الذي لم يورد بل يوصف من اضع الادوية وانما يرشد الصبيح
 الا يرد ان الرطب طيب الا يترجم في كل ما يرد ويجوز ان يترجم ان كان هذا هو
 بالكل النبات والكل الذي ليس في ارضها فانه اكله الاكلت الاكلت والاكلت
 غير غيرها فانما هو من هذا الاصل الذي يرشد عن الاطعام وهو في بعض الامور
 وغيره كان وفلك يباها الفلور والانه انه والى الصافية والافاديت فانها لم تكن
 عكفت في النبات وسنعم في كل ما لا يجوز ان يماس الى السرحان من كل الجهات لان الشك في بعض امور
 لا يستعملها والكل الذي لم يورد بل يوصف من اضع الادوية وانما يرشد الصبيح
 الا يرد ان الرطب طيب الا يترجم في كل ما يرد ويجوز ان يترجم ان كان هذا هو
 بالكل النبات والكل الذي ليس في ارضها فانه اكله الاكلت الاكلت والاكلت
 غير غيرها فانما هو من هذا الاصل الذي يرشد عن الاطعام وهو في بعض الامور
 وغيره كان وفلك يباها الفلور والانه انه والى الصافية والافاديت فانها لم تكن

وثار في عيون اسفنا زمان فخر في موضعها من اهل السون في كيد ركن ايام هيرات
 تسيك وبتك كبرت بيتها وبها ان داره ربهت عيول اولاد من اهل بيتك
 السون في سبب الفوب بزنا في رديك عرض قوي سبب در ورواويك في كيد
 در دست ايجيت سخان ارادني كيد استم تاكرم او جيكيد باهي
 سعادت دارين في فخرين وان الى افوازيان در برتق باد بالوق والسواد
 حيثه فباي من بها روي آرزو سوادت لباي بر اى صفاصفا
 حيب تدرباى تو باو صفاى كرا از عايشه عاى شو من كراى كراى
 و...
 ثم اتم الزمان الوهم وتفرغ من كل شيء شهيدا قلنا ما توابر ما حكم ضيقه ان اتم اليوم
 وصلح معهم ما كانوا يعجزون اربابا فلان ضاكرهم استسكا عن اللذان والطفين
 اعطوا ان الاموال السالطة فزنت في اياها لانه اسأل بال الترتيب واكرس
 حقاها وكانت بهال يعرضون بالاجتهاد ولا فاعقد يد اهل البلاد حتى اتموا
 على اسرارها واشباهه بل جعل الجيوش الصغرى عن يمينه والى اللفيفة وكما
 ان هذه السنة من اهل اللبنة فمذه ابله منم بالكل جهلهم وانقصان درهم
 بوزن به السخ بين الامام والسفيع لى الامام حسب قوا يترجم من قال انما قل
 اسرانا منسكا بجهت حبيب الرحمن على الصلح والسلام الذي هو ولي المشايخ في
 اموالهم في قول الاول وعلى قول الثاني لا يقول وقال الثاني بل روايت الجريه التي على كل
 السرحان في بعض الامور ومن في حيايت المياه واليخرب اكلها رباب السخ والجود
 والسقط السخ منها تغرد او يترجم الامام بهذا الصوم الفيد كما يترجم الامام
 على مدتها السخ يد يتا على اهل الطان بافواهم الشفيان فتصغر عن سبيل الش
 تغوى فوقع على حيايت البيت عن يمين والى اياها السمان في غلوة السخ والسفير
 والسكران من الزلزال والشكر والشكر ان كنت صادق زعواك فاما الامام...

الطائفه و نقل بر پنج اوصاف از آنکه جناب مکتوب تا بکبر و ذات حضرت آبا بکبر
 باشد و اسطوخارانی محبت و رابطه نزدیک و صفا او پیش از او پیش
 در وصف اطلاق آن ذات و صفه حال باز در ذمه اقبال مرتب بر آید و بدین شرح
 اقبال آن احدی که هم الحفظال با شایسته قدر اقبال شمر با و کجا بی نامی بنا میسازد
 صبح آید بر غنیمت منور کا مکار لال زلال نهی صاعده بر جها بین الا ساقده و باج
 بر اعده بجای اللطائفه شوال سما که سینه بکند و ندانی دوست و دشمن میمانی
 نیز بقا چون مشتاق صفت سر نیز در دوران و خان عقده شدند که کشتا او و لب
 صفای بجز نده سده مان که بر نیز و لام الفکر نشان رحمان الحفال درست از عقیده
 یکی شایع او شدند و سر میگوید سینه غنای کفی مستحق مودت و سعوی رخ قلند
 بکبر سینه بری که بر پنج و لاله بر کس میدان صفای که آن کشنده شوال افغانی که از لاله
 کرد و ال انصفا جلد سراسر شد و در و لام الفکر که تیره دیگر هم بر پنج بخارا دان
 نشان کشنده ساس میر خواجه چون ابو در و علاقه و فایم میباشند معقود در

و بعد از صحت و بدیدار ابون مطوقه بلای و خانبک در و رضا در شوق و غرام
 و کارم و اصراط زربین بکند و دست بسته و صبا بلای تمام اتمام بر بویست
 در سینه قلبت ارسال اولند شمع مودت و خلق اولدر اگر بویست و نواز
 کارخانه شده بر کار در و سرگردان و نای و نای و حیرت و پشتی حق اسپیکر شده
 جابجا صفت زار و زلفکار اوان می گفتی کوفتن کس تمام احوال از دور کس
 نه و مردن بیخوب آید به راسته در دهر احدی نمی رود و زو شب مستعمل اکلان اکسند
 پنج و شایع و جویش بر زمین آید و نام و صبی که کشت یکم خوش خوده ارفغان اکسند
 و انا صلیح اولقدر بهر زو بینشند و بر حیرت کس نیست زو کسند و محنت خوده آید
 کاسه گای قان الحجز و طبع آید زو که در لاله و در لوهی الحجز کوز لوج خاطر دن
 انصاف کز کس از آید و ایشا الهامه ...

انصاف کز کس از آید و ایشا الهامه ...

نیکه استیج کر آب و هوای بخیر بکتاب صدق و صفا باغده زشته او لشکر
 در شیشه ظفر لوتیر سیرت قنبر مهر و نای الیدر دست نشند و مجلس صفا و سخن
 بگونه بیکه در دایم و جیر افتاب لیلی اولند شکوه مودت و جوی اولدر که بهستان
 الطاق با و شایس و کنان الال شام اللمک من ان کون صفا اسطیب و رایو و بوستان
 اعطای شایسته ای ده که با صبح و باغ اسطیفه منو آسبیب نو ایچ صبح ارتق
 و کس با صبح اسطوبیده غنیمت خوش طاقان و بیل و کس جانی کل در دایم
 دلپذیر و لطیف کل هم بیک مانند ناک و لب بند نو عدد مقدار ایستای کشن بر
 سجا صمیم بر قضیع ترتیب ایوب کل وقت بجز بر آید و آستانه
 سعادت آستانه و در کاه سیاه شاد شایع کس کس سعادت و جو بر سعادت
 و ارفغان اسطی و اعیان صا صبحان عتیر کس جمع آید اب فضل کلان و مرجع
 بهر ناله و حوض و حق امیند سبحان العظیم بکده خاستان در و غنای بیخ
 بیخ نام و نیز زده و شورستان نور خندان بر پنج شکفته و نایستند و زو بیخ
 بر این و طرد و حیوان معذرت کویان در نیز و نای بعضی بول کسب شده سینه مکتوب
 سفارفا بیخ و درک عینه هان بانی ده که بکند زمره هاجا و کیشا باها تا در افکار
 بر اتم بده کل و اعلام لوم از افکنده کل رسب سینه صورت حال چون سپید و قضیه
 امان الیبوب جی الامالی و حر الوالی دور کس قدر نای بعضی افکنده حق کسب زو ادا ایستای
 عدود و سینه با جبار ه ارسال اولند شایع نام اللمک سینه صفا اهل کوه و کوهی کشف
 حال باجه ابرشته حال اول قضیه کل بر شخیان کس معذرت شریف اولم بر ازان
 و با صفا و در بیک صواب جوه در بر جو کس زده کس قدر لای امید زو نظر آن کس شایع
 از اول صبح صمیمش شود سینه ای ازان لاف زو نیز بر کس از اول صفا
 زو این بر شرف روزگار با کس مقصود کل و در حق جبار خور و ادا و انا دور
 که کس سینه سپیده ده و عا کس زو امان صفا صبح و اها ن صفا شرفه و لوج

که کس سینه سپیده ده و عا کس زو امان صفا صبح و اها ن صفا شرفه و لوج

دعوت است و دارای شگفتیهاست مانند انسان و بند الانس و بند الامین و انوار کافور
 ده داخل ملک انوار کافور و پیران ملک مقصود ایشان و معلوم و شریک انسان
 و معلوم اولی این است که بنی و قضیه نوری باطن را بر روی اعظم سینه عالم
 برآید تا برای انصاف روان بودیم بر حسب حواس یک انگاره بماند و پند
 البتة اداعت حالت واقع عظمی طراز اگر اول و دوم و مقصود الحق المالی قوله الله
 البتة النور شاه افند حضرتی طراز و بعلی شتره و بعلی شتره بوقشای نفاذ اول
 حضرت اسباب رحمت بود بر انوار و انوار را چون و کمال صدق و الاصل
 مستحقین امید و آرزوی که روح و شک با اشیاء النفس الخلیقه ارجع ال رکن
 رافیه رغبته مستحقین و مقصود غیر یک مقصود واقع اول و سرب مویلی
 و ابو یزید و طراز شرفیه طویل و قدری از زمان الکیه بود یعنی او میباید
 و فایز از سب این بجه و فصل خصوصاً ماغاب من اتم الی انوار بده و ماغاب من
 اتم الی انوار بده و اذ ان الی الکرکک فاکتک فخطای الی الکرکک و سخن سال است
 بی ان بندیم انوار الی انوار و السعادة الی انوار و ماغاب الی انوار

سلام علیکم بن جنت کما نسبت تطهیر و من نوره بعد از او و صفیه دعا متورن
 با فتح اسم علی رضا موعود بن جنت را با اولاد که و اقدان اخبار نام یکیز و قاضی
 است در نسبت انوار شوی با شروع اولاد که مثال دو در اقبال و کهنه او صفیه
 جهان سعید و شهید الحق جی را در انوار الکرکک جهان طویل هر شکر بگوئی حق دل
 و ان کاشتن بقایه و اشیء ممکنه اعزاز ان اول سال صفیه رحمت نشن انوار انوار
 را چون و کمال او را و الا ما نسبت متحقق و کمال الکرکک و الکرکک و الفیض
 آیدیه در او قدر بن صغیر بود ان کمال غیر شیکش با غیر بودی سروی
 برستان ملک نوره شکست بهی را همان سال کاشتن است بهی همان شکست
 بجز بریندن ساعدن حیران انوار با سیکه در پنج آن عظمت نیاید از ماه

اول انرا افتد در کار شرافت مظلوم بجز نیده ستم و کفرت ستم اول انوار
 افتد شرف را طراف طراف مضر نیده ستم و اول سده منکف فاکتک
 اول شرف و عزمی و آرزوی و ایزه بیان و طاق بیا نودین بود بر نورا
 صیان در مظلومت نگاه اول فوت و افتد نودین که شرف شرفی و نورا
 و ام انتظار موق کماله و دانه ستوری استعارت بر برابر صید ملیه
 نملی و کافیر الی الی کلمین طویل نملی شکل عشق زور و صواد و انشای است
 غایب نمک برین کافض استوان کرد بس پر و وار پای اعتقاد دامن افضا بود
 کشیده اولی اول در و شیخ کرد در زبان الکرکک متراضی و انفا ریل
 بر بی او ای اولی در همیشه تا عوسان از ما از سر آوردن اشخاص با فراخ کما
 کون و سماع عقوبت در کمن کوه و لاسون جلوه باید آن بی شایدا نشایب
 صور تقدیر در آینه بندیم مظلوم باد و نشسته ز نسبت ذات کمرت اکنتا رود بان
 انشاء و خوشی نشایب بهم نور ز سطر کرد در ادب العباد

سلام کما نسما اذ انکنت اطلتا بجمع سوال است
 جانی در بندین علی چرخ انان الیه مرتبه احلی کریم ناملی نوبندی
 نوری مجموع در دعا و اصفا حضرت شاکل من جمیع افکار و فصولی اعتقاد کند
 و نمید انستند که مومنین بفرح حیرت اولاد چون زمین صغیر مظلوم که هر بود و هر
 و یک بر حیرت و کشمونی و ای با کف بجایه که بهایک انوری و سر انوار نوبندی
 در سرفا کمال طلال و هر که استعجاب دارد که ان نور خورشید و هو صدق الکلام
 سخن زمینها تیان و بین فیه کبک ذل طلال و الکرکک بس هو بود از زمین که یک است
 انصاف بودان بود و در آرزوی نور دن الکرکک استان سرور و احوال صحت شرف
 انصاف کوسس بکدر بهر عطیه و بر نوبت انزه باشد غایه و شایب الکرکک

درونی نیست در دلترا نماند بر کسی شود پیدا مگردد و کسی پیدا نشود
 و اول غایت بود و احسان که برین سفین آمان و انتقال در وصیت یا بیع
 افعال و اقبالیه فضا در چهار نشانه در آن بوضاحتی حاصل می گشت اول
 نشان که هر شا هوای را یا با نشاند که هر شا نشاند رضایت در آن که بی شک
 و سر و نشانی نشان و بیعت بود و نکند اولی بر سر و بیعت رضایتی
 که هر بیعت جبهات فندی و ادیب و یکی بر لیب بر سر و بیعت رضایتی که
 بدست می رفت یا با بیعتی که او را در آن اول او که هر شا و احیا و خلاص باشد
 یا که در آن حدود و در تقدیم بود بر سر بیعتی که آن آزاد بود و خلاص و عمل
 تمام یا که بر این خلاص بود و خلاص بود و در آن شا دل بود شوی که اکثری و اشیو
 غزل و لایزنی انتقال است بدید نتوانست که قطعاً است مانند و لو که این
 بیعت نامک تمامه از آن بیعت است زیرا که قطعاً است مانند و لو که این
 بیعت را از بیعتی که او را در آن اول او که هر شا و احیا و خلاص باشد
 یا که در آن حدود و در تقدیم بود بر سر بیعتی که آن آزاد بود و خلاص و عمل
 تمام یا که بر این خلاص بود و خلاص بود و در آن شا دل بود شوی که اکثری و اشیو
 غزل و لایزنی انتقال است بدید نتوانست که قطعاً است مانند و لو که این
 بیعت نامک تمامه از آن بیعت است زیرا که قطعاً است مانند و لو که این
 بیعت را از بیعتی که او را در آن اول او که هر شا و احیا و خلاص باشد
 یا که در آن حدود و در تقدیم بود بر سر بیعتی که آن آزاد بود و خلاص و عمل
 تمام یا که بر این خلاص بود و خلاص بود و در آن شا دل بود شوی که اکثری و اشیو

عظمای بیعت است که نامک از آن نشاند که هر شا و احیا و خلاص باشد
 یا که در آن حدود و در تقدیم بود بر سر بیعتی که آن آزاد بود و خلاص و عمل
 تمام یا که بر این خلاص بود و خلاص بود و در آن شا دل بود شوی که اکثری و اشیو
 غزل و لایزنی انتقال است بدید نتوانست که قطعاً است مانند و لو که این
 بیعت نامک تمامه از آن بیعت است زیرا که قطعاً است مانند و لو که این
 بیعت را از بیعتی که او را در آن اول او که هر شا و احیا و خلاص باشد
 یا که در آن حدود و در تقدیم بود بر سر بیعتی که آن آزاد بود و خلاص و عمل
 تمام یا که بر این خلاص بود و خلاص بود و در آن شا دل بود شوی که اکثری و اشیو
 غزل و لایزنی انتقال است بدید نتوانست که قطعاً است مانند و لو که این
 بیعت نامک تمامه از آن بیعت است زیرا که قطعاً است مانند و لو که این
 بیعت را از بیعتی که او را در آن اول او که هر شا و احیا و خلاص باشد
 یا که در آن حدود و در تقدیم بود بر سر بیعتی که آن آزاد بود و خلاص و عمل
 تمام یا که بر این خلاص بود و خلاص بود و در آن شا دل بود شوی که اکثری و اشیو
 غزل و لایزنی انتقال است بدید نتوانست که قطعاً است مانند و لو که این
 بیعت نامک تمامه از آن بیعت است زیرا که قطعاً است مانند و لو که این
 بیعت را از بیعتی که او را در آن اول او که هر شا و احیا و خلاص باشد
 یا که در آن حدود و در تقدیم بود بر سر بیعتی که آن آزاد بود و خلاص و عمل
 تمام یا که بر این خلاص بود و خلاص بود و در آن شا دل بود شوی که اکثری و اشیو

جان تو رسیدی ایگه دیکه تم قیام علیا هفت اور تو رسیدی و او که تویم
 ایسیا و بوسه بنگار و ادا بخشش و تهنیتش تو که بر ما ایگه ایله معلوم و تهنیت
 مندر پوشیدر بارچسین از لاله رای مع قیام ایردیدر و قبول کنگلیک کجاییت
 سرتین بر دیار پاره خود خونی تو کیل پیدا و تویم ایگه کجاییت
 اخلان و استا بولین سرتی خویب و عجم خضایی دین و نیک و دو دیو بلخاسی دین یکدیج
 سکون و هفت اقیلم طرفی دین طویشیدر که سرتی معرفت عانی را انصافت
 زور نمی توانی غاصه سالها کنگلیک طاعتی با دیا بدید و باقی ریشه لاری یک که کشته لایضا
 صیرت سیرت طر و طرفه خیا ندر با غنا عانی لار بلکه حتی سادا امرو و ما که سفینه لارانی
 بریشان قیقلار و ناز گلگ سبایی دوسن لو طو لاری سیر لایضا تو چه لار کنگلیک حال
 ای لای لاریغیا و هشت سیر عیب و خجی ما و تو که تو که کنگلیک لار لایضا کنگلیک لار کنگلیک
 تو در داده ما هیکل کجینه لارانی بی نام و نشان ایلا کنگلیک لار بس بوجی تو جو عجمی
 از اسیده بر میان تو غرض غناش قلغان آواره و قدر از تو که آشتا معرفتی دین
 کجای تو بولای بی که سرتی آشتا کیم سرتی غناش هزارها بیغی و معصیب بیای کنگلیک
 از بیایغی به آلیا که کند رکن قدرتی بولا معلوم در کیم بوشش کنگلیک اوجغنی سیر کولی
 کیم کردار بولسا ما جهاب ایلا پیدا سها کنگلیک باشغور و آفتاب حصفوری داده و تو کنگلیک
 زور دور دیوان یا مافق نریلو رو دیوار آنا چو ناول بیگلیک کنگلیک کجاییت
 دیوانی ز سنگ در ز تو شی و بیک و تو که کنگلیک کنگلیک عذیب بیغی بی کنگلیک
 معقول الظرفا نوانا کنگلیک رحه اسه ایغی و جبارتی او زره بویک بی بی بلخ ایوان بولاش
 ایرونی لاجرم ایگه کنگلیک غبار آت ایست صعدی دین دلست بنده سینه آزه که لای کجیب
 و استغفار آتی گوهر بار بی ما معنور دین جان کنگلیک ایغی بی اندران در لارسا جویب
 اول بیجا آت هر و رحمت فی شیخو و الحور صدق و فی انصاف فی انجیز بر بیغ
 و سرتی کجی عسیر بولدی بونا مافق کیم ایغی بر کجی ایلا زده نظاره اول بولدی
 عجمیر ایگه الله سون غنر غنر سور دار افقا سفا عاصمه کانه تو و ما کنگلیک لای

ساده و بیک غناش کنگلیک او اینسند زور و نتایج طو لار بر و کجاییت سون کجاییت
 ست ترا یکنگلیک کجی کنگلیک این صفت کانه بر ازین زور بان خواه حوران
 تو بو اول شان کنگلیک لار شغلیک ربات شکر آتی عجم صحت کجیب و حیوق
 عجمی انصاف کجی کال رفقه و اوج برنده اولمندن قال اولمید یایب و نه
 حسرت ز لاله سنجی ایو ایندست کز اثر این دهان تو ز امور لای کجیب
 خلیای خود جو زور همه که عازم سز دوت و سادت لازم و بر سز کنگلیک
 قایم سز غزوت و سبابت همدار اول و حیث اینجه سادنگلیک سلامت و بر عجم لکن
 من کنگلیک جانب و مدام هم کرام سدر و زور ان تمام کجی راند زور سز
 عجمی عجم لیسود قدر دودست همغان انقیال عورت هم کجیب با نوسادت دو
 جهان با انواع مرادات و کلمرانی بو تا خوینا در ترقی با د بربت العباد و جرمه
 ایسی و ال ایجاب لقد ظالم ما ادرجه فی العجمه فادعوا دعا لایقال بالرد
 فیکندار صدق و صفا و اوار قیامی هر و دنی خود خویب صدق کجی کجیب لای
 انشا و انبیا اعلام الجبین اول قال تمینی کیم فصاحت شکر شانی ده طو لار برین
 بیا کنگلیک درستان سر کنگلیک بولا بو زور کنگلیک شکر شانی صفا شغلیک لای
 زور دینی نمودار تینی و شون نامیلمی کیم بلا صفت برستا بنده باغمان بولسا کنگلیک
 آرا کنگلیک ایگه بر لای شکر عجمی کجیب شکر شانی و لاله کنگلیک لای کجیب
 معنی کجیب اول ما بنده سر کنگلیک اول کیم صمدی علم فانا بولین با در شکر نظر
 ستمی هم بروقت عجمیده و بر ساعت کو سیده و ادر بولسا کیم بوجیب در برینه
 و اول با بیغی شکر کنگلیک او چون لطاف آیتیز و طزات آیتیز بر شکر آیتیز
 اول سالان ایگه سلا ز کیم و ز ناطق و کمال ایلاب موبلی سیر ایوان کیم عجمی و انشا آرا
 سخن را لندین عجمیت قیلوب کجیب در ستمی زیرا انظار دینی ما صلم عجمی لای دور
 بولای عجم و طلق ار کنگلیک اولای عجمی کمالا ما ادرودی نوا انبیا عجمی لای کجیب

ان یکدن ارشدنا و پلست انعام ان پلشته بحی بود افتقار ان بیکل بر کشتا
 اعلم ترا نشانه و صانع غایتی نه بجز ترا انبی و انصافه و پیغمبره آله و اولاده و اصحاب
 سلام قول امین رب الرحیم و حقیقت صفاتی که بر کرم الی من مخرج الفضایل و جمع
 الافاضل انحصاره لانا سلام الی الیقین بیا به انواع با زندهی و دستگیر کن و اشفاف
 شدند و شکستگی بدله ابله و اندوه فکله و در کاهه عالم نامه و با کاهه کرده و ان پناه
 اشجو بنده ای بقدر و در توفیق الهیه و در اولوب شعورن سعادت نوزدن و اعیب
 کلمه شریفه سگانه نغز بالعودن الکریمه و در اولوب شعورن سعادت نوزدن و اعیب
 ال با عینه و مضمون حالون عالم طالع و اصف و عدرا فخرت ستم کن سر کن دل از دنیا
 خوش آینه و عبارات و دست افروزی هیچ استمال کنیم او کس ابر و کشت انشاء
 الی الکریمه از شاه پناه اشارت و در نرسه و درین و دعوت مابوالمقدور و بالجه
 و انصودر مصروف عین اولوب و شغرفی هفت بیلوب التي بیکتی بقدر ای بسبب
 پیش آیه نوزب سدید و نوصت و افاقه نشان نام بملحق سو او کون موصودن پناه
 طهر و سر ضعیفی ترتیب نده جمع و حق ای کون ای بقدر ای تا خیر از کوه ب
 ر سبب الامکان هر چه موصورت پذیر اولوب ستمه سینه سعادت و غیره غیره سعادت
 بر اب القدر نام مخرج لاده که خدای دل معارف او اجرا سال فتنای اتم طالب نام
 با رت اولاد که بویها نشاید فایکایا که پناه انا رخ مبعودت به کسین سورب و زب
 بیت نوبتیک که در اکتین خدمت چهره کسین ادورب عین صفاتی که در منظور و کشین
 رعایت کند موصودن اولاد زنگار با کاتو هرگز که بخیزد بر آسمان و در دهان
 دو وضعی است که در کتاب و در پیشه رسیده که می گویند که شکر خداست سعادت و دعوت
 صفوری اولوب تعظیفاتین دلین فرزند کنی شکر تو نا اولور نور دیده س
 بود در دم آتین تا کوره روشن به کهن کئی با ایوای هر تکدن بولسینا هر کسین
 بیدیکر و حجاب کهن علم شریف محیط در که بود داعی بالافانک و کینه زنی الا انصف ک
 است تا نرسه زنی انشاء که در ذریه خردی سلطانیم و ساراراس غولین زنده کنای اس مخر

عیلی درین و دعوی او با بنی کربن کلاه نم مو که صفات نوزدن و کینه در عالم
 بحسب مرتبه غنی که در بلا استقامت را بقدر ساری که تون کون بنی کربن ان بر نوز
 بیرون ستم که در سینه بر او بود بلا درین آنچه که در کولم اول شیخ علی بن حکیم
 ابو کرم و بدی صفات انانی
 در واقع خطای تو در سینه و فوای ما ترا نشانه یعنی صفات جان بر در دعوات جان
 و نجات عینا که در سینه استقامت که مانند نوس الابرار الذین یستقیمون الی الکریم
 و عمای کس انفاق الاضیاء الذین یملکون فی السبل و الشیاء معطر و تر هر باشد
 بجه که در ان ان ای کس شریف نور و عطرسات انان یعنی شریف معنی او این اولاد
 الایجاد بعد هر غیر بر شرف شفا و خطی که در ده و خاوستین ترتیب تصور بگوید که
 مصباح جمیع بر فای کین نور علی نوزدر و معنی فر این نخب شایخ ابواب سراسر
 سرور در اینها بفقیری و انبیا و صحیقل اولاد که اولاد بر سینه شکسته دلان ای کون
 صفات صفات سبب کالی سبب دست صفتی که استقامت را هوای بر مال صفات
 شکسته بال و کسینا مال جهرت مال و ایمان پریشان احوال اولاد نور سلبا و نهان
 سر و پناه و دوام دست نوزدر نوزدر که در ظاهر مدوام و دوام نوصت سعادت
 و کینه شاکر که مدوام اولوب که تسبیح و السابیلها بوی پند بزرگ بی و نیان اولاد
 ای ساقیان جان نام که چه نام باشد بر بی بران شام چون اولاد صاحب کربت آید
 اولاد یعنی دوست و سبب که الا نوصی و الاوصی اولاد یعنی کسین در سینه لطف
 کما عای مال و تصبیح و سبب صلاله علم و تو علم یعنی صبیح صبح یعنی صبح و شایخ
 فلا بد انصفه و اشارت حال اولاد که انصاف را افتخار اولاد کسان کلان مجلس سعادت
 بر صفات نفوس و ارباب حاجت کشیده با و بجز تره اولاد

الکریم انی یعنی انان که در انان یعنی تو و دست معنی انبیا است فی انصاف الا و امر
 الکریم بن الکریم بن الکریم
 الکریم بن الکریم بن الکریم

روایه جمعیتش شود پسندیده هرگز دگر بجهت بر جای نماند در پای
 نقل و احصا کند از بیوز اولقدر متوقف نامزد هیچ اشعار بر سر او بکاران
 و در ظهور آن بیادیت بس بود اندر جهان لایق گزافا شاعری و فو ز آری و فو ز آری
 سخن آوری ایویوب دینم کم کسی از وقت درو با پیش آگینم بود
 بگفته شد که در قصه آهینی مرا بگه با در و صدن بسته بر کاشا نه از خواب در
 و او را آن بود صدن پیشه بر نال آبی آب در غریغ کرت بیبیاست آورد
 و در آن آهیت و یکدیگر وقوع محضه کلام افکار کف اعتاد و مرا هم شام فکوه
 استناد او بر که گستاخا سوز کلام بود بر اندام اولندان و عوض بر امده
 بشوید و دلهو ایامم که مستلذلی ماندهستم سره نه ز در ادایم زمان از پیشک
 و در روز در ادایم عاشقانی که در روز دست و جعاشق همین فرخ ز رویت
 ز آرا از آنکسین استیجتم بخت ز در وصلی برستم اگر کوب سعادتیست
 و در شب مطلع فضل با یوزوان طالع را که شمشیر انتقام اول شمشیر خطی
 نقل و خاگر کز کلام و باطلن شمس مشور که با اونی سعادتنان لاصدر بند نه از اناح
 بود بدندان اول انظار عظیم بر آن توجه ایوه بچو کرد بدین بر خطه کم اولیا و دیگر
 و شمدن بر نه در نقصان بولیا شکر کم تو چشمه آب بناست و انش
 عوین تو نوحه باغ و فاست این رخ بر نخی از من با یکسر ز بر کار که در زنده
 برین آب و هواست همیشه صورت نامول در آینه شمول طالع و بر عمارت
 اصطلاح سباحت طالع باد برت العباد سده سیستین

است از سادات اشیا نه عجب و بیت بهر هسین سورب و سده سیاه شمشاد
 حدیث بهر هسین سورب و دوام بویا و عارفی تجرد و قوام صاحب قرآن تائیدین
 نهدم انگدان صلح انبا نبوده بی معمار و انبا و زده فاکس او بلند کرد اول عیب

رسای پیغمبر و اول دور و مان صفای نشانه و فاندان طایر کم است به صدف طوطی
 و اضفقا هم بود بی با بعین چه مودت قدیم بر بس بویا به او کاشکان کرگین
 و احصا ن بکنایه سر او در شکر دگر که در ظهور کوه و طالع ا بجهت
 کرم را در بیخ نیست کرم ز فاب الکرم ایا تو من کان کرم و والا که در موصول
 را یکم الا نیر و ضایع الطمیر بایر اجعل نوره بجره و وضه اقبال و بجهت نوره ضه
 انفلا و ام الشو و انی صیقال فی صفا اصحابنا است و فرجهای انسا بجهت لایق
 و سفند الاضفیاء و اولاده الاضفا

بها الله رشقا و انشا کم اگر اکب بو الج فضل و اگر اول
 رب کما نورت و جوه الا مال من لم یهت بهت جوده سیدمان عالم الفضا و اکلان بخا برین
 و جوده شاکرم بوم بوزگرتانی و لطف منبرج سبع النانی شایب و نون فان اولیا
 اگر عالج ثانی اولیا طی هزار انا صل اولاد ح جاری بود و عرض غیر کساری
 در کاه عالم بنیاه و بارگاه کردون انش سباه دن کم شریف قاتل نند العود الایام
 و ارداد و لب صفون میونی قضا شتمینق و فرای جانان قدر مقید فرخ بو عیان
 فاکسار و ز زده بی فدا رقت و اسی و صفای رنگ شکار آمد و خوش آینه کهنه
 نظم انشای می بو پیشش اگر شکم بدست مدید و عهد بعد ایوی اولی فای صا شکسته
 و خا طریقا نرید نیست بر معر کفنا ردن و اول اسو بر کردن دست کوه نا بود
 دامن بخون با بی صاعی طلیوب و سر ز غنی حقیقت صفا صفا کوچک جویا خود و ختم
 و کوشه ای تو و اده و کوشه تو کوی بر کوب فرایخ حال و صفای باله منتم ایوی حای نا خاف
 اطمینا است و اطمینا الرسول و اده الالار کم مقتضی خا امر با شای می بود که غم الهی
 سنی و نا غن و جوب بر نوح و نانه دل بر اولم حدت تو کم بر اولم جروج و باض حقیقت
 سدا و نون بکوزن و تم بر اولم شروح و غلب انواع ملک شکر و تصور و احصاف
 و خسته شکر و غم ز لیش آلی ایچنق الهی یک صدرا ن خط کم کوشه بود در نایض کوشه
 بیوب فاکس با یکصد آه نوح کوزند عیبه عکس و شمس

بار اولی بوم انتاد همیشه برهمنی نهان آرنه سوزان ایان
 برانی ضبط حست حساب ندوبهائی تو با بصندان کردی که سبب جاوشوید
 این کتاب و السلام اول او افتادند

و السلام سلام استیلا و رفتن و برگشته علیکم فی الایمان و الاخرة من بینه
 ابناجته و الظالمه از بسک سلام لا دنا بکم قبله و لا عذابا لکم سکر رب لا یوفی
 بیا در دونه بزبانة القدر نور ساسا رفعت با نور السعاده کلمه بعد ان ادا اولیم
 استکانه و شکستگی رجا با نور هم سفتا تو و بسکتگی اول در کرد و اولی

ذوق الموال الموصوف بالهین الشفاء و الموفوف بالطمع الوفا و ریشی زاده
 و کان یکنده ریه اسبک سف و اگر خطم که موال نظام و اما لکم هم فتنده مدت
 مدینه و عهد بعدی تحقیق علم و عرفان و تکلیف خلق میان ایوب معراج بر همین
 سلم تحقیق ارتقا و مدارج تو مانند سبب تطبیقا امتا اولوب استیلا
 سبیل و این معقول بله فرج اشتر و بعد الما زمره علی معونی الارب الارب
 ارب الجبا خدمت تو بر سیه و لوج المبتدای فتمکان عصفا و با سعفته

تا ان کل باور با حق حیرتونی انا مالج سعد سعد و خست شرف توی ساعد
 ز بسبب کجوشه بر سوسا صا نما تر من الیسا ده صدق اولین با نیر بدیه مدتی
 هم نماند باها اگر حکیم سوسا بی تو کار کرده لم یبق فی البلاد غایبا جبینا ان آیین
 این در در ا بام و شهر و واعوا مله و تفصیلات فدا مله و تفصیلات اعلام اوله فانی

بهمده و نه عنوانده رفت و ارب با ان ایام ایام مستیلا
 شرح مستقیقا و شکن فیها العظام مرستیلا و تحمل منتظرنا الیوم موم علی لیه
 داعی بالانظار حکم و ابتداء با فانه نهال مال ابراه صلی شو و نانا اولاد می بختن هر
 فانه در و ندان بوق همت حرکت ابروب شول می فله که غیرت اقران محنت

او با بلخ الموم الامده برین شرح در سلا مکر انفا نظر موفی سر کل منظم و عنوان
 روحی تضر و اونی و غدر ایلد موم در حکم تدر تون ان او کرد و در مطاع
 و فرمان سیف تصفا جوان و واجب الاتباع و ارد اولوب سخن چون کنی
 النور و منطبق ما یون موفور السور و زده اول حکایت فوضده رو استیک
 شیخ موفوش آینه عبار آکل و سلیس و دست از آینه استحقا آکل ترنگ

مقام الفسی بریشی اطیعو الله و اطیعو الرسول و اولی الامر منکم متفقین
 جان و ولدان سعاد طاعت و بیخوب حسب المقتور با لوج و القصور بش الی الخیر
 التي یکب سعاد بیهتم از تفصیل حدیث غایت و کما من مواهب منان مقلدان
 بدایت اولوب امتثال الامر که در کانه کلمه شتابه و بارگاه عالم با هه
 انواع سکتگی و اصفای بر بسکتگی و آزر بر مله ار ساله نندی و اول شوکت

جایگان از نه تصویر لیر تو بنسوف در اوشا رست او نترش اول اشارت بنایت
 انجا یک موم بجه باب سعادت قاب سلطنته موفون اول ان کنایک شو بنود و تصویر
 تکلیک با فضل فضل و نندی و بوندان اسبب موفون ربانی و عتاب سلطانی
 بر لفضل حصین و دو کس روی ز مننده صفا که در دو کنایک شین در

و بین کصفون و انقلع سورا سورا که کنایک در شرف بیخ مین ایل شرف
 اولوقده اعلان دعوات جناب قلل الله و اعلام دعوات بادشاهی تصویب
 شیخ و بر و ا نه زبانشان بر کوشش افشا نه بر تو کنایک اولوقده سکتگی نظامی
 هر افضیا مد نام او کشتی امانه قایم روزگار و مواضع ایل و بهار و اسکندر

شرف فاکل بوس خاشا قانی بر دست حسن بولکیوب تا نش ایلون عالی الاو مبروتی
 باوقایا و غنچه خدام گرام سدره قیام بارگاه اعلیای اجنایا که موم بر تیغ
 و پیغمبر کمال شیخ اولسون ایچون میگردد لولی و آنده سعادت عباد
 بعلانی کنن سعادت مقلع مجده همواره نام شریف کتی ستان و در کلهای حج
 زانی عنوان بیانی و تاریخ سلطنتی همان و سر و سر منافق اساطیر زده را نه

6

بمندان بزرگوار اولیاء و شایف را بقال که دست نشانده اولی بزرگواران
دوبه در دارا بود بلند می بینی بود وقت می یون و ساعت همیشه بهشت نشانی
رعان و گشت چشم سوم و سکا ایدیت جانم از کار بروردوم و انا صوملا
نستم ارکله نوهار ایدوب جوین لطف بار عید حاج اولی نوروز و زیلع
اا اولی ان بنی نشان که و انعام در با بندگان که قرین رفقه حایلی ان لاکت
به حوب کتوب فضا یل و ان اولوب ایدابو رشند چون ادا اسکای مقدره
فاز کسکو رائسان و مسوز نام معتجر الحان دکدر لایوم اذالم سطح ارا
نوری و حوبی های اول دست و عا صاب حق عز و جل اب اولی کتوب قلیوب و یله که
ایه خدمت با آباب اولی حاجی بعینه دوست دنیا اولی بکنه عبد و در به
بجهرتی الام علیه الصلوع وال سلام

لوحیت فکتا یلع نند الکالیبن الی شان الال ابراج بن از شده و طول بنا نند
و شرم بر تب الاضیاع بطف انداده و طول ایله بند از عرض با زنده نای و
دبشکل و اعلام آرم روز مندی و شکستکی خیمیر کیکردن تلج کورد که بیخ
ایراضی بجهت موداره در و طهورات و بیومنا بحسب الاعیان و الاصلان
و عدت ذات مقدیر ضایحه در هر بیکی عقل ای کج بود چو ان بن
اعیان و معانی نفوذ لیکن بیجا شکفتن ارباب شهود اعیان معانی مفسند
بموردی وجود در آند بیکیات را بنی ظهور رانگده در هر خط کفر ناست
انگانه جانب عدم که نگه در بیجان اند زهن خداوند بود
سبیح فضل کرم رحمت بود در شرفی هر روز و همان را بیدم دارد که
خون ان حاتم مودد بس عاقول که بلو فایانک نینما بندن چون مغلوب

مضامین فضیلت کمال با و نشت استعلام حوال بر مثال نمان و فان بکلیت
ما فی انبال دل داد کان جو بر لورسد جان عزیزین انوارها ابو سرور در منزل ابرین
و دل کلین سزا و همانی استینار نشید بکلام کیکر
و بدیم جانبه که کل انجیستی کیبی روا کیکر سن سروده که کل بر سر اولی اولی
معنی بیان نوزین عید با اول ان کل کور که خالد شه بر سجد اولی بر ک اولی

میرد و نشت دهم جو یکت در اولی اولی
کس پیروز کتوب کند و کیم نو کیکر صبح
اچشم سز کل ای بیکدی ریخ قدیم
خون بانه خور و خندان ایوم و دین کون
اا ان کبجی ان جان و دانی بکدن نون
تا و پرو دمان سر ذات نیت حانت پناه نکتفت اولوب بر بر اقبال شرف
اجلال شهابها بنگام عید صید سدرت ایسانق
با شکی بر کتوب بر بکدی علیه ایوب بیت الاخران و در شفا نده ایوم
سینه انور سینه وز و سینه حوا خوا ده در سینه از ریشانه بیت و سرور و
حجیجه سزینج و خوابا که عینا از بار و زنگیزده و سنج انا ره صا بیوم نای
مهم پرو سندن و شفا از تقار کیکر \times دانا سید حق میاید داد حال
نویزین می بی و دان رسنه در ای لندیگان سلطان جوان و دیوه هر دیوه
بوغیب جانم سوزین حرا از اسمان و غطفان صدا تمام شرف بل پیران
و حضرت بوشک عق روی را کتوب آن ای که مهر کن کند سوزید سوال اولی
بده کند با شین از صیاع عید حق بود که اولی ان که نورلی جانم و کبلیج
مکره است معانی لطف من علی انما لفضیله کل بر بر سزا است در دستور است
شرایع علی کیکر بلیج ببول و جاه بکیر کیکر نظمی سز کیم کون
نیکه بربحان وضع افشا برون سز سز ک کیم افغان خا ااا که کله نه کت

کرم و بر کیکر نورق میرا اولی اولی
ان شبدی جیکل نوی نشت حوا
نیکانان ند و جو یسا مر شفق روا
عاشقک خون بدرد و عذر المنون
را به شنگله امان اغیلان اعلا
انام بر دمان سر ذات نیت حانت پناه نکتفت اولوب بر بر اقبال شرف
اجلال شهابها بنگام عید صید سدرت ایسانق
با شکی بر کتوب بر بکدی علیه ایوب بیت الاخران و در شفا نده ایوم
سینه انور سینه وز و سینه حوا خوا ده در سینه از ریشانه بیت و سرور و
حجیجه سزینج و خوابا که عینا از بار و زنگیزده و سنج انا ره صا بیوم نای
مهم پرو سندن و شفا از تقار کیکر \times دانا سید حق میاید داد حال
نویزین می بی و دان رسنه در ای لندیگان سلطان جوان و دیوه هر دیوه
بوغیب جانم سوزین حرا از اسمان و غطفان صدا تمام شرف بل پیران
و حضرت بوشک عق روی را کتوب آن ای که مهر کن کند سوزید سوال اولی
بده کند با شین از صیاع عید حق بود که اولی ان که نورلی جانم و کبلیج
مکره است معانی لطف من علی انما لفضیله کل بر بر سزا است در دستور است
شرایع علی کیکر بلیج ببول و جاه بکیر کیکر نظمی سز کیم کون
نیکه بربحان وضع افشا برون سز سز ک کیم افغان خا ااا که کله نه کت

۷۷

منتهی بر سر راه عسکرت برای سران بهانه تراشوی سرود زینت او در دم
 بنشاید رود فلاها بنا بر این سخن معطله و از نغمه شایسته مست
 و خیزد این بریم از هم هر دم عطار شغال و صبا در سخن که نشان در بزم پیمان
 خایرسای و ناگوشای گشته است زبوی بچو سگین بشام در هر معطر
 بحکمت ساق خورشید ان حورای بزم خور و از زیند الهی او را رو چنگ و عود
 و حورای المانی ترم و سرورش ز بهر زحما و مکلف و سزای نکند ظلم بزبان
 و نغمه سران شده است و از زینت کل افشا نیهای روی و بچو هم در بزم و ترم
 و جو بوهال ستن ز بانی بکنند و از نیهای نغمای بی با به و از سبیل سبک گین زبانی
 چندان و اول اطلالی زینس و کای سهای برین ضایان برش کنده را احده را تب
 بجز در سید و عوکل را بخش غیب پی بخش بد شیره زبان گو نه گو نه خورش
 کربان آید او را و دوباره در و ترس زهره آن بود آرزو و در موسیقی
 بجز که رغبتی ندارد گسگ اندر نماند و سخته بجا آمد و المند شرت یه همتی
 بخندی و سست مزوره امدی علی و اضمحا تحف التیای و طرف اشفا با برین عقد
 شرف یوت و جو بند جانونی غازه نظام ولی اندازده سهجلی هم ایوت رو کار
 بگشت ملایک است و سزات کنه بد معتدات انظار را جام انوار و زینت مندیم
 از نایاب و با کرده بود الایچین شیخ شریفی را و اصل گشته و برین سب
 منقطبه و منقوبه و بیان هم گشته و در روز و رج دولت داشت
 بنمایان خیزده کوفی عالم خزان انوشیاهی صفای جوهر عالم سعادت بود
 با هم با بقعدی داد و جو فدی و زان جو بند پیدا شد نظام هم بر آدم مرتض
 به برگردونی را کشید از اول دوران طایلی اینچنین سعادی پیشیت استیقام
 خزانان شام بد مهر و گو شمر که شعی فغانا را که گشته بود بن خور که کون عالم
 ثبت هم آمده است انشبت در روج الکل شزل و عمیده آمده است این دم رود
 اندکان وصفی بخی شک گشته که از شاه شاه است و عشتایا بر حوض

شایان ظهور در فی الحقیقه هیچ بروز و کون امکان لطف و ترحم علی الانس و الجن
 ایکی بجای نرسد مخلوط و انفصال بود ذاتی و استغنائی بود در حقیقت بر سر بود
 مقصود کل و مصلحت کل بود با آداب تهنیت متدا تون و تهنیت مصلو ماتان اولاد کر
 شویدا استخراج اولندی که قره العیون و قره العیون خادم نراوه روشن نهادن
 بوکنای عبادان اولاد اهل صفا طایفه و اشبه بگویند خاندان اولاد کشتی جا نینه
 و اسید عیالی دارالسلام کجی و عودت اولاد انما که تشریش آید و تالی
 را جمعان چون مصحوم یک بود بر نایک ایوبی شکت بود در که با ایما الف الف کلطینه
 اربعی الی ربک راضیه رضیه مستقیما بحسب راضیاته جهات عدل بیضون جزها
 ابداده و مختلف شست نماند فیها ما شستن الالف مع نقل العین و انوم فیها فاندان
 نیم الحظاف ربانی و مواید اطمینان سجا بر شرف و مستند اما اولاد سروردی دهان
 سرورانی اجتناب بر صحت کربت عدا و اولاد اولاد حق الصبر و در انوم
 بنیر و سجا کجی بجر اکسار و فضل صفا کر کوشتر الکی تیم آن الی سیر علی و تهنیت
 سوی التسلیم القدر به با بدیه سزده نزد یک کر کور بر بولف کین کس فاضله بخواه
 امید در که حضرت حق علی و عطا و فضل مطلق بنوش سلطان و عظیم کند بر وجهین آخر
 مصائب و خالق الی انشبت الیهیوب سزده در حاجت طلبه سبب و مکر یا تجلیتیر
 باعث فکر بینه و کرد

انواع شکوه نمود و اوصاف کده مخصوص ان و اوصاف الایمان
 و تا بعضی استوی اکر آن نبین بود بر سر در و جمعیت با حضور ناموشان بود و احوال
 ارگون و مکاتوم ضایب ایجاب کرد با ده گنگسار بود روزی که مصلحت کنی کار فاند
 اگر چه سبب و درد در کار بود و از نتادی و وفان دل عالمیان و با وجعنا
 چنین مکرم را دیدم بیخ بالونی در حاجت سوری همان و با بار و دوران و عذبت
 و بی مقدار گشت کلمات پنج از اصل و ملا بود شجاعت آن الایمان الشکور
 می شریک و موسوی صورت هر که شصت بهر عاصفه که که گزیند شریک الی

۵۸

کوه و دستان سلطانها بن بيلمغان قدرت طاووس و اندک دولت را درین سال از فتنه نال غایت پر بصفت خود را بر کمر کرده بآنکه در بار بوش و کمر از در کوهش علی مرتضی بباد بخوشی الاعتقاد ملکیت اکثر سوسنجوس وصلت مانوس را خویش گفای زوده و بدین خویش خواندیت و قدرت ضابطیت از جوی در مایه و خوش حاده و آب از در مایه خوش در راه که هر یکی از اینها مانند پیل و چون دولت و چون نیرلی بیخونست و عدالتش بی بیع سکون بر زبان آسمان کامل باسلامت کنگش آن شبایل و صبایل دوران و سایل نوس فرج راه و صفای کراستان مدار و سجع و رفیع مهیب و عجیب جبر استوار و بلای زمین و ناز سبب شرف عبور و سعادت پرور از زان دل داشت و به اتفاق دران بابیاء و از غلبه بقیع ملک از غلبه آن دیار نزدیک بریت قلمش آمدار منبع غایب و وضع بی پایه به دست آورد که هر یک از آن قلعهها کیوان ابوان و دارالکرم و الطغیان کن کنین کن کنین است و حصن حصین انجمن برین پیل ایالت شاه و بویکر ایالت شاهای شاهای معابد اخصام هر یک همچون کعبه و کعبه از مظهر گشته مانند دارالسلام ساجد اهل اسلام شد و سروران مجزه و سببسالاران کفر و نال بیوفان گشته حال اگر چه غایت جاهلانه و ناپایه و بیعت با جاهلان با جاویه خود را بوجه و دیر در آورده با جوار غایت خود و پیسار و اغایت نسبت و فساد که سر را جوکان بر تختین خود پوشش آتشین بود ایچو کنگها عقابار و رعده اشک و سهام ز بنور ک آتش را ما و عقاب جنگ زخم ناپایه ای بهمان چون پیک و صبا عتبات موعودان اثر تا صفت کرده بطور بد

ببین حضور باطل ز هر صفای حال اما از مطمح و از ترکم رضیم و دیا در کرم اولکم کتاب انجمنک فتح میبیا بر غایت ان لفظاً زبان بر تو اقبال و شکر ایجا راخت و از رهت بخت رنگ ان بکف عدو کم و کسب خفایم شیم و عدو کم راخت

بین دولت و نیز سلطنت سلطان عالم و صاحب قران اعظم خلیفه قران عالم آیت
 از خود علی الام شید جان الشیخ البلیغ والقم ممدب لالکین باکم و اکثر
 السلطان بن سلطان سلطان بن بيلمغان فدا تنه سجا ز کدر و سلطان بخود
 با نزار است کرد و مباشرت این سو خویش به بریدن سران طایفان ام و با نمان
 کمران النعم شبارت آمد شکر خدا که از آمد و بخت کار ساز بر حسب
 آرزوست بوی که او را دوست نمی آید هم هم هم علی الهیای من رب کرم
 آیا بعبودا و کربا معقودا هر روز که این عرایس الجبار دوران در سقا افق
 برده آسمان چون کوزرات و اردات روحانی مستور کرد و هر شب این
 بیای که ایشان انوار مانند و معقورات جنات ظهور کنند این بچو بود فوضده
 بر اصف دوران و دستور زمان معینی فی والدین معیت الاسلام و کلین
 بکین الدوله و الدنیا نایح الالهیات حضرت ابراهیم ایستا سیرت شاه شاه
 مبارک و کستمه و بجهول بر ادات موعود کردان ایچم و باطن این دولت
 مبارک و خجینه و اینر بکس ایچون بر اصف علیان فوضده با در مجموع و از
 فضل کار ساز خود بجا بهر شب بی من لالک و نایا و بر بنار نشانی بشکر ایلام
 لم یخجل من بی بیما شرف دارا که واسطه بین ملک دو دوران دولت و رابطه
 شاهای ملک خاندان سعادت باهر افاست کن خداوندان نام ایچ صعب
 الاکسان و اکرم با تو خیزان و صاحب شیران از ابا بوا عینان و ایاک
 دوران و اعیان احسان یوفان کرد درین می خدمت و موقت مستغنی
 مع فدا معاهد مبراهیمت و عاقبت جهاد را مقدر کردان ایچ انت انت انت
 همه که خود و شان اسودد از زبان سر بود بران و اصاب الودیه و کرب بر برکت
 بجزت سید الکلیت و سئل بوجویدا علی افضل الصلوات و کمالها صاحب قران مان
 قران دوران اسکندر در نور سون و قوشانت از زنده اند

و تنبیل در اهل نمودن سواری معصک فلان آید این چنین و دیگر غلظتین عقلم
ایچنه مودیوم در عالی حضرت نجابت نهاد کرده استند اولی این مطالب در اتم تر
کاریدر اگر با فضل مدبر شریف از رویا کرده نماند و او مصداق
و انصاف و در ریس کج اندوه اندوز با لب لطف و احسان کند منقح در و اسباب
و عند اظهار طریخی اگر کثرت گوئی شش روح در و مناجح معنی و غایت اکثرد
عاشق مهورت در شش بر تقاضای اتمام عا کوز و اصتان تا کند توقف
کوسته جو و صیغ صحیح در فدا کرم اکت و تو اب ذوی الاضرایک بر بندن بر سر
و اشاعت و تنبیه و نجارت بیخج اولغور زیاده ابرام و فضل کلای ابرام
و نماند که عند اکبریم لایزال دعا و لایحیت اهل الربا بان بر ادرات سسر
بار برب العباد

شوال قریب بود با سید و عیادت بیجا کمال کرد در دکان
ارباب عظم و انشاد و اول و دو یا حی و یا قیوم که ترا سید سو اهو فصل سید یومینه
بر پیشانی در شمار حضرت پر وجود و انشا بریم مودیو را سید و رفتند کلام
و بواسطه بی علی فراز استنبار فضل و اقتضای و انشا را بانف اکثرت
تفنیق و الافاق الانبساط العطره و المشغور بین الالک بکتاب الالم الف
القائیه و المعروف لای الموالی باشتاب التیاض القائیه ای چه مروض می گزیند
زین تکلیف منظر لطیف را را نا کهنشایا کبابی و بخارانی تا بالطاق الهم در اولد کر اکثر
عالمها بل در عا و فاعلیا طلال در درون ثنائی دعا کین بدست سید و عهد میندود
و عالمی و دیگری که از دعای سبست و همایون بی گشایا کمزانی صیغ حاجت اید
صیغی الهم من الصیغ الفروع و صیغ اذات المقتول و المقتول بوده ستند
در صیغ ثنائی این شکل کن خدمت سیننده بسته فاده یستفول صفا و صغ و
سپید حایا بیستایم صغ و موصوف و حلایا بلسله شرف و مودق و انشاید بر بندم
عایا و در دقاغی بچوبدیه و رقت انصاف صغ دست بر دوقالی الفضا کرم الکرم

پایگه و ایامیه کرده شده کرده اند خدایا غلظتین ترا کبر
و بهت تیر که با کبر زینت کرده و در شمال اوج سحر در سحر و افعال اقبال
و احوال تنیده و ایشید کرده سوم که بر موجب کاینهم کشته و توفت مغزده
و از انصاف کرده است مانند آن موعون و مانسان در رب در مایه نوز
جان شند بنون و بنج بیب سباه و اما اگر او را زور یکسایه قطع را بر
القدم ایبری نطقه و اهل تیر رب العالمین و الصلوه علیه سیدنا محمد و آله الهیون
مومنین

علا راز و خدایات العیون بحال الفانی و اعلاء دعوی الحجیه بر زیر الاضحا می
مروض تیر ترا بنا به شکل کرم ابرام صغ و برت اسر بر غایت و زاد که فرکانی
زبان کز خلیف طوب و صفایت بر مشغوران با اضمنا می باشد و دکان بر برین
عین غایت کمال مطهر و لطف رعایت کردن مخلص را لوب هر زمان مع قول لال و فایح
و سوز سال لر بر بینه و برینه و جا کسینه کز قدیم الایام در آستانه سعادت
پیشانی که زده دست صغی و افاض و اضمنا می نمایا بر نور که حضور مویو السورین
و برای فاینه کوه کوزه دست کس کوشن و با هر روز بین الحاق شایا که کردن و خلایف
نحای کردن امید و انشا و جاهد صادق اولد کر بو فخر و صغر و اول طلال علم کورین
و عیاشی نشانی که کردن بهنده صدور سوز مندان عیاشی اعداد نون صدور اولوب
حاجت و ما سینه تیره که طالب کلایان بعضی در روضه تان بر و کاشد ده شرف این
و عدت سادت پیشکد بر مشغور بجنوب بین الاوقات و اللاتقای مروجت حصول
آمال و نود عالمی و مایه اول ما بر الاقار و کمال رعایه و اعتیاد الایام شکل نوز
انتهای نماند اگر کثرت ز شکل اول را بعدد و بیب بوزدن بحسودا را به
و بنمود استجه صدور اولم حایا کور زده و کین ستیفین نون بر یکا طبع تقار
بوزف و ذین و قایل موصوف در خطی از به خطی و زبور سبیل طلال در دست
ساختار زدن شالائی ذوق الوالی اسرافیل زاده مخلص و از رب با نردده می

بلیدہ منظرۃ الاخریٰ مفیدہ موصوفی الی را با اولاد کریمہ علیہ السلام
 آت وسدہ شیشہ سادت نصاب بچوں دعای اجابت آیات و نشانایب
 بیات ایکن کافرا بیا کف او زر زعمو ما و ما ترا بل زو بان کما و زر نه
 خصم صفا و منفی بوفیر حیرت پذیر و کینه دیرینه کشتن صفا و اشتغال
 و ترش و تنالی و غیبه صاحب قرآن الی صفتن و نشان اشتیہا بنانی الی
 عان سال خندان ادعیه صاحب قرآن الی صفتن و نشان اشتیہا بنانی الی
 زین خدام کرام سخط و نوح عظام خفا به شکر و وقت و حال و تبصره
 قبل و قال اولسنا بچون احوال فانی کبی بر نشان دل نظم و نیز بعضی رسالت
 و شای که چل الجاد و محمد خدیجی نهاد در سال اکین عادت او بشدر فانی را بره
 ایستاده درگاهها بیاید و تا کار که در دوزخ اشتیہا بچون احوال رسالتا مرد
 اربوب بر بر آتالات و بر زحمتها و بر زحمتها به روشنا عفو ان
 بیان و بر کوب بند زاده که بعد از فانی با یکدیگر فانی بچون احوال و انشا
 کر کین اشتیہا اخصور بر جو روم نور السور و کوز به جو دینه بهی سبب تراب
 مذکوره و غیره و عدمت جبهه بین با بسکنا تنقح خیر الیکو تحت ارسال اولاد که
 استا نیشرف اشیا ذکر دن و هر کم نیشا که کوزن غیرتی بر مسکنف را او نه کوش
 غیبت انبیکند بر مای و بلجاسی بود بر سبب احوال شان و رای فر شدر سائز
 بر معطوف و بیجا اولی رسالت اشارت بنیاد تا کار که و ایامه موسبت انکار له بند
 اده که منقبت بو بر یوب او که متصفای الطفا و رسنای اعطاف در امید و اشغ
 با عبادان اولاد که ظهور کل و مسفور شده تا کسا رو زده الی خدا عبادت
 به روز دهن بلجاسی و کمرت بها و مشتملی که کوزن خدا و در ادوب عین
 بیکر ملخوط و حسن فانی که مخطوط او مقتدر فانی و زایل اولی
 فانی یان تو سر زده که بر خیزد بر آسمان رود و در کار افتاب کند سکنین بر

صدر القضاة و بوزار الولاة و اگاه اور نه فانیس بر آله بن افندیکند ام
 ارباب و زاد افضال خدمت شریف سادت نصیبه و موقوف سنیف سادت
 اکثابه توجیه اندیکر که بعضی ابادی که در یکدیگر بنام و خصم اولی که بر
 محترم اولادند مکتوب سا بر علامده موحیه و بان فانی که بعضی مکتوب رساله
 مستعد و مخطوط و معدودا ده مستعد و مرتبط اولوب ما و راسته علی بن
 نظیر قرینه و ذکا که است بهیتر نوزن تو بر نصیبت ایلیر سبب بود احوال فانی
 که که خدمت نصیبت مات کوریت است محبت با یکدیگر اولون افان و اشتغال
 و اظن عا مکتوب یعنی اربابا خالصین بهیتر است عا الملا که کند و کماله اظن
 رعایتنده و توجیه غایتنده حمت بنامیکر الی اکبر و تحت کماله العا که فرودان
 بود اولوب انظار یکدیگرا تا یکدیگر آنها ملخوف و انوار ذکا فانی که اولون که گاه
 مخطوط اولوب خدمت شریف بنامیکر که مطلب اعلامی را کمال و مقصد اقصی
 اشتغال در و اولوب کله بهیتر بنامیکر و توجیه قرینی اولاد که بر مخلص در بر وقت
 کیمیکر که خاطر فانی بچون احوال و غیبت انبیکند قدر نوزن فانی که یکدیگر
 خصم منعی سبب جلیل و قصصی بلی انصاف بنامیکر بر صی الام و حسو والاد ام اولوب
 سبب اولوب عندا منقبات عظمی و مکتوب نایند من الاخصی بخصمنا تحت
 در شمشیر بود باید به و کین لار مند کوزن او در شش نهاد که و غیره که خدا کوش
 منی اولاد همین سادت و آخرت با بر افع فضل و قدره بر مکتوب و در قرآنی و

سلام استغاثی و در کت و بر کت علی صباکم الای تخفی بکرم السلام فی صباکم و نسنا
 و تلوغ صباکم السلام انان و انشیا بفضلا و اذنا هو الشکر عیلا و العطا کرم و کتب بود بجز
 فضل و انکر بعد اول رب که صیبت جناب الشریف مرجع العباد و الفضلا و اولین
 فی انبیا و ما به السیف طراز الصلحی و اللعواء و علی السطین فی الال اقبل ذاب
 ان اخل و عصفه الکامل با بر افع کوزن کماله کوزن انبیکر و انصاف شرف کمال

و ادانها را که جامع جانهای نور اینستند آثار هر دو فنا باقیات کرد و آن نصیب
بگی رخصته در انواع آرزو زمندی و دل بستگی و اوصاف نیا زندگی و
نیکه نشی بر اول دل جناب کمرست و فضیلت نشانه کفایت حقیرانه و پاک روی
قدیب ابلاغ و ۱۱۱ اول نقدی لشکر بود و جمع حقیقی اول اولی که

بنی بنا بر لطف و دل شکسته بی که با شکسته کی از زنده بر از دست
بویچی مکتوب است مرتب معجوب در وقت بلوغ است که بزرگ اوصاف کهنان نشان
و خصوص مکتوبین بیان اکنون اینست نشان نشان و نور نشان چنین که
هرگز آن کجوه بالی دوران و خیال کینه و صفای دل و جان بر هر چه بر تو بر لری
و آنکه نشی و نشو یوری خیرت اولی جور و عقال در دوستش چون ز دانشی

ز یاد کرد بر دست صاف بر روش چون رخ جوان از لطف و پاک و صاف کرمی
در سال بوی و پیش و احوال و لطفه است تا پیش لیس و عذرا ال عذرا ال نگارین می بین
هرگز نبوی سله و در لیلی جان استندی که در کسوتان جوینت سینه جوینت امیر دول
دار دیگر فتره الامیران کی نور و دیه ابلهیه مردم و قرین ابویه چون میمانان صفا لایک
بیش صغیرت آتاک انشانت نشاندن در تن و خیال شتعارت و بر صفت دان
هانی و کف در پس پهلوانان بال و بر زمان بوی لری و قدی و قوی و جان نشان شادان

نشان بوی خودی و در حکم آدمی که هر چه بینی کاسه بوی کاسه نوری جامع
نشان است که ندری و صفای اول و در آنک حلقه با نسیب علم و رسیدگی
نشان نشان نماند که کورگی جامه ده خا و شکیفان جان ما بر این سینه کورگی
نشان بر بر جو که در لطف و نشان علی و بر لیلی با اول نشی سار که با در نوری و کجایی
نشان نشیب بود بندگی بود که هر صفت خوب بود بندگی این امر بخت بندگی
نشان در راه عشق و مهر و بویست پس ای ایضا در دست و خاطر انبوت

نشان در راه عشق و مهر و بویست پس ای ایضا در دست و خاطر انبوت
نشان در راه عشق و مهر و بویست پس ای ایضا در دست و خاطر انبوت
نشان در راه عشق و مهر و بویست پس ای ایضا در دست و خاطر انبوت

و سر زانده انوک حضور رخاستند و چنانچه انوک سر و به خوشند بنویزان
دار و خادای بر ادای بوقدر آنک که کرمی کند و وجودی اوز در نغمه ام پر
و نغمه ام پر خادای جان و دل کند را از نغمه ام پر ایام و دلگزده و بیخام
ز نغمه ام پر احوال بر احوال صورتی و آمال بر خاطر و نغمه ام پر ایام و دلگزده و بیخام
ز نغمه ام پر است خدا را غش مجوز آنست که بر بر زنده آمده پوری
که صفت کج ساحت بر شست و در بر دست بیخ ایادت چه برین

کج نغمه ام پر ایام که زنده بر بر دست بر در کون کجی در دست و بین آن کجایت
بشست ایوت که خلاقی عطفی میشود و روایط الفی معهود و آبا و اجداد
و نسیب ایات تعهد اولاد و نقد احتیاط و ما نور در غلام بوی معقول الخوار و
ایام و معهود در و در آنکس که بون نشی کرمی و حال فضا المعین
بن طریقال المدد علی سادات الاله و تقویت غایت مذکور شده نور در نغمه ام پر
و در دست و در آن کجی عالم مستعدا و نغمه ام پر بعضی بر اس عاییده

استغاده ایگده در کجی و اخی نغمه ام پر استغاده ایگده ایوت و حال
و دست روز افزون کند و نغمه ام پر استغاده ایگده ایوت و حال
که بر زنده آتی به نام غایت اولی کاسه در نغمه ام پر ایام که کلمه
حقیق نشین اوج رفعت ایوت کسود ایام کجین اولی بوی صفت کسود
زبان ز نغمه ام پر که نغمه ام پر نغمه ام پر نغمه ام پر نغمه ام پر نغمه ام پر
پس باشد همواره آن سلسله افضل و کلمه کرم الهم و الاله و الایام
استغاده و ساحت ایام بر کمال با در با نغمه ام پر و القاد و کج نغمه ام پر و الایام

و کسود آن کمال نغمه ام پر سواد و دست قدرت و ساحت ایام
نشان در راه عشق و مهر و بویست پس ای ایضا در دست و خاطر انبوت
نشان در راه عشق و مهر و بویست پس ای ایضا در دست و خاطر انبوت

نشان در راه عشق و مهر و بویست پس ای ایضا در دست و خاطر انبوت
نشان در راه عشق و مهر و بویست پس ای ایضا در دست و خاطر انبوت
نشان در راه عشق و مهر و بویست پس ای ایضا در دست و خاطر انبوت

۶۲

و اید و احوال شایسته سید از لدن موروث و مکتسبه تا با وجهین تا
 علی بوم انشاء هرگز بوجهی که نشیند و نیز بویست که از ملک دل و نشیند با
 عینت احوال امضا صحت و زادا فاضل صحت و از نه فاکسارک خاطر فاضل صحت علی
 خط را ندر می و بوجه بی مقدار و از نه فاکسارک خاطر فاضل صحت علی
 الام لا یشاع علی القلم زایدت قدم مکرکز از ان رود شی بجهت انزوی علی
 اول حالات و طلب دست و شیب بیک اول و کله ابرام بیک اول
 مکرز بوم هر خویش در عشق دیدن تو بخواه عظیم آنا نه بیا که سنده
 دست و پای قدرت و پوار زودن بخواه که خاندان را ای طاقت بیوق
 باغان فاکسار سوار او اصدتم شفاقی بنده کی و دعا کوی دوتم زایا که
 یقین با هم سعادت فرود است بیرون شدن نانی ز غایت حیرتم در بیا که
 در من ضمته و ضیف ای حضرتل هبسته مد در بهتم باو احوال سیکار
 و خیز بر او بار اول انبیا و د و لشدن محروم و اول شرف سعاد و لدن مجموع
 تا با چون مراحل رعاده و سنارل ساده توب و بعد برابر و احوال حضرت
 غیر معجزه بلکه دعا و طهارت و بی باه اجابت و توب و پاد از ان بیدور و اعتنا بیک
 چه اورد زره سر ته بغایا بایند در پس عرض احقر و واقف از ان مستغنا
 با بویب جمودیه دعا کوی از زره اخضار و واقف از انرا کوی علی لضمون
 زانم سلطع اثر اندوه حیرت اول زانست فکلی الفتا و مکن استی عزیت اعانت
 با باغ اوجاع بلک از زره سنده بویه و سنگای رفته و ابرام و قایم او
 سعادت دین و دنیا و سیادت اولی و اخری برقی ده و سکل ده اوله بر بنگار
 و بجز سید العوری سنده علم شریف عظیم در کفاکسار و در لشدن اوله عطار
 الفتان و عاطفتان و اطراف عطائف و معدن سیر اولی بوجه هر بوی و کفاکسار
 این بی با می شود با کجی مستحق آید اولور و در ضایع موت سفایان الفتان

استقامت و اظهار کلام و ادعای مراد همان ارکان کبریه در کمانه و انشاء
 قطره ذره عازم رود و باقی بگردد منشا حق استقامت و انشاء
 در استقامت استقامت استقامت استقامت استقامت استقامت استقامت استقامت
 بنابر شریعت آیت فضیلت آیت کبریت نصب محمد استقامت استقامت استقامت استقامت
 کفر از ان و الله یفتیکم و بعد از ان بوالا شکر و اند جعل استقامت استقامت استقامت
 ادوار الفتا: سوا فتوالات سابق کلام و عبادت احکام الدین و اولیا سابقه
 لا رست ام را نام قلام بجز سیدنا و سیدتنا لا یسبنا لغد و اوله جمیع الامم
 و الاحیاب بعد از تقیال علی بن ابی طالب و فاضل انار و غیب از تقی و غوره فاکسار
 در ان سده که در دن تبار و هر شیعه سوار مورخ بجز سیدنا و سیدتنا لا یسبنا لغد
 علم شریف مشکافه تنویر بیکه که آینه شریف کلامی دوران و اسطلاب اسرار کفر و کفر ان
 کجایی روشن و بداهت بزمین در که با بعضی جدا اول فاضل انار و اول
 دو دو عالم می مدعو انرا داعی فاقص و بنده تحفه اوله کفر و در زمانه با برام
 عام لرزدن و انهار احسان تا کفر برون اغراض ابراه و استقامت استقامت استقامت
 و جبهه سیدت نشانه در نه تقی و جبهه سیدت استقامت استقامت استقامت استقامت استقامت
 سرور کای سر اول دو است قدرت صورت دیدن و توبت جمودیت کای سر اول دو دو کفر
 اوله سید سید و عزیز دلگدر باکان بر هم و تو کف کفر ما در ضیف علی کوی کفر
 اما تقی بیدر که کوی بر شمس با جان کفر و خاطر بر تقی و سید سید سید سید سید سید
 دعای دو ام دولت در انرا و کفره ملازم و شای کوی ام رفعت سر ته نمونکده سواد دور
 دو در جمودت ادوار دولت سرال انرا سیکان بیان اول زانست استقامت استقامت استقامت
 حقیق با و دفعه سر است و ترا کعبه آنگاه یکم مخصوصه ظهور کفر انوار علی عایت
 و شکاف و اصناف عایت و رنگت کفر اولی در اما در خاتمه زان اوله سید سر
 و ادعای نام کجی کفر سید سر در بین الاخوان علی ان سید و اولی ان کوی
 خفا و مدنی اول سده کفر در افکار و افکار و افکار و افکار و افکار و افکار و افکار

۶۴

و ادوات تو اعدت مظلوم کار کرده ای که ضایع بنیاز نیست فهم و دهان
 خالی با نیست و آنرا بیخاطی حقیقت من هیچ تسبیح و عشرتین حرفا من حال غیر قابل صر
 بس انواع شرف و سرور و افسان و وفا جو بله اول وقت مودت مملکت
 مقلدین دل نظار انداخته و اول وقت ز تو یک بهایستند بنایند که دل شکر و کز
 نغزنده - از سرگز از سرزگار در ام روان شایو بکران میان بیکدیگر که بر خود
 ناه ریده - مدد بدیم سوم طومار کارگزار نشماران چنگ چین کل جوی جوی در
 دیوب و گاه سینه کی گنج بهیدم جمع بر نواری غیر نیزه بشک از اول در دیوب
 دل زنده و دهقان شده است فدایا گمان اول بسینه آمد آن جان بین یکمید
 با جو لم خون دعوات خالصه و بچون حدان تحت تحقیق بل جان شاق و بجان بر
 اشرفی عیب و پیچید رسیدن زمین مودتده کاسه را دیوب و مدد هر اقی است
 معزونی جان و دلشان تا بلایم یوب ضارب و محال و کرد گفتند با رحمت و کلام
 توئی بیچندن و خاله و خدیغند کن کینا رفته اولوب سر اسرار جان و خضر جان با هم
 بهان نان افکار کبی با که با ناک اول اولی - که در دم از تو رفتی هم زوم نظر
 سخن است دل بیخیزت دوات من ان تو بر بر است - همه اولان نشانیست
 و عشر طریف المانع عجم و اعطی جسم الید بنده بنو از اعتقاد و جان باره کار
 ما عندن تا ان اول کیوب سعادت دارین روز و شب زرقی ده و سعادت
 و چنین سر زمان طبع ده اول جانق الارض و انسی جزا رسال جان و برادر است
 در روزگار کی برت برار صلح است

بایستی ز دستک شانه ز شربت آب و سفیدت
 آب به از جناب و سعادت ضعیف جلیل الکمال بوجای احوال حسنه
 سبب و شرف استسبب شاکم ضعیف دل وفان دکل - توین دم کم فرو
 بهانه دکل چو آن شاهنده فاعا اول او سرده نه اول نشانی اول
 ذایع غایب صلی و در لدا که اول ملا و ابدا اول شوق شکر امانه اول کمال

بهر بیانی شده اند کن گفته مرا و بنگر زار بر من روزی زار و دیده زار
 کرا بخت و بدبخت بوز من غلام و بچوید از چشمه شریح مهربانی و در
 بهشتی چنین غایت اشک که بوی غم از او لب سخنانی از او سر که در خفا از نفس بر
 مقلدین و کفایتین هیچ بوی بر دیده نطق از او و در سبک و در از خورشید
 به نیست مودت و عاقبت مودت روز و شب آن همه خور اقبال و حسیله
 و در حال مصلحتی تو را بین با آب صفا و مودت و غایب بون لب با این مصلحت
 و اولان و اولی

بسیار است و کلماته چشمه و نوال اول بر چو من شد
 و معلوم ایام فان قالوا جمع التیغیا و انما الموت ناسفام عبید
 و بعد از این سخن از و شب جان بر خیزن ز دره سب ز دره است با در
 جان تجویز من عجم و من شرمنا و کتب با نون مغان و غیره
 بر بر بچوید نام بر موی دست - ناسف عینی کین و زمین با موی بر
 توان زده خمر و خمر و حال دشمنان خیره خیره و کلمات سخن شایه شایه
 کلام خصال و کلام بلا عفت امان زان کلمات سخن جهان سران خمر به خمر
 به طایفه غیرت و توئی و جز خواجه مستنرت و سر ج مویرت بر سخن
 و طایفه کافرا در وقت خمره زینها با در و او چند غایب بچون سخن با اینها
 کلمات من نود نشود - من زرق الشکر و الا من زلال او حال او حال مستحق بچو
 و حسیب من تمام غایت استقیم و استحق من بعد اول حیا من استقیم هر کس که جان من
 بود بر موی شیرین کفایت در که سفار شاکت کرد از زهره و کین سخن با در مودت
 در سعادت بر سعادت من تمام بر بپوش خوش خان در کفایت بر کلمات
 و در روز و غیر من تمام بر این سخن تمام حسیب لب بخت
 ن تمام استقیم لبی ساجوی کردیم با مالک و عطا در کفایت هم از کفایت و شربت
 با کفایت حیران و در دستم و بهر وقت و در وقت و قدرت بخت آن است

۴۵

کوله می کند سودی سودا و شب قدر است اوصیای جمیع اهل کلمه النور فی السواد
کنیز بر سطر شکنی بر این سطر انوار و هر حرف غیرین در این طرف ارسا را در ایدی
نهان طره سوادش هم دادی بکده سراسر بیانی صیغ های اُنقاب عالی رخ
خام هرمان تا و این پیرضا بیوای اول سببین دل و بیوازه اندن چون ضایع الیاب
و تا تسخند بر همان اولوب فعون دعوات خالصه و بچون دعوتی تا ختمی بر
مکار کو ستوری و بی نه و بعدو حالت حاصل بیوب کپند و درن و اردی

بکین در راسته رخ تو در بد حال کرد سگ بین سواد طره بیه چنانی کرد
بیخه بکبیز شیشه بر کینه و کاربان و کاش تا خاطر رو اند بها جوانانی بویکی
روایع جان پروریدن و فوایع صیانت گشتن زمین شوهر است او لکن بود بینه
ولال و اشفته و بریشان حال فالای کتاب خاشنا اندوز و ادنی نایلو گشت
جیب در قائم بچه چران فال کسوی مکار اول رفته بر صیغ اشعار علامت نشانی
سراسرها انواع استقا بکده مگز و خیالی بویکی و اول صیغه اظهار ضیاع نشانی
تصاوت اعلامی کسی یک اشعار اجناس ماضله شتر و مطالب اولی

و انشا فیم قیدور ایجا ایجا مکر روح النور نشانی نشانی سطر بر نگارم سرای
از زمین در کف صفت کارا کاتین در و الحاصل بودیم اول کوه صحن بیوی و کمون
نیرون انادات کل الصفت و اول جنبه کای اشک محبت و سکتا خیر دندان
و شرف و سکتا و آرزو دندان بیای بیوی فلانی بویکی گشتن تسکینه اول نام عشر
نان بحالت در برابر کسک مخطبات آب جبار تن شان ابوی ارباب تو با صبری

پایتم آب حیات در کی پایتم رفت سربسته بی پایتم در در سربسته بر
پایتم و اول برگ زار فارغ عالمک عالمک طالعیدن و ابرگر نثار احسان نام طغیان
را هم ندن شمول در آن بها و هر شترها که بو غیر از آن سرو پا لوطه و کا ساران پای
جانب افتاد و بها بو بوشش کمال در هر جوره مومعدده و اذاع اولوب الی اختیار
رست نایطها صفا مکار کو نایط و صفت آی او کو کو تو در مرکز اولا و نایطها سطر ماه و در نایط

و بیوب قلمن نام پنجه و بانواع و انشا قایلها ... نشانی قلمن نام پنجه

شما کسوف بر تو و زین نامه بر دل های بر سر زمین چون صفین بیوی و فون
تا بویزه علی قدر و سبب الامکان و دست اطلاع مستر او لو او کو نو عووس می بول
و مضمون ابوی آیشیه جملی الحرف و جو پلمورست ماروزب و شوکل و شجاع
سعد و اید ایقی و سولان این طبعی تر شقرا اذوب فوای حشر الی الی الی در ادین
قالد کر زار مکر بهره راه سر اعتقاد زبان شود صدیک زین کل این خوانند
شما کردو اگر چنان بیوازه و فلان نام نشانی یک با او اولاد نام نشانی

ابانورس نهایت اقبال غلامک ستره فی ابلیت شورشیا سعفی اندیم
عواد و دست استیت بندگان و امن بیلای دهیا شکده زاناره بهرم و بیشتر
بال تحت انگه کان ریگ و توفیق لطف خدایه خلق ده کجانه و الطاف چو درش
و عطا و شکرت حضرت عذر کر بو عجب و برآمده مهر ذلت و زین نام کو مقصود حضرت
ندیم کو کرم که در حیره و پلای عفو و عطا با او از تلوم جوش دارم عشق الی زین مرتب
برایب در آن سریش با این قدر زود و کرسوق غلام و موصی ابرام در و این نامک

بچه او ای عیبه غوغا اگر احسان بویزه و در وقت حین کجی ان نامک
جهان اندک بود شست اگر کو عطا هست سبحان سواد کلمه کبر بر صفت مقتدر
یا قدر یک در عالم و الی التمسیر نام ایجا بر سید و بی سکت و انای سید کاشش
سلیم و رسا با فضول و بودار حال بذات شریفیت کسرتی برس و

بخواند انان از آن عالم چون کلیمت و ارسای سواد کوی اعلی و فضیله کلیمت نامان
در سال سال احوال جناب ملک رفعت و حضرت ملک ربیعان و جعفر قاسم و غیر
سینه پیدا بفرز که عا بید و اول او کله غان ببین جان بر زبان زبان ساد کلو کلوب
و اخر غم جهان ترکم نشانی شکرت در نام تو بیه امیدیک را کسوف ان نامی

لا

و در این باره آن که انصاف موقوفه و ضعیفانه اعتراض نماید موقوفه ای را بی حساب
 حساب می کنند موقوفه و تعجب جواب الاهی می گوید که ما بنده دایم اولی و بعین
 آنی از انصاف و عدلان و ما معترض بوزن حساب و مستعدان خطیست مطالب
 اولی است گفتا در دربار که ما بنده بی اهنگفت و کردار تو نشانی که خصیض
 لایحه چیست و جو طهوره که تو زدی اکتی اولی جان بد قطع زبان و اولی باطل طرح
 بنان این دور در دیگر و بیو بیورش و جام جان بد با شمشیر و ناقل رسالت تو بر زمین
 آردی کو زدن تو در حق تمام معلوم و مفصل می نمودم اولی که سیر اولی که مستعدان آن کو
 و بیستک احسان می کند از طریق و مگر اولی ها مستخدمه و جاهدانه نه بهای بود
 بر قیاس حکم تکرار الام و عظیم خدمت تکرار از تمام بویزش ترا و اها نالیک
 زین سر که از کمالی کنی محو و بین الممالیک ممدوح و مودود در لقب لری بر بالین
 که غافلگی الامی در و است که ستاره خطای تو از رسالت حاجی و در اساطیر
 با خورشید و شمس خالق ان الامی بود ما من حساب ترا بهر
 بر درشت بر صفت چشمه آفتاب را بگویند جو اکرم است خانی خیر و اها کوفن
 نیز در دریا که کله جوی الاصح ان الامی ان الامی ان الامی ان الامی ان الامی
 تا آخر ان زمان تا کرم ما دست جفا و ان امت و الم اولی او صیت بالکرم
 ایست معزاده برین صفای ان حساب عالی از کمالی آدم سر و صدای در زمین و
 انان بجز این من این عدلان می خورم با بارب الهاد شک و کفر که کمالی
 به شیخ با کرم حقیقت نیست و ادیب لیب و لاکه کنی سخن و کرم و لطف
 به چشم اولی در چشم و زخم و زخم در این ها در این و نفاقت و خفاقت و نیت
 و راست اولی در باران که در لطافت طبعش خزان نیست در باغ لاله
 و در در شوره بومش بود زمین در و لایحه عقیده و تقییر که بر زمین در
 یعنی انصاف من که غایت کلمه و همین السخط توبی المسکونی نظیر کمالی در شیخ
 جانان در بیضا کردار این طهوره انصاف نتوان کرد و خوب و خوش بنیان کلمه

اگر اندک السلام و اد ام الطوائف الی یوم القیام مشک تا شکر کنی
 و نشانی بدیدگی ذکر ما لایحه ایوب اکتی انیز انیز انیز انیز انیز انیز انیز انیز
 ما عا بنی سید بر جمع تو شکر کرده و بهر مستعدان سید بر جمع انصاف و بی حجاب
 بر وجود صاحب الجور در دیک انان اولی که بنده روحانی طریقت و تقار
 حقیقت ایکه انراب و نامینیز و عیاب و ذنابین بر شخص که در ذناب انان
 بوفیق و تحقیق در حکم و خاطر و سدک طرف عده بر زمان جانی و راه بدر
 جوش گشت این شیوه عالی یونان که شکی بهر وجه حق در ذناب جانی زهر
 بند بهر بار تو کمال ششم تا زما بهر کمال انان اکتی فلان کماله اصلاح است شانه
 و همان الممالیک تا شانه همان بی ایضا جیلا انان نسبت و طبیعت و سکونت
 کلنج و کم و کسول و کن تا سدی و محسبون انیم کس من شمشیر تا
 زبان تو عرض بل سید ان کرب و کنگر دار و فلان به تحقیق ذناب و بر حسب این
 کورسب مشک تا ایضا با باغت نثار و تصنیف هفت شفا که در ذناب کینیت
 او تقییر بر بعد از نامک ایکه و تو رخا بلان سندن کتفیات زخم ایکه جوی
 تر زینات سو یکدی بل در رخا که لغت و بر سر شست که رخ در نشان
 به باغ بست در از بودی طاعتش به شکل آب بزیر اینکین بر پول و شاد
 رخا که بر طهارت آورد همان سوره نوح بار آورد پس در باب بکشد بعضی که
 بهاد نه عفت سعد کوز و خیمه نه هم قدر خود از ایوب و نسبت که بر نیست
 عصبیه بکشد و عینه تقیدن زمین سخته که در رخا زنده است و کتفی و بوی
 با جوی عفو و زایدن وضاحت تا بدون استیخار و اولی که شمشیر شمشیر
 و الا سنجی به هم الی بعضی برفق اولی عورت تا بکشدن سبب بر به منیر کلمه
 و زمین و شیر او رب همان بی صافی یوز بندن کلن کتفی و در عجز در انان
 و ای نوالی بولک در ان بی بی عفت سرود کرد دست از کت که ستر و کت بکشد عا لقم
 پس در مردی و انصاف بهر یکدی کند خاست و با بلع و توبت و زنا خالی و پند

ایستاد و بیاید اما بیان و سر و سر تو هم وفان خواجه هان علیه
 الله ان الله ان کن سز و دیگر اسلوب ابدا عده و ضرب اضربه بجه
 مویخت قلم هم سا بلر باهی بیگردد و نوحا سا بلر بیویضا کویسترب
 خوب با و دستویب حسا دون بینا بیخی تخش میاری سنا کمر خده ابو ابلیهم
 و ابنا و بنا سلب ابلیها و دن خفا و ه غفلتی بیجا مژا نشا بلر رخ ابود جالا
 ایلم و انان داد و کبی برهت و خف و کول و سز و هت و ک خیال نما زندان
 خد سنا کمر کی رفیع ابود و صدای صد آنومی کوش موشی اولیا یا بر بندرم
 و نرا ک اما نانی سلیها کن بلها د بار و خفا روزگار دن فوت اولن برحق
 بر طالع با فعدن بگر خوب کندن طالع و لام قدم و نظیره ای از کوی
 شان علیه کوات الکت المغان نظرم در بار بیانی و سز که در ارتسا غلظت کرد
 لغوی شریفیت و خفونی تر نفی اقدم و زال اسلاست و طالع فنی ساق
 و بیانی عمارت دن و سوار دشوار کدر سهار شدن ابنا رخت کین اقدیم
 با دنه نسا غیری و کن بقصدی الکی بین بویه و تفصیل کل شیخی لای او کتیبان
 بر کز کردن بوعولی انفراد و دشمن از طرف بر تو تازد بکنه
 بر مانده قصه کردار مه و تکرر کفاره معرفت و در ای اسنان ارباب غیروان
 سزنی اولوب دیم کز من بیچ و کم سز و هم ساری ازیچ و کم ازیچ
 با سیکلاری مهر کرد سزا رختیم کیم سنا کم بود بیچ کتیباری
 با بیچ انچه کز کم کیم صفا و خیم گاه او کز کم بو سزیم و انچه کز
 بویونی عال و شان کسب و لان او لو بر سزیت تمام و در زمان و سزیم
 خانم و با بویست خوش با نیدر سزنا هم از انم هر کویبید کرد ازم سزیم
 بیانی بدانند مع بوا صدی المومن سرات المومن خوشی و کفایه الکلام سزیم
 سزیم کفایه قیاسا کثیرة المفیدات اناج و ه شکل اوله رذا اولور و ارباب
 سزیم ارباب و ایچ بر سزیم اشفاقا مانده و انا کاب صفا و سزیم انا کاب سزیم اولور

و زینا و کوش سو بیدند لعل مالابها رشیخ اهل اذا کم کن الیمنین
 بیابن سزیم خانم و علی الم و ارحمب و کاب بویب و کدر کل کز بر
 بیضی غایب و اهل الم اناج لایسم من سنان المود و فیه محمد نورانی بو کون
 عرب دن سزیم ارباب روی دی بویست دن زبکو سزیم ان بیضا شریفیت
 ساهی بر بیون سنا بویست کز انکو و بر سزیم ساهی بویب کز شاخ صفا با بار
 صواب و ارباب الموع و الیوب از لنن بویب کز در و ز عادت و لایه نوقه و دیگر
 ارباب سزیم بویست غفلا و دوران و ارباب زمان بویب کز در
 اذا غیر الظالم الی حق بلر و غیر سنا بالنها تمه اقبل و قال لمن شئت خفیت
 و بانس هیدن ان و بر کز انک و انان رموز صافی و کاشنان کز در و قانی
 بانده صدق و کن کیم کفنی از هت سزیم کز در صدن بر صفت الجیس الی اجس بلر لیسنجی
 و ارباب ربا و افلا صدن بر قوم کند بر سزیم لود با هوس و اول سزیم
 عالی بویب و سنا سزیم بلر بخت سزیم و اضلالا و مصافحه و ارباب اوله
 زبیم اناج کونین و ارباب و سزیم بویب و اصفا عده سنا و سزیم و طالع
 سزیم ان الیمنین لایضا و یخده بالان من زبیم بویب و کفنی سزیم
 سزیم مختلف و ما پهارف سزیم کز بویب صفا بویب سزیم بلر بلر بلر
 باران بویب و خان سزیم کز بویب کز بویب و بویب و بویب و بویب
 خطی سنا بویب اول سنا کفنی خالفا تره و کفنی سزیم کز بویب و سزیم
 و کیم اول بویب بویب سزیم و دشمنی اگر کیم اولور و بویب در اکت زبیم
 کفنی بویب سزیم لایها الیتم و لایتم با هت لسان زبیم کز بویب
 کفنی بویب سزیم و ارباب بویب سزیم لایها الیتم و لایتم با هت لسان زبیم کز بویب
 ارباب و ارباب بویب سزیم لایها الیتم و لایتم با هت لسان زبیم کز بویب
 بویب در دست بویب بویب الیهم کز بویب کز بویب بویب کز بویب
 سزیم لایها الیتم و لایتم با هت لسان زبیم کز بویب کز بویب بویب کز بویب

الصلوة والسلام بنده اگر چه بگردد رسیده بحسب الصورة آنچه از آنجا می
 تو تا حاضر میکنی در آن بجز در بوی که درین اول سبب غلظت صورت بریده شود
 بر صورت در اما مالایک که از این کلک میجویند شرف قدر میکنند و نه بنویسند
 در آن کجین و سعادت جبهه بکنند و بوطر عبید و صلال کجین کار در نخوابه و فاک
 در خانه کفایت جبهه جبهه بند که در خانی بر نقش اخلاص نبوده کی کردن بنده یقین
 قدر خوب و بر بقیه و سایر اخص صانعانند که عاقل و سیه مقتدی بود خوب است
 آینه ساز کنده و بار بار که بکنند تا بکنند که در کشته قند و اجال و طیبی و نه آینه
 و جویند و تصویب خود و تحقیق صفت بود بکنند طریقی که از این بر
 در درم این صفت چون از دیده مکمل تا کم آن کی شکر بسیار بود و بهم
 سنجیدن اول و کت شیده مکمل همین بود و طوطی در مقدار اول کلیم رخاوند توفیق اول
 بکنند بنده آینه که در دست نیست نه آینه از خانه خود در برقیبندان احسان بی
 استخوان شاداد بسیار یقین برز با نوره و عاقل آن نشسته جبهه کنده لاله مرجع و
 تانی جبهه کبریا طرب القبان اول اول و اشته و در خاکسار اول اول فاق و آردان
 بوفانی اول که دست فروخته نماند که در کوه و در و از وضو کز در کوه و همان
 بخوار بار با بکنند تا بنده جنان اول اول جبهه آینه که بکنند و جبهه
 توفیق بیخ و شاداد و در هم روشن و حکیم بر تنش جبهه اول اول شکر شکر و در این صفت
 در اول الجین بر روی در بر جبهه شکر که کتیب است بر جبهه که بر جبهه که اول در جبهه بود
 بسم الله الرحمن الرحیم قل اللهم از هم من جرمی و من هم معیون قلان صفات و احوال
 و تان در بر بکنند که اصحاب محبت و در اناب و بسندن در بر تو فکاس که جبهه
 ش مقداره که خوب بندید که ز ما بر کز بطن جبهه شکر تان در فضا شکر و در کجی
 بکنند که می افشاید در شکر شده علم استیج آینه که در مسعود و کمال بود
 و اگر مسعود بکنند تا آینه که در فضا که بکنند که آینه که در فضا که بکنند

را خیرت بپوشان و اگر خیرت از غیر بود ز من زحمتش آشتی ساز احوال بپوشان
 سطح الخضر که عدوی در دنیا و کینه یقین و توفیق و دشمنی سخت جویند
 و کیمیا عاقل آینه ت و یقین در پس آن کز کفایت برین بجنده فال اولین بند
 در زیاده نشی از یقین و دست آن بر بخت که اخلاق بود هم کس نا بند
 جبهه سر و کمال یقین فار هم کمال با همین آینه که دشمنی سخت جویند تا پاک
 با یقین بر این آینه صفت بد او که در آن قوت و وسایل و صدقه با در فاق
 و خیر احوال که در علم غیبش در بقیه کس که در جمود نا بکار بیرون آید
 و در آینه که در ده کلیم خود می جویند فایز و بر بر او بخش در اول
 آینه که در دست منزه که در سعادت و طبع مال اول در دنیا در سر و اول در
 جبهه سر و کمال و دست بپوشان اول و اصفاف طویق فال آن را لکن او که در
 جبهه شاداد و وقت عمر را در زین جبهه شاداد در افضا بنزد
 سعادت النعل جبهه کمالی بر بکنند بر کعبه از این شکر در برین در کوهی که در
 سنگی بکنند بر بکنند آینه که در جبهه بر بکنند آینه که در
 که در کوهی که در کوهی که در جبهه بر او سر هیچ از کمال
 کمال اصفاف در رسالت استمداد مظلوم اول و در صالح است و کواب
 شاداد و کواب است کمال انوار دولت اولی و آینه رسالت سر مایل از این
 کمال آن کمال بر صالح شاداد آن ذات کمال است که در فضا که در کمال
 بار بکنند آینه و اول او که در احوال و اولی و

همیشه اول شده شکر شکر کمال کمال و افعال سعادت و شرف اوصاف در فضا
 در فضا که اول در فضا که اول در فضا که اول در فضا که اول در فضا که اول در فضا
 برین و در جبهه بر این و در فضا که اول در فضا که اول در فضا که اول در فضا
 و شکر عاقل اصفاف کمال بر این آینه که در فضا که اول در فضا که اول در فضا

۷۱

و در آن نواز بود نیز جوئی غایت الان سرده بودید باز شد که طایفه او با اولاد
 شیخ دان اندر کس و تقوی بود صوفی بود و علم و عرفان نیز بود و اندر آن ظاهر
 شریعی عارف نیز نشسته نقل اولاد او را کردند که دیگر و اولاد صوفی که از شیخی
 قبول عارفی تا اندرون واقع و صد در او هیچ اولاد تا نباشد البت و البت اگر تا یکی
 مقبول و بر توحیه مقبول راه بود اگر تا یکی حوائج و توحیه طایفه بود پس راه سلیم
 باطن یافته بر تا مقبول و اولاد او را در او دیده تا آنجا بود که اولاد صد و بیست نفر
 سکندر در زیند یعنی شکر کس که مباح در وقت آمدند آنکه غیر بودند زیرا
 اول وقت آنکه کف اولاد معذور اولاد در کس مباح بود یعنی حوائج را که غیر
 نقل آنکه عدم توحیه نقل و آنکه اولاد طایفه کور خود با تمام اولاد و مستحقه
 و من از شیخ و سیال ابواء اولاد شریعی که کس که استیفاء سکندر و مستحقه حال بی شریعی
 اولاد واقع اولاد و سره در وقت سکندر در و دیگر کس بر شیخ بود و در اولاد
 داشت که من مشغوبی که هر صلور و دیگر کس در پیغمبر اولاد و سر شریعی هم آید در
 دید ما بین العوام اولاد و عدم اضافت راجع در و چون راجع و باطل بود در
 اضافه عی بود اولاد و بعد از آن کون من علی عقیق مشغوبی بر شیخ بود و در
 و شیخ الشیخ و طریقی ارشاد در صاحب الکیف و التسمی و دیگر که او کس بود
 آورده و اما بیور که مقتضت بر عاقل اولاد را اما فلا تا کوی انفسک و در عاقل
 اولاد و عاقل من بی معرفت شیخی یک کتابت که بود هم در همین
 در است سیرالشیخ است که آثار الالبیض شکم و اگر سر طریقه من با شیخ
 در شیخ دل و مواقع خلفت سو علی ترین و را بستن و اساسش دن تریسا ایل
 فصولی در مهملات و بی شیخی شد ای سب خود که شایسته آتش باشد
 توحیه عارفی که راهی را دریم و کس و عاقل در آن بنامی را دریم که شیخ و بعد
 حال ایشان باشد ما نیز ازین خط کلان را دریم نیز بنام و پیش او که نشد
 و حقیقت نیستان شدن شکل بر خشد نیز که هر چه بر او نوشت دلبری را اند

که توحیه بود مستلک و بود بر سنگ یک شریعی و در توحیه ما خود اولاد هیچ سوز بود که
 سر سگد و ان سکندر که به حال واقع او که هر چه یک دنیا که ابتدا بر یافته اند
 اعلام حالات واقع اولاد نیز شیخ با زوب در روزم با نعلی بزرگ در و در اولاد سل
 انوکا بن شریعی در را بر شریعی بر سر زوب زدن و توحیه در دن اولاد سل
 جویش و خوش ایوب سل بر قطره خالدر غیره آنها را بر و ب اضطراب دانست
 ایملر و را در شریعی انشا بر نموده بر کف سوز یک سال که بر سکول و کفین و عظم
 اشتدین بود و هر یک بن بر شریعی کمال توحیه کمال توحیه کمال توحیه در سر
 بو حوضه در و در سر توحیه اول با آن جواب مناسب و کلام فخر الکیف طلب غیر
 الحق بود و اولاد مضطرب ابال و مضطرب الال اولاد و شیخ و انشا علم با جواب
 و از علم التوحیه نه اولاد با اولاد کس بود که کلام توحیه و دعای الال انشا
 انچه جانی تا کس بگذرد جواب و خلاصه شیخ اول سیدی زینت حضرت مشهوره در سر
 شیخ است اولاد فخرت زما زنده اولاد و دیان اولاد و جواب حق
 جست شیخ البین لازم کور دی است یکله و حید اولاد که بود اولاد اولاد اولاد
 که زشته و قبل و قال که بر شریعی فکر اولاد که لایح لایح که انفسه انچه انچه
 من عظمه شد در شیخی کس کردن رواست خطا بر زکار که توحیه حق
 و که بر و در سر اولاد نشسته و تر و کله کس و رفتن قادر و توحیه ما کمال اولاد
 شیخ و شیخی در هر یک تعداد طرف شیخ توحیه جان بود و ابتدا و ابتدا و ابتدا
 ان که اولاد شیخ در جوان ایلمه و ان که انکه انکه و در آن که او را توحیه
 ایله توحیه شیخ شریعی عاقل بر توحیه من بود مقبول قول عاقل اولاد اولاد اولاد
 نظر اولاد که بر و توحیه توحیه توحیه و رعایت شیخی حکم ایلمه اولاد عاقل اولاد
 عاقل عاقل عاقل عاقل عاقل عاقل عاقل عاقل عاقل عاقل عاقل عاقل عاقل عاقل عاقل عاقل
 و خطا توحیه شیخ شیخ ایلمه بود که لایح اولاد ایله توحیه توحیه توحیه توحیه
 الشریعی و الطریقی و اللقیف کلها ارب یا ادب توحیه توحیه کرد و دیگر شیخ

آنکه دیدن سوسپید مکرگفتن نامصواب ایبرگهمن نیز بودی و آنکه غلام ایبر
 و بودی بعضی با یکدیگر گفتار اندکی بین ستانده و در زمان برشته او روکب گفتی لطیف
 چنین خصومتی سبب عقیده بی صداقتی و لایبعتی قال و قولاً بی شکلور اکثری
 گزیند و انرا و اولاً طریقی از در و در و حاکمان با محکمی بریدند بی عیب
 استخواند و برای ایبر هم نمی یافت در و برای کسی بنیست استخواند و در دست
 اسرار هم هدیه تهنیت طویف و ایا رف در مقام ارشاد خود و چنین شان یافتن
 عیب را ایوب بقا بالهدی محققان صحیح من المومنین الخ الخ الخ الخ الخ الخ الخ
 و اصل برود در و خلاف نبوت دن معدود در بین اندن صادر اولن او الاستقامه
 سید شک حالی برابر او یعنی بگوناگون ترا و لم یخیر مستقیم اولو بر معقول گفتار
 اقدام عام بجهت عظیم اولو خود با تبه من بیخ الاعمال و الاعتقاد انه والی ارشاد
 و استعداد سگ بر معقول او ال ابتداء و فضاک و وقع اولا با استورات ششگانه
 بر زدن کو و فضالدر با مقتضات سکون مومنان فاستجالدوا اینها اختلافی
 با و اصل و فاعله و مفعول و سبب استنراق فاعلی او المومنین یا همه استجالدوا الخ
 و دلالت این الارض و این التما هو کون بر نبود خود را از یک محل
 آن که با نبش شد و این را اصل هر دو بود و در زمانکه ایبر
 آن که این عالی و این بر از شکر صد هزاران اینچنین اشیا بین
 و خندان مختلف است از راه بیعت التوحیح التباسد و نه تفریق سدر
 نیز سبب بسیار کسی که باشد کم کسی را با بوال حق آقا شده زرقین زرق
 بیکو در عیار بی یکم که کند ندارد اعتقاد است طریقه و قاضی بیعت اولو که
 سلف نظام و حفظ کرامت ها در اولن گفتار و کردار و احوال و آثار اگر قبلی
 حکما عدل انسیه عبرت و عبرت و عبرت ایچون و کار و رفتی خوب و زیاده و کار
 متواکف مستن با تها در او کسر آن نیز بگوتزنگ و آنکه کعبه اشکب خطا و
 بار و در خصم ها که بخواه و فی اوجه او و شیشه الساسه قد بر صراحتا من

نیز که سر بر نشاندند مقلد اولی و انهم غلام هم از زمانه عاقبت سوزم که در اول
 صفی که یکی که در انداخته و لا تتبع من سولت انفسه انفسه اما انا و کسب استخوان
 طریقه عمل پریشانی و کسب صورت و ابراج نشسته و احراز عن البیعه در زمانه پر
 منقود و در عیب تر با تها منقصود در مور و صدقن بهی و دار اول کسب اولو که
 طبیعت اولو کسب شناسی و صدقن ایچو داری اولی و الا قال تا مظهر بیخ و عزم هم
 او بخیمه و بن شریعتی که شکیک بیه و هر سو بگیره ادب شریعت سوسپید
 قدم هم بر اجابت بجزیر اولی که ساکنان در رشوحان با دشمنند
 نظام عمت در در کسب شناسی که کم زمانه که در رف و اول کسب
 شایع شایع کسب قدرت اسرار هم منقصود که بر شش بند و هجت خالنده و
 استقامت سلوک انفسه انه اتفقا و سلف عظام من بفضله زود عذر
 لطیف و کینه بر بنی بانی انباشار و رعایت شریعت همین و کما نیز نشسته سید لطیفین
 اولندی و نیل بشیر تا کم مقدمین فاحضین و بندگان خاسرین او کسب سگانه و
 منقلوب انفسه و با کمال بجزیر عشق را چیست که موقوف به تها که نشسته
 شیخ ابوعبید ابویخیه نیز کسب نزه و نشسته که شیخ معروف کماله در اول کسب نزه
 شیعه و مغربه که اول کسب نزه بر عدلی ابوعبیدانه لطیف اولی که ام نامی را پیشدر
 شیخ الاسلام هم که یکی از فاضل شریعتی باب لایق و شایع شیخ عبیدانه الاشک علیهم
 رفتی التاب یوریشدر که فی الواقع شیخ منصوص کماله هم نامی بر شایع اولی که
 او نوری علی ابویخیه و اول خصوصه که اول کسب اولی که زیاده تها بیکر بوسه که اولی که
 بیخام بر قدر او بیکو و ذکی و طحایت ابیر که کسب قد شریح و ارب او کسب
 دارای القعه طوره روی و استیلا و تنگ عن المان اولی که فایح که منصرفی که
 حکم استعدان اند و حاضر بیوی و با هو ال با ابروی و فی کسب شناسی اول کسب کلان
 استعدان نام انصود اولو کسب استیکر اولی بیخام بر شیخ و عوا سنا ابیر دی بو کله دی
 که یکی و عوا سنا ابیر و استماع اولی که کسب نزه سوزم که کسب استعدان نزه که همان

۳۷۴

و در وقت شورش اول در دیر بجای کف زدن اصحاب حج و شناختن قضایای
کنند معلوم و همین وقتیه که در شن در بین زدن اول دو با یک شهر با ری
و اول با یک اخباری بود اما ظهور یک خط زدن و حضور یک مرکز زدن احزان
و در وقت روز و یکدست سحران آتد و در پیش یک معجزه دعوی

میخیزد که همگی که سر وقت اگر دو یکدیگر سوز هفت سالگی و اول تمام
فان و اول ایامی که اولی سالس عجم ده امور که گشت تا معلوم بر لیل
مختلفه با زردی و فلان زمانه شود بیوب طوری و وقوع اولش در بیوب
بیت و فصلی که گشت و سلسله را بیوب سبیلوی هرگز نمی و بر خفته مکتب دارد

که هرگز از به شهر این سخن آسان نشود تا با زردی و سالی که مسلمان نشود
که هرگز با یکدست و قابل بیض و زردی و سالی که مسلمان نشود
گشت تا با اولی که برود و پیش آید که بین بالبات انوار انور زدن چشم کم
دش در حال برود تا بدید که سوسه ای که گشت که سب بر لیل و سالی که
لحوت با نظر یک اگر آید بدینچون با هم بوز نظر ای که آید با انور که اگر

بازیم در همه الفصیح فیه الامیریه را به از که در زمان بسلاست کند
انوار گشت بیاید با بعد با به بود در حال انوار که گشت که سب
اید این بر مجوز الاله و ناقصه الفخر حاجی که انور از بی شخصیت شها در حق علی
و تقایح بیعی و در سوسه معلوم اول و اول بر قضیه که معتز با تون در زمان و کس
صحت ایرتس و الا انور من مرات الی که بیخه نیز با بر کر سبیه کی کند و قضیه

نور مش اول با اولی که صلی و حکایت و پیش اولی خوش ان نظر لب جام
در دایه ساق با بلال یک گشت و نهاده و ده داشت تا با حج اولی که
بویاید که او را با هم بخیزد و ان در وان من انان الی و سالی که انظر الی که در
سبزه در کلیدی انوار که گشت که سبیه و اولی بر کر گشت بجهت اولی که

و در وقت روز و یکدست سحران آتد و در پیش یک معجزه دعوی
میخیزد که همگی که سر وقت اگر دو یکدیگر سوز هفت سالگی و اول تمام
فان و اول ایامی که اولی سالس عجم ده امور که گشت تا معلوم بر لیل
مختلفه با زردی و فلان زمانه شود بیوب طوری و وقوع اولش در بیوب
بیت و فصلی که گشت و سلسله را بیوب سبیلوی هرگز نمی و بر خفته مکتب دارد

الفصیح فیه الامیریه را به از که در زمان بسلاست کند
انوار گشت بیاید با بعد با به بود در حال انوار که گشت که سب
اید این بر مجوز الاله و ناقصه الفخر حاجی که انور از بی شخصیت شها در حق علی
و تقایح بیعی و در سوسه معلوم اول و اول بر قضیه که معتز با تون در زمان و کس
صحت ایرتس و الا انور من مرات الی که بیخه نیز با بر کر سبیه کی کند و قضیه

نور مش اول با اولی که صلی و حکایت و پیش اولی خوش ان نظر لب جام
در دایه ساق با بلال یک گشت و نهاده و ده داشت تا با حج اولی که
بویاید که او را با هم بخیزد و ان در وان من انان الی و سالی که انظر الی که در
سبزه در کلیدی انوار که گشت که سبیه و اولی بر کر گشت بجهت اولی که

و در وقت روز و یکدست سحران آتد و در پیش یک معجزه دعوی
میخیزد که همگی که سر وقت اگر دو یکدیگر سوز هفت سالگی و اول تمام
فان و اول ایامی که اولی سالس عجم ده امور که گشت تا معلوم بر لیل
مختلفه با زردی و فلان زمانه شود بیوب طوری و وقوع اولش در بیوب
بیت و فصلی که گشت و سلسله را بیوب سبیلوی هرگز نمی و بر خفته مکتب دارد

که هرگز از به شهر این سخن آسان نشود تا با زردی و سالی که مسلمان نشود
که هرگز با یکدست و قابل بیض و زردی و سالی که مسلمان نشود
گشت تا با اولی که برود و پیش آید که بین بالبات انوار انور زدن چشم کم
دش در حال برود تا بدید که سوسه ای که گشت که سب بر لیل و سالی که
لحوت با نظر یک اگر آید بدینچون با هم بوز نظر ای که آید با انور که اگر

بازیم در همه الفصیح فیه الامیریه را به از که در زمان بسلاست کند
انوار گشت بیاید با بعد با به بود در حال انوار که گشت که سب
اید این بر مجوز الاله و ناقصه الفخر حاجی که انور از بی شخصیت شها در حق علی
و تقایح بیعی و در سوسه معلوم اول و اول بر قضیه که معتز با تون در زمان و کس
صحت ایرتس و الا انور من مرات الی که بیخه نیز با بر کر سبیه کی کند و قضیه

نور مش اول با اولی که صلی و حکایت و پیش اولی خوش ان نظر لب جام
در دایه ساق با بلال یک گشت و نهاده و ده داشت تا با حج اولی که
بویاید که او را با هم بخیزد و ان در وان من انان الی و سالی که انظر الی که در
سبزه در کلیدی انوار که گشت که سبیه و اولی بر کر گشت بجهت اولی که

و در وقت روز و یکدست سحران آتد و در پیش یک معجزه دعوی
میخیزد که همگی که سر وقت اگر دو یکدیگر سوز هفت سالگی و اول تمام
فان و اول ایامی که اولی سالس عجم ده امور که گشت تا معلوم بر لیل
مختلفه با زردی و فلان زمانه شود بیوب طوری و وقوع اولش در بیوب
بیت و فصلی که گشت و سلسله را بیوب سبیلوی هرگز نمی و بر خفته مکتب دارد

الابرار والاضیاء شیخ عالی ازین امری ملک قدس تره روح القدس نام
 رساله و صفیات مکتوبه نظر اولزه و شیخ عالم و عارف و امام هم به
 و هشتاد شیخ استیضیح ابوالحسن علی بن عثمان بن علی التوتولی که در شیخ
 ابن کشف الحجب لارباب القلوب ملاحظه کنی که در طبقات و رساله
 امام شری بر و طبایف الاشیاء و فی السیف و قاع البدر شیخ بها القین
 السهر و در آن ملک قدس علی کتاب عوارضه و شروضه بقوله اللقبونه و شیخ توفیق
 دوقه الی اصلین و اسوه الکلمین و الکتبین خود جمع یا رساله ملک قدس تره
 ضمن الخطابه و فی التاخرین مولانا هاشمک فی حیات الاشته و تومانی اشغال
 در آن ایام نقد مشهور و مشاهیر و معتمدان و نظر اولزه که عیون فاعل و صدق مقال
 گویند که در دانش اولاد و شیخ امین امین من او ستاد راهی توفیق و توفیق
 صد شیخ شیخ مست و می هاشم فی شیخ الملقب بقوله و هو یهدی الی سبیل الخیر اولاد و نام
 الدلیلی هم قائل تر قائل باقی ان النسخ اولادها علی بره و یقین و سب و صدق قائل
 و قاع مست صحیح البیوم الاعلی عدلانه و قد ثبت ان ابن علی علیک السلام قائل ترک الخ
 و الاصلین کون صدق فی سالف الاله العاقبه اول و کله و لیس که این جمیع کج مرتبه است الا اولین
 مراتب عدله و با بیدار و بی خودی و بی هم و سینه صلوی طوبیت و صفای نیت بره مویز
 تکلیف مویز شیخ امین امین که خود توفیق اولاد و جام همانان اولاد که در صدق
 بنده که در دن غیر خدای خدا و بر قاع عبا و کفینها که در دین امیر شیخ بر ملک صدق علی
 در آفاق آله روز و شب بالانصاح و الاصلین دعای دولت در آفاق نه
 و تحبیب صلوی و یکدیگر توفیق مشغول اولاد از عدالت دور بود که در دانش بر عدالت
 از دانش که در دست کبرای داد و محبت دار و در کسین ممکن توفیق
 تا بگویند توفیق همان داد و رای همان آن که در کون کن روشنی در کون
 است بر سر ای اولاد توفیق که در سلسله و ساریتک و اسبابه بیدار

بر و فخر خدای که در روح توفیق و اولاد او را با بیدار توفیق و اولاد او را
 مطابق فاعله اولاد او را در شیخ بر خدای ای و فاعله اولاد او را
 توفیق امین امین توفیق که در دست کبرای داد و محبت دار و در کسین ممکن توفیق
 اگر چه شیخ شیخ امین امین توفیق که در دست کبرای داد و محبت دار و در کسین ممکن توفیق
 در آن ایام نقد مشهور و مشاهیر و معتمدان و نظر اولزه که عیون فاعل و صدق مقال
 گویند که در دانش اولاد و شیخ امین امین من او ستاد راهی توفیق و توفیق
 صد شیخ شیخ مست و می هاشم فی شیخ الملقب بقوله و هو یهدی الی سبیل الخیر اولاد و نام
 الدلیلی هم قائل تر قائل باقی ان النسخ اولادها علی بره و یقین و سب و صدق قائل
 و قاع مست صحیح البیوم الاعلی عدلانه و قد ثبت ان ابن علی علیک السلام قائل ترک الخ
 و الاصلین کون صدق فی سالف الاله العاقبه اول و کله و لیس که این جمیع کج مرتبه است الا اولین
 مراتب عدله و با بیدار و بی خودی و بی هم و سینه صلوی طوبیت و صفای نیت بره مویز
 تکلیف مویز شیخ امین امین که خود توفیق اولاد و جام همانان اولاد که در صدق
 بنده که در دن غیر خدای خدا و بر قاع عبا و کفینها که در دین امیر شیخ بر ملک صدق علی
 در آفاق آله روز و شب بالانصاح و الاصلین دعای دولت در آفاق نه
 و تحبیب صلوی و یکدیگر توفیق مشغول اولاد از عدالت دور بود که در دانش بر عدالت
 از دانش که در دست کبرای داد و محبت دار و در کسین ممکن توفیق
 تا بگویند توفیق همان داد و رای همان آن که در کون کن روشنی در کون
 است بر سر ای اولاد توفیق که در سلسله و ساریتک و اسبابه بیدار

کتابخانه
 شماره مسلسل
 شماره ثبت
 تاریخ ثبت

۷۵
 ظلمه جلاله و ذوالالاشراق والمغرب و باج انوار انوار خالقنا من انوار
 السطوة فاشرف برر او منتقم و قش و ااد محرم اولوب من انليل والربار
 اليكم والاشرف فلاحونا و شراو نظر فخص بحيث وصفاي بنت بره شراو جانم
 و كافر و با او ز عيني فرفض و فرضي و لازم الاداء و القضاة
 بران و درين اوسن و در اوست حضرت صاحب قران و عادل نه و تمام كركت جاضع
 و درين شانزه طاهر و مدادم در منين و در اعطاف سته سته دران و در
 غني عتيدان كه سادان قدر و درست و مدعا تو ز دست در تو حق و دفع اوله
 استا و سعادت تنها بركن فضا رضائا برت سا دران و پناه سته سته بوناي
 در شانها هم ان ادين و قال بان جوانه و اراني و ناله كست سته سته سواي كيانه
 و در اين جا كرا اختصا بنده زا در كه خداستفان با كره ايمان كره و في الله
 حضرت ابوب و طيفيه طاهره و اكساب فضل و عافيه طاهره و ابوب فالي در كانه
 خاه ده و بارگاه كه دران ان شاء الله مقدمه مديرو و روزگار سعيد كه دران طاعت
 و خارج اوقات ببردند هر سبب سوار با و بجا مديت سوار خورشيد و سوار
 دران سندن حاله موفقي و شانه خطاي ببردند و اوله كره نرفتن اوله
 يقين بخواني و فضل و انعام در فغان سلبه كوكب بخونان و در ايك عمر بنينه و دل
 ستمت بزينت كيه مقبلة سبب اولوب برآمده بالاعمال و الاخصاص هاه و اعلا
 كره سريته تاز و در طيحات سواي نكر نه با يفت فاله كره كيه نو تو حقيقه مديت سوار
 عاقبه اوله و ارحم شاخه اوله اوله ايك كره نجي و در رسم كيك دران كيه سني
 و ايك سمين و النطقه و فون دن بس اوان الچه و نعي سواي الا هو كره وضعيبك
 و فني و يوب اوان اصرار عاقبت مرم و فلفله و وفا ابوب كيه استا كره
 تو در رسو را ايوان كره الا مديت اضعف ارفو ابلد دست و بان تو تبت سبه دور
 و نيت و عافيه با ايان قدرت شكسته مولا فدي سواي ما دادم نوح واضعي
 و عاصبه ان ستمت كيه مانه سلطان فون اساهه دن عافيه مامل و برهان عافيه

و بهر يك ستمش از زده اتمام و انعام دن مرز ظان دل كل در انا اموك
 و اوله كره فقيه چه كره في دوران زبون بركره سكر در اموك
 كر او من با اموك حاله شهر مر افقيس اولن او هواني داشت بايكر ادم شرف
 و ستره كيزه ره روه معلي باشا عارني شخعي مكي و بچين بها و در و فضل و عتد
 در و ستم ختام بنده زاده كره سوره سخي و حصيله يوب عوض داشته هسان
 استعظرا
 مر و مكي زده و جوه مصلح موفقيست با طالق با و به نوبه ايوان
 لا حرام معلي و عالي كه ان زاده بنده كره استا و ستمش ارفو ابلد
 با عدل و ايمان ارسال و لدني عوض حاجت در هر حضرت مكي ستمت
 را كرسن فخي تا بنده موفق سالي چون لطف و اعسا كره و سب و عتده عام و كم
 به استا كره اهر اوجيهه نام در حاشا كره با ان انخصام فون دن و كره ان امان
 مرون دن در بيع اوله ببايه سيميله و اديفه اديفه فاج الميوس و حق نو موفق
 سعده اميدنا و مرون درين با و ماني انا و در ان كم شتمت نو و كره ادم
 با آن ستمت اديهان با انواع ستمت كه موان انا قائا در مرتبه با و با فون دن و الاضار
 يا من يا مكره الارض من فخر فقه معلي تو انرا و خافرت تبسيع ان خيرا قال
 عيا حال النساء حضرت آصف تبركك مراتب باب سعادت ايايكره الا ازيها و ذلاله ايوان
 ايوان بايه بر بجه ستمت و ستمت و جناب هلا كره كيه كيه كيه قائا ان ايهان
 ما مكره مبلبا ايوان ايوان الا ففاده ابتدا لا يقدرد حضرت بهر ستمت اوروب كيه يوب
 بنده كيه و ستمت ائمه اكننده ان كره كه عرض داشته كيه نه مقدار و اعلام كوه
 زده كاسه اوله كره ايام در اوست اصف نه اهر اوجيهه مزن طالق و اسوده در و ريب
 و عتده تاريخ البال و عتوه در ارشيو كونه اوله و كره فخر ان جبر استا زيب مكي
 و فخر و مبلب اهر زنده نونه انواع رعاب ستمت و ايشان عاقبت ستمت و بان در ان ايوان

اگر از پستیست اگر از پایه است فی الواقع مختلف بودن مراد خود کجاست
 و تنگ طوطی نکر بنها در خض رخت و رخ ز ترخست و ز بچیت
 حال دولت محو در اجس از پای اگر کج ترکی بزخش در اما لطیف و بی بیان در
 عارف ایکه بر کل تیر جا با ایکه پو کلن کورت نعمت به سراسر خود میر
 کلنیش را اون را از قانون کونند زلالی دینکشنیم میگزیر خود را قاب قسابع
 و نا بن کنایه بی نظیر و ما برور و سباق و ساقا اقام و سباقته بر ما نفع
 اخلاص و خصوص با نکرده و ذوقهای همان مشا را به با ایشان زبان کلام شگاف و ظم
 زبانله سراسر جانی و سخا کتا کنگر ذوقی و ار در بگردد پورتور فقره پختن اشتا ام انگل
 رتم زاده سی و علم زاده سی با یوی بیس اولن دیک ضرب عدل طریقی الهی دان
 اولور اگر بویا بگرم خورده بگرسنیر پو بیک با نا و نور بله لو و جا کوب اولن کلا ون
 قان و اصل او را لای و اول بلدان بو مقدار حاصل اولن که بر بود در کصدشکلای لون
 خیاست و این رخ کردن خیاست جا و اول شدر بگرم و عدل اگرم دین و نظیر
 شبنمینست خجیشول لطف دگر که سابقا و دان زبان احسان انب
 روان کجای ری او نشکی خفا افلا بل بیشتر با با اولندی انده مرکز تعداد و شمار
 بوعدی انگرم نه انگلگیر و الیای هیچ و المعیر بیچاره کنگر که در دانش خود می
 کورت بر بیکر از رخت همان نشکلان خفا بو بعضو صغیر الطامام حاضر
 و انبایات انصاف خفا در هغه می و صلاح کجا بو فقهی کسوف کتا نه می نشکل
 دروز زمانه محمول اولمخ اوز او را بلکنه کز دست زلف شگفت خفا می
 سبحان الله و ده دلالت میوز بوقت و نا حال میوز طو رب موجب شبهه سراسر بودی
 دوه و بین کردن اولد خفا می کور اول سمع اول قولت نخ اولدق آت ها تله
 نه استر سخا بر استر کسر کس اشک ایا بخ کل کل یا بخ با کبر کج کج
 اشغال و حال اشک و لوقه کج کج و صون زتعتنا از اریطع ابده ز و و با هاس کلید در

حت الآوه دلن خیاست مسنول اولور که در و بوز اراحت کلزده کوه بودند مایات بخت
 قلم لطف و اصغر زر زانه مشو با شیخ و کوه ارفا مین ایز و اولان کگر مکن
 کر عوان نه دست ضعیف مدبر است در شیخ فضل و استا نه در باب که و طوطی کل مین
 قارزه حرف ای کرسادت بار ادا ت دوزد زیر این کا تا کلک با الال قن باد
 به اعمال خفا مستقیم حکم نوتشند همه احوال قدر مستحق رای تو با در
 ما سو ال سعی و لطف الافاق الخفی با جلق الکلف الملاق شریعت قات اندکی
 محترمی کایست اعلی استقون بجز الهی و الالهی در مسطفت الی من کل الا یخ
 و رفاد ذات نور و شیخ بزیری اذ اسلمت تحت لئلی سلم نوره مستوفی عالی تم
 بعد ابداء ادریجیه بیست تجرات العجول از ما و حبت انها انشتی بیلی فی صلی الای
 انوار ما اشبهو دبسته داعی کف ارضه فاشکست الامم کلک ملاست کتر سبک
 حر و فوش صفا بی زینک در دوش فراغت کو کت سفنده لی سر و با حیات
 کوه سفنده بند و رسوا افتاده و آزا ده تک و آوا و و دلداد هف موعوضی اولور که
 لطف لظرم هله کوب بو فتی کسکس و تقوی مقدار تمدیر و ریک کجی کت سب
 کنت و خطیب جیغ کف کونند زلفش ابلا و سها لغضا زینک سب خفا کن کبی
 آثار رفان بود لکلو نخطاب در ج و غلا کستان بی شک و عین عمل و بی از اولی
 و حالات بر دار لکل اول لوف کمتوب سرت صعبیه تیر بوست که در نشکل و اولی کل
 کجی بین اون دان و قانون کونند زلفش انشاء الله العلی کس کلک کج خفا کس کلک کو کتر
 دبیکش سر بوست ارفاقت هاست ز ای سلام است و در تشریف تو
 بر الی کس کوناه نیست بچاقون که کرسا نشو و دیک زان ده ما تو
 و تیر بانس بود در ذات خود هاهام بو کله نمت ایلی اعلی اشک لیک و خون
 در دست کلکش ای جانین کی برسان بوی دبیدم عارف جهان ما کل احسان کونم اولور

دین و انوری مختلف و بجزیت التوحید الاولاد از سرگردانترها
گرداوم کشد و شایسته ازین میانگین گاه که شود

المکذوباتی انزل علیک و الکتاب و النسخة علی رسولنا الی الی الی
آید بجهت بدو بجز در دستهای مرضی بزیر اصغیرم در زمانم
عقش خطیب کرد که این کلمت در دست لغت تا که با احسن الکلام
حق با صحت بنای کتاب بلاغت صواب که چه نشانی و در سن ان الزمان
کلیتا بکرم در و برده زوای مجال کالی بجای با بره زفا حجت اصحاب در
نزد ان طائف جبارله و بجز شرافت استار بملک سخن اولوب باران حجت
سبج و بیسان موهبت رفا شال و آسان تو جلال هو بندن بوفکار
با ربایه و فوری مقدار و اشتغراب ارب مزج رفا اشتغافان
الذوالی نازه و زرقلی و خطه دل محرق الالبان ذوالی سوز و در سر المیدی
مزج تمام بجهت آب بنایست و انما سون فونش بفرغ باغ و فاست
این بجز و رنجی ازین با بکیر زیبارک دلم زنده با این آب و هواست
بس از انان طلیح و تجلیل و کرم و تسلیل بر تقویم تقبیل ارب کله و بجز در دار
سعادت شعاری سالی طلع و اقبال و اقبال و مزاج و دروزن و او سبها بل
سبح اولوب ریایان حفظ ارب بندن نام دل و جان معققت و کسنان
و وقت بعبودت رفا بجهت بجهت و فاق معشر اولک نور از روزن اقبال
در افتاد را کر از و فاقه جان شطرب آبا در ا فلت اباد گشت
جان نورانی مرد و ملاسمی کله شند کار مرا معنی چون سعادت
نر زنده و کسوف ای یون غایت نمونده سیده نو از لکر و خم روز از لکر
الذوب بوجهیک خطی تندن رای جهان آن کتاب و اسی و عدرا را ادا پیشش
دشمن روزگار نقشه سبک عیان مقصود اوله و کلی اعلام بوم برب سرف

و کلام و بجهت شگفت و گاه که شرت غفلت کردی با غفلت لغت اوله و غفلت
حکایت فتنش مله بود و صیانت که سر با بجز فانی شده همان مزاج اوله و اوله
او قاتر و زکار دل و مکار فایض خدایان و ایا نامول مختلف و الطاف سبک
و احکام و کلام اوله سوز مانده مختلف اوله و بجز کلام فایض انبیا و مکن اوله
شکر با شکرها رب که صفت شایهها بیکرمه او فونش ان بخت بصواع البدر
و الشکر اجمع بده طمان با که فونش ان بقید مزاج البوم و الکس و شول
نجم و شرف و سعادت که اهل فریغ قدر سادت در همین روز غمناک کنایه
گاشته و ان صفت موهبتی اند یعنی طین شیا، بر او بفرست اوله کلام
ایست سبک شایه فیکل شمله ما نرضه هر زمانه شتر مزاج اوله با و شبح
لغایف انار برضا اوله نجم لطف که کند کشته از دل تو و فونش بجهت
ایضا صوف اللهم اهل فریغ بفریغ و بجز فایض و اهل الشکر و انما
سینه بجز اهلها است و فونش انما با اوله از ان استعمال اوله شکر شکر اوله
ببارکله او از فونش در و شکر بجز فونش در و عدت ملازم است انما
و معرفت و موالت اشیا بوزن و کرب بکونی و کسنت بجز فونش
ببل البعض کل بجهت و سید اهلها و احوال و خصیصه کمال سینه
نجم فخطیصه بجهت رسال الله انما سید و کفر فونش و در سینه فونش اوله انما
عنان بجز انما و ساعه شلال حضرت خداوندگار و صاحب فلان روزگار
اصناف فرزند بفریغ و احسان اوقان بکف اتفاق و قدری اندکی حضرت
سبح انبیا اهلها و انما انما کله بریز می خطی و بر قدر یک دلند که فونش
نور از خالها بر کفک تا با رضین با در شکر فونش متفکیر مزاج مکرر
نصفه بجز فونش اوله اوله با سینه اوله و الا صفا و مزاج بجهت شکر
او زره و شکر انبیا انما سید بفریغ ان اهلها از سکنه انما
بجز فونش بجهت شکر اتفاق بجز در آن ذات که الا صفا و فله الا در اوله

آرا که در مشرفین اسرار بقدر و در مسرت ملک ملک تا بیخ تیر بر تو پدید
 اولی که تمام و کمال هر که با نمانده شکر بر تو پدید صانع کی با بقیت در همین ملک عینی
 بنیاد حضرت صاحب محبت در خاک کربلین تو سواد از دیده و ارم و دست
 از بار آری و دست و در اندر مردم در کفن باب سعادت ما بگذردن چنین
 سادات است بگذردن ساداته شوق در شوق او شکر که آمده است
 سعادت آتشها و بارگاه که درون شاه و خوشتر پدیدمانده در فایده ملک اندکی
 زید اقباله علامت ایدر باب علم و در دست زوره سفدن و اوجی بهم
 و کیست که در سفدن و آینه فایده تربیت و سخن نایب و تحت ملاحظه
 اولی که بر بنده زاده که در یکس و اقیانوس که در دست در اگر آن حضرت
 شکر رعایت و ذره تایت احسان اولی که بود که در فو رعلی عالی مقام
 در زمینهای پر بل صفا سبب اوجوب ربک بین دنیا و آخرت که در
 زلفات حضرت بر یک شکر که در حصول سبب قوی اولی که
 از لطف تو بگم ارم ذره نیست دمی گمان زده به از هر او ز شکر
 و اگر توفیق سبک در شهر بزرگه بی حد و پایان بجای اقلی که در سبب
 و چون ده و ملک و دولت و فایده توفیق و تمدنی صحیح و مستعد بود او در ملک
 به اولی که در ملک کنی اول در میان بر و نوال و شیخ لطف و اقبال حاصل
 احوال یکدیگر تا بهین بختی بونی بیستی بر توفیق با به و بهیم که یک فایده ایان
 را در یکصد آرزوم و بهر شریم که در فو رعلی او را در اوقات مطهره
 و شکر طایفه که در لاله مجموع با نایب لطف الهیة منقذی که در سبب پدید کرده
 تا بهر شکل بر شکر شکر او لطف ظاهر بود که در یک جا بهر خوشتر است و شکر ای
 نیست بیور تا بود پدید اود تا بود پدید خاک تا بود سادزه
 آب و تا بود سوزنده لطیف با یک دوست غلام و با بر ذات معنی

مندملکون و از غنای کوشنده نشین کرد و کین فواعت عورت کزین لرزه احسان
 قدر و ظهور و انعام فضل و سرور و قلمش بجای تو افصح کرد ان نور از ان کوه است
 که در تو افصح شد قوی او است پس بلی با جان شاهان کانی با بویله تر از انکلی
 و طبعی همان بر زانی بود بوزدن حکم ایدم که آنچه می توان کرد
 با یک نمانت در سواد حقا که در حکم ایدم که آنچه می توان کرد
 با زین آن طومار را که در دل شاه باب که بر سر باقیم غلام با نشانی الام
 است و انقیاد که است سفا علی الام لاشیا علی الام اول خدمت
 اقدام تام و اتمام نام او اندک کنی چون طالع مسعد و کت قوی سعادتی
 بین بود بهی که زده و اولی که در ضلالتی و اسمن و عذر بر بندگی اگر یک خدمت
 مکرمت نعمتی و ارب هر چه بود نیست مکرر لایق دکل بدلی و حدی محنت
 ما بجزه چه خدمت او در مفسد سبب کو بدلی انا لا بدو که در لایر که در بدلی
 علی و نوبت تهیه و بهر که در نظام مسلمان که در آمده بود
 ظاهر علی خدام کرام و عفا و شرفی که در ذوق بعضی شکر تا با بهی که در
 اینک محنت و فنی امید به انواع اعتقاد و انکس و انصاف انقار و انصاف
 فکان بان شرف توای و سده شیشه سیادت ساق به خدمت کنی
 چگونه سر بر حالت بر اوردم بورت که در ستمی بر سر با بردار دست
 الحق و قصر سلطنت و شکر مسفوح نوزاده او همین بود در کار کند خود شده
 بهنور که باب و نام عمومی که در وقت تصور شدن روز و شب صاحب الا حق
 من در صف نوزادان فصاحت چه کنیم تا بهی زبان شکر آن اید بویس
 فین الرضا من کل حب کلیده مستفاد چی غمی زدی تو غم و احد بر مسعود
 صاحبی نظرون دور و شرف تو سیدن که در او که شان کن مردن امید اولی
 کین معاندی و منی از انکس که در با شکر که در زود بهی که در دست
 ۱۰۱

اللهك

شدین چون استخبرن زیر سینه بودید و یکدیگر را نام بی تک مژگان کند غنچه نام بودی که
 بر کلاه نایب و نور و آتش ز راهه او بیخ چون یکدیگر با اثر اگر یکدیگر بتدریج آتش درین
 ندرت کار داشت و دلگد در دست دگرگانی حقیقت چون یکدیگر و تفکلی با معنی
 کم و چند اولمندان مکتور و قدر کم و جوش و فروغی در در آتش شود ز زلزله
 او و قلندران مکتور کنتم که سوز آتش ز دل کم شود با یکدل آن سوز کم گشت
 از آنم بر سر جوش فضاغیر جو غنچه الشب و النظیر با یکدیگر قدر زمره اعلانی
 بود زدن سوز بر آتش خیال و صلا و کجری زیر همیهات چه است در دلم
 این نقطه کمال نوریش گمن سطح احسن کند زدن تیغ و سزین هر سزیم و ارا در عاید
 او دلی خوب و خوشی و محبوب و دلگد در سر دوش با این در سر خوشه
 الحظ که درست این را برین که چو شایب شایب نام افتاد شود یکدیگر که در نوبت
 قدری در پیروز و حضور وقت خوشی کورب نمیت بود ای کون هم گریز بود و در اولی
 زشته فغان تا باقیست تو دل را من ترا ز مشق است و انک صلا علی قدری
 قدری در پیروز و حضور وقت خوشی کورب نمیت بود ای کون هم گریز بود و در اولی
 لایق و ذوق جا کم خیا را قدر حد شدین غفلت او نشن جان که تربیت با شدین
 ع با آنکه حصولت او نشن هر که دلای خوشی گلهای بر که آن من و کند
 شیره یک بند یکدیگر و زمره اهل استعداده چون یکدیگر سینه جوش بیخ بلور زنی
 نیش الا هر چه یکدیگر با و سیا پهلوی عوض قبولی و اعلام اعلام سوزن و کرامت
 که خوشی آتش و کجرا تا قلندران قاچ در بود که خوشی سینه بر بیان با این با بود
 جان که خوشی دست تفکلی کند در از چه جان که کلک کلک در در حساب نیست
 و نیز خوشی که عالی بود و سا با کج و سیلان قلمی که خوشی سوزن بود خوشی
 عالی و در سینه که بر ابرام سال اول و سا بیخ و سینه در با ای بار بر سر خطی
 صید که بیخ عالی یکدیگر کند ز مژده و اری یکدیگر سوزن بر صاه دست و اهل
 معروف و ارا در غنچه اخفات هم می آید و من آنجا از آن کمال در صده خطی

و ارا در اولی اولی شوقان جبارت بزکافتان و شیخی استقالات خوشی
 بنیادندان جان شتاب عدوت و من و جان صعب جوبت و جباه و حلای ص
 ایندی که بوبین طلائفت نوبن کسی با رای هر چه ای عیارت بود عیسی را
 و نایب اخبات رحمت سلاکت زدن و انار ز نوبت که گشتن سکت زدن غنچه است
 نوبت و نهایت مقصود و ارا دایلی سرو تازه و حیوانی ندان که خوب به دلیل
 بال خوشی عالی اولی و بعد تر از آنی که و بود آن فضاغیر استه بینا کنج
 با و ارا شکر استندیدها و طوطی همان بود زدن و نغان حاصل بود خوب شویم
 ایندی که سفار و روی بواجبا ایشیوب جان آنکامه گلهای دل را زود
 شب گلکرت دیده در نون غنچه مدست مدست و بعد بنیدیدیدای که دیده ره در پیع
 بر کس و ارا بول را در یکدیگر بواجبا ایشیوب جان آنکامه گلهای دل را زود
 خاکر نوزاد و رو به شیشه از روی کج جاکشتن بجد گشته و البته شکستند
 که ارا رحمت بزبوشان آمد نشست باز شربت آبش با آن آمد انا خدا بگوید
 عداد و داده اولی طبع غنچه و زمین و قادی ن بود زدن بیانات و اشیاء و حلای
 و حسن الا شیاء غنچه ابعاد اولی که بیخ و بول بود زدن بیانات و اشیاء و حلای
 سبب شومانی و حکایت سیاست شیشه قی سرتبه اعا و خوشتر آن یک سرتبه بی ارا
 سبب شومانی و حکایت سیاست شیشه قی سرتبه اعا و خوشتر آن یک سرتبه بی ارا
 با نوس بود که بیخ غنچه در بی اصل غنچه و بی سدا و شتاب اولی که ارا در غنچه
 و ارا که جبه و الوهر ارا و رحمت به سادات انا شومند که ارا خوشی است که که گاه

عارضه است با نظیر لاجیره الا انفعال با السباه حدیثی است بخوبی ایام و اعطالم
 کور دردی بس میابد و ده بود که در مزه کلامی و بی نعلانی کلامی ایندی و که در کلام
 بر مرزیه بود حیثی آن نفوس حیثی کند که اعتراض بر اسرار علمت کند
 که بیکی سعادتمندان دلست مباد که در درین کلام غیبی است کند
 همان سخن کا مرزا مرزبان جاویدان بود مردم این کلام فی حقیقت یکی معانی
 ... اولی است که در اولی است که در اولی است که در اولی است که در اولی است
 سده است نشانه مرزبان و کمال اختصاص بود از او و در جمیع این
 جدید و قدرت نشانه این همند امکنند موم وجود غیر از غیر از اولی بود
 از آنکه سادگی و بیخوبی مقدار ک حقیقتی ضایع قدیم الایام در و جوصل
 است که در کلامی روشن و بین الخطابی معنی اولی از زبان قلندرین و مفسر
 زایل نمودن در سینه بس بیاورد بیاید بر در لایح و دشمنی س لایح
 خصم ریایه و دعوی های او بر راجع در عین پیروخت برائیا بود که فاسد
 قدرت عادت کان بر وجود از باقی است که جو سالیم بخت گرفت بود که غیب
 در در کلام بی احوال کلام شرح مصطفاست جان یا زنده است با یک دول
 ستمند و بر نشان او کاف بر زانغ مشایخ اسیب و مستغنی باقی بود با کلام است
 سادگی و انقیاس سبب و نشانی طوفان مهربان کبریت با غنی احوال احوال
 و از پیوسته مرزبان هم ستمند بر بی ستمانی است و مرزبان است در بیایم
 قدرت با یک کلام مرزبان شوق و خواهر با یک کلام تر یک نمانند بود کلام
 ایامون بی ارادت معنی بی ستمانی مصلحت بردن حیثیت خیر و بر نظریه
 در سخن غده و کلدر الصید پیوسته است بر سر زبان و بیاه عوارضی روزگار و بلای
 بیخوبی تواریح و حفت مدارا با یک کلام و احوالی است که طایف مراد اولی و زنده
 دایر و مصلحت فوادی او است ستم سار اولی بود پیوسته کلامی و غیرت کبریتی و مضحی

لطف ابرویه انجوع دهی بر باد کارها صفت اولی دولت اولی دایم و سعادت اولی
 قائم اولی رحمت که سلطان بر سر سرست نظر کردن بدینسان
 میان بزرگی نیست سبانی با همین حقیقت نظر او داشت با موشی انجمن
 الطایف لاجیرین با آن اولی عان طغیانت ماکس و روایت لغت در طلبی
 بود که غوغایانان از او جویان و انقیادش و ننگ واقع تر کف در کوردان بود
 کند و در امکنند ن سوزان اولی بولی عیانت مانی ز شمع در افغان
 از یک در دست مکنم و ا یک ششم این روزم جو کلامی است در غیب
 در الامور انصافت ابراهیم و طوفان بدایان تغییر الاله ایاهل همدار
 پس اولی است و ثبوت بدین دما که چون استمال قلمی کن
 فانی ابرو و فانی غیبی در حافظ و کین خنده من بیدین ابرو و فانی
 ظاهر بود سگانه متعامت ستمی علی غیبتی بدین بود پیوسته با دشمنی
 موی کلامی خصم علی لم و زنده در دست قول بد حفس موم در مال و در بایان اولی
 سادگی ای نظیر شکل و سادگی در خفا که بود در حضورت صاحب قرآن
 ایام مرزبان و نشاندن و بیخوبی قبول هیبت و سادگی اولی
 بشری اینک ای بر شریفان اولی کو شرف کوشش که در سادگی بر سر شرف اولی
 که از قدرت و نظیر اولی به شیخ اولی ز سواد آن وحدت کلام در که در غوغای
 معنی ستمی خوی آن سخت دست جهان بر تو کند که کند در دست
 سخنان تحت تویش اید و اقی اولی که اولی شرم آنگز منتظر لطف آبریز
 او با قدر شکل موم بر او یک مضمون در اولی املق صغیران به مرزبان اولی و سادگی
 و غوغای قدرت ستمی که اولی کو شرف که در سادگی آداب اولی
 بیخوبی شو و ستمی و در سادگی با بیا اولی است سادگی و سادگی
 و کمال ستمی اولی بر مقدار که بر سر شرفی کند در شرف جوان منت او یکی که در اولی
 اعطالم

مواهب الملوك

مواهب الملوك... من خواص شخصی و نوعی تک و حفظه قطع و وضع تک جابل و ان که سندان عالی

از فام و قانی سلطانیه در اعلام خیر انکسار و اعلام خیر عیسی اولاد که اگر

علم شریفه یعنی اولیک اولکم شفاق سوسه یعنی هو دور و در این لواحق معوق در میان

بختی آن که شند و هیچ که آن کانت خشنی چون حسن تو همانا بکن نوزاد شست

سینه صناع ایام و کسختی اندید و نمیدانم بی جز خیال در کار دوم و

ایضا و باقی و تفریق نه کفای خج که بدان بعضی تفریق قدر الخی الخوار بچاران

در اول و اولی نوزاد بچوار تالی

بچه نوزادان بزرگوار نام است از دوست الاله بچوست کمن دان بر سبب پیوستن

بنا که در دل شفیع و حاجت متعلق اولاد که عاود نشان که بچوم و را نشت خفتن

بنا که در دل شفیع و حاجت متعلق اولاد که عاود نشان که بچوم و را نشت خفتن

بنا که در دل شفیع و حاجت متعلق اولاد که عاود نشان که بچوم و را نشت خفتن

بنا که در دل شفیع و حاجت متعلق اولاد که عاود نشان که بچوم و را نشت خفتن

بنا که در دل شفیع و حاجت متعلق اولاد که عاود نشان که بچوم و را نشت خفتن

۸۶
در خوشی سوسه پیش می آید و نزد گلش میان انگلیشتش که روز

برودن از غام غمست جان خود بیندازد بزره سوسه یکدیگر چو کجا بر تپای بنهانی
با نوا هو ال بر حلال دل و جان که به حرف تیر غلام پیام و قدوشه اندام تو ام که

عوام او کشد و فواد روشن نهاد و صدایق الواد که بهر سوسه باه و عظم در و یک
و سر بره خاطر و پند و و یک دو دخت اندود و زامیندن و سخن غلظت

غتاب تا بپندن مهر و موی سوسه ا کسوف و مداد خسوف ایدر طوطی بختد
چون صبر توان کرد که مندوز نماندست اگر یکیم فی الحقیقه و ما یغنون ال اکرم

و ما یخیر و یک من شی از تا بسا هاست که در زهرش با این طوطی او صد
از این تا سر که گم کن سر دل آینه صفت و با اولی که در یک انگلیشتندان کند

و سی حال اول و سر جانکه فانی السیرت در فی الحال معجز و سر ج الاغفال اول و
از تنج زبان اگر دل به غم خورد بچو شتر شو و جوا هست او نازه امان نظر

اوست بوسه زل زحاک پند زه شکایت انا اشک بستی و حرفی الی الله که بو
تیر و تکلم و امان او که تفصیله و توفی کل و شمع کل مراد اول و سر نوزند

دیند او بعد چه آید بنده که ز کاستن خلق اول بهی قبل ان الال الاله و اوله قبل
این ان رسول قد کین ما بانا الله و الرسول منا من لسان الال الاله کفین انا

از زندن به بود کرد و ز دعارت دلار تو و و شرا به است اما بجب
قال و غریب خیال را که دل سستهم و جان بر الال ام را باب ملک بدن و او کج
خوابم و ان امید سعادت و در جاهه تیر ایوب بود است شکایت آبان درد
ارقات آید بختد با بار از باران غم بنیم با باران خشن دوستی که ایوب
و دستار انرا بچوشد لعل از کان نروت بر تیر سبب اله است
آین فوشید و من باد و باران خشن و اصنام لوطی شکر بر کفنه و بسبب
زار و زلکها برین بوی می کارا بید آینه و نوا و دوستنداری
در شهر شا مکر نشاند الکه تله الی الکبیر و الی الیه و المصیر انما و ان الاله

و عجزت و ما ندن سزاران بر تیر می آید و زور
تلفظ حرف و دست عسارت افزوست و الحاملین و یکدیگر در بالین و دهانش

بالبی بین استخراق الخوازه با جث اولور و بو مو لا حرا الکبیر و در سزاران
مخفا استنطاق افغان و مورث دو شتر زبان لطف در وصف شوق بالست

چو پای گل بریده زبان سپیده گوست و کسافت کلایه و خطایه بر ده
الطبا رضاحت و اعلام بلاغف قصد برین لیم منین سر که ما کر تیره آید نش

و در رفت ز جوش نوزده انشعاع اولورم اذ الم شطع امر اندر حال
و اندان انضا ر سست نامردن و فادان انا نتخرت اجنادان یقینا شوبل

معدوم اوله کبیر و جو در جو در معارف یکیزل و ذات کلایه انصاف و فضایل
ذات کبیر بعضی صاحب شرفیه قد بپند و مرتبه را بگذریش سر که بندند

تیر غیب و بد بطنی مرد بلکه غیب بود بر بپند و بیه اصفه ندر و تفکلیح
اعتراف خطا اولور این هم ز قدر بپندت زده است الم یوم هذا و اننا الیها

اذا نجا الالهم بالاقبال ما وعدا ما دیده ایم و خوانده این قدر و قدرت
این کلکل رسادی و بر نشن مطالع ما ندیم تلف خمدن کر سزاران بعضی خمدن

تا بیج حال نوزده قال دعا مکلندن به سینه عرض جان بپند چو کلا و قدرت
اندی سع و شرف دل دیوی تا ریخی اولو اسادت قوبن جو کلا و بر تیر زل

و شش انوز و خضر مکر نزل انشا لوز بر صورت سبب و ز غلغله سببک شنبیل
اولش و یکل یخی انصافان تقاضا رفتار و اخذ من یخ یخ تقاضا تقاضا لیم
تسببند و او ششند و ان الال و ج جود بخته تا تا نازت سزاران ایلک سببیل
شهر بار بپندد شش بار علی کر الییب مدانه سزاران به نخل الی یخ لیم کوم
ایند و در که هم کرم و اسطه نکر و رابط قدم بر تقصیر صوت و اخیر من مدنت
و بوده است در نظاره زین فضل مکرمت و اخراج شجر و کوه و رحمت بر ارشیده
ظا سر و بلخ عبا ندر جو کرم حال سحران احوال ایوه نظاره مقال

میرانده سینه مراد بگشای چو بود تیر چو سینه سر رنگ و صغیر عقیده
 شرقی نو کارن هفت چهره سینه اور رنگ اشتغال بران اشتیاق
 و اشتغال اسویر اشعراق برل محرق الیها و مضطرب الفواد اولو با
 اسباب طاقات شرقی صدمه خاطر میرالام یعنی نام انگده و آستانه کلف
 اشتیاق نکرودن بکلیخ دل ستمها ام و بیخ اسکند و جمع و یک بل و طری
 سنا زال ببل ستمدد جلی انیک و رسم در ارگ یعنی و لیک بیجی
 و الطعنان و عوفی و لیس احوال الخیر یعنی هوای الاموال و عهد با یکدیگر یعنی
 بلخی خایا مثل و نظیر و منزل تملک و بند بر دل کل در نکال مال تو مهر زده
 کر بر خیزد بر اسنان رود و کار آفتاب کند حق عظیم درونی بشهید اگر اشتیاق
 عیب و سنگ حیوان جانده بر سر ستمدود در و رباق صد مکن کردن در بیاض
 برو به پله متعقود در اشتیاق نوا اصل کل کل زباله منقطع و در انفضاح اصل
 جباب و در ساند مرغ اولور بگده مور کبک و آنا مد و عیب و شتر احوال مد کتر
 اولفده در نمکست جمانا ای شایهاده انین فی الف عدیل نین شیرها

س اول اضباب در کانیواک و اولشان خورشید ضما که محوم اصمان و
 اسامندن و شمول عکسها غیر انفضاح مندن نهان استخراج و غایت متوجع در
 بویبه تعطفش الفواک و دوزخه خاکسرها کاسمان و اسنین سزار عینی
 سسات از ار الطاف و غیقات اسما اعطاف کسر ستر و شاداب اب الیگدن
 عالی اولیه و ضیال و رویتی مرا حقی قطرات اساطیر و شجاعتها
 یافت برل خرم و سیراب انگدن عارای و عجم لطف از تو بود در شکاف
 و نور از نور ستمدد رحمت تمیم و عادی مهو دست بو باج صحت
 بر جعبه فارغی الخیر که زده بزده و غیر کما شرف الخیر که زده سهو پند که
 و ابراهه ایون خایع الکرز اولیه و حضور کالیسان حاجت بر اتم نیست
 باخبر به در کوی مراد انا مهوش اولد کن ستمد دست نشانی نکرود

دل الیک و الیر بهیون حق علم در که کر بو عیال علیل ز بلبل شکل و اشکال کس
 بر ارباب و کردن دل و حال بسته بو با سیدل و بیخ نخت و بیخ شفت بر
 ریشه خانتی و وقت قدر کن گشته اولاسیدل برضای خالو فان و معتقدان
 بلبل و ظالم اول ایدیک که بی توقف و اعمال و نترود انبال و مول سعادتی
 و حصول مرادات الجوزان مدینه عازم اولوب مصاحبت پریش نکرل و شتایع
 سنا نکرل مقتم الالایم برود و حصول جویان شود در یک اشتیاق و نیکر در
 عینی عوادان ذات حکم صفات از شرق و غلبه زنی باب و از انوز سعادتی
 با خدا خاب بر باب باو برت السواد تا و هر نوعی که سنا و آب کون
 در بیخ و شایع کل زرد و نرسن کله را خالو که در ان ستمد آنا و باو باو
 از ستمد محض الالای الفیجیر و در ستمد

عادات الخلق فی کل الامور و علی انین با الفیجیر اعلی الخلق و ان کل الخلق و ان
 و سراج مال الجیر الی خالق انان با ستمد کثره النری من ستمد ام تمام ستمد
 سنا مثره النری و سنا مثره النری الی ستمد اعلام اصب یعنی عازم الیران بعد
 عقیم الفیجیر فی حرم با بر شرف و عرض السیودیه الی غیر انین ستمد مو و س
 کثره ستمد کان در کور کور باب اکثر در سنا ستمد و ستمد کله ستمد حضرت جناب
 اولد که اگر چه با ستمد کورده و ستمد کله ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد
 بیخ ستمد ستمد و ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد
 الی الخلیف استابد و تو باو بیخ ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد
 موصوف در بیبا نهان ستمد و ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد
 ستمد دست و در انوز نکرل و ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد
 ان ستمد و ستمد او قات و ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد
 با ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد ستمد

شکست و بیان فایده نطق اراده الهیه است او معنی بجزیب در انکار شرف
 نادی برم و المدیسه تپور هم فالصفا در اما من الموم کا بنا متعصب علیه
 وند و صفت نمی خیزد ۴۴ و فقهها قال برین بکس من استعزها آن استیجاب جمعی
 نیند از اجزاء جز الفوتی وجود الیه منی و جز الکافر فالدمس شترود و الشافعی
 پیوستگی و الکافر متبع سابق بر تپور و در دعایم کافر بر سر کرم نام ما
 باورده و در عهد ازین با تپور کافر بر نفسی بنام ما و اول کافر زک زبانه
 و بنواضا ایگ در حال اول دفعی بجزت و جرت دن ناشی بر گفتار من بخار و
 بر تپور با با کور زور اگر چه ایجاب بوزت و از باب عزت و بشور المکر
 سب تا پنج تا از دست کافر همس بجا بیون کرده حدیث نبویه صفا ایجاب
 و سلمی ساور و استحقاق بوی پیشتر حق الایضات گرفتار بر سر اول صد و ده ایوب
 بر و مسکول لا بعد در و لخطیر و شگفتی زنی بهایت و کور و وقت در حق سب و کور
 شکر نکل در و طاعتش نبوی برده ایجا و لور و ادنیگ فتنه گین و بنا نکل اول
 انما فیا اعمامت یقین معنی ان استعظیم همس بوی پیشتر در کور سوز و وطن
 و جوت در ایجن سر حاله کشته یابیت القدم و سقیم الاله اول کور و معظمت
 امان و سقبت الاله الف مقدم از ان بایت بر و فو ان کور کرسنجیز
 و کما و سقیم ایمان عقد فنی و سرمانه و نسیخ نیست بهک رکب در
 بر و در من الایام حیرانان از اما معنی نبوی همس بجا سید و در الایمان
 لازم در کور خیرت و اسرار من حیوان و حیرت و اذ نظر این بیانان یقین
 معنی اند و خویش با دشمنان کلا اول کور نیند اول کمان یکدیگر فانه
 اخوان زمان کمان و طغان جهان دن هم اکمن اصوات و اقتضات او در ما او معنی
 یکدیگر در کور نبویه و سقیم المومب و ای فیس المومب در اما نظر اول است افوان
 زمان و فغان جهان کمان نسب دل و جان کمان و طیبش سر کمان کور کور
 نیز کرسخت نبویه و کلا و مصطفی نام و ار در در علم اول کور خف استحقاق اولی اشیا

کلمات و نطق و انزوا و با یونیتی را من عزت التوا اگر عهد الفوا تم تقربها
 مقبول و ناره اینه معقول در اما کسب الاضیافیات دشوار و مشکلی کار در
 فایده ایغش بر ادات دنیویه الوری بر کنان از بار در و از او حقش با حاصل
 اولد و عقبتان ایگس در بس نبوی زدن با قاف غایبه ما سزا و به تپور اولد
 بکرم الجزی نیش اعوا و هکله القادر دلا در بند محبت صابران کن
 کر تا سیر و شامش خان از هکله جهان عوارده بر یک حال نبود لغز ایغش
 بعد و کلت فاهی که حیر اول الغرم فانی استمع القابربین متور در کفصل ایغش
 ظهور و اخلاط اولدوم در کفالی ایغش آنوک من زفقن بهره مند اولد و علم باینه
 با سلا لغت می رباط واجب در کمال اب اول فضل میدان کفصل ایغش و بند ایغش
 چون سیم تا بنیاد و هست اگر تا نبوی ششم گم هست سیم اولد اولد
 صاحب دار و کیر اولد دلیر اولد کرد و فتنه میدان کیر اولد کور سکا نده اخلاط
 نیست در اولد آفتاب سیم بچینه نوار اولد انزوا کی ایغش فانه و اندامه
 بیوت و کلفت نه ششمه بچیز و اولد اولد در نسبت نوار ایغش و ان فصل
 سابقا جام سیم ده که زنگه نده خف نیست معلوم کور در بر زده اسرار کور
 اصحاب نظر اولد چشمه سیم فیه شهاب کبر در ان کفک فانی ایغش و صفایه
 سیم اولد سیم ایغش آن نده به کسی ایگینگی یکاست بی کسی
 و طبعه عربی با یغش ایغش نظر و در دن تنوار ایغش صاحب سیم و به تپور اولد کور
 حکم بر یکدیگر چه کور و جورت زهر و نبویش و نبویش در زهر است
 زنجیره عقلمک بوی برده سزای و نده تپور اولد و کمان بوی امانده شادای و اولد
 در سیم سیمای مستر و عیب است عیب رنگن سیم او سیم است
 سر که سیم ز سفید و سبانه بر سر کای نیست در بین کای کاه ازین
 تپور و با کوبن الا نمانای کور سیم بر سر کای رود اولد است و بنا یک
 مراد اولد اولد و کف فیه یا نده بر خوی در و سوز کانه فاعلم ایغش ایغش

بزرگ و خالصه که کارهای چنین صدقه بسیار است اینها را قی و
رها صا رفق اولاد که بوقدر کتابها نقتور و بوقصدار می آید با جزیره
فاطر عا طریح کمال ودل روشن همیره مثال کفیه زیبا می بلایوت شکره
و کتاب مشکبیا که زده بود حصه صدقه سزه فایح و طریح اولی مرتبه استیال
اودانه و بندگی رحمت سانه در و الطاف طبع شریف کردون نشیخه استیاد در
چو فتح بود راهی بود که نوشته نیشینان و نباله رفتی که زان غائب مابینت
بانی طرایح سعادت بگشای و نزار از طرایح سکون و اهل عبادت حق الاکمل و الاکمل
بمومن الکاتب المختار ابو نوح محصور و انصاف سرور فایح العزیز باد بجزیره
ایمنی و آراک الالهیاد الامحی الفعیر لایحی الحفیر

جناب رفعت ایات عرش فایح که مرست نصابت اعلی است که نشان و صا عا
بجزیره الاله و اولاد والایکتاب بارگاه کردون نشیخه با بگنده و در نگاه عالم
با یکمده که طراز از باب حاجات و ملایزه اصحاب مناجات در جمود بنیست چه در کل
ایمان و خوش استیال و ابتدال اکملان صلح همیزه هوشید بنیست که طریح
که استیانتی نالی اسکا کندری و سر دفتر اهل کام حاشا و سر دکان در کون این
روشن و غیره و بطریق بعضی و مبین در که زده خاکسارگی و بنده بی نهدارگی
ابا و احدای قدیم الام نام دین که زنده سالکین جهان و طایفه شیخ ایمنی در این
حضرت انعامکشف و اول فائز ان آسان بنیابک سده سینه بر بندن و عینه
عقدی کردن لازت عاشره ال آخر ان فایح ان الکف الانان صدوق طریح
و اخلاص جمعیت بر بد خد شکره و معصی کردار و مسطور علی عیانت و معرفت
حسن رعایت اولاد که شکر اولاد در جهان بودند بر بنیست و در کون کل

احب خستگ مونا عسان که کون بیفیک بو نانا رفتن عی که در ادا
بودند در علم و نظر و دفع و دنیا بودند ارو زان ان نوم با بنیست
کویا که صیاب و صیغ در با بودند فی الحقیقه عین برت از طریح
روای که بر بنیست که کون ان کاش است فایح در یک بنیست که کون
با هر که انس که رام از و سوزنی شوم بنگر انش و انش که تحقیق ان شایع
الکی بر ملک فایح و سر کف فایح و ادر در فوج و ترج تو فایح و بهجت
و نوبت همنان در مستم رو ا ملک بستم صیغ لی روی در جیره افکنده سوزنی در
و شیره بر کفولی در بر صغف کلک در مزین و اشبو جیره منقش و مقلن که شکر
بجای قدرت و مستحق بر ایست نظرت در احوال کعبرت و انبا با آدم صرت
بچون که بنیست که کون بو کوشولی بملوی نا و نا در ای در بنیست
و انفس معصوفه بلاه کل شکل و عفا و کون کل بر و شایسته اعاده جمیره شکار
و طاعت او داده بانه جیره صیغ که در کون فایح ان ایمنی که کون که کون کون
والکون کلک خیرت کلک ان الصبرین بیحیه و شیک ان انوائی علی الصبر
که باب ایقال بر فایح و ن بنیست در شکره امان بر صد کر که اولاد
فایح و کلک ام که در دکان بنیست و اولاد شکر بنیست که آرزو شکر
صهران در و ن با یکست الا لا بخیر ان فایح انبای فکلن الطایفه
خضوعا که خوف ان ان صیغ فضل و عظمت بر وجه فی الحقیقه کلک فی الصن
بزر با سوزنی سر و نیز عفا بنان ایست که در خود که با بر نون کند
نظیر و نشیخه از کفست که کند خود در شکر سبطه به نشت اول چو در اولاد
از بعضی بنیست کل بود ان ایمنیا معلوم و افسان با و انبا ایمنی که در انبا
بجی انکون و نیزه کلک انس یک که واجب اولاد که کون بنیست ان که در کفیت

جناب رفعت ایات عرش فایح که مرست نصابت اعلی است که نشان و صا عا
بجزیره الاله و اولاد والایکتاب بارگاه کردون نشیخه با بگنده و در نگاه عالم
با یکمده که طراز از باب حاجات و ملایزه اصحاب مناجات در جمود بنیست چه در کل
ایمان و خوش استیال و ابتدال اکملان صلح همیزه هوشید بنیست که طریح
که استیانتی نالی اسکا کندری و سر دفتر اهل کام حاشا و سر دکان در کون این
روشن و غیره و بطریق بعضی و مبین در که زده خاکسارگی و بنده بی نهدارگی
ابا و احدای قدیم الام نام دین که زنده سالکین جهان و طایفه شیخ ایمنی در این
حضرت انعامکشف و اول فائز ان آسان بنیابک سده سینه بر بندن و عینه
عقدی کردن لازت عاشره ال آخر ان فایح ان الکف الانان صدوق طریح
و اخلاص جمعیت بر بد خد شکره و معصی کردار و مسطور علی عیانت و معرفت
حسن رعایت اولاد که شکر اولاد در جهان بودند بر بنیست و در کون کل

عانت بخلصفت والد با بر جانان و الحاصل بود و در روز دومی در کوهستان
 زینت مقدما بخدمت رسیدند و تصدیق در آن برادر و تمهیدها آمد و کمالش
 میداد که تصدیق در آن گفتند اولاد که اندوه افندی را محب که بکنند بخلصفت
 ملازمت و بهره همین بجهت بیفایع خدمت امیر بر بنده ناکه در وقت
 بیخای علم و معرفت زمره سفندن برانفاده که طالب قدرت و رفعت اولمشدر
 که سروری دارد و همه بختگی می گوید اما اگر اراده و موافقت او بر بخت
 طریقه ملازمت و در سبب است که در آن گفتند بجهت ملازمت در
 آنان که فکان را بختگی کنند آیا بود که در شش چینی که کنند و بوب در بر
 اداره و بیخ بخت بزرگ بر صمد بار در نه سپهری و فادان دولت بر نظر و نه
 عالمانه بود و اتفاقا ب دان اثر شیب تا یکجا و بجم مخرج و کردار بی چنین حاصل
 نگذازند حال ما سببها را آن ساعها بجهت بود که در مشا را ایضا افندی بر مبرور
 فکان با بکرم صفت کمال قابلت موصوف و مزین صفت موصوف و بوی کند و دیوان
 اعلی ده سه شادانت اشتیاق در حاشا که شادانت اشتیاق در تربیت لولیع افکن
 نگذاخت اول شیب میان در که ابتکای ملازمت در و گرفت بخت و عارضه بخت
 فانون سگهان خارج مد رسد و بی رجا آنقدر قدر درین زمانه پاره درین شایسته
 پر سبب که پیشه کردن دانی نه زاری اشتیاق و مستی اشتیاق همین بود که در آن وقت
 او زنده بود بجهت و فکان عطف نند بر باقی قطع صاحب با موصوف نام و نشانند
 بر آفرین تراب القائله قصد داشت طبع در لب فکان کردن تو را همین که
 در زمین کای رجا کای کو ششم المودت امیر امیر طوطی و عقدا شور و رفیع و رفیع همه بر
 خیزای است رت بشتار که افغان موقوف و برادری حمایت هدایت کنان موقوف
 اگر حکیم نشان که انستفایا بکلیت کنند کهن بود بنده با شنباه و دره پوزان
 در کوه زمین و در آن مقدار و سر ز قدر عقلمان کاسا لیسب حضور با خصل نور بکر فده

دو فان عظیم الشان و هفت هزار سوار و اول ایوان کعبه ان نشان و در کعبه
 یکی شهر با بخت مدارک و یکی با نزار عرش و فکان خدمت موقوف و اظهار
 منتفع بشیر و تقاضا امرا و خواجا و عیال سلطنت روز افزون بود و نشانی
 خدمت قدر نفوذ لریدم هر چه فکان و کجاست شش هزار سوار و خالصه الا ایام
 و الا عیال ای اعداد و فکان اولوب استراحت کسکار مروج دلیر
 یکی از سلطان سوزنی اولمش در بر حال فکان با یکی لطیفت سببهاست
 و استراحت فکان شش هزار آصف صاحب در آن فده مثال و در کاه سفوف و کاه فادان
 بر حسب که سلطان بر بند و نه نیست موصیج رسایان معارف و مسائل و چو ایرافان
 عیال بیدار سخن که از رفتی ده و نادره فکان کف ده مشون سازن تر و افشا
 پر دازن تر بر ایوب عرصه جهات مروج مایع و عکای خدمت و ملازمت بخت
 بنده دن انکار او بر عیال بخت بلهلی المایبک دعای فکان که مستقر
 و الحاصل او رب علم و هوش و ذلیلت بیخچه ایرشده بی عظم و شرم می و بیخ
 و در ایام شتاب عالم تاب انظار نشان درین و ما بخت شرفی نصیب انرا نشان بختان
 اینست انانوار و المایس اقدار انگله صفی روزگار داده و حقیقه با بیای بارده
 بوجهی بخت و با کرم شصت عیالی هر دو که بی ایامی نظیر جز و در ایام نظیر
 اولمش اگر چه بجز این که آید از بوی بوسلم بر سر برادران بجهت بیخ
 ولی و بوی بوز از آن قوم که در آن خوانند بجهت اند و المایس بوی صفت بکلیت
 شاکر و گوشت و عیال بخت بوشه فکان عیال بوی بوی بوی و در زبان و وحی
 دل و جان بختیم اول اول از شریک بخت کلامی نصیحت طبع روح آن فکان اول
 روان و لایسب اما الله انهم کلور بهار تو بر کس نیست و کل کس هم بر در
 مرور و در کاه در آن آینه دل بجز و عیال مروج کز ز فکان درون صفات عیال
 اول و المایس بخت کز فکان لایسب و اسپر اسراف اولوب سوء مخرج فکان بخت و بدبخت
 و عیال به بخت استراحت فکان اولمش اولمش اولمش اولمش اولمش اولمش

صدق اولین طهارت الهیستند، سایر طهارت اول او از زینت غیر اوست که شکر از
 جلالی بخیر کند بر او ایستاد که صفت آید که هر چه در دنیا و دنیاوی تو را
 بداند و بدید و بدید که تمام مشغول آید که مشغول است و ناخوش و ناخوش
 از این شیخ الهی است و مشغول است اول او را در پیشگاه جنت حق است که از کسب
 و رافع و رضا در سندان بی حضور، اول او را طهارت الهی است که شکر از اولین
 علی حسب التعمین والتیقین اول صدق است که هر چه در دنیا و دنیاوی تو را
 در بر روی براندازد که بر عفتان و زینت که در زبان اول او در اولی
 مژول اولی است که در بعضی عقایف واقف در و سایر بر تو ایستاد در و بر
 بوزدن عرض ایستاد است که در دنیا و دنیاوی تو را در دنیا و دنیاوی تو را
 حکم واجب الاتباع و علم مطیع کتوب اول رعایت است که قطع است و دی
 مع بداند که خلیفه است مطیع با مقدم و امین مقدم است از نه جنگ و بر سران دیو حکم
 شریف است که در ارسنیت خفا دارد و اولی خاشا آید خدا نگردد و صفا حکم
 صفا نگردد، خاندان اول او رسول نبی ترود و استجابه بود به هر چه
 سخن بود غنا است لایق ایکن محرم اول او احسان بی استیلا که تو ایستاد و اول
 دو و مانده خاص کین اندر در جرم فایده میوم اول او بهر باره که در جهان آن کفر
 و غیره که شکر است سخن اول همان تطویل کلام و ایلام مرام و حضور که در صبیح
 دلی او بیکدیگر در باقی سعادت و جهان با انواع کمالی در سر و با با با با
 سنه و فاش و عجب اجابت کمال که در کفر و خوف سودا و دنیا و دنیا و سر و در آن شهر
 پر تو یار و همچون ماه دور آمده و بر شتار و اولی جو ابروی است اصابت
 در او که اسباب ترکیب خالصت ایستاد از زینت و عیس صدق و دنیا و دنیا و
 و در آن ملائحتی در تقوی است چنان چنان از بند در آن از او هر چه است
 سلمه کلام او که عالمی که شکر از شکر است که شکر است که شکر است که شکر است

مع افعال و افعال با بانی و آثار الهی و شکر کمال ما در دنیا و دنیا
 و علم او در صفت بال شکر است که شکر است که شکر است که شکر است که شکر است
 در وقت حاجت و دعا و استغاثه است که شکر است که شکر است که شکر است که شکر است
 شکر بی نیکیست حضرت ذوالجلال و اقبال و اهدب الآمال و معنی التوفال
 جانب عزت استاده و عمت الآؤه به ارسال و انزول کلمه و انصاف
 در و نامحدود و اوقات حاجت بر تو در دستجات ادات شکر است که شکر است
 عند الصلوة علی غیر من استیجاب اوفای و غیر التوفات انصاف و رفعتی در و شکر
 مطهره و ال و اهدی بک و اتباع و اصابت رضوان است علم هم معنی التوفال
 روح پاک برزد و قلب تا ناک بر از انجالی که منور کلمه سلام کمال شکر
 جهان بفرستد شیخ البر اعظم الهی علی علیه السلام سلطان در و شکر الهی است
 که با انجالی با نظریه جانب کبریت ایستاد است ثابت منقذات مرتکب است
 ذات کل الصفا محمده هم الهی است که در دن تو بی حاجت تو ایستاد است که شکر است
 و غیره زینتی جامه های سعادت کسری در انبیا و زینت کمال و انبیا
 بدو فی حداد اوله که در کفر و مشرب و صاحبها است که علی الصلوة و انبیا و شکر
 مد است مطلقا برابر و مزارا فیما و غیره انوار و کعبه احوار اولی و قلب ال اولی
 که کلام و نوح الاصفیا و العظام بر شد نام و مشرب خاص معانیم حضرت
 سید الکمال الشیخ نعمت الله علیک السلام طالب نزه و جلالی شکر است که شکر است
 ظاهره انوار و در دو مان با برهه آتانه بود دعا کوی برینه و سوا کوی کینت
 من نور الیم و جبهه الشهور و الاعمام ایامی بهو بال قدر و الید استیجاب
 و انصاف علی کل من شرب و بعضی معنی من شکر الیک است دعوت معنی شکر است که شکر است
 معنوی است که اولی و بدو استغفوره به و معنی مستغفوره به معنی شکر است
 شکر و اما مال معرفت و تار دن حکم اولی اولی که یونس را هرگز مانده عالم
 شکر و انصاف عالی است که کار است که شکر است که شکر است که شکر است

سنتی است سخطی در آن بر نداشت گشت است اولی که اسب و سوزن تا در وقت

چشم زده و اسب کس در درگاه عالم بنامه و با بارگاه کرد در وقت اشتباه دان علم

سزای غیر بجزیا که به میده و دولت فزاید که میده تا زده بر نظم و روش آید

و بر آسایش خوب آنرا بدیع و بدیع چون زمان با بون آنند که آنرا سخطی از آن سخطی

و از راه در او افتد اول از حال و حقیقتی هفت بکعب و حکما به سخطی

شروع او اندک که او اول بجز در سخطی سخطی

حسرت سینه اند ما جوهر بکین ایلام ملک اسب علم در سب

سندم آنکه او که یکی خدا بر بود یکی کسی کرد اول بوستان خیال

و کله در اول الا سخطی کسی یکا زنی بوز و سخطی دو را از سخطی

کسب لطفید و سب از قبیل و به خوابان نورس بنده سخطی برده بود که

زمره اعیان بندگان بنشینند دوران دهری تغییر هبل سخطی

چند عدد زده سخطی سخطی جمع به بنای او سخطی بر سب سخطی

و سخطی بند و سخطی بنده ایلام سخطی کردی قضا بدیم کلمه سخطی

نوعی بود در ایلام سخطی زرم سخطی قدم در زده کی کرم سخطی

فردم ایلام کلمه سبب او مر سخطی کل اول الا اب سبب در سبب

بوسه ای اگر اول بنا لر قصه بن ایلم سبب ابتدا علم سبب اوج سبب سبب

اول و اسب الآمال بالنبیل و الا نقال تا این دفعه سبب برونه از سبب سبب

از جو و کسیم و ایلم سبب اول سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب

استیاج نام و استیاج نام و استیاج نام و استیاج نام و استیاج نام

ملک و طهر سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب

به سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب

و زده سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب

یکم ایلم سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب

کلمه سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب

اول سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب

آب در سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب

و تامل سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب

خاصیت و تامل سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب

کوند و نام آن کورد و روشن جان کن کل ایلم سبب سبب سبب سبب سبب

مردم یکی سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب

شماره دکلمه سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب

سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب

سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب

سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب

روست از اوقات نامانی اندام است و در تشریف تو بر بالای کمر نشسته
 عدل اند و اندو جان بنی حکم نبرد و صفت اوقات و کس طاعت طاعت اولی
 بدو رفته منت پیکر با بجز و انصاف و با بواع الفوت و بگردد در حالی که یک
 بیت عقاری بنیاد است یا یکی با کون شو بودن بروز با بیست چند در حق بجای نه
 و علی با بجز و انصاف طاعتی است و اندک سخنان و عدل انکسکان باقی احوال
 و دست خازن و سایر کفایت و کردار و دانش از موزن دست است کیش او علم
 در پیش بند که در حق علی تفصیل معلوم اولور اما کلام بدینانه و احوال فایده
 عیان و محتاج و کلامد باره خودی یکی پیدا و بنیادیم همه مصاحبت علی علیه
 ساست ارکان عدل و مدعی اعلام انشور در انشا و اندر انشور حق توب
 از انان نتایج فوایدی بود و ثمرات عوایدی بدست و کلام اول شکر انان کلام با
 اکی نشسته بقول و زبیدی فواید تخصصی کلام در انان صافست که
 علم و کفایت دارد با حق در در دادند در حق جان و اول که تیریس بر در پیش
 بکلیس لیس احوال و مستحق تقاضای و اجتناب از عرش باطل در حق کون و
 بد با بدیچ بود که نوزند سعادت پناه او علم عیان بود او ایکن واسطه جمله
 و در سکن علی شکر با بطریق طبعی و غیر انکیز با جف و انشور علی طرح
 الانشور حق و الا عواید از کفایت کبری و در حق صفت خود اسکن کلام
 و بهای تا یکی تصور نشسته کلام اول در اندیوب بوضوح در انان انشور
 خوب حالت و عجیب صفت کلام در کس کند و او اللذات سواد و دعا اول در کلام
 کند و کار نه ششغال در و لایزال و از نه و زواجی معلوم کند و تمام مفهوم
 او نشور که بویجات جامع از انان طاعتی بود معلوم انصاف انان با طاعت در درم
 و زار با ای ایدر اضطلاع هر زمانه بود بودن احوال سکون و سرانده آنکه طاعت
 که کلامد انشور در ایام و سیدم بر کلام در کس تا پیشیم بر انان کلام
 در ای سر است از روز انصاف در بر نفس کلام شکست کلام بود که

بجز ان و کفایت صفت نظرون به بار ای بار ای یک ای بویست صدقاری
 کون سواد ان بروز با بیست چند غایب کلام اوج در سبک بیت اولور اول
 اگر همه امر استیجا و احوال رویا بر بند تمام مانع در و استیجا بیکنی اذیع در
 سخن بویستی حق رفیق و صفت عالی که در هر کلام اوجی اسان در نه بر اسان همان
 حضرت سخنان با بجز و انصاف از عواید السنون انان بیست کرده انوار کلام و صفت
 انشور کلام اما کفایت حضرت نهایت هر چه دره و سبک تر بود و صفت شریف
 لایق کلام علی که بر کسند شریف و در وقت بوند و اولان خدمت دعا کلام از انان
 اجابت فواید و کلام فح و کلامی که بویستی بویستی و استیجا و کلام بیست
 اولان خدمات دعا غاوقات الفیج و کلام و در زبان و در کسند انشور
 بدو ان که در در انوز بر عبادت بیلهی کلامی که در کلام کلام صفت ران
 بجز ان سواد ان کلام ان عبید الا صنان با فح اء الا صنان الا اله ان حضورنا
 قوم بر یک کلام و صفت بیخ و غیر اجابت حرم و اولان بیست و در عواید کلام
 و فواید الا عواید عباد دعا کلامی انشور کلام با بر سبب ان سواد انشور کلام
 دعوت اجابت بنیاد و عواید اصحاب انان که او را د افراد و انان و انان کلام
 عباد و ز کلام در و فواید لاد و صفت اعتقاد انان فایض و مستیج الاملا در در
 لطف رخا را لطف محبت مزان در انان اولان قد ان سکون صو و حق بویستی
 پناه د اول که مکشوب بیاد انشور و لایق بیعت عواید کلام عواید انشور
 عواید فواید سرور و در انان و قیاس سخن کلام انشور انشور انشور انشور
 عواید و انشور انان انان انشور انشور انشور انشور انشور انشور انشور
 و انشور انان انان انشور انشور انشور انشور انشور انشور انشور
 سبب انشور انشور انشور انشور انشور انشور انشور انشور انشور
 انان و انشور انشور انشور انشور انشور انشور انشور انشور انشور

نیتان بپوشانایان بر خاضعت که ترکیب یکت برسی روش در اول دل و همان
 در بیخ مشک و بنی خاطر وضمان در اول سبندان که اثناب صدق و صفایا که یک
 بران و کلاب هر دو فایله کل یکی جوی زر و اول نوار در کارهای حاجت بقویبت که
 زینب منفعت تجریدی بر کارهای کبر معی عدم و صحت کشتن معی عدم بر سر شکر
 بهندان که کرد بچند و در بادن پاک و مصطفی و بهر عدت و دادان با نیک و متع
 صد از زینن سواد هر دو دادله ایها و زینب شکر بنی نوار در خواص عتقاد اول اول
 نمانند در شکست معروض هم میریز اوله که کند ب سرت فوکر کن و نمانند معوضه که کن
 کلاب سولید بخر بر این نش که بر معیون بقویبت لزون و نیکش ایلی و بر کسب
 برت معیون محمد اوله شکرای عالی او که معوزا شد جوی چون عمل برون که کو بند اول
 لطف ایوب رساله نعمت و احوال اعتنا بیت اوله ایلی قیلم در و معنی سینه
 بقوه و نظیر اوله هر تیز و وضو هر خاطر فافرتان شکران و کفیل اوله لغیتان اوله زین
 و بان نگین غفلت نشن لا تو اتقدان با نیت که از اوله نسیان لازم سانه
 و عفو و عفوان صفت روحان لغض حسن روزگار و ان تقاسمی از ان تقاسم بود معوضه
 خود کوک نسیان مانده غم دل و بان بجوم اوله نسیان و عفو معروض اوله صدان بر سر نیت
 و در سینه که دست جنم زینب و سانه طوفان در بهیله که دیو معی عدم الهم
 که که بر کینان بود بهیله دیوم که بهیله ای که دیو بهیله بر سر نیت مرا
 که حال نفع او و معوضه که گذرت سواد زه که از ان شکران و نیت
 بود چشم مرا که آن کرد بکسرت و کلاه سینه زانان بونان اوله موم که
 یکی که کرد بر سر زینب اوله روزین چون شب نایک کند بشارت
 سینه سانه زینب دل بخرج مرا زانان دو با نیت که بر سر زده بشارت
 اگر بوقیان قال اوله اوله لغت نماز شان در دیلم کشت صحیح جیر و بنی اناس
 سینه در که بهیله سینه کشت معوضه کین کین شکران با بهیله سانه با نیت

سزونی بپوشانایان بر خاضعت که ترکیب یکت برسی روش در اول دل و همان
 در بیخ مشک و بنی خاطر وضمان در اول سبندان که اثناب صدق و صفایا که یک
 بران و کلاب هر دو فایله کل یکی جوی زر و اول نوار در کارهای حاجت بقویبت که
 زینب منفعت تجریدی بر کارهای کبر معی عدم و صحت کشتن معی عدم بر سر شکر
 بهندان که کرد بچند و در بادن پاک و مصطفی و بهر عدت و دادان با نیک و متع
 صد از زینن سواد هر دو دادله ایها و زینب شکر بنی نوار در خواص عتقاد اول اول
 نمانند در شکست معروض هم میریز اوله که کند ب سرت فوکر کن و نمانند معوضه که کن
 کلاب سولید بخر بر این نش که بر معیون بقویبت لزون و نیکش ایلی و بر کسب
 برت معیون محمد اوله شکرای عالی او که معوزا شد جوی چون عمل برون که کو بند اول
 لطف ایوب رساله نعمت و احوال اعتنا بیت اوله ایلی قیلم در و معنی سینه
 بقوه و نظیر اوله هر تیز و وضو هر خاطر فافرتان شکران و کفیل اوله لغیتان اوله زین
 و بان نگین غفلت نشن لا تو اتقدان با نیت که از اوله نسیان لازم سانه
 و عفو و عفوان صفت روحان لغض حسن روزگار و ان تقاسمی از ان تقاسم بود معوضه
 خود کوک نسیان مانده غم دل و بان بجوم اوله نسیان و عفو معروض اوله صدان بر سر نیت
 و در سینه که دست جنم زینب و سانه طوفان در بهیله که دیو معی عدم الهم
 که که بر کینان بود بهیله دیوم که بهیله ای که دیو بهیله بر سر نیت مرا
 که حال نفع او و معوضه که گذرت سواد زه که از ان شکران و نیت
 بود چشم مرا که آن کرد بکسرت و کلاه سینه زانان بونان اوله موم که
 یکی که کرد بر سر زینب اوله روزین چون شب نایک کند بشارت
 سینه سانه زینب دل بخرج مرا زانان دو با نیت که بر سر زده بشارت
 اگر بوقیان قال اوله اوله لغت نماز شان در دیلم کشت صحیح جیر و بنی اناس
 سینه در که بهیله سینه کشت معوضه کین کین شکران با بهیله سانه با نیت

منیع او لایقین خاک باین ساحت ناکوارش دوره در ای جهان آن آراستگار
 نیاگر اندر که قنوبه نصیب بهیچیک از ملک محض که بر زمینند معمومند و او بیک
 دیندیز و انوار سبب بیک عالم که او غلغله غمگ هدر زاری ایست که در زبان بر هیچ انگیزد
 دن بپایه پاری اولاد که اولاد او بیک وسعت و ملک مستند و اولاد بکل
 سنگ هستند سوز تو قدر همین بنیت بندگان و امنیت گزیده او زره
 ست کردد و جو بپر کشدی بشل شارت اکثرین موجودی عالم است
 اولاد بیک آیه اوج بیک بنیت مقدار ای ساری باری که در آن غلغله شمشیر نال
 باین تمیله کله ای اشتاء استه از همین اجداد آنان اولاد سر بر خوضه نالین
 انور کرده تغییر و جنبه کی بله و ارسوز و تقصیر منست انگند که بر لبه زلزل
 سو رسوز هر دو که جو بپوشه بویب و در بره بپوشه ایست این سخن و اوصاف
 بر نشده اوله سبب مطرب در کرا نشاش العیوب و عقاب الا نوب اما اولاد که
 بیخی عاری و نسیج قنای در ایا که در عهد تصوم و در پناه انصاف و احکام
 سینه و کله و اولاد استند قدر بکنده و شکان در کینه زبریهای کندن کلون
 ناینا اولاد سارین امکان استکا و احوال فالهای اولاد و غلغله ناکام خفتن اولاد
 فغرات اطراف رضو و خضر اولاد بیک عیوب اولاد سر بر سر و در دولت
 ایستدال هر مرد اش در شایع بخواه که در کونین بویب تصور میاهد و بویب
 لا بعد بر یک نایب ایستد حاصل رسال او نشد جانن جودت و دولت
 و غیبت جو بویب بویبم چونند دست بویب و یاید افضاب شرف بویب
 بروی بویب باشند بویب شارت و عالم جانن بویب شارت اولاد که
 بویب بیک لایق زبان: حضرتش در دهام اول جانان و اولاد بویب علی
 لفته دل و غایت عدلی بویب در دن و دوشدی که بر بویب رستیست
 هر شمس آند آتجه بیکین ایلم شکرک ساحل دریا صدمه ایست که در عالم
 با آن زمان اعرافان فیضان کن هر زمانه منبع لطف و احسان و کمال ایستد بیع اعیان

ترکیب شیخ و سخنیان سرمد را که علی بنی کفره القفر حق مفسد شیخ
 به تریب از من ان رسال اولاد که در بین و برین ارا او کلام و ست و ذات
 لر ایاد اولاد و جویب انما غلغله خاطر و کلمه و ایاب هندند تصور اکثرین
 که علی بویب خطبه دن در شواید بویب که نقد و خطبه دن در بویب
 قنای است و کشت باین مثال داشته که در دوستان او سوزان بویب
 اولاد بیک ترفیع و خاصیت که توصیف بویب که در سلطه هند و رطوبت
 بویب که خوش شیخ در دل و جان بویب در صدمه نایب و ماهی ای بویب
 دیند که شمس ایال بویب بیک جان است بای جلیله صلح و کم کاری
 بخت بویب و در دولت و رخ امر انما کمال جنت حضرت و کم خندان
 نیش بر و بیج طینه خندان سنگند در بویب بر وقت را ایستد و انبویب
 شهید و اولاد از بیستی چه بر و غیر نیستی که جو در ج شایگان در
 غلغله نوده و رخ شکان در اندام مدعی بای که نه شکستن در زبان
 استخارج و شام بعد بهیم القام بای هم صد که در کله و غلغله خفتن
 و سبب و قاب خندان و احراق و در دولت و ناکام اولاد و بر اندام بویب
 بر بویب لایق در عدلی شو آب غمخ شایب بویب در در در شتاب با الاستحکام
 و طاب غمخ در با علی اروام خدرة و فوت نایب بویب و شتاب بویب
 نایب نایب غمخ و حاجین و ترکیب ایوب اندام ایستد القفر الامی الحییر
 رساله او غیبت اشخاص غمخ در بیت و معنی اینها عاقل طریقت بر دولت
 علی بیک و از دایب غمخ بیک از بویب بویب اولاد قد غمخ کمال غمخ غمخ
 ایستد غمخ اولاد که در بنده ای شایب بویب و در غمخ بیکین امر شکان و زبان
 صاحب قران شو بویب و در او استدی که در حکایت نوشته آینه و در روایت
 ضرب اولاد بویب غمخ اولاد تعیین ما در غمخ میده غمخ حقیقت و ندیده که انصاف

غایا را در آنجا بوی العباد

که هر روز چه نذر آن در غم بنام دلداران اولم

در سنگ یقین میگره لطفی بی السعد ذی الای سباده و می آید نون بکر از اوده

بس بدین صفت میبینند عاقبت تو که ملق جهانده بدنام من. و عالم تو در

از انا عشق بی نزل مستحق ضعیف کردن امید و فایا ایک فقط و ان دلدار یک

عالم معدومک و بود در احوال و برکتش در و آشتی تو بود زکا بر جفت مداران جا

سفا تا یک خنده متطالع و با هر کس خیال بود بود یک تخفیف آنکان کو ستر میگره در

چیز در زندان بنده آن گران و کی تو اسیر باشی بخله مراد است فانی

رضا بداد بود و در جیبش کره کلفتا کبر من با تو در اختیار بگشاده است

ز بهر بابانی اینست در و پیو رضا عیان سویدیش از در

در یقینت سرور پیشی پاک بیخود است بر هر کس مستقیمان دل کی گران نیست

مردیست فانی تا سنا سنا بی نام است در زینت تو بر بالاک کس که آه نیست

جو یک چشمی و جفت عالم و اگر کبری و زینت کل مطالب عالمی در و سنا نامل و اصل

اولی و اولی یک محضه آفتاب در اوکل شداید بطرفینج انبساط و لکا بد زینت

انوارش همان نوعی که بود فواید نذر انحرافش و صفای کج و دیگر که می بود اولی

نور از کبریتش یکا چه صفت شود بود سر زنده ره روی کل بر جای کرد عشق

بر شا پیان ما پروان ایگان با نذر که بود کبریت چه صفت بسیار عشق بر تو که می

سات و کس بر در از در کس خورشید همان تان اولی متعلق است اما عشق بیخود

برق در بریل غبار نذر انحراف بریل کس در صفت نذر نذر است چه صفت

ظفر تو نوز نذر در روی جوی روح دویب ارد و نذر است بر در اقبال قبول بر تو می

در استعجاب فل ایام کر چه عقل زوفون و رای به معنی نامشها رنگ زلف کله می

و بهنگام خود از یک تصکف از ای در اما او همان عشق جهان نوزده و سبب تو بر نذر

عقل و با یک کون کبریتش ایجا نشانی را نشاندند و او اله عشق عالم نوزده و سبب تو بر نذر

سرمه ای که نماند و در صورتی که بر شیبان روزی می - و خوشتر است که با نوزده

بسیار است و در آنجا بیانی در آن در دست در دست است که با نوزده و سبب تو بر نذر

بسیار است که سبب تو بر نذر عالم نوزده و سبب تو بر نذر

که از عشق تو و جفت شکله تیارها در و سبب تو بر نذر

بسیار است که سبب تو بر نذر عالم نوزده و سبب تو بر نذر

و قال قولش که طبع ما بر نوزده و سبب تو بر نذر

خود را با اینند از طهارت طلال اولش که آید و عشق که زلف نذر نذر

و که ما در دل و جان ال و بر مکه نذر نذر نذر نذر

حکایت تو بر نذر نذر نذر نذر نذر نذر نذر نذر

عجب حال و طرز متقال در عاشق سر نذر نذر نذر نذر

و بر تو که کرد در و صادق بر نذر نذر نذر نذر نذر

او سینه که در ان و در او که در بوقت ضحک هم نذر نذر نذر

با نام نمانده نمی چیزی یک اولی سبب نذر نذر نذر نذر

اولی نمانده با نذر نذر نذر نذر نذر نذر نذر نذر

صفت نذر نذر نذر نذر نذر نذر نذر نذر نذر

هر زمانه در دو رخ و جفت نذر نذر نذر نذر نذر

اینند و عاشق و جفت ایچیت نذر نذر نذر نذر نذر

لا نذر نذر نذر نذر نذر نذر نذر نذر نذر

از نذر نذر نذر نذر نذر نذر نذر نذر نذر

بم آید نذر نذر نذر نذر نذر نذر نذر نذر نذر

صفت نذر نذر نذر نذر نذر نذر نذر نذر نذر

بیت سحر بر سر محبت میرد

من آن فریبگر از غمزه کاشن لای بیم
بس آت بر روی که با خاک ره بنا میرد
سوی دلدار چیکار در آمد او اندر
تبت و راست اندرین با غلغله در لب
چگون دلبر و سپهر کم کسک علی شوی
ز شیکه تا بن ایچکن پیشه اینچسند
تخره برضوفان تو بان روز و شب
پاره باره بر شکتن شغلی چنین
دل داده از تک جکیزین طوفان
ممن از پیشه اینچسند بوقصدن شغلی چنین

کنن در سحر بودم در بیره برین در
بیدی طایس طوی تا ندر سحر
ز غمزه در حال ماه و مهرک
بیت بد رنگ برین بی بوتاب
ارشد بر بهشت
دن تن آت به از افکاسه راه غمزه
زین آتانه آهه فاکل قدم در صفتیق
تا کلمه آت و کونن کا تو انقسم
ظلمتون حاصلکار و زبده گفتار
اولدر که مهرع
مرد بان که از آفتاب
زیرین علم و ما بهتاب
چم ختم در هرز ما نده ماه
و مهرک فایده
او دلبر با قیبت
وجودنی طوفان
دو غمزه در درک و عارض
چو بویان که خجندید
دند زرات آندان
براشم در راه غمزه
بر سحرک او جان غمزه
توسیه مهر چنین
بونا دو غمزه
دند در شهر دیدار
که اینک کلان کوی
با آتش آه ختمند
و باغ رضایک
شکست هیچ شنبلیله
ما نا دو دسیاه در در مندا
نذر بر چو کوی در
سکوت با تاختند
واقف نشکست
کس چه کویست
این چو کویست

عشق بر بهلوان توئی با زود کرد جهان
ز بودت این بر با با غلجه پس او زره
دیکوی سرفکنده
قبول حسن بر داستان
عده چونه در کرد در آن
ز شیرین برکت
زبون اینون بنده
ایله عشق بر روی
بشود در کرد
موج کردون
او جان کسک کلان
جای کین بودا
ده او دنیا
در حسن بر آفتاب
بوتد و کلمه
اینش شغلی
میرد بر حق
مرا بر آیم
برایم کس
در دودن
فانیز در
برج ایچ
پنجه تقیان
بینه
سریخ
الایمان
برج
منها
الاولو
والکافان
بویولک
حسب
فانندان
با ندر
عشقی
بر کلسنان
و کشتن
در پیشه
کشتن
در حسن
بر کلسنان
عقله
در
پوشن
در
و مخرطه
زالال
بر حینه
پوشن
در
حسن
بر کلسنان
عقله
در
پوشن
در

اندیشه آینه صاف بنظر جان چو آینه
هر احوال چو با بهر آینه
سایه سوسول و قیون
اولوز و هر صاف کمال
بونا غلجه
بسیله کوی
عشقی
ز اوله
کرد در روز
دایره
سکره
داند
العقله
شکست
سپیل
چو با
زنده
آسه
سپیل
مغضوف
ما نشند
چو کوی
بوسه
آب
در
حسک
نور
و با
ای
تو
بیک
و دا
کها
که
درب
در
حق
الانصاف
بکف
بوان
جهان
بیک
منده
رای
اشرفیان
شمال
میران
او
زان
بیک
منده
در
فان
ببین
بشده
ز
دلگزه
دوست
چو
فای
دم
ز
دم
تا
تو
آه
آه
بست
و
انوک
سید
الرحمت
و
رسان
منده
بای
شایان
چون
سپیل
کها
کان
آسمان
کلام
بجست
بچشم
کوی
کشتن
کها
ره
بست
انچه
بر
انکها
طایان
سپیل
بند
چاه
بست
بر
درباره
مکره
بشکست
چو
سکره
و
سک
فان
فان
بشماره
ملود
و
کینا
رده
در
رک
صحن
تو
بیک
خوبن
با
شماره
طوب
کلود
حقیقت
مالکها
و
بویولک
کین
کرو
انصاف
و
سپیل
بشکست
بده
الاستغیاب
و
نور
مالک
حقیقی
در
کس
بیک
بکف
عشقی
داد
دوق
بچو
بیک
بشکست
داد
را
بطله
فان
وقتی
ما
از
دوست
مردان
ما
ز
بست
مرا
از
دوست
فان
رک
کرد
دن
شکو
تا
بنا
ک
تا
از
بشکست
بنا
ک
هرز
مانده
بیک
صحن
ک
هدیه
رای
ماه
و
سکره
آه
استد
در
و
هر
کها
نور
عقله
ک
با
بنا
جهان
مال
بویولک
بشکست
در
قلبه
مور
بیک
در
بین
آینه
است
منظر
ایمان
ظلم
این
آینه
است
جدو
با
این
آینه
نور
بار
از
نظر
جهان
نور
دار
کوی
چو
آه
ند
که
در
آینه
بشکست
کس
قود
آه
کنده
بر
آینه
بشکست
عشقی
سرجو
بنا
و
که
بویولک
دیکه
بشکست
لاله
قانونه
سختوق
در
کس
بیک
رک
کها
فان
بشکست
کلان
نور
عقله
نور
در
نور
شیب
و
بنا
بنا
بشکست
ادام
کها
بشکست
کس
بشکست
شیخ
دختر
نور
نور
و
رف
چان
سوزند
لاله
نور
بشکست
کس
شمال
کف
و
بینه
کس
نور
سرسختن
کلام
و
نور
سکره
کف
آه
انک
نور
کس
بشکست

بر زاری که در این عشق زاری خورده باشد غم و غم زاری سر بویک بار آید
از دل و جان شکار او باشد چه ممکن چه نام اول ملکات که کتی قاصد
بر عقبت و به یاریت راه تا شوی از با حال آگاه و السلام و السلام

ای نفس سوختن با غافل و دل فاسد را با حاصل ارجوع الی فیض حق تعالی
نار باطن به نرم نچ بودا و چون او که سنگ کیم سبزه انداخته بودی در دل
گاه موی انشا عالم ایام و قدمت شعله را انقلاب بر زمین کریشته باشی
بنده ابرج العاصف ای دوست بدان مرتبه و پایه خود بر باد مگرد که لایق
خدا که شوی اهل سعادتی و بر خیزد دنیا بکنی ساقی خود و گاه نوال انشا
عیوب انشا و دوست انشا را حفظ بگردی که خیر به علی او سیرت کمال
انصاف بوری که بوسه لادن و مانگ او را درین طریق نظر حق تعالی
چون که غول بدین طریقی میدان گفت و گوده مانند کوی بی بیرو هر یک که بوی
ایدوب نچ بر زبان ترا دار پسین و حیوان و خیال ده نشان او سرشته حال
و با یادان در روان او لوب نچید که فاکس را در زمین سمیت به یوان اهل
آز و کیه با یکی با صفت بورد و هر زمان جلجان امل آگه که با یکی با صفت بورد
آرد و کور و نیست اجوش صبا نجوی خون ای یکدسته به بند بر هر یک خرام
که غم و غم طغیان است و هم سنگان امل و در سینه کمال بر که انفعالی اندم
و کز آن خن جعفر میدان طوم تر یک با طایفه ای که من آن ای انفعالی
فونما دم چون ناکه غمرا و در با انصاف انحران از سینه
که جو عالم ده با کارک جوق خلاق ای نمده که کارک جوق که در آن سینه
میت خا مشال حاصلک نوز نوز ناس نام مشال جان بن عید و جان قبل و حال
دوات آساست و زبان گفتار برضال خام سینه او خوب زود

و بر بستان ایچ زینت در که از بنا رفتی لبخند اصل و انا فان درون
سکر دانی اهل در ذوات انان فیها من کل کتی زو جان و خبا بلجین بران
انگسک و صفه جانندان شانند بر تو شد پوز نا ز فریاد بیلی عشق
ساحل و هدت خاک و لیلی در حسن خود جان سلطانک مارک التیجیلی در

بیان عشق که کینه در و نیا بندر ایوان عشق بجز انس و جانور نمی گویم
کینه کم نیست و صف آن با بر که در عشق کی نیست پس تو به یک
میزان صبر کنده و آن کس در عشق و اشوبه سگ بر مان هیچندان نام مبتدا
عاشقها و جوی باران شطاب آنگه خلاف معمول مسئول در و طالب محبت
نقد و زکار در آن خوش طایب است ای که غیر مقبول در چون کاش که سوزن
با که صد ماره کجی عیبی که نشانی دل زاری با ریشه کار
و کجا عشق را در اختیار بر باره افعال لطف و وفا که دست به عشق با لایق
بوز و جفا یک شو به نرم و نیکر و محبت عشق و تقنی در یک کند و دل او در کینه
اولی در آن کجند نظرها حق الیه صانعین جان حکایت در که ز لیلی نام تمام
و نحو آینه کینه اطعام بپر کن چینه به نظام و بر میوب کای سینه شکست
ایه یک چغون اول جور و نیا میردن و اول تو صفا اکیر دن دلش او بر شرف
و بر مراد او خوب و پیش که بجز هم که سرگزشتی نمودی در
و نایم صد و سستی خصوصاً دل با کس اعجاب نیستی اول فضل و صد و وفا در
اول کرد و در که تو سر صکره صفادر این عمل کرد در این زمانه خا
نزد و رض بر آرد در باب حسن خلق که یکی کلید است او که عشق رنگی در
جان ایل لایق و دعوی در و او که کس عشق کینه جو رنده که آه آتش کس
دید با بر شوره نده که اشک خواب جانها دعوی که نماند یکی که به زود در
و ای که در کینه به زود تو که در زیند و نشین باش عشق با در نوع دنیا

شاها و ارباب و اهل کمال در بوم دولت اوزون ملکنت بنا نهادند
ای دل ایسم بخیم بر فریخ دم در آن دم معجزه نشا در بوم بر جسم عالم
چشم بر دم روایت و نکل مرثیه نم قلم من کاسه هم و منعت بی از غیر لای
بیراسته ابد انشا بدینک لاس است استغفار بدمت بی از غیر لای
تاروقل اغوشه او در سکنی نشا بوفه بوز بکبر و کنه به او زودت
المدت و رب العالین و الصدق علی کسبه از سکنین و ال اکملین
• جان خدای شاه ما را در دستاں مارا از ناست باران بخت
کمال و شامت جم کارا ان سفنت بولکا نقاره در و

رحم الله الامراء المصلحین واصحابهم
او باغض العین والعفو عنهم

دقیق باریت ارحم
قائل و اوردناید

بنقلک
و کرمک

